Bundel - Politieke Avond van 14 december 2022

Agenda bijlagen

Raadskamerindeling 14 december 2022

1.RZ 18.45 uur - 20.15 uur: Agenderingsverzoek "Markt in de zorg"

Locatie: Raadzaal

Behandeladvies 14 december 2022

Agenderingsverzoek "Markt in de zorg" van de fracties SP en ChristenUnie

Raadsbrief "Afdoening motie 21M253 over marktwerking in de zorg", d.d. 22-11-2022

Bijlage 1 - Rapport ‘Marktwerking in het sociaal domein in Arnhem’

Bijlage 2 - Rapport 'Marktwerking beschermd wonen Arnhem'

Aangenomen motie "Voer de wens van de raad uit en onderzoek hoe we de markt uit de zorg kunnen halen" (21M253) van de fractie SP

Presentatie - Marktwerking Arnhem 'Sciaal domein & beschermd wonen'

Behandelresultaat 7 december 2022, informatieve behandeling

Beantwoording technische vragen van de fractie van de SP

Behandelresultaat 14 december 2022

2.LF 18.45 uur - 20.15 uur: Vaststellen: Verzoek tot opheffing geheimhouding Wvg Schaapsdrift

Fase: informatief & meningsvormend (1)
Locatie: Landgoed/Festival

Behandeladvies 14 december 2022, 2e informatieve & meningsvormende (1) behandeling

Raadsvoorstel "Verzoek tot opheffing geheimhouding Wvg Schaapsdrift"

Bijlage - Bezwaarschrift Woo Schaapsdrift e.o.

motie "Verzoek van bewoners Schaapsdrift tot openbaarmaking van hun dossier zo veel mogelijk inwilligen zoals het protocol voorschrijft" (22M183) van de fracties SP en CDA

Schriftelijke inbreng van de Vereniging tot behoud van de Schaapsdrift e.o., d.d. 22-11-2022

Schriftelijke inspraakreactie van H. Gerritsen - Rechtskundig Adviesbureau R&O, d.d. 25-11-2022

Memo van wethouder Bouwkamp inzake "Geheimhouding op stukken Schaapsdrift e.o.", d.d. 28-11-2022

Presentatie - Wet open overheid gemeentewet, d.d. 30-11-2022

Behandelresultaat 29 november 2022, informatieve & meningsvormende (1) behandeling

Memo beantwoording technische raadsvragen d.d. 12-12-2022

Schriftelijke inbreng van D. Rinkema

Het 'Protocol Geheimhouding gemeente Arnhem 2019'

Initiatiefvoorstel “Geheim als het moet” d.d. 14 juni 2011

Raadskameradvies t.b.v. de besluitvormende behandeling op 21-12-2022

3.WG 18.45 uur - 20.15 uur: Raadsvoorstel 'Rekenkamerbrief handreiking onderwijshuisvesting"

Fase: informatief
Locatie: Walburgis

Behandeladvies 14 december 2022, informatieve behandeling

Raadsvoorstel "Rekenkamerbrief Handreiking Onderwijshuisvesting"

Bijlage 1 - Rekenkamerbrief Handreiking Onderwijshuisvesting

Bijlage 2 - Persbericht Rekenkamer Arnhem

Raadsbrief "Procesvoorstel Integraal Huisvestingsplan Onderwijs Arnhem", d.d. 19-07-2022

Gespreksverslag met Flores Onderwijs (september 2021) toegevoegd aan de stukken op verzoek van mevrouw Veltmaat

Presentatie - Rekenkamer Arnhem "Handreiking Onderwijshuisvesting", d.d. 14-12-2022

Behandelresultaat 14 december 2022, informatieve behandeling

Beantwoording vraag onderwijshuisvesting van de SP-fractie

4 20.15 uur - 20.30 uur: Pauze

5.RZ 20.30 uur - 22.00 uur: Kennismaking Adviesraad Werk en Inkomen

Fase: informatief
Locatie: Raadzaal

Behandeladvies 14 december 2022, informatieve behandeling

Link naar "WijzijnAdviesraadWerkenInkomenArnhem"

Behandelresultaat 14 december 2022, informatieve behandeling

6.LF 20.30 uur - 22.00 uur: Lokaal afsteekverbod consumentenvuurwerk (Wijziging artikel 2.6.2 van de Algemene Plaatselijke Verordening)

Fase: meningsvormend (2)
Locatie: Landgoed/Festival

Behandeladvies 14 december 2022, meningsvormende (2) behandeling

amendement "Geen gemeentelijke vuurwerkshow tijdens jaarwisseling" (22A84) van de fractie SP

amendement "Het afsteken van legaal vuurwerk tussen 0.00 uur en 0.30 uur blijven toestaan" (22A85) van de fractie SP

amendement "Vuurwerkverbod 2022" (22A86) van de fractie Partij voor de Dieren

motie "Zorgvuldig besluit over wel of geen algeheel vuurwerkverbod" (22M191) van de fractie VVD

motie "Compensatie voor vuurwerkondernemers" (22M192) van de fractie VVD

motie "Schatting van de kosten voor de belastingbetaler van het lokale afsteekverbod" (22M193) van de fractie SP

motie "Afsteken van legaal vuurwerk tijdens jaarwisseling gedogen. Plaats handhavers niet in een onmogelijke positie" (22M194) van de fractie SP

Raadsvoorstel "Wijzigen artikel 2.6.2 van de Algemene Plaatselijke Verordening (lokaal consumentenvuurwerk afsteekverbod)"

Deelnemers rondetafelgesprek 16 november 2022

Position paper Dierenbescherming t.b.v. Vuurwerkwerkbod Gemeente Arnhem

Schriftelijke bijdrage van Extinction Rebellion

Schriftelijke bijdrage van I. van der Deen - Luchtwachters Arnhem

Schriftelijke bijdrage van J. Sluyters

Schriftelijke bijdrage van VuurwerkCheck - F. Kohler

Visie op consumentenvuurwerk - Interne afspraken Branche Pyrotechniek Nederland

Schriftelijke bijdrage van APCG - M. van den Broek

Behandelresultaat 16 november 2022, informatieve behandeling

Behandelresultaat 16 november 2022, meningsvormende (1) behandeling

Behandelresultaat 23 november 2022, 2e meningsvormende (1) behandeling

Behandelresultaat 30 november 2022, 3e meningsvormende (1) behandeling

Beantwoording - Technische vragen fractie SP

Raadskameradvies t.b.v. de besluitvormende behandeling op 21-12-2022

7.WG 20.30 uur - 22.00 uur: Verkeersontsluiting veld 1 Schuytgraaf

Fase: meningsvormend (2)
Locatie: Walburgis

Behandeladvies 14 december 2022, meningsvormende (2) behandeling

motie "Eigen verkeersontsluiting veld 1 Schuytgraaf" (22M190) van de fracties VVD, CDA, Forum voor Democratie, ChristenUnie, DENK, SP en Arnhemse Ouderen Partij

motie "Bewaak verkeersveiligheid Schuytgraaf" (22M195) van de fracties CDA, VVD en DENK

motie "Behoud parkeernorm Schuytgraaf" (22M196) van de fracties VVD en DENK

motie "Betrek tijdig woonwagenbewoners bij plannen" (22M197) van de fractie Forum voor Democratie

Raadsvoorstel "Verkeersontsluiting veld 1 Schuytgraaf en afdoen moties 22M16 en 22M19 en toezeggingen", d.d 01-09-2022

Mobiliteitsonderzoek Minervasingel & Velden 1-2 Schuytgraaf

Logboek participatieproces

Verslag bewonersoverleg 17 mei 2022

Presentatie bewonersoverleg 17 mei 2022

Verslag bewonersoverleg 5 juli 2022

Presentatie bewonersoverleg 5 juli 2022

Geanonimiseerde versie van alle ingekomen en uitgaande e-mail over de onderzoeken van toezegging 1082, 1107 en 1104.

Memo afdoening moties 22M16 en 22M19 en toezeggingen

Schriftelijke inbreng van D. Ramsamoedj

Schriftelijke inbreng van D. Ramsamoedj - aanvulling

Schriftelijke inbreng van L. Schümmelfeder

Schriftelijke inbreng van dhr. Valen uit veld 4, d.d. 28-09-2022

Schriftelijke inbreng van D. Ramsamoedj, d.d. 30-09-2022

Lijst van insprekers

Behandelresultaat 14 september 2022, informatieve & meningsvormende (1) behandeling

Behandelresultaat 21 september 2022, meningsvormende (1) behandeling

Memo van wethouder Smeulders inzake "Technische vraag", d.d. 30-09-2022

Behandelresultaat 5 oktober 2022, 2e meningsvormende (1) behandeling

Raadsbrief "Toezeggingen t.a.v. raadsvoorstel Verkeersontsluiting veld 1 Schuytgraaf", d.d. 15-11-2022

Bijlage 1 - Analyse planologisch nadeel, SAOZ, 25 oktober 2022

Bijlage 2 - Verslag gesprek met huurdersvereniging, 7 november 2022

Bijlage 3 - Verslag gesprek met bewoners Horstenhoogte, 8 november 2022

Bijlage 4 - Mobiliteitsonderzoek, Goudappel, 11 november 2022

Bezwaren van de bewoners buitengebied veld 1 Arnhem-Schuytgraaf, d.d. 18-11-2022

Schriftelijke inbreng van bewoners De Horstenhoogte, d.d. 21-11-2022

Schriftelijke inbreng van bewoners - Veld 2, d.d. 22-11-2022

Schriftelijke inbreng van T. Otter, d.d. 28-11-2022

Presentatie - Mobiliteit beweegt ons

Behandelresultaat 22 november 2022, 2e informatieve & 3e meningsvormende (1) behandeling

Memo van wethouder Smeulders inzake "Mobiliteitsonderzoek Schuytgraaf", d.d. 29-11-2022

Bijlage - Aanvullende berekeningen verkeerskundige verkenning ontsluitng Veld 2 Schuytgraaf

Schriftelijke inbreng bewoners - Veld 2 , d.d. 30-11-2022

Behandelresultaat 29 november 2022, 3e informatieve & 3e meningsvormende (1) behandeling

Raadskameradvies t.b.v. de besluitvormende behandeling op 21-12-2022

8.RZ 22.00 uur - 23.15 uur: Besloten raadskamervergadering

Locatie: Raadzaal

Behandeladvies 14 december 2022

Agenda Politieke Avond
14 december 2022

Raadzaal	Landgoed/Festival	Walburgis
18.45 uur - 20.15 uur (90) Agenderingsverzoek "Markt in de zorg"	18.45 uur - 20.15 uur (90) Vaststellen: Verzoek tot opheffing geheimhouding Wvg Schaapsdrift (i/m1)	18.45 uur - 20.15 uur (90) Raadsvoorstel 'Rekenkamerbrief handreiking onderwijshuisvesting" (i)
Pauze: 20.15 uur - 20.30 uur		
Raadzaal	**Landgoed/Festival**	**Walburgis**
20.30 uur – 22.00 uur (90) Kennismaking Adviesraad Werk en Inkomen (i)	20.30 uur – 22.00 uur (90) Lokaal afsteekverbod consumentenvuurwerk (Wijziging artikel 2.6.2 van de Algemene Plaatselijke Verordening) (m2)	20.30 uur – 22.00 uur (90) Verkeersontsluiting veld 1 Schuytgraaf (m2)
Raadzaal		
22.00 uur - 23.15 uur (75) Besloten raadskamervergadering		

Titel/onderwerp: **Agenderingsverzoek “Marktwerking in de zorg”**

Raadsadviseur: Petra Wielaard Telefoonnr: 3774836 petra.wielaard@arnhem.nl

Van:	Dobbe (SP) Nede (ChristenUnie)	Ambtenaar:	B. Willaert
Portefeuillehouder:	Van der Wel Roelofs	Telefoonnr:	377 5008
		E-mailadres:	Barbara.Willaert@arnhem.nl
Doel activiteit	Agenderingsverzoek		
Toelichting	Inhoud agenderingsverzoek *“Graag dienen de SP en ChristenUnie een agenderingsverzoek in om het te hebben over de markt in de zorg. Er wordt al langer gesproken in de gemeenteraad van Arnhem de onwenselijkheid van de markt in de zorg, en de gemeenteraad heeft eerder de wens uitgesproken om te onderzoeken in hoeverre de markt uit de zorg gehaald kan worden, namelijk in januari 2020 de aangenomen motie 20M15, de toezegging van toenmalig wethouder van der Zee in mei 2021 en de aangenomen motie 21m253 van de SP in november 2021. Dit heeft geleid tot een onderzoek, waarvan we de resultaten nu een jaar later toegestuurd hebben gekregen. De fracties van SP en ChristenUnie willen hierover met elkaar van gedachten kunnen wisselen en doen daarom dit verzoek tot agendering,* ***met als centrale vraag in hoeverre deze gemeenteraad de markt in de zorg wenselijk vindt.”*** Achtergrond Bij de begrotingsbehandeling van november 2021 is het college door middel van de aangenomen motie 21M253 verzocht om: *De verschillende aangenomen moties door deze gemeenteraad en toezegging aan deze gemeenteraad gestand te doen en te zorgen dat er alsnog een onafhankelijk onderzoek komt naar de verschillende mogelijkheden om de zorg in Arnhem te kunnen organiseren zonder de perverse prikkels van de markt, voordat het proces van contractering voor de eerstvolgende aanbesteding in het beschermd wonen wordt aangegaan, zodat de raad kaders kan meegeven voor deze contractering.* Het college heeft onderzoeksbureau Andersson Elffers Felix (AEF) opdracht gegeven om dit onafhankelijke onderzoek uit te voeren en op 22 november jongstleden heeft het college de resultaten van dit onderzoek met de raad gedeeld, zie raadsbrief “Afdoening motie 21M253 over marktwerking in de zorg”. Uit het onderzoek zijn twee rapportages voortgekomen: Rapport “Marktwerking in het sociaal domein van Arnhem” en de eindrapportage “Marktwerking beschermd wonen Arnhem”. Eerdere behandeling Op 7 december hebben de onderzoekers, de heer Veraart en mevrouw Niessen van AEF, een presentatie en toelichting verzorgt bij de rapporten. De presentatie is aan de vergaderstukken toegevoegd en kan worden teruggekeken.		
Voorgesteld resultaat van de bespreking	Bespreking agenderingsverzoek		
Spreekrecht publiek	Ja		

Behandeladvies	Debat met portefeuillehouder(s) - Iedere fractie heeft twee termijnen, waarin meningen kunnen worden verkondigd of politieke vragen kunnen worden gesteld. Bij een agenderingsverzoek krijgen de indieners van het verzoek (SP en ChristenUnie) **als eerste het woord in de eerste termijn.** - De portefeuillehouder reageert na de termijn van de raad als alle fracties aan het woord zijn geweest en beantwoordt de vragen, waarbij antwoorden kunnen worden samengevoegd zodat herhaling van vrijwel overeenkomstige punten achterwege blijft. De voorzitter ziet erop toe dat de beantwoording van de wethouder ter zake is. - Interrupties (in de vorm van een korte vraag of opmerking zonder inleiding) zijn in alle termijnen toegestaan. Zoals altijd kan de voorzitter interrupties beperken.
Bijlagen	

Agenderingsverzoek "Markt in de zorg" van de fracties SP en ChristenUnie
Raadsbrief "Afdoening motie 21M253 over marktwerking in de zorg", d.d. 22-11-2022
Bijlage 1 - Rapport ‘Marktwerking in het sociaal domein in Arnhem’
Bijlage 2 - Rapport 'Marktwerking beschermd wonen Arnhem'
Aangenomen motie "Voer de wens van de raad uit en onderzoek hoe we de markt uit de zorg kunnen halen" (21M253) van de fractie SP
Presentatie - Marktwerking Arnhem 'Sociaal domein & beschermd wonen'
Behandelresultaat 7 december 2022, informatieve behandeling

Van: Sarah Dobbe
Verzonden: woensdag 30 november 2022
Onderwerp: Agenderingsverzoek “Markt in de zorg”

Geachte collega’s en griffie,

Graag dienen de SP en ChristenUnie een agenderingsverzoek in om het te hebben over de markt in de zorg. Er wordt al langer gesproken in de gemeenteraad van Arnhem de onwenselijkheid van de markt in de zorg, en de gemeenteraad heeft eerder de wens uitgesproken om te onderzoeken in hoeverre de markt uit de zorg gehaald kan worden, namelijk in januari 2020 de aangenomen motie 20M15, de toezegging van toenmalig wethouder van der Zee in mei 2021 en de aangenomen motie 21m253 van de SP in november 2021. Dit heeft geleid tot een onderzoek, waarvan we de resultaten nu een jaar later toegestuurd hebben gekregen. De fracties van SP en ChristenUnie willen hierover met elkaar van gedachten kunnen wisselen en doen daarom dit verzoek tot agendering, met als centrale vraag in hoeverre deze gemeenteraad de markt in de zorg wenselijk vindt.

Het lijkt ons logisch en wenselijk om de presentatie van de resultaten van het onderzoek marktwerking in de zorg nav motie 21m253, en de mogelijkheid tot stellen van vragen over het onderzoek, voorafgaand aan deze agendering te laten plaatsvinden.

Met vriendelijke groeten,

De raadsleden Dobbe (SP) en Nede (ChristenUnie)

Bijlagen:

https://arnhem.bestuurlijkeinformatie.nl/Document/View/58a50e36-7e16-45e3-96e7-edca0ce85c2f

https://arnhem.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/0b868451-14ec-45d1-96dc-9431adca3a6d

https://arnhem.bestuurlijkeinformatie.nl/Document/View/a62d62af-70d9-4b24-ab34-20b553cd4395

Van: Sarah Dobbe
Verzonden: donderdag 1 december 2022
Onderwerp: Agenderingsverzoek markt in de zorg

Geachte griffie,
Wilt u de raadsbrief ook toevoegen bij dit agenderingsverzoek? Om verwarring tijdens de agendering te voorkomen. Wilt u ook meegeven dat omdat het gaat om de afwikkeling van motie 21m253 dit agenderingsverzoek zo snel als mogelijk op de agenda geplaatst wordt, ofwel in ieder geval zodat de gemeenteraad nog inbreng kan leveren over de wijze van contracteren van beschermd wonen. Indien dit niet kan of deze termijn al is verstreken voor de gemeenteraad om nog inbreng hiervoor te leveren, dan horen we dat graag ook zo snel als mogelijk.

https://arnhem.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/e8e25e1d-e687-450f-84c9-4579a5dc88df

Met vriendelijke groeten, Sarah Dobbe

Aan de gemeenteraad

Datum : 22 november 2022
Zaaknummer : 625249
Contactpersoon : B.P.L.M. Willaert
Telefoonnummer : 026 3775008

Onderwerp: Afdoening motie 21M253 over marktwerking in de zorg

Geachte voorzitter en leden,

Wij stellen u voor kennis te nemen van de analyses die zijn uitgevoerd door onderzoeks- en adviesbureau Andersson Elffers Felix (AEF) over ‘Marktwerking in de zorg’. De rapportages zijn opgenomen in de bijlagen.

Aanleiding
In de vergadering van uw raad op 10 november 2021 is de volgende motie aangenomen.

Motie: Voer de wens van de raad uit en onderzoek hoe we de markt uit de zorg kunnen halen (21M253)
Het college wordt verzocht om:
De verschillende aangenomen moties door deze gemeenteraad en toezegging aan deze gemeenteraad gestand te doen en te zorgen dat er alsnog een onafhankelijk onderzoek komt naar de verschillende mogelijkheden om de zorg in Arnhem te kunnen organiseren zonder de perverse prikkels van de markt, voordat het proces van contractering voor de eerstvolgende aanbesteding in het beschermd wonen wordt aangegaan, zodat de raad kaders kan meegeven voor deze contractering.

Uitvoering
Wij hebben het onderzoeks- en adviesbureau Andersson Elffers Felix (AEF) opdracht gegeven om het onderzoek naar marktwerking in de zorg uit te voeren. Het eerste rapport richt zich op marktwerking in het sociaal domein in Arnhem. De onderzoeksvraag voor dit rapport is met u gedeeld in de raadsbrief van 22 juni 2021 en luidt als volgt: ‘Op welke wijze kunnen, bij de contractering van beschermd wonen, de perverse prikkels van marktwerking worden voorkomen’? Het tweede rapport brengt, specifiek voor beschermd wonen, nadere verdieping aan.

Leeswijzer
In deze brief gaan we eerst in op onze visie op zorg, de ontwikkelingen binnen de verschillende zorgvormen en de huidige inkoopsystematiek. Vervolgens gaan we in op onze visie ten aanzien van de aanbevelingen van AEF.

Onze visie op zorg
Wij vinden het belangrijk dat Arnhemmers met een zorgvraag op het gebied van Wmo of Jeugdhulp passende zorg ontvangen (integrale en effectieve ondersteuning) die aansluit bij hun vraag. Hierbij is van belang dat de kwaliteit van de geleverde zorg voorop staat en dat inwoners tevreden zijn over de geboden zorg (dit toetsen we met de inwonerervaringsonderzoeken). Ook hechten we veel waarde aan de keuzevrijheid van de inwoner. Tevens bieden we zorg, als het kan, in de wijken of dichtbij huis (gebiedsgericht). Op grond van deze uitgangspunten beoordelen wij, in samenwerking met de regiogemeenten, wat financieel en organisatorisch de beste manier is om een kwalitatief hoogwaardig zorgaanbod te realiseren, aansluitend bij de behoeften van onze inwoners.

Wmo en Jeugdzorg
Ontwikkelingen
Gebiedsgericht werken is één van de uitgangspunten van de visie sociaal domein[1]. De afgelopen jaren zijn stappen gezet, bijvoorbeeld door coaches zelf begeleiding te laten bieden aan inwoners. Een ander voorbeeld is dat er praktijkondersteuners jeugd bij de huisartsen geplaatst zijn, zodat kinderen in hun eigen wijk terechtkunnen als zij vastlopen. We willen nu de volgende stap zetten. Vanaf Q1 2023 starten wij voor een aantal zorgproducten met het ontwikkelen van wijknetwerken van een beperkt aantal aanbieders per wijk, aansluitend bij de hulpvragen en problemen die in die wijk spelen. Daarbij denken we met name aan begeleiding jeugd en Wmo, aansluitend op pilots begeleiding die momenteel worden uitgevoerd. Daarbij willen we ook een goede aansluiting op het wijkgerichte aanbod in de sociale basis realiseren. Op die manier kunnen we nog beter en nog dichterbij samenhangende hulp bieden aan inwoners die dat nodig hebben. Het is goed om te beseffen dat sommige zorgproducten niet op wijkniveau te realiseren zijn (denk bijvoorbeeld aan jeugdhulp met verblijf, behandeling jeugd en de intramurale vormen van beschermd wonen). Dat heeft ermee te maken dat deze zorgproducten zodanig specialistisch zijn dat ze worden ingezet in een groter gebied (bijvoorbeeld voor de hele regio, voor meerdere regio's in Gelderland of zelfs landelijk).

Inkoop Wmo- en Jeugdzorg
De inkoop wordt op regionaal niveau georganiseerd. De regio hanteert als contractvorm een semi-open house systematiek (met uitzondering van Verblijf Jeugd, daar geldt de aanbestedingssystematiek). In een semi-open house procedure kunnen aanbieders zich alleen inschrijven wanneer de markt wordt 'opengesteld'. De regio formuleert hierbij kwaliteits- en toelatingseisen. De grondslag voor de bekostiging is inspanningsgericht (PxQ). De huidige contractering van Wmo- en Jeugdzorg (exclusief beschermd wonen) loopt tot 1 juli 2024.

[1] Document Arnhem - 08.01 Visie Sociaal Domein - iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl)

Om de wijknetwerken te kunnen realiseren, wordt onderzocht of het gewenst is om (een deel van de) zorgproducten opnieuw in te kopen. Eén mogelijkheid is om wijknetwerken in de zorg te gaan ontwikkelen door meer te sturen op de toewijzing van zorg aan een beperkt aantal aanbieders per wijk. Dit kan binnen de huidige contracten met zorgaanbieders. Maar er zijn ook andere mogelijkheden, zoals een ander type bekostiging of een andere contractvorm.

Beschermd Wonen

Ontwikkelingen

Beschermd wonen wordt uitgevoerd op regionale schaal. Arnhem is als centrumgemeente verantwoordelijk voor het uitvoeren van deze zorg voor de regio Centraal Gelderland. De gemeente Arnhem ontvangt als centrumgemeente hiervoor de middelen. Vanaf 2024 gaat dit naar alle waarschijnlijkheid veranderen. Het streven van het Rijk is om vanaf die datum te starten met de invoering van het nieuwe verdeelmodel en woonplaatsbeginsel. De financiële middelen worden gedurende een ingroeipad van 10 jaar herverdeeld van centrumgemeenten naar alle gemeenten in de regio. Elke gemeente ontvangt dan middelen voor de eigen inwoners die nieuw instromen in beschermd wonen.
Daarnaast is er een (landelijke) transformatie van ‘beschermd wonen naar een beschermd thuis’ gaande, gebaseerd op de visie van de Commissie Dannenberg [2]. Dit houdt in dat we de afgelopen jaren hebben gewerkt aan het transformeren van ‘beschermd wonen’ (wonen in een instelling) naar een ‘beschermd thuis’; cliënten moeten zoveel mogelijk in hun eigen wijk en bij voorkeur ambulant geholpen worden. Deze transformatie zetten wij ook de komende jaren nog door.

Huidige producten beschermd wonen in de regio Centraal Gelderland

Binnen de huidige productvormen ‘beschermd wonen’ is al ingespeeld op de transformatie van beschermd wonen naar een beschermd thuis. We kennen naast de intramurale vormen van beschermd wonen (wonen in een instelling) ook extramurale varianten (zelfstandig wonen met intensieve begeleiding en groepswonen met intensieve begeleiding).

Inkoop beschermd wonen

Ook binnen beschermd wonen wordt de inkoop op regionaal niveau georganiseerd, binnen een semi-open house systematiek. Aanbieders kunnen zich alleen inschrijven wanneer de markt wordt ‘opengesteld’. Hierbij gelden kwaliteits- en toelatingseisen. De financiering is inspanningsgericht (PxQ). De huidige contracten met zorgaanbieders van beschermd wonen lopen tot 31 december 2022. De contracten worden, met het oog op de verwachte doordecentralisatie, verlengd met één jaar.
Een verandering met voorgaande jaren is dat we nu in de nieuwe contracten de ‘Bibob-toets’ gaan toepassen. Door een wijziging van de Wet Bibob (bevordering integriteitsbeoordelingen door het

[2] Commissie Dannenberg. (2015). ‘Van beschermd wonen naar een beschermd thuis’ https://vng.nl/files/vng/van-beschermd-wonen_20151109.pdf

openbaar bestuur) is het sinds 1 oktober 2022 mogelijk om deze toets binnen een semi-open house-procedure toe te passen. Hiermee hebben we een bestuurlijk instrument om zorgfraude tegen te gaan en malafide zorgaanbieders te weren.

Onze visie in relatie tot de aanbevelingen van AEF
Het onderzoek van AEF laat zien dat elke contracteringsvorm positieve (gewenste) effecten en negatieve (ongewenste) effecten met zich mee brengt. Alleen met inbesteding van alle uitvoerende taken door de gemeentelijke organisatie zouden de negatieve effecten van marktwerking voorkomen kunnen worden. In het rapport van AEF wordt echter beschreven dat hieraan grote risico's zijn verbonden met mogelijke terugval van continuïteit en kwaliteit van zorg. Inbesteding lijkt daardoor geen geschikte optie. De opgave is om uiteindelijk een goede balans te vinden tussen mogelijke voordelen en nadelen van marktprikkels bij het vormgeven van de contractering. Hierbij is ook regionale afstemming noodzakelijk omdat we de inkoop regionaal organiseren en er ook specialistische zorgvormen zijn die op een grotere schaal worden ingekocht en uitgevoerd.

<u>Wmo en Jeugdzorg</u>
Arnhem wil zoveel mogelijk de zorg dichtbij bieden (wijk/gebiedsgericht). AEF geeft aan dat de taakgerichte financieringsvorm hiervoor het meest voor de hand ligt: de gemeente contracteert een aanbieder (of een samenwerking van aanbieders) en verstrekt deze een vast budget om de hulp en ondersteuning voor een bepaalde wijk/gebied vorm te geven. Er zijn ook risico's aan deze werkwijze verbonden.
Taakgerichte financiering vereist een proces van intensieve samenwerking tussen de gemeente en aanbieders, vanuit gemeenschappelijke doelen en leidende principes. Dit proces vraagt een tijdspad van meerdere jaren. Overigens lenen niet alle zorgvormen zich voor taakgerichte bekostiging, zoals hulp en ondersteuning met verblijf (jeugdzorg en beschermd wonen).
Conform het advies van AEF gaan we eerst aan de slag om binnen de huidige bekostigingssystematiek de samenwerking tussen de verschillende partijen in de wijk zoals sociale wijkteams, zorgaanbieders en gesubsidieerde instellingen te stimuleren.
Zoals hiervoor al is aangegeven, willen we voor een aantal zorgproducten wijknetwerken ontwikkelen met een beperkt aantal aanbieders per wijk, aansluitend bij de hulpvragen en problemen die in de wijk spelen. Hierbij zullen we samen met de regionale inkooporganisatie en regiogemeenten onderzoeken of een ander type bekostiging (zoals de taakgerichte) of een andere contractvorm nodig is om de gewenste ontwikkeling van wijknetwerken te realiseren of dat dit ook mogelijk is via het verlengen van de huidige contracten met zorgaanbieders. Dit vergt nog nadere uitwerking waarbij wij de handvatten uit het AEF-rapport zullen gebruiken. Ook zullen we hierin meenemen welke marktprikkels (zowel positief als negatief) al aanwezig zijn en hoe we deze binnen de huidige of nieuwe contractering kunnen beïnvloeden. Over de uitkomsten hiervan zullen we u nader informeren.

<u>Beschermd wonen</u>
Uit het onderzoek van AEF blijkt dat binnen de huidige inkoopsystematiek al diverse maatregelen zijn getroffen om negatieve effecten tegen te gaan (zoals de aanscherping van de kwaliteits- en

toelatingseisen, een verscherpte controle op fraude en onrechtmatigheid, beleid ten aanzien van onderaannemers, het systeem waarin signalen over aanbieders gemeld kunnen worden etc.). Ook concludeert AEF dat er binnen het huidige systeem nog voldoende aanknopingspunten zijn om verdere verbeteringen door te voeren waardoor ongewenste prikkels van marktwerking worden tegengegaan en positieve marktprikkels worden gestimuleerd. AEF adviseert dan ook om hier eerst mee aan de slag te gaan binnen het huidige systeem en tegelijkertijd te werken aan het nader concretiseren van de transformatiedoelen en sturingsindicatoren.
De komende periode, in aanloop naar de doordecentralisatie voor beschermd wonen, richten we ons conform het advies van AEF, daarom op de verdere concretisering van onze regionale doelen van de transformatie van beschermd wonen naar een beschermd thuis en de doorontwikkeling van monitoring. Hiermee krijgen we beter inzicht in welke marktprikkels de grootste rol spelen binnen beschermd wonen en welke maatregelen we het beste kunnen inzetten. Dit proces doen we samen met de regionale inkooporganisatie en regiogemeenten. Over de uitkomsten hiervan zullen we u nader informeren.

Vervolg
Het onderzoeksbureau AEF heeft aangeboden om uw raad een presentatie te geven over de rapportages. We horen graag of u hiervan gebruik wenst te maken.

Met deze raadsbrief en het aanbieden van de rapportages beschouwen wij de motie 21M253 als afgedaan.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

J.H. de Baas A. Marcouch

Bijlagen:
- Rapport ‘Marktwerking in het sociaal domein in Arnhem’
- Rapport ‘Marktwerking beschermd wonen Arnhem’

Andersson
Elffers
Felix

Marktwerking in het sociaal domein van Arnhem

/Andersson Elffers Felix

Datum

4 april 2022

Opdrachtgever

Gemeente Arnhem

Onderzoeksteam

Maarten Veraart, Carmen van Schoubroeck, Mees van Tooren, Irene Niessen

Referentie

AG343/marktwerking sociaal domein arnhem

Foto’s en illustraties

Pixabay

bezoekadres Maliebaan 16 3581 CN Utrecht
postadres Postbus 85198 3508 AD Utrecht
telefoon +31 30 236 30 30
website www.aef.nl

/Andersson Elffers Felix

/ Inhoud

/ 1 Inleiding 4

/ 2 Marktwerking: waar komt het vandaan en hoe ziet het eruit 6
2.1 Meer en minder vergaande vormen van marktwerking 6
2.2 Een goede balans: een combinatie van een mix van instrumenten 7

/ 3 Hardnekkige problemen in de publieke dienstverlening 9
3.1 Tegenvallende doelmatigheidswinsten 9
3.2 Moeilijk te contracteren kwaliteit 11
3.3 Eerste conclusies 12

/ 4 Verdiepende analyse sociaal domein 14
4.1 Transitie sociaal domein veelomvattend en complex 14
4.2 Gemeentelijke knoppen voor inkoop en sturing 15
4.3 Effecten van marktwerking in het sociale domein 17
4.4 Inbesteding als radicaal alternatief 22

/ 5 Toegepast op beelden van Arnhem 24
5.1 Weergave van het sociaal domein in Arnhem 24
5.2 Effecten binnen het hele sociale domein 25

/ 6 Vooruitblik en aanbevelingen 29

/ Bijlage: Gesprekspartners 32

/ 1 Inleiding

Dit onderzoek brengt effecten van marktwerking in het sociaal domein in kaart

In een op 29 januari 2020 door de Gemeenteraad aangenomen motie is het ongenoegen geuit over gesignaleerde hoge winsten en fraude bij zorginstellingen. Het College van B&W werd in de motie gevraagd om een onafhankelijk onderzoek te laten uitvoeren naar de mogelijkheden om de zorg te organiseren zonder perverse prikkels van de markt.

De kern daarvan is het verzoek om de nadelen van marktwerking in kaart te brengen en te onderzoeken hoe deze in de contractering met aanbieders in de toekomst te voorkomen. Dit wordt toegespitst op het domein Beschermd wonen omdat daarbinnen met de instellingen per 1 januari 2023 nieuwe contracten moeten worden gesloten en de uitkomsten van het onderzoek daarbij betrokken zullen worden. De uitkomsten moeten echter ook bruikbaar zijn voor de domeinen Wmo en Jeugdhulp. Voor deze domeinen is nieuwe contractering echter pas per 1 januari 2025 aan de orde. De scope van het onderzoek zijn de contracten die de gemeente binnen regionaal verband afsluit met aanbieders van maatwerkvoorzieningen van hulp en ondersteuning. Zo valt contractering in het kader van persoonsgebonden budgetten buiten de scope van het onderzoek.

Het onderzoek is uitgevoerd langs drie lijnen

Het onderzoek bestaat uit drie onderzoekslijnen:

1. Algemeen kader marktwerking in publieke dienstverlening
2. Toespitsing algemeen kader op te onderzoeken sectoren
3. Praktijktoets op basis van ervaringen in de regio en elders

Ad 1. Algemeen kader

In het algemeen kader worden de begrippen en de onderliggende beleidstheorieën die ten grondslag liggen aan toepassing van marktwerking binnen de publieke dienstverlening uiteengezet. Tevens wordt een algemeen overzicht gegeven van de ervaringen die zijn opgedaan met marktwerking in de afgelopen decennia.

Ad 2. Toespitsing op te onderzoeken sectoren

Bij de toespitsing worden de specifieke structuur-en gedragskenmerken van de sectoren in het sociaal domein onder de loep genomen. Structuurkenmerken hebben betrekking op aspecten die bepalend zijn voor de inrichting van de dienstverlening, zoals meetbaarheid van kwaliteit en schaaleffecten; gedragskenmerken hebben betrekking op het strategisch gedrag van de stakeholders in de betreffende sector. De uitkomsten daarvan worden gerelateerd aan verschillende contractvormen die in de praktijk worden toegepast in de onderhavige sectoren, zoals ‘open house’.

Ad 3. Praktijktoets

In de praktijktoets worden de bovengenoemde onderdelen geconfronteerd met de concrete ervaringen uit het verleden met het contracteren van zorgaanbieders in de verschillende sectoren. Ook wordt vooruit gekeken naar wat deze ervaringen betekenen voor de contracteringen in de toekomst.

De uitkomsten zijn gebaseerd op in-house kennis, gesprekken en deskresearch

Voor het onderzoek is gebruikgemaakt van verschillende methodes. Allereerst is gebruikgemaakt van bestaande kennis binnen AEF, zowel als het gaat om marktwerking als het sociaal domein. Daarnaast

is gesproken met verschillende betrokkenen, zoals bestuursadviseurs van de gemeente Arnhem, de inkoop (MGR Centraal Gelderland) en verschillende zorgaanbieders. Zie voor een overzicht van de gesprekspartners de bijlage. Tot slot is deskresearch gedaan om bevindingen waar nodig aan te vullen op basis van openbare onderzoeken.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 schetsen we de context van marktwerking in de publieke dienstverlening; waar het vandaan komt en wat de achterliggende gedachten waren. Het hoofdstuk geeft niet alleen de definitie van marktwerking die gebruikt wordt in dit rapport; ook worden in kort bestek de belangrijkste instrumenten van marktwerking toegelicht. Tevens wordt geconstateerd dat in de praktijk sprake is van de toepassing van een mix aan instrumenten met private en publieke trekken.

In hoofdstuk 3 lichten we een aantal van de meest prominente problemen van marktwerking in deze dienstverlening toe. De praktijk leert dat de beoogde voordelen in termen van doelmatigheid en kwaliteit vaak niet worden gehaald. Er is sprake van ongewenste effecten. Soms het gevolg van strategisch gedrag van spelers, soms zijn de ongewenste effecten onbedoeld. Het hoofdstuk sluit af met een analysekader waarin de mogelijke voordelen en nadelen van marktwerking worden samengevat.

Hoofdstukken 2 en 3 hebben betrekking op publieke dienstverlening in de brede zin van het woord. In hoofdstuk 4 zoomen we in op het sociaal domein. Met behulp van het analysekader uit hoofdstuk 3 worden de beoogde voor- en nadelen nader onder de loep genomen. Bij de voordelen worden ook de succesvoorwaarden en de aandachtspunten in beeld gebracht. Bij de nadelen bij welke vormen van contractering deze optreden en welke beheersmaatregelen daarbij passen. Van zowel de voordelen als de nadelen is een samenvattend schema opgenomen.

In hoofdstuk 5 worden de bevindingen uit hoofdstuk 4 getoetst aan de situatie in Arnhem. Dit is gedaan aan de hand van relevante documenten en een aantal gesprekken. Het overzicht is uitdrukkelijk geen evaluatie, daarvoor is het onderzoek te beperkt. Dit hoofdstuk heet dan ook ‘Toegepast op de beelden van Arnhem’. De uitkomsten bieden wel aanknopingspunten om te gebruiken bij de inrichting van nieuwe rondes van contractering, te beginnen bij Beschermd wonen.

Op basis van de kennis in de hoofdstukken 2 tot en met 4 en de beelden in hoofdstuk 5 wordt in hoofdstuk 6 vooruitgekeken. De vraag is wat de lessen uit dit onderzoek betekenen voor de contractering in het sociaal domein voor de gemeente Arnhem. De lessen hebben betrekking op de stappen die moeten worden gezet, welke keuzes daarbij aan de orde zijn en hoe te zorgen dat er een goede balans komt in het in te zetten instrumentarium bij toekomstige contractering.

/ 2 Marktwerking: waar komt het vandaan en hoe ziet het eruit

We moeten behoorlijk ver in de tijd teruggaan om de opkomst van marktwerking in de publieke dienstverlening te zien. In de jaren tachtig van de vorige eeuw is de grondslag gelegd voor dit fenomeen. In eerste aanleg beperkte zich dit tot sectoren als telecommunicatie, energie en vervoer. Pas later zijn andere sectoren aan de beurt gekomen, waaronder de zorg en het sociaal domein.[1]

De keuze voor deze beleidswijziging kwam niet uit de lucht vallen. In die jaren werden de overheden in de Westerse landen geconfronteerd met een stagnerende groei, hoge inflatie en oplopende overheidstekorten. Het bestaande sociaaleconomische beleidsinstrumentarium werkte niet meer. Nieuwe beleidstheorieën maakten hun opwachting. Versterking van het functioneren van de markt door overheidsbemoeienis terug te dringen was daarbij de kerngedachte. Toepassing van marktwerking in de publieke dienstverlening was daar uitdrukkelijk een onderdeel van.

Binnen de Europese Unie viel dit samen met de al langer lopende inspanningen om de interne markt tot stand te brengen door concurrentie te bevorderen en allerlei normen en voorschriften te standaardiseren. Op basis van richtlijnen van Europese Commissie werden gesloten sectoren stuk voor stuk opengebroken. Eerst in de marktsector, later in het publieke domein. Een andere ontwikkeling die de introductie van marktwerking wind in de rug gaf, was de onvrede met de kwaliteit van de publieke dienstverlening. Het ontbrak op veel plekken aan maatwerk in de aangeboden diensten en ook de klantbejegening was onder de maat. Het idee was dat concurrentie de publieke dienstverlening zou verbeteren.

2.1 Meer en minder vergaande vormen van marktwerking

Toepassing van marktwerking in de publieke dienstverlening definiëren we in dit rapport als het introduceren van prestatieprikkels in de contracten van de overheid met uitvoeringsorganisaties , waarbij de prestatieprikkels zijn ontleend aan het marktmechanisme. Deze brede definitie doet recht aan de praktijk van alledag met een grote variatie van ingezette instrumenten in de betreffende sectoren. In het instrumentarium kunnen drie hoofdvormen worden onderscheiden, te weten liberalisering, regulering en prestatiefinanciering.

Bij **liberalisering** krijgt marktwerking de meeste ruimte. Er is sprake van een open markt; dat wil zeggen dat nieuwe aanbieders kunnen toetreden en burgers als cliënt zelf hun aanbieder kunnen kiezen. Dit is onder meer gerealiseerd bij telecom- en energiediensten, waarbij burgers zelf direct contractpartij zijn. Het idee is dat de burger als cliënt de aanbieders scherp houdt. In delen van de zorg en het sociaal domein is sprake van een geclausuleerde vorm van liberalisering. Daar sluiten zorgverzekeraars en overheden contracten met aanbieders, waarin afspraken staan over de aard van de te verlenen diensten en de bijbehorende tarieven. Burgers kunnen nog wel zelf hun aanbieder kiezen. Een minder vergaande variant is de aanbesteding van diensten met een beperkt aantal

[1] Zie voor een meer uitgebreide analyse van de theorie en de praktijk van marktwerking in de publieke dienstverlening: Maarten Veraart, *Marktwerking in de publieke dienstverlening: vloek of zegen?* (2019) Link.

aanbieders. De keuzevrijheid van cliënten is in dat geval in de regel kleiner. Bij deze keuze is het de overheid zelf die met de aanbesteding de aanbieders scherp houdt. In het sociaal domein wordt aanbesteding vaak als marktprikkel toegepast.

In situaties waarin concurrentie tussen aanbieders niet mogelijk of wenselijk is kan **regulering** worden toegepast. Met behulp van benchmarking stelt de 'regulator', vaak een onafhankelijk overheidsorgaan, maximum tarieven vast, gecombineerd met een beschrijving van de betreffende prestaties en kwaliteitseisen. De regulering wordt bijvoorbeeld toegepast bij het vaststellen van prestaties van energienetwerken, maar ook voor spoedeisende ziekenhulp en hoog specialistische vormen van zorg. In de zorg treedt de NZa op als regulator. Het gebruik van benchmarking is bij regulering de motor voor de verbetering van prestaties.

Tot slot kennen we verschillende vormen van **prestatiefinanciering** die geïnspireerd zijn op *New Public Management*. Daarbij worden contracten gebruikt om allerlei prestatieafspraken te maken over de te leveren diensten. Het bevorderen van doelmatigheid en het borgen van kwaliteit en toegankelijkheid zijn daarbij de belangrijkste ingrediënten. Prestatiefinanciering wordt onder meer gebruikt bij interne managementcontracten voor overheidsdiensten. Het wordt in veel sectoren ook toegepast bij de invulling van subsidiebeschikkingen met externe partijen.[2] Bijvoorbeeld in het onderwijs, maar ook in de zorg en het sociaal domein. Ook hier wordt benchmarking gebruikt als prikkel voor prestaties.

2.2 Een goede balans: een combinatie van een mix van instrumenten

In de praktijk zien we verschillende sturingsarrangementen in de publieke dienstverlening, waarbij in veel sectoren een mix van bovenstaande instrumenten wordt toegepast. Het blijkt dat in de praktijk de ene marktwerking de andere niet is. In bijna alle sectoren worden verschillende instrumenten tegelijkertijd toegepast, bijvoorbeeld een gedeeltelijke liberalisering in combinatie met regulering. Of in het ene deel van de sector liberalisering, in het andere deel een vorm van prestatiefinanciering. De keuzes worden als het goed is vooral ingegeven door verschillen in structuurkenmerken, maar uiteraard spelen ook historie en bestaande belangen een rol. Het resultaat is dat in sommige sectoren het sturingsarrangement veel private trekken heeft, in andere sectoren domineren nog altijd de publieke trekken. In alle sectoren in de publieke dienstverlening is er echter in ons land een blijvende rol voor de overheid. Soms zwaar, soms licht.

Toepassing van een mix aan instrumenten is ook een uitdrukking van het feit dat elke instrument en elk arrangement voordelen en nadelen heeft. Inzetten op instrumenten ontleend aan de markt draagt ook risico's met zich mee. In beleidsjargon heet dat marktfalen. In blijven zetten op een zware sturing vanuit de overheid is echter ook niet zonder risico's. Overheidsfalen in beleidsjargon. Het is bij het vormgeven van een geschikt sturingsarrangement een kwestie van laveren tussen marktfalen en overheidsfalen. Daarbij is de beleidsontwikkeling in de tijd gezien net als een pendule. In reactie op het overheidsfalen in de jaren zeventig en tachtig is sterk ingezet op de markt. Met een roze bril, zoals wel meer in zulk soort situaties. De tegenkanten van de markt, het marktfalen, zijn gaandeweg zichtbaar geworden. Het is wel zaak om bij de correctie van ongewenste effecten van marktwerking

[2] Bij subsidies betreft het over het algemeen niet-afdwingbare afspraken, dus geen klassieke prestatieafspraken. Bij afdwingbare prestatieafspraken wordt een subsidie een overheidsopdracht, wat over het algemeen betekent dat hij onder het aanbestedingsrecht valt.

nu niet door te schieten. Het corrigeren van marktfalen kan namelijk gemakkelijk leiden tot nieuw overheidsfalen. Zorgvuldigheid is derhalve geboden. Dat begint met goede en precieze analyses van wat er aan de hand is. In hoofdstuk 3 wordt daartoe ingegaan op hardnekkige problemen die we kennen in de zorg en het sociaal domein. In hoofdstuk 4 wordt dit nader uitgewerkt en toegelicht voor Beschermd wonen, jeugdzorg en WMO-diensten.

/ 3 Hardnekkige problemen in de publieke dienstverlening

Na de beknopte beschrijving van de vormen van marktwerking in de publieke dienstverlening in het vorige hoofdstuk zijn we toe aan een nadere analyse van de effecten van toepassing van marktwerking. Doel van de analyse op dit niveau is om patronen te ontdekken die ons kunnen helpen bij de gedetailleerde analyse van jeugdzorg, beschermd wonen en andere Wmo-ondersteuning.

In de praktijk ontstaan bij de contractering tussen de overheid als opdrachtgever en de aanbieders van publieke diensten als opdrachtnemer hardnekkig problemen bij het realiseren van meer doelmatigheid en een hogere kwaliteit. De doelmatigheidswinsten vallen in de praktijk namelijk tegen en de kwaliteit is moeilijk in contractspecificaties vast te leggen. Dit komt tot uitdrukking in allerlei ongewenste effecten die optreden in de contractrelaties. Deels het gevolg van marktwerking, deels veroorzaakt door andere externe factoren. In paragraaf 3.3 worden de bevindingen uit dit hoofdstuk samengevat in een schema dat gebruikt wordt als analysekader bij de verdiepende analyse in hoofdstuk 4.

3.1 Tegenvallende doelmatigheidswinsten

Er is geen systematisch longitudinaal onderzoek naar doelmatigheidseffecten in de publieke dienstverlening. Dat maakt het moeilijk om harde uitspraken over dit onderwerp te doen. Dit neemt niet weg dat er kwalitatieve beelden zijn die redelijk breed gedragen worden. Een van die beelden is dat in de afgelopen decennia binnen aanbieders veel aandacht is geweest voor verbeteren van de doelmatigheid met kostenbeheersing als doel. Daarbij zijn instrumenten ingezet die al langer gebruikt werden in de private sector. Op nogal wat plekken zijn daartoe managers benoemd die hun sporen in de private sector verdiend hadden. Dit heeft ook resultaat opgeleverd. Enkele voorbeelden:

- waar mogelijk is dure intramurale zorg of residentiële jeugdzorg vervangen door goedkopere ambulante zorg
- verblijfsdagen zijn bij intramurale zorg teruggebracht
- er is gesneden in formatie van de overhead bij veel publieke organisaties
- ondersteunende diensten zijn efficiënter geworden door uitbesteding.

Het doel van deze inspanningen om de doelmatigheid te vergroten is om tot **lagere kosten** te komen en zo de zorg betaalbaar te houden. Dit moet zich uiteindelijk vertalen in **lagere tarieven en vergoedingen**. In de zorg en het sociaal domein zijn door de aard van de dienstverlening doelmatigheid en **budgetbeheersing** nauw aan elkaar verbonden. Bij de bovengenoemde voorbeelden horen wel twee kanttekeningen. Ten eerste heeft ambulantisering niet alleen lagere kosten als drijfveer. Het is in veel gevallen ook beter voor de cliënt en draagt zo bij aan een betere kwaliteit van dienstverlening. Het begrip doelmatigheid heeft dan ook betrekking op de relatie tussen de ingezette middelen en de gerealiseerde kwaliteit. Een grotere doelmatigheid kan derhalve gepaard gaan met hogere kosten. Ten tweede is niet elke kostenbesparing het gevolg van doelmatigheidswinst. Zo waren de kostenbesparingen bij de thuiszorg en de uitbesteding van bijvoorbeeld schoonmaak voor een belangrijk deel het gevolg van besparing op arbeidskosten, onder meer door flexibilisering van arbeidscontracten. Als reactie op de ongewenste effecten die dit met

zich meebracht, geldt in de Wmo (en binnenkort naar verwachting ook in de jeugdzorg) de Algemene Maatregel van Bestuur Reële Prijzen.[3] Dit kan gezien worden als een vorm van regulering van gemeenten vanuit de rijksoverheid.

Ondanks alle inspanningen lijken de uitkomsten niet te voldoen aan de vooraf gestelde ambities. Dit komt onder meer door de toename van de **administratieve lasten**. Die hebben in veel sectoren, waaronder de zorg en het sociaal domein een deel van de bereikte doelmatigheidswinsten weer teniet gedaan. Een van de oorzaken is verantwoordingsplicht die voortvloeit uit de contractvorming.

De manier waarop contracten afgesloten worden, kan leiden tot ongewenste effecten. De onderliggende declaratiesystemen kunnen dusdanig ingewikkeld zijn dat er in aanbieders **'upcoding'** plaatsvindt. Upcoding is het langer of duurder declareren dan op basis van de zorgvraag verwacht mag worden. Upcoding kan onbedoeld voorkomen, met name in situaties dat gemeenten uit praktische overwegingen kiezen voor een vereenvoudiging van het tarievensysteem door vermindering van het aantal productcodes. Tegelijkertijd kan systematische upcoding ook een bewuste strategie zijn van aanbieders. In dat geval is de scheidslijn met **fraude** flinterdun.

Een andere ontwikkeling die doelmatigheid kan aantasten is taaksplitsing binnen en specialisatie tussen aanbieders. Dit lijkt een paradox: taaksplitsing en specialisatie zijn juist bedoeld om kwaliteiten van medewerkers beter te benutten en zo de doelmatigheid in het werk te vergroten. Het zorgt echter ook voor het opknippen van dienstverlening, waarbij de verschillende taken vervolgens weer gecoördineerd en geadministreerd moet worden, wat juist tot extra kosten leidt. Het hangt van de situatie af wat de doorslag geeft.

Een onbedoeld neveneffect van taaksplitsing kan **vervreemding op de werkvloer** zijn. Dit kan zitten in minder betrokkenheid van medewerkers bij hun werk, omdat zij het overzicht in hun werk gaan missen. Het kan ook zitten in gebrek aan kennis bij degene die moet sturen. Vervreemding tast de doelmatigheid aan, leidt tot minder werkplezier en kan ook ten koste gaan van de kwaliteit van dienstverlening.

Een ander risico in de zorg en de hulpverlening is **overbehandeling**. Dit kan een bewuste strategie van aanbieders zijn, maar wordt minstens zo sterk ingegeven door druk vanuit cliënten en lobby vanuit belangenorganisaties. Hier is sprake van **'moral hazard'**: cliënten genieten immers wel het voordeel van extra behandelingen, maar betalen er beperkt (Wmo) of niet (jeugdzorg) voor. In situaties waarbij de indicatiestelling tekortschiet kan dit ertoe leiden dat aanbieders actief **cliënten werven**. Budgetbeheersing is daarom in deze sectoren een hoofddoel van beleid. Een te strakke budgetbeheersing kan echter leiden tot het ontstaan van **wachtlijsten**.

Als laatste in de rij moet **marktmacht** van aanbieders genoemd worden. Marktmacht is eigenlijk een uitdrukking van onderlinge afhankelijkheden waarin de risico's scheef verdeeld zijn. Specialistische aanbieders kunnen een (regionaal) monopolie hebben en daarmee de contractvoorwaarden dicteren. Dit leidt in de regel tot hogere tarieven. Daarmee komen de bereikte doelmatigheidswinsten geheel ten goede aan de aanbieder. De burger als belastingbetaler draait hiervoor op. Misbruik van marktmacht komt voor in sectoren waar sprake is van vrije tariefonderhandelingen en aanbesteding met weinig aanbieders. Marktmacht kan zich ook uiten in het aanbod van diensten. De opdrachtgever wordt dan in het keurslijf gedwongen van het productassortiment van de aanbieder.

[3] Zie link.

De tegenkant van marktmacht van aanbieders is de marktmacht van de overheid als opdrachtgever. Het 'uitknijpen' van aanbieders zorgt er mede voor dat aanbieders rode cijfers schrijven. In het ergste geval kan dit uiteindelijk leiden tot **ongewenste faillissementen** bij aanbieders. Dit is schadelijk als daarmee cruciale uitvoeringscapaciteit en specialistische zorg wegvalt die zich niet zomaar laat vervangen op regioniveau.

3.2 Moeilijk te contracteren kwaliteit

Bij de toepassing van marktwerking in de publieke dienstverlening gaat het niet alleen om doelmatigheid. Doel is ook om de kwaliteit van dienstverlening te vergroten. Het bevorderen van innovatie om **vernieuwing in het aanbod** en **meer maatwerk** in de dienstverlening aan te brengen is daarbij een belangrijk middel. Meer maatwerk om goed aan te sluiten op de problematiek rond de cliënt betekent ook het realiseren van een **integrale aanpak** waar dat nodig is, hetgeen een goede samenwerking tussen verschillende aanbieders vereist. De economische theorie leert dat concurrentie niet alleen innovatie bevordert, maar ook zorgt voor een betere **klantbejegening**. Tot zover het goede nieuws. In de praktijk is het een weerbarstige materie. Kwaliteit is in veel gevallen namelijk lastig te specificeren en in contracten vast te leggen. Dit geldt voor veel diensten in zowel het publieke als private domein. Voor contractering van zorg en hulpverlening in het sociaal domein is dit zeer zeker aan de orde.[4]

In grote delen van de zorg en het sociaal domein is het meten van kwaliteit uitermate lastig. Dit gaat zeker op voor de beoordeling van kwaliteit van behandelingen. Ook de effectiviteit van verschillende vormen van hulpverlening zijn lastig meetbaar. Doordat kwaliteit lastig is vast te leggen is een **sluipende verlaging van de norm** door aanbieders een risico. Met gestandaardiseerde behandelingen in de vorm van protocollen wordt getracht de kwaliteit van zorg te borgen. Protocollering in de zorg is vaak ook een reactie op eerdere incidenten in de sector. Dit is goed bedoeld, maar heeft wel een tegenkant. Het versterkt namelijk het **risicomijdend gedrag** bij aanbieders. In dat geval wordt vooral de letter van de wet nageleefd en wordt niet gehandeld in de geest en de doelstelling van de wet. Het heeft ook negatieve gevolgen voor de doelmatigheid, omdat het de eerder genoemde administratieve lasten verder verhoogt. Een ander risico aan de kant van aanbieders is **'cherry picking'**. Hiermee worden binnen de bandbreedtes in contracten bij voorkeur de eenvoudige gevallen geselecteerd, waardoor relatief hoge financiële marges kunnen worden gerealiseerd. '**Adverse selectie**' is de andere kant van diezelfde medaille. Aanbieders proberen daarmee hoge risico's uit te sluiten. Kinderen met complexe aandoeningen vallen daardoor buiten de boot. Het buiten de boot vallen kan echter ook het gevolg zijn van sturing vanuit de opdrachtgever door het hanteren van budgetplafonds en beperking van de trajectduur.

Verbetering van hulp en zorg vraagt in toenemende mate publieke dienstverlening die in samenhang geleverd wordt door meerdere aanbieders. In de zorg gaat dat bijvoorbeeld om opeenvolgende schakels en worden zorglijnen genoemd. Denk bijvoorbeeld aan de aanpak van diabetes. In het sociaal domein gaat het eerder om gelijktijdige hulp op verschillende terreinen. Bijvoorbeeld gezinsondersteuning in combinatie met schuldhulpverlening. Samenwerking wordt in het sociaal domein vaak benoemd als partnerschap. De wens is een **integrale aanpak**, de praktijk is er echter

[4] In de economische theorie wordt in dit verband gesproken over 'incomplete contracten'. Dit betekent dat afspraken over kwaliteit niet volledig met gedetailleerde specificaties kunnen worden geborgd. Andere aanvullende mechanismen zijn dan nodig om de kwaliteit te borgen, waaronder het versterken van onderling vertrouwen tussen contractpartijen.

vaak nog een van **versnipperd aanbod**. Daar waar dat gaat om samenwerking over de grenzen van sectoren heen is dat mede het gevolg van **knellende grenzen tussen systemen**. Een integrale aanpak wordt vaak geprezen, maar als het gaat om de financiering zijn er allerlei formele bezwaren waarom iets niet kan.

Verbetering van de klantbejegening heeft in veel delen van de publieke dienstverlening de nodige aandacht gekregen. Ook de relatie tussen behandelaar en patiënt is op veel plekken in zorg gelijkwaardiger geworden. Zeker in onderdelen van de hulpverlening waar dwang en drang aan de orde is blijft klantenbejegening echter een ingewikkelde zaak om vast te leggen in contracten en vervolgens te kunnen beoordelen.

Alle inspanningen om te komen tot betere zorg voorkomt niet dat er geregeld dingen misgaan. Met name incidenten in zorg en hulpverlening worden in de media breed uitgemeten. Vaak is dit te wijten aan het langs elkaar heen werken op uitvoeringsniveau door professionals, waardoor **gaten in hulpverleningstrajecten** kunnen ontstaan. Dit kan echter ook niet los worden gezien van het missen van overzicht bij te ver doorgevoerde taaksplitsing en risicomijdend gedrag door een veelheid van voorschriften en vereisten. Publieke dienstverleners kunnen daarnaast het overzicht kwijtraken bij te grote afhankelijkheid van complexe geautomatiseerde systemen die op de werkvloer als '**black boxes**' worden ervaren. Dit kan er uiteindelijk voor zorgen dat burgers van het kastje naar de muur worden gestuurd. In combinatie met institutionele achterdocht kunnen de gevolgen zeer verstrekkend zijn. Een recent voorbeeld hiervan zijn de uithuisplaatsingen bij toeslagouders.

3.3 Eerste conclusies

Met de introductie van marktwerking werd beoogd om zowel de doelmatigheid als de kwaliteit in de publieke dienstverlening te verbeteren. Voor beide doeleinden is innovatie belangrijk. Concurrentie is de motor die moet zorgen voor de noodzakelijke prikkels. Als het kan echte concurrentie, bijvoorbeeld in de vorm van liberalisering en aanbesteding. Als dat niet kan concurrentie nabootsen in de vorm van regulering of door gebruik te maken van prestatieprikkels op basis van New Public Management. Tot zover in een notendop de beleidstheorie.

De praktijk is een stuk weerbarstiger. Er zijn resultaten geboekt. De doelmatigheid is op veel plekken in de publieke dienstverlening verbeterd, maar wel minder dan gehoopt en verwacht. Op onderdelen is ook de kwaliteit verbeterd, maar dit blijkt lastig te meten. Daardoor is het ook moeilijker om erop te sturen. Er is een toenemende noodzaak om binnen de publieke dienstverlening samen te werken. Dit zorgt ook voor kwaliteitsverbetering, denk aan de ontwikkeling van zorglijnen. Tegelijkertijd is samenwerking in de praktijk complex, waardoor samenwerking in te veel gevallen beperkt is of niet van de grond komt. De gehanteerde beleidstheorie geeft daar geen antwoord op. Sterker, beleidsmakers gingen ervan uit dat met een goede inrichting van het speelveld en de juiste prikkels dit vanzelf van de grond zou komen. Niet dus. Daarbij is te gemakkelijk gedacht dat met het aanbrengen van enerzijds prestatieprikkels en anderzijds vergroten van de beleidsruimte voor aanbieders afstemming tussen de verschillende partijen tot stand zou komen. Het belang van regie vanuit de overheid is in de gehanteerde beleidstheorie onderschat.

De gebreken in de beleidstheorie hebben ervoor gezorgd dat een reeks van ongewenste effecten zijn opgetreden. Voor een deel zijn deze effecten ook onbedoeld. De combinatie van ongewenst en onbedoeld worden ook wel perverse prikkels genoemd. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de sterk gegroeide administratieve lasten en risicomijdend gedrag. Er zijn echter ook ongewenste effecten die het gevolg zijn van bewuste keuzes van aanbieders. De aanbieders misbruiken in dat geval de grotere

beleidsruimte om eigen doelstellingen na te streven die strijdig zijn met het publieke belang. Soms zijn het niet de aanbieders zelf die misbruik maken van de situatie, maar de onderaannemers die worden ingeschakeld. De combinatie van ongewenst en bedoeld wordt gekenschetst als strategisch gedrag van aanbieders of hun onderaannemers. De eerdergenoemde cherry picking en upcoding zijn daar voorbeelden van. Strategisch gedrag hangt vooral samen met vormen van marktfalen, de perverse prikkels zijn vooral het gevolg van overheidsfalen.

In het onderstaande schema zijn de mogelijke gewenste en ongewenste effecten die de revue zijn gepasseerd samengevat. Dit betekent niet dat al deze effecten in concrete situaties optreden, het is een inventarisatie van effecten die mogelijk kunnen optreden. Soms een enkele, vaak meerdere, bij hoge uitzondering allemaal. Dit schema zal als beoordelingskader worden gebruikt bij de verdiepende analyse van beschermd wonen, jeugdzorg en Wmo-diensten in het volgende hoofdstuk.

Analysekader mogelijke effecten van marktwerking

	gewenst-bedoeld (= beleidsdoelen)	ongewenst-bedoeld (=strategisch gedrag)	ongewenst-onbedoeld (=perverse prikkels)
Doelmatigheid	lagere tarieven kostenreductie budgetbeheersing	fraude upcoding marktmacht werven cliënten	overbehandeling moral hazard wachtlijsten administratieve lasten vervreemding werkvloer faillissement
Kwaliteit	vernieuwing aanbod maatwerk integrale aanpak klantoriëntatie	verlagen normen cherry picking adverse selection	risicomijdend gedrag systemen als black box gaten in aanbod versnipperd aanbod knellende systeemgrenzen

Tot slot

Als afsluiting zijn twee relativeringen op zijn plaats. Allereerst dat nog niet gezegd is dat hierboven de geconstateerde ongewenste effecten alleen maar het gevolg zijn van marktwerking. Dat is namelijk niet het geval. Zo is de toegenomen risicoaversie in de maatschappij een belangrijke oorzaak van risicomijdend gedrag van professionals en aanbieders en dit zorgt ook voor een aanzienlijke stijging van de administratieve lasten. Deze bijdrage aan administratieve lasten heeft met de introductie van marktwerking niets te maken. Ook de problemen met kwaliteit en samenwerking zijn aan andere ontwikkelingen te relateren. Zo is de ontwikkeling van ketendiensten een antwoord op gesignaleerde maatschappelijke behoeften in de samenleving. Dat dit problemen met zich brengt kan niet een op een aan marktwerking worden toegeschreven.

Een tweede relativering is dat een aantal effecten die we nu zien ook terug te vinden waren in oude sturingsarrangementen, waarbij de overheid direct stuurde op capaciteit en budgetten. Zo kwamen cherry picking, dominant gedrag en ontwikkelen van oneigenlijke taken ook voor bij pure overheidsdiensten. Mogelijk wel in mindere mate en meer onder de radar. Het is echter ontegenzeggelijk zo dat met het nastreven van eigen belang bij marktwerking dit soort effecten meer dan voorheen worden uitgelokt.

/ 4 Verdiepende analyse sociaal domein

4.1 Transitie sociaal domein veelomvattend en complex

In 2015 is de transitie in het sociaal domein breed ingezet. De transitie omvat drie onderdelen, te weten decentralisatie van verantwoordelijkheden en middelen van het rijk naar de gemeenten, de toepassing van meer marktwerking in de contractering van aanbieders, en een inhoudelijke transformatieopgave. De inhoudelijke transformatieopgave kan grofweg worden getypeerd als meer aandacht voor eigen kracht en participatie in de samenleving, al zijn er nuanceverschillen tussen verschillende domeinen. Elk van deze veranderingen is al complex van zichzelf, laat staan als drie veranderingen tegelijkertijd worden ingezet. De ervaring leert dat complexe transities een lange doorlooptijd vergen. Het duurt minimaal 10 jaar voordat een sector weer enigszins in balans is, een uitloop naar 20 jaar is echter geen uitzondering. Dit heeft gevolgen voor de mate waarin gewenste en ongewenste effecten meetbaar en zichtbaar zijn. Gegeven de lange doorlooptijd van transformaties en transities zijn voorspelbaarheid en betrouwbaarheid van de overheid als regelgever en opdrachtgever van eminent belang voor het uiteindelijke succes.

De veranderingen per sector binnen het sociaal domein zijn verschillend. Onderstaand beschrijven we per sector op hoofdlijnen wat de belangrijkste ontwikkelingen zijn.

Transitie beschermd wonen

Beschermd wonen is een zorgvorm die onder de Wmo valt, voor mensen die 24 uur per dag beschikbaarheid nodig hebben. Dat wil zeggen dat er de hele dag iemand binnen korte tijd aanwezig moet kunnen zijn om de cliënt te ondersteunen.

Er zijn veel ontwikkelingen in het veld van beschermd wonen. Het advies van de commissie Dannenberg ‘van beschermd wonen naar beschermd thuis’ hield in dat er steeds meer op ambulante vormen van beschermd wonen ingezet moet worden, waarbij cliënten zelfstandig wonen maar waar nodig intensieve ondersteuning ontvangen. Daarnaast stond in het advies dat cliënten die beschermd wonen zo veel mogelijk in hun eigen wijk opgevangen moeten worden. Dit in tegenstelling tot de klassieke vorm van een groepswoonlocatie die vaak elders zijn. Dit advies is leidend geweest voor de inhoudelijke transformatieopgave in deze sector.

Aansluitend bij deze visie is besloten om beschermd wonen door te decentraliseren. Waar eerst de centrumgemeente middelen ontving voor beschermd wonen, zullen de middelen en verantwoordelijkheid in de toekomst worden doorgedecentraliseerd naar regiogemeenten. De doordecentralisatie is op zichzelf al een complexe veranderopdracht. Het is overigens wel de bedoeling dat regio’s blijven samenwerken om de voorzieningen van beschermd wonen te bieden.[5]

Transitie Wmo

Naast beschermd wonen vallen verschillende andere vormen van ondersteuning onder de Wmo, die zorgen dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen wonen en zelfstandig deel kunnen nemen aan de

[5] Dit is vastgelegd in de Norm voor Opdrachtgeverschap.

maatschappij. Het gaat bijvoorbeeld om huishoudelijke hulp, begeleiding, hulpmiddelen en aanpassingen in huis zoals een traplift. Gemeenten zijn sinds 2007 verantwoordelijk voor huishoudelijke hulp, hulpmiddelen en aanpassingen in huis, en sinds 2015 ook voor begeleiding. Daarvoor viel deze ondersteuning onder de AWBZ.

Voor begeleiding hebben gemeenten de transformatieopgave meegekregen om meer nadruk te leggen op zelfredzaamheid en eigen kracht, en de ondersteuning zo in te richten dat hij eraan bijdraagt dat mensen zo veel mogelijk participeren in de maatschappij.

Transitie Jeugdzorg

Jeugdzorg is er voor kinderen die hulp nodig hebben bij opgroeien of participeren in de samenleving. Jeugdzorg kan gericht zijn op jongeren of hun ouders. Meestal is jeugdzorg vrijwillig, maar jeugdzorg kan ook opgelegd worden als de veiligheid van het kind anders in het geding is. Jeugdzorg varieert van een lichte interventie met enkele gesprekken met kinderen of ouders tot intensieve trajecten waarbij kinderen in een instelling wonen waar continue begeleiding beschikbaar is.

Jeugdzorg is sinds 2015 de verantwoordelijkheid van gemeenten. De decentralisatie is ingezet vanuit de filosofie dat gemeenten dichter bij de inwoner staan, en dus beter kunnen aansluiten bij wat zij nodig hebben, met ook de gedachte dat dit goedkoper zou zijn. Dat zou kunnen door meer aandacht voor preventie, eigen kracht, vroegsignalering, normaliseren, demedicaliseren, integraliteit en ruimte voor de uitvoerende professionals. De kosten voor jeugdzorg zijn in de afgelopen jaren echter sterk gegroeid en veel gemeenten hebben grote tekorten op hun jeugdhulpbudget.

4.2 Gemeentelijke knoppen voor inkoop en sturing

Het gaat in het sociaal domein vaak om het vinden van een balans tussen ondersteuning bieden aan alle mensen die ondersteuning nodig hebben en het beheersen van de kosten. Er zijn veel mensen die op één of andere manier baat hebben bij ondersteuning, maar er is een grens aan de totale middelen die vanuit publiek geld beschikbaar zijn om deze ondersteuning te financieren. Het is een opgave voor gemeenten om de middelen zo goed mogelijk te besteden en te bepalen wat ‘zo goed mogelijk’ betekent.[6] Wie de ondersteuning wel of niet heeft en welke zorg dan het best ingezet kan worden is niet altijd objectief te zeggen. Gemeenten moeten een stelsel inrichten waar deze vraag zo goed mogelijk beantwoord wordt, en in dat stelsel spelen elementen van marktwerking altijd een rol.

In het vorige hoofdstuk zijn verschillende effecten van marktwerking besproken. De mate waarin deze effecten optreden in beschermd wonen, Wmo en jeugdzorg hangt af van verschillende keuzes die gemeenten kunnen maken bij het nader vormgeven van de contractering. De volgende drie keuzes zijn daarbij van belang: de grondslag voor de bekostiging, de te kiezen contractvormen, en het aantal te selecteren aanbieders. Deze keuzes zijn van invloed op de mate waarin gewenste en ongewenste effecten te verwachten zijn.

Grondslagen voor bekostiging

De grondslagen voor bekostiging bepalen waar de aanbieders door de overheid als opdrachtgever op worden afgerekend. In het sociaal domein worden de volgende drie categorieën onderscheiden:

[6] Bijvoorbeeld: waar het geld het meest effectief is, waar het financieel het meest rendeert of waar de zorg het hardst nodig is. Dit zijn politieke afwegingen waar in dit onderzoek niet nader op wordt ingegaan.

- Bij **inspanningsgerichte** bekostiging (ook wel PXQ) wordt betaald per hoeveelheid inzet (hier aantal uur of minuten geleverde zorg) volgens een afgesproken tarief. Verwacht wordt dat sturen op de kosten per eenheid input, ofwel tarieven, de meest krachtige prestatieprikkel is.
- Bij **outputgerichte** bekostiging (ook wel resultaatfinanciering of trajectfinanciering) wordt betaald voor een specifiek afgesproken output per cliënt, meestal via arrangementen. De veronderstelling is dat sturing op de kosten per cliënt, gegeven een gedefinieerd eindresultaat, de meest effectieve prestatieprikkel is.
- Bij **taakgerichte** bekostiging (ook wel populatiebekostiging of lumpsumfinanciering) krijgt de opdrachtnemer een bedrag om een bepaalde afgebakende taak uit te voeren, meestal een specifieke zorgvorm voor een specifiek gebied. Deze vorm van bekostiging past het beste bij voorzieningen waarbij de kwantiteit en de kwaliteit van het gebruik lastig te voorspellen zijn.

Sommige gemeenten passen bij inspanningsgerichte en outputgerichte bekostiging een **budgetplafond** toe, om te kunnen sturen op de totale kosten. Dat houdt in dat een aanbieder een maximale hoeveelheid zorg mag leveren. Voor alle zorg die daar bovenop geleverd wordt moet apart toestemming komen van de gemeente, of deze wordt niet vergoed. Een budgetplafond is minder passend bij Open House dan bij een aanbesteding, omdat het voor de hand ligt om de hoogte af te stemmen op de grootte van de aanbieder. Bij Open House mag dat onderscheid niet gemaakt worden.

In alle gevallen is er een **toegang** die bepaalt welke zorg ingezet mag worden. Voor taakgerichte bekostiging is de toegang meestal onderdeel van de opdracht – de opdrachtnemer beslist wie welke zorg krijgt, binnen de gemaakte contractafspraken. Bij inspanningsgerichte en outputgerichte bekostiging wordt de toegang buiten de aanbieders belegd om de hoeveelheid zorg die geleverd wordt te beheersen, bijvoorbeeld bij sociale wijkteams en huisartsen bij jeugdzorg.

Contractvormen

Bij de contractering in het sociaal domein worden drie contractvormen onderscheiden, te weten: Open House, aanbesteding en subsidie. Uiteraard zijn er in de praktijk tussenvarianten mogelijk.

Bij **Open House** stelt de gemeente randvoorwaarden aan de te leveren diensten, bijvoorbeeld over de kwaliteit en de prijs. Aanbieders kunnen zich inschrijven, en als zij aan de randvoorwaarden voldoen moet de gemeente hen een contract aanbieden. De gemeente mag niet selecteren op andere gronden dan de vooraf gestelde eisen, en kan geen keuze maken over het aantal aanbieders dat ze contracteren. Elke inschrijver die aan de eisen voldoet krijgt een contract. Cliënten kunnen vervolgens kiezen uit de aanbieders die een contract hebben met de gemeente. Open House leent zich voor zowel inspanningsgerichte als outputgerichte bekostiging.

Als de gemeente een beperkt aantal aanbieders wil selecteren, is het verplicht om dat via een **aanbestedingsprocedure** te doen (tenzij de contractwaarde lager is dan de drempelwaarde van circa € 750.000). Dit is een procedure waarin wordt gewaarborgd dat er eerlijke concurrentie is, waarbij het verplicht is om de opdracht bij meerdere partijen uit te zetten die een offerte kunnen schrijven. De offertes worden beoordeeld via een vooraf vastgestelde procedure, en de gemeente is verplicht om de dienst af te nemen bij diegene met de offerte die de hoogste beoordeling krijgt. Bij aanbesteding kunnen alle drie bovengenoemde bekostigingsgrondslagen worden gehanteerd.

Bij een **subsidie** wordt overeengekomen dat een partij voor een specifieke dienst subsidie kan ontvangen. De gemeente kan vooraf voorwaarden opstellen waar de partij aan moet voldoen om de subsidie te ontvangen, maar kan niet afdwingen dat er daadwerkelijk wordt geleverd. Als er niet wordt geleverd kan de gemeente het subsidiebedrag inhouden of terugvorderen, maar kan daar

geen verdere juridische consequenties aan verbinden. Het is in feite een eenzijdige relatie, waarin de gemeente toezegt subsidie te verstrekken onder bepaalde voorwaarden. Subsidie leent zich alleen goed voor taakgerichte bekostiging. Voor grote delen van de Wmo en de Jeugdwet is subsidie geen optie, omdat de gemeente wettelijk verplicht is om te garanderen dat de benodigde zorg geleverd wordt. Dit is in een subsidierelatie niet mogelijk. Een uitzondering hierop zijn jeugdbescherming en jeugdreclassering, die wel met een subsidie georganiseerd worden.[7] De reden dat dit kan, is dat in de wet is opgenomen welke diensten de organisatie biedt. Daardoor is het ondanks de subsidierelatie juridisch afdwingbaar.

Aantal aanbieders

Gemeenten kunnen bij de contractering invloed uitoefenen op het aantal aanbieders. Bij sturing op het aantal aanbieders is het relevant om onderscheid te maken tussen soorten aanbieders, namelijk systeemaanbieders en overige aanbieders.

Systeemaanbieders maken, of dienen onderdeel uit te maken, van de lokale sociale infrastructuur op gemeentelijk of wijkniveau. Prestaties zijn voor een belangrijk deel afhankelijk van de beleidsmatige afstemming van de systeemaanbieders met de gemeente én de onderlinge samenwerking van betrokken aanbieders. De kracht van een lokaal netwerk hangt mede af van het aantal spelers dat daarin actief deelneemt. Het aantal aanbieders doet er dan toe; teveel spelers kan namelijk de samenhang en het onderlinge commitment aantasten. Bij de **overige aanbieders**, die vaak een beperkt aanbod hebben en relatief solitair kunnen opereren, ligt dat anders. Daar is het aantal te selecteren aanbieders maar van beperkte invloed op de effectiviteit van hulpverlening.

In een aanbestedingsprocedure kan de gemeente zelf beslissen of ze veel of weinig aanbieders wil selecteren. Bij Open House is de sturing minder direct, maar kan de gemeente het aantal inschrijvers beperken door aan de voorkant strengere eisen te stellen. Bij subsidie zijn daartoe meer mogelijkheden.

4.3 Effecten van marktwerking in het sociale domein

In deze paragraaf bespreken we de meest voorkomende effecten van marktwerking in het sociaal domein, waarbij we gebruikmaken van de begrippen uit het analysekader in hoofdstuk 3.
Daarbij een woord vooraf over de verhouding tussen positieve en negatieve effecten. Eerder is aangegeven dat het transitieproces, waar marktwerking een belangrijk onderdeel van is, nog volop gaande is. De sturingsarrangementen zijn nog lang niet in balans. Dat betekent dat de positieve effecten vaak (logischerwijs) nog niet goed zichtbaar zijn. De opgave voor gemeenten is om de voorwaarden die ten grondslag liggen aan de positieve effecten (verder) te optimaliseren. De negatieve effecten zijn in een overgangsfase daarentegen wel goed zichtbaar en kunnen zelfs dominant lijken. Een belangrijke opgave is dan ook om de risico's op mogelijke negatieve effecten tijdig te herkennen en te pareren in de vorm van beheersmaatregelen. In hoofdstuk 6 worden het optimaliseren van de voorwaarden en het pareren van de risico's toegespitst op de situatie in Arnhem.

[7] Zie Model Subsidieregeling gecertificeerde instellingen jeugd | VNG

4.3.1 Beoogde voordelen van marktwerking

Het verlenen van zorg en hulp zijn van oudsher belegd bij zelfstandige organisaties die in het verleden vaak onderdeel waren van het verzuilde middenveld. In de zorg, jeugdhulpverlening en maatschappelijke ondersteuning waren de aanbieders van katholieke, protestante en neutrale huize. Deze organisaties waren (bijna) allemaal non-profitinstellingen in de vorm van stichtingen of verenigingen. Voorafgaand aan de introductie van marktwerking in de zorg in 2006 waren er afspraken van de overheid met de aanbieders die werden vastgelegd in beschikkingen. De kern van de beschikkingen in de oude sturingsarrangementen was voor intramurale voorzieningen het vastleggen van de capaciteit en de bijhorende financiële vergoedingen. De extramurale voorzieningen werden voornamelijk gefinancierd met een populatiebekostiging. Vanaf 2006 is stapsgewijs in de zorg marktwerking geïntroduceerd, waarbij het toelaten van nieuwe aanbieders een belangrijk instrument was. In de onderdelen die vanuit de AWBZ en Zvw naar het sociaal domein zijn overgedragen (de volledige nieuwe Wmo en een groot gedeelte van de jeugdzorg) was dit al in gang gezet, waarbij in de overgang naar de gemeenten het instrument regulering vervangen is door aanbesteding van diensten.

Een belangrijke doelstelling van marktwerking is vergroting van de doelmatigheid door middel van financiële prestatieprikkels. Dit dient zich te vertalen in **lagere kosten** en uiteindelijk **lagere tarieven**. Gegeven de uiteenlopende aard van de diensten in het sociaal domein dient rekening te worden gehouden met verschillen in zorgzwaarte. De kunst is om de balans tussen voldoende differentiatie en overmatige detaillering te bewaren.

Doelmatig publieke diensten verlenen is een belangrijke voorwaarde om de zorg en hulpverlening betaalbaar te houden. Doelmatigheid gaat dan ook hand in hand met de doelstelling van **budgetbeheersing**. In het sociaal domein is de decentralisatie gepaard gegaan met een forse budgetkorting. Deze is uiteindelijk niet houdbaar gebleken, maar heeft de gemeenten wel aangezet om krachtig te sturen op de tarieven. Volgens diverse brancheorganisaties van aanbieders veel te krachtig. Over de noodzaak van budgetbeheersing in het sociaal domein op landelijk niveau verschillen de meningen tussen het Rijk en de gemeenten niet, wel over de hoogte van het nu noodzakelijke budget gegeven de vraag.

Budgetbeheersing kan relatief eenzijdig via tarieven en het dichtzetten van de toegang. De ervaring leert echter, zowel in gemeentelijke context als in de Zvw, dat budgetbeheersing makkelijker te realiseren is als er een gedeelde visie is van de gemeente en de (systeem)aanbieders op de wijze waarop deze gerealiseerd kan worden.

Vernieuwing van het aanbod door innovatie was een andere doelstelling bij de introductie van marktwerking. De toetreding van nieuwe aanbieders zou daarbij een belangrijk impuls moeten zijn. Het CPB wijst er bijvoorbeeld op dat een groter aantal aanbieders in sommige gevallen kan leiden tot hogere kwaliteit van zorg.[8] Er zijn veel nieuwe aanbieders gekomen, waarvan een deel ook daadwerkelijk innovatief is. Een deel van de vernieuwers zijn zorgverleners die ontevreden waren over de werkwijzes in de gevestigde instellingen. Tegelijkertijd zijn er ook nieuwe aanbieders die louter financieel gedreven zijn en handig gebruik maken van alle onvolkomenheden in de sturingsarrangementen in ontwikkeling. Dit zijn de 'zorgcowboys'.[9] Bevorderen van toetreding van nieuwe aanbieders is een voorwaarde om van het innovatiepotentieel van marktwerking, maar niet

[8] Link: Naar een effectieve inkoop in het sociaal domein.
[9] Hierbij valt te denken aan situaties zoals beschreven door Follow the Money, zie o.a. link.

genoeg. Dit gaat bij voorkeur gepaard met gerichte stimulering van innovatie en goede sturing op het borgen van kwaliteit.

Onderdeel van de vernieuwing in het aanbod is het zorgen voor **maatwerk** en een **integrale aanpak**. Sterke netwerken zijn daarbij een vereiste. Marktwerking is geen directe prikkel om tot netwerken te komen, maar contracten waarin afspraken over prestaties worden gemaakt zijn nodig om tot effectieve samenwerkingsverbanden te komen. Een belangrijke hoeksteen in die contracten zijn afspraken over de prestaties van te leveren diensten in het partnerschap. De opgave is om hierbij te zorgen voor een goede verdeling van lusten en lasten tussen de betrokken deelnemers. Dit vraagt regie van de gemeente als opdrachtgever. Daarbij is aandacht voor het zoveel mogelijk wegnemen van schotten tussen de verschillende financieringsstromen gewenst.

Bij **klantoriëntatie** is de keuzevrijheid van cliënten een belangrijke voorwaarde. Dit is ingewikkeld in die delen van het sociaal domein waar sprake is van drang of dwang. Daarnaast geldt de algemene kanttekening dat voor zorg en veel hulpvragen de cliënt de professionele kennis mist om verantwoorde keuzes te maken. Informatiescheefheid heet dit in beleidsjargon. De cliënt is dan ook afhankelijk van een professional die hem of haar bijstaat. Dan is het belangrijk dat de betreffende professional voldoende zicht heeft op het actuele aanbod en de cliënt naar de goede plek leidt.

Samenvattend overzicht van voordelen van marktwerking in sociaal domein:

Beoogde voordelen	Organisatorische voorwaarden	Aandachtspunten
lagere kosten en tarieven	verdisconteren zorgzwaarte	reële kostprijzen hanteren
budgetbeheersing	gedeelde missie lokaal/regionaal	commitment zekeren
vernieuwing aanbod	innovatieve toetreders	innovatieprikkel in bekostiging
maatwerk	werken in ketens	verdeling lusten en lasten
integrale aanpak	regie door gemeenten	systeemschotten wegnemen
klantoriëntatie	keuzevrijheid cliënten	informatiescheefheid

4.3.2 Risico's en aandachtspunten bij contractering en bekostiging

In deze paragraaf staan verschillende ongewenste effecten van marktwerking toegelicht die zich kunnen voordoen in het sociaal domein. Daarbij gaat het telkens om effecten die volgen uit *aspecten* van marktwerking, die mede afhankelijk zijn van de keuzes van gemeenten. Daarbij gaat het bijvoorbeeld over het type bekostiging of het aantal aanbieders in de markt.

Inspanningsgerichte bekostiging

Bij inspanningsgerichte bekostiging krijgt de aanbieder meer betaald als er meer uren zorg geleverd worden. Het voordeel is dat deze systematiek overzichtelijk is en zekerheid biedt aan de aanbieders. Een negatieve prikkel hierbij is om (overbodig) veel zorg te leveren wat leidt tot **overbehandeling**. Overbehandeling is overigens lang niet altijd strategisch gedrag van de kant van de aanbieder; het komt ook voor dat individuele behandelaren vanuit hun professionele opvattingen langer door blijven behandelen dan op grond van wetenschappelijke inzichten noodzakelijk is. Dit fenomeen wordt versterkt doordat het vaak niet objectief te zeggen is wanneer een cliënt voldoende geholpen is. **Risicomijdend gedrag**, waarbij een cliënt zwaardere zorg krijgt of daar langer in blijft dan noodzakelijk, is in feite een specifieke vorm van overbehandeling. Dergelijk gedrag kan verschillende oorzaken hebben. Een cliënt (of de omgeving daarvan) durft bijvoorbeeld de stap naar lichtere zorg niet te maken.

Een beheersmaatregel voor overbehandeling is een budgetplafond. Dan heeft een aanbieder geen baat bij het leveren van meer zorg vanaf het moment dat het budgetplafond bereikt is. Dit kan wel tot wachtlijsten leiden. Verder speelt de toegang een belangrijke rol om erop toe te zien dat de hoeveelheid zorg die wordt ingezet voor een cliënt passend is. Tot slot kunnen aanbieders die overbehandelen via contractmanagement daarop worden aangesproken. Het is in de praktijk niet eenvoudig om te bepalen wanneer sprake is van overbehandeling. Een vergelijking tussen aanbieders en gesprekken met aanbieders kunnen helpen meer zicht op de kwaliteit te krijgen, maar dan moet wel rekening gehouden worden met de verschillen in zwaarte tussen cliëntengroepen.

Outputgerichte bekostiging

Bij outputgerichte bekostiging krijgen aanbieders een vooraf vastgesteld bedrag voor een cliënt, afhankelijk van een zorgzwaarte. De positieve prikkel is dat op cliëntniveau zo doelmatig mogelijk wordt gewerkt en zo nodig integrale zorg wordt geleverd. Dit kan echter op twee manieren leiden tot een negatieve prikkel in de toegang. Ten eerste **upcoding,** waarbij de aanbieder er baat bij heeft dat een cliënt in een zo hoog mogelijke zorgzwaarte ingedeeld wordt, zodat er meer budget beschikbaar is. Ten tweede **cherry picking**, waarbij de aanbieder alleen cliënten toelaat die relatief weinig zorg nodig hebben ten opzichte van het tarief dat bij hun zorgzwaarte past. Ook het omgekeerde kan optreden bij **adverse selection**, waarbij 'zware' cliënten worden geweerd omdat deze relatief duur zijn voor aanbieders.

Strategisch gedrag van aanbieders heeft hierbij als doel om verzekerd te zijn van voldoende financiële marges. De negatieve prikkels zijn beheersbaar met een sterke toegang, waarbij de aanbieders beperkt invloed hebben op de indicaties. Om cherry picking en adverse selection tegen te gaan, kan er een acceptatieplicht ingesteld worden, waardoor cliënten niet kunnen worden geweerd door aanbieders.

Taakgerichte bekostiging

Bij taakgerichte bekostiging krijgt een aanbieder of een consortium van aanbieders een vast bedrag om alle zorg in een specifiek segment te leveren. Daarbij wordt een kwaliteitsstandaard afgesproken, maar kan de aanbieder zelf bepalen hoe de zorg geleverd wordt en aan wie. Er is een prikkel voor de aanbieder om de afgesproken (integrale) zorg te leveren voor een zo laag mogelijk bedrag en zo binnen het beschikbare budget te blijven. De kosten zijn immers lager als er minder zorg geleverd wordt. Dit is aan de ene kant een prikkel om doelmatig te werken, maar aan de andere kant kan het een prikkel zijn om de **normen te verlagen**, bijvoorbeeld door met **wachtlijsten** te werken. Door de krapte op de arbeidsmarkt ontstaan echter ook wachtlijsten waar met andere contractvormen wordt gewerkt.

Dit kan beheerst worden door zo concreet mogelijke afspraken te maken over het gewenste niveau van het aanbod, en door evaluatiemomenten met de aanbieder in te plannen. Deze afspraken moeten vanzelfsprekend wel in balans zijn met het beschikbare budget.

Weinig aanbieders

Met minder aanbieders is het makkelijker om te sturen vanuit de gemeente, maar te weinig aanbieders heeft ook nadelige gevolgen. De prikkel tot doelmatigheid en innovatie is dan zwak. Bovendien als er voor een specifiek product maar één of twee aanbieders zijn die het kunnen leveren is hun **marktmacht** te groot. Dan is de gemeente te sterk van ze afhankelijk wat leidt tot een slechte onderhandelingspositie bij het inkopen van zorg.

Daarnaast kan het voorkomen dat er **gaten vallen in het aanbod** als er te weinig aanbieders zijn in een bepaald domein. Bijvoorbeeld als er maar één aanbieder een specifiek product levert, en daar dan mee stopt. Of als alle aanbieders die een product leveren vol zitten, dan ontstaan er **wachtlijsten**. Bij een aanbesteding is het niet mogelijk om tussentijds aanvullende aanbieders te contracteren om dit probleem op te lossen, bij Open House wel.

Ook bestaat er bij een klein aantal aanbieders een risico dat er (veel) gebruik wordt gemaakt van onderaannemers. Gemeenten hebben in dat geval minder zicht op wie hun inwoners begeleiden of behandelen, en wat de kwaliteit van de zorg is. Er kunnen dan bovendien veel maatwerkcontracten ontstaan met niet-gecontracteerde aanbieders.

Veel aanbieders

Het voordeel van veel aanbieders is de prikkel tot doelmatigheid en innovatie. Als er echter te veel aanbieders zijn die met elkaar concurreren, lopen aanbieders waar te weinig zorg wordt ingekocht een financieel risico. Er is een prikkel voor aanbieders om meer cliënten aan zich te binden, in extreme gevallen door **cliënten te werven**. Er kunnen contractafspraken gemaakt worden dat dit niet toegestaan is, en de toegang speelt een belangrijke rol om signalen hierover op te vangen. Als een cliënt zorg wil ontvangen moet hij immers bij de Wmo nog bij de toegang een indicatie ontvangen.

Een ander probleem van te veel aanbieders die hetzelfde product aanleveren is een **versnipperd zorglandschap**. Hierbij zijn er te veel aanbieders die zorg bieden voor enkele cliënten, waardoor er een risico ontstaat dat er onvoldoende schaalgrootte is om zorginfrastructuur en daarmee de kwaliteit van zorg op peil te houden.

Als er te veel aanbieders zijn, is het moeilijk voor de gemeente om te sturen op kwaliteit. Allereerst op het niveau van contractmanagement, doordat de gemeente contractrelaties met veel verschillende aanbieders moeten onderhouden. Daarnaast op het niveau van de toegang. De toegang speelt een belangrijke rol in waarborgen van de kwaliteit, want zij hebben het meest directe zicht op de zorg die per aanbieder ingezet wordt en wat de effecten daarvan zijn. De toegang moet ook bepalen welke aanbieder het best passend is voor een specifieke cliënt. Als er te veel aanbieders zijn is het echter moeilijk voor de toegang om alle spelers te overzien en daar de juiste keuzes in te maken.

Ook samenwerking met andere partners in een bepaald gebied is moeilijker met veel aanbieders, omdat het moeilijk is om goede werkrelaties op te bouwen als het bijvoorbeeld maar om één cliënt gaat.

Hoge administratieve lasten

Veel van de bovenstaande effecten kunnen beheerst worden door actief te monitoren en veel controle door te voeren als onderdeel van contractmanagement. Dit is echter niet zonder gevolgen: meer monitoring en controle gaat meestal gepaard met hogere **administratieve lasten**. Het is belangrijk dat aanbieders niet overvraagd worden in de gegevens die ze moeten aanleveren. Ook de controle aan de kant van de gemeente kost middelen die niet aan zorg besteed kunnen worden. Er moet dus een balans gezocht worden tussen de mate van grip van de gemeente en de hoogte van administratieve lasten die daarmee gepaard gaan. Het uniformeren van de monitoring in een regio kan helpen om de administratieve lasten te beperken. Vanzelfsprekend helpt ook het vereenvoudigen van de uitgevraagde informatie hierbij.

Fraude

Fraude is een fenomeen dat in alle arrangementen en contractvormen kan optreden. Dit staat los van marktwerking. Immers ook bij gemeentelijke diensten kan er sprake zijn van fraude. Wel is het zo dat een systeem in transitie per definitie met onvolkomenheden kampt die op zijn minst tijdelijk ruimte bieden voor frauduleus handelen. Fraude wordt tegengegaan door voldoende zicht te houden op de zorg die aanbieders leveren, en door te controleren of zij aan minimale eisen voldoen. Dat moet onderdeel zijn van het reguliere contractmanagement met alle aanbieders, eventueel aangevuld met steekproefsgewijze controles.

In de onderstaande tabel zijn de ongewenste effecten, risicofactoren en beheersmaatregelen samengevat.

Ongewenste effecten	Is vooral risico bij	Beheersmaatregel
Overbehandeling, risicomijdend gedrag	Inspanningsgerichte bekostiging	Budgetplafond, contractmanagement, sterke toegang
Upcoding	Outputgerichte bekostiging	Sturen op inzet traject vanuit gemeente
Cherry picking, adverse selection	Outputgerichte bekostiging	Acceptatieplicht, sturende toegang
Verlagen normen	Taakgerichte bekostiging	Contractmanagement
Werven cliënten	Inspanningsgerichte bekostiging	Budgetplafond
Wachtlijsten	Taakgerichte bekostiging en weinig aanbieders	
Marktmacht	Weinig aanbieders	Voldoende onderhandelingscapaciteit toegang
Gaten in aanbod	Weinig aanbieders	
Versnipperd aanbod	Veel aanbieders	Contracteisen
Administratieve lasten	Bij alle contractvormen	Vereenvoudiging
Fraude	Bij alle contractvormen	Controle en relatiebeheer

4.4 Inbesteding als radicaal alternatief

In dit onderzoek staan de voor- en nadelen van marktwerking in het sociaal domein centraal. Doel is om lessen te trekken voor volgende rondes van contractvorming. Er is natuurlijk ook een radicaal beleidsalternatief voor marktwerking. Dit is om de uitvoering van het sociaal domein zelf ter hand te nemen als gemeente. Inbesteding heet dit in beleidsjargon. Dit zou een volstrekt nieuwe situatie zijn, want zoals eerder gezegd zijn deze activiteiten van oudsher belegd bij zelfstandige organisaties die in het verleden vaak onderdeel waren van het verzuilde middenveld. Het zelf gaan uitvoeren van beschermd wonen, Wmo-diensten of jeugdzorg door gemeenten is dan ook niet het *terugdraaien* van marktwerking; het is een fundamentele breuk met de inrichting van de sector zoals die al heel lang bestaat.

Het grote voordeel van een dergelijk model is dat de uitvoering onder een directe hiërarchische aansturing van de gemeente komt te staan. Met directe aansturing van de eigen mensen vervalt de contractering met externe partijen. In dat geval is er geen risico op vormen van marktfalen en

kunnen ook perverse prikkels die hier uit voortvloeien worden vermeden. Dit voordeel kan in theorie groter zijn dan de voordelen van marktwerking in termen van doelmatigheid en innovatie, vooral in een situatie waar de risico's op marktfalen groot zijn. Aan dit model zijn echter ook grote nadelen verbonden.

- Ten eerste zou het in korte tijd een forse vergroting zijn van het gemeentelijke apparaat. Zeker bij een gemeente met een omvang van Arnhem zou dat kunnen leiden tot onbestuurbaarheid van de ambtelijke organisatie. Het sociaal domein is te omvangrijk en complex om intern integraal aan te sturen, zodat een organisatorische opsplitsing voor de hand ligt. Dit geeft als risico dat afdelingen zelfstandig gaan opereren en de organisatie een vergelijkbare dynamiek krijgen als in een slecht functionerende markt, Afdelingen concurreren met elkaar en stellen vooral de eigen belangen veilig. Binnen de eigen organisatie is het soms nog lastiger om daar goed op te sturen dan in een markt. Nieuw overheidsfalen ligt op de loer.
- Ten tweede vraagt het om expertise in de uitvoering waarover de bestaande organisatie nu niet beschikt. Professionals zouden voor een groot deel van bestaande aanbieders overgenomen moeten worden om deze vervolgens in te passen in het ambtelijk apparaat. Dit betekent onzekerheid voor zowel aanbieders (faillissementsrisico voor gemeente-overstijgende aanbieders) als medewerkers, wat met de huidige arbeidsmarktproblematiek een risico geeft voor zorgcontinuïteit. Bovendien betekent het dat medewerkers onder een andere cao gaan vallen. Het harmoniseren van de salarissen zal naar verwachting tot extra kosten leiden, al is het maar omdat het arbeidsrechtelijk lastig is om mensen in een lagere schaal te plaatsen dan waar zij nu zitten.
- Ten derde beschikken zeker kleine gemeenten over onvoldoende schaal om dit model waar te kunnen maken. Voor sommige vormen van zorg, vooral jeugdzorg, geldt dit ook al voor de gemeente Arnhem: het volume van de gehele gemeente is eenvoudigweg onvoldoende om binnen acceptabele kosten een voorziening in stand te kunnen houden. Een eventuele oplossing om de uitvoering op regionale schaal te bundelen brengt juist weer allerlei ingewikkelde bestuurlijke sturingsvragen met zich mee.

Al met al vraagt eventuele inbesteding om een aantal ingrijpende reorganisaties bij zowel de gemeenten als opdrachtgever als de bestaande aanbieders. Een dergelijke grote stelselwijziging kan niet anders dan tot een aanzienlijke terugval in de kwaliteit en continuïteit van dienstverlening leiden, zeker op korte termijn. Alles bij elkaar is inbesteding een uitermate risicovol alternatief. Het is verstandiger om eventuele aanpassingen op het niveau van instrumenten te doen. Dat betekent dat precies gekeken moet worden waar de knelpunten in de contractering zitten en welke verbeteringen mogelijk zijn om positieve effecten te vergroten en negatieve effecten te beheersen en terug te dringen. In de voorgaande paragrafen zijn daarvoor aanknopingspunten geboden.

/ 5 Toegepast op beelden van Arnhem

In dit hoofdstuk leggen we de hiervoor beschreven theorie naast de Arnhemse praktijk. Dit doen we voor een belangrijk deel o.b.v. gesprekken die gevoerd zijn met betrokkenen van de gemeente, de regio en verschillende zorgaanbieders. Ook maken we waar nodig gebruik van (gemeentelijke of regionale) documentatie. Gelet op het aantal gesprekken is deze praktijktoets geen complete weergave van de status van het sociaal domein in de gemeente Arnhem, en de effecten van marktwerking daarop – hiervoor is de scope te beperkt. De focus ligt op de opvallende aspecten die tijdens de gesprekken naar voren zijn gekomen, die als basis dienen voor de in het volgende hoofdstuk gepresenteerde handvatten voor de gemeente in aankomende contracteringsronden. Daarbij kijken we eerst naar de in hoofdstuk 4 beschreven (potentiële) positieve effecten, daarna naar de negatieve effecten. Potentiële effecten waar geen duidelijke of verrassende signalen van naar voren zijn gekomen, worden niet nader besproken.

Hoewel er uiteraard verschillen zijn tussen de verschillende sectoren binnen het sociaal domein, ontstaat op basis van de gesprekken een beeld van een aantal effecten van marktwerking die grotendeels voor alle sectoren opgaan. Nadat we een algemene schets hebben gegeven van hoe het sociaal domein in Arnhem ervoor staat, beschrijven we in de daaropvolgende paragraaf deze effecten. Hierbij bouwen we voort op de in hoofdstuk 3 en 4 geïntroduceerde begrippen. Vervolgens benoemen we de karakteristieke effecten binnen Beschermd wonen, Jeugd en Wmo.

5.1 Weergave van het sociaal domein in Arnhem

De inkoop wordt op regionaal niveau georganiseerd. De regio hanteert een semi-open house systematiek waarbij aanbieders zich kunnen inschrijven wanneer de markt wordt ‘opengesteld’. De regio formuleert hierbij kwaliteits- en toelatingseisen.[10] De financiering is inspanningsgericht (PXQ); de gerealiseerde ‘productie’ staat dus centraal, en er kan niet worden geconcurreerd op prijs. De aangesloten gemeenten bepalen afzonderlijk welke van de toegelaten aanbieders daadwerkelijk worden ingeschakeld. Gemeenten kunnen gecontracteerde partijen die een jaar of langer geen zorg hebben geboden uitsluiten. Voor Verblijf Jeugd wordt als uitzondering gebruikgemaakt van een aanbestedingssystematiek.

In onderstaande tabel staan per zorgvorm de kosten van 2021 voor de gemeente Arnhem weergegeven, alsook het aantal gecontracteerde aanbieders. Een aanbieder kan bij meerdere zorgvormen gecontracteerd zijn – zo moet een aanbieder van Beschermd wonen bijvoorbeeld ook voor begeleiding zijn gecontracteerd, en moeten aanbieders van Verblijf ook ambulante behandeling aanbieden. Ook kunnen cliënten van meerdere zorgvormen tegelijk gebruikmaken. Aantallen kunnen dus niet bij elkaar worden opgeteld om het totale aantal te bepalen.

[10] Deze zijn o.a. vastgelegd in het Kwaliteitskader van de regio.

Zorgvorm	Kosten (€ mln)	Aantal aanbieders	Aantal cliënten[11]
Activerend werk (JW en WMO)	3,8	63	611
Begeleiding (JW en WMO)	26,9	187	3.266
Behandeling	21,4	137	2.113
Beschermd wonen	22,6	25	579
Groepsbegeleiding (JW en WMO)	2,5	43	381
Huishoudelijke ondersteuning	14,0	20	4.347
Jeugdbescherming en jeugdreclassering	3,6	4	362
Verblijf	14,8	36	365

Het aantal aanbieders in de gemeente Arnhem is relatief hoog, vooral bij Begeleiding. Daarbij moet vermeld worden dat de gemeente al langere tijd bezig is om het aantal aanbieders te verminderen, voornamelijk met het oog op de doelstelling om meer gebiedsgericht[12] te werken. Zo is bij Beschermd wonen inmiddels grofweg een derde van het aantal aanbieders van vier jaar geleden nog over. Met een kleiner aantal aanbieders kan een hechter netwerk in de verschillende wijken worden opgebouwd met een goede relatie met overige voorzieningen, zo is de gedachte. Ook draagt dit bij aan de beheersbaarheid vanuit de gemeente.

5.2 Effecten binnen het hele sociale domein

Realisatie van positieve effecten

Een aantal van de potentiële positieve effecten is gerealiseerd. Allereerst komt naar voren dat de open toetreding van aanbieders heeft bijgedragen aan innovatie binnen de zorg en **vernieuwing van het aanbod**. Zeker kort na de decentralisatie waren er veel mogelijkheden voor nieuwe ondernemers om de markt te betreden. Een deel daarvan deed dit met de intentie om nieuwe zorgvormen te bieden, om zo de kwaliteit van zorg te verbeteren. Deze veelal relatief kleine aanbieders hebben, zo is het beeld, een positieve bijdrage geleverd aan het sociaal domein in Arnhem. Hierbij geldt wel dat dit effect in de loop der tijd is verminderd door de strengere toelatingseisen die door de gemeente (en regio) zijn gesteld. Dit laatste hangt samen met de wens om het totale aantal aanbieders te verminderen. Niet alleen om goed overzicht te krijgen, maar ook om ‘zorgcowboys' te weren.

Een ander gerealiseerd effect is een **verlaging van de tarieven**; de gemeente heeft hierop strak kunnen sturen. Hoewel dit wenselijk is geweest vanuit het oogpunt van budgetbeheersing, zijn er vanuit aanbieders signalen dat de tarieven niet altijd toereikend zijn voor een goede kwaliteit zorg, met name binnen de Jeugdzorg. Ook zijn er zorgen over de relatief gebrekkige tariefdifferentiatie die momenteel wordt gehanteerd. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om het gebrek aan differentiatie tussen grote en kleine aanbieders – die wel sterk uiteenlopende overhead hebben – of signalen dat de verschillende producten niet voldoende differentiëren tussen meer en minder complexe doelgroepen. Dit kan bij complexe doelgroepen of grote aanbieders ten koste gaan van de kwaliteit van zorg, terwijl het doelmatigheidsmechanisme van prijsconcurrentie voor eenvoudige doelgroepen niet benut wordt. Ook hebben de tarieven (en beschikkingssystematiek) invloed op de ruimte die er is bij aanbieders voor preventie. Vroeg, stevig ingrijpen om erger te voorkomen is op het moment lastig; daarvoor zijn de tarieven – volgens de aanbieders – te krap.

[11] Gemiddeld aantal unieke personen per maand. Bron: Bestuursrapportage gemeente Arnhem april 2022.
[12] Voor de inkoopregio als geheel spreken we van gebiedsgericht werken. Voor de Gemeente Arnhem betekent dit in de praktijk: wijkgericht werken.

Naast deze gerealiseerde effecten is een aantal potentiële positieve effecten *niet* gerealiseerd. Het grote aantal aanbieders heeft bijvoorbeeld effect gehad op het de mate waarin binnen het sociaal domein wordt gewerkt met een **integrale aanpak**. Aanbieders zijn in grote lijnen 'bij hun eigen leest' gebleven; intensieve samenwerking wordt immers lastiger naarmate het aantal aanbieders toeneemt. Bovendien is het voor grote aanbieders aantrekkelijker om zelf een product te ontwikkelen dan om meer samen te werken. De gemeente heeft zoals gezegd inmiddels wel meer regie hierop genomen.

Hoewel het op basis van dit onderzoek lastig is vast te stellen in hoeverre er een positieve of negatieve ontwikkeling heeft plaatsgevonden op het gebied van **klantoriëntatie**, is wel naar voren gekomen dat eventuele positieve effecten zijn beperkt door het grote aantal aanbieders. Het grote aantal aanbieders is overigens mede het gevolg van de wens om de cliënten of hun 'zaakwaarnemers' veel keuzevrijheid te bieden. Dit maakt het voor doorverwijzers, vaak in de vorm van de wijkcoaches of huisartsen, namelijk lastig om te bepalen welke aanbieder het meest geschikt is. Als aanbieder loont het daarom niet altijd om je op het gebied van klantoriëntatie te onderscheiden. Vanuit aanbieders wordt soms ook getwijfeld of er voldoende specialistische kennis aanwezig is bij de wijkcoaches voor effectieve doorverwijzing, zeker gelet op het brede palet aan producten waarvoor wijkcoaches kunnen doorverwijzen.

Realisatie van negatieve effecten

Verschillende potentiële negatieve effecten hebben zich gemanifesteerd in het sociaal domein in Arnhem. Allereerst lijkt er bij sommige zorgaanbieders sprake te zijn van **cherrypicking** en **adverse selection**. Dit uit zich in het weren van relatief complexe cliënten, en het accepteren van relatief 'lichte' cliënten. Een risico hierbij is dat de cliënten met de meest complexe problematiek terecht kunnen komen bij relatief onervaren zorgaanbieders. Daarbij moet wel worden opgemerkt dat het argument dat aanbieders hierbij soms aandragen, namelijk dat zij niet over de benodigde specialistische kennis beschikken voor de juiste zorg voor de cliënt in kwestie, niet geheel onrealistisch is.

De gemeente heeft eerder gepoogd cherrypicking aan te pakken door intramurale aanbieders niet langer in staat te stellen uitsluitregels te hanteren, maar dit heeft nog niet het gewenste effect gehad. Dit hangt samen met een beeld dat het relatief lastiger is om de juiste plekken te vinden voor personen met complexe problematiek t.o.v. lichte problematiek. Hoewel het te ver gaat om te spreken van een '**gat in het aanbod**', lijkt de focus van het aanbod hier niet op te liggen. Een duidelijke oorzaak ontbreekt; personele schaarste en voorkeur van het bestaande personeel zijn mogelijke verklaringen.

Er is soms sprake geweest van **fraude** waarbij de aangeboden zorg niet overeenkomt met de gedeclareerde zorg. Hoewel sprake kan zijn van bewuste fraude, is in de praktijk de scheidslijn tussen fraude en een gebrek aan professionaliteit soms lastig te bepalen. Wanneer bijvoorbeeld de begeleider in kwestie niet over de vereiste kwalificaties beschikt, kan dit het resultaat zijn van een bewuste keuze, maar ook van onkunde.

Vanzelfsprekend is de omvang van dit probleem lastig te bepalen. Wel is duidelijk dat de toegenomen inzet vanuit de gemeente en regio om fraude te bestrijden, o.a. in de vorm van kwaliteits- en rechtmatigheidsonderzoek[13], heeft geleid tot significante terugvorderingen.

Aanbieders merken op dat de lagere tarieven hier mogelijkerwijs een rol hebben gespeeld: deze trekken aanbieders aan die beweren voor deze bedragen de geëiste zorg te kunnen leveren, ondanks dat dit in de praktijk erg lastig is. Er wordt dan in feite ingeleverd op de kwaliteit (in sommige gevallen dus frauduleus) om voor de geboden tarieven te kunnen werken.

Er zijn incidenten geweest waarbij aanbieders **cliënten hebben geworven**. Hierbij ging het bijvoorbeeld om een aanbieder die niet langer gecontracteerd was, en via de doorverwijzingen van Gecertificeerde Instellingen (GI's) toch cliënten naar zich toe probeerde te trekken. Middels maatwerkovereenkomsten kon de desbetreffende aanbieder zo toch inkomsten genereren. Dit was dus geen gevolg van marktwerking, maar van de vereisten van de Jeugdwet. Recentelijk zijn er geen signalen geweest dat er cliënten worden geworven. Over ongewenst werven is tevens e.e.a. opgenomen in de inkoopvoorwaarden van de regio. Dit leidt tot een gesprek en een waarschuwingsbrief.

Tegelijkertijd zijn sommige negatieve effecten juist betrekkelijk afwezig. Van **upcoding** lijkt bijvoorbeeld beperkt sprake; daar zijn geen duidelijke signalen van naar voren gekomen. En hoewel de **administratieve lasten** zijn toegenomen voor aanbieders naarmate de eisen vanuit de gemeente en regio strenger zijn geworden, is er door aanbieders ook begrip geuit dat dit nodig is om de kwaliteit te borgen. Bovendien wordt vanuit de regio actief gekeken waar administratieve lastenmindering mogelijk is.

Tot slot is het relevant om iets te zeggen over de samenwerking tussen de gemeente en aanbieders. De gemeente heeft haar opdrachtgeversrol ingevuld door o.a. in te zetten op strakke tarieven, controle via wijkteams en onderzoek, en een relatief open markt met veel aanbieders. Dit heeft geleid tot een controlerende rolinvulling van de gemeente, en slechts beperkt tot een samenwerkende rol. De focus heeft gelegen op financiële sturing en de doel- en rechtmatigheid van het zorgbudget. Zoals eerder is aangegeven heeft dit de nodige voordelen gehad. Echter, zeker wanneer er nog geen relatie is opgebouwd tussen de gemeente en een aanbieder, kan de laatste hierdoor een gevoel krijgen gewantrouwd te worden. Het is bovendien lastig om als gemeente en aanbieders gezamenlijk op te trekken in het aanpakken van maatschappelijke opgaven; hierop is de relatie niet ingericht. Vanuit aanbieders bestaat dan ook de wens voor contracten voor een langere termijn, wat ruimte kan bieden voor het doen van investeringen – waaronder op gebieds- en wijkniveau.

Beschermd wonen

Beschermd wonen is momenteel onlosmakelijk verbonden met de problemen omtrent volkshuisvesting. Woningen zijn daardoor schaars en (dus) duur – ook voor aanbieders van Beschermd wonen. Dit heeft als gevolg dat het relatief lastig is voor aanbieders om af te schalen; de doorstroom is immers ernstig belemmerd. Ook komen aanbieders in de knel omdat de huurtarieven die door de gemeente worden gehanteerd inmiddels te laag zijn gelet op de huidige marktprijzen. Er zijn daarnaast situaties geweest waarbij cliënten probeerden een woning te krijgen via Beschermd wonen – zonder deze zorgvorm nodig te hebben. Tot slot heeft de woningschaarste ook gevolgen

[13] Dit gebeurt zowel pro-actief als signaalgestuurd.

voor de toegankelijkheid van de markt; het is als nieuwe aanbieder erg lastig om te beginnen met Beschermd wonen. Dit kan negatieve gevolgen hebben voor de **innovatie**.

GGZ-cliënten die blijvend toezicht of 24 uur per dag intensieve zorg nodig hebben, hebben vanaf 2021 toegang gekregen tot de Wet langdurige zorg (Wlz). Een grote groep mensen die eerst onder de Wmo (Beschermd wonen) viel is daardoor naar de Wlz doorgestroomd. Dit betekent dat aanbieders van Beschermd wonen zich nu ook kunnen richten op cliënten die nu onder de Wlz vallen. Omdat daar gemiddeld genomen hogere tarieven worden gehanteerd dan vanuit de gemeente, is er een financiële prikkel voor aanbieders om dit te doen. Hoewel nog onduidelijk is hoe groot dit effect is, kan deze openstelling van de Wlz – zeker in combinatie met lage tarieven – leiden tot een beperking van het aanbod binnen gemeentelijk Beschermd wonen. Ook in de forensische zorg speelt dit.

Jeugd

Binnen de Jeugdzorg zijn er lichte signalen dat er soms sprake is van **overbehandeling**. Het gaat dan om een complexe doelgroep die niet uitstroomt, waarbij de aanbieder aangeeft dat dit (nog) niet kan.[14] In hoeverre dit ook feitelijk het geval is, is natuurlijk lastig vast te stellen. Tegelijkertijd komt het wel overeen met het landelijke beeld dat trajecten steeds langer duren, zeker trajecten van kinderen uit gezinnen met lagere inkomens. Wel is er via de wijkteams een mechanisme ingericht dat deze effecten kan tegengaan, en zijn de signalen (ook in andere sectoren) van overbehandeling beperkt.

Binnen de Jeugdzorg is ook sprake van een vorm van **adverse selection** vanwege de verantwoordelijkheid die aanbieders dragen voor suïcides. Deze verantwoordelijkheid is een prikkel om de meest risicovolle personen niet in te nemen.

Het nog relatief grote aantal aanbieders heeft mogelijkerwijs bijgedragen aan een toename van de **wachtlijsten** binnen de Jeugd GGZ. Huisartsen hebben een beperkt overzicht en verwijzen door naar de grote en voor hen bekende aanbieders – daar waar de wachtlijsten (mede daardoor) het langst zijn. Vanuit de gemeente wordt onderzocht of deze doorverwijzing effectiever kan worden gemaakt door naar meer verschillende aanbieders te verwijzen. Hiervoor is een wachtlijstcoördinator aangesteld.

Wmo

De algemene beelden die eerder voor het sociaal domein zijn beschreven gelden vanzelfsprekend ook voor verschillende Wmo-producten. Denk daarbij aan het nog niet volwaardig van de grond komen van een **integrale aanpak** en het voorkomen van **cherrypicking**. Ook vormen van **adverse selection** komen voor, bijvoorbeeld eisen omtrent de bereidwilligheid van cliënten om zich in te zetten voor hun eigen herstel. Het gaat hierbij logischerwijs om effecten die samenhangen met hoge aantallen van aanbieders – in de Wmo is de daling van dit aantal nog niet zover als bijvoorbeeld het geval is voor Beschermd wonen.

Noemenswaardig is tevens dat er zorgen zijn geweest over **overbehandeling**, voornamelijk bij Begeleiding. Het gaat dan om situaties waarbij specialistische begeleiding wordt geboden waar basisbegeleiding al voldoende kan zijn. De gemeente heeft daarom een verplichting ingesteld dat aanbieders van specialistische begeleiding ook basisbegeleiding moeten aanbieden, zodat afschaling makkelijker mogelijk is. Er zijn ook situaties geweest waarbij sprake was van **fraude** – waarbij de gedeclareerde zorg niet overeenkwam met de geleverde zorg. Zoals eerder is aangegeven, is daarbij de scheidslijn tussen fraude en gebrekkige professionaliteit lastig te bepalen.

[14] Er zijn signalen dat dit effect door de coronacrisis is versterkt, i.v.m. een vergrote terughoudendheid bij aanbieders.

/ 6 Vooruitblik en aanbevelingen

Op basis van wat in de voorgaande hoofdstukken is gepresenteerd – zowel de theorie als het beeld van de praktijk in Arnhem – sluiten we dit rapport af met een vooruitblik en aanbevelingen aan de gemeente over hoe zij het beste kan omgaan met marktwerking in het sociaal domein. We presenteren hier geen uitgewerkt recept voor hoe de gemeente haar contractering moet aanpakken. Dat zou ook geen recht doen aan de complexiteit van het vraagstuk en de vele afwegingen die gemaakt kunnen worden om aan te sluiten bij de specifieke situatie in Arnhem. Wij hebben in het onderhavige onderzoek slechts een beperkte toets uitgevoerd naar de vraag welke effecten van marktwerking zichtbaar zijn in het Arnhemse domein. Het is uitdrukkelijk geen brede evaluatie van de contractering in deze regio. Op basis van onze kennis kunnen we wel enkele ingrediënten meegeven die van belang zijn bij nieuwe contractrondes. Dit doen we in de vorm van vier noodzakelijke stappen die van belang zijn om te volgen bij de keuze voor een vorm van contractering.

Stap 1: Wat is het belangrijkste doel?

Voordat keuzes worden gemaakt over de wijze van contractering en inrichting van (de markt binnen) het sociaal domein, moet duidelijk zijn welke doelen de gemeente met deze keuzes nastreeft. Maatschappelijke opgaven dienen altijd leidend te zijn bij het formuleren van beleid. In dit geval de invulling van de specifieke onderdelen van het sociaal domein. Het zijn de gekozen vertegenwoordigende organen die hierover richtinggevende inhoudelijke besluiten nemen. Op basis van die besluiten kunnen verdere keuzes over de wijze van uitvoering worden genomen.

Voorbeeld
Een inhoudelijke doelstelling kan zijn om erop te sturen dat in het sociaal domein integraal gewerkt wordt, met vooral ook een goede aansluiting op bestaande voorzieningen in een wijk of kern. Dat vraagt om meer gebiedsgericht werken. In de gevoerde gesprekken is dit verschillende keren genoemd. De gedachte is dat de verleende hulp en ondersteuning met goede aansluiting op wat er lokaal al aanwezig is effectiever en mogelijk ook doelmatiger wordt. Uiteraard verschilt het per zorgvorm of dit een wenselijk doel is. Voor ambulante Wmo-ondersteuning spelen gebiedsgerichte netwerken bijvoorbeeld een grotere rol dan bij beschermd wonen of andere specialistische zorgvormen. Sterker nog: voor beschermd wonen en jeugdzorg met verblijf is volledige gebiedsgerichte niet mogelijk. Hiervoor geldt (of gaat gelden) immers een woonplaatsbeginsel, waardoor een deel van de Arnhemse cliënten buiten de gemeente zorg krijgt, en andersom ook cliënten uit andere gemeenten (waar andere gemeenten ook voor betalen) in Arnhem zorg krijgt. Een deel van beschermd thuis kan mogelijk wel gebiedsgericht worden vormgegeven. Mogelijk worden voor verschillende segmenten dus verschillende keuzes gemaakt.

Stap 2: Wat betekent dat voor de hoofdkeuzes?

Als de maatschappelijke opgaven duidelijk zijn verwoord in richtinggevende besluiten, dient te worden gekeken *hoe* de doelen bereikt kunnen worden. De vraag is welke veranderingen nodig zijn en welke prikkels in de contracten kunnen werken om dit te bewerkstelligen. Daarbij gaat het onder

meer om keuzes in de grondslagen voor bekostiging, contractvormen en het gewenste type relatie met aanbieders. Dit zijn inrichtingskeuzes die grote invloed hebben op het functioneren van het betreffende domein.

Voorbeeld
Als we weer het voorbeeld nemen van meer gebiedsgericht werken, dan is het wenselijk dat aanbieders in de desbetreffende gebieden netwerken vormen samen met de daar al bestaande voorzieningen. De effectiviteit van een netwerk hangt samen met het aantal spelers (genoeg om dekkend te zijn, niet te veel om coördinatieproblemen te veroorzaken) én hun commitment aan gezamenlijke doelstellingen. De vraag is of alle aanbieders daar onderdeel van uit kunnen en willen maken. Dat hangt van veel aspecten af. Voor aanbieders met enkele cliënten verspreid over de stad is de investering in meerdere gebiedsgerichte netwerken wellicht te groot, terwijl een lokale kleine aanbieder hier juist sterk in kan zijn. Daarnaast moet specialistische zorg, veelal gerealiseerd door grotere aanbieders, geborgd zijn. In dit voorbeeld is het derhalve nuttig om onderscheid te maken tussen systeemaanbieders voor de stad, belangrijke lokale aanbieders en aanbieders die minder gecommitteerd zijn. De eerste twee groepen maken deel uit van het gebiedsgerichte netwerk, de laatste niet. De vraag is hoe dit verwerkt kan worden in de contractvorming. Dit kan door differentiatie in het contract aan te brengen, maar ook door dit in een aparte opdracht vast te leggen. In deze laatste variant kan de ene opdracht op basis van outputgerichte financiering plaats vinden en daarnaast een afzonderlijke opdracht zijn voor het tot stand brengen van een gebiedsgericht netwerk op basis van taakgerichte financiering. Het uitwerken van mogelijke opties voor contractering vraagt om een onbevooroordeeld en zorgvuldig proces.

Stap 3: Zoek balans in het stelsel

Bij de uiteindelijke weging van de opties voor contractering is het belangrijk om een goede balans na te streven. Dit onderzoek laat zien dat positieve gewenste effecten van marktwerking, of breder geformuleerd contractvorming, onvermijdelijk gepaard gaan met negatieve ongewenste effecten. Het is zaak om die in het keuzeproces onder ogen te zien en te wegen. Soms moeten ongewenste effecten op de koop toe worden genomen, waar mogelijk worden echter maatregelen gezocht die de negatieve effecten kunnen wegnemen of verzachten. Dat is het zoeken van de goede balans. Een roze bril opzetten en ervan uitgaan dat er geen risico's zijn op negatieve effecten is het inbouwen van toekomstige teleurstellingen.

Voorbeeld
Om het concreet te maken, nemen we de gebiedsgerichte aanpak weer bij de hand. De keuze om te gaan werken met systeemaanbieders, brengt ook risico's met zich mee. De verwachting is dat systeemaanbieders grotere en al langer bestaande aanbieders zijn. Het risico is dat daarmee innovatieve nieuwe aanbieders weinig kans maken en de facto zelfs worden uitgesloten. Daarmee wordt vernieuwing van het aanbod gesmoord. Dit is niet alleen maar theorie; de gevoerde gesprekken in Arnhem bevestigen dat in de afgelopen jaren de nodige vernieuwing vanuit nieuwe aanbieders is gekomen. Voor sommige zorgvormen kan lokaal nieuw aanbod ontstaan en zich door deelname aan een enkel gebiedsgericht netwerk ontwikkelen, maar dit zal niet voor alle zorgvormen mogelijk zijn. Met name specialistische zorgvormen hebben vaak een grotere schaal nodig. Het is daarom de moeite waard om te onderzoeken of er aanvullende prikkels in de contractvorming mogelijk zijn om innovatie te stimuleren. Dit kan met innovatie-

afspraken in de contracten voor levering van diensten, maar ook in een aparte financiering van vernieuwing.

Een specifiek aandachtspunt in het vinden van een goede balans is de verhouding tussen de contractering op regionaal niveau en de benutting op lokaal niveau. Er kan een spanning zitten tussen het benutten van schaalvoordelen op regionaal niveau en de wens tot maatwerk op lokaal of wijkniveau. Ook hiervoor zijn verschillende mogelijkheden, waaronder differentiatie tussen segmenten. Dit gesprek moet echter niet alleen in de gemeente gevoerd worden, maar ook regionaal. Verschillende gemeenten zullen hier verschillende afwegingen in maken, en dat vraagt soms een compromis. Voor een compleet en gebalanceerd zorglandschap moet echter wel op regionaal niveau samengewerkt worden en hebben gemeenten elkaar dus nodig.

Stap 4: Borg dit in de uitvoering

Hoewel het helder kiezen *wat* je wilt bereiken en *hoe* je dit vorm gaat geven een belangrijke stap is, komt daar zonder een gedegen uitvoering weinig van terecht. Dit betreft het zorgvuldig inrichten van het proces van contractering en vervolgens het naleven van de contracten en ook buiten de juridische contractvoorwaarden sturen op de gewenste uitkomsten.

Bij de naleving van contracten kan er spanning opreden tussen de opdrachtgeversrol en de toezichtfunctie. Bij de Wmo zijn, in tegenstelling tot de jeugdzorg, de opdrachtgeversrol en het inhoudelijke toezicht op kwaliteit van zorg de verantwoordelijkheid van gemeenten. Dit kan spanningen opleveren. In de regio, waar Arnhem onderdeel van uitmaakt, is dit opgelost door het toezicht van kwaliteit te beleggen bij de GGD. De afstemming van verantwoordelijkheden blijft daarbij een punt van aandacht.

Ook de consequenties van specifieke beleidskeuzes vragen zorgvuldigheid in de uitvoering. Een abstracte beleidskeuze is niet zomaar in de praktijk gebracht, en vraagt over het algemeen tijd om doorleefd te worden en te implementeren. Als daarbij gekozen wordt voor een andere bekostigingssystematiek vraagt dit de nodige voorbereidingstijd. Alle betrokken partijen moeten zich daar immers op instellen, zowel in termen van de bedrijfsvoering als de wijze waarop de onderlinge relaties worden vormgegeven.

Voorbeeld
Opnieuw het gebiedsgerichte werken als voorbeeld. Het tot stand brengen van gebiedsgerichte netwerken in de gemeente Arnhem kan niet top-down gebeuren. Kennis en commitment van de belangrijkste spelers in de uitvoering is onmisbaar. Dit vraagt naast de reguliere marktconsultaties om een dialoog met betrokkenen. De uitkomsten van de dialoog moeten uiteraard hun beslag krijgen in zakelijke contractuele afspraken, maar de invulling daarvan moet wel recht doen aan de wijze waarop de dialoog is gevoerd. Dit vraagt om een zekere mate van vertrouwen, waarin ruimte is voor geven en nemen.

Bijlage: Gesprekspartners

Naam	Functie	Organisatie
Arjan van Peer	Bestuursadviseur Doelgroepenvervoer en Begeleiding	Gemeente Arnhem
Arjan Verstegen	Business Controller	Gemeente Arnhem
Barbara Willaert	Bestuursadviseur Beschermd Wonen	Gemeente Arnhem
Ellen Krabbenborg	Programmamanager Sociaal Domein	Gemeente Arnhem
Gerard Fidder	Strategisch Bestuursadviseur	Gemeente Arnhem
Ien Kiggen	Senior Bestuursadviseur Jeugdhulp	Gemeente Arnhem
Marjolein Foppen	Senior Bestuursadviseur Sociaal Domein	Gemeente Arnhem
Robert Fennema	Regiomanager	Leger des Heils
Janny Kuijpers	Manager Inkoop Sociaal Domein	MGR Centraal Gelderland
David Rinsampessy	Directeur	Next Arnhem
Jip Wassink	Directeur	Next Arnhem
Hillegonde van den Berg	Voorzitter RvB	RIBW
Mark Baets	Regiomanager	RIBW
Michiel van de Kerkhof	Eigenaar	Santhof Coaching
Han van Burken	Teamleider	Sociale Wijkteams Arnhem

Motie

AANGENOMEN

Voer de wens van de raad uit en onderzoek hoe we de markt uit de zorg kunnen halen (21M253)

De raad gehoord de beraadslaging, bijeen op 10 november 2021, ter bespreking van het agendapunt "Vaststellen van de Begroting 2022".

Constaterende dat:

- Op 17 april 2019 een motie door deze gemeenteraad is aangenomen met daarin als dictum: Verzoekt het college te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de markt, en daarmee perverse prikkels zoals marktaandeel en concurrentie uit deze vorm van zorg te halen, en de Raad voor juni 2019 te informeren over de uitkomsten van dit onderzoek,
- Op 29 januari 2020 een motie door deze gemeenteraad is aangenomen met daarin als dictum:
  Verzoekt het college om: - Een onafhankelijk onderzoek in te stellen welke verschillende mogelijkheden er zijn om de zorg in Arnhem te kunnen organiseren zonder de perverse prikkels van de markt; - De raad binnen twee maanden te informeren over de uitkomsten van dat onderzoek,
- Op 12 mei een debat is gevoerd in de gemeenteraad over het niet uitvoeren door dit college van moties over het aanpakken van winsten en markt in de zorg,
- Op 12 mei een toezegging is gedaan door wethouder van der Zee om alsnog een onderzoek te doen naar de mogelijkheden om minder marktwerking in de zorg te krijgen (de niet uitgevoerde motie 20M15) en de onderzoeksopzet(vraag) voor de zomer naar de raad te sturen.

Overwegende dat:

- Uit de bespreking van M1 van deze begroting bleek dat de wethouder deze toezegging als afgedaan beschouwd door wat is vermeld in de raadsbief, en bij nazoeken bleek dat werd verwezen naar:
- *‘Conform de toezegging aan de raad willen we bij deze aanbesteding/contractering opnieuw onderzoeken hoe we perverse prikkels van marktwerking bij BW zoveel mogelijk kunnen voorkomen. Bij de aanbesteding van zorg in 2020 is hier ook aandacht voor geweest. Zo zijn destijds de kwaliteitseisen verhoogd en is de toetsing hierop tijdens de aanbesteding geïntensiveerd. Bij de nieuwe aanbesteding van beschermd wonen kijken we opnieuw naar het vermijden van perverse prikkels. In overleg met de inkooporganisatie zullen de raadsleden van de gemeenten in de regio Centraal Gelderland over deze aanbesteding/contractering worden geïnformeerd. De aanbesteding/contractering voor BW zal in 2022 plaatsvinden. De onderzoeksvraag die in de contractering voor BW wordt meegenomen luidt als volgt: Op welke wijze kunnen, bij de contractering van Beschermd Wonen, de perverse prikkels van marktwerking worden voorkomen? Door deze onderzoeksvraag op te nemen in het proces van contractering komen we tegemoet aan de*

toezegging die door wethouder Van der Zee is gedaan tijdens het debat over marktwerking in de zorg op 12 mei 2021.'

- Dit betekent dat de gemeenteraad de resultaten van het gevraagde onderzoek niet heeft voordat het proces van contractering plaatsvindt, omdat het wordt geïntegreerd in het proces van contractering,
- De gemeenteraad feitelijk alsnog geen informatie op basis van onderzoek heeft om met elkaar te bespreken en met elkaar te besluiten hoe we de zorg in Arnhem willen organiseren, voordat contractering en aanbesteding heeft plaatsgevonden,

Verzoekt het college:
De verschillende aangenomen moties door deze gemeenteraad en toezegging aan deze gemeenteraad gestand te doen en te zorgen dat er alsnog een onafhankelijk onderzoek komt naar de verschillende mogelijkheden om de zorg in Arnhem te kunnen organiseren zonder de perverse prikkels van de markt, voordat het proces van contractering voor de eerstvolgende aanbesteding in het beschermd wonen wordt aangegaan, zodat de raad kaders kan meegeven voor deze contractering,

en gaat over tot de orde van de dag,

Dobbe - Elfrink - Cetintas - SP

AANGENOMEN

Voor	**27**
Tegen	**11**

Motie "Voer de wens van de raad uit en onderzoek hoe we de markt uit de zorg kunnen halen" (21M253)

GROENLINKS	7	0
Coenders		
Prinsen		
Navis		
Gemici		
Simonis		
van der Loo		
Dayioğlu		

Fractie Arnhemse Ouderen Partij	1	0
Wiggers		

ChristenUnie	2	0
Becker		
Nede		

VVD Arnhem	0	6
Combée		
Pape		
Kalthoff		
Maref		
Loos		
Eppich		

CDA Arnhem	2	0
Koorn		
Hutten		

DENK / Verenigd Arnhem	2	0
Usta		
Aydemir		

D66	0	5
Andeweg		
Loor		
Venhoek		
van Ommen		
van Iperen		

Arnhem Centraal	3	0
van der Laak		
Manders		
Kraaijenbrink		

Partij voor de Dieren Gemeentelijke sociale fractie Arnhem	2	0
de Groot		
Eliëns		

PvdA	4	0
Greving		
Bouma		
de Vries		
Visser		

SP	2	0
Elfrink		
Çetintaş		
Dobbe		

Partij voor de Vrijheid	2	0
Verheij		
Henzen		

Totaal	**38**

IMPROVEN
connected performance

Andersson Elffers Felix

Marktwerking Arnhem

Sociaal domein & beschermd wonen

8-12-2022

Afbeelding: Pixabay

Opdracht aan AEF

Motie raad 29 januari 2020:

‘Onderzoek mogelijkheden organiseren zorg zonder perverse prikkels van de markt’

Opdracht voor eerste onderzoek AEF (n.a.v. motie 10 november 2021):

‘Onderzoek nadelen marktwerking in de zorg en hoe deze in contractering te voorkomen’

Opdracht voor tweede onderzoek AEF in samenwerking met improven:

Verdieping op marktwerking beschermd wonen en wat dit betekent voor de contractering

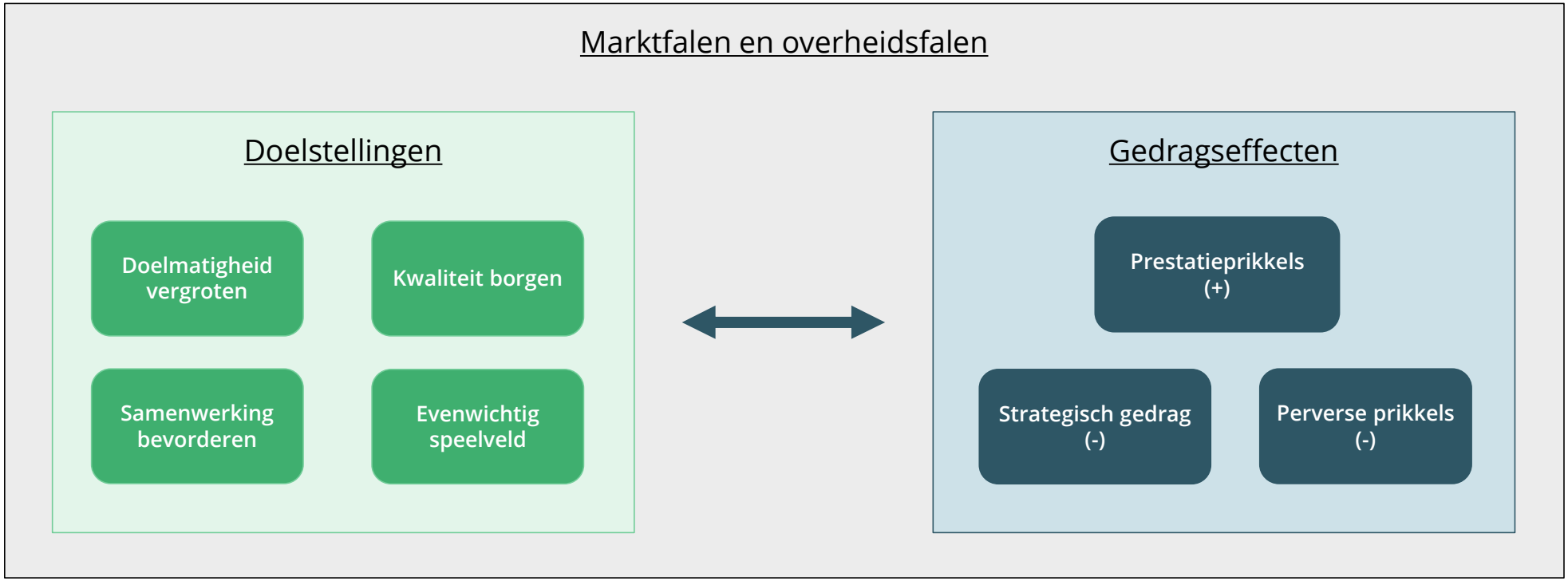
Kanttekeningen vooraf

Marktwerking kent zowel voordelen als nadelen

Transities kosten veel tijd, geeft bias in effecten

Ordening is in praktijk een mix van publiek én privaat

Conceptueel model onderzoek

Analysekader mogelijke effecten van marktwerking

	gewenst-bedoeld (= beleidsdoelen)	ongewenst-bedoeld (=strategisch gedrag)	ongewenst-onbedoeld (=perverse prikkels)
Doelmatigheid	lagere tarieven kostenreductie budgetbeheersing	fraude upcoding marktmacht werven cliënten	overbehandeling moral hazard wachtlijsten administratieve lasten vervreemding werkvloer faillissement
Kwaliteit	vernieuwing aanbod maatwerk integrale aanpak klantoriëntatie	verlagen normen cherry picking adverse selection	risicomijdend gedrag systemen als black box gaten in aanbod versnipperd aanbod knellende systeemgrenzen

Mogelijke voordelen van marktwerking

Beoogde voordelen	Organisatorische voorwaarden	Aandachtspunten
lagere kosten en tarieven	verdisconteren zorgzwaarte	reële kostprijzen hanteren
budgetbeheersing	gedeelde missie lokaal/regionaal	commitment zekeren
vernieuwing aanbod	innovatieve toetreders	innovatieprikkel in bekostiging
maatwerk	werken in ketens	verdeling lusten en lasten
integrale aanpak	regie door gemeenten	systeemschotten wegnemen
klantoriëntatie	keuzevrijheid cliënten	informatiescheefheid

Ongewenste effecten van marktwerking

Ongewenste effecten	Is vooral risico bij	Beheersmaatregel
Overbehandeling, risicomijdend gedrag	Inspanningsgerichte bekostiging	Budgetplafond, contractmanagement, sterke toegang
Upcoding	Outputgerichte bekostiging	Sturen op inzet traject vanuit gemeente
Cherry picking, adverse selection	Outputgerichte bekostiging	Acceptatieplicht, sturende toegang
Verlagen normen	Taakgerichte bekostiging	Contractmanagement
Werven cliënten	Inspanningsgerichte bekostiging	Budgetplafond
Wachtlijsten	Taakgerichte bekostiging en weinig aanbieders	
Marktmacht	Weinig aanbieders	Voldoende onderhandelingscapaciteit toegang
Gaten in aanbod	Weinig aanbieders	
Versnipperd aanbod	Veel aanbieders	Contracteisen
Administratieve lasten	Bij alle contractvormen	Vereenvoudiging
Fraude	Bij alle contractvormen	Controle en relatiebeheer

Inbesteding als alternatief voor marktwerking

- Met inbesteding van uitvoerende zorgtaken wordt markt buiten spel gezet
- De aansturing van uitvoering loopt daarbij langs interne hiërarchische lijnen van de gemeente
- Inbesteding van taken is NIET terug naar vroeger, uitvoering is van oudsher door andere organisaties
- Inbesteding kent aanzienlijke risico's:
  - Zet ambtelijke organisatie onder sterke druk gegeven omvang van het takenpakket
  - Alle uitvoerende professionals gaan over van private aanbieders naar gemeente
  - Daar waar schaal van gemeenten tekort schiet zijn nieuwe regionale constructen nodig

Lessen bij toepassen marktwerking

- Succes is niet gegarandeerd bij toepassen van marktwerking in publieke diensten
- In aanloop vallen positieve resultaten tegen en steken negatieve effecten makkelijk de kop op
- In afzienbare tijd moet het saldo van voor- en nadelen wel positief zijn
- Dit vraagt om het goed borgen van organisatorische voorwaarden voor realiseren beleidsdoelen
- Het vraagt ook om goed analyseren van geconstateerde nadelen en deze zoveel mogelijk ondervangen
- Speciale aandacht is daarbij nodig voor onverwachte onbedoelde negatieve effecten
- Bevorder netwerken van aanbieders voor leveren van ketenzorg
- Zorg daarbij wel voor een goede balans tussen lasten en lusten bij deelnemers netwerken
- Onderling vertrouwen is cruciaal voor ontwikkelen gezamenlijke visies en doelstellingen
- Vertrouwen vormt ook de basis voor afspraken die lastig zijn te specificeren

Meer weten?

(030) 236 30 30

Andersson Elffers Felix

www.aef.nl

Mail@aef.nl

8-12-2022

BEHANDELRESULTAAT

Informatieve behandeling 7 december 2022

Presentatie bij het rapport “Marktwerking in het sociaal domein van Arnhem” en de eindrapportage “Marktwerking beschermd wonen Arnhem”.

Zaaknummer:	625249
Portefeuillehouders:	Van der Wel en Roelofs

Resultaat van bespreking:

Aanwezig: de raadsleden/fractievolgers Quint (GroenLinks), Snelting (Volt), Spruijt (Arnhem Centraal), Roelen (SP), Nede (ChristenUnie), Van Plateringen (AOP), Eliens (PvdD), Bal (DENK), Eppich (VVD), Zwijnepoel (D66). De fracties van de PvdA, CDA, Forum voor Democratie en PVV waren niet vertegenwoordigd bij de bespreking.

Verder aanwezig: de heer Veraart en mevrouw Niessen (onderzoeks- en adviesbureau Andersson Elffers Felix (AEF)

Verloop
Aan de hand van een presentatie lichten de heer Veraart en mevrouw Niessen (de onderzoekers) beide rapporten toe met bijzondere aandacht voor enkele specifieke zaken met betrekking tot beschermd wonen. De presentatie is aan de stukken toegevoegd.
De raadskamer heeft vragen gesteld en deze zijn door de onderzoekers beantwoord. Er is onder andere gesproken over de keuze met welke zorgaanbieders de onderzoekers hebben gesproken, het toetsen van hypotheses; over het waarborgen van continuïteit bij inbesteden en het afdekken van risico’s, over de aard van het onderzoek en de toetsing van het geschetste beeld, voorkomen van fraude en de beperkte en wettelijke mogelijkheden, preventieve werking van kwaliteitseisen, personeelstekorten en upcoding en passende tarieven, merkbare voor- en nadelen tijdens de transitieperiode.

Conclusie
Onder dankzegging in de richting van de heer Veraart en mevrouw Niessen voor hun komst en bijdrage aan de bijeenkomst stelt de voorzitter vast dat de vergadering is afgerond.

De raadsadviseur,

P. Wielaard

De voorzitter,

M.J.A. van Munster

Beantwoording technische vragen van de fractie van de SP

- **Wat is de precieze onderzoeksvraag en opdracht geweest van het onderzoek 'Marktwerking in het sociaal domein in Arnhem' zoals opgeleverd in april? '**

Onderzoeksvraag
Op welke wijze kunnen, bij de contractering van Beschermd wonen, ongewenste/perverse prikkels van marktwerking worden voorkomen/beperkt?

Opdrachtbeschrijving:
1. Het uitvoeren van een onafhankelijk onderzoek naar de verschillende mogelijkheden om de zorg in Arnhem te kunnen organiseren zónder de ongewenste/perverse prikkels van de marktwerking.
2. Dit onderzoek toespitsen op de zorgvorm Beschermd wonen.
3. De onderzoeksresultaten/aanbevelingen moeten direct toepasbaar kunnen zijn voor de nieuwe inkoopronde voor Beschermd wonen inclusief Beschermd thuis en praktische handvatten geven voor de organisatie/uitvoering (zoals toezicht en handhaving, contractgesprekken etc.).
4. De aanbevelingen uit het onderzoek moeten ook voor de jeugdzorg- en overige Wmo-producten kunnen worden gebruikt.

Het eerste rapport heeft diverse handvatten meegegeven welke toepasbaar zijn op zowel jeugdzorg als Wmo (inclusief beschermd wonen). Er is gevraagd om een verdiepend onderzoek voor beschermd wonen uit te voeren om meer inzicht te krijgen hoe we als gemeente Arnhem specifiek binnen het huidige inkoopmodel beter gebruik kunnen maken van positieve marktprikkels en hoe ongewenste effecten gemitigeerd kunnen worden.

- Wat zijn de precieze termijnen en momenten waarop de gemeenteraad nog inbreng kan leveren en/of kan meebeslissen als het gaat om de komende contracteringen van het beschermd wonen, de WMO en de jeugdzorg?
Als gemeente Arnhem hebben wij de inkoop en contractering van alle zorg ondergebracht bij de inkooporganisatie sociaal domein Centraal Gelderland. In overleg met alle deelnemende gemeenten heeft deze organisatie kaders opgesteld waar goede zorg voor de inwoners van Centraal Gelderland aan moet voldoen. Deze kaders hebben geleid tot een algemeen programma van eisen waarin u de kwaliteitseisen kunt terugvinden waaraan alle zorgaanbieders moeten voldoen. Deze kwaliteitseisen zijn openbaar. U kunt deze kwaliteitseisen vinden op de website van de inkooporganisatie; www.inkoopsdcg.nl. U kunt nu ook al inbreng leveren op deze kaders.

Daarnaast heeft de Arnhemse gemeenteraad de visie op het sociaal domein en het jeugdbeleid vastgesteld. De uitgangspunten hiervan gebruiken wij als Arnhemse inbreng voor de toekomstige (wijze van) contractering richting de inkooporganisatie sociaal domein Centraal Gelderland.

Wat betreft de tijdsplanning van de komende contracteringen heeft u in de raadsbrief "Afdoening motie 21M253 over marktwerking in de zorg", d.d. 22-11-2022, kunnen lezen dat de contracten voor beschermd wonen, met toevoeging van Bibob-toets, met één jaar worden verlengd. Het komend jaar zal, in aanloop naar de doordecentralisatie voor beschermd wonen, gericht zijn op verdere concretisering van onze regionale doelen van de transformatie van beschermd wonen naar een beschermd thuis en de doorontwikkeling van monitoring. Hiermee krijgen we beter inzicht in welke marktprikkels de grootste rol spelen binnen beschermd wonen en welke maatregelen we het beste kunnen inzetten. Dit proces doen we samen met de regionale inkooporganisatie en regiogemeenten. Op het moment dat de inkoop- of aanbestedingseisen voor beschermd wonen bekend zijn, zullen we de inkooporganisatie verzoeken om de gemeenteraad hierover te informeren. Als gemeenteraad kunt u dan ook reageren op deze eisen.

Daarnaast geldt voor de overige Wmo en Jeugdzorg producten dat contracten lopen tot 30-06-2024. Wij verkennen de komende periode, samen met de regionale inkooporganisatie en regiogemeenten, hoe we deze contractering vorm kunnen geven. Ook als deze inkoop- of aanbestedingseisen bekend zijn, zullen we de inkooporganisatie verzoeken de raden hierover te informeren.

-**Heeft u een lijst met aanbieders van beschermd wonen in Arnhem die momenteel zijn gecontracteerd door de gemeente Arnhem (deze zijn niet gespecificeerd in eerdere lijst zorgaanbieders die we hebben ontvangen) en ook het bedrag van de contractering? Indien de gemeente dit weet, ook het bedrag van winst dat deze aanbieder heeft gemaakt in 2021.**

Als het gaat om winstgegevens, zijn enkel algemene winstgegevens van (beschermd wonen)zorgaanbieders beschikbaar. Aanbieders van beschermd wonen hebben echter in veel gevallen te maken hebben met verschillende financieringsstromen. Naast gemeentelijk gelden vanuit de Wet maatschappelijk ondersteuning (Wmo) of Jeugdwet, gaat het ook om financiering vanuit het Zorgkantoor (Wet langdurige zorg) en/of DJI (Wet forensische zorg). Omdat een aanbieder Beschermd Wonen ook omzet elders kan draaien (bijvoorbeeld bij een andere regio of onder een andere wet), zegt de totale winst dus niet per se iets over de winst die wordt gemaakt op de overeenkomst met de gemeente Arnhem. Het is voor de gemeente niet mogelijk om bij de beschermd wonen-aanbieders exact in kaart te brengen hoeveel gemeentelijke financiering vanuit Arnhem er wordt besteed aan zorg en welk bedrag er vanuit Arnhem resteert voor de winsten. Wel gebruiken wij algemene winstgegevens als één van de indicatoren om te bepalen bij welke zorgaanbieders wij nadere kwaliteits- en rechtmatigheidscontroles uitvoeren.

AGB code	**Aanbieder - Organisatie**	**Omzet beschermd wonen 2021**
98106106	Actief Talent	€ 166.240
98104669	Albero Zorggroep	€ 1.112.300
73730734	Coöperatieve Vereniging Boer en Zorg B.A.	€ 246.911
98099531	di-rumah	€ 361.114
66660705	Driestroom	€ 1.858.577
98100399	EvitaA BV	€ 45.523
98103239	fluks|zorg	€ 39.409
98101786	GeWoonZo.nu	€ 135.837
98099481	Habitat Lekker Leven (SOVM)	€ 20.095
6290523	IrisZorg	€ 1.209.446
98103880	Kubuszorg B.V	€ 398.066
98102909	Neocura BV	€ 399.019
98102719	NextArnhem	€ 917.653
73730741	Plushome B.V.	€ 15.832
72727269	RIBW Arnhem & Veluwe Vallei	€ 10.256.692
98105348	Santhof Coaching	€ 154.499
98102890	Stichting Het Passion	€ 10.436
98100572	Stichting Jados	€ 88.438
98099048	Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg	€ 511.368
60605942	Stichting Siza	€ 2.709.276
65656757	Stichting ZorgWiel	€ 24.799

98102412	Woonvorm De Passie	€ 162.127
72727325	Woonzorgnet B.V.	€ 2.825.327
98103656	Zorg in Balans	€ 43.048
73730739	Zorgburo De Liemers	€ 414.239

Verzonden: woensdag 14 december 2022
Aan: Gerrie Elfrink
Onderwerp: Aanvullende beantwoording technische vragen SP

Geachte heer Elfrink,

U heeft technische vragen gesteld over het onderwerp afsteekverbod/vuurwerk. Aanvullend op de eerdere beantwoording onderstaand nog een reactie.

Zoals eerder gecommuniceerd zijn de politiegegevens niet bekend bij ons. De politie stuurt de gemeente wel maandelijks een registratie inzake bepaalde meldcodes (meldcode M131/afsteken vuurwerk). Uit deze registraties blijkt dat er in de maand november van dit jaar 40 registraties zijn geweest van het afsteken van vuurwerk. Dit staat dus los van eventuele aanhoudingen en/of bekeuringen.

Met vriendelijke groet,

Charifa El Kaddouri
wethoudersadviseur Marco van der Wel

BEHANDELRESULTAAT

Informatieve en meningsvormende behandeling 14 december 2022

Agenderingsverzoek “Markt in de zorg” van de fracties van de SP en ChristenUnie.

Zaaknummer:	625249
Portefeuillehouders:	Van der Wel en Roelofs

Resultaat van bespreking:

Aanwezig: de raadsleden/fractievolgers Quint (GroenLinks), Snelting (Volt), Razza (Arnhem Centraal), Dobbe (SP), Nede (ChristenUnie), Van Plateringen (AOP), Eliens (PvdD), Bal (DENK), Eppich (VVD), Zwijnepoel (D66), Koorn (CDA), Van Munser (PvdA).
De fracties van Forum voor Democratie en PVV waren niet vertegenwoordigd bij de bespreking.

Verder aanwezig: Van der Wel (wethouder), Roelofs (wethouder), Eerens (adviseur), Fidder (adviseur).

Verloop
De fracties van de SP en ChristenUnie hebben om agendering verzocht en lichten in hun eerste termijn hun verzoek toe. Daarna is in twee termijnen zowel onderling tussen de leden van de raadskamer als de portefeuillehouders gedebatteerd. Meerdere fracties hebben behoefte om een breed debat over het onderwerp te kunnen voeren. Vragen aan het college gaan over het uitgevoerde onderzoek; de opdracht c.q. vraagstelling versus de strekking van de motie; de omvang en representativiteit van het onderzoek; onderzoek naar alternatieven voor het huidige stelsel; sturingsmogelijkheden voor de raad en reflectie van het college op de vraag of aan de strekking van de motie is voldaan.

Conclusie
Nadat de raadskamer in twee termijnen over het agenderingsverzoek heeft gedebatteerd concludeert de voorzitter met instemming van de kamer dat de vergadering is afgerond. De indieners beraden zich op een debatverzoek om met de gehele raad hierover te spreken.

De raadsadviseur,

P. Wielaard

De voorzitter,

M.P. Simonis

Titel/onderwerp: # Vaststellen: verzoek tot opheffing geheimhouding stukken Wvg Schaapsdrift

Raadsadviseur: W. Lammers Telefoonnr: 377 2581 Willem.lammers@arnhem.nl

Van:	College B&W	Ambtenaar:	Bas Joosten, Kirsten van Rijen
Portefeuillehouder:	Cathelijne Bouwkamp	Telefoonnr:	+31631102160, +31652513572
		E-mailadres:	bas.joosten@arnhem.nl; kirsten.van.rijen@arnhem.nl
Doel activiteit	Informerend (I) & Meningsvormend (M1)		
Toelichting	**Kernboodschap** Op 11 juli 2022 is er bezwaar aangetekend tegen de beslissing op een Woo verzoek dat ziet op de Wvg Schaapsdrift. De gemeenteraad heeft geheimhouding opgelegd op de stukken die onder het Woo verzoek vallen. Daarom geldt het bezwaarschrift ook als een verzoek aan de gemeenteraad tot opheffing geheimhouding. In dit voorstel wordt de raad geadviseerd het verzoek tot opheffing geheimhouding af te wijzen. Op 23 november 2022 heeft de gemeenteraad op verzoek van de D66 fractie besloten om dit voorstel te behandelen in een raadskamer. **Voorgeschiedenis** • Op 28 maart 2022 wordt een Wob-verzoek ingediend waarin verzocht wordt om informatie. • Op 12 mei 2022 wordt er een inlichtingenverzoek op grond van artikel 169 Gemeentewet door de Arnhemse Ouderenpartij ingediend. • Op 24 mei 2022 is op het Wob-verzoek beslist. Niet alle documenten zijn verstrekt en openbaar gemaakt. • Op 21 juni 2022 is het inlichtingenverzoek beantwoord. Alle documenten die in kader van de Wob zijn verstrekt, worden gedeeld met de raad. Alle documenten die niet bij het Wob verzoek zijn versterkt, worden onder geheimhouding aangeboden aan de raad. • Op 29 juni 2022 is de geheimhouding door de raad bekrachtigd. • Op 11 juli 2022 is bezwaar aangetekend tegen het besluit over het Wob-verzoek. • Omdat inmiddels op de in kader van het Wob-verzoek niet-verstrekte documenten door de gemeenteraad geheimhouding is opgelegd, kan het college die documenten überhaupt niet openbaar maken, zolang de raad de geheimhouding niet opheft. Daarom wordt het bezwaar tegen het Wob-besluit gezien als een verzoek tot opheffing van de geheimhouding. • Op 28 november heeft de wethouder een memo aan de raad gestuurd waarin zij opmerkt dat de geheimhouding van een deel van de stukken gebaseerd is op een onrechtmatige grondslag. • Op 30 november heeft er een raadskamerbehandeling plaatsgevonden. Tijdens deze behandeling is er een technische presentatie gegeven en zijn technische vragen gesteld. Nog niet alle vragen zijn beantwoord. Deze volgen nog schriftelijk. Zie voor meer informatie het raadsvoorstel en zie voor meer stukken over Schaapsdrift het raadsdossier.		
Voorgesteld resultaat van de bespreking	Afronding van de informatieve, start en afronding van de meningsvormende (M1) fase en besluit over vervolgbehandeling.		
Spreekrecht publiek	Nee		
Behandeladvies	**Informatieve behandeling**		

	Tijdens de raadskamerbehandeling van 30 november is een presentatie gegeven en zijn technische vragen gesteld. De vragen die nog niet zijn beantwoord worden schriftelijk toegezonden aan de raad. Indien er geen andere technische vragen nog resteren kan de behandeling worden voortgezet in de meningsvormende fase (M1). **Meningsvormende behandeling (M1)** • Iedere fractie heeft twee termijnen, waarin meningen kunnen worden verkondigd of politieke vragen kunnen worden gesteld. • De portefeuillehouder reageert na een termijn van de raad als alle fracties aan het woord zijn geweest. De portefeuillehouder beantwoordt de gestelde vragen, waarbij hij of zij antwoorden kan samenvoegen waardoor herhaling van vrijwel overeenkomstige punten achterwege blijft. • Interrupties (in de vorm van een korte vraag of opmerking zonder inleiding) zijn in alle termijnen toegestaan. Zoals altijd kan de voorzitter interrupties beperken. Uitkomst van de Meningsvormende (MI) behandeling kan zijn: 1. Partijen zijn het eens, het voorstel wordt doorgeleid naar de besluitvormende fase 2. Partijen zijn het niet (volledig) eens en overwegen moties en/of amendementen. Het voorstel wordt doorgeleid naar de fase Meningsvorming 2, waar deze besproken zullen worden.			
Bijlagen				
	Raadsvoorstel "Verzoek tot opheffing geheimhouding Wvg Schaapsdrift" **106KB**			
	Bijlage - Bezwaarschrift Woo Schaapsdrift e.o **4MB**			
	Schriftelijke inbreng van de Vereniging tot behoud van de Schaapsdrift e.o., d.d. 22-11-2022 **14KB**			
	motie "Verzoek van bewoners Schaapsdrift tot openbaarmaking van hun dossier zo veel mogelijk inwilligen zoals het protocol voorschrijft" (22M183) van de fracties SP en CDA **198KB**			
	Schriftelijke inbreng van de Vereniging tot behoud van de Schaapsdrift e.o., d.d. 22-11-2022 **14KB**			
	Schriftelijke inspraakreactie van H. Gerritsen - Rechtskundig Adviesbureau R&O, d.d. 25-11-2022 **1MB**			
	Memo van wethouder Bouwkamp inzake "Geheimhouding op stukken Schaapsdrift e.o.", d.d. 28-11-2022 **18KB**			
	Presentatie - Wet open overheid gemeentewet, d.d. 30-11-2022 **53KB**			
	Behandelresultaat 29 november 2022, informatieve & meningsvormende (1) behandeling **83KB**			

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 701924

Onderwerp: Verzoek tot opheffing geheimhouding Wvg Schaapsdrift

Kernboodschap

Op 11 juli 2022 is er bezwaar aangetekend tegen de beslissing op een Woo verzoek dat ziet op de Wvg Schaapsdrift. De gemeenteraad heeft geheimhouding opgelegd aan de stukken die onder het Woo verzoek vallen. Daarom geldt het bezwaarschrift ook als een verzoek aan de gemeenteraad tot opheffing geheimhouding. In dit voorstel wordt de raad geadviseerd het verzoek tot opheffing geheimhouding af te wijzen.

Voorstel

1. Het verzoek tot opheffing van de geheimhouding af te wijzen

Inleiding

Voorgeschiedenis beslissing op Woo verzoek
Op 28 maart 2022 wordt een Wob-verzoek ingediend waarin verzocht wordt om informatie uit de tijdsperiode waarin de gemeente Arnhem het document [1] ‘’Ontwikkelperspectief spoorzone Arnhem-Oost fase 1 de ambitie” én het document [2] ‘’Ruimtelijke motivatie ontwikkeling Schaapsdrift e.o. ” heeft goedgekeurd.

Meer concreet wordt verzocht om de volgende informatie:
Het ontvangen van alle (concept) plantontwikkeling, afwegingen, informatie, notulen, besluitenlijsten, alle andere uitingsvormen van overleg, discussie, besluitvorming, verslaglegging, en afschriften van documenten, e-mails, faxen en overige communicatie. Zowel intern als met derden, zowel ambtelijk als bestuurlijk, waarbij in de context van de genoemde documenten [1] en [2] in de periode vanaf begin 2021 tot en met maart 2022 dit jaar sprake is van:

a. Het betrekken van Schaapsdrift e.o. bij de planontwikkeling;
b. De Ernst Casimirlaan uit te sluiten;
c. De ambtelijke/bestuurlijke afwegingen en (interne) adviezen om planontwikkeling Velperweg e.o. te laten afwijken van het in 2021 vastgestelde ambitieniveau om alleen te ontwikkelen op bestaande bedrijventerreinen (visie spoorzone oost Arnhem);
d. De ambtelijke en bestuurlijk adviezen en afwegingen t.a.v. gevolgen van gewenste onteigening op particulier eigendom en de toekomstige gevolgen hiervoor (omdat het proces hier nog niet is, kan hier gelezen worden het instellen van het recht op 1ste koop).

Arnhem GEMEENTE

Op 24 mei 2022 is op dit verzoek beslist. Op 11 juli 2022 wordt bezwaar aangetekend tegen dit besluit.

Voorgeschiedenis besluit van de raad tot oplegging geheimhouding
Op 12 mei 2022 wordt er een inlichtingenverzoek op grond van artikel 169 Gemeentewet door de Arnhemse Ouderenpartij ingediend.

Bij de beantwoording van het inlichtingenverzoek op 29 juni 2022 worden alle stukken die in het kader van het Woo verzoek zijn aangetroffen verstrekt, waarbij op grond van artikel 25, derde lid Gemeentewet geheimhouding wordt opgelegd aan documenten én passages waarvan openbaarmaking op grond van een in de Woo opgenomen grondslag is geweigerd.

Het betrof een drietal grondslagen uit de Woo, te weten financiële belangen van de gemeente die geschaad worden bij openbaarmaking van de stukken (artikel 5.1, tweede lid onder b Woo), bedrijfsgevoelige informatie van derden die vertrouwelijk aan de gemeente verstrekt is (artikel 5.1 eerste lid onder c Woo) en persoonlijke beleidsopvattingen ten behoeve van intern beraad, zoals concepten van stukken (artikel 5.2 eerste lid Woo).

Doorgezonden als verzoek om opheffing geheimhouding
Omdat de raad de door het college opgelegde geheimhouding op grond van artikel 25, derde lid van de Gemeentewet heeft bekrachtigd en deze geheimhouding vóórgaat op het openbaarmakingsregime van de Woo, dient een Woo-verzoek tevens te worden opgevat als verzoek om opheffing van die geheimhouding als het gaat om stukken die onder de reikwijdte van het Wob-verzoek vallen. Dit heeft de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State als hoogste bestuursrechter zo bepaald[1].

Beoogd effect

Het in stand laten van de opgelegde geheimhouding.

Argumenten

1.1 Opheffing van de geheimhouding schaadt de economische en financiële belangen van de gemeente
Het toepassen van de Wvg heeft gevolgen voor de gemeentelijke financiën. De opgelegde geheimhouding betreft documenten en passages uit documenten waarvan bij openbaarmaking van die informatie economisch en/of financieel nadelige gevolgen voor de gemeente zouden kunnen intreden.

1.2 Opheffing van de geheimhouding leidt tot de onwenselijke openbaarmaking van bedrijfsgevoelige informatie van derden die vertrouwelijk aan de gemeente is verstrekt
De opgelegde geheimhouding betreft informatie die in vertrouwelijkheid aan de gemeente is meegedeeld. Openbaarmaking van deze informatie zou tot de onwenselijke openbaarmaking van bedrijfsgevoelige informatie leiden.

[1] ECLI:NL:RVS:2016:3140, r.o. 3.3, ECLI:NL:RVS:2018:3991, r.o. 8.1

1.3 *Opheffing van de geheimhouding leidt tot een onwenselijke openbaarmaking van persoonlijke beleidsopvattingen*
Het is van groot belang dat ambtenaren en anderen die bij intern beraad zijn betrokken in vrijheid kunnen adviseren zonder de angst dat hun conclusies, aanbevelingen en adviezen publiekelijk bekend worden. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan ambtelijke adviezen, visies, standpunten en overwegingen ten behoeve van intern beraad, niet zijnde feiten, prognoses, beleidsalternatieven, de gevolgen van een bepaald beleidsalternatief of andere onderdelen met een overwegend objectief karakter.

Kanttekeningen en risico's

1.1 *De afwijzing van het verzoek om opheffing is een besluit waartegen bezwaar gemaakt kan worden*
De afwijzing kan aangevochten worden in bezwaar, beroep en hoger beroep. De juridische vraag die hierbij steeds centraal zal staan is of de motivering van de ingeroepen weigeringsgronden voldoende dragend is.

Participatie

Participatie is bij dit onderwerp niet aan de orde.

Financiën

Zie argument 1.1.

Uitvoering

Indien het voorstel wordt afgewezen, betekent dit niet dat de geheimhouding wordt opgeheven. Opheffen van de geheimhouding vergt een actief besluit van de raad

Communicatie

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad
- Bezwaarschrift Woo Schaapsdrift e.o.

RAADSVOORSTEL

Besluit van	
Zaaknummer	701924

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 1 november 2022, nummer: 701924;

gelet op artikel 25, derde lid van de Gemeentewet;

besluit:

1. Het verzoek tot opheffing van de opgelegde geheimhouding aan de stukken op de bijlage behorende bij de raadsbrief “Inlichtingenverzoek AOP om overlegging dossier Wvg Schaapsdrift" van d.d. 21 juni 2022 en de stukken die genoemd zijn in de openbare inventarisatielijst af te wijzen.

De griffier, De voorzitter,

Gemeente Arnhem

2022-10063118

INGEKOMEN 11 JULI 2022

Bezwaarschrift inzake WOO verzoek informatie Schaapsdrift e.o. (zaaknummer 652553)

Beste,

Namens de schaapsdrift e.o. maak ik bezwaar inzake de beantwoording van dit WOO verzoek waarvan we op 31 mei j.l. op de hoogte zijn gebracht van besluit en beantwoording.

Gelet het feit dat er een zeer zwaarwegende maatregel is genomen door de gemeente (Wet Voorkeursrecht) heb ik een aantal vragen gesteld in ons WOO verzoek namens de bewoners. Het recht op eigendom van ons, maar ook de 170 andere eigenaren in het gestelde plangebied, en de daarbij behorende zorgvuldigheid in de afweging en besluitvorming is hierbij een van de vragen geweest.

Daarnaast hebben we verzocht om duidelijkheid t.a.v. de gewijzigde plannen met dit gebied medio begin 2022 en wederom de daarbij behorende afweging.

Gezien het feit dat de wethouder in de raadsvergaderingen van 18, 25 en 1 juni geen duidelijkheid wilden verschaffen over de zorgvuldigheid van de besluitvorming, en de bijbehorende belangafweging, was de aanname dat wij er vanuit het WOO verzoek hier meer informatie over zou verschaffen.

Ondertussen constateren we:

1. Dat er met name op de punten A,C en D uit het verzoek geen zinvolle informatie is verstrekt die gestelde vragen beantwoorden;
2. Dat tevens alle communicatie ontbreekt van (bijvoorbeeld) Prorail, waarbij duidelijk is geworden dat Prorail/ontwikkelingen station van grote invloed is op de door de gemeente gewenste ontwikkelingen en daarmee de wijk;
3. Dat er op basis van de beantwoording op het verzoek uit de inventarisatielijst op te maken is dat aanvullende documenten wel beschikbaar zijn die vragen A,C en D zouden moeten beantwoorden. (o.a. items 171,172 en 174 bijvoorbeeld);
4. Ook documenten welke niet beschikbaar zijn gesteld onder WOO 5.1 twee lid onder b hadden wellicht ontdaan kunnen worden van specifieke financiële of economische informatie. Zowel de naamgeving als omvang geven hiervoor aanleiding te twijfelen aan reden en motivatie dit niet beschikbaar te stellen.

Nu vragen wij ons af of de gemeente terecht een beroep op geheimhouding doet en in het licht van ons WOO verzoek of alle relevante aspecten t.a.v. zorgvuldigheid, keuzes en afwegingen nu onder WOO 5.2 eerste lid (persoonlijke beleidsopvattingen) niet beschikbaar zijn gesteld. Daar waar de gemeente zorgvuldigheid in haar afwegingen moet betrachten, is dit niet meer inzichtelijk, aantoonbaar en toetsbaar voor de wijkbewoners die hiermee te maken hebben. Dit geeft het beeld van onvoldoende beleidstransparantie en laat vragen over (belangen)afwegingen en besluitvorming rondom gewijzigde koers t.a.v. de wijk onbeantwoord.

Wij zijn dus van mening dat een onafhankelijke herbeoordeling op zowel geheimhouding als de gronden van WOO 5.2 eerste lid en 5.2 tweede lid onder b van het 171 niet openbaar gemaakte documenten verwacht mag worden.

Ik zal mij namens onze bewoners in het verdere bezwaartraject ook laten bijstaan door een jurist.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Arnhem

[redacted]

[redacted]

college BZW Arnhem
postbus 99
6800 AB Arnhem

Motie

Verzoek van bewoners Schaapsdrift tot openbaarmaking van hun dossier zo veel mogelijk inwilligen zoals het protocol voorschrijft (22M183)

De raad gehoord de beraadslaging, bijeen op 23 november 2022, ter bespreking van het agendapunt "Verzoek tot opheffing geheimhouding Wvg Schaapsdrift".

gezien,

het verzoek tot openbaarmaking Wvg Schaapsdrift;

het voorstel van het college om dit verzoek af te wijzen;

het 'Protocol Geheimhouding gemeente Arnhem 2019'1

overwegende dat,

artikel 1.1 en 1.2 van het protocol bepaalt dat openbaarheid de regel is en geheimhouding de uitzondering en het opleggen van geheimhouding altijd dient te worden gemotiveerd en verantwoord, zoveel mogelijk in het openbaar,

van mening dat,

het voorstel om het verzoek tot openbaarmaking af te wijzen onvoldoende is gemotiveerd en verantwoord,

verzoekt het college,

de raad een voorstel te doen toekomen ten einde het dossier Schaapsdrift WvG zoveel als mogelijk openbaar te maken, conform de eisen die het protocol Geheimhouding gemeente Arnhem 2019 stelt,

en gaat over tot de orde van de dag.

Elfrink & Dobbe (SP)
Van den Broek (CDA)

1 https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR629974

Zaaknummer: 701924

Arnhem, 22-11-2022

Beste raadsleden en fractievolgers,

Komende woensdag staat de geheimhouding op het WOO verzoek over de Schaapsdrift e.o. op de agenda. Er is de raad verzocht om het advies van het college op te volgen ten aanzien van de besluitvorming tot geheimhouding in het dossier Schaapsdrift eo en dit in stand te houden. Dit als gevolg van het eerdere inlichtingenverzoek van de Arnhemse Ouderen Partij om het WVG dossier Schaapsdrift e.o. inzichtelijke te krijgen voor de raad.

We willen allereerst benadrukken dat wij niet vragen om volledige opheffing van de geheimhouding. De geheimhouding op het WOO dossier tussen raad en college is een noodzakelijk instrument in de behandeling van dit onderwerp. De vraag om geheimhouding volledig op te heffen volgt uit het juridisch advies van de gemeente Arnhem in de behandeling van ons verzoek tot bezwaar uitkomsten WOO verzoek. Vanzelfsprekend wordt hier een negatief advies opgegeven.

Echter, in Nederland hebben inwoners een aantal basisrechten om informatie in te winnen en opgenomen besluitvorming in bezwaar te gaan. Zodoende hebben bewoners een WOO verzoek gedaan, en daarop volgend een bezwaar ingediend. Op dit laatste basisrecht lijken we ons nu niet meer te kunnen beroepen. In onze optiek een zeer ongewenste ontwikkeling als gevolg van het besluit in de raad op de geheimhouding. We vragen de raad en het college dan ook niet om opheffing geheimhouding, wel om een besluit waarmee de mogelijkheden tot beroep en bezwaar op de uitkomsten van ons WOO verzoek, niet te blokkeren.

Geheimhouding dient in stand gehouden te worden, met dien verstande dat ook het bezwaar in behandeling genomen moet kunnen worden. Documenten, eerder niet verstrekt onder specifieke benoemde WOO gronden, zouden in de toekomstige beoordeling vanuit bezwaarprocedure alsnog verstrekt moeten kunnen worden en op die specifieke documenten zou geheimhouding moeten vervallen.

In onze optiek dient tussen publiek, raad en college de geheimhouding haar doel. Maar zou dit niet mogen inhouden dat burgers geen gebruik meer kunnen maken van hun democratisch recht om een bezwaarprocedure te starten op het onderliggende WOO besluit. Met een aangepast besluit op de geheimhouding, in plaats van het volledig laten vervallen van de geheimhouding wordt het belang college richting raad gediend maar ook het grondrecht van burgers om bezwaar te maken.

Dus wij vragen u de volledige geheimhouding te heroverwegen en te beoordelen en zowel de instrumenten van een gemeenteraad te respecteren maar ook de rechten van inwoners te behartigen.

Met vriendelijke groet, Vereniging tot behoud van de Schaapsdrift e.o.

H. Meerkerk

Arnhem

RECHTSKUNDIG
ADVIESBUREAU R&O
R & O is juridisch intermediair en organisatieadviseur

Aan de leden van de Raad
van de Gemeente Arnhem

Betreft: Schriftelijke inspraakreactie naar aanleiding van de behandeling van het Verzoek tot opheffing geheimhouding Wvg Schaapsdrift

Arnhem, 25 november 2022

Geachte raadsleden,

Als gemachtigde van mevrouw [redacted], die haar juridische bijstand verleend in de bezwaarprocedure met het zaaknummer 652553 (Woo-verzoek informatie Schaapsdrift e.o.), wil ik ten aanzien van de bespreking van het bovengenoemde voorstel als volgt schriftelijk inspreken.

Nog voor de behandeling van het Verzoek tot opheffing van de geheimhouding Wvg Schaapsdrift als agendapunt 6.3 van uw vergadering op 23 november jl. is dat punt van de agenda gehaald en zal het mogelijk tijdens uw raadsvergadering op 30 november 2022 worden besproken. Mevrouw [redacted] is uitgenodigd om bij die vergadering in te spreken, maar zij is dan met vakantie en heeft dat ook aan de griffie laten weten.

Om de besluitvorming niet op te houden en om toch gebruik te kunnen maken van de mogelijkheid om in te spreken, reageer ik hierbij schriftelijk op de uitnodiging die aan mevrouw [redacted] is gericht, dit om de juridische context aan u duidelijk te maken.

Mevrouw [redacted] heeft bezwaar gemaakt tegen de (gedeeltelijke) afwijzing om haar stukken ter beschikking te stellen die zij heeft gevraagd als inwoner van het Wvg-gebied Schaapsdrift. Dat is een besluit van het college van burgemeester en wethouders geweest. Ambtelijk is vastgesteld dat het bezwaar tegen dat besluit niet kan worden behandeld omdat uw raad heeft besloten om stukken die gaan over de Schaapdrift en mogelijke ontwikkelingen onder geheimhouding te laten vallen.

Ambtelijk is geconstateerd dat het bezwaar van mevrouw [redacted] niet kan worden afgehandeld gelet op die geheimhouding. Om die reden is aan uw raad verzocht om die geheimhouding op te heffen. Een dergelijk vergaand voorstel is in de ogen van mevrouw [redacted] niet nodig om haar bezwaar op een correcte wijze af te kunnen handelen.

Hoensbroekstraat 23, 6845 DP ARNHEM, Tel: 06-57386229
Rekening-courant NL29 RABO 0356 0871 15 t.n.v. Rechtskundig Adviesbureau R&O
KvK: 24257497

Ik stel namens haar voor om de gevraagde stukken, die onder de geheimhouding vallen, en die daarom zijn geweigerd, te laten beoordelen door de algemene bezwaarschriftencommissie op de vraag of de verstrekking daarvan al dan niet terecht is geweigerd gelet op de uitzonderingsgronden in de Wet open overheid. Dan kan de afhandeling van het bezwaarschrift gewoon plaatsvinden zonder dat de geheimhouding op voorhand wordt opgeheven en kan op basis van het advies van de bezwaarschriftencommissie daar alsnog een besluit over worden genomen.

Het voorgaande komt overeen met een procedurele mogelijkheid bij de bestuursrechter, waarbij stukken op grond van het bepaalde in artikel 8:29, van de Algemene wet bestuursrecht aan de bestuursrechter worden overgelegd onder de mededeling dat hij uitsluitend kennis zal mogen nemen van die stukken.

Hoogachtend,

[redacted]

mr. H. Gerritsen

Bijlage:

Uitstel beslistermijn bezwaarprocedure

GEMEENTE Arnhem

Rechtskundig Adviesbureau R&O
De heer mr. H. Gerritsen
Hoensbroekstraat 23
6845 DP ARNHEM

Datum	:	29 juli 2022
Uw kenmerk	:	
Ons kenmerk	:	
Zaaknummer	:	679092
Contactpersoon	:	S.A. Joosten
Telefoonnummer	:	0800 - 1809

Onderwerp: uitstel beslistermijn bezwaarprocedure

Geachte heer Gerritsen,

Op 11 juli 2022 heeft uw client, mevrouw [redacted], een bezwaarschrift ingediend tegen het besluit van 24 mei 2022, inhoudende een beslissing op haar verzoek op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Het verzoek betrof de openbaarmaking van informatie aangaande de toepassing van de Wet voorkeursrecht gemeente in het gebied Schaapsdrift en omstreken. Dit bezwaarschrift is in behandeling genomen.

Geheimhouding opgelegd door de gemeenteraad
Tijdens de voorlopige behandeling van uw bezwaar is vastgesteld dat de gemeenteraad op 29 juni 2022, bij de beantwoording van een inlichtingenverzoek van de Arnhemse Ouderen Partij, op voordracht van het college geheimhouding heeft opgelegd aan de weggelakte passages én geweigerde stukken zoals die ook zijn opgenomen in het door uw client bestreden besluit van 24 mei 2022.

Omdat de gemeentewet een speciale openbaarmakingsregeling bevat die voorgaat op algemene openbaarmakingsregeling van de Wob (naar huidig recht: Wet open overheid ofwel Woo) is alleen de gemeenteraad bevoegd om de opgelegde geheimhouding op te heffen.

Verzoek opheffing geheimhouding
Omdat het college niet bevoegd is om de door de gemeenteraad opgelegde geheimhouding op te heffen, kan een bestuurlijke heroverweging door het college op dit moment niet leiden tot het door uw client gewenste resultaat.

Het bezwaarschrift dient derhalve mede te worden aangemerkt als verzoek aan de gemeenteraad om de op grond van artikel 25 van de gemeenteraad opgelegde geheimhouding op te heffen. Tegen het besluit van de gemeenteraad op dit verzoek staat vervolgens bezwaar open. Het college zal nu voorbereidingen treffen om uw verzoek aan de raad voor te leggen. Als het verzoek geagendeerd is zal de raadsgriffie contact met u opnemen.

Eusebiusbuitensingel 53 • Postbus 9200 • 6800 HA Arnhem
Telefoon 0800-1809 • Fax 026 - 3774830

Gevolgen voor de doorlooptijd van uw bezwaarprocedure
Op grond van artikel 7:10 van de Algemene wet bestuursrecht dient uw bezwaarschrift binnen 12 weken (met een eenmalige verdagingsmogelijkheid van 6 weken) te worden behandeld. Gezien de hiervoor geschetste ontwikkeling kan het college hier alleen aan voldoen door uw bezwaar ongegrond te verklaren onder verwijzing naar de geheimhouding die de gemeenteraad heeft opgelegd. Dit brengt u niet verder.

Naar aanleiding van mijn email van 21 juli 2022 en in ons telefoongesprek van 25 juli 2022 hebben wij afgesproken dat u instemt met uitstel van de bezwaarprocedure tot de gemeenteraad heeft besloten op uw verzoek tot opheffing geheimhouding én de termijn voor het indienen van bezwaar tegen dat besluit is verlopen.

Indien de gemeenteraad kiest voor opheffing, kan de behandeling van het bezwaar tegen het collegebesluit direct worden hervat. Indien de gemeenteraad weigert de geheimhouding op te heffen, kan het bezwaarschrift tegen het collegebesluit gelijktijdig worden behandeld met het bezwaarschrift tegen het raadsbesluit.

Tot slot
Omdat het uitstel met uw instemming is ingesteld kunt u deze instemming op ieder moment, schriftelijk, intrekken.

Uiteraard hou ik u op de hoogte van het verdere verloop van de procedures, u kunt hierover ook altijd contact met mij opnemen.

Hoogachtend,
Het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
namens het college,

[redacted]
S.A. Joosten
juridisch adviseur omgevingsrecht

Datum : 28 november 2022

Aan : De gemeenteraad

Van : Wethouder Cathelijne Bouwkamp

Betreft : Geheimhouding op stukken Schaapsdrift e.o.

Geachte raadsleden,

Naar aanleiding van de behandeling van agendapunt 6.3 “Behandeling van het verzoek tot opheffing van de geheimhouding ex artikel 25 van de Gemeentewet op de stukken van de Schaapsdrift e.o.”, wil ik u met dit memo informeren over twee kwesties.

Woo-verzoek
Op 24 mei 2022 is namens het college een besluit genomen op een Woo-verzoek aangaande het Ontwikkelperspectief Spoorzone Arnhem-Oost en de ontwikkeling Schaapsdrift. Hierin is besloten een gedeelte van de stukken vrij te geven en een deel van de stukken niet. Dit Woo-besluit vormt de basis voor het besluit tot geheimhouding dat voor ligt.
Omdat het college hecht aan zorgvuldigheid, hebben we ter voorbereiding op de raadsbehandeling van het Woo-besluit nogmaals de besluitvorming rondom het Woo-besluit onderzocht. We constateren dat we de Woo in de basis goed hebben toegepast en met een goede motivering op de juiste grond hebben geweigerd stukken te verstrekken.

Bij het hanteren van de weigeringsgrond ’persoonlijke beleidsopvattingen’ realiseren we ons dat er zich in het dossier mogelijk passages bevinden die enige ruimte voor interpretatie laten. Hierbij is onze leidraad geweest dat feitelijkheden uit concept-stukken via de definitieve versie openbaar zijn gemaakt. Daar waar concept-stukken persoonlijke beleidsopvattingen bevatten, is gekozen om de gehele stukken niet openbaar te maken ervan uitgaande dat deze feitelijkheden al openbaar gemaakt zijn in de definitieve stukken. We zullen op korte termijn nogmaals de stukken nauwgezet doorlopen om te zien of extra passages openbaar kunnen worden gemaakt. De verwachting is dat dit voor betrokkenen geen nieuwe informatie oplevert.

Voor wat betreft het bezwaarschrift tegen het Woo-besluit merken wij het volgende op. Zoals u weet is er een bezwaarschrift ingediend tegen het niet verstrekken van een aantal documenten in het kader van het Woo-verzoek. Voordat dit bezwaarschrift door de onafhankelijke bezwaarschriftencommissie wordt behandeld zullen we, zoals aangegeven, nogmaals kritisch kijken naar de geweigerde passages. Mocht dit leiden tot andere inzichten dan willen wij uiteraard de informatie alsnog delen met de indieners van het Woo-verzoek en het besluit hierop aanpassen. Deze stukken met feitelijkheden kunnen we pas aanleveren op het moment dat de geheimhouding op passages met de weigeringsgrond ‘persoonlijke beleidsopvattingen’ wordt opgeheven door de raad.
Na het advies van de bezwaarschriftencommissie volgt een besluit op bezwaar. Hiertegen kan men in (hoger) beroep bij de onafhankelijk rechter.

Geheimhouding van persoonlijke beleidsopvattingen
Op 29 juni 2022 is in het kader van het inlichtingenverzoek Schaapsdrift besloten geheimhouding op te leggen op de in het Woo-verzoek geweigerde stukken.
Bij het verstrekken van deze stukken aan de raad, is het ‘Protocol Geheimhouding gemeente Arnhem 2019’ een belangrijk document voor ons geweest. We hebben met dit protocol in de hand geprobeerd zo goed mogelijk een afweging te maken welke documenten en passages we openbaar kunnen delen met de raad en voor welke passages de wens is om deze vertrouwelijk te delen. Dat laatste betreft de passages die onder geheimhouding met de raad zijn gedeeld.

Na nadere bestudering van de Gemeentewet moeten we constateren dat het delen van de passages onder geheimhouding niet in overeenstemming is met artikel 25, eerste lid van de Gemeentewet. Dit artikel biedt geen grond om persoonlijke beleidsopvattingen onder geheimhouding naar de raad te

sturen. Dit betekent dat er op de stukken met persoonlijke beleidsopvattingen helaas ten onrechte een geheimhoudingsplicht is opgelegd.

In het ‘Protocol Geheimhouding gemeente Arnhem 2019’ staat in artikel 2.1: “Het college en de burgemeester gebruiken voor alle documenten die zij aan de raad, aan raadskamers of aan leden van de raad overleggen en die niet openbaar mogen worden, de term 'geheim'. De term vertrouwelijk wordt niet gebruikt.”

Hiermee is het voor het college op basis van het protocol niet mogelijk om de raad stukken vertrouwelijk te verstrekken. Dat klemt omdat de stukken met persoonlijke beleidsopvattingen in het kader van het Woo-besluit niet openbaar zijn én we ze ook niet openbaar willen maken. Kort gezegd zit er licht tussen het ’Protocol Geheimhouding gemeente Arnhem 2019’ en de Gemeentewet. De Gemeentewet gaat uit van de mogelijkheid om vertrouwelijk informatie te delen tussen raad en college. De Gemeentewet maakt het niet mogelijk om op stukken en passages met persoonlijke beleidsopvattingen geheimhouding te leggen. Het Protocol geeft college echter niet de mogelijkheid stukken vertrouwelijk te delen met de raad, maar wij hechten wel waarde aan het vertrouwelijke karakter van persoonlijke beleidsopvattingen. We hebben gemeend recht te doen aan dit vertrouwelijke karakter door geheimhouding op te leggen over deze passages.

We moeten nu echter constateren dat dit niet in lijn is met de wet. Dat betekent dat de geheimhouding bij nader inzien van de stukken met weigeringsgrond ‘Persoonlijke beleidsopvattingen’ af moet.

We willen daarbij opmerken dat het opheffen van de geheimhouding van deze stukken alleen geldt binnen de verhouding raad en college. Deze stukken zijn nog altijd niet openbaar in het kader van de Woo op weigeringsgrond 5.2 eerste lid (Persoonlijke beleidsopvattingen). Ook zonder Woo-verzoek zijn de stukken overigens niet openbaar. Op grond van artikel 2:5 van de Algemene wet bestuursrecht geldt een geheimhoudingsplicht voor alle gegevens waarvan iemand het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden. In het protocol wordt ook verwezen naar artikel 2:5 van de Algemene wet bestuursrecht. Dat is bij deze stukken het geval.

Tot slot
Het college betreurt de ontstane situatie. Het is spijtig dat juist bij het dossier Schaapsdrift deze discrepantie tussen het Protocol geheimhouding en de Gemeentewet naar boven komt. We hebben te maken met een situatie waarin we enerzijds zo zorgvuldig en openbaar mogelijk met de raad van gedachten willen wisselen over het Woo-besluit, en anderzijds de persoonlijke beleidsopvatting ambtenaren die ieder dag hard werken voor onze stad willen beschermen. Het college wil graag met de raad de ontstane situatie zo snel en goed mogelijk corrigeren. De snelste manier hiervoor is als de raad het voorgelegde voorstel amendeert. U kunt uiteraard voor de behandeling in de raadskamer technische vragen stellen. Ook denkt het college graag mee over tekstvoorstellen voor een amendement.

Wet open overheid
Gemeentewet

Openbaar, vertrouwelijk, geheim

Gem.wet

Inlichtingen-verzoek

Bekrachtiging geheimhouding

Verzoek opheffing geheimhouding

Besluit opheffing geheimhouding

Advies Cie.

BOB

Beroep Rechtbank

Beoordeling Gemeentewet

Wob-verzoek

Woo-besluit

Bezwaarschrift

Beoordeling WOO: Gemeentewet gaat voor

Advies Cie.

BOB

Beoordeling WOO

Beroep Rechtbank

WOO

Gemeentewet

- Artikel 25: Geheimhouding na besluit

Toetsing aan artikel 5.1 Wet open overheid, (NIET: persoonlijke beleidsopvattingen

Algemene wet bestuursrecht (Awb)

- Artikel 2:5 Algemene verplichting tot geheimhouding van vertrouwelijke gegevens

Wet open overheid

- Openbaar tenzij uitzonderingsgronden (o.a. artikel 5.1 en 5.2 Woo)

Protocol Geheimhouding 2019

- Geheim of openbaar, geen vertrouwelijke informatie

Artikel 2:5 Algemene wet bestuursrecht

1. Een ieder die is betrokken bij de uitvoering van de taak van een bestuursorgaan en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding van die gegevens, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot mededeling verplicht of uit zijn taak de noodzaak tot mededeling voortvloeit.

2. Het eerste lid is mede van toepassing op instellingen en daartoe behorende of daarvoor werkzame personen die door een bestuursorgaan worden betrokken bij de uitvoering van zijn taak, en op instellingen en daartoe behorende of daarvoor werkzame personen die een bij of krachtens de wet toegekende taak uitoefenen.

Artikel 25 Gemeentewet

1. De raad kan op grond van een belang, genoemd in artikel 5.1 van de Wet open overheid, omtrent het in een besloten vergadering behandelde en omtrent de inhoud van de stukken die aan de raad worden overgelegd, geheimhouding opleggen. Geheimhouding omtrent het in een besloten vergadering behandelde wordt tijdens die vergadering opgelegd. De geheimhouding wordt door hen die bij de behandeling aanwezig waren en allen die van het behandelde of de stukken kennis dragen, in acht genomen totdat de raad haar opheft.

2. Op grond van een belang, genoemd in artikel 5.1 van de Wet open overheid, kan de geheimhouding eveneens worden opgelegd door het college, de burgemeester en een commissie, ieder ten aanzien van de stukken die zij aan de raad of aan leden van de raad overleggen. Daarvan wordt op de stukken melding gemaakt.

3. De krachtens het tweede lid opgelegde verplichting tot geheimhouding met betrekking tot aan de raad overgelegde stukken vervalt, indien de oplegging niet door de raad in zijn eerstvolgende vergadering die blijkens de presentielijst door meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden is bezocht, wordt bekrachtigd.

4. De krachtens het tweede lid opgelegde verplichting tot geheimhouding met betrekking tot aan leden van de raad overgelegde stukken wordt in acht genomen totdat het orgaan dat de verplichting heeft opgelegd, dan wel, indien het stuk waaromtrent geheimhouding is opgelegd aan de raad is voorgelegd, totdat de raad haar opheft. De raad kan deze beslissing alleen nemen in een vergadering die blijkens de presentielijst door meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden is bezocht.

Artikel 5.1. Woo Uitzonderingen

1. Het openbaar maken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:

- a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
- b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
- c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
- d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in paragraaf 3.1 onderscheidenlijk paragraaf 3.2 van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming, tenzij de betrokkene uitdrukkelijk toestemming heeft gegeven voor de openbaarmaking van deze persoonsgegevens of deze persoonsgegevens kennelijk door de betrokkene openbaar zijn gemaakt;
- e. nummers betreft die dienen ter identificatie van personen die bij wet of algemene maatregel van bestuur zijn voorgeschreven als bedoeld in artikel 46 van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de levenssfeer maakt.

2. Het openbaar maken van informatie blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

- a. de betrekkingen van Nederland met andere landen en staten en met internationale organisaties;
- b. de economische of financiële belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen, in geval van milieu-informatie slechts voor zover de informatie betrekking heeft op handelingen met een vertrouwelijk karakter;
- c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
- d. de inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
- e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
- f. de bescherming van andere dan in het eerste lid, onderdeel c, genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens;
- g. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
- h. de beveiliging van personen en bedrijven en het voorkomen van sabotage;
- i. het goed functioneren van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen.

Artikel 5.2. Woo Persoonlijke beleidsopvattingen

- 1 In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan ambtelijke adviezen, visies, standpunten en overwegingen ten behoeve van intern beraad, niet zijnde feiten, prognoses, beleidsalternatieven, de gevolgen van een bepaald beleidsalternatief of andere onderdelen met een overwegend objectief karakter.

- 2 Het bestuursorgaan kan over persoonlijke beleidsopvattingen met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie verstrekken in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.

- 3 Onverminderd het eerste en tweede lid wordt uit documenten opgesteld ten behoeve van formele bestuurlijke besluitvorming door een minister, een commissaris van de Koning, Gedeputeerde Staten, een gedeputeerde, het college van burgemeester en wethouders, een burgemeester en een wethouder, informatie verstrekt over persoonlijke beleidsopvattingen in niet tot personen herleidbare vorm, tenzij het kunnen voeren van intern beraad onevenredig wordt geschaad.

- 4 In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.

BEHANDELRESULTAAT

Verzoek tot opheffing geheimhouding stukken Wvg Schaapsdrift,
30-11-2022

Raadsvoorstel ‘Verzoek tot opheffing geheimhouding stukken Wvg Schaapsdrift’

Zaaknummer:	
Portefeuillehouder:	C. Bouwkamp

Resultaat van bespreking:

Aanwezig
De raadsleden/fractievolgers Prinsen (GL), Maref (VVD), Malda (CU), Heemskerk (D66), Visser (PvdA), Groot (AC), Van den Broek (CDA), Neutkens (Volt) en Eliëns (PvdD). De fracties van PVV, AOP, FvD en Denk waren niet aanwezig.

Bespreking
De bespreking is gestart met een technische ambtelijke briefing. De briefing ging in op het gevoerde proces en de wettelijke bepalingen. Vervolgens is de gelegenheid geboden om technische vragen te stellen. Daar hebben de fracties gebruik van gemaakt. Nog niet alle vragen zijn beantwoord.

De nog openstaande vragen worden schriftelijk beantwoord. Daarnaast wordt schriftelijk teruggekomen op twee punten:

1. Op een vraag van de SP-fractie over de redenering over geheimhouding die volgt uit artikel 2:5 Awb.
2. Op een vraag van de PvdA-fractie over de uitzonderingsgrond op artikel 2:5 Awb door toepassing van de Woo.

Conclusie
De voorzitter heeft aan het einde van de beraadslaging geconcludeerd dat de informatieve sessie nog niet is afgerond en in een volgende bijeenkomst kan worden voortgezet. In de tussentijd worden de reeds gestelde vragen schriftelijk beantwoord.

De raadsadviseur,

W. Lammers

De voorzitter,

L. Manders

MEMO

Datum : 12 december 2022

Aan : De gemeenteraad van Arnhem

Van : Afdeling Juridische Zaken

Betreft : Beantwoording technische vragen

Geachte raadsleden,

Inleiding

Tijdens de raadskamervergadering van woensdag 30 november 2022 is een technische presentatie gegeven over het Raadsvoorstel Verzoek tot opheffing geheimhouding Wvg Schaapsdrift. Hierbij is toegezegd dat de vragen die aan het eind van de vergadering nog onbeantwoord waren, schriftelijk zouden worden beantwoord. Deze memo is met dat doel opgesteld.

Voordat we ingaan op de gestelde vragen, geven we eerst nog een overzicht van een paar meer algemene aspecten rond het thema 'informatievoorziening, openbaarheid, geheimhouding en vertrouwelijkheid' in de gemeentelijke context. Dat overzicht kan helpen bij het begrip van de antwoorden op de gestelde vragen.

Overzicht algemene aspecten

Maatschappelijke informatievoorziening en informatievoorziening aan de raad

De verstrekking van overheidsinformatie aan de maatschappij (aan 'eenieder') kent een andere grondslag, dan de verstrekking van informatie door het college aan de raad binnen de gemeentelijke context. Beide typen van informatieverstrekking doen zich voor in het dossier 'Wvg Schaapsdrift'.

Informatievoorziening op grond van de Woo

De verstrekking van overheidsinformatie aan de maatschappij ('eenieder') kent haar grondslag in de Wet open overheid (Woo, voorheen de Wob). Deze wet bepaalt dat overheidsinformatie openbaar is, maar kent een behoorlijk aantal weigerings- en uitzonderingsgronden. Informatie die op grond van de Woo openbaar wordt gemaakt, is automatisch openbaar voor iedereen. De naleving van de Woo is juridisch gesanctioneerd. Tegen de beslissing op een Woo-verzoek kan een belanghebbende bezwaar maken, en beroep instellen bij de bestuursrechter. Uiteindelijk bepaalt de rechter dus hoe begrippen uit de Woo uitgelegd moeten worden.

De Woo kent op onderdelen (ten opzichte van de Wob) enkele nieuwe begripsomschrijvingen, zoals een beperktere reikwijdte van het begrip 'persoonlijke beleidsopvattingen', en een nieuwe uitzonderingsgrond 'het belang van het goed functioneren van bestuursorganen'. Het is in eerste instantie aan de overheid zelf om aan deze nieuwe begrippen – natuurlijk met inachtneming van de wetsgeschiedenis – invulling te geven; daarbij spelen ook de bestaande cultuur en gebruiken binnen een overheidsorganisatie een rol. Uiteindelijk zal de rechter met zijn jurisprudentie de reikwijdte van deze nieuwe begrippen bepalen, en zo rechtszekerheid scheppen.

MEMO

Informatievoorziening aan de raad op grond van de Gemeentewet

Naast de Woo staat de informatieverstrekking door het college aan de raad in de politieke context. Deze vindt zijn achtergrond in de verantwoordingsplicht van het college aan de raad, en kent zijn grondslag in de Gemeentewet (artikel 169). Ieder raadslid heeft het recht het college om inlichtingen te vragen. Een dergelijk verzoek mag slechts worden geweigerd bij strijd met 'het openbaar belang'. Deze term wordt verder niet toegelicht. Een raadslid heeft daarmee dus recht op méér informatie van het college dan een willekeurig persoon op grond van de Woo heeft: de Woo kent immers een aantal specifieke weigerings- en uitzonderingsgronden. Anders dan bij de Woo, is naleving van deze gemeentelijke inlichtingenplicht niet juridisch gesanctioneerd. Tegen de beslissing van het college op een inlichtingenverzoek van een raadslid staat geen bezwaar en beroep open. De naleving van deze inlichtingenplicht, en de afbakening van de reikwijdte ervan, vindt enkel plaats binnen de politieke arena, met politieke instrumenten.

Wat nu, als een raadslid het college vraagt bepaalde informatie te verstrekken, en die informatie niet algemeen openbaar mag worden? In dat geval kan het college de raad die informatie geven onder oplegging van geheimhouding (artikel 25 Gemeentewet). De raad krijgt de informatie dan exclusief onder ogen, om zo invulling te geven aan zijn controlerende taak. Tegelijkertijd wordt de desbetreffende informatie in zo'n geval niet openbaar gemaakt (op grond van de Woo). Dat zou namelijk kunnen leiden tot benadeling van andere door de Woo beschermde belangen (zoals privacy van betrokken of bescherming van bedrijfsgeheimen). In de praktijk komt het ook voor dat stukken ook 'vertrouwelijk' naar een gemeenteraad worden gestuurd. Echter, door het protocol 'Geheimhouding Arnhem 2019' ziet het college geen ruimte voor.

Juridisch issue in dit verband (dat nadrukkelijk speelt in het dossier 'Wvg Schaapsdrift'): stukken waarop krachtens de Gemeentewet geheimhouding is gelegd, vallen buiten de reikwijdte van de Woo (art. 8.8 Woo). Als iemand een Woo-verzoek indient ten aanzien van dergelijke geheime stukken, dan moet dat verzoek worden gezien als een verzoek tot opheffing van de op die stukken rustende geheimhouding. Als de geheimhouding vervolgens wordt opgeheven, dan vallen de desbetreffende stukken alsnog onder de reikwijdte van de Woo, en dient te worden beoordeeld of zij openbaar gemaakt kunnen worden

Bij de keuze om al dan niet geheimhouding op te leggen, spelen – naast de begrenzing van artikel 25 Gemeentewet – ook plaatselijke gebruiken[1]. Binnen de gemeente Arnhem is een voorbeeld hiervan het genoemde 'Protocol geheimhouding'.

Regels rond openbaarmaking van voor de raad bestemde stukken

Naast juridische regelgeving en lokale gebruiken, spelen ook technische ontwikkelingen een rol bij vragen over openbaarheid en vertrouwelijkheid. Zo doet de Gemeentewet het voorkomen alsof er geen digitalisering bestaat. De agenda voor een raadsvergadering met bijbehorende voorstellen en stukken wordt 'op een bij openbare kennisgeving aan te geven wijze ter inzage gelegd' (artikel 19 Gemeentewet). De praktijk is inmiddels natuurlijk allang veel moderner bij gemeenten. De agenda met stukken wordt gepubliceerd op de gemeentelijke website, en zo zeer laagdrempelig algemeen beschikbaar gesteld. De Gemeentewet verplicht hier dus niet toe.

---

[1] Kan er voor een raadslid een geheimhoudingsplicht gelden, buiten gevallen waarin toepassing is gegeven aan artikel 25 Gemeentewet? Ja, dat is zeker het geval. Zie in dit verband artikel 2:5 van de Algemene wet bestuursrecht, dat een algemene aanvullende geheimhoudingsplicht bevat. Als bv. een inwoner onder vier ogen een zeer persoonlijk verhaal aan een raadslid vertelt, dan moet dat raadslid begrijpen dat dat vertrouwelijk is, en dat dat verhaal niet met alle details in de openbaarheid mag worden gedeeld. Doet het raadslid dat toch, dan schendt hij de geheimhoudingsplicht zoals bedoeld in artikel 2:5 van de Awb. Zie ook artikel 4.4 van de Arnhemse Gedragscode: 'Raadsleden gaan zorgvuldig om met mondelinge en schriftelijke informatie die zij van anderen ontvangen'.

MEMO

Ook ten aanzien van de Woo Schaapsdrift is relevant dat artikel 3.3 van de Woo – nu nog niet in werking getreden –in dit opzicht wel een verplichting met zich brengt, die in wezen een bevestiging is van de al bestaande praktijk. Vergaderstukken en verslagen van raadsvergaderingen zullen dan namelijk actief openbaar moeten worden gemaakt (artikel 3.3, lid 2, aanhef en onder c, van de Woo), elektronisch en op algemeen toegankelijke wijze.[2]

Moeten álle voor de raad(svergaderingen) bestemde stukken dan openbaar worden gemaakt? Nee. Genoemd artikel 3.3, tweede lid, van de Woo bepaalt namelijk dat openbaarmaking achterwege blijft, als artikel 5.1 of 5.2 van de Woo daaraan in de weg staat (de artikelen die de uitzonderingsgronden voor openbaarmaking bevatten, inclusief die betreffende 'persoonlijke beleidsopvattingen').

Beantwoording technische vragen uit eerste ronde

De volgende vragen zijn gesteld en resteerden aan het einde van de raadskamervergadering. De antwoorden volgen gelijk op de vragen.

- ***Fractie VOLT (Marlies Neutkens)***

Er is op dit moment niets tussen geheimhouden en openbaar maken. Is er een tussenvorm mogelijk? Is er een mogelijkheid om documenten onder embargo aan de inwoners te verstrekken?

(ondersteund door de fractie Partij voor de Dieren (Hans Eliens))

Zoals gezegd is hoofdregel van de Woo dat informatie die op grond van de Woo openbaar wordt gemaakt, automatisch openbaar is voor iedereen. De Woo introduceert wel een mogelijkheid in bijzondere gevallen 'onder embargo' aan verzoekers informatie te verstrekken Dit is geregeld in de artikelen 5.5, 5.6 en 5.7. Dit zijn uitzonderingen op het uitgangspunt van de Woo dat geopenbaarde informatie voor eenieder openbaar is. De uitzonderingen gaan over (een van de) de volgende situaties:

- persoonlijke informatie die betrekking heeft op verzoeker alleen aan de verzoeker wordt verstrekt
- er redenen zijn om de gevraagde informatie niet te openbaren, er niettemin klemmende redenen in onvoorziene, uitzonderlijke gevallen zijn om de gevraagde informatie niet te onthouden aan de verzoeker[3]
- ten behoeve van historisch, statistisch, wetenschappelijk of journalistiek onderzoek informatie wordt verstrekt aan de verzoeker.

In al deze gevallen zullen er voorwaarden aan deze verstrekkingen moeten worden verbonden zoals ten aanzien van het niet of slechts beperkt verder kunnen verspreiden ervan. Deze informatie wordt dan 'onder embargo' verstrekt.

In het dossier Woo-Schaapsdrift doet zich geen van deze gronden voor. Het is dus niet mogelijk om de documenten onder embargo aan de inwoners te verstrekken.

---

[2] Zie art. 2.4, lid 3, en art. 3.3b van de Woo

[3] Ter illustratie is wel een voorbeeld in de parlementaire geschiedenis opgenomen: klemmende redenen kunnen aan de orde zijn bij onder de arbeidsinspectie berustende informatie over de aanwezigheid van schadelijke stoffen bij een bedrijf. Goed denkbaar is dat die informatie niet openbaar kan worden gemaakt, omdat het vertrouwelijke aan de arbeidsinspectie verstrekte bedrijfs- en fabricagegegevens betreft. Het feit dat een werknemer ongeneeslijk ziek is als gevolg van deze gevaarlijke stoffen en dat de verzoeker dat met de bij de arbeidsinspectie berustende informatie wil aantonen, kan een klemmende reden zijn om de informatie aan de verzoeker te verstrekken. Een vergelijkbare situatie is hier niet aan de orde.

MEMO

- ***Fractie Arnhem Centraal (Kiki Groot)***

Waar in de Gemeentewet staat dat het mogelijk is om vertrouwelijk informatie te verstrekken?

De Gemeentewet kent hiervoor geen expliciete regeling. Overigens spreekt geen enkele wet zich uit over de mogelijkheid dan wel onmogelijkheid hiervan. Tegelijkertijd komt het in de gemeentelijke praktijk wel degelijk voor dat informatie ook vertrouwelijk (en dus niet 'geheim') wordt verstrekt.

In de memorie van toelichting op de nog in werking te treden 'Wet bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur' wordt die bestaande praktijk bevestigd:

> *Voor een goed begrip van de geheimhoudingsregeling merkt de regering tot slot op dat er ook andere gradaties mogelijk zijn dan het verstrekken van informatie onder geheimhouding. Aan de ene kant is er een lichtere vorm dan geheimhouding in de zin van de onderhavige regeling, namelijk de situatie waarbij informatie onder «embargo» wordt verstrekt. Het gaat hier om de situatie dat informatie op korte termijn door bijvoorbeeld het college aan een breed publiek bekend wordt gemaakt en het college de raad daar vooraf over in kennis stelt met het verzoek dit tot die tijd vertrouwelijk te behandelen. Van belang is dat deze variant gebruikt wordt juist om een ander bestuursorgaan tijdig een goede informatiepositie te verschaffen. Aan de andere kant is er een zwaardere vorm dan de geheimhoudingsregeling, namelijk het geval waarin informatie door de raad met een beroep op de inlichtingenplicht wordt verlangd maar verstrekking van die informatie in strijd is met het openbaar belang en daarom in het geheel niet wordt verschaft. Dit kent een eigenstandig normenkader (artikelen 169 en 180 Gemeentewet), vergelijkbaar met die van de verschoningregeling van de regering ten opzichte van het parlement (artikel 68 Grondwet). Ten slotte zien we in de praktijkvoorbeelden van gemeentelijke informatieprotocollen, die ook de categorie «vertrouwelijk» kennen. In die gevallen gaat het echter niet om geheimhouding in de zin van de wet.*[4]

Met name de laatste zin laat zien dat in de gemeentelijke praktijk, naast geheimhouding, ook andere wijzen van vertrouwelijke informatievoorziening aan de raad voorkomen.

Is er een discretionaire bevoegdheid voor de gemeente om wel of niet openbaar te maken?

De Woo kent verschillende bepalingen die een afweging van verschillende belangen vragen. Die afweging zal altijd zorgvuldig en kenbaar moeten plaatsvinden. Dit kan dus betekenen dat er situaties mogelijk zijn waarin bijvoorbeeld 'persoonlijke beleidsopvattingen' worden geopenbaard, al dan niet in geanonimiseerde vorm, bijvoorbeeld omdat het belang van de bescherming van dat belang minder zwaar is gaan wegen door het verloop van de tijd en het publieke debat over een bepaald onderwerp in een rustiger vaarwater is terecht gekomen.

- ***Fractie CDA (Scott van de Broek)***

Wat staat er op tegen om namen van ambtenaren weg te lakken en de persoonlijke beleidsopvattingen te openbaren?

Hoe binnen het kader van de Woo met 'persoonlijke beleidsopvattingen' moet worden omgegaan, is geregeld in artikel 5.2. Het vertrekpunt hierin (eerste lid) is dat 'persoonlijke beleidsopvattingen' niet worden verstrekt. Het is van belang dat ambtenaren intern beraad kunnen plegen. Als meteen de 'persoonlijke beleidsopvattingen' van ambtenaren openbaar worden gemaakt zal dit leiden tot ongewenste

[4] Kamerstukken Tweede Kamer 35546, nr. 3 pag. 11.

terughoudendheid bij het uiten van dergelijke opvattingen. Dit is slecht voor het functioneren van de gemeente en voor de kwaliteit van de besluitvorming: het is namelijk belangrijk dat in de voorbereiding een kwestie van alle kanten wordt onderzocht en belicht, om tot een goed besluit te kunnen komen.

- ***Fractie PvdA (Giovanni Visser)***

Wat moet de gemeenteraad doen om het mogelijk te maken om persoonlijke beleidsopvattingen openbaar te maken?

Binnen het stelsel van de Woo is geen directe rol vastgelegd voor de raad. In dossier Woo-Schaapsdrift zijn documenten ook met 'persoonlijke beleidsopvattingen' onder geheimhouding aan de raad overlegd, op basis van artikel 25 van de Gemeentewet. Deze geheimhouding duurt op dit moment voort. Door deze geheimhouding vallen de genoemde documenten niet onder de reikwijdte van de Woo. Zoals reeds in de raadsmemo verwoord, is de geheimhouding van de documenten met 'persoonlijke beleidsopvattingen' op onjuiste gronden gebeurd, omdat de Gemeentewet hiervoor geen grondslag kent[5]. Door de onjuiste geheimhouding op die documenten op te heffen (dit kan alleen de gemeenteraad doen), vallen die documenten alsnog onder de reikwijdte van de Woo en kan het college per document een nieuwe afweging maken tussen subjectieve 'persoonlijke beleidsopvattingen' en objectieve feiten & prognoses zoals artikel 5.2 van de Woo voorstaat. Hierbij is de lijn dat de feiten en prognoses zullen worden geopenbaard en de 'persoonlijke beleidsopvattingen' niet. Uiteindelijk zal de onafhankelijke bezwaarschriftencommissie daarover nog zijn oordeel uitspreken. Op basis van het zwaarwegende advies van de onafhankelijke bezwaarschriftencommissie zal het college uiteindelijk een besluit (op bezwaar) moeten nemen over de openbaarmaking.

- ***Fractie D66 (Wimer Heemskerk)***

Is het mogelijk voor de bezwaarschriftencommissie om nu de stukken te beoordelen, zolang die stukken nog geheim zijn?

De bezwaarschriftencommissie kan beoordelen of er door het college terecht geheimhouding op grond van artikel 25 van de Gemeentewet is gelegd op deze stukken. Een inhoudelijke beoordeling in de Woo-procedure is niet mogelijk zolang de verklaarde documenten geheim zijn. Zie ook het voorgaande antwoord.

Nu we zelf al constateren dat de geheimhouding voor wat betreft 'persoonlijke beleidsopvattingen' onjuist is, stellen we voor dat de raad (via een amendement) de geheimhouding nu al opheft. Op deze manier vallen de desbetreffende stukken onder de reikwijdte van de Woo en kan de bezwaarschriftencommissie direct beoordelen of de weigering van documenten op grond van 'persoonlijke beleidsopvattingen' correct is gebeurd. En daarmee helderheid verschaffen.

Zit er verschil tussen vertrouwelijk en geheim?

Zie het antwoord op de eerste vraag van de fractie van Arnhem Centraal. Er zit verschil tussen 'vertrouwelijk' en 'geheim', hoewel dit verschil klein en subtiel is en, ook in de vakliteratuur, niet altijd scherp kan worden aangeduid.

Is er bij de uitvoering van het Woo-verzoek steeds een belangenafweging geweest tussen de belangen van de ambtenaren en het belang om informatie te hebben?

[5] Voor de goede orde: voor het andere deel van de documenten is de geheimhouding op juiste gronden opgelegd en dient die te worden gehandhaafd

MEMO

De belangen van ambtenaren zijn in de belangenafweging door het college niet relevant. Het gaat om een afweging tussen het belang om informatie te openbaren en dat besluiten van het gemeentebestuur goed worden voorbereid. Dat gezegd hebbende, de beoordeling van stukken op grond van 'persoonlijke beleidsopvattingen' is te grofmazig geweest.

Klopt het dat het in verdere gevallen, buiten de 'dubbelingen' in concepten ten opzichte van definitieve versies, wel kloppend is of geen fouten zijn gemaakt?

Dat kunnen we niet met zekerheid zeggen. We lopen, nadat de geheimhouding op grond van de Gemeentewet gedeeltelijk is opgeheven, op korte termijn de stukken nogmaals nauwgezet door om te zien of extra passages openbaar kunnen worden gemaakt. De verwachting is dat dit voor betrokkenen geen nieuwe informatie oplevert. Uiteindelijk toetst ook de onafhankelijke bezwaarschriftencommissie het genomen besluit (in volledige omvang) op het Woo-verzoek op rechtmatigheid en doelmatigheid.

- ***Fractie VVD (Rebin Maref)***

Wat maakt het dat deze kwestie naar boven is gekomen? Is dat omdat de zaak terug is gekomen naar de raadskamer en nog eens naar de geheimhouding is gekeken?

Deze kwestie is naar boven gekomen bij de voorbereiding op de raadsbehandeling van het Woo-besluit. Zoals aangeven in het memo van 28 november hebben we de besluitvorming rond het Woo-besluit nogmaals onderzocht. We constateerden dat we de Woo in de basis goed hebben toegepast en met een goede motivering op de juiste grond hebben geweigerd stukken te verstrekken. Bij het hanteren van de weigeringsgrond 'persoonlijke beleidsopvattingen' realiseren we ons dat er zich in het dossier mogelijk passages bevinden die enige ruimte voor interpretatie laten. Ook is geconstateerd dat het onder geheimhouding verstrekken van de documenten met daarin opgenomen 'persoonlijke beleidsopvattingen' aan de raad niet mogelijk is.

Wat zegt dit over andere Woo-verzoeken waar een vergelijkbare situatie speelt?

Vergelijkbare situaties zijn bij ons niet bekend.

Hoe kunnen wij gerustgesteld worden, hoe reflecteert het college daar op?

Dit is geen technische vraag. Voor beantwoording van deze vraag verwijzen wij u graag door naar de bespreking in de raadskamer op woensdag 14 december 2022.

Hebben wij daar de tools voor, hebben we daar zicht op?

De strekking van de vraag is ons niet geheel helder. Natuurlijk hebben we kennis van de tools die ons helpen in het bepalen of stukken geheim aan de raad moeten worden verstrekt of niet. Zie hiervoor bijvoorbeeld de inleidende alinea's van dit memo.

Klopt het procedureel om de geheimhouding te bekrachtigen?

Bekrachtiging van geheimhouding is op dit moment niet aan de orde. Voor ligt nu een voorstel tot opheffing van de geheimhouding van een deel van de stukken. Hierdoor kunnen deze stukken, na (gedeeltelijke)

opheffing van de geheimhouding in de lopende bezwaarprocedure tegen het Woo-besluit worden betrokken en beoordeeld.

Als het Woo-verzoek op onjuiste gronden is afgewezen, moet de gemeente nu alles openbaren of zijn we nu, door middel van de memo, een tussenoplossing aan het bedenken?

We zijn niet een tussenoplossing aan het bedenken. We zijn werken er aan dat alle documenten die op basis van de Woo verstrekt zouden moeten worden, verstrekt gaan worden.

Is het niet goed om het hele proces weer vanaf de start te beginnen?

Dat is niet een oplossing die recht doet aan de verschillende belangen die spelen. In het kader van de bezwaarprocedure, waarbij er per definitie sprake is van een volledige heroverweging, kan het juiste en gewenste resultaat worden bereikt.

Aanvullende (verdiepende) vragen

In aansluiting op de tijdens de raadskamerbehandeling reeds beantwoorde vragen kwamen nog de volgende (onbeantwoorde) vragen naar voren. Deze zullen wederom onmiddellijk na de vragen worden beantwoord.

- ***Fractie SP (Gerrie Elfrink)***

Als het college alles met de Awb geheim kan houden, waarom dan toch geheimhouding opleggen op grond van de Gemeentewet?

Het is wenselijk om bij overlegging van stukken aan de gemeenteraad geheimhouding op te leggen op grond van de Gemeentewet omdat dan eenduidig het geheime karakter van die documenten voor de raadsleden kenbaar is. Zie verder het antwoord op de eerste vraag van de fractie Arnhem Centraal.

- ***Fractie PvdA (Giovanni Visser)***

Kijkend naar het eerste lid van artikel 2:5 Awb. Wat wordt er bedoeld met het laatste zinsdeel: "…behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot mededeling verplicht of uit zijn taak de noodzaak tot mededeling voortvloeit."? Kan de Awb bijvoorbeeld doorbroken worden door de Woo?

Antwoord op eerste vraag:
De hoofdregel van artikel 2:5 Awb is dat eenieder die op de een of ander wijze betrokken wordt bij de uitvoering van een bestuurstaak en in dat kader kennis verkrijgt van vertrouwelijke gegevens, verplicht is tot geheimhouding daarvan. Op die hoofdregel bestaan belangrijke uitzonderingen. Deze zijn genoemd in het aangehaalde zinsdeel van artikel 2:5 Awb: wettelijk voorschrift en noodzaak op grond van taak.

De geheimhoudingsplicht geldt niet als de wet verplicht tot het openbaar maken van bepaalde gegevens. Bijvoorbeeld de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning kennen ook bepalingen waarbij met doorbreking van de geheimhoudingsplicht inlichtingen kunnen worden verstrekt die overigens geheim moeten blijven[6].

[6] Zie de artikelen 7.3.11 Jeugdwet (over onder toezicht gestelden) en artikel 5.2.6 Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (over situaties waarin (mogelijk) sprake is van huiselijk geweld)

MEMO

Antwoord op tweede vraag:
Nee, in principe kan de geheimhoudingsplicht van artikel 2.5. Awb niet doorbroken worden door de Woo. Doorgaans zal ‘vertrouwelijke informatie’ immers onder één van de uitzonderingsgronden van de Woo vallen, waardoor dergelijke informatie niet openbaar hoeft te worden gemaakt op grond van de Woo.

- ***Fractie SP (Gerrie Elfrink)***

Als je het Protocol volgt, en belangrijke elementen (daarin): het opleggen van geheimhouding dient altijd gemotiveerd te worden, dan kan dat nooit betekenen dat je de wet gaat overtreden, want dat is dan niet gemotiveerd en verantwoord om te doen. Kan dat bevestigd worden?

Vanuit juridisch oogpunt is het lastige van het door de gemeenteraad van Arnhem vastgestelde Protocol dat daarin enerzijds wel melding wordt gemaakt van artikel 2:5 Awb, dat gaat over vertrouwelijke informatie, en anderzijds uitspreekt dat het college de term vertrouwelijk niet mag gebruiken.

- ***Fractie D66 (Wimer Heemskerk)***

In de stukken die de gemeenteraad geheim houdt, kan daar door de bezwaarschriftencommissie op getoetst worden of daarin de persoonlijke beleidsopvattingen correct als grond zijn gebruikt?

Als de raad de geheimhouding op de stukken met ‘persoonlijke beleidsopvattingen’ in stand zou laten, kan de bezwaarschriftencommissie niet tot een andere conclusie komen dan dat de afwijzing van het verzoek tot opheffing van de geheimhouding op deze stukken onrechtmatig is.

Als de raad de geheimhouding op de stukken met ‘persoonlijke beleidsopvattingen’ nu opheft, vallen die stukken onder de reikwijdte van de Woo en kan de bezwaarschriftencommissie direct oordelen of ook de weigering op de grond ‘persoonlijke beleidsopvattingen’ rechtmatig is geweest.

Bij stukken die op andere gronden -zoals bedrijfsgeheimen en financiële belangen van de gemeente- geheim worden gehouden, speelt de grond ‘persoonlijke beleidsopvattingen’ geen rol en moet de geheimhouding van de stukken naar het oordeel van het college zeker in stand worden gehouden.

Verzonden: woensdag 14 december 2022
Aan: Raadsleden Arnhem
Onderwerp: Schaapsdrift

Beste raadsleden,

1. Het aantal van 1000 woningen bouwen op onze wijk is onrealistisch tenzij je hoogbouw wil plegen tussen de parken in, hoger dan in de stad zelf. Daarmee 500 mensen op drift te jagen met deze plannen met de huidige woningcrisis en financiële crisis is een klap in ons gezicht.

2. WOO verzoek van de Ouderen partij is een WOO verzoek op documentatie die over onze huizen gaat. Dat het College wettelijk niet correct heeft voldaan aan dit verzoek betekent schofferen van raad en van ons bewoners. Het College handelt tegen de wet.
3. De gemeente is tevens in wettelijke overtreding doordat de beslissing op bezwaren nog niet heeft plaatsgevonden. Daarvoor zijn we gerechtigd als bezwaar makers dat de gemeente dwangsom wordt opgelegd. Wederom tegen de wet. De raad vertegenwoordigt ons als burgers. Wij zijn in deze benadeeld. WvG belemmert ons in vrijheid van wonen en onze democratische rechten bij wet geregeld worden geschaad. Wij worden de dupe van slecht gevoerd beleid en onrechtmatig handelen van de gemeente. Dit is in strijd met behoorlijk bestuur.

Beste raadsleden, kom op voor ons bewoners, dan kiezen wij voor u.

Dank voor uw aandacht.

D. Rinkema

Overheid.nl
Lokale wet- en regelgeving

Het 'Protocol Geheimhouding gemeente Arnhem 2019'

Geldend van 28-09-2022 t/m heden

Intitulé

Het 'Protocol Geheimhouding gemeente Arnhem 2019'

Paragraaf 1 Algemeen

Artikel 1.1 Geheimhouding is de uitzondering

1. In de informatievoorziening van college of burgemeester naar de raad en in de vergaderingen van raad en raadskamers is openbaarheid de regel en geheimhouding de uitzondering;
2. Het opleggen van geheimhouding dient altijd te worden gemotiveerd en verantwoord, zoveel mogelijk in het openbaar.

Artikel 1.2 Wettelijke kaders

1. De Wet Openbaarheid van Bestuur beschrijft in artikel 10 de gronden op basis waarvan geheimhouding kan worden opgelegd;
2. De Algemene Wet Bestuursrecht bepaalt in artikel 2:5 dat een geheimhoudingsplicht geldt voor alle gegevens waarvan iemand het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden;
3. Het Wetboek van Strafrecht bepaalt in artikel 272 de strafbaarheid van het schenden van de geheimhoudingsplicht;
4. De Gemeentewet bepaalt in de artikelen 23 en 24 de regels voor besloten raadsvergaderingen, in artikel 25 de regels voor het opleggen en opheffen van geheimhouding en in artikel 86 de regels voor besloten raadskamervergaderingen;
5. In het reglement van orde voor de voor de Politieke Avond en in het Protocol Geheimhouding worden de regels voor besloten vergaderingen en geheimhouding nader uitgewerkt.

Paragraaf 2 Geheimhouding van documenten

Artikel 2.1 Geheim en vertrouwelijk

Het college en de burgemeester gebruiken voor alle documenten die zij aan de raad, aan raadskamers of aan leden van de raad overleggen en die niet openbaar mogen worden, de term 'geheim'. De term vertrouwelijk wordt niet gebruikt.

Artikel 2.2 Gronden voor geheimhouding

Het college en de burgemeester vermelden zowel de wettelijke grondslag als de inhoudelijke motivatie voor de geheimhouding op de documenten die zij als geheim aan de raad, aan de raadskamer of aan leden van de raad aanbiedt.

Artikel 2.3 Horizonbepaling

Het college en de burgemeester vermelden in alle gevallen onder welke voorwaarde of na welke datum de geheimhouding kan worden opgeheven. Bestaat er noch een voorwaarde waar onder - noch een datum waar na de geheimhouding kan worden opgeheven, dan wordt vermeld dat de geheimhouding 'voor onbepaalde tijd' dient te gelden.

Artikel 2.4 Hoofddocument openbaar

Het opleggen van geheimhouding op een compleet document vindt zeer terughoudend plaats. Waar mogelijk wordt de informatie die geheim moet blijven in een bijlage opgenomen.

Artikel 2.5 Herkenbaarheid geheime documenten

Iedere pagina van een geheim document wordt door het college voorzien van de aanduiding 'GEHEIM'.

Paragraaf 3 Bekrachtiging geheimhouding

Artikel 3.1 Bekrachtiging

De bekrachtiging van geheimhouding van documenten die door het college onder (voorlopige) geheimhouding worden overlegd aan de raad, wordt op de agenda van de eerstvolgende vergadering van de raad geplaatst.

Artikel 3.2 Agendering

De agendering vindt plaats door middel van een door het dagelijks bestuur van de agendacommissie voor te bereiden (verzamel)besluit waarin tot bekrachtiging wordt overgegaan van alle in de voorliggende periode aan de raad overgelegde geheime documenten.

Paragraaf 4 Vergaderen in beslotenheid

Artikel 4.1 Openbare aankondiging en opening

1. Vergaderingen, ook wanneer deze geheel of gedeeltelijk in beslotenheid plaatsvinden, worden openbaar aangekondigd en geopend, behoudens de vergadering waarin over de aanbeveling voor benoeming of herbenoeming van de burgemeester wordt besloten. Deze vergadering is van
2. begin tot einde besloten.
3. Op de agenda wordt in globale termen aangekondigd dat een geheim stuk of onderwerp wordt besproken, tenzij reeds met het gebruik van globale termen een deel van de geheime inhoud wordt geopenbaard. In dat geval wordt het onderwerp van de besloten vergadering niet bekend gemaakt.

Artikel 4.2 Sluiten van de deuren

1. Op verzoek van ten minste een vijfde deel van de aanwezige raadsleden of fractievolgers of als de voorzitter dit nodig vindt, worden de deuren gesloten.
2. Als de deuren sluiten, dan mogen raadsleden, fractievolgers, leden van het college, functioneel betrokken ambtenaren en griffiepersoneel aanwezig zijn, tenzij de vergadering anders beslist.
3. Als de deuren worden gesloten draagt de griffie er zorg voor dat de uitzending van de vergadering wordt stopgezet en dat de vergadering niet langer elders in het stadhuis is te volgen.

Artikel 4.3 Vergaderen achter gesloten deuren

1. Het eerste wat de voorzitter doet na het sluiten van de deuren is aan de raad of aan de raadskamer voorleggen of er daadwerkelijk in beslotenheid verder zal worden vergaderd

2. Als de raad of raadskamer beslist in beslotenheid te vergaderen dan registreert de griffie alle aanwezigen.

3. Indien voorzienbaar is dat een deel van een vergadering achter gesloten deuren zal plaatsvinden, dan wordt zo mogelijk eerst het openbare gedeelte van de vergadering afgerond.

Artikel 4.4 Opleggen van geheimhouding

1. Geheimhouding wordt tijdens de vergadering door de raad of de raadskamer opgelegd. De voorzitter doet daartoe tijdens de vergadering een expliciet voorstel om geheimhouding op te leggen op hetgeen is besproken tijdens de vergadering.

2. Het opleggen van geheimhouding op hetgeen achter gesloten deuren is verhandeld, gebeurt alleen als een van de gronden van artikel 10 van de Wet Openbaarheid van Bestuur van toepassing is en ingeroepen is.

Artikel 4.5 Verslag

Van een vergadering met gesloten deuren wordt altijd een audioverslag opgemaakt. Dit verslag wordt niet openbaar gemaakt tenzij de raad of raadskamer anders beslist.

Artikel 4.6 Overleg in fracties

Overleg tussen (leden van) fracties over verstrekte geheime informatie is mogelijk, ook als er leden van fracties niet aanwezig zijn geweest bij de besloten vergadering of als de geheime informatie aan een of enkele leden van één fractie is overgelegd. Alle raadsleden en fractievolgers kunnen kennisnemen van het video-verslag van een besloten vergadering.

Paragraaf 5 Beschikbaarheid en register

Artikel 5.1 Beschikbaarheid geheime documenten en verslagen besloten vergaderingen

1. Geheime documenten worden ter inzage gelegd op de griffie;

2. Geheime documenten waarvan de omvang zodanig groot is, dat van de leden van de raad niet verwacht kan worden dat zij deze uitsluitend op de griffie kunnen bestuderen, worden door middel van een koeriersdienst op de huisadressen van de raadsleden bezorgd.

3. Audioverslagen van besloten vergaderingen worden bewaard- en zijn te raadplegen op de griffie.

Artikel 5.2 Register

1. De griffie legt een register aan van alle documenten waar de raad geheimhouding heeft opgelegd/bekrachtigd.

2. de griffie legt een register aan van alle vergaderingen of delen van vergaderingen die in beslotenheid zijn gehouden en waarbij op het verhandelde geheimhouding is opgelegd

3. De registers bevatten de datums van de vergadering, de datum van bekrachtiging, de reden voor de geheimhouding en de horizonbepaling dan wel de datum waarop of voorwaarde waaronder de geheimhouding wordt opgeheven.

4. De registers worden in het raadsinformatiesysteem geplaatst;

5. De griffie bewaakt de horizonbepalingen en zorgt ervoor dat indien geheimhouding kan worden opgeheven hiertoe een voorstel aan de raad wordt gedaan.

Ondertekening

De griffier, De voorzitter,

Ziet u een fout in deze regeling?

Bent u van mening dat de inhoud niet juist is? Neem dan contact op met de organisatie die de regelgeving heeft gepubliceerd. Deze organisatie is namelijk zelf verantwoordelijk voor de inhoud van de regelgeving. De naam van de organisatie ziet u bovenaan de regelgeving. De contactgegevens van de organisatie kunt u hier opzoeken: organisaties.overheid.nl.

Werkt de website of een link niet goed? Stuur dan een e-mail naar regelgeving@overheid.nl

Geheim als het moet

initiatiefvoorstel

Inleiding

Op 13 juli 2009 heeft de raad van de gemeente Arnhem een besluit genomen over de uitkomsten van het raadsonderzoek Arnhem-Vitesse. Dit raadsonderzoek bevat een analyse van het bestuurlijk handelen van de gemeente Arnhem in relatie tot voetbalclub Vitesse in de periode 2000-2008.

Op basis van de conclusies van het rapport heeft de begeleidingsgroep aan de gemeenteraad een aantal aanbevelingen gedaan. Een van deze aanbevelingen luidt:

'Afspraken vast te leggen over de wijze waarop met geheimhouding wordt omgegaan bij de informatievoorziening van het college naar de raad'.

Deze aanbeveling is overgenomen.

In dit initiatiefvoorstel worden zowel de eerder gedane aanbevelingen als een aantal aanvullende afspraken geformuleerd. Het College wordt opgeroepen met een reactie te komen.

Algemeen

Openbaarheid van vergaderingen en vergaderstukken is een van de basisbeginselen van het democratisch bestel. Het achter gesloten deuren vergaderen en het geheimhouden van bestuurlijke informatie doorkruist dit beginsel en hoort uitzondering te zijn. Het kan echter wenselijk zijn om informatie geheim te houden, bijvoorbeeld om de onderhandelingspositie van de gemeente niet te ondermijnen of omwille van het beschermen van de belangen van derden.

Voor het raadslid als volksvertegenwoordiger is dit vaak lastig. Van hem of haar wordt verwacht dat in een openbaar debat verantwoording wordt afgelegd voor de gemaakte keuzes, maar kan dat soms niet of minder omdat er een geheimhoudingsplicht rust op bepaalde gegevens waardoor ze niet gebruikt kunnen worden in een openbaar debat.

Als er zich teveel in beslotenheid afspeelt dan ligt een gebrek aan democratische controle op de loer. Bovendien is het niet ondenkbaar dat de vrije meningsuiting van raadsleden in het geding komt.

Tegelijkertijd is tijdige en volledige informatie voorwaarde voor de uitoefening van een goede controle van het door het college en de burgemeester gevoerde bestuur. Het raadslid moet alle informatie ***kunnen*** ontvangen die nodig is om samen met zijn collega's de positie van hoogste bestuursorgaan in te nemen.

Als er geen beslotenheid betracht kan worden dan ligt een gebrek aan informatie op de loer en kan er niet optimaal gecontroleerd worden.

Het is belangrijk zich voortdurend van dit spanningsveld bewust te zijn in situaties waarin geheime informatie wordt uitgewisseld.

Documentnummer: 2010.0.040.003
Zaaknummer: 2010-04-02221

Geheim als het moet

initiatiefvoorstel

Afspraken

1. **De Gemeentewet kent maar één smaak: geheim**

Veel onduidelijkheid kan ontstaan als de begrippen geheimhouding en vertrouwelijkheid door elkaar gebruikt worden. Formeel kent de Gemeentewet twee mogelijkheden: *openbaar* of *geheim*. Andere wetten spreken over vertrouwelijk. Uit jurisprudentie blijkt echter dat vertrouwelijk en geheim eigenlijk hetzelfde is. In de Arnhemse bestuurspraktijk wordt de raad regelmatig vertrouwelijk geïnformeerd zonder dat er formeel geheimhouding is opgelegd. Dit is een ongewenste situatie.

Als er in de praktijk twee verschillende regimes worden gehanteerd: geheim en vertrouwelijk, dan is vertrouwelijke informatie dus eigenlijk niet geheim. Of onder die omstandigheden vertrouwelijke informatie niet naar buiten wordt gebracht hangt dan af van het 'gentlemen's behaviour' van de betrokkenen. In het bijzonder wanneer het politiek gevoelige informatie betreft kan van de bereidheid om hieraan mee te werken niet voetstoots worden uitgegaan. Ook de dreiging van strafrechtelijke vervolging is bij het naar buiten brengen van vertrouwelijke informatie niet van toepassing.

Afspraak: Het college gebruikt voor alle documenten die aan de raad, raadscommissies of leden van de raad worden overlegd en die niet openbaar mogen worden, de term 'geheim'. De term vertrouwelijk wordt niet meer gebruikt in de aanbieding van documenten door het college aan de raad, raadscommissies of leden van de raad.

2. **De kenbaarheid (wettelijke grondslag) en motivatie van de redenen voor het opleggen van geheimhouding**

Het is in het belang van een openbaar en transparant bestuur dat geheimhouding niet lichtvaardig wordt opgelegd. Om te voorkomen dat wellicht soms te snel geheimhouding wordt opgelegd, wat er toe kan leiden dat meer documenten dan nodig dit predicaat krijgen, is het raadzaam om het opleggen van geheimhouding nadrukkelijk onderwerp van afweging te laten zijn. Dit kan door op alle documenten die geheim worden verklaard expliciet aan te geven op grond van welk belang genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur dit gerechtvaardigd wordt. Bovendien dient in het stuk expliciet inhoudelijk gemotiveerd te zijn, hoe dit belang geschaad zou kunnen worden door openbaarheid van (het deel van) de inhoud van het document, Een enkele verwijzing naar het belang is dus niet voldoende reden tot geheimhouding.

Voor raadsleden moet het dan ook kenbaar zijn waarom een document geheim dient te blijven. Dit is mede van belang in de situatie waarin het opleggen van de geheimhouding door de raad bekrachtigd moet worden. Voorkomen moet worden dat de raad een voorlopig opgelegde geheimhoudingsplicht niet bekrachtigt omdat hij geen of onvoldoende kennis draagt van de redenen daarvoor.

Afspraak: Het college vermeldt zowel de wettelijke grondslag als de inhoudelijke motivatie voor de geheimhouding vermeld op de stukken die hij als geheim aan de raad aanbiedt.

3. **Voorkeursregel: hoofddocumenten openbaar, bijlagen geheim**

Van tijd tot tijd worden er aan de raads- en commissieleden vertrouwelijke documenten overlegd die naar hun aard voor 90 tot 95 % openbare informatie bevatten. Verspreid in dergelijke documenten bevindt zich dan de geheime informatie. Door het volledige document geheim te verklaren wordt er meer geheim verklaard dan strikt noodzakelijk is. Dit is een ongewenste situatie; het is hierdoor niet goed mogelijk te beoordelen welke informatie wel en welke informatie niet geheim is. Dit bemoeilijkt het werk van raads- en commissieleden en kan leiden tot onduidelijke situaties in raads- en

Documentnummer: 2010.0.040.003
Zaaknummer: 2010-04-02221

commissievergaderingen. Gestreefd dient te worden naar het zoveel mogelijk scheiden van de openbare informatie in het hoofddocument en de geheime informatie in bijlage(n).

Afspraak: Bij omvangrijke documenten geldt de voorkeursregel dat het hoofddocument openbaar wordt en de geheime informatie in bijlage(n) bij het hoofddocument wordt vastgelegd.

4. Herkenbaarheid geheime documenten

Geheime documenten moeten als zodanig duidelijk herkenbaar zijn. Ten eerste schrijft de Gemeentewet voor dat op de documenten melding wordt gemaakt van het geheime karakter. Op grond van praktische overwegingen verdient het voorts aanbeveling om het geheime karakter van documenten te benadrukken door deze af te drukken op een afwijkende kleur papier. Geheime documenten vallen daardoor eerder op in de omvangrijke stukkenstroom die raads- en commissieleden dienen te hanteren. De signaalwerking die van onderscheidend gekleurd drukwerk uitgaat, kan hen steunen in de extra zorgvuldige wijze waarop met deze documenten dient te worden omgegaan.

Afspraak:

- **Iedere pagina van een geheim document wordt door het college voorzien van de aanduiding ‘geheim’ in kapitalen en 18 punts lettergrootte;**
- **Als een geheim document wordt afgedrukt dan wordt voor het gehele document groen (kiwigroen) papier gebruikt;**

5. Mondelinge informatie

Voor mondelinge informatie bestaat in Arnhem vooralsnog nog geen helder regime. Hoewel de Gemeentewet het begrip vertrouwelijk niet kent, is er een gegroeide praktijk om mondelinge informatie onder deze vlag (veelal in commissieverband) te verstrekken. Voorgesteld wordt om expliciet te definiëren hoe we hiermee omgaan. Met de onderstaande afspraak wordt hieraan invulling gegeven**.**

Afspraak:

- ***Embargo***

De Raad (of een raadscommissie) kan achter gesloten deuren kennisnemen van mondelinge informatie van het college. Hiervan kan gebruik worden gemaakt in situaties waarin het college bepaalde informatie allereerst aan de Raad of aan een raadscommissie wil verstrekken, alvorens de informatie algemeen bekend wordt. In een dergelijke situatie kan afgesproken worden dat de leden zich aan een embargo houden, dat per definitie tijdelijk is. Het opleggen van geheimhouding is niet noodzakelijk.

- ***Geheim***

Indien echter wel geheimhouding wordt opgelegd, dan gebeurt dat tijdens de betreffende vergadering en wel aan het begin van de vergadering. Op deze wijze heeft het collegelid, vóór dat hij of zij de informatie verstrekt, de zekerheid dat er op de informatie geheimhoudingsplicht rust.

Geheim als het moet

initiatiefvoorstel

- ***Altijd een verslag***

Conform artikel 23 van de Gemeentewet wordt van een vergadering met gesloten deuren een afzonderlijk (audio)verslag opgemaakt, dat niet openbaar wordt gemaakt tenzij de raad anders beslist.

- ***WOB is van toepassing***

Bij het opleggen van de geheimhouding dient het college of het individuele lid van het college een van de gronden van artikel 10 van de WOB in te roepen.

- ***Overleg in fracties mogelijk***

Overleg tussen fractiegenoten over verstrekte geheime informatie is mogelijk met hen die behoren tot de zogenaamde 'kring van geadresseerden'. Behoudens in enkele bijzondere situaties hebben alle Arnhemse raadsleden en alle commissieleden-niet raadslid zijnde, toegang tot de vergaderingen van de Arnhemse raad en raadscommissies en derhalve ook toegang tot de verslagen van deze vergaderingen. Zij behoren tot de kring van geadresseerden. Binnen deze kring is onderling overleg over de verstrekte geheime informatie toegestaan, óók met hen die weliswaar niet aanwezig waren bij de betreffende vergadering, maar wel van het verslag ervan kennis hebben kunnen nemen.

6. Bekrachtiging geheimhouding door de gemeenteraad.

De gemeenteraad dient de geheimhouding te bekrachtigen van documenten die door het college, de burgemeester of een commissie onder (voorlopige) geheimhouding aan de raad zijn overgelegd. Hij dient dit te doen in de eerstvolgende vergadering. Doet de raad dit niet, dan vervalt de geheimhouding.

Afspraak:

De bekrachtiging van geheimhouding geschiedt als volgt:

- **De bekrachtiging van geheimhouding van documenten die door het college onder (voorlopige) geheimhouding worden overlegd aan de raad, wordt op de agenda van de eerstvolgende vergadering van de raad geplaatst**
- **De agendering vindt plaats door middel van een door de agendacommissie voor te bereiden verzamelbesluit waarin tot bekrachtiging wordt overgegaan van alle in de voorliggende periode aan de raad overgelegde geheime documenten.**
- **Tijdens de behandeling in de raad kunnen raadsleden de reden voor geheimhouding ter discussie stellen**

Fractie Trots
Bert Geurtz
Fractievoorzitter

fractie D66
Hans Giesing
Raadslid

Documentnummer: 2010.0.040.003
Zaaknummer: 2010-04-02221

Geheim als het moet

initiatiefvoorstel

Besluit van:	4 juli 2011
Documentnummer	2010.0.040.003
Zaaknummer	2010-04-02221

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van de fracties van Trots en D66 Griffie nummer 2010.0.040.003;

gelet op artikel 147 van de Gemeentewet;

gelet op het aangenomen amendement “Initiatiefvoorstel “geheimhouding” “ (nummer 3) van de fractie van de VVD;

besluit:

de hierboven uitgewerkte afspraken te verwerken in het reglement van orde. De griffie zal hiertoe een voorstel voorbereiden.

De griffier, De voorzitter,

BEHANDELRESULTAAT

Verzoek tot opheffing geheimhouding stukken Wvg Schaapsdrift,
14-12-2022

Raadsvoorstel ‘Verzoek tot opheffing geheimhouding stukken Wvg Schaapsdrift’

Zaaknummer:	
Portefeuillehouder:	C. Bouwkamp

Resultaat van bespreking:

Aanwezig
De raadsleden/fractievolgers Prinsen (GL), Maref (VVD), Malda (CU), Elfrink (SP), Hobbelen (AOP), Heemskerk (D66), Visser (PvdA), Groot (AC), Van den Broek (CDA), Neutkens (Volt) en De Groot (PvdD). De fracties van PVV, FvD en Denk waren niet aanwezig.

Bespreking
De informatieve ronde is afgerond. Daarna is gestart met de meningsvormende fase. De eerste termijn van de raadskamer is afgerond.

Toezegging
Wethouder Bouwkamp zegt toe zo veel als mogelijk de gestelde vragen schriftelijk te beantwoorden.

Conclusie
De voorzitter heeft aan het einde van de beraadslaging geconcludeerd dat de meningsvormende vergadering niet is afgerond, maar dat omwille van de wens om spoedig helderheid te krijgen toch is besloten om het voorstel door te geleiden naar besluitvorming.

De raadsadviseur,

W. Lammers

De voorzitter,

L. Manders

Titel/onderwerp: # Raadsvoorstel ‘Rekenkamerbrief handreiking onderwijshuisvesting’

Raadsadviseur: W. Lammers Telefoonnr: 377 2581 Willem.lammers@arnhem.nl

Van:	College	Ambtenaar:	Marith Berntsen – Heezen en Marieke de Jong
Portefeuillehouder:	N. Kundic	Telefoonnr:	0638066648 en +31653797395
		E-mailadres:	marith.berntsen@arnhem.nl en marieke.de.jong@arnhem.nl
Rekenkamer:	Arie Teeuw	Medewerker Rekenkamer	Meriam de Lange
			+31625776420
			meriam.de.lange@arnhem.nl
Doel activiteit	Informerend (I)		
Toelichting	**Inhoud** De Rekenkamer Arnhem heeft per brief van 16 november 2022 advies uitgebracht aan de gemeenteraad over het huisvestingsplan onderwijs van de gemeente. Het betreft een bestuurlijke reflectie op het ‘Procesvoorstel Integraal Huisvestingsplan Onderwijs Arnhem’ (IHP Onderwijs). De Rekenkamer adviseert de raad om zich actiever te positioneren aan de voorkant van het proces om te komen tot een IHP Onderwijs. Daarbij geeft de Rekenkamer ook een handreiking met relevante vragen die de raad in het gesprek met het college kan stellen. **Raadsvoorstel** De Rekenkamer stelt de raad voor te besluiten om het college op te dragen om de raad regelmatig te betrekken bij de voortgang en inhoudelijke keuzes bij het IHP, en binnen dat overleg tenminste in te gaan op het voortgezet onderwijs en de manier van wijksturing. Zie voor meer informatie het raadsvoorstel en de Rekenkamerbrief ‘Handreiking Onderwijshuisvesting’.		
Voorgesteld resultaat van de bespreking	Start en afronding van de informatieve fase en besluit over vervolgbehandeling.		
Spreekrecht publiek	Ja		
Behandeladvies	De informatieve fase bestaat uit twee onderdelen: 1. Een presentatie vanuit de Rekenkamer Arnhem met mogelijkheid tot het stellen van vragen (maximaal 30 minuten) 2. Een rondetafelgesprek met onderwijsinstellingen (minimaal 60 minuten) <u>Presentatie Rekenkamer</u> De voorzitter van de Rekenkamer Arnhem verzorgt een korte presentatie over de voorliggende brief en het advies van de Rekenkamer. Daarna zijn vragen mogelijk. <u>Rondetafelgesprek onderwijsinstellingen</u> Het rondetafelgesprek start met een openingspitch van ongeveer 2-3 minuten van de deelnemende organisaties. Vervolgens vindt er een open gesprek plaats tussen de vertegenwoordigers van de fracties en de deelnemers van het rondetafelgesprek. Op het moment van publiceren van de agenda zijn de volgende deelnemers aan het rondetafelgesprek aangemeld:		

1	Hennie Loeffen	Lid College van Bestuur De Onderwijsspecialisten		
2	Erik Jan Aalbers	Beleidsmedewerker Onderwijshuisvesting Cordeo Scholen		
3	Marie-José Kuijpers	directeur Onderwijs & Onderzoek - Quadraam	Spreken gezamenlijk in	
4	Roger Klinkers	Senior Adviseur - Quadraam		
5	Sylvia Veltmaat	Voorzitter College van Bestuur - Flores Onderwijs		
6	Jan Jacob van Dijk	Voorzitter College van Bestuur - COG		
7	Marijn Gunnink	Arentheem College		

Raadsvoorstel "Rekenkamerbrief Handreiking Onderwijshuisvesting" **147KB**			
Bijlage 1 - Rekenkamerbrief Handreiking Onderwijshuisvesting **238KB**			
Bijlage 2 - Persbericht Rekenkamer Arnhem **55KB**			

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer **517757**

ONDERWERP: **Rekenkamerbrief Handreiking Onderwijshuisvesting**

Kernboodschap

Als de raad zeggenschap wil hebben over het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs dan dient zij actief betrokken te zijn bij en geïnformeerd te worden over het proces en hierin te maken inhoudelijke keuzes. Ook verdient met name de positie van het VO aandacht. Dit en meer signaleert de Rekenkamer Arnhem in Rekenkamerbrief Handreiking Onderwijshuisvesting.

Voorstel

De Rekenkamer stelt de raad voor te besluiten het college van burgemeester en wethouders op te dragen:

1. De raad het komende jaar regelmatig te betrekken bij de voortgang en inhoudelijke keuzes inzake het op te stellen Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP).
2. Als onderdelen van dat overleg ten minste op te nemen:
    - De wijze waarop met name het voortgezet onderwijs in het plan wordt opgenomen;
    - De wijze waarop wijksturing in het plan wordt opgenomen en met name de samenwerking met partners in en buiten het onderwijs, zodat maatschappelijke sturing prioriteit krijgt;

Inleiding

De Rekenkamer Arnhem heeft de afgelopen tijd onderzoek gedaan naar de aanpak van onderwijshuisvesting in Arnhem. Dat onderzoek heeft niet geleid tot een integraal rapport, maar tijdens het onderzoek zijn belangrijke bevindingen gedaan betreffende de ontwikkeling van onderwijshuisvestingsplannen in Arnhem. In juli 2022 heeft het college bovendien aan de raad een procesvoorstel voorgelegd om te komen tot een Integraal Huisvestingsprogramma voor het onderwijs, waarmee een eerdere opdeling in IHP's per onderwijsveld is losgelaten. De Rekenkamer heeft met waardering kennis genomen van dit voorstel.

Naar aanleiding van dat procesvoorstel heeft de Rekenkamer, mede gebaseerd op haar onderzoeksbevindingen, een brief aan de raad geschreven over dat voorstel.

In de brief wordt een aantal observaties gedaan om de raad beter in positie te brengen bij de behandeling en uiteindelijke vaststelling van een nieuw IHP.

Enkele van die observaties zijn wel relevant voor de voortgang van het proces, maar vragen geen besluitvorming van de raad (betreffende met name de interne organisatie van het realiseren van een IHP).

De observaties betreffen de wijze waarop met name het VO in het plan wordt opgenomen, de complexiteit van de samenwerking in het brede onderwijsveld, de relatie met wijksturing en het maatschappelijke veld buiten het onderwijs en de wijze waarop intern het proces wordt georganiseerd.

Arnhem GEMEENTE

Beoogd effect

Argumenten

1.1. *Het lijkt de RKA wenselijk om te borgen dat de aandacht die het VO behoeft en de middelen die daarvoor benodigd zijn niet ondersneeuwen in een nieuw op te stellen IHP voor het gehele onderwijs.*

De RKA ziet in het procesvoorstel IHP onderwijs als belangrijkste risico dat er het komend jaar veel inzet gepleegd wordt op het maken van een IHP onderwijs Arnhem en dat dit met name voor het VO op korte termijn weinig toegevoegde waarde biedt. Doordat er voor het VO nog geen IHP is en er geen substantieel budget is geoormerkt voor benodigde investeringen in het VO gaat het opstellen van een IHP voor het gehele onderwijs op de korte en middellange termijn geen soelaas bieden. Er is al veel energie gestoken in het opstellen van een IHP VO. Dit heeft geresulteerd in de nota “op weg naar een IHP VO in Arnhem”.

2.1 *Besteed aandacht aan de samenwerking in het onderwijsveld bij de opbouw van het IHP*

Een ander serieus aandachtspunt van de RKA is de hoeveelheid thema’s en beleidsterreinen die meegenomen worden in de vorming van het IHP. En de daarvoor benodigde hoeveelheid partijen die hierover mee gaan discussiëren. De samenwerking met de verschillende onderwijspartners vanuit de verschillende onderwijsvelden vraagt extra aandacht op het vlak van de organisatie, gelet ook op de uiteenlopende culturen van de verschillende onderwijsvelden.

3.1 *Bewaak bij de voortgang van het ontwikkelen van het IHP de relatie tussen IHP en wijksturing/Van Wijken Weten*

Wijksturing komt ruimschoots aan bod in het bestaande IHP PO, maar het procesvoorstel IHP funderend onderwijs noemt Van Wijken Weten niet en gaat niet nader in op wijksturing. Daarnaast zijn het inhoudelijk afstemmen en meenemen van de beleidsrijke thema’s in het nieuwe IHP naar de mening van de RKA een uitdaging.

Kanttekeningen en risico’s

n.v.t.

Participatie

In het kader van het onderzoek zijn diverse schoolbesturen en een kindopvangpartner geïnterviewd.

Financiën en uitvoering

Indien uw raad besluit de aanbevelingen van de Rekenkamer over te nemen, dan adviseert de Rekenkamer u het college te verzoeken binnen een termijn van drie maanden een plan van aanpak aan de raad aan te bieden. In het plan van aanpak dient het college aan te geven op welke wijze de aanbevelingen (raadsbesluiten) uitgevoerd zullen worden.

Communicatie

De Rekenkamer licht het rapport aan uw raad toe tijdens een informatieve raadskamerbijeenkomst en geeft een persbericht uit.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Rekenkamerbrief Handreiking Onderwijshuisvesting
- Persbericht Rekenkamer Arnhem

Zaaknummer **517757**

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen de Rekenkamerbrief Handreiking Onderwijshuisvesting en het voorstel van de Rekenkamer Arnhem van 1 november 2022

zaaknummer: 517757

besluit:
het college op te dragen:

1. De raad het komende jaar om de twee maanden te betrekken bij de voortgang en keuzes inzake het op te stellen Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP).

2. Als onderdelen van deze afstemming ten minste op te nemen:
   2.1 De wijze waarop met name het voortgezet onderwijs in het plan wordt opgenomen
   2.2 De wijze waarop wijksturing in het plan wordt opgenomen en met extra nadruk op de samenwerking met partners in en buiten het onderwijs, zodat maatschappelijke sturing prioriteit krijgt.

De griffier, De voorzitter,

Naam:	Arie Teeuw
Functie:	Voorzitter Rekenkamer Arnhem
Zaaknummer:	517757
Betreft:	Rekenkamerbrief Handreiking Onderwijshuisvesting

Rekenkamer Arnhem

Arnhem, 16 november 2022

Aan: de leden van de gemeenteraad van de gemeente Arnhem
i.a.a. fractievolgers en het college van B&W

Hierbij stuurt de Rekenkamer Arnhem u de bestuurlijke reflectie op het 'Procesvoorstel Integraal Huisvestingsplan Onderwijs Arnhem' (IHP Onderwijs). Deze brief is opgesteld aan de hand van gevalideerde bevindingen in het door de Rekenkamer eerder uitgevoerde onderzoek, en aan de hand van de analyse van een extern expert-onderzoeker.

Het eerder uitgevoerde rekenkameronderzoek naar onderwijshuisvesting is om verschillende redenen, zoals eerder aan de raad gemeld, vertraagd. De actualiteit met betrekking tot onderwijshuisvesting maakt dat het publiceren van het onderzoek niet langer aansluit bij de behoefte van de raad. De Rekenkamer Arnhem (RKA) heeft daarom besloten om, met gebruikmaking van de resultaten uit het onderzoek, deze brief en bijbehorend raadsvoorstel op te stellen ten behoeve van bespreking van de nieuwe plannen in de raad. Dit heeft de Rekenkamer u meegedeeld in de brief van 5 oktober j.l.

De eindproducten betreffen deze rekenkamerbrief en een raadsvoorstel. De RKA publiceert geen onderzoeksrapport of een bestuurlijk rapport inclusief conclusies en aanbevelingen. Daarom is er voor deze brief geen bestuurlijk wederhoor gepleegd bij het college.

Wel zijn brief en raadsvoorstel ter kennisname aan de portefeuillehouder voorgelegd. Overigens heeft de Rekenkamer met waardering kennisgenomen van het procesvoorstel van het college. We zijn blij dat het college het proces van vernieuwing van de onderwijshuisvesting met daadkracht ter hand neemt.

Allereerst: Raad ga aan de voorkant zitten

De RKA beveelt de raad aan om actief betrokken te zijn en te blijven bij de ontwikkeling van het nieuwe IHP het komend jaar. Als u hier iets over te zeggen wilt hebben dan is nauwe betrokkenheid door uw raad gewenst. Dit betekent ook dat u periodiek, goed en nauwkeurig geïnformeerd dient te worden door het college. Daarnaast kunt u ook beslissen om het procesvoorstel IHP onderwijs van het college alsnog te agenderen. In deze rekenkamerbrief worden diverse aandachtspunten benoemd en een handvat geboden aan de hand van vragen die uw raad kan stellen bij de besluitvorming over het proces en de inhoud van het nog op te stellen Integraal Huisvesting Plan Onderwijs.

Samengevat komt dit neer op:

Goed op weg naar een IHP voor het onderwijs
Het streven naar een strategisch integraal Huisvesting Plan voor het gehele onderwijs in Arnhem is een goede ontwikkeling die mede is ingezet vanuit Rijksbeleid. Ook vanuit de raad was dit een grote wens. Hiervoor wordt komend jaar de tijd genomen. Wanneer we naar het heden kijken zien we dat voor het Primair Onderwijs en het (voortgezet) Speciaal Onderwijs

bestaande IHP's worden uitgevoerd en wordt geïnvesteerd in de (kwaliteit) van onderwijshuisvesting. Dit is voor het Voortgezet Onderwijs al geruime tijd niet het geval.

Vergeet het VO niet
De RKA ziet in het procesvoorstel IHP onderwijs als belangrijkste risico dat er het komend jaar veel inzet gepleegd wordt op het maken van een IHP onderwijs Arnhem en dat dit met name voor het VO op korte termijn weinig toegevoegde waarde biedt. Doordat er voor het VO nog geen IHP is en er geen substantieel budget is geoormerkt voor benodigde investeringen in het VO gaat het opstellen van een nieuw onderwijs breed IHP specifiek voor het voortgezet onderwijs op de korte en middellange termijn geen soelaas bieden. Er is de afgelopen periode veel energie gestoken in het opstellen van een IHP VO. Dit heeft geresulteerd in de nota "op weg naar een IHP VO in Arnhem". Het lijkt de RKA wenselijk om te borgen dat de aandacht die het VO behoeft en de middelen die daarvoor vanaf 2026 benodigd zijn niet ondersneeuwen in een nieuw op te stellen IHP voor het gehele onderwijs.

Borg effectieve samenwerking
Een ander serieus aandachtspunt van de RKA is de hoeveelheid thema's en beleidsterreinen die meegenomen worden in de vorming van het IHP. En de daarvoor benodigde hoeveelheid partijen die hierover mee gaan discussiëren. De samenwerking met de verschillende onderwijspartners vanuit de verschillende onderwijsvelden vraagt extra aandacht op het vlak van de organisatie, gelet ook op de uiteenlopende culturen van de verschillende onderwijsvelden.

Waar is de wijksturing?
Wijksturing komt ruimschoots aan bod in het bestaande IHP PO, maar het procesvoorstel IHP funderend onderwijs noemt Van Wijken Weten niet en gaat niet nader in op wijksturing. Daarnaast zijn het inhoudelijk afstemmen en meenemen van het flinke aantal beleidsrijke thema's in het nieuwe IHP naar de mening van de RKA een uitdaging.

Teveel uitbesteding van werkzaamheden brengt risico's met zich mee
Een laatste belangrijk aandachtspunt ziet de RKA in de wijze waarop het IHP het komend jaar tot stand gebracht gaat worden. Het tekort aan medewerkers en daarmee de afhankelijkheid van een extern bureau (dat momenteel geworven wordt) raakt mogelijk niet alleen de timing en doorlooptijd van het gehele proces, maar ook de inhoud waar het gaat over het organiseren van alle verbindingen met beleidsthema's, alle betrokken partijen en vanuit de diverse beleidsthema's betrokken ambtenaren. Het verdient aanbeveling als gemeente een strakke regie op het proces te borgen, waarbij gewaakt moet worden voor een te grote afhankelijkheid van een extern bureau.

Relevante vragen
De RKA reikt de raad een handvat aan waarbij u de volgende vragen in het gesprek met het college kunt stellen over het nog te maken Integraal Huisvestingsplan Onderwijs en keuzes daarin:

1. Maatschappelijk en inhoudelijk

- Is de maatschappelijke opgave concreet en leidend?
- Is er aandacht voor evaluatie en monitoring vanuit het perspectief van de eindgebruikers (scholen, ouders, leerlingen, wijkbewoners)?
- Wordt er geïnvesteerd in visievorming en beleid met alle relevante partners?
- Hoe wordt geborgd dat vooruitlopend op het IHP ontstane beleidsmatige achterstanden in het VO tijdig worden weggewerkt?

2. Samenwerking

- Wordt er geïnvesteerd in gezamenlijke professionalisering, kennisopbouw en leren aan de hand van gezamenlijke faciliteiten?
- Landen de deelopgaven in geïntegreerde samenwerkingsarrangementen?
- Voldoet het aan de in 2023 geldende (en de nog te verwachten) landelijke kaders?

3. Procesmatig

- Wat wordt bedoeld met 'integraal'? Hoe geef je vorm aan integraliteit binnen een plan en hoe voorkom je Poolse landdag taferelen.
  Wat wordt bedoeld met 'strategisch'? Welke elementen dient het plan te bevatten om van een strategisch huisvestingsplan te spreken?
- Is geborgd dat de raad tijdens het proces voldoende geïnformeerd wordt?

De Rekenkamer Arnhem dankt nogmaals alle betrokkenen die hebben meegewerkt aan het onderzoek gedurende de onderzoeksperiode. Daarbij wil de Rekenkamer de schoolbesturen die hebben meegewerkt extra uitlichten en danken voor hun geduld, inzet en betrokkenheid.

Bestuurlijke reflectie op voorstel IHP gefundeerd onderwijs Arnhem

Inleiding

De gemeente Arnhem hecht waarde aan goede onderwijshuisvesting. In het coalitieakkoord wordt de komende vier jaar ingezet op "gezond en veilig opgroeien" en "school als middelpunt van de wijk. Tevens is in het akkoord opgenomen dat er een integraal IHP voor het funderend onderwijs moet komen om ambities waar te maken.

Op dit moment zijn de visies op en plannen voor onderwijshuisvesting nog separaat georganiseerd voor de drie onderdelen van het funderend onderwijs, primair onderwijs (PO), (voortgezet) speciaal onderwijs (SO) en voortgezet onderwijs (VO). Voor het PO is in 2017 een IHP door de raad vastgesteld. Voor het Voortgezet Onderwijs (VO) is 21 december 2021 de nota "Op weg naar een Integraal Huisvestingsplan voor het VO in Arnhem" opgesteld, waarmee de raad op 18 mei heeft ingestemd. In aanloop naar het opstellen van een IHP voor het VO heeft het college op 24 juli j.l. een procesvoorstel naar de gemeenteraad gestuurd voor het realiseren van één integraal huisvestingsplan voor het funderend onderwijs in Arnhem (PO, VO en SO). Met dit nieuwe voorstel vervalt het eerdere procesvoorstel om te komen tot een IHP specifiek voor het VO[1]. Na de zomervakantie (op dit moment dus) zullen hiervoor gesprekken met schoolbesturen, de stad en de raad plaatsvinden.

De Rekenkamer Arnhem (RKA) heeft de afgelopen periode onderzoek gedaan naar onderwijshuisvesting. Dit onderzoek is gestart in 2021 en heeft door verschillende omstandigheden vertraging opgelopen. Hierover is de raad geïnformeerd per brief in voorjaar 2021 en voorjaar 2022. De rekenkamer heeft in de zomer van 2022 bij de fracties uitgevraagd of er behoefte was aan ondersteuning bij het nog te publiceren Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs in de vorm van een ex ante onderzoek. Een gedragen meerderheid van de fracties gaf aan behoefte te hebben aan ondersteuning. Na de publicatie van het proces document Integraal Huisvestingsplan Onderwijs van d.d. 24-07-2022 concludeerde de rekenkamer dat een bestuurlijke brief op dit moment de meest passende vorm van ondersteuning was. Hierover bent u geïnformeerd in de brief Tussenbericht onderzoeken dd. 5-10-2022.

De RKA geeft een reflectie op het 'Procesvoorstel Integraal Huisvestingsplan Onderwijs Arnhem' aan de hand van gevalideerde bevindingen in het door haar eerder uitgevoerde onderzoek[2], en aan de hand van de analyse van een extern expert-onderzoeker.

Naast het advies om dit procesvoorstel zo spoedig mogelijk te agenderen en te bespreken in de raad, beoogt de RKA met deze brief de raad handvaten te bieden bij de bespreking van en besluitvorming over het procesvoorstel IHP onderwijs Arnhem. Hiertoe schetst de RKA de risico's en aandachtspunten die de RKA na het analyseren van het procesvoorstel ziet.

Context

Het recente procesvoorstel heeft als doel om te komen tot één integraal huisvestingsplan (IHP) met een gezamenlijk visie op het onderwijs in Arnhem. Het nieuwe IHP wordt een plan op hoofdlijnen voor de komende 15 jaar in kwaliteit, kwantiteit, financiën, planning en

[1] *In het procesvoorstel IHP onderwijs Arnhem wordt geconstateerd dat het tweede halfjaar van 2021 is gebruikt om een IHP op hoofdlijnen te maken voor het VO. Dit vereist enige nuancering, aangezien dit document nog geen IHP betreft maar een uitwerking van zaken "op weg naar een IHP voor het VO".*

[2] *Rekenkamerbrief "Jaarverslag 2021 Onderzoeksprogramma 2022-2023", d.d. 25-03-2022*

uitvoeringsvolgorde. In het procesvoorstel wordt gesteld dat dit wordt uitgewerkt voor de komende vier jaar met een herijking over twee jaar. Voordat het IHP uitgewerkt kan worden in een plan voor benodigde renovaties en nieuwbouw is het noodzakelijk dat schoolbesturen, gemeente en andere stakeholders in de stad samen de belangrijkste beleidsrijke thema's voor de komende vier jaar bepalen. Hierbij wordt gerefereerd aan thema's die in het gehele onderwijsveld spelen (zowel MBO, HBO en WO) en dus verder reiken dan huisvesting, maar ook aan thema's buiten het onderwijs die de jeugd van Arnhem betreffen: jeugdzorg en -beleid in het algemeen, alsmede de maatschappelijke ontwikkelingen in de wijken.

Overall beeld
Er zijn in het procesvoorstel veel factoren en variabelen bijeengebracht (die deels betrekking hebben op het te volgen proces, anderzijds op de inhoud) om te komen tot een nieuw overkoepelend IHP. Op een aantal thema's geeft de RKA u ter overweging een aantal risico's, aandachtspunten, knelpunten, relevante vragen en adviezen mee die meegenomen kunnen worden bij de bespreking van het huidige procesvoorstel IHP onderwijs. Deze hebben betrekking op:

1. Bestaande verschillen tussen de onderwijsvelden
2. Relatie tot de reeds in werking getreden IHP's (PO en SO) en ruimte voor VO
3. Samenwerking met andere partijen (schoolbesturen/ stakeholders) inclusief cultuur en organisatie
4. De binding met wijksturing / van wijken weten
5. Integraal werken binnen de gemeente – beleidsrijke thema's
6. Organisatie van de samenwerking intern
7. Beschikbare capaciteit
8. Budgettaire gevolgen
9. Doordecentraliseren van onderwijshuisvesting
10. Betrokkenheid en informatievoorziening aan de raad

De thema's worden hieronder kort toegelicht.

1. Bestaande verschillen tussen de onderwijsvelden

In het IHP PO (2017-2026) Arnhem staat dat eerder gekozen is om voor elk van de onderwijsvelden (Primair Onderwijs, Voortgezet Onderwijs en Speciaal Onderwijs) een apart traject te doorlopen en een eigen IHP op te stellen. De uitgangspunten, randvoorwaarden en aspecten per onderwijsveld (Primair Onderwijs, Voortgezet Onderwijs en Speciaal Onderwijs) verschillen immers van elkaar.

De huidige Arnhemse ambitie om tot een integraal IHP te komen, komt overeen met de wens vanuit het Rijk. De bestaande verschillen kunnen een overkoepelend plan echter wel in de weg staan.

In het procesvoorstel wordt (nog) niet duidelijk gemaakt in hoeverre bij het opstellen van een overkoepelend IHP rekening zal worden gehouden met verschillen tussen de drie onderwijsvelden, op het gebied van:

- mate van achterstalligheid, mede in relatie tot de benodigde versus reeds geoormerkte budgetten voor renovaties en nieuwbouw;
- het hebben van een IHP per onderwijsveld (PO en SO wel, VO alleen een kader op hoofdlijnen, echter geen vastgesteld IHP;
- reeds gemaakte afspraken en uitgangspunten;
- cultuurverschillen tussen de onderwijsvelden.

2. Relatie tot de reeds in werking getreden IHP's (PO en SO) en ruimte voor VO

Momenteel zijn voor twee van de drie onderwijsvelden eerder IHP's opgesteld en door de raad vastgesteld. Dit betreft het IHP Primair Onderwijs (2017-2026) en een toekomstvisie (voortgezet) speciaal onderwijs (2011)[3]. Deze toekomstvisie is niet hetzelfde als een IHP, maar bevat wel de kenmerken van een IHP. Voor het derde onderwijsveld, Voortgezet Onderwijs, bestaat nog geen IHP. Hiervoor is eind 2021 is wel een (uitgewerkt) procesvoorstel opgesteld om te komen tot een IHP VO. Dit procesvoorstel dient dus als opmaat voor het opstellen van een IHP VO in de huidige collegeperiode. In deze nota wordt onderkend dat de wens er is om een IHP VO te hebben, omdat er voor de huisvesting van het VO sinds 2009 niet systematisch is gepland en er geen budgetten voor zijn gereserveerd. De urgentie om de huisvesting voor het VO beleidsmatig systematisch en grondig aan te pakken lijkt daarmee aanwezig.

Met het recente voorstel om te komen tot een integraal huisvestingsplan (IHP) voor het onderwijs komt het eerdere voorstel (om een IHP VO op te stellen) te vervallen.

Een belangrijk aspect is te bezien in welke mate bestaande IHP's en daarin gemaakte en afspraken en gecommitteerde budgetten zullen opgaan in het nieuwe overkoepelende IHP. Een belangrijke vraag is wat de status is van bestaande IHP's en daaruit voortvloeiende verwachtingen en reeds aangegane verplichtingen. Ook is van belang welke uitgangspunten gehanteerd gaan worden bij het "laten opgaan" van deze IHP's in het nieuwe overkoepelende IHP (conform procesvoorstel).

3. Samenwerking met andere partijen (schoolbesturen en stakeholders) waaronder ook cultuur

Het college geeft aan dat het van belang is dat er een goede samenwerking is tussen schoolbesturen, de stad en de gemeente. Twee opmerkingen hierbij zijn dat:

1) Uit de onderzoeksresultaten van de RKA blijkt dat deze samenwerking niet optimaal is, of in ieder geval de afgelopen periode niet optimaal was. Het verdient aanbeveling aan deze samenwerking serieus aandacht te besteden.
2) De samenwerking vanwege de integraliteit van het nieuwe IHP een extra dimensie krijgt. Schoolbesturen moeten vanuit verschillende onderwijsvelden (SO, PO, VO) onderling de discussie aangaan, waarbij mogelijk eigen belangen en zienswijzen prevaleren. Los van de vraag op welke wijze dit enigszins efficiënt georganiseerd kan worden, is weinig bekend over hoe dit in de praktijk gaat en welke gevolgen dit mogelijk heeft voor de doorlooptijd.

Op basis van ervaringen in het (recente) verleden vindt de RKA dat samenwerking (tussen gemeente, schoolbesturen en andere (beleidsinhoudelijk) betrokkenen een risico vormt. De organisatie van de samenwerking en het behouden van strakke regie zijn daarbij belangrijke maatregelen.

Cultuur
In bestaande stukken wordt weinig aandacht besteed aan culturele verschillen tussen de onderwijsvelden. Deze waren tot de huidige planvorming niet heel relevant, aangezien

[3] De Koers 2.0 *Passend onderwijs, passende huisvesting, toekomstvisie huisvesting speciaal en voortgezet speciaal onderwijs in Arnhem*, tussenrapportage maart 2011.

arrangementen tussen gemeente en schoolbesturen per onderwijsveld waren georganiseerd. Het is echter wel een relevante vraag in hoeverre de samenwerking tussen gemeente en schoolbesturen van de afzonderlijke onderwijsvelden onderling verschilt of juist overeenkomt. Bijvoorbeeld in termen van mate van formeel/informeel met elkaar omgaan, weten waar de verantwoordelijkheden liggen, mate en wijze van informatievoorziening. Het verdient aanbeveling aan deze aspecten aandacht te besteden alvorens alle partijen met elkaar aan tafel gaan. Bijvoorbeeld door deze onderdeel te maken van de opdracht aan het bureau dat het veldwerk gaat uitvoeren.

Organisatie/omvang
Het plan is om dezelfde organisatiestructuur te hanteren als gebruikt is voor het opstellen van het IHP VO. Zoals reeds opgemerkt is het IHP VO nog niet opgesteld, maar een nota op hoofdlijnen "op weg naar een IHP". Aangegeven wordt dat bestuurders in het PO en (V)SO zullen aanschuiven in de stuurgroep. De bestaande project- en overlegstructuur wordt uitgebreid met de huisvestingsverantwoordelijken per schoolbestuur. Het is niet bekend of alle bestuurders en huisvestingsverantwoordelijken ook daadwerkelijk zullen aanschuiven of vertegenwoordigers namens scholengroepen, maar de vraag komt op of de groep niet te groot wordt om nog op effectieve en efficiënte wijze te kunnen overleggen en tot besluiten te komen.

4. De binding met wijksturing / Van Wijken Weten

In het IHP PO is wijksturing een belangrijk uitgangspunt. Dit wordt in het IHP PO als volgt omschreven:

> *Een belangrijk deel van het collegeprogramma betreft wijksturing. Via het programma Van Wijken Weten is de ambitie om taken, bevoegdheden en budgetten zo veel mogelijk bij de wijk zelf te leggen. Onderwijs is bij uitstek een onderwerp dat wijkgericht is: scholen, zeker de basisscholen, staan midden in de wijk en pakken ook steeds meer die centrale rol, door samenwerking aan te gaan met partners (IKC, brede school, wijkteams, bewonersverenigingen). Onderwijshuisvesting is daarbij een middel om die ambities waar te maken, maar heeft ook een wijkoverstijgend karakter omdat scholen wel gelijk behandeld dienen te worden en afwegingen op basis van gemeentebrede kaders dienen te worden gemaakt (wettelijk vereiste).*
>
> *Het stedelijk karakter maakt de overdracht van taken, bevoegdheden en budgetten naar de wijken complex. Er is daarom gekozen voor een maatwerkaanpak, waarin de afweging op stadsniveau plaatsvindt en de planvorming en uitvoering op wijkniveau met grote betrokkenheid van de wijkteams Leefomgeving en de lokale betrokkenen, zoals schooldirecteuren en locatiemanagers van kindvoorzieningen. Het schoolbestuur blijft hierin wel eindverantwoordelijk (dus neemt de uiteindelijke beslissingen) binnen de kaders van dit IHP.*
> *Bron: Integraal HuisvestingPlan Primair Onderwijs Arnhem 2017-2026*

Met de beoogde samenvoeging van IHP PO, SO en VO in één IHP gefundeerd onderwijs is het interessant om te zien hoe de wijksturing vorm en inhoud gaat krijgen. Ook is het interessant om te kijken naar de nieuwe inrichting van de rol en bevoegdheid van de wijkteams. Dit aspect, dat wel uitvoerig is meegenomen in het IHP PO, wordt vooralsnog niet belicht in het procesvoorstel en verdient hierin wel nadere aandacht.

5. Integraal werken binnen de gemeente - beleidsrijke thema's

In het procesvoorstel wordt benadrukt dat met alle stakeholders eerst de beleidsrijke thema's voor de komende jaren bepaald moeten worden. Een flink aantal thema's wordt opgesomd, waaronder ook de uitwerking van het jeugdbeleid in het kader van kansengelijkheid en de jeugdzorg. De toekomstige onderwijshuisvesting kan verder uitgewerkt en financieel doorberekend worden nadat over deze beleidsrijke thema's met alle betrokkenen "het brede gesprek" is gevoerd. Het procesvoorstel gaat inhoudelijk niet nader in op de relatie tussen jeugdbeleid, jeugdzorg en onderwijshuisvesting. Zowel in de nota Op weg naar een IHP VO Arnhem, als in het bestaande IHP PO en de toekomstvisie (V)SO wordt gerefereerd aan de rol van jeugdbeleid en jeugdzorg in het onderwijshuisvestingsvraagstuk. Verwezen wordt naar het beleidsplan jeugdbeleid 2021-2025 "opgroeien in Arnhem: een toekomst vol kansen". Het risico bestaat dat aandacht voor jeugdbeleid en jeugdzorg in de brede discussie met het gehele werkveld niet de aandacht krijgt die het verdient. Op dit punt geeft de RKA als aanbeveling aan de raad mee erop toe te zien dat bij de totstandkoming van het nieuwe IHP de bestaande kaders voor jeugdbeleid en jeugdzorg als randvoorwaarde worden meegenomen.

De RKA wees al eerder op het belang van goede netwerkvorming rondom jongeren als het om jeugdbeleid ging. Het netwerk van het onderwijs, de sociale wijkteams, jeugdgezondheidszorg en welzijn (en mogelijke andere partners) rondom de jeugdige, is nodig.

6. Organisatie van de samenwerking intern

De organisatie om te komen tot een IHP onderwijs vereist behalve de gemeente de deelname en betrokkenheid van een groot aantal partijen. Dit vereist een strakke sturing. Onder verantwoordelijkheid van de Programmamanager Stedelijk programma Sociaal en Onderwijs wordt het project getrokken door een projectleider onderwijshuisvesting en bestuursadviseurs onderwijshuisvesting. Het is onduidelijk of er specifieke bestuursadviseurs zijn per onderwijsveld. Daarnaast wordt aangegeven dat inzet is benodigd van medewerkers met expertise op een flink aantal beleidsterreinen, zoals benoemd op pagina 5 van het raadsvoorstel. De vraag is, of de groep interne gesprekspartners waarmee het gesprek gevoerd gaat worden niet te groot wordt.

Uit een recent gesprek met de ambtelijk verantwoordelijke (externe) projectleider vernam de RKA dat vanwege capaciteitsproblemen de aanpak zoals beschreven in het procesvoorstel gewijzigd is. Het externe bureau, dat momenteel nog wordt geworven, wordt niet alleen ingezet om de kwalitatieve analyse van een deel van de schoolgebouwen en de uitwerking van de gewenste bouwkwaliteit uit te voeren, maar zal mogelijk ook het projectleiderschap voor zijn rekening nemen. Dit zou een wezenlijk andere aanpak betekenen dan in het procesvoorstel is beschreven. Deze aanpak brengt naar de mening van de RKA grotere risico's met zich mee ten aanzien van de effectiviteit van de geschetste project governance en van inhoudelijke betrokkenheid vanuit beleidsafdelingen. De RKA beveelt aan om als gemeente een strakke regie op het proces te borgen, waarbij gewaakt moet worden voor een te grote afhankelijkheid van een extern bureau.

7. Beschikbare capaciteit

De RKA zet serieuze vraagtekens bij de beschikbaarheid van voldoende capaciteit om dit IHP op te kunnen stellen. De ambities ten aanzien van het betrekken van een grote hoeveelheid beleidsvelden zijn groot. Ook wanneer een fors deel van de werkzaamheden uitbesteed wordt (zoals in het gesprek aangegeven), zal er voldoende capaciteit nodig zijn om de eigen

projectstructuur te bemensen, inclusief vertegenwoordigers vanuit de te betrekken beleidsvelden.

8. Budgettaire gevolgen

Voor het VO houdt de Gemeente Arnhem in de begroting van 2022 nog uitsluitend rekening met een investeringsbudget van € 7 miljoen voor vervangende nieuwbouw voor Guido. Daarnaast is er vanaf 2025 met een structurele stelpost van €600.000 per jaar ter dekking van kapitaallasten als gevolg van nieuwe investeringen in het VO vrijgemaakt. De nota "op weg naar een IHP VO Arnhem" onderkent dat dit bedrag te weinig is om de beschreven visie uit te kunnen voeren. In de programmabegroting 2022 wordt het ontbreken van dekking voor het IHP VO als risico met de grootste financiële impact op de begroting genoemd.

Ook ambtelijk wordt aangegeven dat er geen structurele middelen beschikbaar zijn voor het VO tot en met 2026, aangezien de beschikbare middelen zijn bestemd voor investeringen in het PO, bovengenoemde investering in het VO uitgezonderd.

De bestemmingsreserve voor onderwijshuisvesting wordt vanaf 2023 jaarlijks gevoed met € 3 miljoen uit het coalitieakkoord.

Deze € 3 miljoen is bedoeld voor het nog op te stellen IHP zowel PO, SO als VO) waarbij beleidsrijke gebouwen[4] het uitgangspunt zijn. Deze 3 miljoen is voor toekomstige onderwijsprojecten bovenop de geplande investeringen die al gereserveerd zijn voor de huidige projecten met een totale omvang van circa € 95 miljoen[5]. Uit het onderzoek dat het college komend jaar uitvoert, moet blijken of de ambities uit de beschikbare middelen gedekt kunnen worden.
Voor het VO werd in 2022 € 170 miljoen euro berekend als het totale benodigde investeringsvolume om vanaf 2027 tot 2050 tegemoet te komen aan de behoeften van het VO.[6]

9. Doordecentraliseren van onderwijshuisvesting

Het coalitieakkoord 2014-2018 zette in op de doordecentralisatie van taken van onderwijshuisvesting naar de schoolbesturen. Beide partijen zijn nodig om dit te effectueren. Met het afsluiten van het IHP PO in 2017 hebben schoolbesturen benadrukt dat met het hebben van dit IHP een dusdanig goed afsprakenkader is vastgelegd tussen schoolbesturen en gemeente dat doorcentralisatie (*op dat moment)* geen meerwaarde heeft en zelfs ongewenst is.

In het in 2017 afgesloten IHP PO krijgt de raad ter overweging mee dat zij ervoor dient te waken dat het doordecentraliseren niet doorslaat. Ook moet er gewaakt worden voor een gezonde balans tussen de ambities uit het coalitieakkoord en de bron van financiering vanuit de gemeente. Doordecentraliseren als middel en niet als ultiem doel.

Met de ambitie om te komen tot een IHP funderend onderwijs is het naar de mening van de RKA wenselijk om het brede gesprek over doordecentralisatie te voeren.

[4] Beleidsrijke gebouwen zijn gebouwen met mogelijkheden voor maatschappelijke partners naast de primaire onderwijsfunctie
[5] Zoals opgenomen in de investeringsparagraaf in de begroting 2023. Dit betreft geplande en lopende investeringen in het VSO (+/- € 25 mln.), het PO (+/- € 63 mln.) en voor Guido (€ 7 mln.).
[6] Op weg naar een IHP VO 2021

10. Betrokkenheid en informatievoorziening aan de raad

Zoals in de inleiding en in het raadsvoorstel aangegeven adviseert de RKA het procesvoorstel zo spoedig mogelijk te agenderen en te bespreken in de raad. In het procesvoorstel wordt niet nader ingegaan op de rol en positie van de raad inzake het IHP. De RKA adviseert om ten behoeve van het vervolgproces helder te duiden op welke wijze de raad tussentijds op de hoogte wordt gehouden over de voortgang en inhoudelijke knelpunten die bij het opstellen van het IHP onderwijs Arnhem omhoog komen, mocht dit het geval zijn. Ten slotte adviseert de RKA om ook aan de voorkant afspraken tussen raad en college vast te leggen rondom individuele projecten. Hier kan aan bedragen boven een bepaalde norm worden gedacht of aan informatievoorziening na een specifieke fase in het project. Doel hiervan is dat de raad ook tijdig kan bijsturen op basis van de juiste en actuele informatie.

Persbericht

Arnhem, 16 november 2022

Rekenkamer Arnhem

Extra aandacht gevraagd voor positie en rol Arnhemse gemeenteraad in belangrijk langjarig schoolgebouwenproces

Als de raad zeggenschap wil hebben over het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) dan dient zij actief betrokken te zijn bij en geïnformeerd te worden over het proces om te komen tot het IHP en hierin te maken inhoudelijke keuzes. Ook verdient met name de positie van het Voortgezet Onderwijs (VO) aandacht. Dit en meer signaleert de Rekenkamer Arnhem in Rekenkamerbrief Handreiking Onderwijshuisvesting.

De Rekenkamer Arnhem trekt met haar bestuurlijke reflectie op het procesvoorstel integraal huisvestingsplan onderwijs de gemeenteraad aan de mouw om haar te wijzen op de bescheiden positie in het proces en de inhoudelijk te maken keuzes het komend jaar. Als de raad hier iets over te zeggen wil hebben dan is nauwe betrokkenheid gewenst. Dit betekent ook dat er periodieke, goede en nauwkeurige informatievoorziening dient te zijn vanuit het college.

De RKA signaleert daarnaast in het procesvoorstel IHP onderwijs de positie van het voortgezet onderwijs (VO) als belangrijkste risico. Het VO heeft momenteel in tegenstelling tot de andere twee onderwijsvormen (PO en SO) geen IHP en er is geen substantieel budget aangewezen voor de benodigde investeringen. Het lijkt de RKA wenselijk om te borgen dat de aandacht die het VO behoeft en de middelen die daarvoor benodigd zijn niet ondersneeuwen in een nieuw op te stellen IHP voor het gehele onderwijs.

De reflectie van de RKA laat daarnaast verschillende aandachtspunten zien op het gebied van samenwerking met interne- en externe partners, de ambtelijke bezetting en wijksturing.

Verder lezen?
De bestuurlijke brief en het raadsvoorstel zijn te lezen op **Onderzoeken - Rekenkamer Arnhem** of scan de QR-code.

Noot voor de redactie, niet voor publicatie: Voor nadere informatie kunt u zich wenden tot de voorzitter van de Rekenkamer, de heer Arie Teeuw (06-46141252) of per e-mail (rekenkamer@arnhem.nl).

Aan de gemeenteraad

Datum : 19 juli 2022
Zaaknummer : 677555
Contactpersoon : Marieke Hansma- de Jong
Telefoonnummer : 06-53797395

Onderwerp: Procesvoorstel Integraal Huisvestingsplan Onderwijs Arnhem

Geachte voorzitter en leden,

Met deze brief informeren wij u over het procesvoorstel om te komen tot één integraal huisvestingsplan voor het onderwijs in Arnhem. Tevens wordt hiermee de motie 21M300 afgedaan.

Aanleiding
18 mei 2022 heeft de raad ingestemd met de nota “Op weg naar een Integraal Huisvestingsplan voor het voortgezet onderwijs in Arnhem”. Daarnaast heeft het college toegezegd om nog voor de zomervakantie van 2022 te komen met een procesvoorstel voor het realiseren van één integraal huisvestingsplan voor het funderend onderwijs (primair, voortgezet en speciaal onderwijs) in Arnhem, waarvoor na de zomervakantie 2022 gesprekken met schoolbesturen, de stad en de raad zullen plaatsvinden.

Inmiddels is op 1 juni jl. het coalitieakkoord gepresenteerd. Op het gebied van onderwijs en onderwijshuisvesting wordt de komende vier jaar ingezet op “Gezond en veilig opgroeien” en “School als middelpunt van de wijk”. Ook wordt er in het akkoord aangegeven dat er één integraal huisvestingsplan moet komen om de ambities te kunnen waarmaken.

Deze notitie beschrijft het procesvoorstel om te komen tot één integraal huisvestingsplan. Dit procesvoorstel is schriftelijk afgestemd met de schoolbesturen.

Doel
Het doel is te komen tot één integraal huisvestingsplan met een gezamenlijke visie op het onderwijs in Arnhem.

Stand van zaken
In 2016 heeft de raad ingestemd met het IHP voor het primair onderwijs (PO) in Arnhem. Verschillende scholen zijn of worden gerenoveerd of nieuw gebouwd. Jaarlijks wordt een uitvoeringsprogramma aan de raad ter besluitvorming voorgelegd. Het IHP PO loopt tot met 2026, dit wil zeggen dat er in de

begroting tot en met 2026 rekening is gehouden met investeringen in PO-scholen. Echter, ook na 2026 zijn er nog PO-scholen die vernieuwing nodig hebben.

Voor het (voortgezet) speciaal onderwijs is met de schoolbesturen een apart integraal huisvestingsplan gemaakt. Het grootste deel van de nieuwbouw- en renovatieprojecten is inmiddels afgerond of in de afrondende fase. De investeringen behorende bij de verschillende projecten zijn apart in de begroting opgenomen.

In het voortgezet onderwijs (VO) is er vanaf 2009 niet meer structureel geïnvesteerd. Het tweede halfjaar van 2021 is gebruikt om voor het VO een integraal huisvestingsplan op hoofdlijnen te maken om te bepalen hoeveel ruimte er op termijn nodig is voor het voortgezet onderwijs, welke scholen vernieuwd moeten worden en welke investeringen de komende jaren noodzakelijk zijn.

Wat moet er gebeuren?
De wens van het nieuwe college én van de gemeenteraad is één integraal huisvestingsplan voor het onderwijs in de gemeente Arnhem. Een plan op hoofdlijnen voor de komende 15 jaar in kwaliteit, kwantiteit, financiën, planning en uitvoeringsvolgorde. Dit wordt verder uitgewerkt voor de komende vier jaar met een herijking over twee jaar.

Voordat dat IHP uitgewerkt kan worden in een plan voor benodigde renovaties / nieuwbouw, is het noodzakelijk dat schoolbesturen, gemeente én de stad (partners, verenigingen, ouders, leerlingen, bedrijven, omwonenden enz.) samen de belangrijkste beleidsrijke thema's voor de komende vier jaar bepalen. Dit zijn thema's die in het hele onderwijsveld spelen, dus ook in het MBO, HBO en WO. Deze thema's reiken verder dan de huisvesting. Deze thema's moeten een plek krijgen in dit IHP als één gemeenschappelijke visie.

Mogelijk hebben deze thema's invloed op de huisvesting, maar dat is niet per definitie zo. Die thema's zijn naar alle waarschijnlijkheid nu anders dan over 10 jaar. Vandaar wordt voorgesteld een IHP te maken voor de komende vier jaar (mét stip op de horizon) met een herijkingsmoment na twee jaar.

Thema's die in ieder geval op de agenda staan zijn:
- Kansengelijkheid:
    - Brede brugklassen;
    - Doorlopende leerlijnen;
    - Rijke schooldagen;
    - Inclusief onderwijs;
    - Groepsgrootte;
    - Een leven lang leren;
    - Uitwerking Jeugdbeleid gemeente;
    - Arnhem Oost-aanpak.

    - Pedagogische wijk;
- School in de wijk:
    - School als centraal punt in de wijk;
    - Groene schoolpleinen;
    - Sport / Bewegingsonderwijs;
    - Spreiding van leerlingen over wijken;
    - Schaalgrootte;
    - Cultuur(educatie).
- Samenwerkingen:
    - Voor- en naschoolse opvang;
    - PO – VO – (V)SO maar ook met MBO, HBO (en WO);
    - Samenwerkingen met het bedrijfsleven.
- Duurzaamheid (energie, hergebruik van grondstoffen):
    - Natuur(educatie);
    - Techniek en innovatie.
- Jeugdzorg;
- En mogelijk zijn er nog andere thema's.

Na het brede gesprek over deze thema's kan de invloed hiervan op de toekomstige huisvesting verder uitgewerkt worden en meegenomen worden in financiële doorrekening, uitvoeringsvolgorde en planning.

Parallel aan de inventarisatie van de beleidsrijke thema's worden de huidige kwaliteit en kwantiteit van de huisvesting in kaart gebracht (voor het VO is dat vorig jaar reeds gedaan). Daarnaast worden de uitgangspunten voor de gewenste toekomstige kwaliteit van de huisvesting geformuleerd (waar nodig in relatie tot bovengenoemde thema's). Dit gebeurt onder meer op basis van (de wijzigingen van) het Bouwbesluit, klimaatakkoord, het kwaliteitskader onderwijshuisvesting en wensen op het gebied van flexibiliteit en modulair bouwen. Ook wordt de toekomstige ruimtebehoefte van de scholen berekend op basis van leerlingprognoses (waarin het toekomstige woningbouwprogramma van de gemeente wordt meegenomen). Hierin wordt ook het bewegingsonderwijs meegenomen. Op basis van deze gegevens kan op hoofdlijnen een financiële doorrekening voor de benodigde gebouwaanpassingen / nieuwbouw-programma gemaakt worden (inclusief een voorstel voor verdeling van de kosten tussen gemeente en schoolbesturen). Ook kunnen een eerste planning en uitvoeringsvolgorde opgesteld worden. Indien noodzakelijk wordt gewerkt met scenario's.

Werkwijze
Het belangrijkste onderdeel van het plan is het inventariseren van de belangrijkste beleidsrijke thema's op het gebied van onderwijs de komende jaren en het bepalen van de invloed van deze thema's op de onderwijshuisvesting. Hier komen het beleid van de gemeente (zowel verwoord in het coalitieakkoord als reeds geldend beleid), beleid en wensen van de schoolbesturen en de wensen vanuit de stad (partners, verenigingen, ouders, leerlingen, bedrijven, omwonenden enz.) samen.

De inventarisatie van die thema's zal begeleid worden door een onafhankelijke adviseur op het gebied van onderwijsontwikkelingen. De inventarisatie zal onder meer bestaan uit individuele gesprekken en gezamenlijke workshops.

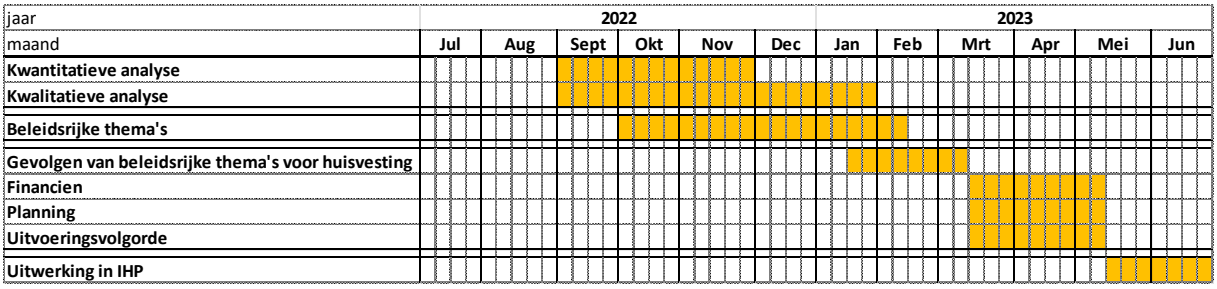
Voor de verdere uitwerking van de gevolgen van de beleidsrijke thema's voor de huisvesting, kwaliteit, kwantiteit, financiële doorrekening, planning en uitvoeringsvolgorde, wordt voorgesteld om dit te doen conform de projectorganisatie die gebruikt is voor het opstellen van het IHP VO op hoofdlijnen: een stuurgroep met daarin wethouder en bestuurders met daaronder een projectgroep waarin de ambtelijke ondersteuning en per schoolbestuur de huisvestingsverantwoordelijke zitting nemen.

Planning

Het doel is om medio 2023 één integraal huisvestingsplan in concept gereed te hebben. Er moet snel duidelijkheid zijn over de beleidsrijke thema's in het onderwijs die van invloed zijn op de onderwijshuisvesting. De gesprekken en workshops hiervoor zullen zoveel mogelijk in het tweede half jaar van 2022 georganiseerd worden.

De kwalitatieve en kwantitatieve analyses kunnen na de zomer van 2022 starten. Wanneer bekend is welke beleidsrijke thema's de komende vier jaar in het IHP meegenomen worden, kan in februari 2023 de invloed hiervan op de onderwijshuisvesting verwerkt worden. Vervolgens kunnen financiën, planning en uitvoeringsvolgorde vanaf maart 2023 uitgewerkt worden en wordt uiteindelijk het IHP opgesteld.

In onderstaande figuur is de planning op hoofdlijnen weergegeven.

Organisatie

Om tot één integraal huisvestingsplan voor het onderwijs in Arnhem te komen is het van belang dat er een goede samenwerking is tussen de schoolbesturen, de stad en de gemeente. De gemeente organiseert en neemt het voortouw in het opstellen van het huisvestingsplan. Maar dat kan niet zonder inbreng van schoolbesturen en stad.

Voorgesteld wordt om de projectorganisatie die is gebruikt voor het opstellen van het IHP VO op hoofdlijnen, voort te zetten in dit traject. Dit betekent dat de bestuurders in het PO en (V)SO zullen

aansluiten bij de stuurgroep die onder voorzitterschap van de wethouder Onderwijshuisvesting functioneert. De bestaande projectgroep wordt uitgebreid met de huisvestingsverantwoordelijken per schoolbestuur.

In de projectgroep vindt de inhoudelijke uitwerking plaats en wordt de stuurgroep voorbereid. In de stuurgroep wordt richting gegeven aan het opstellen van het IHP en komen ook de beleidsrijke thema's aan de orde.

Binnen de gemeente valt dit project onder verantwoordelijkheid van de Programmamanager Stedelijk programma Sociaal en Onderwijs. Ambtelijk wordt dit getrokken door de bestuursadviseurs onderwijshuisvesting. Daarnaast is inzet benodigd van collega's met expertise op het gebied van Sport, Cultuur, Natuur, Duurzaamheid, Jeugdbeleid, Arnhem Oost, Fysiek, Vastgoed, Control en wordt de samenwerking gezocht met de opstellers van het accommodatiebeleid.

Voor inventarisatie en uitwerken van de beleidsrijke thema's wordt een extern adviseur op het gebied van onderwijs ingehuurd.

Inzet voor realisatie IHP (kosten gemeente)
Het komende jaar zal vanuit het Stedelijk programma Sociaal en Onderwijs de regie genomen worden in het opstellen van het IHP. Dit vraagt om inzet van de bestuursadviseurs. Niet alleen op het gebied van onderwijshuisvesting, maar ook collega's van andere afdelingen om de inhoudelijke uitwerking van de thema's vorm te geven en de vertaling daarvan naar de schoolgebouwen te maken. Ook de collega's van de teams leefomgeving worden gevraagd mee te denken met de inhoudelijke uitwerking van de thema's. Hieraan wordt prioriteit gegeven; dit wordt gedekt uit de huidige begroting / formatie.

De uitvoering van het proces vraagt daarnaast om extra inzet van een projectleider onderwijshuisvesting en een onafhankelijk adviseur op het gebied van onderwijsontwikkelingen. Voor 2022 wordt de inzet geraamd op € 75.000, dit komt ten laste van de BR Onderwijshuisvesting. Voor 2023 wordt de inzet geraamd op € 90.000, dit komt ten laste van het Budget Onderwijshuisvesting.

Daarnaast zal voor de kwalitatieve analyse van een deel van de schoolgebouwen en de uitwerking van de gewenste gebouwkwaliteit externe expertise worden ingehuurd. Hiervoor wordt de inzet geraamd op € 65.000, dit komt ten laste van de BR Onderwijshuisvesting. Bij een volgend verzamelbesluit zal de inzet vanuit BR Onderwijshuisvesting (€ 75.000 + € 65.000) in de begroting worden verwerkt.
De BR Onderwijshuisvesting wordt vanaf 2023 jaarlijks gevoed met € 3 mln. uit het coalitieakkoord. Deze € 3 mln. is bedoeld voor het gehele IHP (zowel PO, SO en VO) waarbij beleidsrijke gebouwen het uitgangspunt zijn. Uit dit onderzoek moet blijken of de ambities uit de beschikbare middelen gedekt kunnen worden.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

J. H. de Baas A. Marcouch

Verslag oriënterend gesprek in het kader van het onderzoek van de Rekenkamer Arnhem naar onderwijshuisvesting.

Dit verslag is alleen bedoeld voor de deelnemers van het hieronder genoemde interview. Het verslag vormt één van de informatiebronnen in het kader van het onderzoek. Wij vragen u het verslag kritisch te bestuderen en aan te geven of dit de wijze was waarop u zaken bedoeld heeft.
Graag -indien nodig- uiterlijk 8 oktober 2021 een met 'Wijzigingen bijhouden' gewijzigd verslag mailen naar: h.sietsema@partnersenpropper.nl

Naam respondent	Functie	Organisatie
Sylvia Veltmaat	Bestuurder	Flores Onderwijs
Wouter Houet	Strategisch adviseur huisvesting	Flores Onderwijs

Naam interviewer (s)	Organisatie/Functie
Peter Struik	Directeur Partners+Pröpper Noordwijk
Interviewgegevens	
Datum	29 september 2021
Status verslag	Geverifieerd
Aantal pagina's van verslag	5

Gespreksagenda

1 De huidige situatie:
- > Wat is de staat (kwaliteit) van de onderwijsgebouwen van uw organisatie?
- > Zijn er plannen voor renovatie, aanpassingen van bestaande gebouwen, uitbreiding en/of nieuwbouw en in welk stadium bevinden deze plannen zich?
- > Hoe is het inzicht in de staat van de huidige onderwijshuisvesting (en toekomstige behoeften of ontwikkelingen) georganiseerd en hoe wordt dat inzicht gedeeld en besproken met de gemeente?

2 Pedagogische eisen:
- > Hoe werken pedagogische wensen en eisen door op de gebouwen?
- > Gebeurt dit in voldoende mate of is verbetering nog mogelijk?
- > In het bijzonder: faciliteert het gebouw passend onderwijs?

3 Multifunctionaliteit en innovatie van gebouwen:
- > In hoeverre worden de gebouwen multifunctioneel gebruikt en levert dit kansen op door brede educatieve verbindingen te maken met bijvoorbeeld sport, cultuur, welzijn et cetera.
- > Hebben de onderwijsgebouwen ook een bredere functie in de wijk?, zo ja aan welke opgaven in de wijk levert onderwijshuisvesting een bijdrage?
- > In hoeverre voorzien de huidige gebouwen in slimme en efficiënte oplossingen zodat snel kan worden aangepast aan nieuwe inzichten, eisen en gebruikersdoelen?

4 Duurzaamheid:
- > In hoeverre wordt met de bestaande gebouwen en eventuele renovaties en nieuwbouw rekening gehouden met de landelijke klimaatdoelen rondom de energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie?

5 Samenwerking met de gemeente en samenwerking tussen schoolbesturen:
- > Hoe ervaart u de samenwerking met de gemeente in het algemeen?
- > Hoe vindt de afstemming over onderwijshuisvesting plaats?
- > Wat werkt in de samenwerking goed, wat kan beter?

> Is er sprake van samenwerking tussen schoolbesturen op het terrein van onderwijshuisvesting?
> Zo ja, wat levert de samenwerking op?

6 Tot slot: wat zijn uw tips en suggesties?

> Wat zijn de belangrijkste opgaven voor de komende jaren?
> Hoe moet de samenwerking met de gemeente en tussen schoolbesturen onderling verder vorm worden gegeven en worden doorontwikkeld?
> Welke kansen en barrières doen zich daarbij voor?

Verslag

(HISTORISCHE) CONTEXT EN HUIDIGE SITUATIE

Flores Onderwijs heeft circa 30 schoollocaties in Arnhem en is daarmee de grootste. Met betrekking tot het onderwerp onderwijshuisvesting doen zich drie situaties voor:

1 Stand alone gebouwen: Flores Onderwijs is dan enige gebruiker van het gebouw dat enkel bestemd is voor onderwijs. Soms is in een dergelijk gebouw ook een samenwerkende kinderopvangpartij gehuisvest, t.b.v. de vorming van een kindcentrum;
2 Gebouwen waarin scholen van Flores Onderwijs samenwonen met scholen van andere besturen en andere kindpartijen (kinderopvang t.b.v. vorming kindcentrum).;
3 Multifunctionele Centra (MFC) die ruimte bieden aan een mix van functies, waaronder onderwijs. Deze gebouwen zijn in eigendom van en worden beheerd door de gemeente.

Zo'n 12 jaar geleden werden er in Arnhem (maar ook in andere gemeenten) MFC's gebouwd. Deze accommodaties zouden het kloppend hart van een wijk moeten zijn en meerdere functies moeten huisvesten. De gemeente heeft de MFC's gebouwd maar de 'businesscase' was niet goed doordacht en er is onvoldoende geluisterd naar de wensen van scholen. Het wensenpakket van de gemeente en de visie van de architect voerden de boventoon. Het gevolg is dat er nu gebouwen staan die niet of niet optimaal geschikt zijn voor onderwijs en ook onbetaalbaar zijn voor scholen in het primair onderwijs. De scholen hebben nog steeds last van deze erfenis. In de periode van de ontwikkeling en bouw van MFC's was namelijk nagenoeg het gehele budget voor onderwijshuisvesting bestemd voor MFC's. Het gevolg was dat de gemeente een zeer beperkt budget had voor het buitenonderhoud van de bestaande voorraad van schoolgebouwen en er is dan ook in de loop der jaren flink achterstallig onderhoud ontstaan. Het vraagt een grote inspanning en investering om dit achterstallige onderhoud weg te werken. De meeste scholen, waaronder Flores Scholen, beschikken niet over voldoende financiële middelen om dit te doen. Dit maakt dat de gebouwenvoorraad gemiddeld gezien sterk verouderd is.

Door de decentralisatie in 2015 van het buitenonderhoud (zie het onderstaande kader) ontstond dan ook een discussie tussen de gemeente en de schoolbesturen hoe om te gaan met het achterstallig onderhoud als erfenis van eerder gemeentelijk beleid rondom de MFC's. De schoolbesturen wilden een overdracht van financiële middelen van de gemeente voor het wegwerken van de achterstand op het buitenonderhoud. De lumpsum van het Rijk hield immers geen rekening met opgelopen achterstallig onderhoud dat is veroorzaakt door lokaal beleid van de gemeente. De gemeente Arnhem bleek echter niet in staat hiervoor financiële middelen over te dragen omdat er geen reserves waren aangelegd voor onderhoud van de schoolgebouwen.

Per 1 januari 2015 zijn de gemeenten en schoolbesturen gezamenlijk verantwoordelijk voor de huisvesting van het primair onderwijs. Dat wil zeggen:

> De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor zowel het buiten- als het binnenonderhoud. Dit wordt ook wel de doordecentralisatie[1] van het buitenonderhoud genoemd, want tot 1 januari 2015 waren de schoolbesturen enkel verantwoordelijk voor het binnenonderhoud. Om ook het buitenonderhoud te kunnen bekostigen is aan de lumpsum van het primair onderwijs € 158.8 Mln. toegevoegd, afkomstig uit het gemeentefonds.
> De gemeente blijft verantwoordelijk voor de bekostiging van nieuwbouw en uitbreiding. Zoals voor 1 januari 2015 ook al het geval was. De gemeente ontvangt voor haar financieel aandeel in die verantwoordelijkheid niet-geoormerkte middelen uit het gemeentefonds.

De gemeente is dus verantwoordelijk voor voldoende huisvesting, de scholen zijn verantwoordelijk voor het onderhoud van de locaties en de kwaliteit van de huisvesting is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Dat betekent concreet dat de schoolbesturen zich tot de gemeente kunnen wenden voor vervangende nieuwbouw indien er sprake is van 'bouwkundig afgeschreven gebouwen', voor noodzakelijke uitbreiding en constructiefouten of herstel van schade in bijzondere gevallen. Alle overige taken, zoals binnen- en buitenonderhoud, aanpassingen en de exploitatie liggen bij de schoolbesturen.

Een volgende stap was de ontwikkeling van het Integraal Huisvestingsplan. Het idee daarbij was om integraal en meerjarig naar de onderwijshuisvesting van het gehele primair onderwijs in Arnhem te kijken en daarmee ook afgewogen keuzes te kunnen maken en te prioriteren. De toenmalige wethouder heeft hier een belangrijke rol in gespeeld en zich ook hard gemaakt om een hogere norm per m2 af te spreken dan landelijk gebruikelijk is. Hiermee ontstond meer financiële ruimte voor de scholen om goede gebouwen neer te zetten die voldoen aan de eisen van de huidige tijd. Daarbij bleven een aantal weeffouten nog wel bestaan. Zo wordt in de bepaling van de leegstand in de bestaande voorraad de vorming van Integrale Kindcentra in deze bestaande gebouwen niet meegenomen en worden voorschoolse activiteiten (zoals kinderopvang) niet meegenomen als educatieve m2. Dit schept het beeld dat er sprake is van veel leegstand, terwijl deze 'leegstand' feitelijk voor een groot deel wordt benut voor de vorming van kindcentra. Voor nieuwbouw kan de voorschoolse opvang overigens wel worden meegenomen. Er is veel discussie over wat precies educatieve m2 zijn. Kinderopvang in de bestaande gebouwen is daarbij uitgesloten. Dat betekent dat bij groei van het aantal leerlingen de schoolbesturen worden gedwongen om gebruik te maken van de m2 die de kinderopvang in gebruik heeft. Een oplossing voor dit probleem is concreet beleid vaststellen waarin kindcentra ook in bestaande schoolgebouwen kunnen worden ondergebracht en daarmee onderdeel worden van het aan educatieve m2. Een andere mogelijkheid is om de m2's voor de kinderopvang duurzaam te onttrekken aan het onderwijs. Hier moet een gesprek over worden gevoerd met de gemeente.

Samenwerking

De ontwikkeling van het IHP was een goede stap om tot betere samenwerking te komen met de gemeente. De toenmalige wethouder had ook een positie in Arnhem en ging er ook voor staan. Hij heeft ook bovenop de ambtelijke formatie 3 fte's extra ingezet om voldoende aandacht te kunnen besteden aan de vraagstukken rondom onderwijshuisvesting en om te kunnen komen tot het IHP, het strategische fundament voor de vernieuwing van de schoolgebouwen in de periode 2017-2026. Samen met schoolbesturen is een goede foto gemaakt van de stand van zaken rondom

[1] Opmerking respondent: Doordecentralisatie kan ook betekenen dat alle taken en verantwoordelijkheden van de gemeente met betrekking tot onderwijshuisvesting (investeringen) worden overgeheveld naar de schoolbesturen. Dit is volledige doordecentralisatie. Mijn toevoeging is om misverstanden te voorkomen (in de raad is in het verleden gesproken over volledige doordecentralisatie).

onderwijshuisvesting met betrekking tot het primair onderwijs en dit dwong alle partijen om rationele keuzes te maken. We zijn nu echter vijf jaar verder en de actualiteit heeft het IHP ingehaald. Het onderhoud van de bestaande voorraad schoolgebouwen blijft een groot vraagstuk door de erfenis uit de periode van de MFC's en daarbij zijn eisen rondom ventilatie en duurzaamheid (BENG) bijgekomen. Alleen al voor de scholen van Flores Onderwijs vraagt het ventilatievraagstuk om een investering van totaal € 5,3 Mln. (prognose) waarvan € 1,3 Mln. door Flores zelf en de resterende € 2,0 Mln. vanuit rijk en gemeente wordt gefinancierd. Met betrekking tot nieuwbouw is er wel voortgang geboekt. Flores Onderwijs heeft inmiddels twee nieuwe gebouwen gerealiseerd (IKC De Klimboom en Daltonschool Confetti) en een aantal scholen is gefuseerd en samengevoegd in een gebouw. Er zitten nog 8 nieuwe gebouwen in de planning, deels in ontwikkeling en deels in de realisatiefase. Het IHP heeft als investeringsprogramma dus goed gewerkt.

De nieuwbouwprojecten worden wel gerealiseerd maar het is in de samenwerking met de gemeente wel een moeizaam proces. De gemeente heeft grote moeite om opgaven in samenhang te brengen met maatschappelijke ontwikkelingen die spelen. Zo is er onvoldoende samenhang tussen de bouw van een nieuwe school in een wijk en de woningbouw of demografische ontwikkelingen. De leerlingenprognoses waarmee de omvang van de nieuwbouw wordt bepaald, nemen alleen woningbouwontwikkelingen mee die in de bestemmingsplannen onherroepelijk zijn vastgesteld. Het uitgebreide woningbouwprogramma voor de middellange en lange termijn is hierin niet meegenomen. Daarnaast is het bij projecten heel lastig gebleken om aanpalende ontwikkelingen (gebiedsontwikkeling) mee te nemen in de planvorming. Het lijkt allemaal los van elkaar te staan.

Ook de projectrealisatie gaat met horten en stoten en veel zaken verzanden in de ambtelijke organisatie waar nauwelijks goede samenwerking is tussen verschillende disciplines. Het is moeilijk om uitgangspunten mee te krijgen bij de ontwikkeling van een nieuw gebouw, deze komen gaandeweg tot stand. Het idee is dat de gemeente regie zou moeten voeren op de uitgangspunten en de scholen binnen hun mandaat als bouwheer de projecten kunnen uitvoeren. Regievoering vanuit de gemeente komt echter niet goed uit de verf door de verkokerde en stroperige gemeentelijke organisatie. Daarnaast lijkt er binnen de gemeente onvoldoende / geen budget te zijn gereserveerd om de zaken op te pakken die buiten het nieuwbouwbudget vallen van de school. Veel nieuwbouwlocaties zijn groter dan het nieuwbouwplan van de school zelf, waardoor de gemeente een deel van het terrein terug krijgt. Het is vervolgens lastig om hier ook een invulling voor te krijgen. Ook vragen nieuwbouwprojecten om aanpassingen aan het openbare gebied, voor bijvoorbeeld verkeer, parkeren en openbaar groen. Deze zaken kunnen niet worden bekostigd uit de nieuwbouwnorm van het IHP.

Een voorbeeld is de school Confetti. De school was tot zomer 2021 gehuisvest in het Multi Functioneel Centrum (MFC) Omnibus. Februari 2018 is gestart met het vormgeven van plannen voor nieuwbouw van de school in het deel 'Buurt aan de Weide'. Er is een nieuw schoolgebouw gerealiseerd in het deel van de Schuytgraaf. De verkeerssituatie is door de gemeente onvoldoende meegenomen tijdens het nieuwbouwproject alsmede de actuele verwachtingen (statistiek) rondom het aantal leerlingen. Het gevolg is dat er vanaf de eerste dag van opening al vier lokalen te weinig waren.

Ander voorbeeld is het IKC De Klimboom. Is inmiddels gerealiseerd (in mei 2020 opgeleverd) maar de buitenruimte rondom het terrein van de school is pas recent op orde gebracht met een tijdelijke inrichting. Dit terwijl vanuit de planvorming van de nieuwbouw al in een vroegtijdig stadium door het projectteam werd gewezen op het omliggende terrein. De beleidsmedewerker/bestuursadviseur onderwijs, contactpersoon voor het schoolbestuur binnen de gemeente, slaagde er niet in om intern een afdeling verantwoordelijk te krijgen voor dit onderdeel. Bovendien leek er geen budget beschikbaar te zijn binnen de gemeente.

De Mozaïek is een basisschool waarvoor momenteel de planvorming wordt opgestart. Bij de twee locaties van deze school (Zwanebloemlaan en Eimerssingel) spelen allerlei zaken rondom gebiedsontwikkeling. Gemeente slaagt er niet in om deze in verbinding te brengen met de vernieuwing van de schoolgebouwen.

Voor SBO De Piramide heeft Flores recent de planvorming opgestart. We zijn daarbij in afwachting van goede kaders en randvoorwaarden vanuit de gemeente. Tot op heden hebben wij hiervoor het overleg geïnitieerd en de regie gevoerd op het proces, maar verwachten nu van de gemeente dat zij komt met een helder kavelpaspoort met uitgangspunten. Daarbij ligt tevens de vraag bij de gemeente om de invloed van eventuele woningbouwontwikkelingen in de omgeving mee te nemen. Hetzelfde geldt overigens voor basisschool De Zyp

Doorontwikkeling

Kunnen jullie aangeven wat de belangrijkste punten zijn voor verbetering van (en suggesties voor oplossingsrichtingen):

1. **Onderwijshuisvesting bestaande voorraad en nieuwbouw:**
   a. Ten aanzien van de bestaande voorraad is het noodzakelijk dat gemeente samen met schoolbesturen beleid ontwikkelt voor de vorming van kindcentra. Het gaat erom dat er duurzame samenwerking mogelijk is met kinderopvangpartners, en dat de capaciteit/leegstand van de onderwijshuisvesting hierop wordt aangepast, bijvoorbeeld door het opnieuw definiëren van educatieve meters of het onttrekken van ruimte aan de onderwijsbestemming. Tevens is het van belang om hieraan gekoppeld beleid te ontwikkelen voor verhuur / medegebruik van bestaande schoolgebouwen.
   b. De nieuwbouwplannen zoals opgenomen in het IHP blijven uitvoeren, waarbij vooraf gemeente in overleg met schoolbesturen verkent welke kansen er liggen voor koppeling met maatschappelijke initiatieven in de omgeving. Daarnaast dient te worden verkend wat het effect is van eventuele woningbouwontwikkeling in de omgeving van de school op de leerlingenprognose. Van de gemeente wordt hierin regie verwacht. Het is daarbij belangrijk dat de gemeente hier mensen en middelen voor vrijspeelt.
   c. Verdere verduurzaming van de onderwijshuisvesting mogelijk maken door het in gang zetten van een proces om te komen tot een vervolg op het huidige IHP. Hierbij is het van belang dat PO, VO en SO komen tot een gezamenlijk plan, waarbij kansen voor samenwerking en verbinding tussen de onderwijssoorten wordt onderzocht. Er dient daarnaast expliciet aandacht te zijn voor de koppeling met de doelstellingen rondom woningbouwontwikkeling;
2. **De samenwerking met de gemeente:**
   a. De schoolbesturen en de gemeente hebben in het vervolg op het strategische IHP gezamenlijk gewerkt aan een draaiboek voor de samenwerking tijdens de uitvoering van het IHP. Hierin zijn de verantwoordelijkheden en rollen uitgesplitst, en is een voorstel gedaan voor de projectorganisatie van de uitvoering van het IHP De samenwerking in de praktijk blijkt niet geheel een afspiegeling te zijn van dit draaiboek. Zo zou er sprake zijn van een regiegroep IHP, waarin een afvaardiging van de schoolbesturen samen met gemeente (onder regie gemeente) de uitrol van het IHP monitort en toewerkt naar een verantwoording hiervan richting besturen (gemeentebestuur en schoolbestuur). Op dit moment vindt vooral individueel overleg plaats tussen schoolbesturen en gemeente en vindt de verantwoording achter de schermen plaats binnen de gemeente, waarover de schoolbesturen worden geïnformeerd.
   b. In de uitvoering van de projecten zou het handig zijn als er binnen de gemeente gewerkt wordt met integrale projectteams, waarin verschillende disciplines zijn vertegenwoordigd. Deze integrale projectteams dienen dan ook wel te worden voorzien van budget en mandaat om samen met het schoolbestuur de ontwikkeling integraal op te pakken.

Handreiking Onderwijshuisvesting

Presentatie Rekenkamer Arnhem Politieke Avond 14 december 2022

Flashforward naar juni ’23

- Raad u mag hier onderaan tekenen bij het kruisje.

Raad, eis je plek op

- Nu lijkt het momentum! IHP onderwijs in ontwikkeling

- Op welke momenten kan je iets in dit proces?
- Waar wil je van zijn?

Waar wil je heen met het onderwijs?

- Besluit over miljoenen.
- Uitgelezen kans om de Arnhemse visie op de leeromgeving van kinderen vorm te geven.
- Hoe verbind je onderwijs met jeugd etc.

Zet nu al meer geld opzij voor investeringen in het VO

- Begin niet pas na 2026 met echt geld vrij maken. De 3 miljoen per jaar reserveren voor het VO lijkt erg beperkt.
- Dan kom je flink in de knel

Houd de ambtelijke capaciteit in de gaten

- De visie op onderwijs en onderwijshuisvesting is van Arnhem.
- Ambities in procesplan vraagt om het betrekken van veel stakeholders
- Raad ook een van de stakeholders
- Hoe houd je als raad hier toezicht op?

Reflectie Rekenkamer

- Hoofdboodschap: raad houd uw positie in de gaten.
- Raad werp een blik op de financiële gevolgen
- Raad bewaak in het voorstel dat andere maatschappelijke effecten worden meegenomen zoals jeugdbeleid & wijkteams

BEHANDELRESULTAAT

Raadsvoorstel ‘Rekenkamerbrief handreiking onderwijshuisvesting’- 14-12-2022

Raadsvoorstel ‘Rekenkamerbrief handreiking onderwijshuisvesting’

Zaaknummer:	-
Portefeuillehouder:	Kundic

Resultaat van bespreking:

Aanwezig
De raadsleden/fractievolgers Zevenbergen (Volt), Kraaijenbrink (Arnhem Centraal), Kumas (VVD), Roelen (SP), Groot (CDA), Brandts (D66), Noomen (GroenLinks), Aydemir (DENK), Hogenhout (PvdD), Wiggers (AOP), Zijlstra (CU)
De fracties van de PvdA, PVV en FvD zijn niet aanwezig.

Verder zijn aanwezig vanuit de rekenkamer: de heer Teeuw (voorzitter rekenkamer), de heer Kaymak (lid rekenkamer), mevrouw Van Elteren (onderzoeker) en mevrouw De Lange (onderzoeker)

Bespreking
De raadskamer is gestart met de informatieve fase, deze bestond uit twee delen:

Deel 1: Presentatie Rekenkamer
De voorzitter van de Rekenkamer Arnhem verzorgt een korte presentatie over de voorliggende brief en het advies van de Rekenkamer. Fracties hebben verduidelijkende vragen gesteld en deze zijn beantwoord.

Deel 2: Rondetafelgesprek met onderwijsinstellingen
Het rondetafelgesprek start met een openingspitch van ongeveer 2-3 minuten van de deelnemende organisaties. Vervolgens vindt er een open gesprek plaats tussen de vertegenwoordigers van de fracties en de deelnemers van het rondetafelgesprek.

	Deelnemers rondetafelgesprek		
1	Hennie Loeffen	Lid College van Bestuur De Onderwijsspecialisten	
2	Erik Jan Aalbers	Beleidsmedewerker Onderwijshuisvesting Cordeo Scholen	
3	Marie-José Kuijpers	directeur Onderwijs & Onderzoek - Quadraam	Spreken gezamenlijk in
4	Roger Klinkers	Senior Adviseur - Quadraam	
5	Sylvia Veltmaat	Voorzitter College van Bestuur - Flores Onderwijs	
6	Jan Jacob van Dijk	Voorzitter College van Bestuur - COG	Spreken gezamenlijk in
7	Marijn Gunnink	Arentheem College	

BEHANDELRESULTAAT

Raadsvoorstel ‘Rekenkamerbrief handreiking onderwijshuisvesting’- 14-12-2022

Conclusie
De voorzitter heeft aan het einde van de bespreking geconcludeerd dat de informatieve fase is afgerond. Het voorstel zal worden doorgeleid naar de meningsvormende fase 1.

De raadsadviseur,

M. Piscaer

De voorzitter,

G. Van der Laak

Van: rekenkamer
Verzonden: dinsdag 20 december 2022
Onderwerp: Beantwoording vraag onderwijshuisvesting van de SP-fractie

Beste raadsleden en fractievolgers,

De SP-fractie heeft onderstaande vraag gesteld naar aanleiding van de presentatie en het rondetafelgesprek onderwijshuisvesting van 14 december.

Eén van de schoolbestuurders (dhr. Van Dijk) pleitte namelijk voor een verdere doordecentralisatie. Echter, in de Rekenkamerbrief lezen we dat de Rekenkamer hiervoor lijkt te waarschuwen en oproept tot terughoudendheid hierin. Zou u dit advies verder toe kunnen lichten? Welke risico's doemen volgens u op? En hoe beoordeelt u dan het pleidooi van de heer Van Dijk voor tóch verdere doordecentralisatie?

We hebben de werkwijze bij de rekenkamer dat we vragen m.b.t. onderzoeken aan de gehele raad sturen, zodat de informatiepositie van alle raadsleden gelijk is. De onderstaande reactie is besproken in de rekenkamervergadering van 20 december jl.

Onderwijshuisvesting bestaat uit verschillende complexe elementen. Doordecentralisatie van onderwijshuisvesting is én van die complexe zaken. Bij volledige doordecentralisatie zijn de schoolbesturen volledig verantwoordelijk voor de voorzieningen die de gemeente momenteel biedt. In de brief pleiten wij er voor om het gesprek over doordecentraliseren te voeren met elkaar als middel en niet als einddoel. Doordecentralisatie is geen verplichting of recht voor schoolbesturen of voor de gemeente.

Het gesprek daarover kan ook gedurende van richting veranderen. Zo hebben de besturen uit het PO in bij het opstellen van het IHP PO destijds opgegeven geen doordecentralisatie te willen omdat het afsprakenkader voldoende was. Uiteraard kan hun wens veranderen.

Vanuit zijn positie als schoolbestuurder is de wens Van Dijk om door te decentraliseren niet ongebruikelijk. Het beoordelen van het pleidooi van de heer Van Dijk doen wij, begrijpelijkerwijs, niet.

Met vriendelijke groet namens de Rekenkamer Arnhem,
Meriam de Lange

Onderzoeker Rekenkamer Arnhem

Nogmaals dank voor je vraag en interesse in ons onderzoek. De onderstaande reactie is besproken in de rekenkamervergadering van 20 december jl.

Heeft de onderstaande vraag gesteld.

Onderwijshuisvesting bestaat uit verschillende complexe elementen. Doordecentralisatie van onderwijshuisvesting is én van die complexe zaken. Bij volledige doordecentralisatie zijn de schoolbesturen volledig verantwoordelijk voor de voorzieningen die de gemeente momenteel biedt. In de brief pleiten wij er voor om het gesprek over doordecentraliseren te voeren met elkaar als

middel en niet als einddoel. Doordecentralisatie is geen verplichting of recht voor schoolbesturen of voor de gemeente.

Het gesprek daarover kan ook gedurende van richting veranderen. Zo hebben de besturen uit het PO in bij het opstellen van het IHP PO destijds opgegeven geen doordecentralisatie te willen omdat het afsprakenkader voldoende was. Uiteraard kan hun wens veranderen.

Vanuit zijn positie als schoolbestuurder is de wens Van Dijk om door te decentraliseren niet ongebruikelijk. Het beoordelen van het pleidooi van de heer Van Dijk doen wij, begrijpelijkerwijs, niet.

Ik hoop dat je met deze uitleg verder bent geholpen.

Met vriendelijke groet namens de Rekenkamer Arnhem,
Meriam de Lange

Onderzoeker Rekenkamer Arnhem

Titel/onderwerp: # Kennismaking Adviesraad Werk en Inkomen

Raadsadviseur: P. Wielaard Telefoonnr: 377 4836 petra.wielaard@arnhem.nl

Van:	Agendacommissie		
Portefeuillehouder:	Mark Lauriks		
Doel activiteit	Informerend (I)		
Toelichting	Namens de gemeenteraad van Arnhem is de Adviesraad Arnhem uitnodigt om tijdens de Politieke Avond van 14 december kennis te komen maken met de nieuwe gemeenteraad van Arnhem. Na de eerdere kennismaking in juli met de Adviesraad Jeugd en WMO zal nu de kennismaking met de Adviesraad Werk en Inkomen plaatsvinden. De kennismaking is al eerder geagendeerd geweest maar kon door omstandigheden geen doorgang vinden. Als gevolg van het volle inwerkprogramma voor de nieuwe raad is er voor wederzijdse kennismaking en ontmoeting nog geen gelegenheid geweest, anders dan persoonlijke initiatieven. Om deze ontmoeting te bevorderen is de Adviesraad gemeente Arnhem met instemming van het dagelijks bestuur van de Agendacommissie uitgenodigd om te komen vertellen over hun rol en werkwijze, en het beantwoorden van vragen van raadsleden. En wellicht heeft de Adviesraad zelf ook vragen aan de raad(skamer). De bijeenkomst zal in raadskamerverband plaatsvinden. De volgende leden van de Adviesraad zullen aanwezig zijn: Marijke Hardeman Sylvia Pels Cynthia Hupkens Rob van Belle Jan van der Hidde Nanda Bakker		
Voorgesteld resultaat van de bespreking	Het doel is wederzijds kennismaken en ontmoeten, zodat de woordvoerders Werk & Inkomen goed geïnformeerd worden over de rol en werkzaamheden van de Adviesraad.		
Spreekrecht publiek	Niet van toepassing		
Behandeladvies	De leden van de Adviesraad Werk en Inkomen zullen zichzelf introduceren en in het algemeen wat vertellen over hun werkzaamheden voor de Adviesraad. Daarnaast zal er bijzondere aandacht zijn voor de Participatiewet. Vervolgens is er ruimte voor het stellen van vragen en een gesprek met de aanwezige woordvoerders. De portefeuillehouder(s) is uitgenodigd om als toehoorder aanwezig te zijn.		
Bijlagen			
Website “WijzijnAdviesraadWerkenInkomenArnhem”			

Link naar “WijzijnAdviesraadWerkenInkomenArnhem”

BEHANDELRESULTAAT

Kennismaking Adviesraad Werk en Inkomen
Informatief – 14-12-2022

GEMEENTE Arnhem

Kennismaking Adviesraad Werk en Inkomen

Resultaat van bespreking:

Aanwezig

De raadsleden/fractievolgers Bal (Denk), Wiggers (Arnhemse Ouderen Partij), Pape (VVD), Scholten (Volt), Koorn (CDA), Jansen (ChristenUnie), Brandts (D66), Quint (GroenLinks), Eliëns (Partij voor de Dieren), Razza (Arnhem Centraal)
De fracties van PvdA, SP, PVV en Forum voor Democratie waren niet vertegenwoordigd.

Namens de adviesraad Werk en Inkomen Arnhem: Nanda Bakker, Sylvia Pels, Cynthia Hupkens, Rob van Belle en Jan van der Hidde
Verder aanwezig: Wethouder Mark Lauriks

Bespreking
De raadskamer is gestart met de informatieve fase, waarbij de leden van de Adviesraad als eerste aan het woord kwamen. Hierbij hebben ze zichzelf voorgesteld en een aantal dilemma's benoemd. De leden van de raadskamers hebben daarna vragen gesteld aan de leden van de Adviesraad.

Conclusie
De voorzitter heeft aan het einde van de informatieve fase geconcludeerd dat de kennismaking hiermee afgerond is.

De raadsadviseur,

S. Vos

De voorzitter,

L. Manders

Titel/onderwerp: # Lokaal afsteekverbod consumentenvuurwerk (Wijziging artikel 2.6.2 van de Algemene Plaatselijke Verordening)

Raadsadviseur: Petra Wielaard Telefoonnr: 3774836 petra.wielaard@arnhem.nl

Van:	College van B&W	Ambtenaar:	Frans Gooren
Portefeuillehouder:	Marco van der Wel	Telefoonnr:	377 4254
		E-mailadres:	Frans.Gooren@arnhem.nl
Doel activiteit	Meningsvormend 2 bespreking		

Toelichting

In het Arnhemse coalitieakkoord 2022-2026 is het volgende opgenomen over het een verbod op consumentenvuurwerk: *"Als Arnhem zijn we voorstander van een landelijk vuurwerkverbod. We zullen ons hiervoor hard maken bij het Rijk. Tot het zover is, voeren we een lokaal vuurwerkverbod in. Als alternatief voor dit verbod op consumentenvuurwerk, organiseren we een lichtshow of een vuurwerkshow op Oudejaarsavond."*

Met het voorliggend raadsvoorstel vraagt het college de raad om met het oog op de schadelijke effecten voor mens, dier, milieu en openbare ruimte een lokaal afsteekverbod voor consumentenvuurwerk op te nemen in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV-artikel 2.6.2). Als de raad met het voorstel instemt gaat het afsteekverbod op 2 januari 2023 in.

Historie

In 2017 heeft de gemeenteraad de motie 17M76 aangenomen om de volgende zones als vuurwerkvrije zones aan te wijzen; stadsparken, schoolpleinen en in de omgeving van ziekenhuizen, verzorgingstehuizen en bedrijfsmatige dierenhuisvesting zoals kinderboerderijen, dierenasiels en maneges.

In 2019 is op basis van de aangenomen motie vreemd aan de agenda "Onderzoek beleving en toekomst van vuurwerk" (19M16) de "Rapportage Vuurwerkonderzoek Gemeente Arnhem" aan de raad aangeboden. In het voorliggende raadsvoorstel wordt gerefereerd aan de uitkomsten van dit onderzoek. Op 4 december 2019 zijn deze raadsbrief en rapportage als gevolg van een agenderingsverzoek door de raadskamer besproken.

Op 8 juli 2020 heeft de gemeenteraad van Arnhem de motie 'centrale vuurwerkshow' (19M186) en de motie 'inspanning lokaal vuurwerkverbod' (19M187) aangenomen. Dit heeft geresulteerd in een quickscan naar de mogelijkheden van een vuurwerkshow tijdens de jaarwisseling in Arnhem.

In 2020 gold een landelijk verbod op het afsteken, bezitten en vervoeren van vuurwerk als onderdeel van de Coronamaatregelen. De gemeente Arnhem heeft daarop een vuurwerk-inleveractie georganiseerd.

Als gevolg van de aangenomen motie 'inspanning lokaal vuurwerkverbod' (19M187) heeft het college eind 2020 een raadsvoorstel voorgelegd om een algeheel lokaal consumenten-vuurwerkverbod in te stellen door middel van een wijziging van de Algemene plaatselijke verordening (APV) voor Arnhem per 2 januari 2021. Dit voorstel is

	tijdens de vergadering van 31 maart 2021 door de raad verworpen.
Voorgesteld resultaat van de bespreking	Beslissen of het voorstel kan worden doorgeleid naar de besluitvormende fase.
Spreekrecht publiek	Nee, heeft reeds plaatsgevonden.
Behandeladvies	Technische vragen dienen voorafgaand aan de bespreking te worden gesteld. **Vergaderorde Meningsvorming 2 (M2)** Het doel van de M2 is het bespreken van de ingediende concept moties en/of amendementen. Behandeling gebeurt op volgorde van volgnummer waarbij eerst de amendementen worden besproken en daarna de moties. – Eerste indiener licht het amendement of de motie toe. – Woordvoerders van andere fracties krijgen de gelegenheid om vragen te stellen aan de indiener of hun standpunt te delen. – De portefeuillehouder krijgt de gelegenheid om te reageren op het amendement of de motie (preadvies). – Woordvoerders kunnen reageren op de bijdrage van de portefeuillehouder. – Daarna is de volgende amendement of motie aan de beurt, totdat alle amendementen en/of moties zijn besproken. – Interrupties zijn toegestaan, maar kunnen vanwege de tijd beperkt worden. Als in de m2-behandeling naar het oordeel van de raadskamer alle concept-moties en -amendementen behandeld zijn, kan het voorstel worden doorgeleid naar de besluitvorming. 1. De raadskamer kan besluiten, als alle in de raadskamer aanwezige woordvoerders van de fracties hiermee instemmen, om een onderwerp als hamerstuk door te geleiden naar de besluitvormende fase.
Bijlagen	

Raadsvoorstel "Wijzigen artikel 2.6.2 van de Algemene Plaatselijke Verordening (lokaal consumentenvuurwerk afsteekverbod)
Position paper Dierenbescherming t.b.v. Vuurwerkwerkbod Gemeente Arnhem
Schriftelijke bijdrage van Extinction Rebellion
Schriftelijke bijdrage van I. van der Deen - Luchtwachters Arnhem
Schriftelijke bijdrage van J. Sluyters
Schriftelijke bijdrage van VuurwerkCheck - F. Kohler
Visie op consumentenvuurwerk - Interne afspraken Branche Pyrotechniek Nederland
Schriftelijke bijdrage van APCG - M. van den Broek
Link naar Verordening nadeelcompensatie Arnhem 2011
Behandelresultaat informatieve behandeling 16 november 2022
Behandelresultaat meningsvormende (1) behandeling 16 november 2022
Behandelresultaat vervolg meningsvormende (1) behandeling 23 november 2022
Behandelresultaat vervolg meningsvormende (1) behandeling 30 november 2022

Amendement

Geen gemeentelijke vuurwerkshow tijdens jaarwisseling (22A84)

De raad gehoord de beraadslaging, bijeen op 21 december 2022, ter bespreking van het agendapunt "Lokaal afsteekverbod consumentenvuurwerk (Wijziging artikel 2.6.2 van de Algemene Plaatselijke Verordening)".

Als beslispunt bij het raadsvoorstel *Wijzigen artikel 2.6.2 van de Algemene Plaatselijke Verordening (lokaal consumentenvuurwerk afsteekverbod)* toevoegen:

Het college gaat géén gemeentelijke vuurwerkshow organiseren rond de jaarwisseling

Namens de fractie van de SP in de gemeenteraad van Arnhem

Elfrink, Dobbe (SP)

Toelichting:

Verkoop en bezit van consumentenvuurwerk blijft legaal in Arnhem.
Het afsteken tijdens de jaarwisseling zal daarom ook doorgaan; afsteekverbod of niet.

De jaarwisseling is het slechts denkbare moment voor een vuurwerkshow.
Er wordt al (te) veel vuurwerk afgestoken rond de jaarwisseling. In feite is er al sprake van één grote vuurwerkshow. Het landelijk geldende afsteekverbod lokaal uitbreiden met het tijdvenster 18 uur 31 december tot en met 02 uur 1 januari zal daarin geen verandering brengen. Nog meer vuurwerk toevoegen door het organiseren van een gemeentelijke vuurwerkshow is onzinnig en draagt onnodig bij aan de al ervaren overlast en milieuhinder.

Nog een vuurwerkshow neemt de behoefte tot zelf afsteken niet weg
Tijdens de jaarwisseling is er volop vuurwerk te genieten. In feite is er al sprake van één grote vuurwerkshow waar iedereen gratis van kan genieten. Een deel van de mensen heeft niet alleen behoefte om naar vuurwerk te kijken maar schept er plezier in om ook zelf vuurwerk af te steken. Dat deze behoefte niet wordt weggenomen met het kijken naar andermans vuurwerk is in de loop van de jaren ruimschoots bewezen. Een gemeentelijke vuurwerkshow rond de jaarwisseling is ook daarom onzinnig.

Een gemeentelijke vuurwerkshow kan risico's vergroten
De jaarwisseling wordt door de meeste mensen gevierd in de huiselijke kring. Mochten mensen massaal naar de centrale vuurwerkshow willen komen kijken dan moeten zij zich vanuit de Arnhemse wijken naar het centrale punt begeven en vice versa, uitgerekend op het moment dat er overal vuurwerk wordt afgestoken. Dit vergroot de risico's. Het kan ook zijn dat mensen niet massaal komen kijken. Dan is de show niet gevaarlijk maar onzinnig.

Een vuurwerkshow van het college kan averechts werken:
Het college geeft aan een norm te willen stellen, maar welke norm wordt gesteld als het college wel zelf vuurwerk gaat (laten) afsteken? *"Doe wat het college zegt, niet wat het college doet." is het credo. Het risico is dat de gemeentelijke vuurwerkshow averechts gaat werken.*

Een vuurwerkshow van het college is slecht voor het milieu en veroorzaakt overlast
Het door het college afgestoken vuurwerk is net zo slecht voor het milieu en geeft ook overlast voor mens en dieren. Het gaat immers om zwaar evenementenvuurwerk.

Een gemeentelijke vuurwerkshow brengt aanzienlijke kosten met zich mee.
Een vuurwerkshow met evenementenvuurwerk inclusief alle veiligheidsmaatregelen kost minstens enkele tienduizenden euro's. Daar komt het door de wethouder toegezegde speciale vervoer van en naar zijn vuurwerkshow nog bovenop.

Amendement

Het afsteken van legaal vuurwerk tussen 0.00 uur en 0.30 uur blijven toestaan (22A85)

De raad gehoord de beraadslaging, bijeen op 21 december 2022, ter bespreking van het agendapunt "Lokaal afsteekverbod consumentenvuurwerk (Wijziging artikel 2.6.2 van de Algemene Plaatselijke Verordening)".

In het raadsvoorstel wijzigen van de APV wordt geschrapt:

“1. Het is verboden om consumentenvuurwerk tot ontbranding te brengen.”

En wordt vervangen door:

“1. Het is verboden om consumentenvuurwerk tot ontbranding te brengen met uitzondering van de nieuwjaarsnacht van 0.00 uur tot 0.30 uur”

Namens de fractie van de SP in de gemeenteraad van Arnhem

Elfrink, Dobbe (SP)

Toelichting:

Verkoop en bezit van consumentenvuurwerk blijft legaal in Arnhem.
Het afsteken tijdens de jaarwisseling zal daarom ook doorgaan; afsteekverbod of niet.

Meer draagvlak en naleving: totaalverbod werkt juist averechts.
Een totaal afsteekverbod werkt mogelijk averechts, wat het college erkent in haar voorstel. Deze wijziging komt de mensen die deze traditie in ere willen houden tegemoet. Dit vergroot het draagvlak voor, en naleving van, maatregelen omtrent het afsteken van vuurwerk. Bovendien zal er in dit tijdvenster toch geen handhavingscapaciteit beschikbaar zijn wegens hogere prioriteiten en gedogen.

Nieuwjaarstraditie recht doen

Met dit wijzigingsvoorstel blijft het toegestaan om tijdens de jaarwisseling gedurende een half uur legaal consumentenvuurwerk (cat. F2) af te steken. Hiermee blijft er ruimte om de oorspronkelijke Nieuwjaarstraditie zoals die door tienduizenden Arnhemse families wordt gevierd in ere te houden.

Het grootste deel van de vuurwerkoverlast ontstaat door het ontsteken van vuurwerk buiten de jaarwisseling om. Dit is nu al illegaal en wordt niet of nauwelijks gehandhaafd. Bovendien is een groot deel van het afgestoken vuurwerk illegaal. In plaats van deze illegale praktijken te bestrijden kiest het college er nu voor om ook het afsteken van legaal vuurwerk tijdens de jaarwisseling te verbieden. Dit zal nauwelijks bijdragen aan de vermindering van vuurwerkoverlast maar plaats de eerzame burger wel voor een dilemma: een einde maken aan de traditie waarin het oude jaar in de huiselijke kring wordt uitgeluid met het afsteken van een legaal vuurwerk, met een glaasje bubbels en een oliebol of de regels negeren omdat er toch niet wordt gehandhaafd en er overal lustig op los geknald wordt, onder andere door het college zelf.

Zaaknummer: 696283

Gemeenteraad Arnhem

Bijeen op	21 december 2022
Ter bespreking van	Lokaal afsteekverbod consumentenvuurwerk (Wijziging artikel 2.6.2 van de Algemene Plaatselijke Verordening)
Amendement van het lid	Leo de Groot - Partij voor de Dieren
Titel Amendement	Vuurwerkverbod 2022
Nummer Zaaknummer	**22A86** 696283

De ondergetekende(n) stel(t)(len) het volgende amendement voor:

In het Raadsvoorstel
Onder II: 'Te bepalen dat de onder I bedoelde wijziging van de Algemene plaatselijke verordening voor Arnhem en bijbehorende toelichting in werking treedt op 2 januari 2023'
te wijzigen in : 'Te bepalen dat de onder I bedoelde wijziging van de Algemene plaatselijke verordening voor Arnhem en bijbehorende toelichting in werking treedt op 30 december 2022'

Toelichting

- Met deze wijziging treed het lokaal vuurwerkverbod al voor de komende jaarwisseling in werking. Daarmee wordt het verbod van de afgelopen jaren voortgezet en meteen definitief.

Leo de Groot - Partij voor de Dieren

Gemeenteraad Arnhem

Bijeen op	21 december 2022
Ter bespreking van	Lokaal afsteekverbod consumentenvuurwerk (Wijziging artikel 2.6.2 van de Algemene Plaatselijke Verordening)
Motie van	Rebin Maref - VVD
Titel motie	Zorgvuldig besluit over wel of geen algeheel vuurwerkverbod
Nummer Zaaknummer	**22M191** 696283

De Raad,

Gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat;

- in het coalitieakkoord een lokaal consumentenvuurwerk afsteekverbod voor Arnhem in 2023 is afgesproken.
- er lokaal geen totaalverbod op de verkoop, bezit en vervoer van vuurwerk kan worden gerealiseerd.
- een lokaal geldend afsteekverbod voor consumentenvuurwerk niet te handhaven is.
- het landelijke verbod op knalvuurwerk en vuurpijlen dat in 2020 werd ingevoerd vanwege de coronamatregelen pas dit jaar voor het eerst praktisch van kracht zal zijn.
- twaalf gemeenten voor de komende jaarwisseling een algeheel verbod op het afsteken van vuurwerk hebben afgekondigd.

Overwegende dat;

- bij het maken van de keuze voor wel of geen algeheel verbod, we als raad beter het effect van het landelijk verbod dat dit jaar voor het eerst van kracht zal zijn en de ervaringen van de 12 gemeenten met een algeheel consumentenvuurwerk afsteekverbod moeten meenemen.
- een zorgvuldige evaluatie bij zal dragen aan het sterk verbeteren van het raadsvoorstel "Wijzigen artikel 2.6.2 van de Algemene Plaatselijke Verordening (lokaal consumentenvuurwerk afsteekverbod)".

Verzoekt het college;

- om het raadsvoorstel "Wijzigen artikel 2.6.2 van de Algemene Plaatselijke Verordening (lokaal consumentenvuurwerk afsteekverbod)" terug te nemen en het pas na een zorgvuldige evaluatie in februari 2023 weer aan de raad voor te leggen.

en gaat over tot de orde van de dag

Rebin Maref - VVD

Gemeenteraad Arnhem

Bijeen op	21 december 2022
Ter bespreking van	Lokaal afsteekverbod consumentenvuurwerk (Wijziging artikel 2.6.2 van de Algemene Plaatselijke Verordening)
Motie van	Rebin Maref - VVD
Titel motie	Compensatie voor vuurwerkondernemers
Nummer Zaaknummer	**22M192** 696283

De Raad,

Gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat;

- vuurwerkondernemers grote investeringen hebben gedaan, vaak gedwongen door regelgeving vanuit de overheid, om veilig en op een verantwoorde manier vuurwerk te verkopen.

Overwegende dat;

- deze ondernemers door een besluit van de gemeenteraad van Arnhem die investering niet kunnen terugverdienen;
- wij verantwoordelijk zijn voor dit besluit, we deze ondernemers ook moeten helpen met de gevolgen hiervan te dragen.

Verzoekt het college;

- om samen met de ondernemers die vuurwerk verkopen te kijken wat nodig is ter compensatie en voor de zomer 2023 met een voorstel te komen naar de raad.

en gaat over tot de orde van de dag

Rebin Maref - VVD

Motie

Schatting van de kosten voor de belastingbetaler van het lokale afsteekverbod (22M193)

De raad gehoord de beraadslagingen, bijeen op 21 december 2022, ter bespreking van het agendapunt “Lokaal afsteekverbod consumentenvuurwerk (Wijziging artikel 2.6.2 van de Algemene Plaatselijke Verordening)”

gezien,

het voorstel raadsvoorstel *Wijzigen artikel 2.6.2 van de Algemene Plaatselijke Verordening (lokaal consumentenvuurwerk afsteekverbod);*

de verkoop en het bezit van consumentenvuurwerk legaal blijft in Arnhem.

het college aangeeft dat de gemeente kans loopt schadevergoedingen te moeten uit betalen aan vuurwerkhandelaren als de gemeente vooruitlopend op een landelijk verkoopverbod een lokaal afsteekverbod gaat invoeren, en handelaren ook al hebben aangegeven met dergelijke claims te gaan komen,

overwegende dat,

de wethouder na lang doorvragen uiteindelijk heeft aangegeven niet te weten en niet te willen weten wat deze schadeclaims de belastingbetaler mogelijk kunnen gaan kosten;

van mening dat,

de raad, verantwoordelijk voor de financiële huishouding van de gemeente Arnhem en verantwoording schuldig aan de kiezer, moet weten wat dit bij benadering kan gaan kosten,

verzoekt,

het college voor 1 maart 2023 de raad te informeren over de geschatte kosten die schadeloosstelling/ compensatie van vuurwerkhandelaren als gevolg van invoering van het lokaal vuurwerkverbod met zich meebrengt, zodat de raad nog tijdig een

heroverweging kan maken

en gaat over tot de orde van de dag

Namens de fractie van de SP in de gemeenteraad van Arnhem

Elfrink, Dobbe (SP)

Zaaknummer: 696283

Motie

Afsteken van legaal vuurwerk tijdens jaarwisseling gedogen. Plaats handhavers niet in onmogelijk positie (22M194)

De raad gehoord de beraadslagingen, bijeen op 21 december 2022, ter bespreking van het agendapunt “Lokaal afsteekverbod consumentenvuurwerk (Wijziging artikel 2.6.2 van de Algemene Plaatselijke Verordening)”

Gezien,

het afsteken van legaal vuurwerk weliswaar verboden wordt,

de verkoop van legaal vuurwerk in Arnhem echter blijft toegestaan en ook doorgaat;

dit niet goed uitlegbaar is en zal leiden tot een situatie waarbij het afsteken van LEGAAL vuurwerk tijdens de jaarwisseling volop doorgaat,

overwegende dat,

het afsteken van LEGAAL vuurwerk ‘een bekend gebruik’ is bij de Arnhemse jaarwisseling en onderdeel van een ‘mooi feest’;

de autoriteiten tussen 18 uur en 02.00 uur op oudjaarsavond en nieuwjaarsnacht wel wat beters te doen hebben dan het handhaven van het verbod op het afsteken van LEGAAL vuurwerk;

het handhaven van het verbod op het afsteken van LEGAAL vuurwerk op dat moment onwenselijk is daar dit ten koste zou gaan van het aanpakken van veel ernstigere zaken; wat ook blijkt uit het feit dat de autoriteiten tijdens de jaarwisseling niet of nauwelijks toekomen aan het aanpakken van ILLEGAAL vuurwerk,

het bezit van categorie F2 vuurwerk legaal is; de politie of handhaver alleen tijdens of na het afsteken moet constateren of het vuurwerk niet afgestoken had mogen

worden; aangezien het nog steeds legaal is om cat. 1 vuurwerk af te steken en dit politie en handhavers in een onwerkbare positie plaatst;

het staand beleid is van onze burgemeester om ‘telkens af te wegen of ingrijpen nodig is’ en ingrijpen niet nodig is zolang er sprake is van een ‘mooi feest’ zonder ongeregeldheden;

verzoekt,

de burgemeester publiekelijk te verklaren dat het afsteken van legaal vuurwerk tijdens de avond en nacht van de jaarwisseling tussen 18 uur en 02.00 uur zal worden gedoogd zolang dit afsteken ordentelijk gaat en ingrijpen niet nodig is.

en gaat over tot de orde van de dag

Namens de fractie van de SP in de gemeenteraad van Arnhem

Elfrink, Dobbe (SP)

Zaaknummer: 696283

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 696283

Onderwerp: Wijzigen artikel 2.6.2 van de Algemene Plaatselijke Verordening (lokaal consumentenvuurwerk afsteekverbod)

Kernboodschap

We zien een brede maatschappelijke wens om iets te doen aan de overlast van het afsteken van vuurwerk. We hebben dat vertaald in de ambitie om – zolang dat nog niet landelijk is geregeld – binnen de gemeente Arnhem een lokaal consumentenvuurwerk afsteekverbod in te voeren. Om dit te realiseren stellen wij voor om artikel 2.6.2 van de Algemene Plaatselijke Verordening te wijzigen met ingang van 2 januari 2023. Tot de ingang van deze wijziging blijven de huidige vuurwerkvrije zones van kracht.

Voorstel

1. Een lokaal geldend afsteekverbod voor consumentenvuurwerk op te nemen in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) voor Arnhem door wijziging van artikel 2.6.2 conform bijgaand voorstel.
2. Deze wijziging van de APV in te laten gaan op 2 januari 2023.

Inleiding

Lokaal kan er geen totaalverbod op de verkoop, bezit en vervoer van vuurwerk worden gerealiseerd, maar wel kan er een lokaal geldend afsteekverbod voor consumentenvuurwerk worden opgenomen in de Algemeen Plaatselijke Verordening (hierna: APV). Reden waarom wij uw raad een voorstel voorleggen voor de wijziging van de APV met ingang van 2 januari 2023.

Beoogd effect

Wijziging van de APV zodat er een algeheel afsteekverbod voor consumentenvuurwerk in de gemeente Arnhem ontstaat.

GEMEENTE Arnhem

Argumenten

1.1 Door een lokaal geldend afsteekverbod voor consumentenvuurwerk wordt (gezondheids-) schade verminderd.

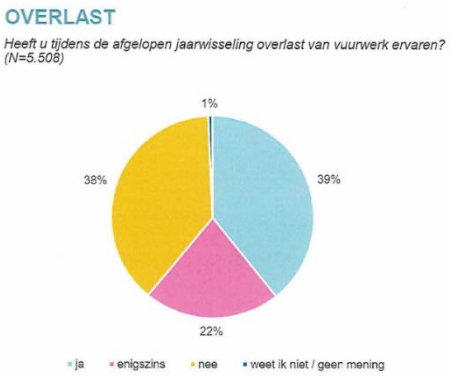
Medici en hulpdiensten pleiten al jaren voor een verbod.[1] Door het afsteken van consumentenvuurwerk belanden er jaarlijks veel mensen op de EHBO door lichamelijk letsel ten gevolge van het zelf afsteken van vuurwerk of door anderen. Longpatiënten blijven thuis vanwege de hoge concentratie fijnstof in de lucht. Bij veel incidenten die tijdens de jaarwisseling plaatsvinden, speelt vuurwerk een rol en ontstaat er schade in de openbare ruimte of aan particuliere bezittingen.

Tijdens de vorige jaarwisseling (2021-2022) zijn 23 vuurwerkslachtoffers binnengekomen bij de Gelderse ziekenhuizen. Hiervan kwamen zes mensen met lichte vuurwerkverwondingen bij ziekenhuis Rijnstate. Het jaar ervoor (2020-2021) lag dit aantal rond de tien en de jaren ervoor rond de dertig.
Tijdens de jaarwisseling 2020-2021 gold er voor het eerst een vuurwerkverbod en was er een behoorlijke daling te zien van het aantal vuurwerkslachtoffers. Gedurende de meest recente jaarwisseling zijn er, ondanks het vuurwerkverbod, weer duidelijk meer slachtoffers.

Omdat de gemeente Arnhem graag van haar inwoners wilde weten hoe zij staan tegenover het afsteken van vuurwerk bij de jaarwisseling, heeft er onderzoek onder de inwoners plaatsgevonden. Uit de “Rapportage vuurwerk onderzoek gemeente Arnhem – september 2019” blijkt het volgende.

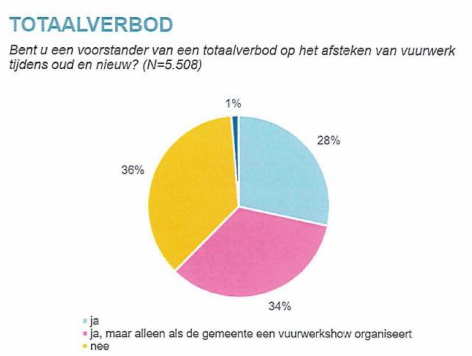
[1] Zie onder meer: Verbod op vuurwerk wordt echt hoog tijd, zegt oogarts - Omroep Gelderland (gld.nl), Politie en handhavers vragen Tweede Kamer om vuurwerkverbod | Binnenland | AD.nl en Politie: ‘Jaarwisseling moet echt anders’ | politie.nl.

Overlast en handhaving (1)

De meerderheid van de Arnhemse inwoners heeft in enige mate overlast ervaren van vuurwerk. In totaal geven zes op de tien Arnhemmers aan (enigszins) overlast te hebben ervaren. Vier op de tien inwoners (39%) geeft aan geen overlast te hebben ervaren.

Vuurwerkverbod (1)

De Arnhemse mening over een totaalverbod op vuurwerk is verdeeld. 28% vindt dat er een totaalverbod moet komen. 34% vindt dat dit alleen kan als de gemeente een vuurwerkshow organiseert. Daarentegen is 36% van de Arnhemmers geen voorstander van een totaalverbod op vuurwerk.

Twee derde van de inwoners van de gemeente Arnhem gaf aan overlast te ervaren van het afsteken van vuurwerk. Van de inwoners van de gemeente Arnhem vindt 28% dat er een totaalverbod op vuurwerk moet komen. 34% van de inwoners is van mening dat dit alleen kan als de gemeente een vuurwerkshow organiseert.

1.2 Een lokaal geldend afsteekverbod voor consumentenvuurwerk is van belang voor het welzijn van dieren.

Een lokaal geldend afsteekverbod voor consumentenvuurwerk wordt ondersteund in de door de raad in 2021 vastgestelde Visie Dierenwelzijn 2021-2030: “Wij streven naar voorkoming of beperking van stress bij Arnhemse dieren veroorzaakt door vuurwerk. Stress bij dieren door vuurwerk kan het best worden voorkomen indien er voor het hele Arnhemse grondgebied (en liefst regionaal) een vuurwerkverbod geldt.” (Gemeente Arnhem, 2021, p. 19). En in de Uitvoeringsagenda Dierenwelzijn 2021-2022 wordt aangekondigd dat B&W het effect op dierenwelzijn meeneemt bij besluiten over het gebruik van vuurwerk (Gemeente Arnhem, 2021, p. 17).

De harde geluiden, de lichtflitsen en de kruitdampen kunnen angst oproepen bij huis- en wilde dieren met soms langdurige effecten (Universiteit Utrecht, 2019). Niet alleen harde knallen zijn voor dieren angstaanjagend, ook sissen, fluiten en andere hoge tonen kunnen voor hen gevaar betekenen (LICG, 2022). Ook in het wild levende dieren hebben hier last van. Uit radarbeelden blijkt dat vogels op oudejaarsavond om 24:00 uur massaal opvliegen (University of Amsterdam).

Van alle honden reageert 40 tot 50 procent angstig op harde geluiden. Vuurwerk, onweersbuien en geweerschoten zijn de grootste boosdoeners. Minstens een kwart van de viervoeters lijdt aan een buitensporige angst of geluidsfobie. Dat ligt in 83 procent van de gevallen aan vuurwerk.

1.3 Een lokaal geldend afsteekverbod voor consumentenvuurwerk is van belang voor het milieu.

Bij het vuurwerk afsteken komen allerlei stoffen als kleine deeltjes in de lucht. Het inademen ervan is schadelijk voor de gezondheid en de stoffen belanden in het milieu. Tijdens het eerste uur van 2020 (zonder vuurwerkverbod) was de concentratie fijnstof in steden 33 keer zo hoog als normaal. Tijdens het eerste uur van 2021 was de concentratie fijnstof een flink stuk lager vanwege het vuurwerkverbod.
Zware metalen in vuurwerk, barium, antimoon en strontium, zijn schadelijk voor de gezondheid van mens en dier. Ook koper kan bij te hoge concentraties giftig zijn voor het waterleven. Naast luchtvervuiling zorgt vuurwerk ook voor bodem- en watervervuiling. Dat komt door het fijnstof dat neerdaalt en door onverbrande vuurwerkresten
Door het decennialang afsteken van vuurwerk hopen de zware metalen zich op in het milieu en dus in ons voedsel. Daarnaast komt er onder andere fijnstof vrij (slecht voor de gezondheid / luchtwegen), CO2 (verdringt zuurstof in de lucht) en SO2 (vormt met water zure regen waardoor natuur verdwijnt). Bij siervuurwerk is dit hoger dan bij knalvuurwerk.

De inspanningen in allerlei projecten om de luchtverontreiniging te verminderen, verhoudt zich slecht met het (jaarlijks) toestaan van het afsteken van (consumenten)vuurwerk.

1.4 Een lokaal geldend afsteekverbod voor consumentenvuurwerk beperkt de schadegevallen in de openbare ruimte.

rk,

Vuurwerkschade **januari 2021**

	jan 2014	jan 2015	jan 2016	jan 2017	jan 2018	jan 2019	jan 2020	jan 2021
Kapotte afvalbakken	32 st € 8.000,-	15 st € 3.750,-	31 st € 7.750,-	30 st € 7.500,-	8 st € 2.000,-	7 st € 2.000,-	13 st € 3.900,-	30 st € 9.950,-
Kapotte verkeersborden/palen Straatnaamborden	120 st € 15.000,-	45 st € 6.000,-	25 st € 3.300,-	15 st € 1.700,-	8 st € 900,-	20 st € 2.300,-	25 st € 2.830,-	29 st € 3.350,-
Schade aan Ondergrondse Containers	15 st € 2.350,-	5 st € 3.000,-	3 st € 1.600,-	19 st € 3.500,-	0 st € 0,-	45 st € 15.750,-	55 st € 24.750,-	9 st € 6.000,-
Speeltoestellen	2 st € 3.800,-	3 st € 3.000,-	0 st € 0,-	0 st € 0,-	0 st € 0,-	0 st € 0,-	3 st € 3.000,-	1 st € 2.500,-
Kapotte zitbanken	1 st € 2.000,-	0 st € 0,-	0 st € 0,-	0 st € 0,-	0 st € 0,-	0 st € 0,-	4 st € 2.000,-	1 st € 150,-
Diverse schades aan: VRI Groen Verharding (reiniging wegdek) Openbare Verlichting Gemalen					 € 2.000,- € 500,-	 € 250,- -	 - - € 600,-	 - € 500,- - € 7.000,- € 1.700,-
Totale schade (excl. BTW)	€ 31.150,-	€ 15.750,-	€ 13.400,-	€ 12.700,-	€ 5.400,-	€ 20.300,-	€ 37.080,-	€ 31.150,-

NB. Jan 2021: géén schade door vuurwerk, maar wel door vandalisme: schade aan 22 st Ondergrondse containers (€ 10.000,-)

jan-21

1.5 *De oproep aan de centrale overheid voor een landelijk verbod op vuurwerk had niet het gewenste effect.*

Het college van Arnhem is een voorstander van een landelijk vuurwerkverbod en zal zich hiervoor hard maken bij het Rijk. Tot het zover is, stelt het college u voor een lokaal consumentenvuurwerk afsteekverbod in te voeren. In het verleden hebben landelijk meerdere burgemeesters opgeroepen om te komen tot een landelijk algeheel consumentenvuurwerkverbod. Een meerderheid van de Tweede Kamer is ook voor een dergelijk verbod.

Desondanks koos de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat er in 2019 nog voor geen landelijk vuurwerkverbod in te voeren, maar deze besluitvorming aan de individuele gemeenten over te laten. Redenering erachter is dat gemeentebesturen een wisselend beeld hebben bij de jaarwisseling. De staatssecretaris achtte het van belang dat gemeenten zelf kunnen bepalen of zij een lokaal consumentenvuurwerk afsteekverbod willen instellen, wanneer zij oordelen dat dit nodig is om gevaar, schade of overlast te voorkomen.

1.6 *De ingangsdatum van 2-1-2023 geeft ondernemers en consumenten voldoende tijd zich op het afsteekverbod voor te bereiden*

We stellen voor het afsteekverbod in te laten gaan met ingang van 2 januari 2023. Voor ondernemers is er dan ruimschoots voor de jaarwisseling duidelijkheid waardoor zij dan voldoende tijd hebben hun bedrijfsvoering hierop aan te passen, waardoor omzetschade voorkomen kan worden en de kans op claims aan het adres van de gemeente beperkt blijft. De gemeente kent voor het afhandelen van dergelijke schadeverzoeken de “Verordening nadeelcompensatie Arnhem 2011”.

Kanttekeningen en risico's

1.1 *Na invoering van het lokaal geldend afsteekverbod voor consumentenvuurwerk eindigt in Arnhem de traditie van het zelf afsteken van vuurwerk.*

Om dit te ondervangen willen wij als alternatief voor dit verbod op het afsteken van consumentenvuurwerk een lichtshow of een vuurwerkshow op Oudejaarsavond gaan organiseren. Het verkrijgen van draagvlak voor het afsteekverbod is van groot belang. In dat kader stellen wij een meer geleidelijke overgang naar de nieuwe situatie voor. Zo kunnen Arnhemmers wennen aan de nieuwe situatie en kan meer tijd worden gestoken in communicatie (waarom doen we dit?) en het verkrijgen van draagvlak.

1.2 *Een lokaal geldend afsteekverbod voor consumentenvuurwerk is lastig te handhaven.*

Voor het voornemen om een afsteekverbod in te stellen is vanuit het oogpunt van veiligheid veel te zeggen. Veel Arnhemmers zullen alleen al bij het stellen van de norm afzien van het afsteken van vuurwerk. De vuurwerkverboden in 2020 en 2021 betekenden minder vuurwerkslachtoffers.

De vuurwerkverboden leerden ons echter ook dat naleving en handhaafbaarheid van het verbod allesbehalve vanzelfsprekend zijn. Het afsteken van vuurwerk ging ondanks het verbod door. Voor sommigen vormden de verboden een extra stimulans om af te steken. We verwachten dat groepen van mensen binnen en buiten Arnhem het lokale afsteekverbod zullen zien als het afpakken van een traditie door de overheid. Dit kan in de aanloop naar en tijdens de jaarwisseling zelf leiden tot confrontaties met politie, brandweer en (andere) hulpdiensten.

De handhavingscapaciteit is thans in algemene zin onvoldoende en dat geldt ook voor de aanloop naar en tijdens de jaarwisseling. Het specifiek handhaven van het afsteekverbod betekent zichtbare handhavers op straat, en daarmee zullen op z'n minst tijdelijk zes tot acht extra handhavers nodig zijn. Hierbij moet er worden opgemerkt dat er met oud en nieuw ook handhavingscapaciteit nodig is in het kader van de openbare orde en veiligheid. Het streven is evenwel om met de inzet van extra personeel, vuurwerkoverlast zo goed als mogelijk tegen te gaan.

Tot slot is in technische zin voor handhaving en politie relevant dat het afsteekverbod moeilijk is te handhaven, omdat er geen verkoopverbod of bezitsverbod is. Dit betekent dat pas bij of na afsteken kan worden gehandhaafd.

Participatie

Omdat de gemeente Arnhem graag van haar inwoners wilde weten hoe zij staan tegenover het afsteken van vuurwerk bij de jaarwisseling heeft er onderzoek onder de inwoners plaatsgevonden. Uit de "Rapportage vuurwerk onderzoek gemeente Arnhem – september 2019" blijkt dat twee derde van de inwoners van de gemeente Arnhem overlast ervaart van het afsteken van vuurwerk. Van de inwoners van de gemeente Arnhem vindt 28% dat er een totaalverbod op vuurwerk moet komen. 34% van de inwoners is van mening dat dit alleen kan als de gemeente een vuurwerkshow organiseert.
Het besluit zal worden besproken met de ondernemers die hierdoor worden getroffen.

Financiën

Zoals aangegeven zal het handhaven van het algeheel verbod tot het afsteken van consumentenvuurwerk leiden tot een verhoogde druk op de handhavingscapaciteit hetgeen tot extra inhuur van handhavingscapaciteit kan leiden of tot het niet handhaven op andere verboden en regelingen. De extra inzet kan ten laste worden gebracht van de beoogde uitbreiding van de handhavingscapaciteit in de begroting van 2023.

Voor mogelijke claims op grond van de "Verordening nadeelcompensatie Arnhem 2011" of een opvolger van deze regeling, dienen de middelen ten laste te komen van de Algemene Reserve.

Uitvoering

De wijziging van de APV zal worden gepubliceerd op www.overheid.nl en het digitale Gemeenteblad van Arnhem.

Communicatie

Er zal een communicatieplan worden opgesteld om het afsteekverbod bekend te maken. Tevens zullen wij met de ondernemers in gesprek gaan.

RAADSVOORSTEL

Besluit van	
Zaaknummer	696283

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM:

Gelezen het voorstel van het college van 4 oktober 2022;

Gelet op artikelen van de 149 Gemeentewet;

BESLUIT

I. Artikel 2.6.2 van de Algemene plaatselijke verordening voor Arnhem en de bijbehorende toelichting als volgt te wijzigen:

" **Artikel 2.6.2 Verbod consumentenvuurwerk tijdens de jaarwisseling**

1. Het is verboden om consumentenvuurwerk tot ontbranding te brengen.
2. Het verbod is niet van toepassing op door het college aangewezen plaatsen.
3. Het verbod is voorts niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door artikel 429, aanhef en onder 1˚, van het Wetboek van Strafrecht."

Toelichting:

" Artikel 2.6.2 Verbod consumentenvuurwerk tijdens de jaarwisseling

In het Vuurwerkbesluit is bepaald dat het verboden is om vuurwerk af te steken op een ander tijdstip dan tussen 31 december 18.00 uur en 1 januari 02.00 uur van het daarop volgende jaar. Het afsteken van vuurwerk wordt op dit tijdstip toelaatbaar geacht vanwege de koppeling van het vuurwerkgebruik aan de feestelijkheden rond de jaarwisseling en de inbedding daarvan in de Nederlandse volkscultuur.

Naar aanleiding van de maatschappelijke discussie rondom vuurwerk heeft de raad besloten om het afsteken van consumentenvuurwerk in de gemeente Arnhem te verbieden. De raad is tot dit besluit gekomen vanwege de stress en gezondheidsschade die mensen en dieren ervaren door het afsteken van vuurwerk en het effect op het milieu. Jaarlijks belanden er veel mensen op de EHBO door lichamelijk letsel ten gevolge van het afsteken van consumentenvuurwerk. De raad heeft daarnaast in zijn besluitvorming meegenomen dat er jaarlijks veel schade aan goederen ontstaat door het afsteken van consumentenvuurwerk, landelijk loopt dit in miljoenen euro's aan schade. Twee derde van de inwoners van de gemeente Arnhem ervaren een mate van overlast ten gevolge van het afsteken van vuurwerk. Tot slot hebben hulpdiensten al verschillende jaren gepleit voor een verbod op het door particulieren afsteken van vuurwerk.

Arnhem GEMEENTE

Landelijk hebben meerdere burgemeesters publiekelijk gepleit voor een algeheel Consumentenvuurwerkafsteekverbod. Een meerderheid van de Tweede Kamer is ook voor een dergelijk verbod. Desondanks heeft de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat ervoor gekozen geen landelijk vuurwerkafsteekverbod in te voeren, maar deze besluitvorming aan de individuele gemeenten over te laten. Redenering erachter is dat gemeenten een wisselend beeld hebben bij de jaarwisseling. De staatssecretaris acht het van belang dat gemeenten zelf kunnen bepalen of zij een lokaal consumentenvuurwerkafsteekverbod willen instellen, wanneer zij oordelen dat dit nodig is om gevaar, schade of overlast te voorkomen.

Met het eerste lid voert de raad een geheel verbod binnen de gemeente in om consumentenvuurwerk af te steken. Het tweede lid biedt de mogelijkheid om het college plaatsen te laten aanwijzen waar consumentenvuurwerk bij uitsluiting tot ontbranding mag worden gebracht. Dit is van belang wanneer er centrale(re) vuurwerkshow(s) met oud en nieuw wel worden toegestaan in de gemeente. Het derde lid geeft voorrang aan een strafrechtelijke sanctie in de situatie waarin iemand een vuurwerk op zo korte afstand van gebouwen of goederen ontsteekt, dat daardoor brandgevaar kan ontstaan. Artikel 2.6.2 is gebaseerd op artikel 149 van de Gemeentewet."

II. Te bepalen dat de onder I bedoelde wijziging van de Algemene plaatselijke verordening voor Arnhem en de bijbehorende toelichting in werking treedt op 2 januari 2023.

De griffier, De voorzitter,

Deelnemers rondetafelgesprek
raadsvoorstel ‘Lokaal afsteekverbod consumentenvuurwerk’
op 16 november 2022

Naam	Spreekt in namens
Mevrouw A. Brouwer	Brouwer Vuurwerk
De heer M. van Butselaar	Op persoonlijke titel
De heer O. Heller	Vuurwerkverkooppunt Mantel
De heer F. Köhler	VuurwerkCheck, vertegenwoordiger van de vuurwerkverkooppunten
De heer J. Peters	Woordvoerder namens Stichting Het Vuurwerk Liefhebbers Verbond (HVLV)
De heer E. de Roo	Als bedrijfsleider Huisman Vuurwerk en namens een groep inwoners.
De heer J. Sluijters	Op persoonlijke titel
Mevrouw E. Thie	Extinction Rebellion

VUURWERK EN ONZE DIEREN

Position Paper Dierenbescherming – Input gemeente Arnhem – 15 november 2022

Algemeen

De Dierenbescherming pleit voor een algeheel verbod op vuurwerk, in ieder geval voor consumenten. Vuurwerk en andere explosieven kunnen veel dieren schaden en ernstig leed toebrengen. Op de grond, in de lucht en in het water, in en buiten de stad: dieren zijn overal om ons heen en kunnen minder makkelijk schuilen. We zijn ervan overtuigd geraakt dat ook cat. 1 vuurwerk te gevaarlijk is: het knalt, flitst en tolt, waarmee de belangrijkste bezwaren tegen vuurwerk voor dieren ook voor categorie 1 blijven staan. Dit vuurwerk gedraagt zich voor dieren net zo onverwachts.

Vuurwerk raakt de dieren bij ons thuis en in de tuin, op maneges, in de dierenasielen, in dierentuinen en kinderboerderijen en ook veel andere dieren in de natuur waaronder vogels. Miljoenen dieren, die zich hier niet tegen kunnen verweren en veel eigenaren, die hun dieren hier met de beste wil van de wereld maar beperkt tegen kunnen beschermen.

Met name ook omdat het afsteken van vuurwerk zich niet beperkt tot de klok van twaalf. Je hond niet uitlaten kan wel even, maar geen uren of dagen aan een stuk. Het toedienen van kalmerende middelen heeft vaak negatieve bijwerkingen en sommige middelen vergroten zelfs de angst. Er mag niet alleen zorg zijn over hoe het huisdieren vergaat, of andere dieren die een eigenaar hebben, vele dieren in de natuur zijn ook de dupe van vuurwerk. Zij kunnen enkel beschermd worden door geen vuurwerk af te steken. De vraag die nu in het nieuwe jaar zo voortvarend op de politieke agenda is komen te staan is hoeveel mensen- en dierenleed de vuurwerktraditie in Nederland ons waard is. Moet vuurwerk steeds met vuurwerk vervangen worden, of zijn er alternatieven die echt zorgen voor een veilige en gezellig jaarwisseling voor iedereen; mens en dier?

Meldingen over vuurwerk en dieren bij de Dierenbescherming

- *Tientallen hulpacties in de maanden december januari 2021-22*
- *Hoofdzakelijk uit steden (algemeen patroon, platteland meldt minder)*
- *Betreft vooral gevluchte huisdieren en gewonde stadsdieren*
- *Tijdens corona-rellen geen opvolging aan deze meldingen i.v.m. veiligheid eigen mensen*

Vormen van fysiek en mentaal trauma

Graag zetten we de verschillende vormen van overlast en schade voor dieren uiteen, zaken die ook bij een beperkt verbod zullen voorkomen:

Gehoorschade

Het gehoor van veel dieren is veel gevoeliger dan bij mensen. Geluid komt daardoor sterker bij ze binnen, fysieke (blijvende) schade aan het gehoor treedt ook eerder op. Ook tinnitus (oorsuizen) kan optreden, omdat de trilharen in het binnenoor beschadigd raken. Vuurwerk produceert tot

190dB. Dit zijn geluidsniveaus die ook bij mensen onmiddellijk tot gehoorschade kunnen leiden. Dat gebeurt als vuurwerk dichtbij het dier terechtkomt, vaak in de uren en dagen voor oud en nieuw als er al flink geknald wordt. Het herkennen van gehoorschade bij dieren is niet altijd gemakkelijk te herkennen, al helemaal niet bij de dieren in de natuur.

Angst en stress
Vuurwerk betekent grote angst en stress voor veel dieren. Onverwachts blootgesteld worden aan geluidsexplosies kan ertoe leiden dat dieren een fobie ontwikkelen en in het algemeen in paniek raken bij harde geluiden om hen heen. Belastend voor dier en eigenaar. Geschat wordt dat een vijfde van het aantal huisdieren dat vermist raakt te herleiden is tot schrikreacties na storm en vuurwerk. Weggelopen honden en katten kunnen weken van huis raken.

Giftige stoffen en plastics
Vuurwerk bevat giftige stoffen en plastics, die in kleine delen in de omgeving terechtkomen. Op straat, maar ook in de natuur. Dieren krijgen dergelijke delen op vele manieren binnen. Aan de poten, op de vacht, of letterlijk als voedsel. Het is zodoende belastend voor de dieren, de luchtkwaliteit en het milieu. Dit geldt zeker voor dieren in de natuur, maar bijvoorbeeld ook voor katten.

Wat betekent dit voor een aantal veelvoorkomende dieren?

Graag lichten we 3 diersoorten toe die bij ons leven en daardoor erg zichtbaar zijn. Zoals gesteld zijn er ook miljoenen dieren die minder in beeld zijn, maar die niet minder belangrijk zijn. Ook zij ervaren stress en trauma in situaties waar zij zelf geen controle over hebben.

Honden
Honden horen 3x zo sterk als mensen. Deze overgevoeligheid voor geluid maakt dat ze snel ten prooi kunnen vallen aan paniekaanvallen, omdat ze door hun goede gehoor bijna niet kunnen ontsnappen aan het harde geluid van vuurwerk en onweer. Anders dan bij vuurwerk leren honden de signalen die vooraf gaan aan een storm herkennen. Dat betekent zeker niet dat ze dan niet angstig zullen zijn, maar het is anders dan de grote en onverwachte schrikreactie bij vuurwerk. Ze kunnen verlamd raken van schrik, oncontroleerbaar gaan trillen, laten hun urine en poep lopen, kwijlen en janken, of zelfs een hartstilstand krijgen. Dit zijn signalen van posttraumatische stress, die een hond natuurlijk niet verstandelijk kan benaderen. Vooral oudere honden kunnen erg lijden onder vuurwerk. De inschatting is dat 1 op de 2 honden echt ernstig last heeft van vuurwerk. Met ca. 1,5 miljoen honden in ons land, zijn er dus meer dan een miljoen honden die hieronder lijden.

Katten
Ook katten hebben een veel beter gehoor dan mensen. Ze lijken veelal minder sterk te reageren dan honden, maar dat komt ook omdat zij vaker wegvluchten, of zich (met succes) verstoppen. Naast angst en stress zijn zij gevoeliger voor de giftige stoffen in vuurwerk. Zij zijn vaker

slachtoffer van verminking door vuurwerk – dit betreft zowel siervuurwerk als knalvuurwerk - en blindheid door vuurpijlen.

Paarden
Paarden laten net als honden en katten veel stress zien. Aangezien zij vluchtdieren zijn, is dat ook hun eerste reactie: ze proberen te ontsnappen aan vuurwerk. Ca. 79% van alle paarden zijn angstig tijdens vuurwerk, zo'n 25% raakt als gevolg hiervan gewond in hun vluchtpogingen.[2]

Vogels
Vuurwerk is verstorend voor vogels en andere dieren. Dit kent een visueel (licht) en een auditief component (geluid), beide tot op grote afstand. Het opschrikken en de stress alleen al kost veel energie. Helaas is de verstoring zo ernstig dat de meeste vogels in paniek zelfs uit in hun slaap gestoord worden en opvliegen. (*Bron: Vogelbescherming*)

LITERATUUR

1. *Blackwell, E.J.; Bradshaw, J.W. & Casey, R.A.* (2013): "Fear responses to noises in domestic dogs: Prevalence, risk factors and co-occurence with other fear related behaviour", Applied Animal Behaviour Science, 145, pp.15-25;
2. *Gronqvist, G.; Rogers, C. & Gee, E.* (2016): "The management of horses during fireworks in New Zealand", Animals, 6, 20 (accessed on 2 January 2019);
3. *Stanley, M.K.; Kelers, K.; Boller, E. & Boller, M.* (2019): Äctue barium poisoning in a dog after ingestion of handheld fireworks (sterretjes):, Journal of Veterinary Emergency and Critical Care, 29, pp.201-207;
4. *Rodewald, A.; Ganslosser, U. & Kölpin, T.* (2014) "Influence of fireworks on zoo animals: Studyeing different species at the zoo"

BEELDEN VAN EFFECTEN VAN VUURWERK OP DIEREN

- Doodsbange Berner Sennerhond
https://www.nhnieuws.nl/nieuws/176967/bezorgd-baasje-maakt-video-van-doodsbange-hond-dit-doet-vuurwerk-met-dieren
- Op social media delen eigenaar volop beelden van hun angstige huisdieren
https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/4535086/deze-huisdieren-zijn-doodsbang-voor-vuurwerk
- Paard overleden na hartaanval door vuurwerkangst
https://www.animalstoday.nl/merrie-overlijdt-hartaanval-vuurwerkangst/
- Paniek onder in het wild levende dieren
https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/4972906/dieren-vuurwerk-wild-vogels-paarden-hartaanval-knallen-nieuwjaar

Vuurwerk?

Ik ben Etske Thie en spreek namens Extinction Rebelion. Ik verzoek u met klem om vuurwerk geheel te verbieden en burgers daarvoor in de plaats een spektakel aan te bieden. Een nieuwe traditie, waarin we samen komen.

Ik maak me grote zorgen over het klimaat en de natuur. Tevens over onze veiligheid en welzijn en die van toekomstige generaties. Onze oude vuurwerk-traditie baart me enorme zorgen.

Niet alleen om de meer dan 700 vuurwerkslachtoffers, waarvan de helft jonger dan 20 jaar is. AL het klein leed van tinnitus, kleine brandwonden, astma patiënten en circa 13 miljoen schade aan particulieren eigendommen en gemiddeld 15.000 euro per gemeente aan schade. De bange senioren en huisdieren die wekenlang binnen blijven.

Maar ik maak me vooral zorgen over de lange termijn veiligheid van de mensheid en andere levende wezens.

Rond de jaarwisseling is er 30 keer meer fijnstof in de lucht. De zware metalen in vuurwerk: barium, antimoon en strontium zijn schadelijk zijn voor de gezondheid van mens en dier. En het koper is in te hoge concentraties giftig voor het waterleven en ons drinkwater. Kortom: we vervuilen de lucht, de bodem en het water met onze vreemde traditie. Ook wordt in heel Nederland wekenlang het wildleven uitgeput door het frequente geknal dat al in oktober begint.

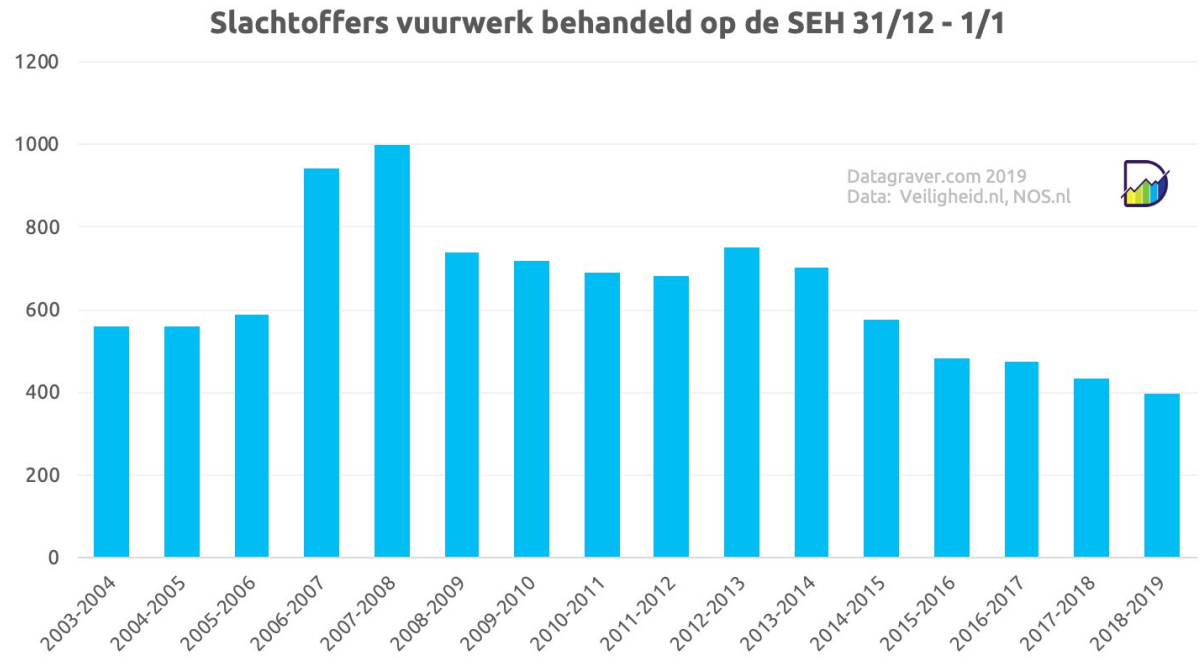
We zitten aan het begin van de klimaatcrisis. We moeten alles op alles zetten om toekomstige generaties veilig te stellen.

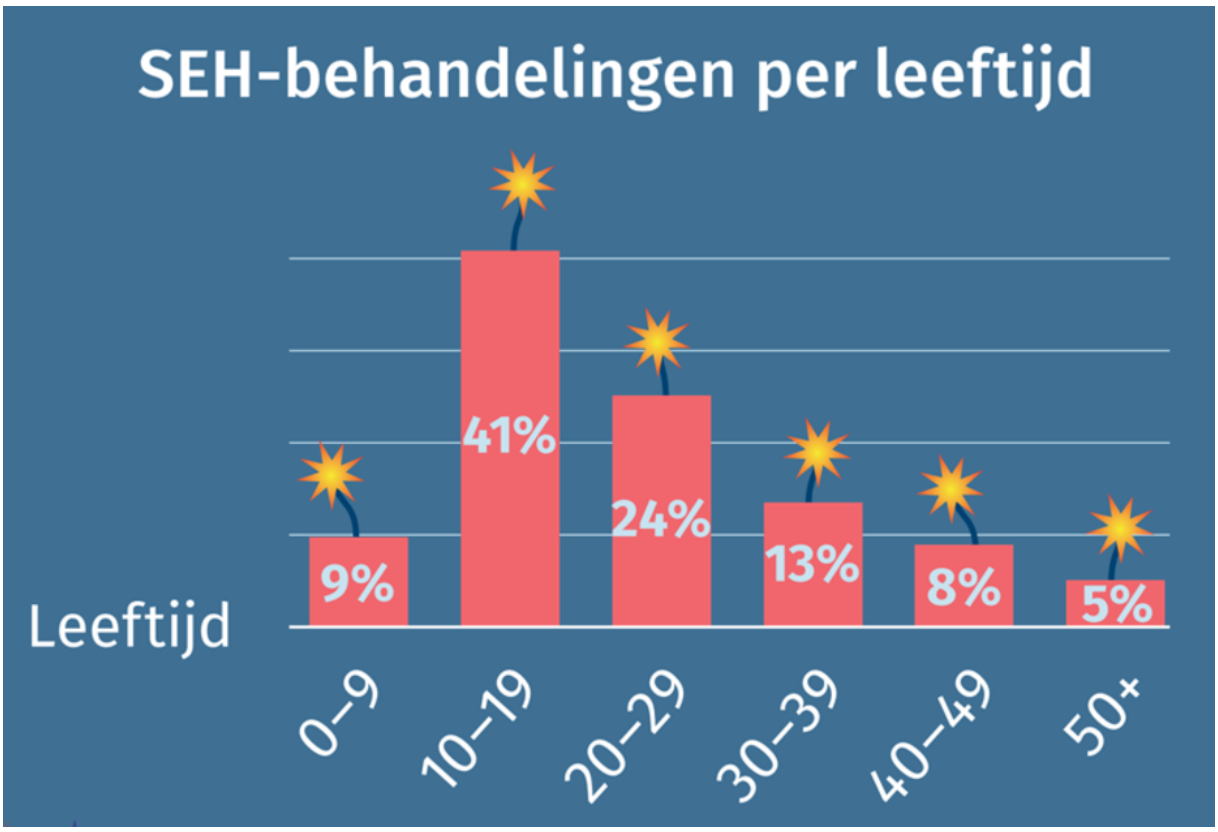
Dus moeten we tradities veranderen. We roken niet meer tijdens de vergadering. We scheiden ons afval. We doen ineens aan Halloween. Dingen veranderen. We passen ons aan en zorgen voor elkaar.

Ik hoop dat u besluit particulier vuurwerk geheel te verbieden. Ook F1 en Carbid. Geen zachte heelmeesters. En dat we vanaf nu een mooie nieuwe traditie maken: We komen samen! We tellen samen af. Dan volgt om 12 uur prachtige professioneel vuurwerk- of laser shows op zo'n 4 tal plekken verspreid over de stad, begeleidt door groteske muziek. De kosten zullen minder zijn dan de huidige schade.

Het kan. Als u en de media het positief brengen, kunnen wij in Arnhem trots zijn dat we wederom voorlopers zijn. Iedereen vaart hier wel bij. Een nieuwe veilige en klimaatvriendelijke traditie is geboren.
Ik, toekomstige generaties en de hele natuur rekent op u.

Zo is onze traditie…gezien door de ogen van mensen buiten Europa:
https://www.youtube.com/watch?v=rGJseovT8ug
Zo reageren vogels op vuurwerk: http://horizon.science.uva.nl/fireworks/

Slachtoffers vuurwerk behandeld op de SEH 31/12 - 1/1
1200
1000
800
600
400
200
0
Datagraver.com 2019
Data: Veiligheid.nl, NOS.nl
2003-2004
2004-2005
2005-2006
2006-2007
2007-2008
2008-2009
2009-2010
2010-2011
2011-2012
2012-2013
2013-2014
2014-2015
2015-2016
2016-2017
2017-2018
2018-2019

SEH-behandelingen per leeftijd
Leeftijd
9%
41%
24%
13%
8%
5%
0–9
10–19
20–29
30–39
40–49
50+

Geachte leden van de raad,

Helaas lukt het ons niet om tijdens de discussie over het instellen van een vuurwerkverbod aanwezig te zijn en in te spreken. Maar u zult begrijpen dat wij daarover wel een mening hebben.

De mens is een vreemde soort die in de loop van de geschiedenis duidelijk heeft laten zien dat het vervuilen van andermans lucht en water, als er winst is te behalen, geen enkel probleem is. Kijk naar PFAS, fijnstof, houtstook, nanodeeltjes van plastic etc. etc.. Overigens is winst hier breder dan in Euro's of andere valuta is uit te drukken. Ook korte termijn eigen geluk (kick van iets laten exploderen) of eigen belang (bijvoorbeeld kiezers) gaan boven het algemene belang van schone lucht.

Daarom staat de overheid toe dat de normen voor fijnstof worden overschreden en neemt de overheid de gevolgen voor de mensen met longklachten voor lief. Om nog maar te zwijgen over de andere gevolgen die deze vervuiling met zich meebrengt. Want Volksgezondheid is een ander potje dan Economische Zaken of Milieu en dus een andere wethouder of minister.

Dat de normen al zijn beïnvloed door de lobby van industrie en handel (zie de sjoemeldiesels) hoeft verder geen betoog. Wij gaan er vanuit dat u dat bekend is.

Omdat er allerlei met de gezondheid strijdige belangen in het spel zijn willen wij toch maar een bommetje in de vijver gooien. Wat ons betreft was er al veel langer een verbod op vuurwerk ingevoerd.
Het is duidelijk dat de vuurwerkhandel oude voorraden heeft waarvan ze vinden dat ze die mogen en moeten verkopen. Maar gaat volksgezondheid niet boven hun inkomen/winst? Of maakt het de gemeenteraad niet uit dat die ±10.000 inwoners van Arnhem met longklachten een ellendige periode hebben rond het eind van het jaar?

Wij pleiten dus voor het invoeren van een vuurwerkverbod en daarmee dus ook voor een verbod op de verkoop van vuurwerk. Wat ons betreft liever vandaag dan morgen, laat staan pas volgend jaar. Wij hopen dat uw raad de klachten van mensen over de aanslag op hun longen serieus neemt.

Met vriendelijke groet namens de Luchtwachters,

Ipe van der Deen

Geachte raadsleden, geacht college,

Graag wil ik u bedanken voor de tijd en de mogelijkheid die ik krijg om u toe te kunnen spreken.
Echter als ik realistisch kijk naar verhoudingen in het college vraag ik mij wel af, of deze democratische mogelijkheid iets aan de voornemens gaat veranderen. Is het besluit eigenlijk niet allang genomen en is dit niets meer dan een procedureel iets, of, en daar hoop ik toch een beetje op, wordt er toch nog eens kritisch en realistisch gekeken naar dit onderwerp. Primair hoop ik dat dit stuk van tafel gaat, mocht dat niet lukken dan hoop ik in ieder geval dat de beslissing wordt uitgesteld en dat er nader onderzoek volgt.

In de in 2019 aangeboden rapportage vuurwerk onderzoek wordt op pagina 9 de soort van overlast beschreven.
1. Het afsteken van vuurwerk buiten de toegestane tijden, (dit moet wel illegaal vuurwerk zijn want het legale wordt nog niet verkocht en deze handeling is dus al strafbaar)
2. geluidsoverlast veroorzaakt door o.a. cobra's wat de naam vuurwerk eigenlijk niet meer mag dragen maar wat eerder thuis hoort bij de wet wapens en munitie met die kracht die ze hebben. Zijn illegaal en dus ook al verboden
3. schade door vuurwerk. 46% veroorzaakt door knalvuurwerk, inmiddels al verboden door de landelijke overheid en veel ook veroorzaakt door illegaal zwaarder vuurwerk, ook verboden

Allemaal zaken waar wij als tegenstanders van het verbod ook tegen zijn. Maar het college begaat een denkfout als zij denkt dat een afsteekverbod deze overlast gaat wegnemen.

Ten tweede in hoeverre was deze peiling, gehouden onder slechts 3,5% (5500) van de Arnhemse bevolking, representatief. Het is niet voor niets dat bij referenda een opkomst van minimaal 30% nodig is om het rechtsgeldig te laten zijn, dit omdat het anders niet representatief is.
Deze 3,5% komt dan niet eens in de buurt.
Het zou dan ook een goede zaak zijn om hier nader onderzoek naar te doen, en de mensen ook bewust te maken dat de overlast die ze ervaren niet altijd wordt opgelost door een vuurwerkverbod.

Daarnaast las ik in de stukken dat artsen al langer een afsteekverbod willen. Natuurlijk snap ik vanuit het perspectief van de artsen dat ze hier voor pleiten, echter moeten we ook goed kijken hoe groot dit probleem in werkelijkheid is. Zonder dat ik af wil doen aan het aantal slachtoffers. Natuurlijk is ieder slachtoffer 1 te veel , maar met alles wat we doen nemen we risico's en vallen er slachtoffers. Daarom hebben wij ook strenge regels opgelegd aan het Nederlandse vuurwerk.
In de jaarwisseling van 2018-2019 zijn er in heel Nederland 396 mensen behandeld op de SEH en 900 mensen op de huisartsenpost, blijkt uit een rapport van veiligheid.nl (een onafhankelijk expertisecentrum om ongevallen te voorkomen en veilig gedrag te stimuleren) . Voor Veiligheidsregio Gelderland-midden gaat het om in totaal slechts 10 mensen die op de SEH belanden. (2018-2019). Om dit aantal nog verder naar beneden te brengen heeft het

kabinet besloten om knalvuurwerk, single shots en vuurpijlen te verbieden. De resultaten van dit besluit zijn nog niet bekend ,dit door het algehele vuurwerkverbod van afgelopen jaarwisselingen. Er was al een dalende trend zichtbaar van de SEH bezoeken en de verwachting is dan ook dat deze nog verder gaat dalen. 71% van de slachtoffers kwam uit de categorie vuurwerk wat door het kabinet is verboden.
Ongevallen met vuurwerk jaarwisseling 2019-2020.pdf

Mijn laatste argument gaat over de handhaving van een eventueel vuurwerkverbod. Afgelopen 2 jaar was er een theoretisch algeheel vuurwerkverbod van kracht. De praktijk zag er echter anders uit, zelden was er zo'n mooi, maar (illegaal) vuurwerk te zien. Het verbod kon niet gehandhaafd worden door boa's en/of politie. Wat maakt dat u denkt dat dit wel gehandhaafd zou worden en is hier dan geen sprake van symboolpolitiek.

Het is een goede traditie in onze democratie om ook rekening te houden met de wens en de wil van de minderheid, anders dan bijvoorbeeld de pendule democratie zoals in het VK of de USA.
Het verbod op knalvuurwerk, singleshots en vuurpijlen is wat mij betreft een goede compromis voor de vuurwerkliefhebbers aan de ene kant en de mensen die zich zorgen maken over de vuurwerkslachtoffers aan de andere kant.

Concluderend zou ik dus willen zeggen:
Het lokaal vuurwerkverbod zoals deze nu voorligt gaat de overlast die wordt ervaren grotendeels niet oplossen. Handhaving van het verbod is niet mogelijk waardoor dit verbod een perfect voorbeeld is van symboolpolitiek
En tot slot zijn de slachtoffers van vuurwerk nog redelijk te overzien en zouden de maatregelen vanuit de landelijke overheid afdoende moeten zijn.
Laten we dus eerst goed kijken hoe die maatregelen in de praktijk uitpakken en dit voorstel uitstellen, liefst afstellen.

Van: Helpdesk | Vuurwerkcheck.nl
Verzonden: vrijdag 18 november 2022
Onderwerp: Ronde tafel gesprek vuurwerkverbod

In het ronde tafelgesprek over het voorgenomen lokale afsteekverbod voor siervuurwerk is mij gevraagd om een kopie van het visiedocument van de BPN.

In het document worden afspraken gemaakt om te komen tot een verdere verbetering van de productveiligheid van het legale vuurwerk dat in Nederland verkocht mag worden.

In het ronde tafel gesprek kreeg ik de indruk dat de coalitie niet echt een luisterend oor had voor de argumenten die werden ingebracht.

De opmerking van dhr. v/d Broek van het CDA “ik hoor niets nieuws” kan ik simpel beantwoorden met het feit dat bij een gelijkblijvend plan de tegenargumenten ook gelijkluidend zullen blijven.

Wat dan wel storend is, is het feit dat de overweldigende hoeveelheid informatie over illegaal vuurwerk en vroegtijdig afsteken bij de coalitie geen aanleiding is om te kijken wat er buiten de muren van het gemeentehuis nu echt speelt en hoe dit op te kunnen lossen.

Oplossing voor de illegale handel, en daarmee het grootste deel van de overlast, ligt in Europa waar bijvoorbeeld opgetreden moet worden tegen de productie van Cobra’s in Italië. Cobra’s worden zogenaamd gemaakt voor de professionele markt maar worden door de professionals in Nederland nooit gebruikt omdat ze te gevaarlijk zijn.

Wanneer Mw. De Boer aangeeft dat ze de maanden december en januari niet uit huis kan, wat echt verschrikkelijk is, dan komen de betrokken raadleden niet tot de conclusie dat het vuurwerk dat de laatste werkdagen van het jaar verkocht mag worden en mag afgestoken, niet het probleem vormt waarmee Mw. De Boer geconfronteerd wordt. Of dit nu naïviteit is of gewoon een keuze om niet te willen zien waardoor de problemen veroorzaakt worden is voor mij lastig te bepalen.

Ten overvloede:

Legaal consumentenvuurwerk mag 3 dagen per jaar verkocht worden en 8 uur per jaar afgestoken.

Ruim 10 miljoen Nederlanders genieten van vuurwerk.

Het verbieden van legaal siervuurwerk speelt de illegale handel in de kaart, we zien niet voor niets een vertienvoudiging van de hoeveelheid in beslag genomen zwaar illegaal vuurwerk 2017 40.000 kg – 2022 ruim 400.000 kg en de teller loopt nog.

Zoals ik in mijn bijdrage gezegd heb zal er een verschuiving optreden (de afgelopen 2 jaar is dat in een stroomversnelling gekomen) opslag van zwaar illegaal vuurwerk zal ongecontroleerd en zonder voorzieningen in woonwijken plaats gaan vinden en bij een ongeluk kunnen de raadsleden die voor een verbod zijn terugkijken op hun aandeel in het mede-veroorzaken van deze situatie. Natuurlijk hoop ik dat het nooit zover gaat komen.

Het voorstel van dhr. O. Heller om de komende jaarwisseling te gebruiken om informatie te verzamelen over het effect van het verbod op knalvuurwerk, vuurpijlen enz. lijkt mij een zeer geschikte oplossing. Het wijzigt op dit moment niets ten aanzien van uw beleid (daarin is afsteken de komende jaarwisseling nog toegestaan) en na de jaarwisseling kan je een besluit nemen op basis van cijfers en niet op basis van onderbuikgevoelens.

Ik sluit af met de constatering dat alle overlast die nu al ondervonden wordt niet veroorzaakt wordt door de legale handel. Het knalvuurwerk wordt niet meer verkocht en is voor het laatst in 2019 verkocht (daar is echt geen restvoorraad meer aanwezig bij de inwoners van Nederlanders).

Met vriendelijke groet,

VuurwerkCheck
voor deze
ing. F.C.J.H. Kohler

Visie op consumentenvuurwerk

Interne afspraken Branche Pyrotechniek Nederland

Inhoud

1. Inleiding
2. Uitgangspunten
3. Kwaliteitsverbetering
4. Voorlichting
5. Milieu
6. Slot

1. Inleiding

Elk jaar genieten minimaal 10 miljoen Nederlanders tijdens de jaarwisseling van consumentenvuurwerk. De Branchevereniging Pyrotechniek Nederland (BPN) wil zich met de maatregelen en acties die in dit document beschreven staan inspannen om het aantal letsels dat onverhoopt veroorzaakt wordt door consumentenvuurwerk maximaal te beperken. De BPN is zich bewust van een eigen verantwoordelijkheid in het behoud van de traditie van consumentenvuurwerk, geldend voor de aspecten waar zij invloed op heeft.

Branche Pyrotechniek Nederland

- Vulcan International
- Wolff Vuurwerk
- Rubro
- Fireworks International
- Broekhoff Vuurwerk
- GBV-Weco
- Lesli Vuurwerk

2. Uitgangspunten

De reductie van letsel is het meest maximaal wanneer alle stakeholders die hier invloed op hebben de huidige regels voldoende bekend maken bij alle gebruikers en vervolgens controleren. Denk hierbij aan campagnes, controles op gebruik, controles op bezit en gebruik illegaal vuurwerk. De (extra) maatregelen die wij als BPN-importeurs kunnen nemen of waar we invloed op hebben staan in dit document beschreven. Alleen de combinatie van alle maatregelen van alle stakeholders maakt het geheel succesvol (integrale aanpak).

Illegaal vuurwerk
Ondanks dat we in de afgelopen 10 jaar bijna 50% reductie van de letselcijfers hebben gerealiseerd, vindt er toch een verschuiving plaats van het maatschappelijk draagvlak voor consumentenvuurwerk en de vuurwerktraditie. Deze verschuiving wordt voor een groot deel veroorzaakt door illegaal vuurwerk;

- Illegaal vuurwerk met de kracht van een handgranaat dat de grootste overlast en vernielingen en het zwaarste letsel veroorzaakt.
- Illegaal vuurwerk dat op straat en op school wordt verkocht.
- Illegaal vuurwerk dat massa-explosief is.

De BPN heeft geen invloed op illegaal vuurwerk.

Het publiek, de media en de politiek zijn vaak slecht in staat objectief onderscheid te maken tussen illegaal vuurwerk en veilig te gebruiken consumentenvuurwerk. Dit gaat ten koste van het imago van consumentenvuurwerk en dus ook van het maatschappelijk draagvlak.

Handhaving op illegaal vuurwerk in Nederland en aan de grens is daarom een belangrijk onderdeel van de integrale aanpak om het letsel door vuurwerk te verminderen. We weten dat de politie al veel doet op het gebied van handhaving, en dat er ook een aantal successen zijn geboekt. Er moet wat ons betreft echter nog meer ingezet worden op handhaving en hogere straffen.

In Nederland worden steeds meer typen vuurwerk verboden, niet omdat ze onveilig zijn maar vooral omdat ze vaak verkeerd gebruikt worden. Denk hierbij aan enkelschots buizen en Romeinse kaarsen. Al deze typen vuurwerk zijn in Duitsland en België nog steeds te koop. Ook hier is de integrale aanpak belangrijk. Met grenscontroles (en vooraankondigingen daarvan) kan voorkomen worden dat vuurwerktoeristen dit in Nederland verboden vuurwerk binnen brengen.

Gedrag
Met acties die een gedragsverandering (verbetering) kunnen bewerkstelligen door verschillende ministeries in samenwerking met de BPN kunnen burgers gewezen worden op het juiste gebruik van consumentenvuurwerk. Ook hierbij is de integrale aanpak de enige manier om tot goede resultaten te komen.

De BPN beseft dat er voor het behoud van de vuurwerktraditie in Nederland en verdere vermindering van het aantal letsels en de ernst ervan, naast de hiervoor genoemde, meer maatregelen genomen kunnen worden.

De leden van de BPN nemen hierin daarom haar eigen verantwoordelijkheid door zichzelf een groot aantal aanvullende maatregelen op te leggen. Deze maatregelen sluiten aan bij de lange termijnvisie van de BPN.

Visie

De BPN heeft haar visie op consumentenvuurwerk als volgt beschreven:

“8 uren per jaar genieten minimaal 10 miljoen Nederlanders van veilig en stabiel siervuurwerk om traditioneel het nieuwe jaar in te luiden. Jeugdvuurwerk voor overdag en siervuurwerk voor middernacht op de Oudejaarsavond."

Sinds begin 2021 is 98% van de Nederlandse importeurs vertegenwoordigd in de BPN. Dit maakt het mogelijk om de hierboven genoemde eigen verantwoordelijkheid goed te kunnen waarborgen.

Alle maatregelen en acties die in dit document beschreven staan, leggen wij als BPN-importeurs (98% van de Nederlandse markt) onszelf per direct (mei 2021) op. In het verwachtingspatroon en meetmoment t.a.v. de resultaten moet er echter rekening gehouden worden dat er momenteel een grote voorraad F2 vuurwerk reeds in Nederland aanwezig is vanwege het verbod op consumentenvuurwerk in 2020 en 2021. Er is in 2021 en 2022 niet of nauwelijks vuurwerk geïmporteerd. De maatregelen en acties ten aanzien van het product en de productie zijn met name effectief vanaf de inkoop voor het seizoen 2023.

De importeurs van de BPN verklaren daarnaast dat zij op geen enkele wijze via een gelieerde onderneming (bijvoorbeeld een GmbH) de onszelf opgelegde maatregelen in Nederland omzeilen. Daarnaast is bewust late binnenkomst om controles te vermijden een absolute no-go.

Van een aantal maatregelen is het van belang dat deze zo snel mogelijk in regelgeving verankerd worden om te voorkomen dat de maatregelen door bijvoorbeeld producten van buitenlandse importeurs aan effect verliezen. Hierbij vragen wij nadrukkelijk om de hulp van de betreffende ministeries.

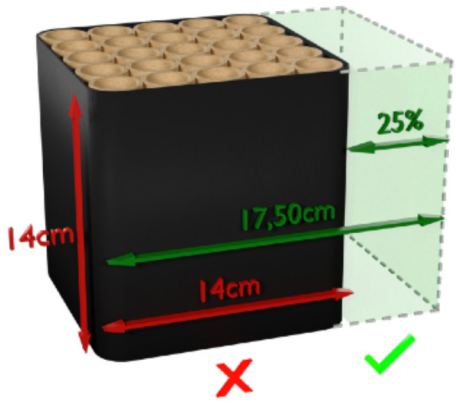
3. Kwaliteitsverbetering

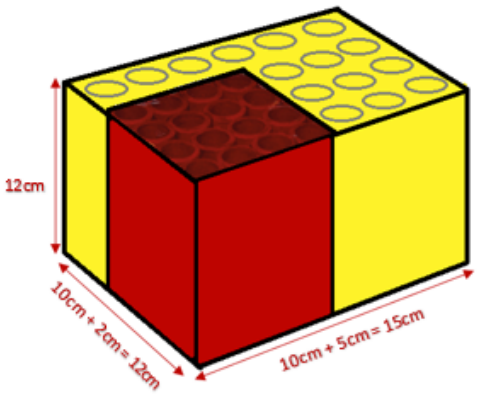
Bij de ontwikkeling van nieuwe producten wordt de veiligheid van het product vooropgesteld. Dit lijkt een open deur maar is juist daarom van belang om te benadrukken. Daarnaast worden door de BPN de volgende maatregelen genomen om de kwaliteit van het door hen ontwikkelde consumentenvuurwerk te verbeteren.

<u>Stabiliteit</u>

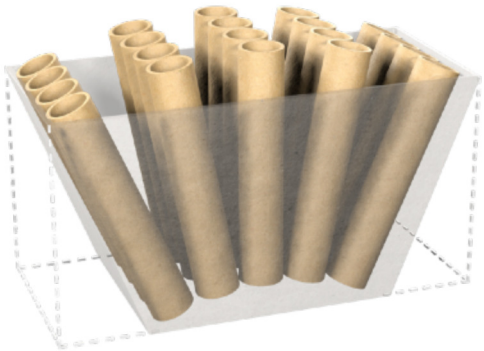
Uit testresultaten blijkt dat bepaalde producten extra gevoelig zijn voor instabiliteit en zelfs omvallen. Daarom leggen de importeurs van de BPN zichzelf een aantal extra maatregelen op om de stabiliteit te verbeteren.

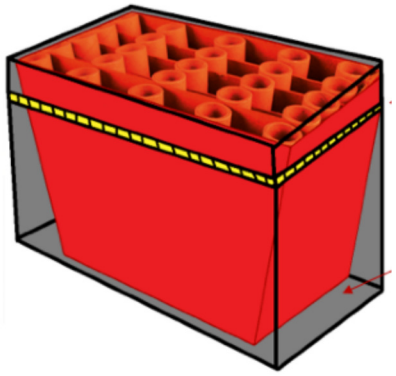
Voor batterijen van enkelschotsbuizen en combinaties met enkelschotsbuizen geldt: De hoogte mag niet hoger zijn dan de kortste breedte. En daarnaast geldt voor producten van dit type die lager zijn dan 15cm, dat 1 zijde minimaal 25% langer moet zijn dan de hoogte.

Voor batterijen van enkelschotsbuizen en combinaties met enkelschotsbuizen waarvan de buizen allen onder een hoek staan geldt: dit type product moet voorzien worden van een vierkant doosje waardoor de basis van het product vergroot wordt. Het product moet vastgelijmd worden in het doosje. Daarnaast moet het doosje zo geconstrueerd zijn dat er geen bombettes tegen de wand van het doosje kunnen geraken. Dit kan bijvoorbeeld door het afronden van de hoeken.

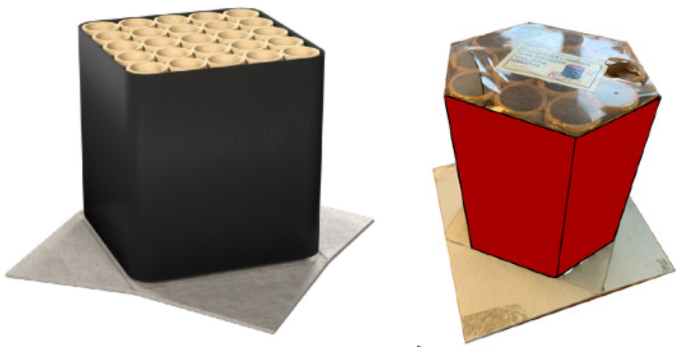
Voor batterijen van enkelschotsbuizen en combinaties met enkelschotsbuizen waarvan de buizen onder een hoek staan of compounds met een dergelijk element geldt: op de voorzijde van de waaier dient met een pictogram duidelijk gemaakt te worden dat er onder een hoek geschoten wordt en op welke wijze het product geplaatst moeten worden ten opzicht van de toeschouwers. De BPN heeft hiervoor een uniform pictogram ontwikkeld en er is extra aandacht voor de verplichting van het plaatsen van dit pictogram.

Om te voorkomen dat met name de kleinere producten met een zogenoemde finale instabiel worden wanneer zij aan het reservelont ontstoken worden, geldt de volgende maatregel: Voor batterijen van enkelschotsbuizen en combinaties met enkelschotsbuizen lager dan 15 cm mag geen reservelont worden toegepast.

Het doel van een reservelont is om bij met name het wat duurdere product te voorkomen dat een consument zelf gaat experimenteren mocht het product onverhoopt niet functioneren bij het ontsteken van het hoofdlont. Om dit doel ook bij de producten lager dan 15 cm te behalen gaat de BPN werken met “kwaliteitsgarantie”. Deze kwaliteitsgarantie houdt in dat een consument bij het niet goed functioneren van een product, zonder discussie en bij inlevering van het product, zijn geld terug krijgt en dus minder geneigd zal zijn te gaan experimenteren met het niet ontstoken product.

Soms worden bij de ontwikkeling van een product zogeheten “uitklapvoetjes" toegepast. Deze hebben tot doel de stabiliteit te vergroten. We hebben moeten constateren dat deze uitklapvoetjes echter 2 problemen kunnen geven. Ten eerste leest de consument slecht, waardoor soms vergeten wordt de voetjes uit te klappen alvorens het product te ontsteken. Daarnaast zien we incidenteel dat deze uitklapvoetjes niet goed bevestigd zijn aan de onderzijde van een product. Om deze reden zal de BPN deze uitklapvoetjes bij initiële productie niet meer toestaan.

Bovenstaande maatregelen gelden niet wanneer deze producten onderdeel van zijn van een compound, aangezien deze dan zijn bevestigd op een basis.

Naast het feit dat de BPN deze maatregelen zichzelf oplegt vraagt zij het minsterie om deze te verankeren in regelgeving.

Bij de vastlegging in regelgeving vraagt de BPN het minsterie eventuele restvoorraden te respecteren en een onderscheid te maken in het gebruik voor de consument en de opslag.

Brandende delen

Uit testresultaten blijkt dat brandende delen buiten de veiligheidsafstand, naast instabiliteit, een reden van afkeur is. BPN is een onderzoek gestart naar de mogelijke oorzaken van dit aspect. De eerste uitkomsten van het onderzoeken laten de volgende mogelijke oorzaken zien:

- een incidentele lage burst
- een specifiek effect zoals goudregen of chrysanthemum
- de diameter van de ster
- de invloed van wind bij een mijn
- vocht

Aangezien het een relatief complex aspect is vraagt de BPN of de IL&T samen met haar dieper op deze materie wil ingaan door gezamenlijke analyse van de testresultaten.

Misbruik

Bepaalde vuurwerkproducten zijn gevoelig voor misbruik door de consument. Vrijwel alle producttypen die dit betreffen zijn inmiddels, soms mede op verzoek van de BPN, niet meer toegestaan. Een voorbeeld hiervan is de enkelschots buis. De reden waarom de enkelschots buis gevoeliger is voor misbruik is het feit dat er uit een enkele buis een patroon schiet. Wanneer dit artikel relatief kleine afmetingen heeft zijn de kosten (verkoopprijs) relatief laag waardoor het door de jeugd in grote aantallen gekocht wordt. Dit in combinatie met het niet volgens de gebruiksaanwijzing gebruiken (bewust op kop zetten, neerleggen of werpen) maakt het dat wij achter het besluit staan om dit type product te verbieden.

Het is echter momenteel nog steeds mogelijk een gelijksoortig product als de enkelschotsbuis te ontwikkelen op basis van de enkelschots mijn. Daarom stelt de BPN de maatregel dat een enkelschots mijn met zogeheten intertubes (patronen) niet meer is toegestaan.

Daarnaast is er nog een product dat gevoelig is voor misbruik en dat is de stijgtol. Ook dit type product zal de BPN niet meer toestaan.

Naast het feit dat de BPN deze maatregelen zichzelf oplegt vraagt zij het minsterie om deze te verankeren in regelgeving.

Compounds

Met de invoering van de compounds heeft de BPN gezien dat het fenomeen “doorverbind-boxen” vrijwel geheel verdwenen is. Dit lijkt een goede ontwikkeling omdat de BPN vindt dat een consument geen producten met elkaar moet doorverbinden. Om deze reden legt de BPN zichzelf dan ook op, om vanaf de inkoop 2022 op geen enkele wijze meer zogenoemde “doorverbind”-compounds te voeren. Dit geldt zowel voor de wijze van verpakken, de wijze van labeling, de presentatie van dummy's en in alle reclame-uitingen.

Om dit te ondersteunen mag een consumenten-verkoopeenheid niet meer dan 25 kilogram nettogewicht hebben. Dit is exclusief een eventuele “kooiverpakking”. Hiermee wordt ook recht gedaan aan de maatregel in het Vuurwerkbesluit die aangeeft dat een consument niet meer dan 25 kilogram vuurwerk mag afhalen.

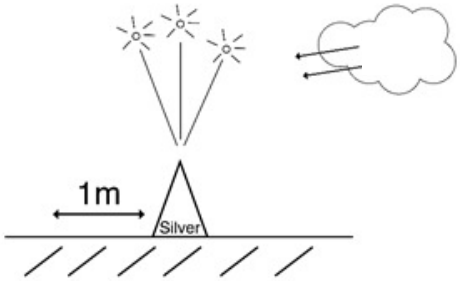
F1 vuurwerk

Fop- en schertsvuurwerk (veelal aangeduid als F1 vuurwerk) is een populaire productgroep bij de jeugd vanaf 12 jaar. Deze categorie vuurwerk is nadrukkelijk onderdeel van de langetermijnvisie van de BPN. De kwaliteit behoeft echter extra aandacht, zeker omdat de veiligheidsafstand van F1 vuurwerk beperkt is tot 1 meter.

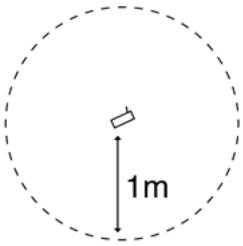
De BPN gaat als richtlijn hanteren om de lontvertraging voor F1 vuurwerk te definiëren als “tussen de 4 en de 8 seconden” in plaats van tussen de “3 en de 8

seconden”. Hiermee wordt tijdens de productie een extra buffer ingebouwd omdat we uit testresultaten zien dat de lontvertraging soms net onder de 3 seconden is.

Bij fonteinen van het type F1 zien we soms dat sterren buiten de veiligheidsafstand van 1 meter vallen. Met name bij wind en bij een bepaald type effect, zoals crackling, is dit een voorkomend verschijnsel. Daarom zal de BPN de effecthoogte van de F1 fonteinen dusdanig verlagen, zodat de verhouding tussen de veiligheidsafstand, maximale windsnelheid en effecthoogte in balans is. Afhankelijk van het type effect komt dit in de praktijk neer op een effecthoogte van circa 60 cm. Dit kan bijvoorbeeld gerealiseerd worden door het vergroten van uitstootopening of de wijze van persen van het kruit.

Grondbloemen in de categorie F1 blijken relatief vaak buiten de veiligheidsafstand van 1m te komen. Om deze reden zullen wij deze niet meer toestaan. Naast het feit dat de BPN deze maatregel zichzelf oplegt vraagt zij het minsterie om deze te verankeren in regelgeving.

Los van de bovenstaande maatregelen en acties voor F1 vuurwerk vraagt de BPN aan het ministerie om in Europa te pleiten voor het vergroten van de veiligheidsafstand voor F1 vuurwerk, van 1 naar 2 meter. Dit geldt voor producten die buiten gebruikt dienen te worden.

Vooruitlopend op de Europese route zal de BPN een aanbevolen afstand aanbrengen op diverse F1 vuurwerkproducten van de gewenste 2 meter. Dit geldt in elk geval voor fonteinen en knetterpellets. Deze aanbeveling zal geformuleerd worden als zijnde: "De beste beleving van dit product is op minimaal 2 meter afstand!”

Labeling

Zoals eerder vermeld is de visie van de BPN:

“8 uren per jaar genieten minimaal 10 miljoen Nederlanders van veilig en stabiel siervuurwerk om traditioneel het nieuwe jaar in te luiden. Jeugdvuurwerk voor overdag en siervuurwerk voor middernacht op de Oudejaarsavond.”

Hierbij zijn gewelddadige of agressieve labels niet passend. Daarom leggen de importeurs van de BPN zichzelf op dergelijke labels niet meer te gebruiken. Dus bijvoorbeeld doodshoofden of wapengebruik zal niet meer gebruikt worden in het ontwerp van de labels. De uitstraling van het vuurwerk moet passen bij de feestelijke traditie.

Productie

Naast het nemen van maatregelen tijdens de productontwikkeling zijn er ook nog een aantal stappen te zetten tijdens de productie van consumentenvuurwerk. De BPN zal zich maximaal inspannen om tijdens de productie, in met name China maatregelen te nemen die zorgen voor een hogere kwaliteit. Ook hier lijkt het een open deur, maar de inkoopprijs zal niet meer voorop gesteld worden bij de productie.

Hieronder geven we puntsgewijs aan welke acties wij nemen:

- We selecteren onze producent op basis van het leveren van de gewenste kwaliteit en instrueren hem over de extra strenge eisen die in Nederland gelden. Denk hierbij aan de kwaliteit van de innertubes en het gebruik van zogeheten droogkamers.
- Het mogelijk aansteken van een product bij het zogeheten “quickfuse" moet ten alle tijde worden voorkomen. Dit wordt een extra aandachtspunt richting Chinese producenten. Indien noodzakelijk zullen artikelen op dit onderdeel technisch aangepast worden. Hierbij dient uiteraard de eis ten aanzien van lontvertraging scherp in de gaten te worden gehouden.
- Voor compounds geldt dat we:
  - indien mogelijk de afzonderlijke elementen onderling bevestigen door bijvoorbeeld een horizontale band. Dit bevordert de stabiliteit en voorkomt het losgelaten van de onderplaat.
  - Uit testresultaten blijkt dat het gebruik van een dun label aan de onderkant van een element van een compound er soms voor zorgt dat deze losgeraakt van de onderplaat. Daarom moet dit label niet meer gebruikt worden en de elementen rechtstreeks op de onderplaat verlijmd worden.

- Tijdens de productie is de soort lijm voor het bevestigen van de afzonderlijke elementen op de onderplaat van belang. Het spreekt voor zich dat de juiste lijm gebruikt moet worden.
- Ieder individueel element van een compound dient een label of brandvertragend craft-papier te hebben om nabranden te voorkomen.

De BPN gaat, zodra reizen naar China weer mogelijk is, een speciale BPN-meeting organiseren voor alle productenten speciaal voor de Nederlandse markt ter plekke. Tijdens deze bijeenkomst zal de BPN de producenten instrueren over speciale aandachtspunten en testresultaten delen. Het doel hiervan is verhoging van de kwaliteit tijdens de productie door middel van bewustwording.

Samenwerking met de IL&T en het delen van testresultaten zouden een goede bijdrage leveren aan de stappen die wij als BPN willen zetten. Zoals eerder geschreven is 98% van de importeurs inmiddels aangesloten bij de BPN, waarmee ook bepaalde praktische bezwaren niet meer aan de orde hoeven zijn. Op het gebied van het verhogen van de kwaliteit hebben we als importeurs geen geheimen voor elkaar.

Transport en opslag

Ook tijdens het transport en de opslag van vuurwerk zijn enkele acties te ondernemen die een bijdrage leveren aan het verhogen van de kwaliteit. De volgende stappen worden gezet:

- Een dringende advies aan onze producenten en verladers dat zij vochtvangers (speciale vochtzakken en / of platen van karton) in containers plaatsen. Daarnaast moet erop gelet worden dat de ventilatieroosters van de containers niet zijn dichtgeplakt.
- Middels speciale instructiemomenten zullen wij verladers, lossers, orderpikkers, chauffeurs en winkeliers instrueren over het respectvol omgaan met de vuurwerkkartons.
- Wanneer bij de opslag van vuurwerk pallets gestapeld worden, zullen afhankelijk van het product, tussenschotten of palletstellingen gebruikt om vervorming tegen te gaan.
- Kartons met vuurwerk dienen verplicht rechtop bewaard en getransporteerd te worden.

4. Voorlichting

Van BPN naar winkelier

Wij vinden het onze verantwoordelijkheid als BPN-importeurs om onze klanten (de detaillist) maar ook de consument zo goed mogelijk voor te lichten. Het is van belang dat ook de winkelier voldoende inziet dat hij kan bijdragen aan de reductie van letsel en daarmee het behoud van de Nederlandse vuurwerktraditie. Daarom hebben wij een aantal acties geformuleerd die hieraan bijdragen.

Wij wijzen onze klanten nadrukkelijk op hun verantwoordelijkheid om de consument de juiste instructie te geven over het gebruik van vuurwerk. Wij streven naar de invoering van een systeem van bewustzijn (bijvoorbeeld via een digitale of fysieke handtekening) bij het afhalen van het vuurwerk.

Daarnaast wijzen wij de detaillist op zijn verantwoordelijkheid voor het uitreiken van de verplichte veiligheidsbril en aansteeklont. Wij vragen het ministerie de mogelijkheid te onderzoeken tot het wettelijk verplichten van een vuurwerkbril bij het ontsteken van consumentenvuurwerk.

Omdat we het ook van belang achten dat toeschouwers van vuurwerk een veiligheidsbril dragen maken we dit een speerpunt in de communicatie. Tijdens de afsluiting van een webshopbestelling en bij de afsluiting in een verkoopgesprek krijgt de winkelier de tools om deze extra brillen “te verkopen”.

Tot slot zullen wij onze klanten oproepen om geen geen creme-brulee-branders of ander soortgelijke aanstekers te verkopen. Wij zijn van mening dat deze middelen niet geschikt zijn voor het aansteken van consumentenvuurwerk.

Van BPN naar consument

Verkeerd gebruik van consumentenvuurwerk door de consument is nog altijd een relatief grote oorzaak van letsel. De BPN gaat een format opstellen voor een uniforme voorlichting op nationaal niveau richting de consument. Dit format wordt ontwikkeld in samenwerking met gelieerde brancheverenigingen en een

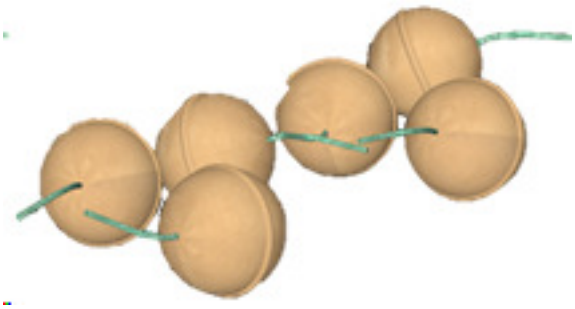
communicatie-specialist. Het is algemeen bekend dat een consument “slecht leest”. Daarom ligt het voor de hand dat het format veelal visueel zal worden uitgevoerd. Dit nieuwe BPN voorlichting-format bevat o.a. volgende elementen:

- Uniforme gebruiksaanwijzing voor elk producttype; op dit moment wordt aan de hand van de voorgeschreven CE-richtlijnen door elke importeur een eigen gebruiksaanwijzing opgesteld. Dit zal worden vervangen door een uniforme gebruiksaanwijzing die door alle BPN-leden zal worden toegepast.
- Uniforme waarschuwingssticker bovenop het product; er komt een opvallende sticker of afbeelding bovenop elk product waarop dit technisch gezien mogelijk is. Hierbij zal worden verwezen naar de meest belangrijke aandachtspunten. De focus zal liggen op aansteken met gestrekte arm waarbij het lichaam zich niet boven het product bevindt.
- Vlak voor de Oudejaarsavond zal er een uniforme mail verzonden worden met afsteekinstructies. Deze mail zal waarschijnlijk worden voorzien van instructievideo’s. Om de aandacht van de consument te krijgen zullen we de boodschap omdraaien, zoals bijvoorbeeld: "Voor een optimale beleving van het door u gekochte vuurwerkproduct adviseren wij: product op een vlakke ondergrond plaatsen, minimaal 8 meter afstand bewaren voor het beste zicht, etc".
- We zullen standaard uniforme afsteekinstructies meesturen bij elke online bestelling.
- We zullen standaard een uniforme fysieke flyer met afsteekinstructies bij elke afhaalbestelling voegen.
- Er wordt een uniforme draagtas ontwikkeld met de afsteekinstructies.
- In de vuurwerkfolders en de webshop maken we extra ruimte ten behoeve van voorlichting. We denken hierbij niet per se aan afsteekinstructies vanwege de relatief lange tijd tussen de aankoop en de Oudejaarsavond. We gaan in plaats daarvan de nadruk leggen op het kopen van legaal consumentenvuurwerk met kwaliteitsgarantie, veiligheidsbrillen voor omstanders, etc.
- Consumentenvuurwerk uit het buitenland voldoet niet aan de eisen van de BPN en de Nederlandse overheid. Wij zullen de consumenten erop wijzen dat vuurwerk van een Nederlandse vuurwerkwinkel veiliger is en van betere kwaliteit en dat consumenten kwaliteitsgarantie krijgen bij aankoop van het vuurwerk.

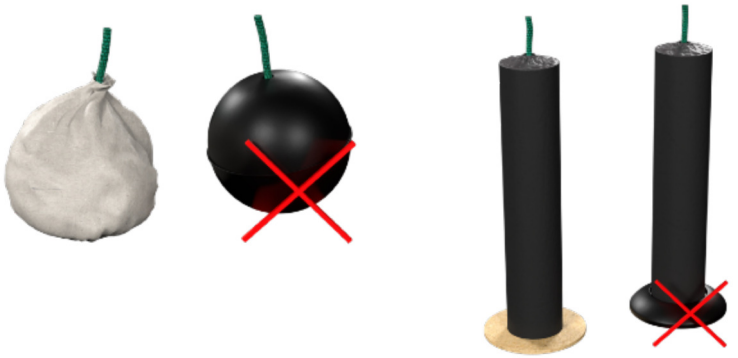
5. Milieu

Naast de vermindering van letsel hebben de importeurs ook nadrukkelijk aandacht voor de milieuaspecten. Met name de reducering van plastic zwerfvuil is een focuspunt. Concrete acties die wij nemen zijn:

- knetterballen van papier in plaats van plastic

- zogeheten “missiles” van papier in plaats van plastic
- de afdekking van de bovenzijde van met name batterijen van enkelschotsbuizen en combinaties van papier in plaats van plastic
- voetjes van fonteinen en enkelschots mijnen van papier in plaats van plastic

Net zoals het in het officiële rapport van het RIVM te lezen is, zijn ook wij van mening dat de uitstoot van vuurwerk een relatief geringe impact heeft. Intern onderzoek wijst tevens uit dat er geen aanwijzingen zijn voor PFAS in consumentenvuurwerk.

6. Slot

Zoals in de inleiding geschreven zijn de acties en maatregelen die in dit document beschreven zijn het meest succesvol wanneer een integrale aanpak wordt nagestreefd. Voorbeelden van de verantwoordelijkheden van andere stakeholders zijn:

- Politie en justitie: handhaving, verhoging bezit strafmaat illegaal vuurwerk, grenscontroles, handhaving en hoge strafmaat niet toegestaan consumentenvuurwerk uit buitenland
- Ministerie: medewerking aanpassing regelgeving, campagne en uitbannen zwaar illegaal knalvuurwerk in Europa
- IL&T: informatie uitwisseling en samenwerking branche, nuancering in rapportage
- Veiligheid.nl: objectieve vraagstelling en rapportage

Er zijn in de afgelopen jaren al diverse maatregelen genomen, wat is terug te zien in de daling van de letselcijfers. Denk hierbij ook aan het verbod op babypijlen en Romeinse kaarsen, met daarnaast de aanpassing van de afsteektijden en de verplichting van de veiligheidsbril, aansteeklont, pijlenstandaard en instructies aan de consument. Daarnaast geldt effectief vanaf aankomende jaarwisseling een verbod op knalvuurwerk, vuurpijlen, enkelschotsbuizen en F3 vuurwerk.

Met de maatregelen en acties genoemd in dit document en de integrale aanpak zijn wij er van overtuigd dat we de trend van dalende letselcijfers kunnen voortzetten.

Hierbij vragen we wel extra aandacht voor het consumentenvuurwerk dat via buurlanden Nederland binnen komt. Dit vuurwerk voldoet niet aan de eisen van de BPN en de Nederlandse overheid. De BPN heeft geen invloed op het letsel dat door dit buitenlandse vuurwerk wordt veroorzaakt, maar dit letsel wordt wel meegenomen in de rapportage van Veiligheid.NL. Het is dus belangrijk dat Nederlanders wordt ontraden om vuurwerk in het buitenland te kopen.

Tot slot een concrete doelstelling ten aanzien van het afkeurpercentage:

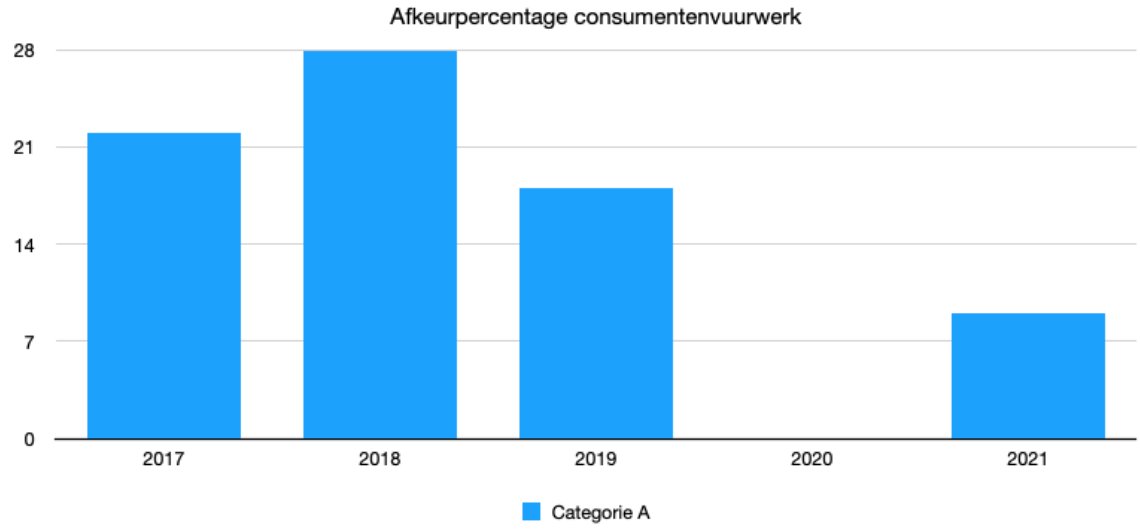
Voor de verbetering van de kwaliteit van het consumentenvuurwerk stellen wij onszelf het doel om binnen 3 jaar het afkeurpercentage met 60% te verminderen, bij gelijkblijvende testmethode en beoordeling. Meetmoment is hierbij inkoop voor 2023. Hiermee komt het afkeurpercentage o.b.v. risico-gestuurde steekproeven structureel onder de 10%.

Branche Pyrotechniek Nederland

- Vulcan International, Tilburg
- Wolff Vuurwerk, Twello
- Rubro, Wierden
- Fireworks International, Uden
- Broekhoff Vuurwerk, Dronten
- GBV-Weco, Veenendaal
- Lesli Vuurwerk, Lichtenvoorde

Voor vragen of opmerkingen kunt u ons bereiken via info@b-p-n.nl

Bijlage 1

Afkeurpercentage in %

	Categorie A
2017	22
2018	28
2019	18
2020	Niet gemeten
2021	9

* De grote daling in 2021 is zowel door IL&T en als door de BPN niet verklaarbaar omdat er in 2021 vrijwel geen nieuwe voorraad F2 vuurwerk is geïmporteerd.

Bijlage 2: Fragment uit rapport veiligheid.nl

Tabel 3.1 SEH-behandelingen vuurwerkletsels, naar type vuurwerk

	% 2021 (n=69)	% 2022 (N=179)	% bekend 2021	% bekend 2022
Zwaar illegaal vuurwerk	39	28	43	34
Babypijltjes/romeinse kaarsen*	1	1	2	1
Oudejaarsvuurwerk**	17	16	19	19
*waarvan vuurpijlen/knalvuurwerk****	*4*	*10*	*14*	*12*
Grondbloem/grondtol/springtol*****	9	7	10	8
Categorie 1 vuurwerk	7	8	8	9
Carbid	17	15	19	17
Overig		9		11
Onbekend	9	17		
Totaal	100	100	100	100

* Sinds jaarwisseling 2015/2016 verboden

** Normaal gesproken legaal oudejaarsvuurwerk, tijdens jaarwisseling 21/22 verboden

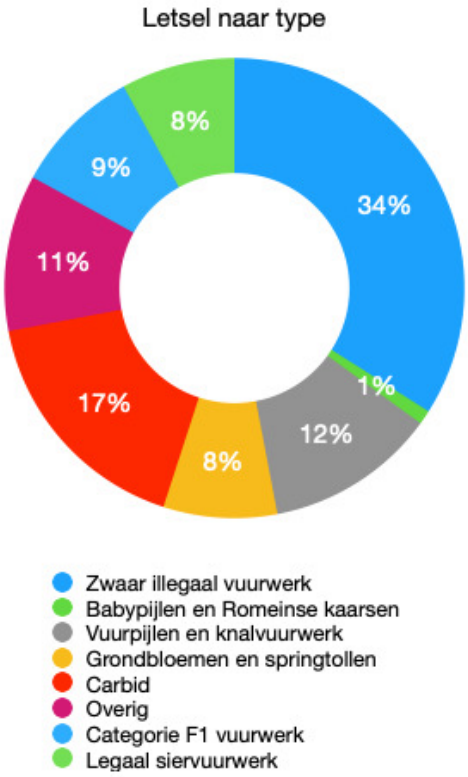
*** Gepland om sinds de jaarwisseling 20/21 verboden te zijn

***** Van grondbloem/grondtol/springtol is vaak onbekend of dit cat. 1 of cat. 2 vuurwerk was

Bijlage 3: Legaal siervuurwerk zorgt voor “slechts” 8% van alle letsels.

Letsel 2021 naar type

Type	
Zwaar illegaal vuurwerk	34%
Babypijlen en Romeinse kaarsen	1%
Vuurpijlen en knalvuurwerk	12%
Grondbloemen en springtollen	8%
Carbid	17%
Overig	11%
Categorie F1 vuurwerk	9%
Legaal siervuurwerk	8%
Totale uitgaven	100%

Verzonden: vrijdag 18 november 2022
Onderwerp: Reactie Apcg op raadsvoorstel lokaal consumentenvuurwerk afsteekverbod

Beste raadsleden en fractievolgers,

Op woensdag 16 november 2022 heeft het Arnhems platform chronisch zieken en gehandicapten (Apcg) deelgenomen aan het rondetafelgesprek met de gemeenteraad over het lokale vuurwerkverbod.
Naar aanleiding van dat gesprek willen wij wat uitgebreider de diverse belangen van inwoners met een beperking en chronische ziekte onder de aandacht brengen.

Voor een deel van de Arnhemmers met een beperking is het consumentenvuurwerk geen feest.
Mensen met een longziekte of ademhalingsproblemen ervaren jaarlijks letterlijk benauwde momenten door het fijnstof wat dit vuurwerk tijdens de jaarwisseling met zich meebrengt.
Voor inwoners met een visuele of auditieve beperking kan het afgaan van vuurwerk rond de jaarwisseling voor angstige momenten zorgen, omdat zij het niet zien of horen aankomen.
Zoals voor vele (huis)dieren, levert vuurwerk ook stress op voor hulphonden. Zij kunnen daardoor niet goed hun werk doen. Mensen die voor hun zelfstandigheid afhankelijk zijn van hulphonden, worden in de periode rond de jaarwisseling daardoor in hun functioneren belemmerd.
Voor mensen die prikkelgevoelig zijn, door bijvoorbeeld autisme of stresssyndoom, kan het een heel nare, zware periode zijn. Met soms ook een lange nasleep, door alle stress die ook na de periode van het vuurwerk afsteken nog doorwerkt.
En bij mensen met spasmen, kan het schrikken van vuurwerk, voor pijnlijke spiertrekkingen zorgen. Wat lichamelijke klachten versterkt of het kunnen bewegen belemmert.
Dit zijn voorbeelden om de diverse problemen die het afsteken van vuurwerk veroorzaakt te schetsen.

We vinden het belangrijk om te benadrukken dat deze problemen niet alleen worden veroorzaakt door het consumentenvuurwerk tijdens de jaarwisseling, maar ook in de weken ervoor en erna. Daarom is het belangrijk dat er bij een vuurwerkverbod wordt ingezet op handhaving, zowel tijdens de jaarwisseling als de periode eromheen.

De jaarwisseling is door de huidige manier van vieren niet voor iedereen een feestelijk moment. Wanneer gekeken wordt naar het veranderen van deze traditie, is het belangrijk om dit op een inclusieve manier te doen.
In het raadsvoorstel wordt gesproken over bijvoorbeeld een centrale vuurwerkshow als alternatief voor de viering op straat. Aangezien het (aanvullend) OV tijdens de jaarwisseling niet rijdt, zou dat betekenen dat mensen zonder eigen vervoersmiddelen, die verder weg wonen, worden uitgesloten van deze viering.
De gemeenteraad zou bij het zoeken naar alternatieven toegankelijkheid en inclusie direct als randvoorwaarde mee moeten nemen.
Daarnaast zal een centrale vuurwerkshow nooit een vervanging kunnen zijn voor alle Arnhemmers. Er zou onderzocht moeten worden wat het moment van vuurwerk om 00.00u voor mensen betekent. Het is ook het moment waarop veel mensen in de buurt naar buiten gaan en op een laagdrempelige manier contact kunnen maken met hun buren. Wanneer er geen vuurwerk is om mensen naar buiten te lokken, zou gekeken kunnen worden wat hiervoor in de plaats kan komen. De gemeente kan niet de nieuwe tradities voor haar inwoners bedenken, maar wel zoeken naar manieren om te ondersteunen dat die nieuwe

tradities er komen. Om een inclusieve stad te kunnen worden, zijn momenten van verbinding op een laagdrempelige manier heel belangrijk.
In het huidige voorstel, wordt hier nog te weinig aandacht aan besteed.

Samenvattend zou het afnemen en uiteindelijk verdwijnen van consumentenvuurwerk voor veel Arnhemmers met een beperking of chronische ziekte een (soms letterlijke) opluchting kunnen zijn. Maar dan moeten wel randvoorwaarden worden meegenomen. Een verbod zonder voldoende inzet op handhaving, zal niet het gewenste effect hebben. En alternatieven voor het moment van vuurwerk afsteken, moeten voor iedereen toegankelijk zijn. Dat stelt voorwaarden aan bijvoorbeeld een centrale vuurwerkshow, maar wil ook zeggen dat onderzocht moet welke behoeften er in wijken en buurten is. Zodat juist het veranderen van de traditie kan zorgen dat oud en nieuw voor iedereen een verbindend moment kan worden.

Marjolein van den Broek,
Voorzitter Arnhems platform chronisch zieken en gehandicapten (Apcg)

Arnhems platform chronisch zieken en gehandicapten

BEHANDELRESULTAAT

Informatieve behandeling 16 november 2022

Raadsvoorstel "Wijzigen artikel 2.6.2 van de Algemene Plaatselijke Verordening (lokaal consumentenvuurwerk afsteekverbod)"

Zaaknummer:	696283
Portefeuillehouders:	Van der Wel

Resultaat van bespreking:

Aanwezig: de raadsleden/fractievolgers Lukkassen (FvD), Elfrink (SP), Van den Broek (CDA), Maref (VVD), Kennedy (Arnhemse Ouderenpartij), Kemperman (D66), de Groot (PvdD), Nede (ChristenUnie), Simonis (GroenLinks), Verheij (PVV), Usta (DENK), Snelting (Volt), Van Munster (PvdA), Groot (Arnhem Centraal).

Insprekers/Rondetafelgesprek
De volgende personen hebben zich aangemeld voor deelname aan het rondetafelgesprek; Mevrouw Brouwer namens Brouwer Vuurwerk, de heer Van Butselaar op persoonlijke titel, de heer Heller namens vuurwerkverkooppunt Mantel, de heer Köhler namens VuurwerkCheck, de heer Peters namens de Stichting Het Vuurwerk Liefhebbers Verbond (HVLV), de heer de Roo namens Huisman Vuurwerk en een groep inwoners, de heer Sluijters op persoonlijke titel, mevrouw Thie namens Extinction Rebellion en mevrouw Van den Broek namens de APCG.

De deelnemers hebben zichzelf geïntroduceerd en hun mening over het raadsvoorstel gedeeld waarna een gesprek met de leden van de raadskamer heeft plaatsgevonden. Over en weer zijn vragen gesteld en beantwoordt en opvattingen kenbaar gemaakt.

Tijdens de uitwisseling is er onder andere gesproken over de problematiek van het wel mogen verkopen van vuurwerk maar het niet mogen afsteken, schadeloosstelling en compensatie van de ondernemers, het vuurwerkbelevingsonderzoek, het alternatief voor het afsteken van vuurwerk, de effecten van vuurwerk voor mensen met een beperking, handhaving, legaal en illegaal vuurwerk, lokaalverbod en landelijk vuurwerk/afsteekverbod.

De heer Köhler zal ten aanzien van het visiedocument overleg voeren met het BPN en indien mogelijk het document aan de raad ter beschikking stellen.

Eventuele ontvangen schriftelijke bijdrage zijn aan de vergaderstukken toegevoegd.

Conclusie
De voorzitter concludeert dat de informatieve fase is afgerond.

De raadsadviseur,

P. Wielaard

De voorzitter,

M.L. Loor

BEHANDELRESULTAAT

Meningsvormende (1) behandeling 16 november 2022

Raadsvoorstel "Wijzigen artikel 2.6.2 van de Algemene Plaatselijke Verordening (lokaal consumentenvuurwerk afsteekverbod)"

Zaaknummer:	696283
Portefeuillehouders:	Van der Wel

Resultaat van bespreking:

Aanwezig: de raadsleden/fractievolgers Lukkassen (FvD), Elfrink (SP), Van den Broek (CDA), Maref (VVD), Kennedy (Arnhemse Ouderenpartij), Kemperman (D66), de Groot (PvdD), Nede (ChristenUnie), Simonis (GroenLinks), Verheij (PVV), Usta (DENK), Snelting (Volt), Van Munster (PvdA), Groot (Arnhem Centraal).
De heer Elfrink moest de vergadering door onvoorziene omstandigheden om 21.10 uur verlaten.

Verder aanwezig: Van der Wel (wethouder), Gooren (adviseur)

Verloop
De leden van de raadskamer hebben in hun eerste termijn met elkaar het debat gevoerd en elkaar bevraagd. Ook zijn er vragen aan het college gesteld. In verband met de beschikbare vergadertijd heeft het college deze vragen niet in eerste termijn kunnen beantwoorden. Tijdens de vervolgbehandeling zal gestart worden met de beantwoording van deze vragen, de eerste termijn van het college.

Conclusie
De voorzitter stel vast dat meningsvormende fase (M1) niet is afgerond. De vervolgbehandeling zal beginnen bij de eerste termijn aan de zijde van het college.

De raadsadviseur,

P. Wielaard

De voorzitter,

M.L. Loor

BEHANDELRESULTAAT

Vervolg Meningsvormende (1) behandeling 23 november 2022

GEMEENTE Arnhem

Raadsvoorstel "Wijzigen artikel 2.6.2 van de Algemene Plaatselijke Verordening (lokaal consumentenvuurwerk afsteekverbod)"

Zaaknummer:	696283
Portefeuillehouders:	Van der Wel

Resultaat van bespreking:

Aanwezig: de raadsleden/fractievolgers Lukkassen (FvD), Elfrink (SP), Van den Broek (CDA), Maref (VVD), Kennedy (Arnhemse Ouderenpartij), Kemperman (D66), de Groot (PvdD), Simonis (GroenLinks), Verheij (PVV), Usta (DENK), Snelting (Volt), Van Munster (PvdA), Groot (Arnhem Centraal). Afwezig: de fractie van de ChristenUnie is niet bij de beraadslaging vertegenwoordigd.

Verder aanwezig: Van der Wel (wethouder), Gooren (adviseur)

Verloop
De wethouder reageert in eerste termijn op de vragen die de raadskamer heeft gesteld. Naar aanleiding van de bijdrage van de wethouder worden onder andere aanvullende vragen gesteld over de onderbouwing van het voorstel en de wijze waarop het college tot deze afweging is gekomen, de beoordeling van schade/nadeel van ondernemers, draagvlak en gedragsverandering, integraal voorstel afsteekverbod en vuurwerk- of lichtshow, naleving en handhaving van het verbod, landelijk verkoopverbod versus lokaal afsteekverbod, communicatie.

In de tweede termijn van de raadskamer geven de fracties van D66 en Volt te kennen dat ze kunnen instemmen met het voorstel. De fractie van D66 zal nog eens kritisch kijken naar artikel 2 lid 2.6 omdat dit lijkt op een uitzondering op het verbod op consumentenvuurwerk. De Partij voor de Dieren overweegt om een amendement in te dienen om het afsteekverbod bij de komende jaarwisseling in te laten gaan in plaats van 2023. De tweede termijn van de zijde van de raadskamer is niet afgerond, de fracties van Arnhem Centraal, DENK, PvdA, Arnhemse Ouderenpartij, CDA, VVD, Forum voor Democratie, GroenLinks en SP hebben nog niet in tweede termijn gesproken.

Toezegging

<u>Communicatie vuurwerk- of lichtshow</u>
Wethouder Van der Wel zegt toe om bij de uitwerking van het raadsvoorstel over de centrale vuurwerk- of lichtshow de wensen van de raad ten aanzien van de communicatie richting de inwoners te betrekken.

Conclusie
De voorzitter stel vast dat meningsvormende fase (M1) niet is afgerond. De vervolgbehandeling zal beginnen bij de tweede termijn van de fracties van Arnhem Centraal, DENK, PvdA, Arnhemse Ouderenpartij, CDA, VVD, Forum voor Democratie, GroenLinks en SP.

De raadsadviseur,

P. Wielaard

De voorzitter,

M.L. Loor

BEHANDELRESULTAAT

Vervolg Meningsvormende (1) behandeling 30 november 2022

Raadsvoorstel "Wijzigen artikel 2.6.2 van de Algemene Plaatselijke Verordening (lokaal consumentenvuurwerk afsteekverbod)"

Zaaknummer:	696283
Portefeuillehouders:	Van der Wel

Resultaat van bespreking:

Aanwezig: de raadsleden/fractievolgers Lukkassen (FvD), Elfrink (SP), Van den Broek (CDA), Maref (VVD), Kennedy (Arnhemse Ouderenpartij), de Groot (PvdD), Simonis (GroenLinks), Van Zevenhoven (Volt), Visser (PvdA), Groot (Arnhem Centraal). Afwezig: de fracties van de ChristenUnie, D66, PVV en DENK zijn niet bij de beraadslaging vertegenwoordigd.

Verder aanwezig: Van der Wel (wethouder), Gooren (adviseur)

Verloop
Bij de meningsvormende bespreking op 23 november zijn de fracties van PVV, D66, Volt en Partij voor de Dieren in tweede termijn gehoord. De bespreking vervolgd met de tweede termijn van de fracties van Arnhem Centraal, PvdA, Arnhemse Ouderenpartij, CDA, VVD, Forum voor Democratie, GroenLinks en SP. De portefeuillehouder reageert in tweede termijn op de vragen die de raadskamer heeft gesteld. Er is onder andere gesproken nadeelcompensatie en schadeloosstelling, zicht op de omvang van compensatie, landelijk verkoopverbod versus lokaal afsteekverbod, handhavingscapaciteit, alternatieve vuurwerkshow of lichtshow, gedrags- en cultuurverandering, consumentenvuurwerk en evenementenvuurwerk.

Toezeggingen

Volgen adviescommissie nadeelcompensatie
Wethouder Van der Wel zegt toe om het advies van de adviescommissie nadeelcompensatie Arnhem te volgen en tot uitkering over te gaan indien er als gevolg van het afsteekverbod sprake is van financieel nadeel. Wanneer er juridische gronden zijn kan er wel worden afgeweken van het advies van de adviescommissie.

Voorlichtingscampagne
Wethouder Van der Wel zegt toe om in het najaar van 2023 een brede voorlichtingscampagne te voeren waarin de voordelen van het afsteekverbod bij de inwoners onder de aandacht wordt gebracht.

Vuurwerkbekeuringen en aanhoudingen
Wethouder Van der Wel zegt toe om uit te zoeken hoeveel aanhoudingen zijn verricht en/of bekeuringen (boetes) zijn uitgeschreven als gevolg van het afsteken van vuurwerk.

Toegankelijkheid vuurwerk- of lichtshow
Wethouder Van der Wel zegt toe om in het voorstel voor de centrale vuurwerkshow of lichtshow de toegankelijkheid uit te werken met bijzondere aandacht voor openbaar en bijzonder vervoer zodat alle Arnhemmers die dat willen het evenement kunnen bijwonen.

Evaluatie afsteekverbod
Wethouder Van der Wel zegt toe om in 2024 het effect van het afsteekverbod te evalueren op basis van cijfers van de afgelopen (5) jaren inclusief de opgelopen letselschade.

BEHANDELRESULTAAT

Vervolg Meningsvormende (1) behandeling 30 november 2022

Amendementen en moties
De fractie van de Partij voor de Dieren heeft bij de bespreking op 23 november aangekondigd een motie te overwegen om het verbod al dit jaar in te laten gaan.
De fractie van de VVD, SP en CDA overwegen één of meerdere moties in te dienen.

Conclusie
De voorzitter stel met instemming van de raadskamer vast dat meningsvormende fase (M1) is afgerond. Het voorstel wordt doorgeleid naar de meningsvormende (2) behandeling ter bespreking van de concept moties en/of concept amendementen.

De raadsadviseur,

P. Wielaard

De voorzitter,

M.L. Loor

Technische vragen SP:

1. ***Hoe hoog zal de boete worden voor het overtreden van het lokaal afsteekverbod? Levert dit een strafblad op? Informatie hierover heb ik in de stukken niet aangetroffen. Ik ontvang ook graag de onderbouwing.***
   De boete bedrag 250 euro indien vuurwerk wordt gebruikt op een plaats waar het gebruik verboden is. Indien vuurwerk wordt gebruikt buiten de toegestane tijden wordt de hoogte van de boete bepaald door de Officier van Justitie. Dit kan mogelijk een strafblad opleveren. De bedragen worden jaarlijks geactualiseerd, dit is op basis van de huidige gegevens.

2. ***Hoeveel processen verbaal/ bekeuringen zijn binnen de gemeentegrenzen van Arnhem vanaf 1 nov 2022 t/m heden uitgeschreven voor het afsteken van cat. F2 vuurwerk?***
   Door de gemeentelijke handhavers zijn in de periode van 1 november tot 13 december geen aanhoudingen verricht of bekeuringen uitgedeeld voor het afsteken van vuurwerk.
   Van de politie zijn de gegevens niet bekend.

3. ***Hoeveel processen verbaal/ bekeuringen zijn afgelopen zaterdagavond 10 december 2022 uitgeschreven voor het afsteken van vuurwerk? Welke categorie vuurwerk betrof het? Welke locatie betrof het?***
   Door de gemeentelijke handhavers zijn in de periode van 1 november tot 13 december geen aanhoudingen verricht of bekeuringen uitgedeeld voor het afsteken van vuurwerk.
   Van de politie zijn de gegevens niet bekend.

Raadsvoorstel "Wijzigen artikel 2.6.2 van de Algemene Plaatselijke Verordening (lokaal consumentenvuurwerk afsteekverbod)"

Voor de gemeenteraadsvergadering d.d.:	21 december 2022
Zaaknummer:	
Portefeuillehouder:	Van der Wel

Aan de gemeenteraad, 14 december 2022

Aanwezig: de raadsleden/fractievolgers Lukkassen (FvD), Elfrink (SP), Van den Broek (CDA), Maref (VVD), Hobbelen (Arnhemse Ouderenpartij), Kemperman (D66), de Groot (PvdD), Simonis (GroenLinks), Snelting (Volt), Visser (PvdA), Groot (Arnhem Centraal).
Afwezig: de fracties van de ChristenUnie, PVV, DENK zijn niet bij de beraadslaging vertegenwoordigd.

Verder aanwezig: Van der Wel (wethouder), Gooren (adviseur).

Verloop
De volgende concept amendementen en moties zijn besproken:

1. **Amendement "Geen gemeentelijke vuurwerkshow tijdens jaarwisseling" (22A84) van de fractie SP**
   Preadvies: Het college adviseert niet positief op het concept amendement. Het college is van mening dat een vuurwerkshow zal leiden tot groter draagvlak voor het afsteekverbod. Het voorliggende voorstel heeft ook geen betrekking op de vuurwerkshow, dit wordt via een separaat voorstel aan de raad voorgelegd.

2. **Amendement "Het afsteken van legaal vuurwerk tussen 0.00 uur en 0.30 uur blijven toestaan" (22A85) van de fractie SP**
   Preadvies: Het college adviseert niet positief op het concept amendement. Het college is van mening dat het concept amendement onduidelijk schept en dat er een duidelijke norm gesteld moet worden, dat is geen vuurwerk afsteken en algeheel verbod. Deze norm is duidelijk te communiceren en te handhaven.

3. **Amendement "Vuurwerkverbod 2022" (22A86) van de fractie Partij voor de Dieren**
   Preadvies: Het college adviseert niet positief op het concept amendement. Het college is van mening dat het concept amendement dat het van belang is om een dergelijk ingrijpend besluit tijdig te communiceren voor alle betrokkenen, handhavers, inwoner en ondernemers. Ook kan op deze korte termijn geen alternatief in de vorm van een vuurwerkshow worden georganiseerd.

4. **Motie "Zorgvuldig besluit over wel of geen algeheel vuurwerkverbod" (22M191) van de fractie VVD**
   Preadvies: Het college adviseert niet positief op de concept motie. Het college acht een tijdig besluit noodzakelijk. Van het besluit gaat een signaalwerking naar andere gemeenten én overheid uit om een landelijk verbod te ondersteunen.

5. **Motie "Compensatie voor vuurwerkondernemers" (22M192) van de fractie VVD**
   Preadvies: Het college adviseert niet positief op de concept motie. Het college is van plan om ondernemers te compenseren op basis van en binnen de kaders van de verordening nadeelcompensatie. Het college zal geadviseerd worden door onafhankelijke deskundigen die ook de investeringen die door de ondernemers zijn gedaan bij hun onderzoek zullen betrekken. Het college ziet geen meerwaarde in een apart voorstel.

6. **Motie "Schatting van de kosten voor de belastingbetaler van het lokale afsteekverbod" (22M193) van de fractie SP**
   Preadvies: Het college adviseert niet positief op de concept motie. De ondernemers hebben de mogelijkheid om een verzoek tot nadeelcompensatie in de dienen, dit is maatwerk. Door uitstel van besluitvorming zal de onduidelijkheid langer duren. De verwachting is dat de maatschappelijke baten van het afsteekverbod de kosten zullen overstijgen.

7. **Motie "Afsteken van legaal vuurwerk tijdens jaarwisseling gedogen. Plaats handhavers niet in een onmogelijke positie" (22M194) van de fractie SP**
   Preadvies: Het college adviseert niet positief op de concept motie. Het college is van mening dat deze motie het voorstel ondergraaft. Er wordt een nieuwe norm voorgesteld met de verwachting dat mensen zich hieraan gaan houden.

De fractie van de SP kondigt aan dat er tijdens de besluitvormende bespreking nog vragen voorgelegd zullen worden aan de portefeuillehouder veiligheid, burgemeester Marcouch.

Conclusie
De voorzitter stel vast dat meningsvormende fase (M2) is afgerond. Het voorstel wordt doorgeleid naar besluitvorming.

De raadsadviseur,	De voorzitter,
P. Wielaard	W.T. Heemskerk

Titel/onderwerp: # Verkeersontsluiting veld 1 Schuytgraaf

Raadsadviseur: W. Lammers Telefoonnr: 377 2581 Willem.lammers@arnhem.nl

Van:	College	Ambtenaar:	Marielle Knaapen; Tim Nijs
Portefeuillehouder:	Paul Smeulders	Telefoonnr:	026-3773782; 026-3775742
		E-mailadres:	marielle.knaapen@arnhem.nl; tim.nijs@arnhem.nl
Doel activiteit	Meningsvormend 2 (M2)		
Toelichting	**Kernboodschap** Het college heeft onderzocht of er andere ontsluitingen van Schuytgraaf veld 1 mogelijk zijn dan via veld 2, zoals in het bestemmingsplan is vastgelegd. Op basis van het onderzoek concludeert het college dat er twee geschikte opties zijn: de oorspronkelijke optie (ontsluiting via veld 2) en optie 4a (eigen ontsluiting van veld 1 over het water naar de Minervasingel). Het college heeft voorkeur voor de oorspronkelijke optie omdat deze meer groen en minder verharding bevat. Mocht de raad een andere afweging van belangen maken en de voorkeur geven aan alternatief 4a, dan kost dat 1,6 miljoen euro extra. Het college stelt voor om de verkeersontsluiting zoals het op dit moment geregeld is het bestemmingsplan Schuytgraaf, veegplan 2017 (vastgesteld 5 maart 2018) te handhaven. **Afdoen moties en toezeggingen** Met dit voorstel geeft het college invulling aan de moties 22M16 en 22M19 en aan de toezeggingen 899, 1019, 1082 en 1107. **Proces** • Het raadsvoorstel is voor het laatst door de raad behandeld op 5 oktober. Destijds zijn de twee termijnen van de M1 afgerond, maar is door de raadskamer nog niet besloten over een doorgeleiding naar een M2 of besluitvorming. • Dit komt doordat besloten is te wachten op het door de wethouder toegezegde nieuw te verrichten onderzoek. Dat onderzoek ligt er nu en is per raadsbrief aangeboden aan de raad (is ook toegevoegd aan de stukken). Op 23 november heeft de onderzoeker het onderzoek toegelicht in raadskamerverband en zijn daarover technische vragen gesteld. • Aan het einde van die technische briefing op heeft de raadskamer besloten om opnieuw insprekers toe te laten. • Op 30 november 2022 zijn er opnieuw insprekers aan het woord geweest. Ook heeft er een derde termijn van de M1 plaatsgevonden. Aan het einde van die behandeling is gekozen voor een vervolgbespreking in de meningsvormende 2 (M2) fase.		
Voorgesteld resultaat van de bespreking	Start en afronding van de meningsvormende 2 (M2) bespreking.		
Spreekrecht publiek	Nee		
Behandeladvies	<u>Vergaderorde M2</u> Het doel van de M2 is het bespreken van de reeds ingediende moties en/of amendementen. Behandeling gebeurt per motie of amendement, op volgorde van volgnummer: 1. Indiener licht motie of amendement toe 2. Woordvoerders van andere fracties krijgen de gelegenheid om vragen te stellen aan		

	de indiener of hun standpunt te delen 3. De portefeuillehouder krijgt de gelegenheid om te reageren op de motie of amendement (pre-advies) 4. Woordvoerders kunnen reageren op de bijdrage van de portefeuillehouder Daarna is de volgende motie of amendement aan de beurt, totdat alle moties of amendementen zijn besproken. Interrupties zijn toegestaan, maar kunnen vanwege de tijd beperkt worden. Als in de m2-behandeling naar het oordeel van de raadskamer alle concept-moties en -amendementen behandeld zijn, kan het voorstel worden doorgeleid naar de besluitvorming.

Bijlagen			
Raadsvoorstel "Verkeersontsluiting veld 1 Schuytgraaf en afdoen moties 22M16 en 22M19 en toezeggingen", d.d 01-09-2022 **59KB**			
Mobiliteitsonderzoek Minervasingel & Velden 1-2 Schuytgraaf **2MB**			
Logboek participatieproces **25KB**			
Verslag bewonersoverleg 17 mei 2022 **111KB**			
Presentatie bewonersoverleg 17 mei 2022 **1MB**			
Verslag bewonersoverleg 5 juli 2022 **143KB**			
Presentatie bewonersoverleg 5 juli 2022 **1MB**			
Geanonimiseerde versie van alle ingekomen en uitgaande e-mail over de onderzoeken van toezegging 1082, 1107 en 1104. **10MB**			
Memo afdoening moties 22M16 en 22M19 en toezeggingen **67KB**			
Schriftelijke inbreng van D. Ramsamoedj **1MB**			
Schriftelijke inbreng van D. Ramsamoedj - aanvulling **16KB**			
Schriftelijke inbreng van L. Schümmelfeder **16KB**			
Schriftelijke inbreng van dhr. Valen uit veld 4, d.d. 28-09-2022 **15KB**			
Schriftelijke inbreng van D. Ramsamoedj, d.d. 30-09-2022 **166KB**			
Lijst van insprekers **14KB**			
Behandelresultaat 14 september 2022, informatieve & meningsvormende (1) behandeling **67KB**			
Behandelresultaat 21 september 2022, meningsvormende (1) behandeling **81KB**			
Memo van wethouder Smeulders inzake "Technische vraag", d.d. 30-09-2022 **82KB**			
Behandelresultaat 5 oktober 2022, 2e meningsvormende (1) behandeling **82KB**			
Raadsbrief "Toezeggingen t.a.v. raadsvoorstel Verkeersontsluiting veld 1 Schuytgraaf", d.d. 15-11-2022 **189KB**			
Bijlage 1 - Analyse planologisch nadeel, SAOZ, 25 oktober 2022 **3MB**			
Bijlage 2 - Verslag gesprek met huurdersvereniging, 7 november 2022 **17KB**			
Bijlage 3 - Verslag gesprek met bewoners Horstenhoogte, 8 november 2022 **30KB**			
Bijlage 4 - Mobiliteitsonderzoek, Goudappel, 11 november 2022 **2MB**			
Bezwaren van de bewoners buitengebied veld 1 Arnhem-Schuytgraaf, d.d. 18-11-2022 **277KB**			
Schriftelijke inbreng van bewoners De Horstenhoogte, d.d. 21-11-2022 **33KB**			
Schriftelijke inbreng van bewoners - Veld 2, d.d. 22-11-2022 **61KB**			
Schriftelijke inbreng van T. Otter, d.d. 28-11-2022 **91KB**			
Presentatie - Mobiliteit beweegt ons **10MB**			
Behandelresultaat 22 november 2022, 2e informatieve & 3e meningsvormende (1) behandeling **81KB**			
Memo van wethouder Smeulders inzake "Mobiliteitsonderzoek Schuytgraaf", d.d. 29-11-2022 **44KB**			
Bijlage - Aanvullende berekeningen verkeerskundige verkenning ontsluitng Veld 2 Schuytgraaf **300KB**			

Schriftelijke inbreng bewoners - Veld 2 , d.d. 30-11-2022 **110KB**			

Gemeenteraad Arnhem

Bij elkaar op	14 december 2022
Bij de bespreking van	Verkeersontsluiting veld 1 Schuytgraaf
Motie van	Nicky Eppich – VVD Arnhem Klaartje Koorn - CDA Gino Luurssen – Forum voor Democratie Nathalie Nede – ChristenUnie Yildirim Usta - DENK Gerrie Elfrink - SP Nico Wiggers – Arnhemse Ouderen Partij
Titel van de motie	Eigen verkeersontsluiting veld 1 Schuytgraaf
Nummer Zaaknummer	**22M190** 686211

Deze motie vraagt het college een ontsluiting via veld 1 rechtstreeks (Optie 4a Mobiliteitsonderzoek Minervasingel en Velden 1-2 Schuytgraaf) via een bestemmingsplanwijzinging uit te werken.

Omdat we weten dat:

- Er sinds de planvorming in de afgelopen jaren een verdichting in de velden 1, 2 en 3 heeft plaatsgevonden;
- Verwachtingen op het gebied van verkeersveiligheid bijgesteld zijn als gevolg van meer en ander verkeer op specifieke plekken, bijvoorbeeld bij Basisschool Confetti;
- De velden 1 en 3 nog niet volledig zijn opgeleverd, waardoor veel berekeningen uit het ‘Mobiliteitsonderzoek Minervasingel en Velden 1-2 Schuytgraaf’ en ‘Mobiliteitsonderzoek Goudappel’ gebaseerd zijn op aannames;
- Het verkeer op de hoofdontsluitingsweg, de Vakwerkbrug, op spitsmomenten en bij slechte weersomstandigheden bijna altijd vast;
- Een eigen ontsluiting van veld 1 rechtstreeks op de Minervasingel volgens het onderzoek ‘Mobiliteitsonderzoek Goudappel’ voor een lagere belasting van de Vakwerkbrug zorgt dan de originele ontsluiting via veld 2.

Omdat we vinden dat:

- Het de verantwoordelijkheid is van de gemeente om een zo veilig mogelijke omgeving voor inwoners van Arnhem te realiseren;
- Een berekening gebaseerd op aannames deze veiligheid niet kan garanderen;
- We moeten leren van voorbeelden op andere plekken in de Schuytgraaf (zoals bij Basisschool Confetti), waar berekeningen gebaseerd op aannames achteraf tot

onveilige verkeerssituaties hebben geleid.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Tegemoet te komen aan de groeiende zorgen omtrent de verkeersveiligheid in het Noorden van Schuytgraaf en het verkeer dat in en uit de velden 1,2 en 3 gaat zo goed mogelijk te spreiden;
- De ontsluiting van Veld 1 rechtstreeks op de Minervasingel via een bestemmingsplanwijzinging uit te werken;
- De kosten te dekken uit de positieve grondexploitatie van Schuytgraaf.

Nicky Eppich – VVD
Klaartje Koorn – CDA
Gino Luurssen – Forum voor Democratie
Nathalie Nede – ChristenUnie
Yildirim Usta – DENK
Gerrie Elfrink – SP
Nico Wiggers – Arnhemse Ouderen Partij

Gemeenteraad Arnhem

Bij elkaar op	21 december 2022
Bij de bespreking van	Verkeersontsluiting veld 1 Schuytgraaf
Motie van	Klaartje Koorn - CDA Nicky Eppich – VVD Yildirim Usta - DENK
Titel van de motie	Bewaak verkeersveiligheid Schuytgraaf
Nummer Zaaknummer	**22M195** 686211

Omdat we weten dat:

- Een aantal velden in Schuytgraaf nog niet volledig zijn opgeleverd, waardoor de exacte verkeersdruk nog onduidelijk is;
- In Arnhem verkeersoverlast een steeds groter wordend probleem is. En de bereikbaarheid van de stad te wensen over laat.
- De gemeente een nieuw mobiliteitsplan gaat opstellen, waarbij wordt ingezet op minder rijbanen en meer fietspaden.
- De gemeente rijsnelheden wil verlagen van 70 naar 50 km/h en van 50 naar 30 km/h.

Omdat we vinden dat:

- Schuytgraaf speciale aandacht verdiend als nieuwe wijk in de stad Arnhem.
- De afgelopen jaren verkeersproblemen en onveilige situaties zijn ontstaan in Schuytgraaf die op basis van de bestaande plannen niet waren voorzien.
- Door op stapel staande veranderingen op basis van het coalitieakkoord nieuwe verkeerssituaties kan doen ontstaan in Schuytgraaf.
- De gemeente als bestuurslaag bij uitstek verantwoordelijk is voor een veilige verkeersomgeving.
- De samenwerking tussen de gemeente en bewoners van Schuytgraaf moet worden geïntensiveerd om onvrede in de wijk voor te kunnen zijn. De gemeente kan actiever in de wijk bewoners informeren over de plannen om de verkeersveiligheid te bevorderen.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

1. Verkeersveiligheid in Schuytgraaf expliciet mee te nemen in het nieuwe mobiliteitsplan van de gemeente.

2. Minimaal één keer per jaar een overleg te organiseren tussen een vertegenwoordiging van wijkbewoners, de gemeenteraad en de verantwoordelijke wethouders rondom het thema verkeersveiligheid en mobiliteit in Schuytgraaf.
Klaartje Koorn - CDA Nicky Eppich – VVD Yildirim Usta - DENK

Gemeenteraad Arnhem

Bij elkaar op	14 december 2022
Bij de bespreking van	Verkeersontsluiting Veld 1 Schuytgraaf
Motie van	Nicky Eppich – VVD Yildirim Usta - DENK
Titel van de motie	Behoud parkeernorm Schuytgraaf
Nummer Zaaknummer	**22M196** 686211

Deze motie vraagt het college de geldende parkeernormen voor de Schuytgraaf te blijven hanteren en zich niet te laten leiden door de in het 'Mobiliteitsonderzoek Goudappel' onder hoofdstuk 6 genoemde 'Oplossingen voor reductie verkeersstromen'.

Omdat we weten dat:

- Het autogebruik tot 2040 alleen maar toe gaat nemen;
- Er in verschillende wijken van de Schuytgraaf nu al parkeerproblemen zijn (bijvoorbeeld rond om de Dalton School Confetti en de naastgelegen sportverenigingen);
- De wijk Schuytgraaf op 7 kilometer afstand ligt ten opzichte van het centrum van Arnhem;
- De wijk Schuytgraaf juist op een manier geconcipieerd is, dat inwoners snel gebruik kunnen maken van de snelwegen eromheen;
- De wijk Schuytgraaf een wijk is waar veel forenzen wonen die ter verplaatsing van woon-werkverkeer in veel gevallen een auto nodig hebben;

Omdat we vinden dat:

- Het is de verantwoordelijkheid van de gemeente is om wijken leefbaar en bereikbaar te houden voor inwoners van Arnhem;
- Het beïnvloeden van het mobiliteitsgedrag van bewoners zoals genoemd in het 'Mobiliteitsonderzoek Goudappel' onder hoofdstuk 6 genoemde 'Oplossingen voor reductie verkeersstromen' een politieke keuze is en geen wettelijke taak van de gemeente.

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- te leren van parkeerproblemen elders in de wijk Schuytgraaf;
- oplossingen voor reductie verkeersstromen niet te gaan zoeken in het reduceren van parkeerplaatsen.

Nicky Eppich – VVD Arnhem
Yildirim Usta - DENK

Gemeenteraad Arnhem

Bij elkaar op	21 december 2022
Bij de bespreking van	Verkeersontsluiting Veld 1 Schuytgraaf
Motie van	Gino Luurssen - FVD
Titel van de motie	Betrek tijdig woonwagenbewoners bij plannen
Nummer Zaaknummer	**22M197** 686211

De raad,

Gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat:

i. Woonwagenbewoners pas later in het ontwikkelingsproces rondom Schuytgraaf zijn meegenomen met betrekking tot de participatie

Overwegende dat

i. Burgerparticipatie pas een goede representatie is wanneer alle belanghebbende partijen in het gebied zijn meegenomen;
ii. Het de lokale democratie niet siert om hiermee nalatig, of onevenwichtig te zijn;

Verzoekt het college om

1) Voorts *alle* (belanghebbende) partijen bij huidige en toekomstige plannen rondom het ontwikkelgebied Schuytgraaf te betrekken met betrekking tot diens burgerparticipatie (dus ook woonwagenbewoners)
2) De participatiecyclus met de partijen een evenredige start te geven zodat bepaalde groepen niet verder op koers liggen dan anderen.

Gino Luurssen - FVD

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 686211

Onderwerp: Verkeersontsluiting veld 1 Schuytgraaf en afdoen moties 22M16 en 22M19 en toezeggingen

Kernboodschap

Het college heeft onderzocht of er andere ontsluitingen van Schuytgraaf veld 1 mogelijk zijn dan via veld 2, zoals in het bestemmingsplan is vastgelegd. Op basis van het onderzoek concludeert het college dat er twee geschikte opties zijn: de oorspronkelijke optie (ontsluiting via veld 2) en optie 4a (eigen ontsluiting van veld 1 over het water naar de Minervasingel). Het college heeft voorkeur voor de oorspronkelijke optie omdat deze meer groen en minder verharding bevat. Mocht de raad een andere afweging van belangen maken en de voorkeur geven aan alternatief 4a, dan kost dat 1,6 miljoen euro extra.

Voorstel

1. De verkeersontsluiting van veld 1 uit het bestemmingsplan Schuytgraaf, veegplan 2017 (vastgesteld 5 maart 2018) te handhaven.

Inleiding

Ten tijde van uw bespreking van het ruimtelijk raamwerk Schuytgraaf veld 1 in januari en februari 2022 heeft het college drie toezeggingen gedaan rondom de verkeerssituatie in Schuytgraaf-noord (nummer 1082, 1104 en 1107) en heeft u twee moties aangenomen (22M16 *Meer zekerheid woonwagenbewoners* en 22M19 *Snelheid uit de Minervasingel halen* (zie bijgevoegd memo). Een van die toezeggingen betrof het onderzoeken van een andere ontsluiting voor het autoverkeer van veld 1. Dat onderzoek hebben onze verkeerskundigen uitgevoerd (zie bijlage), waarbij de alternatieve opties naast de in het bestemmingsplan vastgelegde optie zijn gelegd. Op basis van het onderzoek concludeert het college dat

Arnhem GEMEENTE

bij twee opties de verschillende belangen het beste tot hun recht komen. Dit zijn de oorspronkelijke optie (ontsluiting via veld 2) en optie 4a (ontsluiting via de punt van veld 1 over het water naar de Minervasingel). Met het oog op de huidige beleidsuitgangspunten heeft het college een voorkeur voor de oorspronkelijke optie. Dit sluit niet aan bij de wensen van een aantal bewoners van veld 2. Mocht de raad een andere afweging van belangen maken en de voorkeur geven aan alternatief 4a, dan moet er rekening worden gehouden met extra kosten van 1,6 miljoen euro. Dit zou ten laste kunnen komen van het resultaat van de grondexploitatie Schuytgraaf.

Door het kruispunt Minervasingel-Vakwerkbrug opnieuw in te richten met een middenberm en plateau wordt de verkeersveiligheid van de Vakwerkbrug in veld 2 verbeterd en de rijsnelheid op de Minervasingel wordt verlaagd.

Tot slot informeren we u via bijgevoegd memo ook nog over de wijze van afdoening van twee moties en de uitvoeringen van een aantal eerdere toezeggingen over Schuytgraaf.

Beoogd effect

Het actualiseren van uw randvoorwaarden voor de verdere ontwikkeling van Schuytgraaf veld 1 en het informeren over de wijze van afdoening van de moties 22M16 en 22M19 en de uitvoering van vier toezeggingen over Schuytgraaf.

Argumenten

1.1 *Het realiseren van een eigen ontsluiting van veld 1 op de Minervasingel brengt voordelen met zich mee op de schaal van de buurt Wilgenvliet (veld 2) en kent negatieve aspecten op de schaal van de wijk en de stad.*

De voordelen van de alternatieven zijn vooral van invloed op het woongenot van bewoners van veld 2 Wilgenvliet en de verkeersdruk (en daarmee verkeersveiligheid) in de straten Schipbrug en Vakwerkbrug in dit veld. Alle alternatieve ontsluitingen kennen diverse nadelen voor de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van wonen en met name klimaat en biodiversiteit. De nadelen zijn: minder woningen, minder groen (verslechtering biodiversiteit), meer verharding (verslechtering klimaat) en een negatief effect op de grondexploitatie van Schuytgraaf.
Op basis van bovenstaande afweging heeft het college voorkeur voor de oorspronkelijke optie.

1.2 *Er is voldoende wegcapaciteit in veld 2 beschikbaar en met een herinrichting van het kruispunt Minervasingel-Vakwerkbrug wordt de verkeersveiligheid op dit kruispunt verbeterd.*

De aansluiting van veld 2 op de Minervasingel wordt aangepast, zodat de verkeersveiligheid van de Vakwerkbrug in veld 2 verbetert en de rijsnelheid op de Minervasingel wordt verlaagd. Dit past bij de beleidsdoelstelling om automobiliteit te beperken en het gebruik van fiets en openbaar vervoer te stimuleren.

1.3 *Ontsluiting van een veld via een ander veld is niet uniek in Schuytgraaf; dat is ook nu al het geval in andere buurten.*

Ook Tuinstad (veld 21) en Vestingstad (25) hebben geen eigen ontsluiting; die bewoners rijden via de Amerikaanse wijk (20). Daarbij gaat het om een vergelijkbaar aantal woningen. En bewoners van De Leihagen (16) rijden via De Waarden (17). Ook in die buurten was aanvankelijke weerstand vanuit bewoners tegen deze wijze van ontsluiting omdat de bewoners onveilige situaties vreesden. In de praktijk is die onveiligheid niet gebleken.

Kanttekeningen en risico's

1.1 Een aantal bewoners van veld 2 kan zich niet vinden in de conclusie van het onderzoek en wil graag een alternatieve ontsluiting voor veld 1

Op 5 juli 2022 hebben we de resultaten van het onderzoek naar een alternatieve ontsluiting voor veld 1 gepresenteerd aan circa vijftig bewoners van veld 2 en met hen besproken. Deze resultaten zijn niet naar tevredenheid van een aantal bewoners van veld 2; zij kunnen zich niet vinden in de voorkeur van het college voor de oorspronkelijke optie. Om het aantal verkeersbewegingen in veld 2 en daarmee de verkeersveiligheid en het woongenot in veld 2 te verbeteren, zijn deze bewoners voorstander van een eigen ontsluiting voor veld 1.

Van de onderzochte alternatieve ontsluitingen (4a, 4b en 4c) is variant 4a de meest optimale:

- Slechts 2 woningen minder.
- Wel verlies van groen, maar het compenserende groen in variant 4b is vooral snippergroen, heeft sowieso niet de kwaliteit van Park/landschap uit de zuidpunt.
- Biedt de mogelijkheid om de verbinding voor langzaam verkeer tussen veld 1 en 4 eenvoudiger uit te voeren, conform de wensen van de bewoners van veld 4.
- Behoud van de verbinding voor langzaam verkeer tussen veld 1 en 2, ook te gebruiken als incidentele ontsluiting.
- Kosten van circa € 1,6 miljoen die direct ten laste komen van het resultaat van de grondexploitatie Schuytgraaf

Participatie

Op 17 mei 2022 zijn conform toezegging 1107 de uitkomsten van de onderzoeken naar de verkeersveiligheid van de ontsluitingen door veld 2 (via de Vakwerkbrug en de Schipbrug) en naar de verkeersveiligheid van de Minervasingel gedeeld met bewoners van veld 2 Wilgenvliet.
Naar aanleiding van de reactie van bewoners tijdens de eerste bewonersavond hebben we op 5 juli 2022 een tweede bewonersavond georganiseerd, waarin we de resultaten van het onderzoek naar een alternatieve ontsluiting voor veld 1 hebben besproken. De verslagen van beide avonden zijn bijgevoegd, evenals mailcorrespondentie met bewoners van veld 2.

Het onderzoek is o.a. op de volgende punten aangepast naar aanleiding van de gemaakte opmerkingen:

- Een aantal aanvullende ideeën voor de aansluiting van de Vakwerkbrug op de Minervasingel, die tijdens de bewonersavond op dinsdag 17 mei 2022 zijn meegegeven, is onderzocht.
- Er is een derde alternatieve ontsluiting toegevoegd zonder brug tussen veld 1 en 2.
- Voordelen van alternatieve ontsluiting van veld 1 voor bewoners van veld 2 zijn toegevoegd.

De volgende opmerkingen van de bewoners zijn niet overgenomen:

- Ontsluiting van veld 1 via veld 2 is verkeersonveilig. Dit is niet overgenomen, omdat bijgevoegd onderzoek aantoont dat dat niet het geval is.
- Ontsluiting van veld 1 via veld 2 leidt tot waardedaling van de woningen in veld 2. Dit hebben we niet overgenomen omdat de ontsluiting van veld 1 via veld 2 al sinds 2003 in het bestemmingsplan is opgenomen, dus bekend was op het moment van koop van de woningen in veld 2 en daarmee verdisconteerd in die koopprijs.

Een aantal bewoners van veld 2 heeft aangegeven dat ze vinden dat ze op een te laat moment betrokken zijn, namelijk op een moment dat ze geen invloed meer hadden.
Zoals gebruikelijk in Schuytgraaf hebben we bewoners halfjaarlijks geïnformeerd over de stand van zaken in Schuytgraaf. We zijn in gesprek gegaan met bewoners die naar aanleiding van deze informatie hebben gevraagd of ze mee konden praten over het ruimtelijk raamwerk. Voor de bewoners van veld 2 was dit vanaf het moment dat ze in de wijk kwamen wonen (eerder konden en mochten we niet beschikken over hun contactgegevens). Alle bewoners hebben op deze manier binnen de vooraf afgesproken kaders de mogelijkheid gekregen om invloed uit te oefenen. Vanwege corona hebben we in juni 2021 een huis-aan-huis informatiebrief verstuurd en deze mondeling toegelicht tijdens een online vragenuurtje begin juli 2021. Ook op het verzoek van de bewoners van veld 2 om geïnformeerd te worden over de resultaten van het onderzoek naar alternatieve ontsluitingen voor veld 1 zijn we ingegaan.

Financiën

De beoogde verkeersontsluiting past binnen de kaders zoals vastgesteld voor dit veld in de grondexploitatie voor Schuytgraaf. De alternatieve ontsluitingen leiden tot een daling van het positieve resultaat van de grondexploitatie met €0,8 tot €1,9 miljoen.
Bij de griffie ligt de onderbouwing van deze bedragen ter inzage. Deze onderbouwing is geheim tot na realisatie van de bruggen omdat openbaarmaking van deze gegevens leidt tot een verslechterde onderhandelingspositie van de gemeente Arnhem bij de aanbesteding van de bruggen.

Uitvoering

In het najaar van 2022 zal de herziening van het bestemmingsplan in procedure worden gebracht voor veld 1 samen met veld 26/27, zodra de gesprekken met Overbetuwe over de velden 26 en 27 zijn afgerond.
Na vaststelling van het ruimtelijk raamwerk wordt de contractvorming opgestart met ontwikkelende partijen (claimhouders) en corporaties voor de bouwblokken in veld 1 die als eerste in ontwikkeling worden genomen. Naar verwachting start de bouw van de eerste bouwblokken in veld 1 in het najaar van 2023, uitgaande van een planning dat het bestemmingsplan in het najaar 2022 in procedure wordt gebracht en dit in het voorjaar van 2023 door uw raad wordt vastgesteld.

Communicatie

De bewoners van veld 2 die dat hebben verzocht, worden per mail geïnformeerd over de datum van uw raadsvergadering, net als de bewoners van de Achterstraat/Vogelenzangsestraat en veld 4 Horstenhoogte, waar we in de voorbereiding van het ruimtelijk raamwerk contact mee hebben gehad. Ook zetten we hierover een aankondiging op de website van Schuytgraaf en de social media.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Mobiliteitsonderzoek Minervasingel & velden 1-2 Schuytgraaf
- Logboek participatieproces
- Verslag van bewonersoverleg 17 mei 2022
- Presentatie van bewonersoverleg 17 mei 2022
- Verslag en presentatie van bewonersoverleg 5 juli 2022
- Presentatie van bewonersoverleg 5 juli 2022
- Geanonimiseerde versie van alle ingekomen en uitgaande e-mail over de onderzoeken van toezegging 1082, 1107 en 1104.
- Memo afdoening moties 22M16 en 22M19 en toezeggingen

Ter inzage stukken voor gemeenteraad

- Matrix met ontsluitingsvarianten veld 1 (geheim gehouden om mogelijke financiële benadeling bij openbaarmaking te voorkomen. Dit op basis van artikel 5.1, lid 2, onder b, van de Wet open overheid. De geheimhouding duurt tot het moment dat de openbare ruimte in de velden 1, 2 en 3 in Schuytgraaf-noord is aangelegd.)

RAADSVOORSTEL

Besluit van	28 september 2022
Zaaknummer	686211

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 30 augustus 2022, nummer: 686211;

gelet op artikel 192 van de Gemeentewet;

besluit:

1. De verkeersontsluiting van veld 1 uit het bestemmingsplan Schuytgraaf, veegplan 2017 (vastgesteld 5 maart 2018) te handhaven.

De griffier, De voorzitter,

Gemeente Arnhem

Mobiliteitsonderzoek Minervasingel & Velden 1-2 Schuytgraaf

Augustus 2022

Inhoud

1. Inleiding 3
2. Verkeersveiligheid Minervasingel 4
Toezegging 1082 4
Motie 22M19 Snelheid uit de Minervasingel halen 4
Analyse wegvak Minervasingel rond veld 2 4
Kruispunten analyse – kwalitatieve beoordeling kruispunten 5
Ongevallengegevens/input vanuit politie 5
Conclusie en advies 5
3. Verkeerssituatie Veld 2 6
Toezegging 1107 6
Analyse verkeersafwikkeling Vakwerkbrug 6
Huidige (tijdelijke) situatie veld 2 7
Capaciteitsberekening 7
Conclusie en advies 10
4. Ontsluiting Veld 1 14
Toezegging 1104 14
Uitgangspunten 14
Alternatieve ontsluitingen 14
Conclusies en advies 21
Eindconclusie 23

1. Inleiding

Bij de bespreking in de raad van het ruimtelijk raamwerk voor Schuytgraaf veld 1 in januari en februari 2022 zijn door de wethouder drie toezeggingen gedaan om nader onderzoek te doen naar drie verkeerssituaties in Schuytgraaf. Dit onderzoek gaat daarom in op de volgende onderwerpen:

- Verkeersveiligheid Minervasingel
- Verkeerssituatie Veld 2
- Ontsluiting Veld 1

Deze onderwerpen worden achtereenvolgens in dit onderzoek behandelt. Het onderzoek is uitgevoerd met representatieve gegevens uit het verkeersmodel, alsmede de aantallen woningen zoals in de ruimtelijke raamwerken voorzien in de velden 1, 2 en 3. Er wordt gebruik gemaakt van modelberekeningen voor kruispunten en verkeersintensiteiten.

2. Verkeersveiligheid Minervasingel

Toezegging 1082

Wethouder Paping zegt toe in voorbereiding van het bestemmingsplan een onderzoek te doen naar de verkeersveiligheid van de Minervasingel en indien nodig maatregelen te nemen om de veiligheid te verbeteren. In het onderzoek worden ook de zorgen over de ontsluiting van Veld 2 meegenomen.

Motie 22M19 Snelheid uit de Minervasingel halen

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- Onderzoek te doen naar de optimale inrichting van de Minervasingel om te verzekeren dat zo min mogelijk harder dan 50 km/h wordt gereden;
- In dat onderzoek tevens te verkennen welke weginrichting nodig is om de Minervasingel af te waarderen naar 30 km/h en wat hiervan de voor- en nadelen zijn;
- De resultaten van het onderzoek, gecombineerd met een grove inschatting van de kosten van aanpassingen, voor het zomerreces van 2022 aan de raad aan te bieden.

Analyse wegvak Minervasingel rond veld 2

Op grote delen van de Minervasingel wordt harder gereden dan de toegestane 50 km/uur. Uit de door de gemeente gebruikte snelheidsgegevens van ViaStatistiek blijkt dat zowel in april als mei 2022 de gereden snelheden ongeveer gelijk liggen.

Voor de snelheden gebruiken we de V85-waarde. Deze waarde geeft de snelheid die door 85% van de weggebruikers niet wordt overschreden. Deze waarde wordt gebruikt omdat het onmogelijk is om excessen te voorkomen (nachtelijke forse snelheidsovertredingen bijvoorbeeld). Uit onderzoek is gebleken dat de V85 ook de snelheid aangeeft die weggebruikers vinden passen bij het wegontwerp.

Figuur 1. Snelheidsgegevens ViaStatistiek

Ter hoogte van aansluitingen op het onderliggend wegennet van veld 2, zoals hier de Vakwerkbrug, is het wenselijk dat de snelheid lager ligt. De weggebruiker past zijn snelheid aan op de situatie. Gezien de op de Minervasingel gemeten snelheden, wordt er onvoldoende rekening gehouden met de aansluiting van de Vakwerkbrug. Door deze hoge snelheden is het moeilijker te beoordelen of het in- en uitrijden van Veld 2 veilig mogelijk is. Daarbij moet worden opgemerkt dat wanneer wachttijden oplopen als gevolg van verkeersdruk, er grotere risico's genomen worden door kleinere hiaten te benutten. Ook de hoge snelheid van achteropkomend verkeer bij afslaande bewegingen kan een risico vormen.

Kruispunten analyse – kwalitatieve beoordeling kruispunten

Komende vanuit de Vakwerkbrug met de auto moet eerst het fietspad worden gekruist en daarna kan men de Minervasingel oprijden. De combinatie van een bocht met de snelheid maakt dat auto's laat gezien worden. Op de Minervasingel komende vanuit de bocht valt de aansluiting met de Vakwerkbrug onvoldoende op. Dit kan nog verbeteren wanneer de definitieve belijning en markering is aangebracht.

De rechts afslaande auto vanuit de Minervasingel heeft slecht zicht op de fietser van rechts. Wanneer er meer opstelruimte is kan de auto recht voor de fietsoversteek komen te staan waardoor er wel zicht is op de fietser van rechts. Hierbij helpt ook om de aansluiting van de Vakwerkbrug op de Minervasingel meer haaks te leggen in plaats van onder de hoek waaronder deze nu ligt.

Ongevallengegevens/input vanuit politie

Op dit moment is er één ongeval bekend. Dit had met rijden onder invloed te maken. De kruising is nog niet lang open voor verkeer. Ook de hoeveelheid verkeer dat er gebruik van maakt groeit nog met de oplevering van de woningen in veld 2 en in een later moment velden 1 en 3.

Conclusie en advies

Op het wegvak rond het kruispunt Minervasingel-Vakwerkbrug wordt hard gereden. Ook is het zicht op fietsers vanuit de Minervasingel voor verbetering vatbaar. Om de verkeersveiligheid van de Minervasingel te verbeteren, zou de aansluiting van veld 2 op de Minervasingel geoptimaliseerd kunnen worden. De mogelijkheden hiervoor worden in het volgende hoofdstuk beschreven.

3. Verkeerssituatie Veld 2

Toezegging 1107

Wethouder Paping zegt toe de verkeersveiligheid van de ontsluitingen door veld 2 (via de Vakwerkbrug en de Schipbrug) te betrekken bij het eerder toegezegde onderzoek naar de verkeersveiligheid van de Minervasingel, de uitkomst van dit onderzoek te delen met omwonenden in veld 2 en de uitkomsten van het onderzoek voorafgaand aan vaststelling van het bestemmingsplan bij de raad aan te bieden.

Analyse verkeersafwikkeling Vakwerkbrug

In Schuytgraaf worden veld 1 en 2 ontwikkeld en ontsloten via de huidige aansluiting van de Vakwerkbrug op de Minervasingel. Ook veld 3 Noord kan via deze weg naar de Minervasingel. Veld 3 Noord wordt ook via Veld 3 Zuid ontsloten. In onderstaand figuur zijn de velden aangegeven. Hier staat de ontwikkeling van veld 2 (Wilgenvliet) en veld 3 (Locatie 3.0) al ingetekend.

In dit onderzoek is gekeken naar de verkeerssituatie in veld 2 en de verkeersveiligheid van het kruispunt. Beide onderdelen zijn ook onderzocht op capaciteit op basis van de aantallen woningen en de prognose van de intensiteiten. Ook wordt gekeken naar mogelijke ingrepen op het kruispunt om de verkeersafwikkeling en de verkeersveiligheid te verbeteren.

Figuur 2: ligging veld 1 en 2 in Schuytgraaf

Huidige (tijdelijke) situatie veld 2

Een aantal bewoners heeft aan de bel getrokken over de huidige verkeerssituatie van veld 2. Deze wordt als onprettig en onveilig ervaren. De Schipbrug wordt als een te smalle weg ervaren. In de tijdelijke situatie met bouwhekken langs tijdelijke wegen en bouwverkeer, wordt er nu meer overlast ervaren. Ook vanuit de toekomstige situatie waarbij de velden 1 en 3 ook ontsloten worden via veld 2, geven bewoners aan ook in de eindsituatie een verkeersonveilige en te drukke woon- en leefomgeving te verwachten. Ook het kruispunt van de Vakwerkbrug op de Minervasingel wordt als onoverzichtelijk en onveilig ervaren.

De huidige situatie waarbij verkeer, al dan niet gecombineerd, gebruik maakt van bouwwegen en definitief aangelegde straten heeft in de afgelopen periode gezorgd voor diverse gewijzigde verkeerssituaties. Onder andere het omdraaien van rijrichtingen en het toepassen van tijdelijke stelconplaten zorgde voor de nodige onduidelijkheid wat betreft de verkeerssituatie. Door de bewoners zijn tijdens de bewonersavonden zorgen geuit over de snelheden van het verkeer maar ook (bouw)verkeer wat tegen de richting in rijdt, met name op de Draaibrug. Voor de Vakwerkbrug geld dat er in de tijdelijke situatie met name zorgen zijn over de relatief onaantrekkelijke verharding, waardoor men geneigd is tegen de richting te rijden op de Draaibrug en het uitrijden van de uitrit Vakwerkbrug naar de hoofdroute op de Minervasingel.

In reactie op bovenstaande is de definitieve bebording geplaatst en daarmee zijn ook de rijrichtingen definitief. Verder wordt de Vakwerkbrug vanaf eind augustus in de definitieve vorm aangelegd wat zeer waarschijnlijk een flinke verbetering geeft in de huidige situatie. Het verbreden van wegen in veld 2, om zo de gebruikers meer ruimte te geven, heeft als gevolg dat er juist harder wordt gereden en wordt daarom niet geadviseerd. Om de verkeersveiligheid in veld 2 te verbeteren worden op de wegen Draaibrug, Vakwerkbrug en Schipbrug drempels toegevoegd.

Capaciteitsberekening

De capaciteit van de Vakwerkbrug is maximaal 6000 vtg/etmaal. Dit is een standaard capaciteit voor een zogeheten erfontsluitingsweg (een reguliere tweerichting weg). Voor de berekening van het aantal voertuigen op de Vakwerkbrug en het kruispunt met de Minervasingel is het aantal geplande woningen op basis van de ruimtelijke raamwerken van belang. In tabel 1 is een overzicht gegeven van de aantallen woningen in de drie velden die via het kruispunt worden ontsloten. Tweede ontsluiting voor deze woningen is via Veld 3 Zuid.

	Veld 1	**Veld 2**	**Veld 3 noord**
Vrije sector vrijstaand	21[1]	5	13
Vrije sector twee onder een kap	76	64	54
Vrije sector rij	105	123	115
Vrije sector appartement	0	66	0
Sociale huur/koop appartement	48	0	65
Sociale huur/koop rijwoning	25	46	21
Woonwagens	8	0	0
Totaal	**283**	**304**	**268**

Tabel 1: aantal geplande woningen op basis van de verschillende ruimtelijke raamwerken

Voor de spitsintensiteiten is als basis het regionale verkeersmodel Arnhem-Nijmegen van 2020 (voor corona) gebruikt. Dit verkeersmodel wordt jaarlijks geüpdatet met actuele intensiteiten. Vanwege

corona heeft de afgelopen jaren deze update niet plaatsgevonden. Naast het basisjaar 2020 is ook een prognosejaar 2030 beschikbaar in het model. Het prognosemodel 2030 is voor de locatie niet goed bruikbaar omdat nog niet alle woningen van veld 1, 2 en 3 zijn meegenomen in het verkeersmodel. Wel blijkt uit het verschil tussen het model 2030 en 2020 dat de toename van het verkeer op Vakwerkbrug en op de Minervasingel ter hoogte van de aansluiting alleen komt door de woningen van veld 1, 2 en 3 die wel in het model zijn opgenomen. Het doorgaande verkeer bij het kruispunt Vakwerkbrug – Minervasingel neemt dus niet toe tussen 2020 en 2030. Om toch een zo reëel mogelijke schatting te maken is het verkeersmodel 2020 gebruikt waarbij de verkeersbewegingen van de nieuwe woningbouwaantallen op basis van kencijfers zijn geschat. In tabel 2 staat de intensiteit op de Minervasingel volgens het verkeersmodel.

	Ochtendspits	Avondspits
Oost -> west	215	471
West -> oost	378	347

Tabel 2: spitsuur intensiteit verkeersmodel 2020 (alleen Minervasingel geen aansluiting Vakwerkbrug)

Het extra verkeer is vervolgens berekend op basis van kencijfers van het CROW (‘Toekomstig parkeren, Van parkeerkencijfers naar parkeernormen’, publicatie 381). De kencijfers geven weer hoeveel ritten per etmaal plaatsvinden van en naar deze woningen. De verplaatsing van een woning naar bijvoorbeeld de supermarkt en weer terug zijn hierbij 2 ritten. In tabel 2 staan de kengetallen per woningsoort vermeld die geldt voor deze locatie.

	ondergrens	bovengrens	gemiddelde	Werkdag (factor 1,11)
Vrije sector vrijstaand	7,8	8,6	8,2	9,1
Vrije sector twee onder een kap	7,4	8,2	7,8	8,7
Vrije sector rij	6,7	7,5	7,1	7,9
Vrije sector appartement	5,2	6	5,6	6,2
Sociale huur/koop appartement	4,5	5,3	4,9	5,4
Sociale huur/koop rijwoning	4,5	5,3	4,9	5,4
Woonwagens	4,5	5,3	4,9	5,4

Tabel 3: kengetallen ritten motorvoertuigen per etmaal

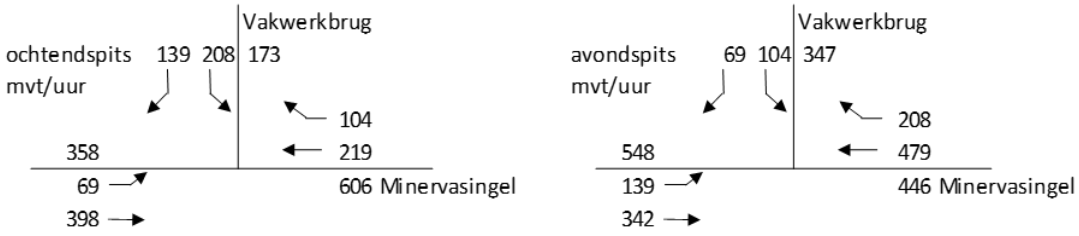
Voor het berekenen van het totaal aantal ritten op een gemiddelde werkdag zijn de werkdagcijfers uit tabel 2 gebruikt. Deze zijn vermenigvuldigd met het aantal huizen van de bepaalde categorie, zie hiervoor tabel 1. Deze berekening komt uit op 4347 ritten van en naar veld 1 en 2 en 1960 van en naar veld 3 per etmaal. Van veld 3 zal een deel via de Vakwerkbrug rijden en een deel via de Ringdijk (ontsluiting van bestaande deel van veld 3).

Om te bepalen hoeveel verkeer er vanaf veld 3 over de Vakwerkbrug rijdt, is gekeken wat de meest logische route is voor de betreffende woningen. Voor de meest zuidelijk gelegen woningen is via de Ringdijk de meest logische route. Dit zijn ongeveer 30 woningen. Deze zullen allemaal via deze route rijden. Voor het overige deel is ervan uitgegaan dat 50% via de Vakwerkbrug rijdt en 50% via de Ringdijk. De route via de Ringdijk zal waarschijnlijk net iets korter zijn waardoor navigatiesystemen deze route zullen adviseren. Een deel van de mensen zal echter zelf hun route bepalen en de voorkeur geven aan de route via de Vakwerkbrug. Van al het verkeer van veld 3 is bij de berekening uitgegaan dat 43% via de Vakwerkbrug rijdt.

Op basis van bovenstaande uitgangspunten rijden er 5200 voertuigen per etmaal op de Vakwerkbrug. Ten opzichte van een totale capaciteit van 6000 voertuigen, wordt de capaciteit voor 87% benut. Daarmee is de capaciteit is niet volledig bereikt, maar de weg zit wel aan zijn grens.

Capaciteit kruispunt Vakwerkbrug – Minervasingel
In tegenstelling tot de capaciteit van wegen, worden kruispuntberekeningen alleen voor de spits uitgevoerd. De etmaal intensiteiten op de Vakwerkbrug zijn omgerekend naar spitsintensiteiten. Een algemene vuistregel is dat er in de spits 10% van de etmaal ritten plaatsvinden. In de ochtendspits zullen de meeste ritten de wijk uit gaan en in de avondspits de meeste ritten de wijk in. De verdeling naar spitsrichting is geschat op 2/3 en 1/3. Dus in de ochtendspits gaat er 2/3*10% (6,7%) van de etmaal intensiteit de wijk uit en 1/3*10% (3,3%) de wijk in.

Vervolgens is ervan uitgegaan dat het meeste verkeer richting Arnhem rijdt (60%) en het overige verkeer richting Heteren.

Figuur 4: Intensiteiten spitsuur inclusief ontwikkelingen veld 1,2 en 3 Noord

De afwikkeling op het kruispunt Minervasingel-Vakwerkbrug wordt berekend met behulp van de kruispuntwijzer (kruispuntwijzer.dat.nl). De kruispuntwijzer houdt ook rekening met fietsers parallel aan de Minervasingel. Uit de berekening komt onder andere de gemiddelde wachttijd op een tak en de verhouding tussen intensiteit en capaciteit en de wachtrijlengte.

Bij een ongeregeld kruispunt mag de verhouding tussen intensiteit en capaciteit (I/C-verhouding) niet hoger zijn dan 0,8 op 1 van de takken. Daarnaast is het niet wenselijk een gemiddelde wachttijd van meer dan 15 seconden te hebben. Een wachttijd van meer dan 15 seconden voor de oversteekbaarheid van fietsers en voetgangers wordt in de ASVV geclassificeerd als slecht.

Voor autoverkeer zijn er minder duidelijke richtlijnen. Het absolute maximum is een gemiddelde wachttijd van 50 seconden (Highway Capacity Manual). Dit blijkt in de praktijk al veel te hoog. Een wachttijd tot 20 seconden is voor de Nederlandse situatie nog acceptabel. Bij een hogere wachttijd wordt de kans op onveilig weggedrag te groot. Het streven is een gemiddelde wachttijd voor het autoverkeer van 15 seconden of lager. Bij een wachttijd van meer dan 15 seconden nemen automobilisten namelijk al meer risico. Uit de berekeningen blijkt dat de I/C-verhouding ruim onder de 0,8 blijft op alle takken. De wachttijd blijft ook onder de 15 seconden, zie tabel 4.

	Minervasingel*			Vakwerkbrug		
	gemiddelde wachttijd (sec.)	gemiddelde wachtrij (meter)	Maximale wachtrij** (meter)	gemiddelde wachttijd (sec.)	gemiddelde wachtrij (meter)	maximale wachtrij** (meter)
ochtendspits	4	3	7	10	6	14
avondspits	6	7	12	12	4	9

*maatgevende tak

**95-percentiel wachtrijlengte (dus overschrijdingskans is 5%)

Tabel 4: afwikkeling voorrangskruispunt Minervasingel - Vakwerkbrug

De kruispuntvormgeving zoals voorgesteld volstaat voor het verwerken van het verkeer. Echter de herkenbaarheid van de aansluiting is beperkt voor het verkeer over de Minervasingel. Ook draagt het ontwerp niet bij aan een reductie van de snelheid. Daarnaast wordt het verkeer niet in snelheid geremd. Het toevoegen van een midden-eiland in combinatie met het uitbuigen van de doorgaande stroken is hiervoor een oplossing.

Ongeveer 20 meter van de aansluiting ligt een fiets- en voetgangersoversteek inclusief middenberm. Als het kruispunt wordt aangepast, waarbij ook voor het autoverkeer een middenberm wordt toegevoegd, kan de middenberm doorlopen tot de fiets- en voetgangersoversteek. Om te controleren of de oversteekbaarheid voor fietsers- en voetgangers voldoende geborgd is, is een wachttijdberekening uitgevoerd. Bij fietsers en voetgangers zijn de voetgangers maatgevend. Een voetganger doet er namelijk langer over en kan pas oversteken als de afstand tussen twee voertuigen groot genoeg is. Uit de berekening blijkt dat met een middenberm de totale wachttijd 4,3 seconden is. De oversteekbaarheid is dan ook goed. De oversteekbaarheid voor voetgangers zonder middenberm is slecht met een wachttijd van meer dan 25 seconden.

Conclusie en advies

Op basis van de analyse van de verkeersintensiteit kan de ontsluiting van veld 1, 2 en 3 noord gecombineerd worden op 1 locatie op de Minervasingel via veld 2. De capaciteit van de Vakwerkbrug is toereikend. Het kruispunt Vakwerkburg-Minervasingel vraagt wel om een aanpassing om de oversteekbaarheid te verbeteren. Het aantal verkeersbewegingen in veld 2 zal met een aanpassing van het kruispunt niet afnemen.

De analyse van de snelheid op de Minervasingel nabij de Vakwerkbrug en bovenstaande analyse over de intensiteiten, maakt dat er opnieuw is gekeken naar de aansluiting Vakwerkbrug op de Minervasingel. Hierbij is rekening gehouden met het creëren van een middenberm waar autoverkeer kan wachten, het verbeteren van de zichtlijnen op het fietspad en het waar mogelijk verlagen van de snelheid op de Minervasingel nabij de Vakwerkbrug. Aan de hand van deze drie opgaven zijn verschillende schetsontwerpen voor een vernieuwde aansluiting Vakwerkbrug gemaakt. Daarnaast zijn tijdens de bewonersavond op dinsdag 17 mei 2022 een aantal aanvullende ideeën voor de aansluiting van de Vakwerkbrug op de Minervasingel meegegeven.

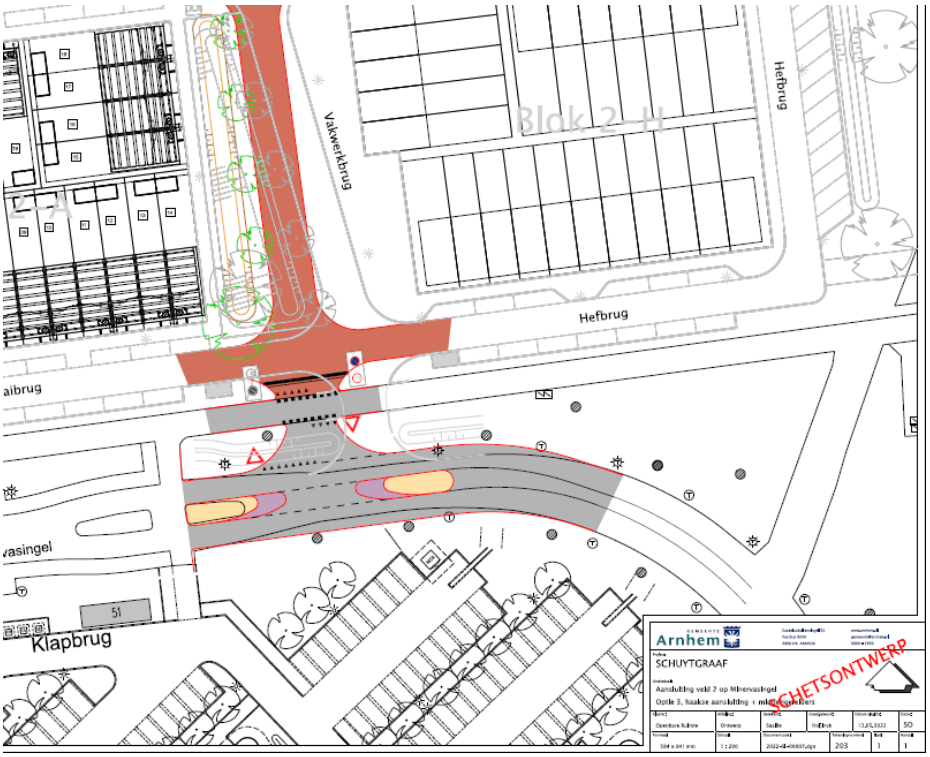
Optie 1: Middeneiland & haaks aansluiten Vakwerkbrug

In dit ontwerp is rekening gehouden met een grotere opstelruimte voor verkeer op de Minervasingel. Hierbij wordt de middenberm vergroot en het ‘uitbollen’ van de rijstroken doorgetrokken vanaf de voetgangersoversteek nabij de bushaltering. De markering wordt aangepast in de bocht van de

Minervasingel om zo de bocht optisch te versmallen. Het doel daarvan is de snelheid van de automobilisten te verlagen.

Om het zicht op het doorgaande fietspad te verbeteren is de Vakwerkbrug rechter op de Minervasingel ingetekend. Hierdoor heeft de automobilist op de Vakwerkbrug beter zicht op het fietsverkeer vanaf het westen. Vanuit stedenbouw en landschap is er geen bezwaar tegen deze ruimtelijke aanpassing.

Een raming van de kosten voor deze ingreep komt op een bedrag uit van ca. € 153.000

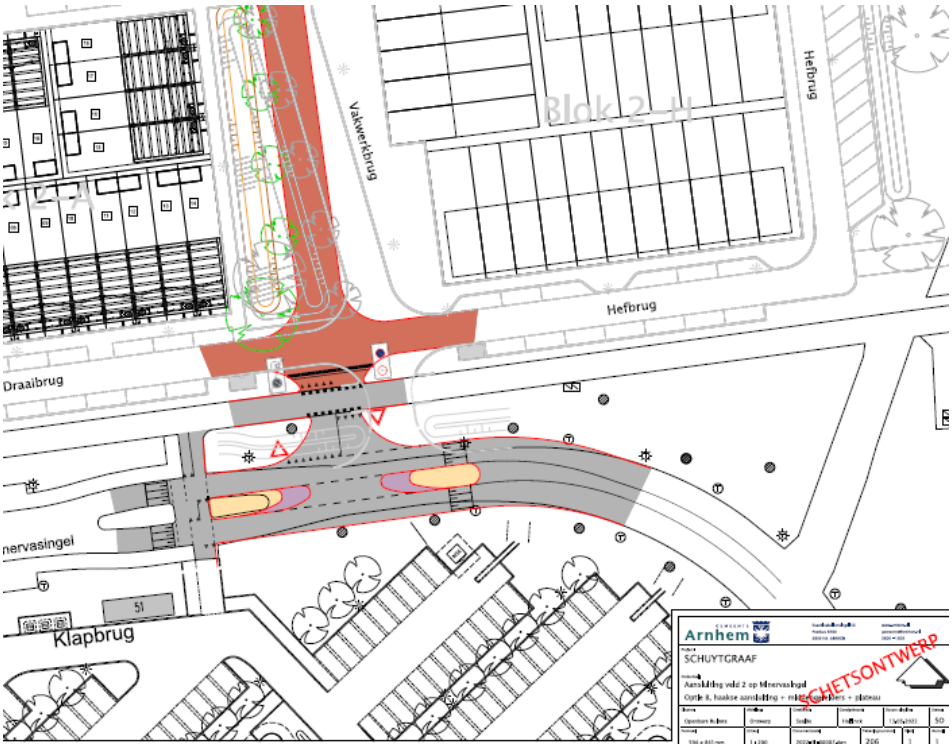
Figuur 5: Optie 1: Middeneiland & haaks aansluiten Vakwerkbrug

Optie 2: Middeneiland, haaks aansluiten Vakwerkbrug & plateau

Alle maatregelen en aanpassingen benoemd bij optie 1 zijn ook meegenomen in optie 2. Extra maatregel in optie 2 is de toevoeging van een plateau. Een plateau heeft als voordeel dat de snelheid wordt verlaagd. De snelheidsvertraging is echter beperkt. Dit komt omdat een passend plateau beperkte hoogte heeft voor een 50 km/u gebiedsontsluitingsweg. De hoogte en hellingshoek van het plateau wordt verder beperkt door de aanwezigheid van de (trolley)bus op de Minervasingel. Om de busdienst niet te vertragen moet de bus er met voldoende snelheid overheen kunnen rijden. De waarde van het plateau zit dan ook vooral in het verhogen van de attentiewaarde voor het kruispunt.

Wanneer het autoverkeer aankomt bij de aansluiting Vakwerkbrug wordt middels het plateau duidelijk dat de aansluiting meer aandacht vraagt dan een reguliere aansluiting. Door het plateau aan te leggen voor de aansluiting van de Vakwerkbrug en de fiets en voetgangersoversteek, wordt ook de oversteekbaarheid vanuit de appartementencomplexen in veld 2 Zuid verbeterd.

Een raming van de kosten voor deze ingreep komt op een bedrag uit van ca. € 180.000

Figuur 6: Optie 2: Middeneiland, haaks aansluiten Vakwerkbrug & plateau

Optie 3: Middeneiland, haaks aansluiten Vakwerkbrug, plateau & scherper aanleggen bocht Minervasingel

Net als bij optie 2 worden ook bij optie 3 alle maatregelen en aanpassingen van optie 1 meegenomen. Naast de maatregelen van optie 1 wordt bij optie 3 de Minervasingel verlegd. Daarnaast is er op de Minervasingel meer tijd om de verkeerssituatie rond de aansluiting Vakwerkbrug te beoordelen, omdat de bocht verder van de aansluiting af ligt. In de huidige situatie in aanloop naar de bocht ligt de snelheid boven de maximum snelheid (zie hoofdstuk 2 Verkeersveiligheid Minervasingel). Door de bocht ‘haakser’ en scherper te maken wordt de weggebruiker gedwongen de snelheid meer te verlagen. In de bocht moet rekening worden gehouden met de rijcurve van zwaar verkeer en de (trolley)bus. Hierdoor is de bocht zelf relatief breed. Doel hierbij is het toegankelijk houden van zwaar verkeer en de bus, maar toch genoeg vertragend te werken voor (vooral) de automobilist. Met dit voorstel wordt waarschijnlijk een groter remmend effect behaald dan met het plateau. Nadeel van de voorgestelde maatregel zijn de relatief hoge kosten van het verplaatsen van de Minervasingel en het verplaatsen van om en nabij zes trolleymasten.

Een raming van de kosten voor deze ingreep komt op een bedrag uit van ca. € 467.000,-.

Optie 4: Uitvoegstrook

Een vierde voorstel is het aanleggen van een uitvoegstrook op de Minervasingel richting de Vakwerkbrug. Dit voorstel is niet uitgewerkt in een schetsontwerp. Reden hiervoor is de verkeersonveilige situatie die ontstaat bij een uitvoegstrook. Een uitvoegstrook op de Minervasingel verslechtert het zicht vanaf de Vakwerkbrug. Doordat een auto op de uitvoegstrook het zicht blokkeert vanaf de Vakwerkbrug op de Minervasingel, kan een auto op Minervasingel niet worden opgemerkt. Door de vele ongevallen die plaatsvonden bij dit ontwerp, worden landelijk uitvoegstroken veelal eruit gehaald of niet meer aangelegd. Daarnaast is een uitvoegstrook een reden minder voor verkeer op de Minervasingel om af te remmen. Immers, het doorgaande verkeer kan langs het afslaande verkeer rijden.

Optie 5: Opstelplaats voor kruising fietsers vergroten
Een vijfde voorstel is het vergroten van de opstelruimte komend vanaf de Minervasingel op de Vakwerkbrug. Het vergroten van de opstelruimte voor het fietspad is een prioriteit in het ontwerp. Echter, wanneer het vernieuwde ontwerp wordt aangehouden, is daar weinig ruimte voor. Door ruimte te maken voor de opstelplaats tussen de rijbanen in, is in het nieuwe ontwerp meer ruimte nodig dan in het huidige ontwerp. Omdat de opstelplaats voor het fietspad prioriteit heeft, wordt het nieuwe ontwerp zoveel mogelijk naar het zuiden bewogen. De ruimte hiervoor is echter beperkt vanwege een middenspanningsruimte, een schakelstation en de parkeerplaatsen in veld 2 zuid. In het nieuwe ontwerp is de inrit Vakwerkbrug haakser geplaatst op de Minervasingel. Hierdoor wordt het zicht vanuit de auto, komend vanaf de Minervasingel op het fietspad, verbeterd.

Voor de voorstellen om een rotonde en of een fietstunnel aan te leggen, is een gelijksoortige beoordeling gemaakt. Beide zijn bekeken, maar zijn ruimtelijk niet of nauwelijks toe te passen. Daar komt bij dat de oplossingen (financieel) niet passend worden geacht bij de opgave.

Voorstel
Uit de verschillende opties en ideeën zijn uiteindelijk 2 haalbare ingrepen naar voren gekomen:

1. Middeneiland & haaks aansluiten Vakwerkbrug
2. Middeneiland, haaks aansluiten Vakwerkbrug & plateau

De variant met plateau is de voorkeursvariant omdat die een groter effect heeft op de verkeersveiligheid op het kruispunt. Deze ingreep kan worden uitgevoerd binnen het budget voor Verkeerskrediet infrastructuur. De verwachte uitvoering van de aanpassing is eind 2022 of begin 2023.

4. Ontsluiting Veld 1

Toezegging 1104

Wethouder Paping zegt toe te onderzoeken of er andere ontsluitingen van veld 1 mogelijk zijn dan via veld 2 en wat daar voor of nadelen van zijn, inclusief het risico op planschade.

Uitgangspunten

Het Ontwikkelingsplan Schuytgraaf is in 1997 opgesteld op basis van de volgende 15 ambities:

1. Toekomstwaarde: duurzaam bouwen, auto-arme wijk, benutten ecologische potenties, selectief ophogen, minimaliseren verharding
2. Belevingswaarde: herkenbare identiteit, aantrekkelijke woonmilieus, samenhang in vormgeving, sociale veiligheid, water als ruimtelijke drager
3. Gebruikswaarde: bundelen voorzieningen, compact en flexibel bouwen, wegnemen ruimtelijke belemmeringen, openbaar vervoer als uitgangspunt, langzaam verkeer stimuleren

In dit Ontwikkelingsplan Schuytgraaf 1997 is (op pagina 21) verwoord dat voor het opstellen van de uitgangspunten voor het verkeers- en vervoersysteem in Schuytgraaf de volgende invalshoeken van belang zijn:

- een goede ontsluiting van de woon- en werkgebieden;
- bevordering van het gebruik van het openbaar vervoer;
- bevordering van het fietsgebruik;
- beperking van het autogebruik;
- bevordering van de verkeersveiligheid;
- een goede bereikbaarheid van woningen voor hulpverleners (brandweer, politie en ambulance).

Bij de uitwerking van het verkeers- en vervoersysteem is de ontsluiting van de velden vormgegeven vanuit deze ambities en uitgangspunten.

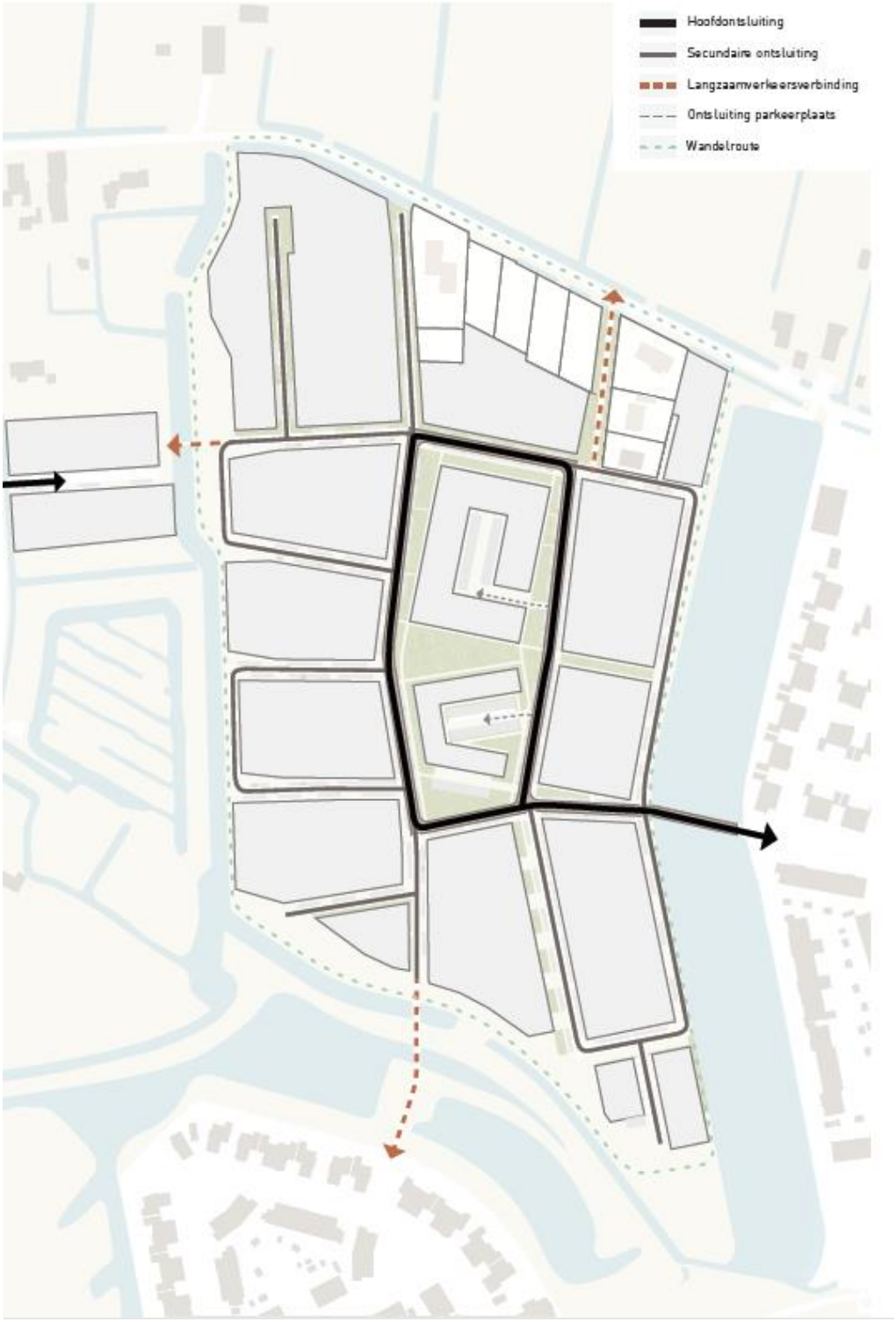
Op dit moment, 25 jaar later, zijn *zoveel mogelijk woningen, zoveel mogelijk groen, zo weinig mogelijk verharding en stimuleren langzaam vervoer* nog steeds actuele beleidsuitgangspunten en zelfs voor de biodiversiteit en klimaatbestendigheid nog belangrijker geworden.

Alternatieve ontsluitingen

Ter uitvoering van bovenstaande toezegging zijn de voor- en nadelen van andere mogelijke ontsluitingen onderzocht. Opties zijn:

1. Noordzijde: via de Achterstraat
2. Westzijde: via veld 1a en de Vogelenzangsestraat
3. Zuidzijde: via veld 4 Horstenhoogte
4. Zuidoostzijde: via de punt van veld 1 over het water naar de Minervasingel

Ter oriëntatie is op de volgende pagina de tekening uit het ruimtelijk raamwerk opgenomen met de verschillende soorten ontsluitingen van de wijk.

Figuur 7 Ontsluiting veld 1. Bron: Ruimtelijk raamwerk veld 1, pagina 22, vastgesteld 16 februari 2022

1. en 2. Noordzijde via Achterstraat en westzijde via veld 1a en Vogelenzangsestraat

Bij de ontwikkeling van de wijk Schuytgraaf is met de omwonenden en de toenmalige gemeente Driel afgesproken dat de wijk Schuytgraaf niet via de Achterstraat of de Vogelenzangsestraat wordt ontsloten. Daartoe is in de opeenvolgende bestemmingsplannen voor Schuytgraaf in de regels[1] opgenomen dat buurtontsluitingswegen alleen maar mogen worden gerealiseerd waar dat op de

[1] Schuytgraaf 2011:artikel 27.2, sub l; Veegplan Schuytgraaf: artikel 24.2, sub 9 (geldend plan)

plankaart als zodanig is aangegeven. Geen van de beide plankaarten geeft voor de Achterstraat een buurtontsluitingsmogelijkheid aan.

In de zienswijzenrapporten voor Schutgraaf 2011 en het veegplan 2017 is dat specifiek nog als volgt verwoord.

Schuytgraaf 2011, nr. 104
Ontsluitingsmogelijkheden naar Achterstraat voor nieuwe bebouwing (uitgezonderd particuliere bouwkavels) in veld 1a, 2 en 3 uitsluiten.
De ontsluiting voor autoverkeer van de noordelijke velden zal niet via de Achterstraat plaatsvinden. Alleen voor fietsverkeer en voetgangers zijn verbindingen naar de Achterstraat mogelijk.

Veegplan Schuytgraaf 2017, zienswijze 3 - beantwoording
c. Veld 1a wordt ontsloten via de Vogelenzangsestraat. Gelet op het beperkt aantal woningen die ter plaatse worden toegestaan vormt dit verkeerskundig geen belemmering. De ontsluiting van veld 1 zal via veld 2 verlopen. Deze velden worden ontsloten via de Minervasingel.

En omdat de wijk Schuytgraaf alleen via de Metamorfosenallee aantakt op de omliggende wegen, is het 6 km rijden via de kern van Driel of Elderveld om bij de voorzieningen (winkelcentrum, scholen) in Schuytgraaf te komen.

3. Zuidzijde: via veld 4 Horstenhoogte

Als uitwerking van de gebiedsvisie 2010, is in het ruimtelijk raamwerk van veld 1 een fietsverbinding opgenomen tussen veld 1 en veld 4. Bij het ontwerp en de inrichting van veld 4 is rekening gehouden met deze fietsverbinding. De brug die hiervoor over het water wordt aangelegd (binnen de rode ovaal op onderstaande foto), zal zo worden uitgevoerd dat hier in incidentele geval van onderhoud of calamiteiten auto's overheen kunnen rijden.

De stratenstructuur van Horstenhoogte is geschikt om in dergelijke incidentele gevallen het verkeer in een richting van of naar veld 1 te kunnen verwerken, maar is niet geschikt voor permanent verkeer. Voor permanent verkeer had de stedenbouwkundige inrichting van Horstenhoogte anders opgezet moeten zijn: een straat tussen woonblokken, niet zoals nu een pad tussen twee huizen.

4. Zuidoostzijde: via de punt van veld 1 over het water naar de Minervasingel

Op dit moment loopt de bouwontsluiting van veld 1 via de zuidoostpunt van veld 1 naar de Minervasingel. Om te zorgen dat toekomstige bewoners niet op dezelfde weg rijden als het bouwverkeer, is deze tijdelijke weg aangelegd. Bewoners van veld 2 hebben voorgesteld om veld 1 via deze route te ontsluiten, zodat bewoners van veld 1 niet door hun buurt hoeven te rijden.

Op de volgende afbeelding is deze alternatieve ontsluiting geschetst.

Figuur 8 Alternatieve ontsluiting veld 1 met zoveel mogelijk woningen en minder groen (4a)

Om het geborgen woonmilieu voor de woonwagens te creëren is de proefverkaveling uit het ruimtelijk raamwerk aangepast: de woonwagenlocatie komt noordelijker te liggen dan in het ruimtelijk raamwerk en wordt aan de zuidzijde begrensd door een klein groepje woningen.

Voordelen van deze ontsluiting zijn:

- Minder verkeersbewegingen door veld 2
- Toename verkeersveiligheid veld 2
- Verbetering woon- en leefklimaat bewoners veld 2 door minder verkeer
- Een eenvoudiger brug (bijvoorbeeld vlonderpad) tussen veld 1 en 4, omdat de brug tussen veld 1 en 2 dan kan fungeren als incidentele ontsluiting (met name als de andere brug in onderhoud is), wat die brug goedkoper maakt.
- Smallere brug tussen veld 1 en 2
- Kortere rijafstand van veld 1 naar Minervasingel voor verkeer van of naar het westen

Nadelen:

- De ontsluiting van veld 1 via veld 2 is een van de dragers van het ruimtelijk raamwerk. In figuur 7 is aangegeven welke straten breder ontworpen zijn in het ruimtelijk raamwerk om als hoofdontsluiting te fungeren. Om van een secundaire ontsluiting een hoofdontsluiting te maken, zal deze breder in het ontwerp opgenomen moeten worden. Dit leidt samen met de weg door het groen in totaal tot 1508m2 extra verharding.
- Door deze extra infrastructuur kunnen er 2 woningen minder in het veld komen (7 twee-onder-een kap minder minus 5 rijwoningen meer).

	best ontwerp	variant 1 nieuwe aansl	verschil	
uitgeefbaar	6766	5768	-998	m2
Woningen				
woonwagen	8	8	0	st
rijwoning	24	29	5	st
2 kap	7	0	-7	st
groen	1319	960	-359	m2
verharding	3471	4979	1508	m2
openbare verlich	14	20	6	st
lengte nieuwe autobrug			32	m
lengte downsizen brug			34	m

- De extra verharding gaat ten koste van circa 750m2 groen in 'de punt' met bestemming Landschap/Park. Deze groene zone behoort tot het structurele stadsgroen en maakt onderdeel uit van het kenmerkende polderlandschap van Schuytgraaf. Aanleg van een permanente infrastructuur door deze punt leidt tot versnippering van de leefgebieden voor de vastgelegde doelsoorten uit de Groenvisie[2]. Het karakteristieke polderlandschap met watergangen, natuurvriendelijke oevers, bosjes en (hak)houtwallen wordt in ernstige mate aangetast. Naast dat dit een verlies is aan landschapskarakteristiek gaat dit ook ten koste van de ecologische en biodiversiteitswaarden van dit gebied, door het verlies aan leefgebied voor plant en dier. Dit wijkt af van de ambitie tot radicaal vergroenen en het verhogen van de biodiversiteit in Arnhem en juist het versterken en verbeteren van onze groenstructuren. Door herverkaveling komt er tussen de woningen iets meer groen, waardoor deze ontsluiting netto leidt tot een verlies van 359m2 aan groen.

[2] In de groenvisie 2017 is vastgelegd dat het behouden en versterken van het kenmerkende polderlandschap uitgangspunt is en de kaders stellen voor inrichting, gebruik en beheer. We zetten in op het opheffen en voorkomen van versnippering. In het coalitieakkoord 2022-2026 is vastgelegd dat we inzetten op verbeteren, versterken en vergroten van onze waardevolle groenstructuren.

- Er ontstaat een extra plek waar het autoverkeer het fietspad kruist en daarmee een extra moment op het doorgaande fietspad langs de Minervasingel, waar een conflict tussen een auto en een fietser kan ontstaan.
- Omdat de ontsluiting via veld 2 in het bestemmingsplan is vastgelegd, vergt een andere ontsluiting een bestemmingsplanwijziging. Deze bestemmingsplanwijziging heeft effect op andere bewoners die van huidige bestemmingsplansituatie uitgaan. Zij zullen mogelijk bezwaar aantekenen tegen deze wijziging en planschade claimen. Hoe hoog deze planschade uit zal vallen, hangt af van wie welke schade claimt.
- Voor de grondexploitatie leidt deze ontsluiting tot een daling van het positieve resultaat als gevolg van lagere opbrengsten door 2 woningen minder en extra kosten voor de infrastructuur van de langere en bredere weg, de extra brug en de aansluiting op de Minervasingel. Rekening houdend met lagere kosten voor de brug tussen veld 1 en 4 betekent deze alternatieve ontsluiting in totaal daarmee daling van het positieve resultaat van de grondexploitatie Schuytgraaf met €1,6 miljoen.

Een andere alternatieve ontsluiting van veld 1 waarbij het verlies aan groen met de bestemming Landschap Park qua oppervlak in veld 1 kwantitatief wordt gecompenseerd, is hieronder geschetst.

Figuur 9 Alternatieve ontsluiting veld 1 met gelijkblijvende hoeveelheid groen en minder woningen (4b)

De voor- en nadelen hiervan zijn vrijwel gelijk aan die van het eerste alternatief, alleen betekent dit alternatief:

	best ontwerp	variant 2 nieuwe aansl	verschil	
uitgeefbaar	6766	5107	-1659	m2
Woningen				
woonwagen	8	8	0	st
rijwoning	24	23	-1	st
2 kap	7	1	-6	st
groen	1319	1509	190	m2
verharding	3471	5070	1599	m2
openbare verlichting	14	20	6	st
lengte nieuwe autobrug			32	m
lengte downsizen brug			34	m

- Nog eens 4 woningen minder, dus in totaal ten opzichte van de proefverkaveling in het vastgestelde ruimtelijk raamwerk 6 woningen minder.
- Minder woningen betekent ook minder opbrengsten, wat een verslechtering van de grondexploitatie van €1,9 miljoen betekent.
- Alhoewel de kwantitatieve hoeveelheid groen gelijk is, is de kwaliteit wel minder. Een groter aaneengesloten stuk groen, inclusief de overgang tussen land en water is in het kader van biodiversiteit en leefgebied voor verschillende soorten planten en dieren, van grotere waarde dan snippers wijkgroen.

In het overleg op 5 juli hebben bewoners van veld 2 gevraagd om een derde variant te onderzoeken: behoud van de incidentele route via veld 4 en geen brug meer van veld 1 naar 2.

Voordelen ten opzichte van de basis alternatieve ontsluiting (4a):

- Alleen autoverkeer door veld 2 van de bewoners van veld 2 zelf
- Geen kosten voor het maken van de brug
- Vanuit verkeerskundig oogpunt is er geen brug tussen veld 1 en 2 nodig. Met een eigenontsluiting via de zuidpunt en een incidentele ontsluiting via veld 4 zijn er twee autoverbindingen naar veld 1, dus de verbinding is niet nodig voor het autoverkeer. Ook maakt de verbinding geen deel uit van de hoofdfiets-infrastructuur van Schuytgraaf.

Nadelen:

- Langzaam verkeer (voetganger en fiets) kan dan niet gemakkelijk bewegen tussen de verschillende buurten/velden, wat juist kenmerkend voor Schuytgraaf is.

Figuur 10 Alternatieve ontsluiting veld 1 met zoveel mogelijk woningen, minder groen en zonder brug tussen veld 1 en 2 (4c)

- Dit komt niet ten goede aan de sociale samenhang tussen de buurten van Schuytgraaf.
- Geen directe toegang meer voor kinderen uit veld 1 tot de groenzone tussen veld 2 en 3, waar een speelgelegenheid komt voor de oudere kinderen die wat meer uitdaging zoeken.
- Verminderde beleving van het water, wat landschappelijk kenmerkend is voor Schuytgraaf. Bruggen bieden een mooie kans om het water bereikbaar/beschikbaar te maken voor de buurt tijdens ommetjes.
- Door de lagere kosten door het niet aanleggen van de brug, betekent deze variant een negatief effect voor de grondexploitatie van minimaal €0,8 miljoen. 'Minimaal' omdat de extra kosten voor het scheiden van het bouwverkeer en het bewonersverkeer in de laatste fase van de bouw niet zijn meegenomen in deze berekening.

Conclusies en advies

Voordeel van het alternatief om voor veld 1 een eigen ontsluiting aan te leggen in plaats van door veld 2 heeft vooral voor veld 2 het voordeel van minder verkeersbewegingen. Hierdoor neemt de verkeersveiligheid in veld 2 toe, het autoverkeer in het veld neemt namelijk af. Bijkomend voordeel is dat het woon- en leefklimaat in veld 2 verbetert ten opzichte van de geplande ontsluiting van veld 1 via veld 2. Alle alternatieve ontsluitingen kennen echter diverse nadelen voor de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van wonen en met name klimaat en biodiversiteit. Nadeel voor onze klimaatdoelstelling is een toename van de hoeveelheid verharding. We streven juist naar een afname van de hoeveelheid verharding en naar het minimalistisch toepassen van verharding. Meer verharding leidt tot meer hittestress en het minder goed kunnen bufferen van water. Hoe minder verharding hoe leefbaarder en gezonder de stad voor onze inwoners.
Tevens leiden de varianten met een ontsluiting door de groene punt tot een verslechtering en versnippering van de hoofdgroenstructuur in Schuytgraaf. Dit betekent een verlies aan leefgebied voor diverse soorten planten en dieren. Wij zetten juist in op het behouden, versterken en verbeteren van de biodiversiteit. Talloze onderzoeken tonen aan dat natuur en groen dichtbij en in de directe leefomgeving van mensen bijdraagt aan onze fysieke en mentale gezondheid.
Ook leiden de alternatieve ontsluitingen tot een verslechtering van de grondexploitatie met €0,8 tot €1,9 miljoen.

	Ontsluiting veld 1 via veld 2	Alternatief 4a 2 woningen minder, minder groen	Alternatief 4b 6 woningen minder, groen gelijk	Alternatief 4c geen brug tussen 1 en 2
Zoveel mogelijk woningen	+	-	- -	**-**
Zoveel mogelijk groen	+	- -	-	**- -**
Zo min mogelijk verharding	+	- -	- -	**- -**
Stimuleren langzaam verkeer	+	-	-	**- -**
Verkeersveiligheid en woongenot veld 2	0	+	+	**+**
Sociale samenhang	+	0	0	**- -**
Balans grondexploitatie Schuytgraaf	0	- -	- -	**-**

Op basis van bovenstaande samenvattende matrix met beleidsdoelstellingen is er geen reden om veld 1 op een andere manier te ontsluiten. Ontsluiting van een veld via een ander veld is niet uniek in Schuytgraaf: ook Tuinstad (veld 21) en Vestingstad (25) hebben geen eigen ontsluiting; die bewoners rijden via de Amerikaanse wijk (20). Daarbij gaat het om een vergelijkbaar aantal woningen. En bewoners van De Leihagen (16) rijden via De Waarden (17). Ook in die buurten was aanvankelijke weerstand vanuit bewoners tegen deze wijze van ontsluiting omdat de bewoners onveilige situaties vreesden. In de praktijk is die onveiligheid niet gebleken.

Advies is daarom om de ontsluiting van veld 1 conform bestemmingsplan uit te voeren.

Van de alternatieve ontsluitingen is variant 4a de meest optimale:

- Slechts 2 woningen minder.
- Wel verlies van groen, maar het compenserende groen in variant 4b is vooral snippergroen, heeft niet de kwaliteit van Park/landschap uit de zuidpunt.
- Biedt de mogelijkheid om de verbinding voor langzaam verkeer tussen veld 1 en 4 eenvoudiger uit te voeren, conform de wensen van de bewoners van veld 4.
- Behoud van de verbinding voor langzaam verkeer tussen veld 1 en 2, ook te gebruiken als incidentele ontsluiting.
- Kosten van circa € 1,6 miljoen die direct ten laste komen van het resultaat van de grondexploitatie Schuytgraaf.

Eindconclusie

Op basis van het onderzoek naar de verkeersveiligheid op de Minervasingel, de verkeerssituatie van Veld 2 en alternatieven voor de ontsluiting van veld 1, zijn er in grote lijnen twee mogelijke oplossingsrichtingen: het herinrichten van het kruispunt Vakwerkbrug-Minervasingel of het realiseren van een alternatieve ontsluiting van veld 1 direct op de Minervasingel.

Op basis van de analyse van de verkeersituatie in veld 2 is er feitelijk geen aanleiding om de huidige plannen voor de ontsluiting van de velden 1, 2 en 3 aan te passen. Er is voldoende capaciteit beschikbaar en met een herinrichting van het kruispunt Minervasingel-Vakwerkbrug zijn er voldoende mogelijkheden om de verkeersveiligheid op dit kruispunt te verbeteren. Dit past bij de doelstelling om automobiliteit te beperken en het gebruik van fiets en openbaar vervoer te stimuleren. Met dit voorstel blijft de verkeerssituatie in veld 2 gelijk en zal het aantal verkeersbewegingen door het veld niet veranderen.

Het realiseren van een eigen ontsluiting van veld 1 op de Minervasingel brengt voordelen met zich mee op de schaal van de buurt, maar kent negatieve aspecten op de schaal van de wijk en de stad. De voordelen zijn vooral van invloed op het woongenot van bewoners van veld 2 en de verkeersdruk (en daarmee verkeersveiligheid) op de Schipbrug en Vakwerkbrug in veld 2. De nadelen zijn: minder groen, minder woningen, meer verharding en een negatief effect op de exploitatie van Schuytgraaf. Een ontsluiting door dit gebied doet afbreuk aan het voor Schuytgraaf kenmerkende polderlandschap en heeft naast het verlies aan biodiversiteit ook een negatief effect op de leefbaarheid voor alle inwoners van de wijk. Daarnaast ontstaat er een extra kruising van het autoverkeer met de doorgaande fietsroute aan de Minervasingel.

Alles overwegende is het voorstel om het kruispunt Minervasingel-Vakwerkbrug her in te richten met een middenberm en plateau en de ontsluiting van veld 1 via veld 2 te behouden conform de huidige plannen. Dit sluit het meest aan bij de uitgangspunten van het ontwerp van Schuytgraaf en hiermee wordt het knelpunt van de aansluiting van veld 2 op de Minervasingel aangepakt.

Logboek bewonersparticipatie Schuytgraaf veld 1 en 2

Datum	Communicatievorm	Inhoud
12 november 2020	Digitaal overleg met 19 bewoners Achterstraat/Vogelenzangsestraat	Wensen t.a.v. oriëntatie woningen ophalen. Bewoners blijken vragen te hebben over de kaders van het project.
December 2020	Video op schuytgraaf.nl, aankondiging via huis-aan-huis brief en social media.	Vanwege corona opgenomen 'Rondje langs de velden', zoals normaal 2x per jaar op bewonersavond gepresenteerd, over de laatste ontwikkelingen in de wijk.
25 november 2020	Brief aan alle bewoners Achterstraat/Vogelenzangsestraat	Informatie over de actuele denkrichting voor veld 1: bestemmingsplan Schuytgraaf, plan van aanpak woningbouw, plan van aanpak uitbreiding woonwagens, moties.
1 december 2020	Digitaal overleg met 18 bewoners Achterstraat/Vogelenzangsestraat	Mondelinge toelichting van de kaders. Afgesproken om gesprek met wethouder te arrangeren.
7 januari 2021	Gesprek wethouder Paping met 3 vertegenwoordigers Achterstraat/ Vogelenzangsestraat	Knelpunten bewoners bij veld 1 besproken aan de hand van een door de bewoners opgestelde presentatie.
25 januari	Mail aan 3 vertegenwoordigers Achterstraat/Vogelenzangsestraat	Reactie op de op 7 januari door bewoners genoemde punten
25 februari 2021	Digitaal overleg met 8 bewoners Laan van de Bevrijding (veld 4)	Ophalen input die de bewoners mee willen geven voor het ruimtelijk raamwerk.
27 april 2021	Digitaal overleg met een vertegenwoordiger van Achterstraat/Vogelenzangsestraat en een vertegenwoordiger van Laan van de Bevrijding	Bespreken beoogde aanpak van het digitale overleg op 17 mei.
4 mei 2021	Mail aan vertegenwoordiger Achterstraat/Vogelenzangsestraat	Beantwoording openstaande vragen.
17 mei 2021	Digitaal overleg met 20 bewoners Achterstraat/Vogelenzangsestraat en Laan van de Bevrijding	Presentatie eerste concept ruimtelijk raamwerk. Ophalen vragen en opmerkingen bij dat raamwerk.
17 juni 2021	Brief aan vertegenwoordiger bewoners Laan van de Bevrijding	Reactie op schriftelijke suggesties voor ruimtelijk raamwerk.
Juni 2021	Informatiebrief "Rondje langs de velden", huis-aan-huis bezorgd in wijk Schuytgraaf.	Informatie over ontwikkelingen in de wijk, o.a. veld 1. Vanwege corona schriftelijk i.p.v. bewonersavond. Uitnodiging voor digitaal vragenuurtje.
7 juli 2021	Digitaal overleg met 17 huishoudens Achterstraat/ Vogelenzangsestraat en Laan van de Bevrijding	Presentatie hoofdlijnen van ruimtelijk raamwerk, zoals voorgelegd zal worden aan raad. Aangegeven hoe opmerkingen zijn verwerkt. Resterende vragen beantwoord.
12 juli 2021	Digitaal vragenuurtje naar aanleiding van de informatiebrief.	Vragen van bewoners Draaibrug (veld 2) over ontsluiting en woonwagenlocatie veld 1.
12 oktober 2021	Mail aan omwonenden die in juli hadden gevraagd om geïnformeerd te worden over raadsbehandeling ruimtelijk raamwerk.	Planning agendering ruimtelijk raamwerk veld 1.
December 2021	Informatiebrief "Rondje langs de velden", huis-aan-huis bezorgd in wijk Schuytgraaf.	Informatie over ontwikkelingen in de wijk, o.a. veld 1. Vanwege corona schriftelijk i.p.v. bewonersavond.

Datum	Communicatievorm	Inhoud
21 december 2021	Mail aan omwonenden van veld 1 die hebben gevraagd om geïnformeerd te worden over raadsbehandeling ruimtelijk raamwerk.	Aankondiging raadsbehandeling januari en wijze van inspreken.
10 januari 2022	Mail aan omwonenden van veld 1 die hebben gevraagd om geïnformeerd te worden over raadsbehandeling ruimtelijk raamwerk.	Aankondiging informatieve raad met link naar de stream
14 januari 2022	Mail aan omwonenden van veld 1 die hebben gevraagd om geïnformeerd te worden over raadsbehandeling ruimtelijk raamwerk.	Aankondiging meningsvormende raad met link naar de stream
4 februari 2022	Mail aan omwonenden van veld 1 die hebben gevraagd om geïnformeerd te worden over raadsbehandeling ruimtelijk raamwerk.	Aankondiging tweede meningsvormende raad met link naar de stream
11 februari 2022	Mail aan omwonenden van veld 1 die hebben gevraagd om geïnformeerd te worden over raadsbehandeling ruimtelijk raamwerk.	Aankondiging besluitvormende raad met link naar de stream
14 juni 2022	Bewonersavond Schuytgraaf	Presentatie stand van zaken ontwikkeling van de velden en vragenuurtje over velden 1, 26 en 27
4 mei 2022	Huis-aan-huis brief veld 2	Uitnodiging bewonersbijeenkomst 17 mei
17 mei 2022	Bewonersbijeenkomst in Salamander	Verkeerssituatie in veld 2 en de aansluiting van veld 2 op de Minervasingel
21 juni 2022	Huis-aan-huis brief veld 2	Uitnodiging bewonersbijeenkomst 17 mei
5 juli 2022	Bewonersbijeenkomst in Salamander	Verkeerssituatie van veld 2 en het onderzoek naar alternatieve ontsluitingen voor veld 1
16 augustus 2022	Gesprek met twee bestuursleden VVE veld 2 zuid	Verkeerssituatie Minervasingel, onderzoek naar alternatieve ontsluitingen voor veld 1 en knelpunten veld 2 zuid.

Verslag bewonersavond veld 2 Schuytgraaf

Datum : 17 mei 2022
Tijdstip : 20:00 -21:30 uur
Plaats : MFC de Salamander

Opening
Tim Nijs opent de avond en heet de aanwezigen welkom. De avond is georganiseerd naar aanleiding van opmerkingen van bewoners van veld 2 over de verkeerssituatie in veld 2. Doel was om iedereen in de wijk bij te praten over de huidige (verkeerssituatie), de maatregelen welke de Gemeente gaat uitvoeren en hoe de eindsituatie van het openbare gebied eruit komt te zien. Daarnaast werd er ingegaan op diverse zorgpunten welke eerder al door de omwonenden zijn aangedragen aan de Gemeente.

De agenda van de avond is:
1. Huidige (tijdelijke) situatie
2. Wat doen we nu al?
3. Eindsituatie
4. Onderzoek eindsituatie
5. Vervolg
6. Afsluiting

Huidige (tijdelijke) situatie
Een aantal bewoners hebben aan de bel getrokken over de huidige verkeerssituatie van veld 2. Deze wordt als onprettig en onveilig ervaren. Zeker ook in de tijdelijke situatie met bouwhekken langs tijdelijke wegen en bouwverkeer, waardoor er nu meer overlast ervaren wordt.

De huidige situatie waarbij verkeer, al dan niet gecombineerd, gebruik maakt van bouwwegen en definitief aangelegde straten heeft in de afgelopen periode gezorgd voor diverse gewijzigde verkeerssituaties. Onder andere het omdraaien van rijrichtingen en het toepassen van tijdelijke stelconplaten zorgde voor de nodige onduidelijkheid wat betreft de verkeerssituatie. Door de bewoners zijn tijdens de bewonersavond zorgen geuit over de snelheden van het verkeer maar ook (bouw)verkeer wat tegen de richting in rijdt, met name op de Draaibrug. Voor de Vakwerkbrug geld dat er in de tijdelijke situatie met name zorgen zijn over de relatief onaantrekkelijke verharding, waardoor men geneigd is tegen de richting te rijden op de Draaibrug en het uitrijden van de uitrit Vakwerkbrug naar de hoofdroute op de Minervasingel.

In reactie op bovenstaande is aangegeven dat op basis van de signalen de definitieve bebording geplaatst is en daarmee ook de rijrichtingen definitief zijn. Verder word de Vakwerkbrug vanaf eind augustus in de definitieve vorm aangelegd wat zeer waarschijnlijk een flinke verbetering geeft in de huidige situatie. Als laatste worden zijn er op diverse locaties drempels toegevoegd waarbij de twee toekomstige drempels op de Draaibrug begin juli 2022 worden aangebracht. Drempels op de Vakwerkbrug en Schipbrug volgen het 3e kwartaal van 2022.

Eindsituatie
Naar aanleiding van eerder vragen is er tijdens de bewonersavond gesproken over de hoofdontsluitingsroutes van de velden 1, 2 en 3. Er zijn door de aanwezigen zorgen geuit over de toekomstige verkeerdruk op de hoofdroute Schipbrug – Vakwerkbrug. Op basis van deze zorgen is er door de gemeente een verkeersonderzoek uitgevoerd om te onderzoeken of de hoofdwegen de verkeersdruk aankunnen. In het onderzoek naar de eindsituatie voor veld 2 is gekeken naar de verkeersstromen die via veld 2 komen te lopen. Verkeer vanuit veld 1 en een deel van het verkeer van veld 3 komen via veld 2 te lopen. Daarbij is gekeken naar:
- Hoeveelheid verkeer Vakwerkbrug
- Hoeveelheid verkeer kruispunt Vakwerkbrug – Minervasingel

Als uitgangspunt is genomen:
- Aantal woningen voor de velden 1, 2 en 3.

- Verwachte hoeveelheid verkeer 2030
- Meerdere auto’s per woning
- Inclusief bezorgdiensten

Conclusies van de studie zijn:
- De Vakwerkbrug kan de hoeveelheid verkeer aan (85% van de capaciteit)
- De wachttijd vanaf de Vakwerkbrug blijft beperkt (gemiddeld <20 seconden)
- Gemiddelde wachtrij op de Vakwerkbrug blijft beperkt (8 meter)

Geconcludeerd is dat de verkeersintensiteiten onder de daarvoor geldende normen blijft en de hoofdwegen in de eindsituatie voldoen.

Een ander punt wat ook tijdens de bewonersavond uitvoerig is besproken is de hoofdontsluiting van de Vakwerkbrug naar de Minervasingel en andersom. Gecombineerd daarmee zijn er ook veel signalen binnengekomen over de snelheid in de bocht van de Minervasingel (nabij de uitrit Vakwerkbrug). Tijdens de presentatie is aangegeven dat dit kruispunt op basis van de zorgen/klachten over zichtbaarheid, snelheid, opstelruimte etc. onderzocht is door de gemeente.

Er zijn drie varianten gepresenteerd welke kunnen zorgen van een verbetering van de huidige en toekomstige situatie. Op basis van de drie varianten is plenair tijdens de presentatie om input gevraagd van de aanwezigen en is aan bewoners gevraagd om per mail een reactie te sturen. Deze reacties worden in het vervolgproces meegenomen om de afweging en noodzaak van een aanpassing van de in/uitrit naar de Vakwerkbrug te onderzoeken. De uitkomsten hiervan wordt in een vervolgbijeenkomst en per mail/brief verder aan u toegelicht.

Vervolg
Tijdens de avond is door de bewoners nadrukkelijk aangegeven dat zij ook graag inzicht willen krijgen in de toekomstige verkeerssituatie van veld 1 naar veld 2 en is de wens voor het realiseren van een eigen ontsluiting van veld 1 op de Minervasingel benoemd. Op de avond zelf kon daar onvoldoende antwoord op gegeven worden. Bewoners is gevraagd hun zorgen per mail door te sturen. Deze vraag wordt ook verder meegenomen en besproken tijdens de volgende bewonersavond voor de bewoners van de wijk Wilgenvliet.

Vanuit de Gemeente word er een nieuwe uitnodiging verzonden per brief en mail waarbij een terugkoppeling word gegeven op de nog onbeantwoorde vragen. De lopende zaken waar de Gemeente nog mee bezig is worden dan verder toegelicht en besproken. Inmiddels is er een vervolg bijeenkomst gepland op 5 juli
.

Afsluiting
Tim Nijs dankt de aanwezigen voor hun reactie en inbreng en geeft aan dat men via de mail input kan geven over de voorgestelde alternatieven voor het kruispunt Vakwerkbrug-Minervasingel en biedt aan om opmerkingen over de ontsluiting van veld 1 te inventariseren en intern te delen.

Bewonersavond veld 2

18 mei 2022

1

Programma

1. Opening
2. Huidige (tijdelijke) situatie
3. Wat doen we nu al?
4. Eindsituatie
5. Onderzoek eindsituatie
6. Vervolg
7. Afsluiting

2

Huidige (tijdelijke) situatie

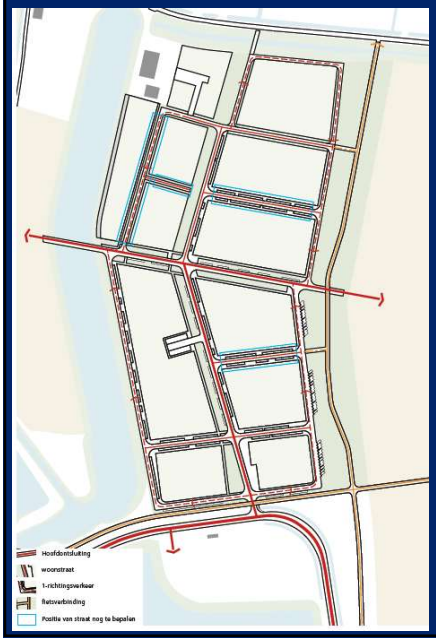
Bewonersavond veld 2

17-5-2022

Arnhem GEMEENTE

3

Fysieke maatregelen

- Gesprekken met buurtbewoners over verkeer
- Bebording eenrichtingsverkeer Draaibrug → gereed
- Augustus 2022 start definitief maken Vakwerkbrug, tweerichtingsverkeer)
- Drempels Draaibrug, Vakwerkbrug en Schipbrug → 3e kwartaal

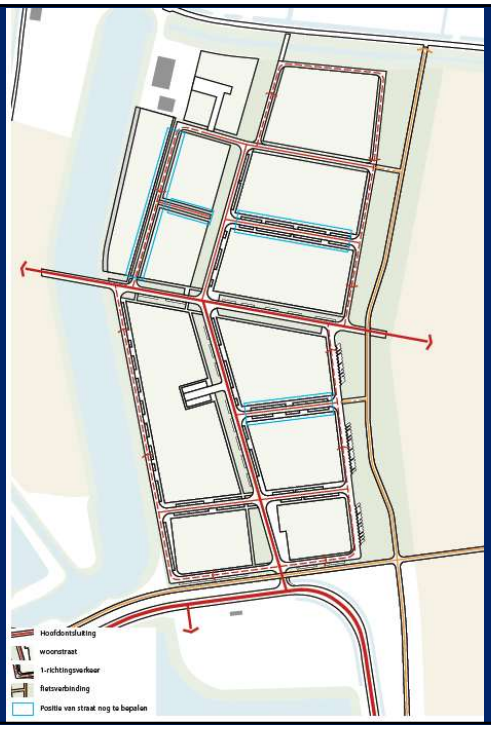
Bewonersavond veld 2

17-5-2022

Arnhem GEMEENTE

4

Eindsituatie

Bewonersavond veld 2

17-5-2022

Arnhem GEMEENTE

5

Onderzoek eindsituatie

- Waar hebben we naar gekeken :
  - Hoeveelheid verkeer Vakwerkbrug
  - Hoeveelheid verkeer kruispunt Vakwerkbrug – Minervasingel
- Uitgangspunten
  - Verwachte hoeveelheid verkeer 2030
  - Meerdere auto’s per woning
  - Inclusief bezorgdiensten

Bewonersavond veld 2

17-5-2022

Arnhem GEMEENTE

6

Onderzoek eindsituatie - welk verkeer is het?

- Veld 1 en 2
- Deel van veld 3a

7

Onderzoek eindsituatie - bevindingen

- De Vakwerkbrug kan de hoeveelheid verkeer aan (85% van de capaciteit)
- De wachttijd vanaf de Vakwerkbrug blijft beperkt (gemiddeld <20 seconden)
- Gemiddelde wachtrij op de Vakwerkbrug blijft beperkt (8 meter)

Verkeerstechnisch voldoet het ontwerp, met beperkte aanpassing kan het beter

8

Vervolg

Onderzoek nog niet af:

- Ontsluiting veld 1
- Verkeersveiligheid/snelheid Minervasingel

- Afweging nut en noodzaak, Arnhem-breed

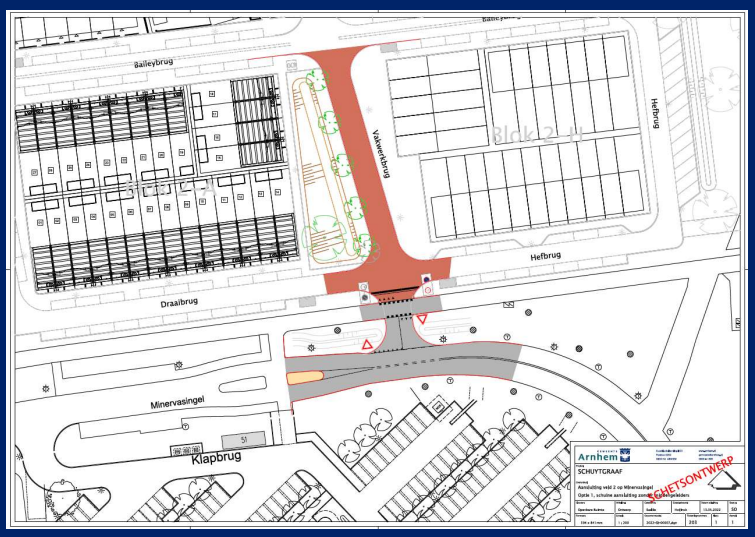
Bewonersavond veld 2

17-5-2022

Arnhem GEMEENTE

9

Inrichting kruispunt Vakwerkburg-Minervasingel - basisontwerp

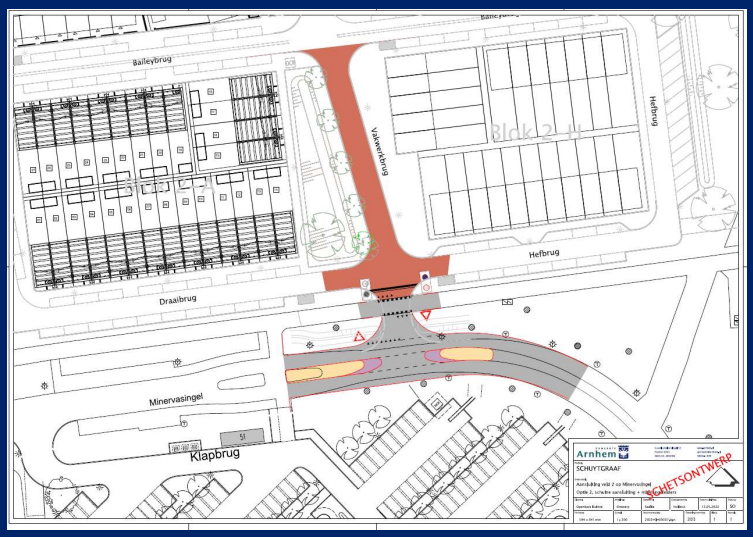
Bewonersavond veld 2

17-5-2022

Arnhem GEMEENTE

10

Inrichting kruispunt Vakwerkburg-Minervasingel – optie middengeleider

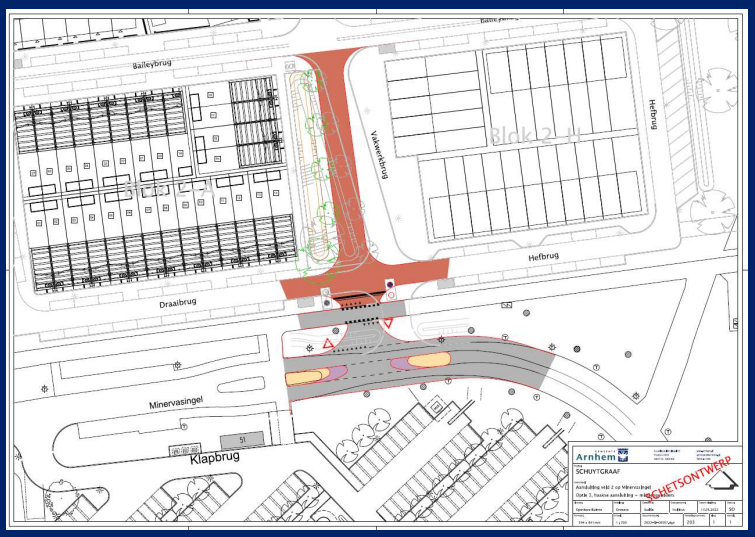
Bewonersavond veld 2

17-5-2022

Arnhem GEMEENTE

11

Inrichting kruispunt Vakwerkburg-Minervasingel – middengeleider met asverspringing

Bewonersavond veld 2

17-5-2022

Arnhem GEMEENTE

12

Afsluiting

Heeft u nog een laatste opmerking of vraag?

Contact:

Tim Nijs
tim.nijs@arnhem.nl, 06 – 31 11 48 56

Informatieavond bewoners Schuytgraaf 14 juni

Arnhem GEMEENTE

13

Verslag bewonersavond veld 2 Schuytgraaf

Datum	**:**	5 juli 2022
Tijdstip	**:**	19:30 -21:15 uur
Plaats	**:**	MFC de Salamander
Aanwezig	:	Circa 50 bewoners van veld 2, raadsleden, ambtenaren gemeente Arnhem, gespreksleider

Opening

Gespreksleider Raymond Reesink opent de avond en heet de aanwezigen welkom. Een aantal bewoners heeft aan de bel getrokken over de huidige verkeerssituatie van veld 2. Zij ervaren deze als onprettig en onveilig. Zeker ook in de tijdelijke situatie met bouwhekken langs tijdelijke wegen en bouwverkeer, waardoor er nu meer overlast ervaren wordt.

De vorige bewonersavond over de verkeerssituatie in veld 2 vond 17 mei jl. plaats. Daarop zijn die avond (en later ook per mail) reacties van bewoners en raadsleden ontvangen. Dat was de aanleiding om deze tweede bewonersavond te organiseren.

De agenda van de avond is:

1. Opening
2. Onderzoek ontsluiting veld 1
3. Beantwoording vragen op en na 17 mei jl.
4. Kruispunt Vakwerkbrug-Minervasingel
5. Vervolg
6. Afsluiting

Gespreksleider Raymond Reesink vraagt of we met deze agenda uit de voeten kunnen. Verzoek is om ook aandacht te hebben voor het verkeer van veld 3.

Onderzoek ontsluiting veld 1

De projectmanager van veld 1 presenteert de ontwerp uitgangspunten Schuytgraaf (zie ook bijgevoegde hand-out van de presentatie): o.a. zoveel mogelijk woningen en groen; zo weinig mogelijk verharding; autoluwe wijk; wandel- en fietsverkeer bevoorrechten boven autoverkeer.
De kaders voor het opstellen van het ruimtelijk raamwerk zijn:

- Bestemmingsplan Schuytgraaf 2017. In dit bestemmingsplan is de ontsluiting van veld 1 via veld 2 opgenomen.
- Plan van aanpak woningbouw (juli 2020)
- Plan van aanpak uitbreiding woonwagenlocaties (juni 2020)
- Moties tot verdichting van Schuytgraaf (april 2019)

Het ruimtelijk raamwerk is op 16 februari 2022 door de gemeenteraad vastgesteld. Tijdens de bespreking van het ruimtelijk raamwerk van veld 1 in de raad in januari/februari 2022 heeft wethouder Paping toegezegd "te onderzoeken of er andere ontsluitingen van veld 1 mogelijk zijn dan via veld 2 en wat daar voor- of nadelen van zijn, inclusief het risico op planschade."

Opties alternatieve ontsluitingen

1. Noordzijde: via de Achterstraat
2. Westzijde: via veld 1a en de Vogelenzangsestraat
   In bestemmingsplan is afspraak met bewoners Achterstraat en Vogelenzangsestraat vastgelegd dat de buurten van Schuytgraaf niet via deze straten worden ontsloten. Zou dan ook 6km rijden via Driel of Elderveld zijn om bij winkelcentrum Schuytgraaf te komen.
3. Zuidzijde: via veld 4 Horstenhoogte
   De stratenstructuur van Horstenhoogte is niet ontworpen om permanent het verkeer van en naar veld 1 te kunnen verwerken, alleen in dergelijke incidentele gevallen.
4. Zuidoostzijde: via de punt van veld 1 over het water naar de Minervasingel
   De laatste optie is uitgewerkt in twee varianten die de projectmanager toelicht.

4a. Zuidoostzijde: via de punt van veld 1 over het water naar de Minervasingel

In deze variant is de proefverkaveling aangepast, waardoor de woonwagenlocatie niet in de meest zuidelijke punt, maar iets noordelijker tussen twee blokken woningen. De beleidsadviseurs zien de volgende voor- en nadelen:

Voordelen:

- minder verkeer door veld 2;
- als de brug in onderhoud is, kan verkeer via veld 2 rijden i.p.v. via veld 4 ("calamiteitenweg").

Nadelen:

- meer verharding (1500 m2), onder andere doordat de weg breder is dan een weg voor bestemmingsverkeer zoals die nu in het ruimtelijk raamwerk staat;
- 350m2 minder groen;
- 2 woningen minder in veld 1 ten opzicht van de proefverkaveling in het ruimtelijk raamwerk;
- De verkeersveiligheid van de fietser op de Minervasingel verslechterd doordat het fietspad op een extra plek wordt gekruist door auto's;
- lagere opbrengsten door minder woningen en hogere kosten infrastructuur, tezamen leidend tot een minpost voor de grondexploitatie van €1,8 miljoen;
- heeft effect op andere bewoners, die bij het kopen van hun woning ervan uit zijn gegaan dat hier geen weg komt.

Vraag van bewoner: staan die aantallen woningen genoemd in het bestemmingsplan? Antwoord gemeente: Nee, in het bestemmingsplan staat het maximale aantal woningen.

Reactie van de bewoners is dat ze het gevoel hebben dat de voordelen onvoldoende worden benoemd en dat de nadelen vooral de aandacht krijgen. Ze missen het belangrijkste voordeel in dit overzicht: verkeersveiligheid**.** Andere voordelen die bewoners noemen, zijn:

- Verkeersintensiteit is minder dus ook meer stikstofverspreiding i.p.v. op een plek stilstaande auto's.
- Privacy voor enkele woningen, die anders inkijk vanuit de brug hebben.

Andere opmerkingen die bewoners hebben:

- De oorspronkelijke calamiteitenweg van het fietspad van veld 4 gebruiken als calamiteitenweg en niet nog een brug tussen veld 1 en veld 2 extra bouwen.
  Reactie gemeente: deze zal als derde variant inclusief kostenberekening meegenomen worden
- Voorkeur om fietsverkeer en autoverkeer van elkaar te scheiden.
- Er wordt getwijfeld aan de extra verhardingscijfers en men zou graag de berekeningen hiervan

zien.
- Deze variant is meest voordelig voor de fietser.

4b. Zuidoostzijde: via de punt van veld 1 over het water naar de Minervasingel
Het tweede alternatief wordt getoond. Deze heeft een gelijkblijvend oppervlak groen. De ambtelijke afweging is dat de voordelen hetzelfde zijn als van variant 4a.
De nadelen zijn ook vergelijkbaar, alleen door niet te schrappen in het oppervlak groen kunnen er 6 woningen minder komen dan in het ruimtelijk raamwerk mogelijk zijn. Daardoor nog lagere opbrengsten, leidend tot een negatieve post voor de grondexploitatie van €2,1 miljoen.
Bewoners vinden dit nogal financieel ingestoken; veiligheid en wooncomfort zouden toch de primaire doelstellingen van de gemeente moeten zijn.

Ambtelijk advies aan college
De ontsluiting van veld 1 uit het huidige bestemmingsplan over te nemen in het nieuwe. Afweging zijn dat het verkeerskundig kan: 85% bezetting is druk, maar niet onveilig. Het past beste bij de doelstellingen van Arnhem en Schuytgraaf: zoveel mogelijk woningen en groen en zo min mogelijk verharding. En biedt meeste rechtszekerheid voor alle bewoners: iedere bewoner heeft zijn woning gekocht met deze ontsluiting in het bestemmingsplan.

Reactie bewoners en vervolg
De bewoners geven aan dat ze van mening zijn dat de conclusies en oplossingen van de ambtenaren niet objectief zijn gemaakt. Ze hebben het gevoel dat er niets is gedaan met de mails en reacties die zij hebben gegeven.
Het bestuurlijke proces wordt uitgelegd: ambtenaren adviseren het college en vervolgens legt het college het voorstel aan de raad voor. In dat voorstel wordt aangegeven wat er met welke opmerkingen van bewoners is gedaan. Het onderwerp wordt dan eerst behandeld in een informatieve ronde: dan kunnen er door de raad vragen gesteld worden aan het college en bestaat er mogelijkheid voor bewoners om in te spreken. De keer daarna debatteert de raad over het voorstel. Vervolgens besluit de raad of zij wel of niet het voorstel gaan opvolgen.

Er wordt door de bewoners gevraagd om wel al hun reacties toe te voegen aan het voorstel aan de wethouder en de raad. Dat is een prima voorstel en levert transparantheid en zal ook gebeuren.

Terugblik – vragen naar aanleiding van 17 mei
Er zijn naar aanleiding van de bijeenkomst op 17 mei verschillende vragen gesteld. Een deel over de gehanteerde cijfers en vragen over de fietsontsluiting en speelvoorzieningen.

Feiten en cijfers zijn gebaseerd op;
- Het aantal woningen in Veld 1, 2 en 3 op basis van de ruimtelijke raamwerken.
- Verkeersmodel Arnhem-Nijmegen
- CROW kengetallen verkeersbewegingen per type woning op basis van de woningtypes en aantallen uit de ruimtelijke raamwerken
- Verwachting van het aandeel verkeer van veld 3 dat via veld 2 gaat rijden: dat is 43%. Voor de meest zuidelijke woningen is de route via veld 3 zuid het meest logisch, dus die gaan allen van die ontsluiting gebruik maken. Voor het overige verkeer verwachten we een verhouding van 50-50 via veld 2 en veld 3 zuid. Dat brengt het totaal van 43% van het verkeer dat via veld 2 gaat rijden.
- Op 17 mei is aangegeven dat 85% van de capaciteit van de weg gebruikt wordt wanneer alle

woningen gerealiseerd zijn in de velden 1, 2 en 3. In totaal gaat het om 5.200 verkeersbewegingen per etmaal op een capaciteit van 6.000

De fietsontsluiting komt te lopen via de groene zone tussen veld 2 & 3. Van daaruit kan men de wijk in fietsen.
Speelvoorzieningen worden gerealiseerd in de groene zone tussen veld 2 & 3. Er volgt een tijdelijke voorziening eind 2022-begin 2023.

Reacties van bewoners hierop zijn;

- Dit model laat alleen situatie tot 2030 zien, maar lange termijn is ook van belang en neem ook tegenvallende scenario's in mee. Gemeente geeft aan dat prognose tot 2030 betrouwbaar is en dat het model wel steeds geactualiseerd wordt.

- Hoe realistisch is die 43%? Gemeente geeft aan dat dat er inderdaad nu niet gemeten kan worden want het gaat om de toekomstige situatie, maar het is wel een betrouwbare aanname gebaseerd op landelijke modellen.

- Vraag over de tijdelijke speelvoorziening hoe veilig deze is; Gemeente geeft aan dat er nu studie wordt gedaan hoe deze zo veilig mogelijk ingepast kan worden bijvoorbeeld met een hekwerk.

- Hoe autoluw is het als er 85% verkeersdrukte wordt verwacht. Gemeente geeft aan dat er inderdaad een toename is van verkeer, maar geen sprake is van verkeersonveiligheid en dat er daardoor geen noodzaak is om voor veld 1 een eigen ontsluiting aan te leggen.

- Minder verkeer, vergroot toch de verkeersveiligheid? Dit ligt toch genuanceerder want je creëert een extra oversteek fietspad en dus volgt er een extra situatie waar ongevallen kunnen voorkomen.

- Bewoners van veld 2 zijn van mening dat ze niet zijn meegenomen in de burgerparticipatie van veld 1. Gemeente geeft aan dat in coronatijd er halfjaarlijks nieuwsbrieven zijn verspreid en dat er in 2021 een inloop spreekuur is geweest die in die nieuwsbrief is aangekondigd. De nieuwsbrieven hebben ook op de website Schuytgraaf.nl gestaan.

Kruispunt Vakwerkbrug-Minervasingel
Er is een analyse gedaan en daaruit gekomen dat het een druk kruispunt betreft, dat de gemiddelde snelheid op de Minervasingel hoog is en dat de oversteekbaarheid verbeterd kan worden.
De bewoners hebben per mail nog suggesties gegeven zoals haakse bocht, fietstunnel, rotonde, Plateau, uitvoegstrook
Er zijn 2 haalbare varianten uitgewerkt (gebaseerd op kosten en impact op verkeersveiligheid)

- **Kruispunt Vakwerkbrug-Minervasingel; middeneiland + asverspringing**
- **Kruispunt Vakwerkbrug-Minervasingel; middeneiland + as + plateau**

Het ambtelijk advies zal zijn om kruispunt aan te passen en te gaan voor de middeneiland + as + plateau. De afweging hiervan zal Arnhem breed zijn: hangt af van welke andere verkeersmaatregelen er elders in de stad nodig zijn.
De bewoners zullen hierover schriftelijk worden geïnformeerd.

Vervolg
College zendt kort na zomer rapport met onderzoeken aan raad, inclusief verslagen van bewonersavonden en alle mails van de bewoners. Een link naar deze stukken zal ook informatief naar de bewoners gaan die hun mailadres hebben gedeeld.
College zal in het najaar het bestemmingsplan vrijgeven voor inspraak; attendering via website Schuytgraaf.nl en mijnoverheid.nl. Verkeersrapport wordt als bijlage toegevoegd bij bestemmingsplan.

Afsluiting
Gemeente dankt de aanwezigen voor hun reactie en inbreng.

Contact: Informatiecentrum Schuytgraaf; www.schuytgraaf.nl; schuytgraaf@arnhem.nl
026 377 37 37; Omnibus: Woensdag en vrijdag van 13 tot 17.30 uur
Iedere eerste zaterdag van de maand van 10 tot 14 uur

Bewonersavond veld 1 en 2

5 juli 2022

1

Opening

2

Programma

1. Opening
2. Onderzoek ontsluiting veld 1
3. Beantwoording vragen op en na 17 mei
4. Kruispunt Vakwerkbrug-Minervasingel
5. Vervolg
6. Afsluiting

Schuytgraaf veld 1 en 2 5 juli 2022 3

Arnhem GEMEENTE

3

Veld 1

Ontwerpuitgangspunten Schuytgraaf (o.a.):

- zoveel mogelijk woningen
- zoveel mogelijk groen
- zo weinig mogelijk verharding
- autoluwe wijk
- wandel- en fietsverkeer bevoorrechten boven autoverkeer

Schuytgraaf veld 1 en 2 5 juli 2022 4

Arnhem GEMEENTE

4

Ruimtelijk raamwerk veld 1

- Kaders:
  - Bestemmingsplan Schuytgraaf 2017
  - Plan van aanpak woningbouw (juli 2020)
  - Plan van aanpak uitbreiding woonwagenlocaties (juni 2020)
  - Moties tot verdichting van Schuytgraaf (april 2019)
- Ruimtelijk raamwerk is door raad op 16 februari 2022 vastgesteld

5

Bestemmingsplan Schuytgraaf 2017

6

Bestemmingsplan Schuytgraaf 2017

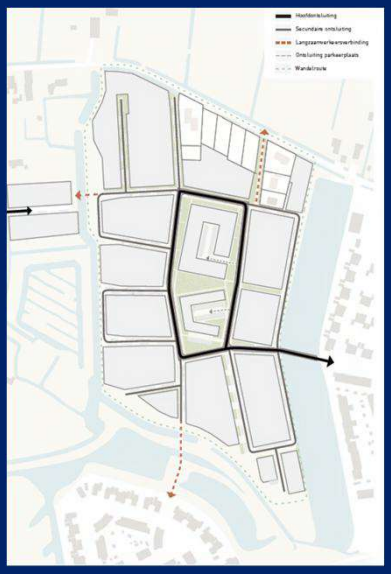

Schuytgraaf veld 1 en 2 5 juli 2022 7

Arnhem GEMEENTE

7

Verkeersstructuur ruimtelijk raamwerk

Schuytgraaf veld 1 en 2 5 juli 2022 8

Arnhem GEMEENTE

8

Toezegging wethouder aan raad

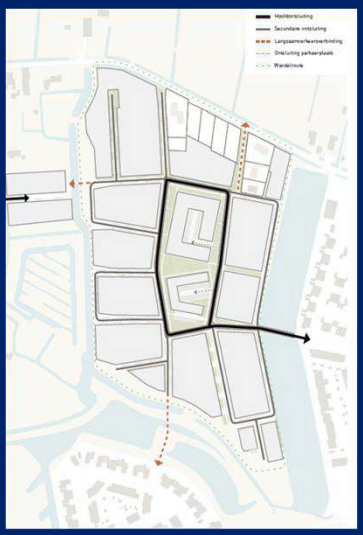
Tijdens de bespreking van het ruimtelijk raamwerk van veld 1 in de raad in januari/februari 2022 heeft wethouder Paping toegezegd "te onderzoeken of er andere ontsluitingen van veld 1 mogelijk zijn dan via veld 2 en wat daar voor- of nadelen van zijn, inclusief het risico op planschade."

Schuytgraaf veld 1 en 2 5 juli 2022 9

Arnhem GEMEENTE

9

Alternatieve ontsluitingen

Opties:

1. Noordzijde: via de Achterstraat
2. Westzijde: via veld 1a en de Vogelenzangsestraat
3. Zuidzijde: via veld 4 Horstenhoogte
4. Zuidoostzijde: via de punt van veld 1 over het water naar de Minervasingel

Schuytgraaf veld 1 en 2 5 juli 2022 10

Arnhem GEMEENTE

10

4a. Zuidoostzijde: via de punt van veld 1 over het water naar de Minervasingel

Voordelen:

- minder verkeer door veld 2
- calamiteiten via veld 2 ipv via veld 4

Nadelen:

- meer verharding
- minder groen
- 2 woningen minder
- extra oversteek fietspad Minervasingel
- lagere opbrengsten
- hogere kosten infra
- effect andere bewoners

Schuytgraaf veld 1 en 2 5 juli 2022 11

Arnhem GEMEENTE

11

4b. Zuidoostzijde: via de punt van veld 1 over het water naar de Minervasingel

- Tweede alternatief met dezelfde m2 groen
- Dezelfde voordelen
- Nadelen ook vergelijkbaar, alleen 6 woningen minder dan in ruimtelijk raamwerk
- Daardoor lagere opbrengsten

Schuytgraaf veld 1 en 2 5 juli 2022 12

Arnhem GEMEENTE

12

Ambtelijk advies aan college

De ontsluiting van veld 1 uit het huidige bestemmingsplan over te nemen in het nieuwe.
Afwegingen:

- kan verkeerskundig;
- past beste bij de doelstellingen:
  zoveel mogelijk woningen,
  zoveel mogelijk groen en
  zo min mogelijk verharding;
- biedt meeste rechtszekerheid voor alle bewoners.

13

Terugblik – vragen nav 17 mei

- Feiten en cijfers
  - Aantal woningen Veld 1, 2 en 3
  - Verkeersmodel Arnhem-Nijmegen
  - CROW kengetallen verkeersbewegingen per type woning
  - Verkeer van veld 3 via veld 2: 43%
  - In totaal 5.200 verkeersbewegingen per etmaal op een capaciteit van 6.000
- Fietsontsluiting, via groene zone tussen veld 2 & 3
- Speelvoorzieningen; in groene zone tussen veld 2 & 3 → tijdelijke voorziening eind 2022

14

Kruispunt Vakwerkbrug-Minervasingel

- Analyse
  - Druk kruispunt
  - Snelheid Minervasingel
  - Verbeteren oversteekbaarheid
- Conclusie: ingrepen zijn denkbaar

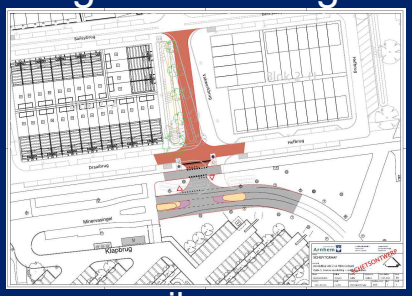
Schuytgraaf veld 1 en 2 5 juli 2022 15

Arnhem GEMEENTE

15

Kruispunt Vakwerkbrug-Minervasingel

- Bewonersavond 17 mei

- Ideeën aanvullingen per mail:
  - Haakse bocht
  - Fietstunnel
  - Rotonde
  - Plateau
  - Uitvoegstrook

Schuytgraaf veld 1 en 2 5 juli 2022 16

Arnhem GEMEENTE

16

Kruispunt Vakwerkbrug-Minervasingel

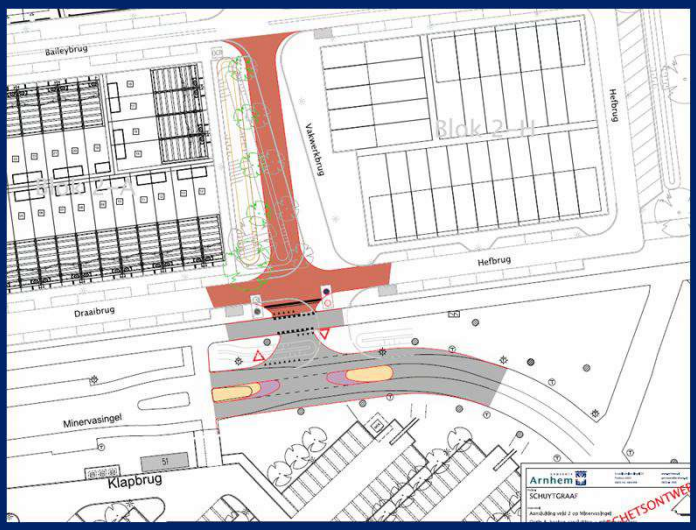
- 2 aanvullende varianten uitgewerkt
  - Haalbaarheid – ruimte
  - Kosten
  - Impact op verkeersveiligheid

Schuytgraaf veld 1 en 2 5 juli 2022 17

Arnhem GEMEENTE

17

Kruispunt Vakwerkbrug-Minervasingel
middeneiland + asverspringing

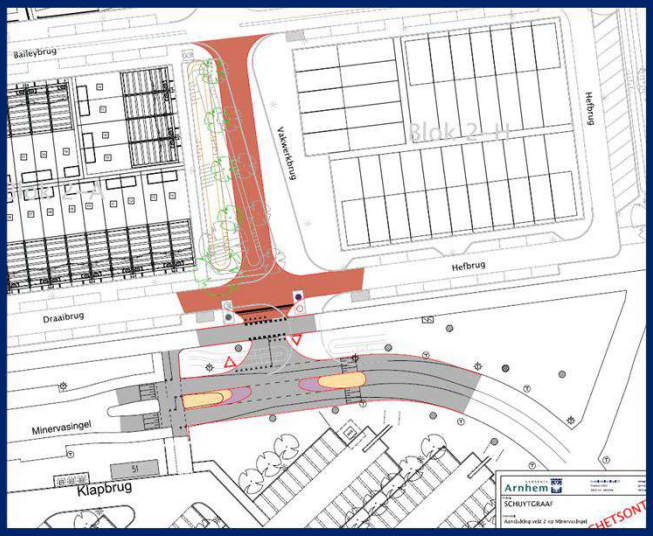
Schuytgraaf veld 1 en 2 5 juli 2022 18

Arnhem GEMEENTE

18

Kruispunt Vakwerkbrug-Minervasingel

middeneiland + as + plateau

Schuytgraaf veld 1 en 2 5 juli 2022 19

Arnhem GEMEENTE

19

Ambtelijk advies kruispunt

- Voorstel om kruispunt aan te passen, variant met plateau
- Afweging nut en noodzaak Arnhem-breed

Schuytgraaf veld 1 en 2 5 juli 2022 20

Arnhem GEMEENTE

20

Vervolg

- College zendt kort na zomer rapport met onderzoeken aan raad, inclusief verslagen van 17 mei en vandaag
- Terugkoppeling over uitkomst kruispunt aan u per brief
- Rapport wordt bijlage bij bestemmingsplan
- College zal in najaar bestemmingsplan vrijgeven voor inspraak; attendering via website Schuytgraaf.nl en mijnoverheid.nl

21

Contact: Informatiecentrum Schuytgraaf

www.schuytgraaf.nl

schuytgraaf@arnhem.nl

026 377 37 37

Omnibus:
- Woensdag en vrijdag van 13 tot 17.30 uur
- Iedere eerste zaterdag van de maand van 10 tot 14 uur

22

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 28 juli 2022 13:48
Aan: '[redacted]
Onderwerp: RE: Vervolg bewonersavond verkeerssituatie veld 2

Beste [redacted]

Ik verwacht binnenkort een verslag van de bewonersavond te verzenden samen met de presentatie van die avond.

Zoals tijdens de bewonersavond aangegeven willen we het kruispunt van de Vakwerkbrug-Minervasingel aanpassen met een middengeleider, plateau en verspringing van de Vakwerkbrug zelf. Mocht uw tweede vraag gaan over de ontsluiting van veld 1 via veld 2, daar zal de gemeenteraad zich nog over gaan buigen.

Met vriendelijke groeten,

GEMEENTE Arnhem

Stadskantoor
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem

[redacted]

M: 06 [redacted]
E: [redacted]@arnhem.nl

Van: [redacted] <[redacted]@hotmail.com>
Verzonden: donderdag 28 juli 2022 11:22
Aan: [redacted]@arnhem.nl>
Onderwerp: Re: Vervolg bewonersavond verkeerssituatie veld 2

Beste [redacted],

Ik vroeg mij af wanneer de we stukken kunnen ontvangen.
Is er eigenlijk al een besluit genomen over hoe de inrichting gaat worden?

Bedankt alvast.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

Van: [redacted]@arnhem.nl>
Verzonden: dinsdag 5 juli 2022 14:08

Aan: '[redacted] <[redacted]@hotmail.com>
Onderwerp: RE: Vervolg bewonersavond verkeerssituatie veld 2

Beste [redacted]

Ook deze keer maken we een verslag. We sturen die aan alle bekende mailadressen samen met de presentatie.

Ik verwacht dit deze keer sneller toe te kunnen zenden.

Met vriendelijke groeten,

GEMEENTE Arnhem

Stadskantoor
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem

[redacted]

M: 06 [redacted]
E: [redacted]@arnhem.nl

Van: [redacted] <[redacted]@hotmail.com>
Verzonden: maandag 4 juli 2022 22:30
Aan: [redacted]@arnhem.nl>
Onderwerp: Re: Vervolg bewonersavond verkeerssituatie veld 2

Beste [redacted],

Helaas kunnen wij niet aanwezig zijn ivm (horeca) werk. Graag ontvang ik de presentatie als deze gedeeld mag worden. Een samenvatting van de avond zal op een later moment verschijnen denk ik?

Bedankt alvast.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

Van: [redacted]@arnhem.nl>
Verzonden: Wednesday, June 22, 2022 4:42:19 PM
Aan: [redacted]@arnhem.nl>
Onderwerp: RE: Vervolg bewonersavond verkeerssituatie veld 2

Beste bewoner van veld 2,

Op verzoek van een aantal raadsleden hebben we een nieuwe datum voor de volgende bewonersavond gepland. De bijeenkomst is op 5 juli van 19:30 tot 21:00 in MFC de Salamander. U ontvangt in deze week de uitnodigingsbrief.

Met vriendelijke groeten,

[redacted]

M: 06 [redacted]
E: [redacted]@arnhem.nl

Stadskantoor
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem

Van: [redacted]@arnhem.nl>
Verzonden: vrijdag 10 juni 2022 10:45
Aan: [redacted]@arnhem.nl>
Onderwerp: Vervolg bewonersavond verkeerssituatie veld 2

Beste bewoner van veld 2,

Er is een datum geprikt voor de volgende bewonersavond over de verkeerssituatie in veld 2 en het onderzoek naar alternatieve ontsluitingen voor veld 1: 29 juni om 19:30 uur. U ontvangt binnenkort een uitnodigingsbrief voor deze avond.

Het verslag van de bijeenkomst van 17 mei volgt zo spoedig mogelijk, vanwege ziekte hebben we dit nog niet op kunnen pakken. Wij vragen uw begrip hiervoor.

Tot ziens op 29 juni.

Met vriendelijke groeten,

[redacted]

M: 06 [redacted]
E: [redacted]@arnhem.nl

Stadskantoor
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 28 juli 2022 13:43
Aan: '[redacted]
Onderwerp: RE: Vraag bijeenkomst 5 juli veld 2

Beste [redacted],

Ik verwacht binnenkort een verslag van de bewonersavond te verzenden samen met de presentatie van die avond. Inspraak is mogelijk bij de behandeling van het mobiliteitsonderzoek veld 1 en 2 in de gemeenteraad. Na de zomer wordt het verkeersonderzoek aangeboden aan de gemeenteraad. U ontvangt van ons een kopie van het rapport met bijbehorend raadsvoorstel zodra die aangeboden is.

Met vriendelijke groeten,

GEMEENTE Arnhem

[redacted]

Stadskantoor
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem

M: 06 [redacted]
E: [redacted]@arnhem.nl

Van: [redacted] <[redacted]@hotmail.com>
Verzonden: woensdag 27 juli 2022 16:06
Aan: [redacted]@arnhem.nl>
Onderwerp: Vraag bijeenkomst 5 juli veld 2

Beste [redacted],

Een tijd geleden op 5 juli vond er een bijeenkomst plaats in de salamander over de verkeerssituatie van veld 2 en ontsluiting voor veld 1. Kunt u een samenvatting sturen van deze avond? En kunnen wij nog eventueel inspraak hebben mochten wij onze mening willen delen, of hebben de bewoners van veld 2 op dit moment geen inspraak (meer)? Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

Opties voor Ontsluiting Veld 1, 2 en 3 in Schuytgraaf

Optie 1: Ontsluiting Veld 1 en 3 via Veld 2

blauw = nieuw aan te leggen weg
geel = 2-richtingsverkeer
oranje = 1-richtingsverkeer

Voordelen:

- Meer woningen Veld 1
- Meer groen Veld 1
- Mogelijk minder kosten

Optie 1: Ontsluiting Veld 1 en 3 via Veld 2

blauw = nieuw aan te leggen weg
geel = 2-richtingsverkeer
oranje = 1-richtingsverkeer

Nadelen:

- Vakwerkbrug niet uitgelegd voor aantal verkeer dat hierdoor moet rijden (parkerende auto's links en rechts, tijdelijke voetgangers op de weg; geen apart fietspad)
- Prijs koopwoningen van bewoners in veld 2 mogelijk omlaag
- Onveilige bocht op Minervasingel met kruispunt Vakwerkbrug (verkeerssituatie moet aangepast worden; aanleggen uitvoegstrook)
- Veld 2 is het wijk met het minste aantal woningen (215, vs 284 woningen in veld 1, en 264 in veld 3 Noord): niet logisch om verkeer van 2,5 wijken door één straat en wijk met minste aantal bewoners te leiden; door het verkeer door veld 2 te leiden, wordt veld 2 een wijk met veel verkeer, terwijl meeste woningen in veld 1 staan
- Verkeersveiligheid op Vakwerkbrug, alsook aansluiting Minervasingel is laag: door bocht op Minervasingel is dit een onveilige situatie voor fietsers; door parkeerbochten links en rechts op Vakwerkbrug en bewoners die van parkeerplaatsen naar hun huis moeten zijn er voetgangers op de weg; geen apart fietspad, dus onveilige situaties bij tegenliggers
- Door hoog aantal auto's en bewegingen per etmaal kan het verkeer op spitspunten mogelijk niet goed doorstromen (risico op filevorming door tijdelijke voetgangers, fietsers)
- Ontsluiting Veld 3 Noord via Ringdijk zorgt mogelijk ook hier voor dalende prijzen koopwoningen van huidige bewoners Ringdijk

Optie 2:
Eigen ontsluiting Veld 1 en 3

blauw = nieuw aan te leggen weg
geel = 2-richtingsverkeer
oranje = 1-richtingsverkeer

Voordelen:

- Geen dalende prijzen koopwoningen veld 2 en 3-Zuid
- Veld 2 is het wijk met het minste aantal woningen (215, vs 284 woningen in veld 1, en 264 in veld 3 Noord): niet logisch om verkeer van grootere wijken door Veld 2 te leiden; door elk veld zijn eigen ontsluiting te geven, blijven alle wijken een autoluwe wijk
- Verkeersveiligheid neemt toe voor bewoners Vakwerkbrug: door het aantal auto's te verlagen dat door de straat moet, zullen er ook minder incidenten met fietsers of voetgangers zijn
- Veld 3 Noord kan eigen ontsluiting krijgen naar Minervasingel, om ook hier dalende prijzen koopwoningen te voorkomen voor bewoners Ringdijk

Optie 2:
Eigen ontsluiting Veld 1 en 3

blauw = nieuw aan te leggen weg
geel = 2-richtingsverkeer
oranje = 1-richtingsverkeer

Nadelen:

- Meer kosten
- Bocht Minervasingel – Vakwerkbrug blijft een onoverzichtlijk punt (uitvoegstrook moet aangelegd worden)
- Minder groen veld 1
- Minder woningen veld 1
- 3 oversteekpunten met auto's over fietspad kan tot onveilige situaties leiden

Optie 3: Ontsluiting Veld 2 via Veld 1

blauw = nieuw aan te leggen weg
geel = 2-richtingsverkeer
oranje = 1-richtingsverkeer
rood X = geen ontsluiting naar veld 2

Voordelen:

- Straat voor Veld 1 nog niet aangelegd, kan dus op hoeveelheid verkeer aangepast worden (voor ontsluiting Veld 1 en Veld 2)
- Geen dalende prijzen koopwoningen veld 2
- Onveilige bocht op Minervasingel met kruispunt Vakwerkbrug bestaat niet meer (verkeerssituatie hoeft niet aangepast te worden)
- Mogelijkheid om meer groen in Vakwerkbrug aan te leggen (op punt waar geen ontsluiting komt)
- Veld 2 is het wijk met het minste aantal woningen (215, vs 284 woningen in veld 1, en 264 in veld 3 Noord): door het verkeer door veld 1 te leiden, blijft veld 2 een autoluwe wijk, en ook veld 1 blijft een autoluwe wijk omdat de straat aan de rand van de wijk ligt
- Verkeersveiligheid neemt toe voor alle bewoners: ontsluiting via veld 1 moet nog aangelegd worden en kan hierbij op verkeerssituatie aangepast worden (geen parkerende auto's, geen rechtstreeks aangrenzende woningen, vgl. straat Germanenveld in Schuytgraaf)
- 2 oversteekpunten van fietspad blijven bestaan
- Veld 3 Noord kan eigen ontsluiting krijgen naar Minervasingel, om ook hier dalende huizenprijzen te voorkomen voor bewoners Ringdijk

Optie 3: Ontsluiting Veld 2 via Veld 1

blauw = nieuw aan te leggen weg
geel = 2-richtingsverkeer
oranje = 1-richtingsverkeer
rood X = geen ontsluiting naar veld 2

Nadelen

- Mogelijk minder groen in Veld 1
- Mogelijk meer kosten aanleg straat veld 1
- Mogelijk minder woningen

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 19 juli 2022 10:59
Aan: '[redacted]'
Onderwerp: RE: Vervolg bewonersavond verkeerssituatie veld 2

Geachte [redacted],

Dank voor uw mail en bijgevoegde aanvullende opties. De voordelen van een eigen ontsluiting van veld 1, zoals die ook tijdens de avond zijn benoemd, worden meegenomen in het overzicht van de voor- en nadelen van de verschillende opties voor de ontsluiting van veld 1. De bezwaren die u aangeeft over de ontsluiting van veld 1 en een deel van veld 3 via veld 2 zijn duidelijk en deze mail (met bijlage) wordt meegestuurd met de stukken naar de gemeenteraad. We kijken daarbij integraal naar alle factoren die van belang zijn, dus onze ambitie om woningen te bouwen, groen, maar ook veiligheid, leefbaarheid en gezondheid.

Voor wat betreft de aanvullende opties die u ons meegeeft, zal ik deze doorsturen naar onze verkeerskundigen om deze te beoordelen. Mijn inschatting op dit moment is dat het meest haalbare alternatief een eigen ontsluiting van veld 1 op de Minervasingel is. De raad zal daarin een keuze kunnen maken om af te wijken van de huidige plannen. Daarnaast stellen we voor om het kruispunt Vakwerkbrug-Minervasingel aan te passen zodat de kruising verkeersveiliger wordt.

Voor wat betreft uw vraag over 43% van het verkeer dat we verwachten dat vanuit veld 3 via veld 2 komt te rijden, is een inschatting gemaakt van de route die auto's zullen afleggen vanuit verschillende delen van veld 3. De meest zuidelijke woningen zullen altijd via de Ringdijk rijden (dat zijn ca. 30 woningen) en we verwachten dat het andere autoverkeer voor de helft gebruik zal maken van de ontsluiting via veld 2. In totaal komen we dan op 43% van het autoverkeer uit veld 3 dat verwacht wordt via veld 2 te rijden. Dit zal ook afhankelijk zijn van de begin en eindbestemming.

Met vriendelijke groeten,

GEMEENTE Arnhem

[redacted]

Stadskantoor
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem

M: 06 [redacted]
E: [redacted]@arnhem.nl

Van: [redacted] <[redacted]@gmail.com>
Verzonden: dinsdag 12 juli 2022 21:50
Aan: [redacted]@arnhem.nl>
Onderwerp: Re: Vervolg bewonersavond verkeerssituatie veld 2

Geachte [redacted]

Na afloop van de bewonersavond afgelopen dinsdag hebben wij nog een keer naar de verschillende opties voor een ontsluiting van de velden 1, 2 en 3 gekeken, en de bijbehorende voor- en nadelen in kaart gebracht (zie bijlage).
Wij hadden het gevoel dat de voordelen van een eigen ontsluiting van veld 1 niet genoeg in kaart gebracht werden door de gemeente.
Verder hebben we nog naar een derde optie gekeken: een ontsluiting van veld 2 via veld 1.
Wij vinden het niet logisch om het verkeer van 2,5 velden door één straat te leiden, waarbij de Vakwerkbrug ook in een wijk is met het minste aantal woningen (vergeleken met veld 1 en 3 Noord). Door het verkeer van veld 2 via veld 1 te laten lopen, wordt het verkeer van 3 velden over 2 ontsluitingen verspreid (ervan uitgaand dat veld 2 en 3 wel verbonden zijn).
In de Ontwerp-structuurvisie Arnhem 2020-2040 is het volgende aangegeven mbt auto verkeersruimte:
"Arnhem streeft naar een duurzame bereikbaarheid in een aantrekkelijke en veilige stad. Vooral in de bestaande stad geldt daarbij het principe: eerst de bestaande verkeersruimte beter benutten en pas daarna zoeken naar mogelijkheden tot uitbreiding van de (auto-)verkeersruimte. Veiligheid, leefbaarheid, gezondheid en aantrekkelijkheid vormen belangrijke randvoorwaarden om tot duurzame verkeersoplossingen te komen."

De eerste alinea van bovengenoemd stuk wordt gebruikt om de verkeerssituatie van de 3 velden te rechtvaardigen. Echter, op dit moment is de straat van de Vakwerkbrug nog niet aangelegd, en waarom wordt niet ook naar de 2e alinea gekeken, namelijk naar veiligheid, leefbaarheid, gezondheid en aantrekkelijkheid? Al deze factoren worden niet in het besluit meegenomen om veld 1 en 3 via veld 2 te laten ontsluiten. En ook de prognose dat 'maar' 43% van het verkeer van veld 3 door de Vakwerkbrug zou lopen, is een prognose gebaseerd op welke cijfers? Als de cijfers tegenvallen, dan wordt de capaciteit van de Vakwerkbrug overstegen en lijkt het plan toch niet meer zo een duurzame oplossing te zijn (omdat de verkeerssituatie opnieuw aangepast moet worden). Het zou dus goed zijn om inderdaad naar een duurzame oplossing te kijken, die alle van de bovengenoemde factoren in acht neemt.

Wij hopen dat deze e-mail nog naar de raad gestuurd kan worden, om tot een goede beslissing te kunnen komen.

Met vriendelijke groet,
[redacted] en [redacted]

Op wo 22 jun. 2022 om 20:39 schreef [redacted] <[redacted]@arnhem.nl>:

> Beste [redacted] van veld 2,
>
> Met mijn vorige mail is het verslag van de bewonersavond van 17 mei niet meegestuurd. In de bijlage is deze alsnog toegevoegd.
>
> Met vriendelijke groeten,

[redacted]

[redacted]

Stadskantoor
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem

M: 06 [redacted]

E: [redacted]@arnhem.nl

Van: [redacted] <[redacted]@arnhem.nl>
Verzonden: woensdag 22 juni 2022 16:42
Aan: [redacted] <[redacted]@arnhem.nl>
Onderwerp: RE: Vervolg bewonersavond verkeerssituatie veld 2

Beste [redacted] van veld 2,

Op verzoek van een aantal raadsleden hebben we een nieuwe datum voor de volgende bewonersavond gepland. De bijeenkomst is op 5 juli van 19:30 tot 21:00 in MFC de Salamander. U ontvangt in deze week de uitnodigingsbrief.

Met vriendelijke groeten,

[redacted]

[redacted]

Stadskantoor
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem

M: 06 [redacted]

E: [redacted]@arnhem.nl

Van: [redacted] <[redacted]@arnhem.nl>
Verzonden: vrijdag 10 juni 2022 10:45
Aan: [redacted]@arnhem.nl>
Onderwerp: Vervolg bewonersavond verkeerssituatie veld 2

Beste [redacted] van veld 2,

Er is een datum geprikt voor de volgende bewonersavond over de verkeerssituatie in veld 2 en het onderzoek naar alternatieve ontsluitingen voor veld 1: 29 juni om 19:30 uur. U ontvangt binnenkort een uitnodigingsbrief voor deze avond.

Het verslag van de bijeenkomst van 17 mei volgt zo spoedig mogelijk, vanwege ziekte hebben we dit nog niet op kunnen pakken. Wij vragen uw begrip hiervoor.

Tot ziens op 29 juni.

Met vriendelijke groeten,

[redacted]

[redacted]

Stadskantoor
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem

M: 06 [redacted]

E: [redacted]@arnhem.nl

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 10 juni 2022 10:45
Aan: [redacted]
Onderwerp: Vervolg bewonersavond verkeerssituatie veld 2

Beste bewoner van veld 2,

Er is een datum geprikt voor de volgende bewonersavond over de verkeerssituatie in veld 2 en het onderzoek naar alternatieve ontsluitingen voor veld 1: 29 juni om 19:30 uur. U ontvangt binnenkort een uitnodigingsbrief voor deze avond.

Het verslag van de bijeenkomst van 17 mei volgt zo spoedig mogelijk, vanwege ziekte hebben we dit nog niet op kunnen pakken. Wij vragen uw begrip hiervoor.

Tot ziens op 29 juni.

Met vriendelijke groeten,

GEMEENTE Arnhem

[redacted]

Stadskantoor
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem

M: 06 [redacted]
E: [redacted]@arnhem.nl

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 14 juni 2022 11:36
Aan: [redacted]@in-z.nl'
CC: '[redacted]
Onderwerp: RE: verkeerssituatie veld 2 Schuytgraaf

Beste [redacted]

Op 29 juni willen we de resultaten van het onderzoek presenteren. Daarna kunnen we het volledige onderzoek afronden.

Met vriendelijke groeten,

GEMEENTE Arnhem

Stadskantoor
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem

[redacted]

M: 06 [redacted]
E: [redacted]@arnhem.nl

Van: [redacted]@in-z.nl <[redacted]@in-z.nl>
Verzonden: vrijdag 10 juni 2022 15:32
Aan: [redacted]@arnhem.nl>
CC: [redacted]' <[redacted]@outlook.com>
Onderwerp: RE: verkeerssituatie veld 2 Schuytgraaf

Beste [redacted]

Heel erg bedankt voor de snelle reactie. Wij waren in de veronderstelling dat die vraag van de toezegging aan de raad al onderzocht was en de uitkomsten 17 mei gepresenteerd. Nu dat nog niet is gebeurd, kun je ons enig zicht geven op wanneer je denkt dat dit onderzoek afgerond wordt? Of wordt dat dan 29 juni gepresenteerd?

Hartelijke groet

[redacted]
+31 (0)6 [redacted]

Van: [redacted]@arnhem.nl>
Verzonden: vrijdag 10 juni 2022 11:03
Aan: '[redacted]@in-z.nl' <[redacted]@in-z.nl>
CC: '[redacted]' <[redacted]@outlook.com>
Onderwerp: RE: verkeerssituatie veld 2 Schuytgraaf

Beste [redacted],

De opdracht die wij hebben gekregen is afkomstig van de toezegging van de wethouder aan de gemeenteraad, die luidt:

"Wethouder Paping zegt toe te onderzoeken of er andere ontsluitingen van veld 1 mogelijk zijn dan via veld 2 en wat daar voor of nadelen van zijn, inclusief het risico op planschade."

Met vriendelijke groeten,

GEMEENTE Arnhem

Stadskantoor
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem

[redacted]

M: 06 [redacted]
E: [redacted]@arnhem.nl

Van: [redacted]@in-z.nl <[redacted]@in-z.nl>
Verzonden: vrijdag 10 juni 2022 10:56
Aan: [redacted]s@arnhem.nl>
CC: '[redacted]' <[redacted]@outlook.com>
Onderwerp: RE: verkeerssituatie veld 2 Schuytgraaf

Beste [redacted]

Hartelijk dank voor de presentatie en het bericht over de vervolgbijeenkomst.. We zijn uiteraard vooral erg nieuwsgierig wat de vervolgvraag van onderzoek is mbt de verkeersstromen in veld 1. Is het mogelijk, omdat het verslag er nog niet is, om ons hierover alvast te informeren?

Hartelijke groet
[redacted]
+31 (0)6 [redacted]

Van: [redacted]@arnhem.nl>
Verzonden: dinsdag 7 juni 2022 14:48
Aan: [redacted]@in-z.nl' [redacted]@in-z.nl>

CC: [redacted] <[redacted]@outlook.com>
Onderwerp: RE: verkeerssituatie veld 2 Schuytgraaf

Beste [redacted]

In de bijlage ontvangt u de presentatie van die avond. Er komt nog een vervolg op de bewoners avond. Zodra wij hier meer informatie over hebben, hoort u van ons.

Met vriendelijke groeten,

GEMEENTE Arnhem

Stadskantoor
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem

[redacted]

M: 06 [redacted]
E: [redacted]@arnhem.nl

Van: [redacted]@in-z.nl <[redacted]@in-z.nl>
Verzonden: zondag 29 mei 2022 22:37
Aan: [redacted]@arnhem.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@outlook.com>
Onderwerp: verkeerssituatie veld 2 Schuytgraaf

Beste [redacted]

Jullie hebben 17 mei een informatie avond gehouden over de verkeersveiligheid van veld 2 en de aansluiting op de Minervastingel.
Helaas kon [redacted] (mede contactpersoon voor veld 1) [redacted] hier niet bij aanwezig zijn.
We zijn erg benieuwd naar de uitkomsten van de deze avond en jullie onderzoek. Kun je ons hierover informeren?

Hartelijke groet

[redacted]
+31 (0)6 [redacted]

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 7 juni 2022 14:48
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: verkeerssituatie veld 2 Schuytgraaf
Bijlagen: Presentatie Bewonersavond veld 2 17 mei 2022.pptx

Beste [redacted]

In de bijlage ontvangt u de presentatie van die avond. Er komt nog een vervolg op de bewoners avond. Zodra wij hier meer informatie over hebben, hoort u van ons.

Met vriendelijke groeten,

GEMEENTE Arnhem

Stadskantoor
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem

[redacted]

M: 06 [redacted]
E: [redacted]@arnhem.nl

Van: [redacted]@in-z.nl <[redacted]@in-z.nl>
Verzonden: zondag 29 mei 2022 22:37
Aan: [redacted]@arnhem.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@outlook.com>
Onderwerp: verkeerssituatie veld 2 Schuytgraaf

Beste [redacted]

Jullie hebben 17 mei een informatie avond gehouden over de verkeersveiligheid van veld 2 en de aansluiting op de Minervastingel.
Helaas kon [redacted] (mede contactpersoon voor veld 1) [redacted] hier niet bij aanwezig zijn.
We zijn erg benieuwd naar de uitkomsten van de deze avond en jullie onderzoek. Kun je ons hierover informeren?

Hartelijke groet

[redacted]
+31 (0)6 [redacted]

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 7 juni 2022 14:49
Aan: '[redacted]
Onderwerp: RE: verkeersonderzoek veld 2
Bijlagen: Presentatie Bewonersavond veld 2 17 mei 2022.pptx

Geachte [redacted]

Ik zal bij deze puntsgewijs uw vragen beantwoorden:

1. Naar aanleiding van opmerkingen van bewoners over de verkeerssituatie in veld 2, zijn er vragen gesteld vanuit de raad aan de wethouder. De wethouder heeft toegezegd om de verkeersveiligheid van de ontsluitingen door veld 2 (via de Vakwerkbrug en de Schipbrug) te betrekken bij het eerder toegezegde onderzoek naar de verkeersveiligheid van de Minervasingel, de uitkomst van dit onderzoek te delen met omwonenden in veld 2 en de uitkomsten van het onderzoek voorafgaand aan vaststelling van het bestemmingsplan bij de raad aan te bieden." Daarnaast heeft de wethouder de volgende toezegging gedaan: "Wethouder Paping zegt toe te onderzoeken of er andere ontsluitingen van veld 1 mogelijk zijn dan via veld 2 en wat daar voor of nadelen van zijn, inclusief het risico op planschade."

   De bewonersavond van 17 mei is georganiseerd om de bewoners te informeren over het onderzoek naar de verkeersveiligheid van de ontsluitingen door veld 2. We hebben op 17 mei gemerkt dat de bewoners ook vragen hebben over het onderzoek naar andere ontsluitingen van veld 1. Daar komt een vervolg op.

2. We hebben inderdaad gekeken naar de situatie in veld 2.
3. Het bestemmingsplan is inderdaad een van de uitgangspunten, daarnaast is bij de originele planvorming van de Schuytgraaf (ruim 20 jaar geleden) de verkeerskundige opzet gemaakt zoals die er nu ligt. Andere uitgangspunten zijn de CROW normen. Dat zijn landelijk gehanteerde verkeersnormen voor de inrichting van wegen, intensiteiten en dergelijke. Het regionale verkeersmodel Arnhem-Nijmegen van 2020 is gebruikt om de intensiteiten in beeld te brengen.
4. Wij zullen een advies uitbrengen op basis van de verschillende onderzoeken die we aan het uitvoeren zijn. Dus naar aanleiding van de onderzoeken naar de verkeerssituatie in veld 2 (inclusief het kruispunt Vakwerkbrug-Minervasingel) en het onderzoek naar alternatieven voor de ontsluiting van veld 1, wordt een advies uitgebracht aan de gemeenteraad. De raad zal over de uitkomst en de adviezen een besluit nemen.

In de bijlage nog de presentatie van de avond.

Er komt nog een vervolg op de bewoners avond. Zodra wij hier meer informatie over hebben, hoort u van ons.

Met vriendelijke groeten,

GEMEENTE Arnhem

[redacted]

Stadskantoor
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem

M: 06 [redacted]
E: [redacted]@arnhem.nl

Van: [redacted] <[redacted]@hotmail.com>
Verzonden: vrijdag 27 mei 2022 12:34
Aan: [redacted]@arnhem.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@hotmail.com>
Onderwerp: verkeersonderzoek veld 2

Geachte [redacted],

Allereerst bedankt voor de presentatie wat we als bewoners van veld 2 vorige week dinsdag 17 mei van u en uw collega's hebben gekregen van het verkeerskundig onderzoek over veld 2. Graag ontvang ik de presentatie per mail om het nog een keer na te lezen.

Via deze weg wil ik meteen een paar vragen stellen:

- In de aanleiding tot de presentatie en het onderzoek heb ik de relatie met de bezwaren van bewoners en specifiek de raadsbesluiten tot nader onderzoek gemist. Is deze relatie er en zoja welke vragen en/of besluiten van de raad is uw onderzoek een gevolg op?
- Bij de presentatie werd door u het doel en de grenzen van uw onderzoek aangegeven. Er wordt door een ander team onderzoek gedaan naar alternatieve ontsluitingen voor veld 1 en 3, wat geen onderdeel is van uw onderzoek en presentatie. U en uw team hebben zicht beperkt tot veld 2 en onderzoek gedaan of de aangelegde wegen in veld 2 en de aansluiting op de Minervasingel het verkeer aan kan. En is gekeken of de bestaande aansluiting veiliger gemaakt kan worden. Heb ik dit juist mede in relatie tot de eerste bullit?
- Tijdens de presentatie werd een paar keer gerefereerd naar het bestemmingsplan wat als uitgangspunt is genomen? Zijn naast dit plan ook andere uitgangspunten/referenties genomen? Zoja welke?
- Ook werd tijdens de presentatie aangegeven dat u oplossingen en/of adviezen zal aanleveren voor vervolgstappen, waaronder bijvoorbeeld de aanpassing van de aansluiting op de Minervasingel. Mij is onduidelijk of u in deze ook oplossingen en adviezen gaat aandragen wat buiten de uitgangspunten valt, maar waarmee wel bijdrage wordt geleverd aan de doelstelling om veld 2 verkeersveiliger te maken. Is dit het geval of beperkt u zich tot oplossingen/adviezen binnen de grenzen/mogelijkheden van deze referentiedocumenten/uitgangspunten?

Bij voorbaat dank voor uw reactie en de presentatie.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@live.nl>
Verzonden: maandag 23 mei 2022 10:56
Aan: Team Leefomgeving S-E; [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]; Raadsleden Arnhem; Fractievolgers Arnhem; [redacted]
Onderwerp: Onveilige situatie Wilgenvliet veld 2

Beste raadsleden, projectmanagers en medewerkers van de gemeente Arnhem,

Afgelopen dinsdag 17 mei 2022 hebben we een bewonersbijeenkomst gehad voor veld 2. Deze avond was er grote belangstelling van zowel de huidige als de toekomstige bewoners.
Waar ons is toegezegd een verslag van deze avond te krijgen via de mail is deze reactie tot heden helaas uitgebleven.

In deze mail willen we nogmaals verzoeken om te kijken naar de zaken die spelen onder de bewoners. Zoals in een eerdere mail al is aangekaart zijn er grote zorgen over de verkeersveiligheid van voetgangers, fietsers, maar ook de verhoogde verkeersdrukte. De onveilige aansluiting op de Minervasingel, maar zeker ook het gebrek aan een eigen ontsluiting van veld 1 en veld 3.
Het baart ons grote zorgen dat er door de gemeente niks gedaan wordt aan de verkeersveiligheid en de gemeente nu bezig is met symptoombestrijding in plaats van te kijken naar het probleem en dat aan te pakken.
Daarnaast is er nog steeds geen tot nihil rekening gehouden met spelende kinderen en fietsers in relatie tot het autoverkeer.

Nu begrijpen we goed dat we momenteel nog niet bij de eindsituatie zijn, maar de plannen die er liggen voldoen niet aan de gewenste situatie. Hierbij zullen de fietsers zich straks nog steeds langs (geparkeerde) auto's moeten manoeuvreren tijdens de "spitsmomomenten".

Tijdens de bijeenkomst hebben de vertegenwoordigers van de gemeente Arnhem gepresenteerd wat er tot zover onderzocht is. Dit waren met name de technische en bouwkundige cijfers.

Er is er gekozen voor een hogere mate van verdichting in alle drie de velden, waardoor ook het gemechaniseerde verkeer zal toenemen. U als gemeente Arnhem heeft benoemt dat de wegen rond de 85% belast zullen worden tijdens de spits en dit zorgt voor een vertraging van maximaal 20 seconden en 8 meter vertraging.
Het enige wat we u eigenlijk heb horen zeggen is dat het technisch en bouwkundig mogelijk is. Zonder dat er gekeken is naar de overige aspecten. Er is tijdens de bijeenkomst gevraagd naar specifieke getallen: Zoals hoeveel auto's heeft u berekend door de verdichting en op welke getallen komt u uit? Echter komen hier geen specifieke gegevens naar boven.

Graag willen wij een aantal zaken bespreekbaar maken en zullen we ze hieronder per subcategorie benoemen:

Eigen ontsluiting veld 1 en 3

Wat bij de bewoners erg leeft is het probleem met de toename van de verkeersintensiteit. Dit doordat zowel veld 1 als veld 3 zich door veld 2 zal moeten manoeuvreren om de wijk uit komen.

U geeft als gemeente aan dat er sprake is van burgerparticipatie. Doordat de bewoners voorheen niet zijn meegenomen in de planvorming. Is er nooit tijdig gelegenheid geweest om bezwaar te maken en zijn deze dus niet meegenomen in de huidige plannen.
Het is nog steeds van groot belang dat er draagvlak wordt gecreëerd ten einde de plannen op een snelle en efficiënte manier tot uitvoering te krijgen. Dat de plannen passen bij de bewoners en tevens voldoet aan de gestelde eisen.

Het is een feit dat er in de huidige situatie vertraging is in de wijk. Wanneer er ter zijne tijd het verkeer van ruim 300 woningen van veld 1 en daar bovenop het verkeer van 400 woningen in veld 3 door veld 2 moet baad ons allen ernstig zorgen!
Wij begrijpen dat u als gemeente gekeken heeft naar het technisch en bouwkundige aspect. Waarbij statistisch gezien het verkeer door veld 2 zou kunnen verplaatsen.

Doordat de verkeersintensiviteit ernstig toeneemt worden niet alleen de straten drukker, maar zullen ook de verkeersongevallen, de uitstoot hoger worden en vertraging langer zijn. We hebben in deze situatie nog niet gekeken naar: laden en lossen, in geval van pech, calamiteiten etc. Er zijn geen alternatieve uitwijkmogelijkheden. Wat is als gemeente uw oplossing voor de extra uitstoot die al het extra verkeer met zich meebrengt? Doordat auto's langer draaiend stilstaan en in filevorming door de wijk verplaatsen.

Wat wij als bewoners als een goed alternatief zien is een eigen ontsluiting op de Minervasingel voor alle velden. Dit bevorderd de veiligheid en is minder milieubelastend. Dit alternatief is daarnaast absoluut geen belemmering voor de komst van een woonwagenkamp elders in veld 1, maar komt alle bewoners van veld 1,2 en 3 en al het langsrijdende (fiets)verkeer ten goede.
De geplande brug tussen veld 1 en 2 en de doorgang van veld 2 en 3 kan dan dienen als fietsdoorgang. Zodat deze in geval van calamiteiten door de civiele autoriteiten als in/uitgang gebruikt kan worden.

U als gemeente Arnhem geeft aan daar nu (nog) niks mee te willen doen.
De oplossing waar de gemeente mee komt voor de drukte is een drietal drempels. Zoals eerder genoemd is een drempel geen probleemoplossing, maar een symptoombestrijding. Het zal een afremmende werking hebben, maar door het plaatsen van een drempel zal de verkeersdrukte niet afnemen.

Het is nog niet te laat om te laten zien dat burgerparticipatie niet enkel een gevleugelde uitspraak is, maar bereikbaar voor iedere burger die bereid is mee te denken.

Onveilige ontsluiting veld 2 aan Minervasingel

Doordat het fietsverkeer langs de Minervasingel voorrang heeft bevorderd dit de drukke verkeerssituatie niet. Door het gebrek aan opstelplekken na het fietspad en de toenemende drukte wordt het risico op verkeersongevallen ernstig verhoogd. Tevens is het zicht niet optimaal en wordt er erg hard gereden.

U als gemeente heeft gevraagd om alternatieve oplossingen voor dit probleem. Tijdens de bewonersbijeenkomst zijn er diverse oplossingen aangedragen:

- Een uit –en invoegstrook

  Uitvoegstrook:
  Hierdoor kan er veiliger worden uitgevoegd, heeft het overige verkeer op de Minervasingel geen hinder van uitvoegend verkeer. Daarnaast biedt het de gelegenheid om meer tijd te nemen voor u de wijk in rijdt en creëert dit automatisch meer veiligheid voor het fietsverkeer.
  Invoegstrook:
  Wanneer de bewoners linksaf de wijk uit willen richting de Burgemeester Matsersingel kunnen ze eerst de andere rijbaan oversteken voor ze zullen invoegen op de rijbaan richting Burgermeester Matsersingel.
  Indien men rechtsaf gaat richting de A50 wordt door een invoegstrook de ruimte om veilig in te voegen vergroot en geeft de situatie een beter overzicht.

- Fietstunnel

  Een fietstunnel zorgt voor een grote mate van veiligheid voor het fietsverkeer. Daarnaast verhoogd het de doorgang van het verkeer wat veld 2 in –en uit komt.

- Rotonde

  Een langwerpige rotonde waarbij een eigen ontsluiting voor veld 1,2 en 3 zijn meegenomen. Dit zorgt dat het

verkeer moet afremmen en er makkelijker tijd genomen kan worden om te kijken naar kruisend (fiets)verkeer. De doorstroom verloopt makkelijker en veiliger.

- Verhoogd kruispunt

Een verhoging van het gehele 'kruispunt' zal ervoor zorgen dat het verkeer moet afremmen. Dit komt ten goede van de verkeersveiligheid. Tevens is het hierdoor makkelijker om in –of uit te voegen.

Speelgelegenheid

Wat ook nog nergens ten gehore is gekomen zijn de speeltuinen en locaties waar de kinderen in deze jonge wijk veilig kunnen spelen. De opzet van een groene, ruim opgezette wijk met voldoende speelruimte lijkt in de vergetelheid te zijn geraakt.
Ik verzoek u vriendelijk doch dringend om eerst onderzoek te laten doen naar alternatieven ten goede van verkeersveiligheid alvorens over te gaan tot vaststelling van voorliggende plannen. Er is namelijk geen weg terug!

We vertrouwen erop dat de raad erop toe ziet dat een zorgvuldig en onafhankelijk onderzoek wordt uitgevoerd waarbij naast de verkeersveiligheid ook naar het milieu wordt gekeken. Tevens gaan we er vanuit dat de Gemeente Arnhem de opties bekijkt en een heroverweging maakt van de huidige eindsituatie voor veld 1,2 en 3.
Mocht u als gemeente of als raadslid van Arnhem (nogmaals) een bezoek aan de wijk willen om zodoende een beter beeld bij de situatie te krijgen, dan zijn wij als belanghebbende uiteraard bereid om u een rondleiding door de wijk te geven en de situatie mondeling toe te lichten.
Graag, u bent welkom!

Met hartelijke groet,

Bewoner [redacted]

[redacted]

[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@gmail.com>
Verzonden: zondag 22 mei 2022 22:05
Aan: [redacted]
Onderwerp: Opmerkingen mbt bewonersavond Veld 2

Geachte [redacted]

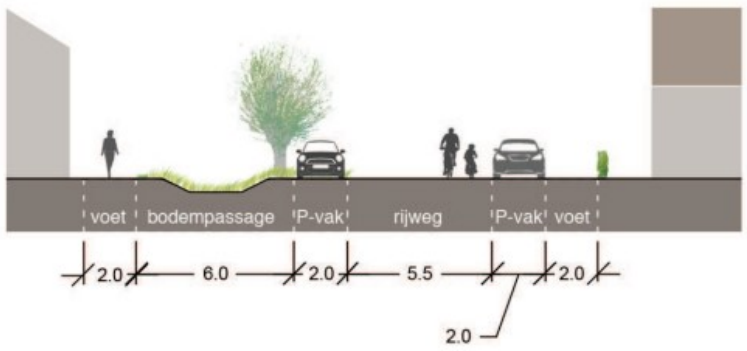
Graag willen we commentaar geven en vragen stellen mbt tot de bewonersavond voor veld 2 op afgelopen woensdag, 18 mei 2022.

Naast de auto's die via de Vakwerkbrug naar de woningen in veld 2 moeten komen, worden in veld 1 284 woningen en in veld 3 (Noord) 264 woningen gerealiseerd. Als je uitgaat van gemiddeld 1,2 auto's per huishouden, komt dat neer op ca 660 extra auto's die door de Vakwerkbrug moeten rijden om naar hun woning te komen. Hier is dan nog niet meegenomen dat er ook bezorgdiensten door de straat zullen rijden, welk aantal in de toekomst (naar verwachting) alleen maar zal stijgen. Naast de resulterende geluidsoverlast, heeft dit natuurlijk ook een gevolg voor de verkeersveiligheid.

Enkele belangrijke vraagpunten/opmerkingen hierin zijn:

- Op de Vakwerkbrug (vanaf splitsing met Baileybrug) zullen links en rechts van de rijweg parkerende auto's zijn wat tot gevaarlijke situaties kan leiden door in-/uitstappende mensen, die tijdelijk over de weg lopen, om naar hun huis te komen; is hier rekening mee gehouden dat de bewoners van Vakwerkbrug 20-58 via de weg naar hun woning moeten lopen, aangezien er een bodempassage tussen de parkeervakken en het voetpad zal zijn?

Het risico op een ongeluk zal uiteraard toenemen hoe hoger het aantal weggebruikers is.

- Op de Vakwerkbrug is geen aangelegd fietspad, wat betekent dat ook fietsers op de weg zullen rijden, die het verkeer zullen ophouden en ook niet ingehaald kunnen worden als er tegenliggers zijn.

- Is er rekening gehouden met de bereikbaarheid van veld 1 door de ambulance?

- Er wordt uitgegaan dat 85% van de capaciteit van de Vakwerkbrug in 2030 bezet is. Hoe ziet dat op de lange termijn uit?

Wij maken ons naast de geluidsoverlast dus zorgen over de verkeersveiligheid zoals hierboven besproken, en denken dat een eigen ontsluiting van veld 1 naar de Minervasingel dit voor een deel zou kunnen verhelpen.

Met vriendelijke groet,

[redacted] en [redacted]

Toekomstige bewoners van de [redacted]

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 16 juni 2022 09:03
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Verkeerssituatie veld 2 - Vakwerkbrug

Beste [redacted]

Dank voor uw mail. Bij deze de antwoorden op de vragen over Veld 2. Tijdens de vervolgbijeenkomst kunnen we u informeren over de vragen over de alternatieven, dit onderzoek loopt nog op dit moment.

Bij ons onderzoek zijn we uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

Aantallen woningen:
Veld 1 – 283
Veld 2 – 304
Veld 3 – 261

De intensiteiten over de Minervasingel zonder veld 1, 2 en 3a zijn afkomstig uit het regionale verkeersmodel stadsregio Arnhem-Nijmegen van 2020 (RVMK). Het prognosemodel 2030 is voor de locatie niet goed bruikbaar omdat momenteel nog niet alle woningen van veld 1, 2 en 3 zijn meegenomen in het verkeersmodel. Wel blijkt uit het verschil tussen het model 2030 en 2020 dat de toename van het verkeer op Vakwerkbrug en op de Minervasingel ter hoogte van de aansluiting alleen komt door de woningen van veld 1, 2 en 3 die wel in het model zijn opgenomen. Het doorgaande verkeer bij het kruispunt Vakwerkbrug – Minervasingel neemt, naar verwachting, dus niet toe tussen 2020 en 2030.

De hoeveelheid verkeer die in 2030 vanaf de velden 1, 2 en 3 komen zijn geschat met behulp van de kencijfers van het CROW beschreven in publicatie 318, 'Toekomstig parkeren, Van parkeerkencijfers naar parkeernormen'. De kencijfers geven weer hoeveel ritten per etmaal plaatsvinden van en naar deze woningen. De verplaatsing van een woning naar bijvoorbeeld de supermarkt en weer terug zijn hierbij 2 ritten. Bij deze kencijfers wordt rekening gehouden met huishoudens die meerdere auto's ter beschikking hebben en met de diverse bezorgdiensten die tegenwoordig naar woningen rijden.

Om te bepalen hoeveel verkeer er vanaf veld 3 over de vakwerkbrug rijdt, is gekeken wat de meest logische route is voor de betreffende woningen. Voor de meest zuidelijk gelegen woningen is via de Ringdijk de meest logische route. Dit zijn ongeveer 30 woningen. Deze zullen allemaal via deze route rijden. Voor het overige deel is ervan uitgegaan dat 50% via de Vakwerkbrug rijdt en 50% via de Ringdijk. De route via de Ringdijk zal waarschijnlijk net iets korter zijn waardoor navigatiesystemen deze route zullen adviseren. Een deel van de mensen zal echter zelf hun route bepalen en de voorkeur geven aan de route via de Vakwerkbrug. Van al het verkeer van veld 3 is bij de berekening uitgegaan dat 43% via de Vakwerkbrug rijdt.

Op basis van bovenstaande gegevens is bepaald dat de totale intensiteit op de Vakwerkbrug uitkomt op ongeveer 5200 mvt/etmaal. De Vakwerkbrug is een erftoegangsweg. De capaciteit van een erftoegangsweg is maximaal 6000 mvt/etmaal.

Met vriendelijke groeten,

[redacted]

Stadskantoor
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem

M: 06 [redacted]
E: [redacted]@arnhem.nl

Van: [redacted] <[redacted]@hotmail.com>
Verzonden: zondag 22 mei 2022 13:53
Aan: [redacted] [redacted]@arnhem.nl>
Onderwerp: Verkeerssituatie veld 2 - Vakwerkbrug

Beste [redacted]

We hebben de presentatie van de bewonersavond van je ontvangen, bedankt daarvoor.

Hier hebben we nog wel een aantal vragen over:

- Zou er meer inzicht gegeven kunnen worden met welke uitgangspunten (zoals precieze hoeveelheid verkeer) en welke rekenmodellen/verkeersmodellen gerekend is om de verkeerssituatie te beoordelen?
- Er wordt geconcludeerd dat het ontwerp verkeerstechnisch voldoet, maar waaraan voldoet het? Aan welke eisen en richtlijnen is er getoetst?
- Er wordt geconcludeerd dat de Vakwerkbrug op 85% van de capaciteit belast wordt, maar wat is de praktijk-capaciteit van de Vakwerkbrug volgens de gemeente en waar is dat op gebaseerd?
- Zijn er alternatieven afgewogen en welk afwegingskader is hiervoor gebruikt en waaruit blijkt dat dit de beste optie is?
- Als we het goed begrepen hebben, is de verbinding tussen veld 1 en veld 4 (Horstenhoogte) een calamiteitenverbinding. Waarom is er bv. niet gekozen voor een calamiteitenverbinding tussen veld 1 en veld 2 (die qua verkeer al behoorlijk belast wordt) en een vaste verbinding met veld 4 (Horstenhoogte)?
- Is een alternatief met een vaste verbinding vanaf veld 1 naar de Minervasingel overwogen (waar nu ook al een bouwweg gerealiseerd is)? Dit lijkt een veel veiligere verbinding met de Minervasingel dan de verbinding van veld 2 op de Minervasingel die net na de bocht ligt (aanzienlijk onveiligere verbinding).

Uit allerlei mails tijdens de besluitvorming en de ontevredenheid op de bewonersavond blijkt dat er behoorlijk veel weerstand is tegen de beoogde verkeerssituatie. Er zal dus serieus naar alternatieven, samen met de bewoners, gekeken moeten worden.

We zijn benieuwd naar je reactie.

Vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]l@live.nl>
Verzonden: zondag 22 mei 2022 12:15
Aan: [redacted]
Onderwerp: Signaal ontsluiting vakwerkbrug en situatie minervasingel

Geachte [redacted],

Afgelopen dinsdag, 17 mei 2022, hebben we elkaar gesproken op de bewonersavond naar aanleiding van de verkeersituatie van veld 2. Dank voor uw duidelijke uitleg en uw begrip voor de bewoners.

Signaal ontsluiting vakwerkbrug
Het grootste gedeelte van de avond ging over de ontsluiting van veld 1 en de hoge verkeersintensiteit via de vakwerkbrug. Ik deel de unanieme zorgen van de buren wat betreft de drukte en verkeersveiligheid aan de vakwerkbrug. Het percentage van 85% bezetting is erg hoog en ik verwacht dat dit in de realiteit nog hoger zal uitvallen (de aanname in de berekening dat een aanzienlijk gedeelte bewoners van het noordoostelijk gedeelte een oversteek zal maken over het drukke fietspad om zo via de zuidelijke ontsluiting weg te rijden lijkt mij te optimistisch ingeschat bijvoorbeeld). Het belangrijkste doel is hier het creëren van een veilige situatie voor ons en onze kinderen en is het woongenot natuurlijk ook een belangrijk element. Drukke onveilige smalle straten met geparkeerde auto's langs de weg dragen daar niet aan bij.

Minervasingel
Gelet op de signalen van de buren als ervaringsdeskundigen sluit ik me aan bij de bevindingen dat een veiligere situatie dient te worden ontwikkeld. Ik kan me vinden in de ontwikkeling van een optische wegversmalling om zo de gemiddelde snelheid te verminderen van het verkeer. Ik kon me ook goed vinden in de opmerking van mijn buurman, dat een uitvoegstrook een nog veiligere situatie creëert voor de afslaande auto's en het fietspad.

Verzoek doorsturen signaal veld 1
U hebt aangeboden om de unanieme zorgen van de buurtbewoners door te geven aan de [redacted] van veld 1. Hier maak ik graag gebruik van. Als toekomstig bewoner aan de vakwerkbrug en in belang van de verkeersveiligheid verzoek ik vriendelijk aan de projectmanager van veld 1 om zorg te dragen aan de unanieme signalen van alle buurtbewoners (zie signaal boven). Het is van belang dat veld 1 een eigen ontsluiting krijgt en hier is nu op de kaart ruimte genoeg voor.

Graag ontvang ik een ontvangstbevestiging van u en te zijner tijd een terugkoppeling van de projectmanager van veld 1.

Nogmaals dank voor uw moeite. Mocht u vragen of opmerkingen hebben sta ik u graag te woord. Mijn contactgegevens staan hieronder vermeld. Ik vertrouw erop dat de Gemeente de juiste beslissing neemt in belang van het leefgenot en veiligheid voor haar bewoners.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]@live.nl
tel: 06-[redacted]

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 20 mei 2022 09:49
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Wijkmeeting verkeerssituatie veld 2 Schuytgraaf
Bijlagen: Presentatie Bewonersavond veld 2 17 mei 2022.pptx

Beste [redacted],

Bedankt voor de mail. In de bijlage de presentatie die afgelopen dinsdag is getoond. Het verslag van de avond sturen wij op een later moment door.

Er komt nog een vervolg op de bewoners avond. Zodra wij hier meer informatie over hebben, hoort u van ons.

Met vriendelijke groeten,

GEMEENTE Arnhem

Stadskantoor
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem

[redacted]

M: 06 [redacted]
E: [redacted]@arnhem.nl

Van: [redacted] <[redacted]@gmail.com>
Verzonden: donderdag 19 mei 2022 20:47
Aan: [redacted]@arnhem.nl>
Onderwerp: Wijkmeeting verkeerssituatie veld 2 Schuytgraaf

Geachte [redacted],

Mijn partner [redacted] en ikzelf zijn de toekomstige bewoners van [redacted] te Arnhem. Zodoende waren wij ook uitgenodigd voor het wijkoverleg van afgelopen dinsdag betreffende de verkeerssituatie in onze toekomstige straat. Wij konden hier echter helaas niet bij aanwezig zijn. Ik vroeg me daarom af of het mogelijk was om het materiaal wat tijdens de meeting door de gemeente getoond is (een presentatie, visuele kaarten, etc.) alsnog via de mail te ontvangen. We zijn namelijk erg benieuwd naar de uitkomsten en de visie van de gemeente op de verkeerssituatie.

Ik ben me ervan bewust dat er medio juni nog een meeting ingepland zal worden, echter zijn wij dan zeer waarschijnlijk nog op vakantie. Ik hoop daarom dat het mogelijk is om digitaal wat informatie te mogen ontvangen.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@outlook.com>
Verzonden: vrijdag 20 mei 2022 09:52
Aan: [redacted]
Onderwerp: Re: Opmerkingen

Goedemorgen,

Dank je wel voor de terugkoppeling.

Groeten [redacted]

Van: [redacted]@arnhem.nl>
Verzonden: vrijdag 20 mei 2022 09:47
Aan: '[redacted]' <[redacted]@outlook.com>
Onderwerp: RE: Opmerkingen

Hallo [redacted],

Bedankt voor de mail. We sturen de mail integraal door naar de projectmanager van veld 1. In de bijlage de presentatie die afgelopen dinsdag is getoond. Het verslag van de avond sturen wij op een later moment door.

Er komt nog een vervolg op de bewoners avond. Zodra wij hier meer informatie over hebben, hoort u van ons.

Voor wat betreft de opmerkingen over het hebben van 2 ontsluitingen per veld, nog het volgende: Voor veld 1 is er 1 ontsluiting voor autoverkeer via een brug naar veld 2 voorzien. Vanuit de hulpdiensten is het noodzakelijk dat een veld 2 ontsluitingen heeft mocht de ontsluiting via de brug naar veld 2 gestremd zijn. De fietsroute via de (nog te realiseren) fietsbrug van veld 1 naar veld 4 is bestemd voor calamiteitenverkeer. Daarnaast is er ook nog een fietsverbinding richting de Achterstraat.

Met vriendelijke groeten,

GEMEENTE Arnhem

Stadskantoor
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem

[redacted]

M: 06 [redacted]
E: [redacted]@arnhem.nl

Van: [redacted] <[redacted]@outlook.com>
Verzonden: woensdag 18 mei 2022 10:48
Aan: [redacted]@arnhem.nl>
Onderwerp: Opmerkingen

Goedendag [redacted],

Nogmaals dank dat we meegenomen worden in de (nieuwe) plannen m.b.t. de verkeerssituatie rond de Minervasingel / Vakwerkbrug.

De verkeersveiligheid is zoals jullie ook al aangaven niet optimaal.
De aanrijroute is te scherp en doordat er te hard wordt gereden zeer onveilig.
Het is niet de vraag of maar wanneer de eerste gewonden gaan vallen.

Ook heb ik samen met [redacted] al wat ideeën aangekaart en er zijn al tekeningen gemaakt wat er eventueel mogelijk is om de snelheid uit de Minervasingel te halen.

Nu het stuk waar het grotendeels over ging (het was niet het hoofdonderwerp van de avond) maar is naar mijn mening zeer belangrijk en bevorderd uiteindelijk ook de verkeersveiligheid.
Hoe minder auto's er over de Vakwerkbrug gaan rijden, hoe minder kans op aanrijdingen / ongelukken.

Om 3 complete woonwijken over 1 ontsluitingsweg te laten rijden is natuurlijk verre van ideaal.

Jullie hadden ook aangegeven dat elk veld minimaal 2 ontsluitingswegen moet hebben.

Dit zie ik momenteel bij veld 1 niet. Er is alleen een brug als toegangsweg.
Mocht er in de toekomst iets met de brug zijn of er gebeurd een ongeluk op deze brug, dan kunnen deze mensen nergens heen.
Dat lijkt me ook geen wenselijke situatie.

Meermaals werd er aangegeven dat iedereen (er werd unaniem gesproken) vind dat veld 1 een eigen ontsluitingsweg zou moeten krijgen.
Deze ligt er al en zou alleen nog moeten worden voorzien van een definitief karakter en geen tijdelijke platen uiteraard.

Hopelijk worden onze mail serieus genomen en doorgezet naar de personen die voor Veld 1 aanpassingen kunnen / mogen doen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 10 juni 2022 11:03
Aan: '[redacted]'
Onderwerp: RE: Bezorgdheid ontsluiting veld 1

Goedemorgen [redacted],

Voor veld 2 worden er speelvoorzieningen ingericht in de groene zone tussen veld 2 en 3. Tijdens de bewonersavond van 29 juni komen we daar nog verder op terug.

Met vriendelijke groeten,

GEMEENTE Arnhem

Stadskantoor
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem

[redacted]

M: 06 [redacted]
E: [redacted]@arnhem.nl

Van: [redacted] <[redacted]@live.nl>
Verzonden: donderdag 9 juni 2022 14:45
Aan: [redacted]@arnhem.nl>
Onderwerp: Re: Bezorgdheid ontsluiting veld 1

Goedemiddag,

Bewoners wachten nog steeds op de gespreksverslagen. Wanneer mogen wij deze verwachten? Graag een terugkoppeling op onderstaande e-mail.

Vriendelijke groet,
[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@live.nl>
Verzonden: vrijdag, mei 20, 2022 2:04 PM
Aan: [redacted]@arnhem.nl>
Onderwerp: Re: Bezorgdheid ontsluiting veld 1

Goedemiddag [redacted],

Bedankt voor de reactie en het toezenden van de presentatie. Gespreksverslag zien wij dan nog tegemoet. We vroegen ons nog wel af waar momenteel kinderspeelgelegenheid zoals een speeltuin is ingeregeld in veld2? In zo'n kinderrijke plaats moet er natuurlijk voldoende faciliteiten zijn voor de kids.

Vriendelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted]@arnhem.nl>
Verzonden: Friday, May 20, 2022 9:47:21 AM
Aan: '[redacted]' <[redacted]@live.nl>
Onderwerp: RE: Bezorgdheid ontsluiting veld 1

Beste [redacted]

Bedankt voor de mail en de reactie op de mogelijke herinrichting van het kruispunt met de Minervasingel. Dit nemen we mee in het vervolg. We sturen de mail integraal door naar de [redacted] van veld 1. Het verslag van de avond sturen wij op een later moment door.

In de bijlage de presentatie die afgelopen dinsdag is getoond. Het verslag van de avond sturen wij op een later moment door.

Er komt nog een vervolg op de bewoners avond. Zodra wij hier meer informatie over hebben, hoort u van ons.

Met vriendelijke groeten,

GEMEENTE Arnhem

Stadskantoor
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem

[redacted]

M: 06 [redacted]
E: [redacted]@arnhem.nl

Van: [redacted] <[redacted]@live.nl>
Verzonden: woensdag 18 mei 2022 11:11
Aan: [redacted] <[redacted]@arnhem.nl>
Onderwerp: Bezorgdheid ontsluiting veld 1

Goedemorgen [redacted],

Gisteren was ik aanwezig bij de bewonersavond van veld 2. Bedankt voor de heldere presentatie maar zoals je gemerkt hebt maken wij als (toekomstige) bewoners ons zorgen over de invulling.

Graag ontvang ik de presentatie via de e-mail zodat ik samen met mijn partner de schetsen nog eens rustig tot mij kan nemen.

Wat betreft de aansluiting vanuit de minervasingel is mijn advies om de weg inderdaad te versmallen volgens uw plan en tevens ook dit gedeelte te verhogen. Het is hier bij goed om het aanrijstuk naar de afslag te verlengen zoals u gister schetste in het 2e plaatje. Daarbij goed om eerder op de minervasingel een bord met weergave actuele snelheid te plaatsen voor bewustwording en de snelheid voor de bocht er al uit te halen door drempels. Het idee om een aparte uitvoegstrook te maken wat gisteren werd geopperd is ook een goed idee waardoor er rust ontstaat om overzichtelijk de afslag naar vakwerkbrug te maken. Je zou bij de daadwerkelijke overgang (fietspad) kunnen afdwingen dat er daadwerkelijk wordt gestopt met een stop-bord.

Waar het 90% van de avond dan ook over ging is de verkeersintensiteit op de vakwerkbrug. Volgens uw modellen valt het binnen de normen maar voorzien huidige bewoners grote problemen. Problemen die we nu al kunnen ondervangen door niet te riskeren om op 85% van de capaciteit te gaan zitten. Het plan ligt er al sinds 2001 maar in de tussentijd is de woningdichtheid sterk toegenomen en zal dit plan moeten worden herzien. Zoals gisteren werd voorgesteld om veld 1 een eigen ontsluiting te geven naar de minervasingel en veld 3 te stimuleren de ontsluiting zuid te pakken. Behalve verkeersintensiteit moet ook worden gekeken naar verkeersveiligheid en woongenot. Deze drukte op een tweerichtingsverkeer smalle weg zorgt irritaties, schades en onveilige situaties. Het verzoek om deze bezorgdheid dan ook door te zetten richting de [redacted] van veld 1. Verder zal ik eens nadenken over hoe we dit onderdeel op de politieke agenda kunnen krijgen. Het moet niet zo zijn dat het geld een drijfveer gaat zijn voor bepaalde keuzes maar dat de bewoners (inclusief alle kinderen in deze jonge wijken) van deze gebieden gehoord worden.

Ik kom dan ook graag in contact met de [redacted] van veld 1 en ontvang dan ook graag zijn/haar e-mail.

Mochten wij nog aanvullingen en/of vragen hebben naar aanleiding van de toegezonden presentatie dan hoort u van ons.

Vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 20 mei 2022 09:47
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Verkeerssituatie veld 2
Bijlagen: Presentatie Bewonersavond veld 2 17 mei 2022.pptx

Beste [redacted],

Bedankt voor de mail. In de bijlage de presentatie die afgelopen dinsdag is getoond. Het verslag van de avond sturen wij op een later moment door.

Veld 2, maar ook alle andere velden in de Schuytgraaf zijn ingericht zonder vrij liggende fietspaden of fietsstroken. In de hoofdstructuur en aan de randen van velden zijn er vrij liggende fietspaden. Zo is er het fietspad dat de Minervasingel volgt en komt er nog een vrij liggend fietspad in de groene zone tussen veld 2 en 3. Van daaruit kunnen fietsers de velden in fietsen. Er is ook geen ruimte om fietspaden in te passen binnen de velden.

Voor wat betreft de Schipbrug heb ik aangegeven dat deze weg voldoet aan de breedte voor een 2-richtingen weg maar dat ik begrijp dat deze in de praktijk als krap ervaren wordt.

Er komt nog een vervolg op de bewoners avond. Zodra wij hier meer informatie over hebben, hoort u van ons.

Met vriendelijke groeten,

GEMEENTE Arnhem

Stadskantoor
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem

[redacted]

M: 06 [redacted]
E: [redacted]@arnhem.nl

Van: [redacted] <[redacted]@outlook.com>
Verzonden: woensdag 18 mei 2022 13:47
Aan: [redacted] <[redacted]@arnhem.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@zonnet.nl>
Onderwerp: Verkeerssituatie veld 2

Beste [redacted],

Bedankt voor het geven gisteravond van de bewonersavond over de verkeerssituatie in veld 2.

Ik wil een punt onder de aandacht brengen dat gisteravond helemaal niet aan bod is gekomen:

Kan de wijk niet fietsvriendelijker worden ingericht? En veiliger voor fietsers?
Nergens is er een fietspad. Als fietser (maar ook fietsende kinderen) moeten vlak langs auto's, en regelmatig bouwverkeer zien te ontwijken (ok, dat is tijdelijk).
U gaf zelf al aan dat bv de Schipbrug net te krap is voor 2 richting verkeer met auto's. Voor fietsers is er geen ruimte meer. Nu zie je ook al dat veel fietsers dan maar over de stoep gaan fietsen.
Of, mensen nemen maar de auto, i.p.v. de fiets. Meer fietsers betekent minder auto's.
Aangezien de Schuytgraaf over het algemeen erg fietsvriendelijk is ingericht, denk ik dat veel mensen graag ook vanuit veld 2 de fiets willen nemen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: zondag 5 juni 2022 14:28
Aan: '[redacted]'
Onderwerp: RE: Verslag informatieavond

Geachte [redacted],

Het verslag sturen we toe zodra dat gereed is.

We gaan zsm aan de slag met het uitwerken van de verschillende ideeën voor het kruispunt Vakwerkbrug-Minervasingel, dus ideeën hierover ontvangen we graag uiterlijk 8 juni.

Met vriendelijke groeten,

GEMEENTE Arnhem

[redacted]

Stadskantoor
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem

M: 06 [redacted]
E: [redacted]@arnhem.nl

Van: [redacted] <[redacted]@[redacted]club>
Verzonden: vrijdag 3 juni 2022 07:37
Aan: [redacted] <[redacted]@arnhem.nl>
Onderwerp: Verslag informatieavond

Geachte [redacted],

Graag ontvang ik van u het verslag van de informatieavond van 17 mei inzake verkeerssituatie veld 2 Schuytgraaf.

Wat is de sluitingsdatum voor het inbrengen van ideeën? Ik hoor het graag.

Bij voorbaat dank.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 20 mei 2022 09:47
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Zorgen / bezwaar m.b.t. de ontsluiting van veld 1 via veld 2 (Wilgenvliet)
Bijlagen: Presentatie Bewonersavond veld 2 17 mei 2022.pptx

Beste [redacted],

Bedankt voor de mail. We sturen deze integraal (dus inclusief de bijgevoegde afbeelding) door naar de projectmanager van veld 1. In de bijlage de presentatie die afgelopen dinsdag is getoond. Het verslag van de avond sturen wij op een later moment door.

Voor wat betreft de opmerkingen over het hebben van 2 ontsluitingen per veld, nog het volgende: Voor veld 1 is er 1 ontsluiting voor autoverkeer via een brug naar veld 2 voorzien. Vanuit de hulpdiensten is het noodzakelijk dat een veld 2 ontsluitingen heeft mocht de ontsluiting via de brug naar veld 2 gestremd zijn. De fietsroute via de (nog te realiseren) fietsbrug van veld 1 naar veld 4 is bestemd voor calamiteitenverkeer. Daarnaast is er ook nog een fietsverbinding richting de Achterstraat.

Er komt nog een vervolg op de bewoners avond. Zodra wij hier meer informatie over hebben, hoort u van ons.

Met vriendelijke groeten,

GEMEENTE Arnhem

Stadskantoor
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem

[redacted]

M: 06 [redacted]
E: [redacted]@arnhem.nl

Van: [redacted] <[redacted]@gmail.com>
Verzonden: woensdag 18 mei 2022 16:34
Aan: [redacted]@arnhem.nl>
Onderwerp: Zorgen / bezwaar m.b.t. de ontsluiting van veld 1 via veld 2 (Wilgenvliet)

Beste [redacted],

Zoals aangegeven tijdens de bewonersavond van afgelopen dinsdag 17 mei hierbij mijn zorgen / bezwaar m.b.t. de ontsluiting van veld 1 via veld 2 (Wilgenvliet) ook nog per mail. Gelieve dit tevens te delen met de [redacted] van veld 1.

In mijn optiek is het vanwege de opzet van de straten Schipbrug en Vakwerkbrug zeer onwenselijk een volledige extra

wijk door deze straten te ontsluiten (voor de Vakwerkbrug zelfs ook nog een deel van veld 3). De breedte van de weg, grote hoeveelheid kinderen en huidige drukte zorgen nu al voor problemen, zo zijn er al meerdere voorbeelden van beschadigde auto's doordat het gewoon niet past. Ik begrijp dat het vanuit modellen en normen allemaal zou moeten kunnen, de vraag is echter of dit in de praktijk ook wenselijk is. Mijns inziens zal dit voor zowel de weggebruikers als bewoners van Wilgenvliet een onwenselijke situatie opleveren. Aangedragen 'oplossingen' zoals het plaatsen van drempels zijn wat mij betreft geen oplossing, het gaat om de hoeveelheid verkeer, een drempel gaat hier niks aan veranderen.

Daarnaast zal de ontsluiting ook zorgen voor extra druk op het kruispunt Minervasingel / Vakwerkbrug. Deze kruising is nu al gevaarlijk te noemen, iets wat met (veel) meer verkeer alleen maar zal verergeren. Ik zie ook niet in hoe de aanpassingen die getoond zijn op de bewonersavond hierin een substantieel verschil zouden maken.

Er zijn meerdere alternatieven te bedenken voor het ontsluiten van veld 1 (zie bijgevoegde afbeelding). Een van de alternatieven is zelfs al aanwezig en momenteel in gebruik voor het bouwverkeer (A op afbeelding). Ik begrijp dan ook niet waarom deze ontsluiting niet gebruikt kan worden (of een combinatie hiervan), dit zou voor iedereen prettiger zijn. Een ander alternatief is ontsluiten via de Horstenhoogte waar veel minder huizen staan en dus ook minder verkeer is (B op afbeelding).

Ook is tijdens de avond aangegeven dat een veld 2 ontsluitingen dient te hebben i.v.m. calamiteiten. Dit zou ook de reden zijn waarom veld 3 tevens via Wilgenvliet / Vakwerkbrug zal worden ontsloten. Veld 1 lijkt echter enkel ontsloten via een bruggetje naar Wilgenvliet dus dit lijkt mij dan niet juist.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 20 mei 2022 09:48
Aan: '[redacted]
Onderwerp: RE: Verslag bewonersbijeenkomst 17-05-22
Bijlagen: Presentatie Bewonersavond veld 2 17 mei 2022.pptx

Goedemorgen [redacted],

Bedankt voor uw mail. In de bijlage de presentatie die afgelopen dinsdag is getoond. Het verslag van de avond sturen wij op een later moment door.

Er komt nog een vervolg op de bewoners avond. Zodra wij hier meer informatie over hebben, hoort u van ons.

Met vriendelijke groeten,

Stadskantoor Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem
[redacted]

M: 06 [redacted]
E: [redacted]@arnhem.nl

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: [redacted] <[redacted]@live.nl>
Verzonden: dinsdag 17 mei 2022 22:26
Aan: [redacted]@arnhem.nl>
Onderwerp: Verslag bewonersbijeenkomst 17-05-22

Goedenavond,

Hierbij stuur ik u een mail voor het verslag van de bewoners bijeenkomst schuytgraaf veld 2.

Tevens heb ik ook belang bij de presentatie zodat ik aan de hand daarvan de probleem punten en opmerkingen op de mail kan zetten.

Graag hoor ik van u,

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 20 mei 2022 09:48
Aan: '[redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Ontsluiting veld 1,2,3 en te hard rijden Basculebrug
Bijlagen: Presentatie Bewonersavond veld 2 17 mei 2022.pptx

Beste [redacted],

Bedankt voor de mail. We sturen de mail integraal door naar de [redacted] van veld 1. In de bijlage de presentatie die afgelopen dinsdag is getoond. Het verslag van de avond sturen wij op een later moment door.

Er komt nog een vervolg op de bewoners avond. Zodra wij hier meer informatie over hebben, hoort u van ons.

Voor wat betreft uw vraag over de situatie bij de Basculebrug 20; die heb ik doorgestuurd naar collega [redacted]. Hij komt daar op terug.

Met vriendelijke groeten,

GEMEENTE Arnhem

Stadskantoor
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem

[redacted]

M: 06 [redacted]
E: [redacted]@arnhem.nl

Van: [redacted] <[redacted]@hotmail.com>
Verzonden: dinsdag 17 mei 2022 22:00
Aan: [redacted] <[redacted]@arnhem.nl>
Onderwerp: Ontsluiting veld 1,2,3 en te hard rijden Basculebrug

Beste [redacted],

Ik heb zojuist de bewonersavond bijgewoond. Allereerst bedankt voor de moeite om deze te organiseren en de tijd te nemen om vragen te beantwoorden.

Helaas heb ik de bewonersavond niet tevreden afgesloten. Ik vind dat de participatie van (toekomstige) bewoners minimaal is. Snap dat dat ook lastig is, immers tijdens de ontwikkeling van zo'n stuk grond zijn toekomstige bewoners nog geenszins bekend.

In dit geval is er echter toch een duidelijk causaal verband tussen bewoners (van een ander veld wellicht) en de op handen zijnde ontwikkeling. Dat komt door de belangen die wij, vanuit veld 2 hebben om de ontsluiting goed te voorzien. Je kan op een avond 10 x herhalen dat je er niet van bent (en op een zeker moment, vanuit irritatie zelfs dat je er ook niets mee gaat doen), maar de verwachting (ondanks dat op het heel slim op de brief stond) was dat we het integraal over de verkeersveiligheid gingen hebben. Dat integrale gesprek kwam niet van de grond, door jullie keus om niet met de juiste mensen (ontwikkelaars veld 1) naar deze avond te komen.

Jullie erkenden tijdens het gesprek het belang van workshops en participatie, maar hebben eigenlijk geen toezegging gedaan dat dat voor veld 1 mogelijk is. Elke poging om te proberen op voorhand in gesprek te gaan over alternatieven wordt verwezen naar de eerste plannen uit 2001. En achteraf blijft het bij informeren, ipv echt inspraak. Nog even over de plannen uit 2001 en de verwijzingen daarna, ik vind dat echt zwak. Ik werk zelf bij een netbeheerder. Als wij dát argument zouden gebruiken om transportschaarste uit te leggen (we hadden nou eenmaal een plan uit 2001 en daar houden we aan vast) dan zouden de uitnodigingen bij Kassa en Radar niet ophouden. Kortom, plannen veranderen en adapteren is essentieel.

De roep om een alternatief op veld 1 is enorm, omdat iedere bewoner van veld 2 aanvoelt dat het niet beheersbaar gaat zijn. De Amerikaanse wijk waar jullie naar verwijzen is vrij breed opgezet en leent zich goed voor ontsluitingsverkeer. Deze wijk is enorm nauw opgezet. Op veel plekken is door geparkeerde auto's enorm weinig overzicht. De drukt werkt sluipverkeer door nog nauwere straten in de hand.

De aanname die jullie doen dat verkeer vanuit veld 3 via veld 3 (zuidelijk) gaat verlaten is niet goed beargumenteerd. Voor 1/3 is de route inderdaad logisch, maar voor 2/3 is het al gauw te veel bochten rijden én twéé keer een fietspad over. Gevoelsmatig (ok, ook een aanname) gaat een groot deel voor de westroute kiezen omdat deze réchter rijdt. En daardoor sneller lijkt.

Alles bij elkaar opgeteld genoeg reden om met grote vrezen uit te kijken naar de verkeersituatie vanaf gereedkoming veld 1 en 3. Ik hoop dat jullie daar in alle wijsheid andere besluiten in gaan nemen én de roep om meer inspraak vooraf (dus niet als het raamwerk definitief is) serieus gaan nemen. Achteraf veld 3 dichtgooien richting West is flauwekul. Als die situatie eenmaal zo ligt en na klachten uit veld 2 wordt aangepakt, komt veld 3 in opstand en gaat er per saldo niets gebeuren.

Tenslotte, en dit gaat dus écht over veld 2, ik woon aan de Basculebrug 20 en zie dagelijks dat hier veel te hard gereden wordt. Kinderen komen uit de richting van 22,24,26 de korte bocht de hoek omscheuren op de fiets en auto's scheuren vanaf de Schipbrug, door de Basculebrug bij ons de hoek om. Wij hebben inmiddels zeker 5 close call situaties gezien.

We maken ons zorgen om ónze kinderen, maar nog meer om andere kids, omdat deze met grotere snelheid de hoek omduiken. Zelf willen we een briefje schrijven aan buurtbewoners (vooral nieuwe), maar wij denken dat enige snelheidsbeperking vlak voor de bocht ook noodzakelijk is.

Ik ontvang zeker op deze laatste opmerking een reactie. De rest mag mee in de meute mbt de verkeersontsluiting.

Vr Gr. [redacted]
[redacted]
06 [redacted]

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 20 mei 2022 09:48
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Presentatie
Bijlagen: Presentatie Bewonersavond veld 2 17 mei 2022.pptx

Beste [redacted]

Bedankt voor de mail. In de bijlage de presentatie die afgelopen dinsdag is getoond. Het verslag van de avond sturen wij op een later moment door.

Er komt nog een vervolg op de bewoners avond. Zodra wij hier meer informatie over hebben, hoort u van ons.

Met vriendelijke groeten,

GEMEENTE Arnhem

Stadskantoor
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem

[redacted]

M: 06 [redacted]
E: [redacted]@arnhem.nl

Van: [redacted] <[redacted]@chello.nl>
Verzonden: dinsdag 17 mei 2022 22:07
Aan: [redacted]@arnhem.nl>
Onderwerp: Presentatie

Beste [redacted]
Graag ontvang ik de presentatie over de verkeerssituatie in veld 2 Wilgenvliet van vanavond.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 20 mei 2022 09:48
Aan: '[redacted]
Onderwerp: RE: Bewonersavond verkeerssituatie veld 2
Bijlagen: Presentatie Bewonersavond veld 2 17 mei 2022.pptx

Beste [redacted]

Bedankt voor de mail. In de bijlage de presentatie die afgelopen dinsdag is getoond. Het verslag van de avond sturen wij op een later moment door.

Er komt nog een vervolg op de bewoners avond. Zodra wij hier meer informatie over hebben, hoort u van ons.

Met vriendelijke groeten,

GEMEENTE Arnhem

Stadskantoor
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem

[redacted]

M: 06 [redacted]
E: [redacted]@arnhem.nl

Van: [redacted] <[redacted]@hotmail.com>
Verzonden: dinsdag 17 mei 2022 22:08
Aan: [redacted]@arnhem.nl>
Onderwerp: Bewonersavond verkeerssituatie veld 2

Beste [redacted]

Bedankt voor de informatieavond.
Stiekem wat meer info verwacht over veld 1 met eventuele eigen onsluiting, maar snap dat deze informatie niet beschikbaar is/via jullie gaat.

Graag ontvang ik de presentatie van vanavond en indien mogelijk wat meer (detail) plaatjes van de potentiele aanpassingen op het kruispunt Vakwerkbrug/Minervasingel. Andere relevante documenten en stukken die eventueel gedeeld mogen worden, ontvang ik ook graag.

Bedankt alvast.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 6 juni 2022 13:34
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Verkeerssituatie Draaibrug Veld 2 Arnhem

Geachte [redacted]

Excuses voor mijn verlate reactie. Hopelijk was u aanwezig bij de bewonersavond op 17 mei en zijn uw vragen beantwoord over de verkeersmaatregelen die we gaan treffen in veld 2.

Mocht u nog vragen hebben, dan hoor ik dat graag.

Met vriendelijke groeten,

GEMEENTE Arnhem

Stadskantoor
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem

[redacted]

M: 06 [redacted]
E: [redacted]@arnhem.nl

Van: [redacted] <[redacted]@live.nl>
Verzonden: zaterdag 7 mei 2022 16:00
Aan: [redacted] <[redacted]@arnhem.nl>
Onderwerp: Verkeerssituatie Draaibrug Veld 2 Arnhem

Geachte [redacted]

Op 4 mei heb ik uw brief ontvangen over de verkeerssituatie veld 2 in Arnhem.
Ik ben erg blij te lezen dat onze klachten over de Minervasingel eindelijk serieus worden genomen.
Voornamelijk ter hoogte van bushalte Ringdijk (deze ligt precies voor de straat Draaibrug) wordt ontzettend hard gereden. De situatie gaat een keer fout aangezien er aan de overkant ook nog een speeltuintje ligt voor kinderen. (Kinderen kunnen niet inschatten met welke snelheid er iemand uit de bocht zal komen racen).

Inmiddels zijn de overige straten ook klaar en bewoond. Ik heb het dan inderdaad over de Vakwerkbrug en Klapbrug. Om hier naar toe af te slaan, moet je wel afremmen/stilstaan. Maar aangezien men zo hard komt aanrijden of hoge snelheid inzet, lijdt dit tot gevaarlijke situaties. En dan te bedenken dat dit een woonwijk is waar de snelheid dus max 50 zou mogen zijn. De wijkagent en gemeente Arnhem zijn hier meerdere malen van op de hoogte gebracht. Helaas is er tot op heden geen maatregel getroffen die tot succes geleid heeft.

Wat ik ook wil aankaarten is de situatie aan de Draaibrug ter hoogte van de hoek op nummer 27. Hier is gelukkig al een enorme zwerfkei geplaatst, alleen dit helpt blijkbaar niet voldoende. (op de foto niet te zien)
Men komt als een gek de bocht om en heeft dan een perfect stuk rechte straat. Blijkbaar ook super om weer te kunnen racen. Dit gebeurd zowel door bewoners als bezorgers. Zowel overdag en in de avond. Ook zou het eenrichtingsverkeer zijn, maar ook daar houdt niemand zich aan.

Ook dit levert weer een gevaarlijke situatie op aangezien kinderen op straat spelen/steppen of mensen met de hond lopen. Auto's uit de bocht komen onverwacht hard.
Ik voeg foto's aan deze mail toe. Zodat u kunt zien over welk stuk straat ik het hier heb.

Ik hoop dat er drempels of bloembakken geplaatst kunnen worden, om alle snelheid er uit te krijgen. In deze nieuwbouwwijk wonen en komen veel kindjes te wonen. Maar zelfs ik moet goed opletten als ik op de straat loop.

Beste [redacted] ik hoop dat u deze punten mee wilt nemen. En wellicht tot op de bewonersavond.

Hartelijke groet,

[redacted]

Memo

Datum	:	30 augustus 2022
Aan	:	Raad gemeente Arnhem
Van	:	College van Burgemeester en Wethouders
Betreft	:	Afdoening moties 22M16 en 22M19 en toezeggingen Schuytgraaf

Moties

22M16 Meer zekerheid woonwagenbewoners

Op 16 februari 2022 heeft u bij het vaststellen van het Ruimtelijk Raamwerk veld 1 Schuytgraaf en het Ruimtelijk Raamwerk velden 26 en 27 Schuytgraaf ons college opgeroepen om

- *Zo snel mogelijk in gesprek te gaan met de huurdersvereniging woonwagenbewoners, woningcorporaties en andere betrokkenen om een haalbaar plan te maken*
- *Dit plan zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval een maand voordat het ontwerpbestemmingsplan voor veld 1 ter visie gaat, te delen met de gemeenteraad*.

De afgelopen tijd hebben we diverse gesprekken gevoerd met de betrokkenen waaruit is gebleken dat zij onze voorkeur delen om in veld 1 de grond in erfpacht uit geven zodat zij niet aangewezen zijn op huur van de kavels. De percelen kunnen tegen markconforme prijzen worden uitgegeven waarbij expliciet wordt bepaald dat alleen woonwagenbewoners hiervoor in aanmerking komen. Via erfpacht kunnen we die regie voeren op toewijzing aan de doelgroep.
Hiermee hebben we een financieel haalbaar plan voor de exploitatie van de acht woonwagens in Schuytgraaf. Uitgifte in erfpacht van woonwagenstandplaatsen zal in de nota Grondprijzen worden opgenomen. De Huurdersvereniging Woonwagenbewoners Arnhem wordt bij de verdere uitwerking betrokken.

22M19 Snelheid uit de Minervasingel halen

Op 16 februari 2022 heeft u bij het vaststellen van het Ruimtelijk Raamwerk veld 1 Schuytgraaf en het Ruimtelijk Raamwerk velden 26 en 27 Schuytgraaf ons college gevraagd om

- *Onderzoek te doen naar de optimale inrichting van de Minervasingel om te verzekeren dat zo min mogelijk harder dan 50 km/h wordt gereden;*
- *In dat onderzoek tevens te verkennen welke weginrichting nodig is om de Minervasingel af te waarderen naar 30 km/h en wat hiervan de voor- en nadelen zijn;*
- *De resultaten van het onderzoek, gecombineerd met een grove inschatting van de kosten van aanpassingen, voor het zomerreces van 2022 aan de raad aan te bieden.*

Dictum 1 en 3: zie Toezegging 1107 op pagina 3 van dit memo.
Op 30 juni 2021 is bij de Perspectiefnota de motie "Ruim baan voor veilig verkeer, Arnhem 30 km" aangenomen, met als oproep aan het college om:

- Bij de aanleg van nieuwe wegen binnen de bebouwde kom 30km/uur als uitgangspunt te nemen en alleen beargumenteerd hiervan af te wijken;
- Bij aanpassingen van bestaande wegen de maximumsnelheid te evalueren op passendheid binnen de omgeving.

De Minervasingel is geen nieuwe weg en de aanpassing om rijsnelheid te verminderen is dermate beperkt dat deze motie "Ruim baan voor veilig verkeer, Arnhem 30 km" niet op deze situatie van toepassing is. Hiermee geven wij op dit moment geen uitvoering aan dictum 2 van uw motie 22M19

snelheid uit de Minervasingel halen, maar nemen we de wens mee in het gemeentebrede onderzoek dat ten grondslag zal liggen aan het nog op te stellen mobiliteitsplan, zoals aangekondigd op pagina 17 van ons coalitieakkoord 2022-2026.

Toezeggingen

Toezegging 899

Op 14 april 2021 heeft het college bij het vaststellen van de ruimtelijke raamwerken van de velden 3 en 23 Schuytgraaf toegezegd *de raad te informeren over de ontwikkeling van de verkoop van veld 23 Schuytgraaf*.
Op 27 juni jl. zijn de laatste tien kavels verloot. De animo voor deze kavels was ook nu weer groot, in totaal hebben 68 mensen mee geloot.

Toezegging 1019

Op 22 september 2021 bij het vaststellen van het bestemmingsplan Chw Schuytgraaf, veegplan 2017, herziening velden 3 noord en 23 en de 12e herziening van het exploitatieplan heeft het college toegezegd *de gemeenteraad achteraf te informeren na het vaststellen van het bestemmingsplan, over hoe het woningbouwprogramma is uitgevoerd*.
In onderstaande tabel is aangeven welk programma er in de 12e herziening van het exploitatieplan staat en welke aantallen er uiteindelijk zijn gecontracteerd.

	Exploitatieplan	**Overeenkomsten**
Vrije sector vrijstaand	0	13
Vrije sector twee onder een kap	82	54
Vrije sector rij	100	115
Vrije sector appartement	0	0
Sociale huurappartement	54	65
Sociale huur rijwoning	28	21
Totaal	**264**	**268**

Het woonprogramma in veld 3 noord is dus iets dichter geworden dan destijds in de herziening van het exploitatieplan was opgenomen en sluit op deze manier beter aan bij de actuele woningvraag.

Toezegging 1082

Op 19 januari 2022 bij de bespreking van het Ruimtelijk Raamwerk veld 1 Schuytgraaf en het Ruimtelijk Raamwerk velden 26 en 27 Schuytgraaf heeft het college toegezegd *in voorbereiding van het bestemmingsplan een onderzoek te doen naar de verkeersveiligheid van de Minervasingel en indien nodig maatregelen te nemen om de veiligheid te verbeteren. In het onderzoek worden ook de zorgen over de ontsluiting van Veld 2 meegenomen.*
Hoofdstuk 2 van bijgevoegd document *Mobiliteitsonderzoek Minervasingel & velden 1-2 Schuytgraaf* bevat de resultaten van dit onderzoek. Conclusie is dat op het wegvak rond het kruispunt Minervasingel-Vakwerkbrug hard wordt gereden. Ook is het zicht op fietsers vanuit de Minervasingel voor verbetering vatbaar. Om de verkeersveiligheid van de Minervasingel te verbeteren, zou de aansluiting van veld 2 op de Minervasingel geoptimaliseerd kunnen worden. De mogelijkheden hiervoor worden bij Toezegging 1107 beschreven.

Memo

Toezegging 1107 en Motie 22M19

Op 9 februari 2022 bij de bespreking van het Ruimtelijk Raamwerk veld 1 Schuytgraaf en het Ruimtelijk Raamwerk velden 26 en 27 Schuytgraaf heeft het college toegezegd (nr. 1107) *de verkeersveiligheid van de ontsluitingen door veld 2 (via de Vakwerkbrug en de Schipbrug) te betrekken bij het eerder toegezegde onderzoek naar de verkeersveiligheid van de Minervasingel, de uitkomst van dit onderzoek te delen met omwonenden in veld 2 en de uitkomsten van het onderzoek voorafgaand aan vaststelling van het bestemmingsplan bij de raad aan te bieden.*

De analyse van de snelheid op de Minervasingel nabij de Vakwerkbrug en een analyse over de verkeersintensiteiten op basis van het aantal mogelijke woningen, maakt dat er opnieuw is gekeken naar de aansluiting Vakwerkbrug op de Minervasingel (zie hoofdstuk 3 van bijgevoegd document *Mobiliteitsonderzoek Minervasingel & velden 1-2 Schuytgraaf*). Het kruispunt Vakwerkburg-Minervasingel vraagt wel om een aanpassing om de oversteekbaarheid te verbeteren. Opties hiertoe zijn het creëren van een middenberm waar autoverkeer kan wachten, het verbeteren van de zichtlijnen op het fietspad en het waar mogelijk verlagen van de snelheid op de Minervasingel nabij de Vakwerkbrug. Aan de hand van deze drie opgaven zijn verschillende schetsontwerpen voor een vernieuwde aansluiting Vakwerkbrug gemaakt.

Voorkeursvariant bestaat uit een middeneiland, haaks aansluiten van de Vakwerkbrug op de Minervasingel en een plateau. Deze ingreep kan worden uitgevoerd binnen het budget voor Verkeerskrediet infrastructuur. De verwachte uitvoering van de aanpassing is eind 2022 of begin 2023.

Met deze oplossing voldoen wij ook aan dictum 1 en 3 van uw motie 22M19 om de snelheid uit de Minervasingel te halen.

Inbreng bewoners veld 4, Laan van de Bevrijding 2 , 4, 6, 8,10,12 en 14 (overige bewoners nog niet kunnen spreken).

Wij sluiten ons aan bij het voorstel van de gemeente om de ontsluiting van veld 1 uit te voeren volgens het huidige bestemmingsplan.

Wel willen we onze mening geven m.b.t. onderstaande punten:

1. Het gevoerde overleg.
2. Opgenomen informatie in het “raadsvoorstel” m.b.t. optie 4a.
3. Aanvulling op tabel pagina 21 van het rapport “Mobiliteitsonderzoek Minervasingel & Velden 1-2 Schuytgraaf”, m.b.t. optie 4a.

Ter verduidelijking hieronder optie 4a (eigen ontsluiting veld 1). Rood omcirkeld de woningen die hiervan hinder gaan ondervinden.

Figuur 8 Alternatieve ontsluiting veld 1 met zoveel mogelijk woningen en minder groen (4a)

1. Het gevoerde overleg:

Overleg of informatievoorziening met veld 4 heeft niet plaatsgevonden. Terwijl optie 4a grote negatieve gevolgen heeft voor een aantal bewoners van veld 4.

Eerste kennisgeving dat optie 4a op tafel lag, was via mail van de betreffende ambtenaar van de gemeente Arnhem van 31-aug 2022. Namelijk de aankondiging van deze raadsvergadering en link om stukken te downloaden.

2. Opgenomen informatie in het "raadsvoorstel" m.b.t. optie 4a:

- In het raadsvoorstel en overige stukken wordt hoofzakelijk gesproken over voordelen voor bewoners van veld 2.

- De nadelen voor de bewoners van veld 4 worden niet benoemd.

- Wat in het raadsvoorstel over veld vier genoemd wordt klopt niet. Op pagina 3 sectie 1.1 wordt genoemd:

  > Biedt de mogelijkheid om de verbinding voor langzaam verkeer tussen veld 1 en 4 eenvoudiger uit te voeren, conform de wensen van de bewoners van veld 4.

  De bewoners wonende naast de verkeersverbinding tussen veld 1 en 4 hebben liever geen of een zo eenvoudig mogelijke verbinding. Deze opmerking geldt niet voor andere bewonder en zeker niet in relatie met optie 4a. Deze opmerking suggereert dat de bewoners van veld 4 geen probleem hebben met optie 4a en dat is niet het geval.

3. Aanvulling rapport "Mobiliteitsonderzoek Minervasingel & Velden 1-2 Schuytgraaf", m.b.t. optie 4a:

Kopie tabel pagina 21 "Mobiliteitsonderzoek Minervasingel & Velden 1-2 Schuytgraaf"

	Ontsluiting veld 1 via veld 2	Alternatief 4a 2 woningen minder, minder groen	Alternatief 4b 6 woningen minder, groen gelijk	Alternatief 4c geen brug tussen 1 en 2
Zoveel mogelijk woningen	+	-	- -	-
Zoveel mogelijk groen	+	- -	-	- -
Zo min mogelijk verharding	+	- -	- -	- -
Stimuleren langzaam verkeer	+	-	-	- -
Verkeersveiligheid en woongenot veld 2	0	+	+	+
Sociale samenhang	+	0	0	- -
Balans grondexploitatie Schuytgraaf	0	- -	- -	-

Aanvulling op tabel, zie pag. 4

Zoveel mogelijk groen: De weg uit optie 4a komt direct naast de natte ecologische-zone te liggen, waar op dit moment een beverpaar en diverse bedreigde vogels verblijven (bijlage 1).

Naast dat het gebied versnippert raakt door optie 4a, krijgt het gebied een geheel ander karakter. Door optie 4a zal het gebied in de avond en nacht verlicht worden en de rust voor de dieren / vogels verstoren. Dit gebied is momenteel in de avond en nacht donker. Met huidig bestemminsplan, zelfs als veld 1 gereed is, blijft dit gebied donker.

De punt onder veld 1 wordt door de gemeente als volgt omschreven (Ruimtelijk raamwerk Schuytgraaf veld 1, pagina 21. Deze omschrijving sluit aan bij de omschrijvingen in het boek “natte ecozone Schuytgraaf” uit 2010 (bijlage 2).

10. Presentatie aan de Minervasingel
Het veld presenteert zich via een zichtlijn over de watergang aan de Minervasingel. Men heeft vanaf hier zicht op de bebouwing langs de waterkant. De rietkraag en de gestrooide bomen onderstrepen het landelijke en natuurinclusieve beeld. De zuidelijke punt vormt een natuurgebiedje dat alleen te voet toegankelijk is. De bebouwing wordt afgeschermd met een stevige landschappelijke haag met boomvormers. Er ontstaat hiermee een interessant beeld van bomen, struikvormers, zoomvegetatie en grasland.

Verkeersveiligheid en woongenot veld 2:

Verkeersveiligheid: het onderzoek van de gemeente geeft aan dat er geen problemen zijn met verkeersveiligheid. Ontsluiting van een veld via een ander veld is niet uniek in Schuytgraaf.

Mogelijk dat men nu wel verkeersonveiligheid ervaart daar de wijk nog in aanbouw is, maar dit is een tijdelijke situatie.

Woongenot: De ontsluiting van veld 1 via veld 2 staat al sinds 2003 in de plannen.

We hebben het hier dus over een verbetering van woongenot t.o.v. een situatie waarvan men al op de hoogte was bij het tekenen van het koopcontract.

Aanvulling op de Tabel pagina 21 "Mobiliteitsonderzoek Minervasingel & Velden 1-2 Schuytgraaf"

	Ontsluiting veld 1 via veld 2	Alternatief 4a		
Verkeerveiligheid fietsers	+	-		
Woongenot veld 4	+	--		

Verkeersveiligheid fietsers: Deze gaat bij optie 4a achteruit door een extra aansluiting met de Minervasingel

Woongenot veld 4: Optie 4a verslechterd in zeer grote mate het woongenot van een aantal bewoners van veld 4. Dit wordt in het raadsvoorstel en begeleidende stukken niet/nauwelijks belicht. Met optie 4a is het rustig zitten in je achtertuin niet meer mogelijk.

Een aantal bewoners geven aan dat men de woning niet gekocht zou hebben als toentertijd (2012-2014) optie 4a in het bestemmingsplan gestaan zou hebben.

Samenvattend

Onderzoek van de gemeente wijst uit dat het niet onveilig is, neemt niet weg dat bewoners van veld 2 dit tijdens het in aanbouw zijn van hun wijk dit wel voelen.

Met optie 4a wordt uniek natuur opgeofferd en worden bewoners van veld 4 gevraagd om een groot deel van hun woongenot op te offeren ten gunste van woongenot van de bewoners van veld 2. Dit om een probleem van veld 2 op te lossen dat er ons inziens niet is.

Daarom vragen we de raad om het advies op te volgen en het huidige bestemmingsplan te handhaven. Hierdoor krijgen alle bewoners van veld 2 en veld 4 de inrichting die bekend was ten tijde van het tekenen van hun koopcontract.

Bijlagen 1 en 2

Deze zijn opgenomen als achtergrond informatie. Deze bijlagen zullen niet besproken worden tijdens de inspreek ronde.

Bijlage 1

Lijst met vogels die nu aanwezig zijn ter hoogte van de wegontsluiting (optie 4a). Letterkleur geeft aan of de vogels op de rode of oranje lijst staan (bedreigde vogels volgens vogelbescherming)

Zangvogels:
Koolmees, huiszwaluw, Roodborst, Huismus, Putter, Kwikstaart, Spreeuw, Merel, Vlaamse Gaai, Ekster, Kauw, kraai,

Zangvogelachtigen en niet-zangvogels:
IJsvogel, Groene specht, Houtduif, Fazant, Diverse soorten vogels in het riet (niet geïdentificeerd)

Steltlopers:
Kleine plevier, Kievit, Schoolekster, Watersnip , Kleine Zilverreiger, Lepelaar, Blauwe reiger, Purperreiger, grote Zilverreiger, Tureluur.

Watervogels:
Waterhoen (broedend), Meerkoet (broedend), Fuut (broedend), Wilde eend, Kuifeend, Grauwe gans, Canadese gans, Nijlgans, Witte gans, Knobbelzwaan (broedend), Visdief, Kokmeeuw en andere meeuwen, Aalscholver

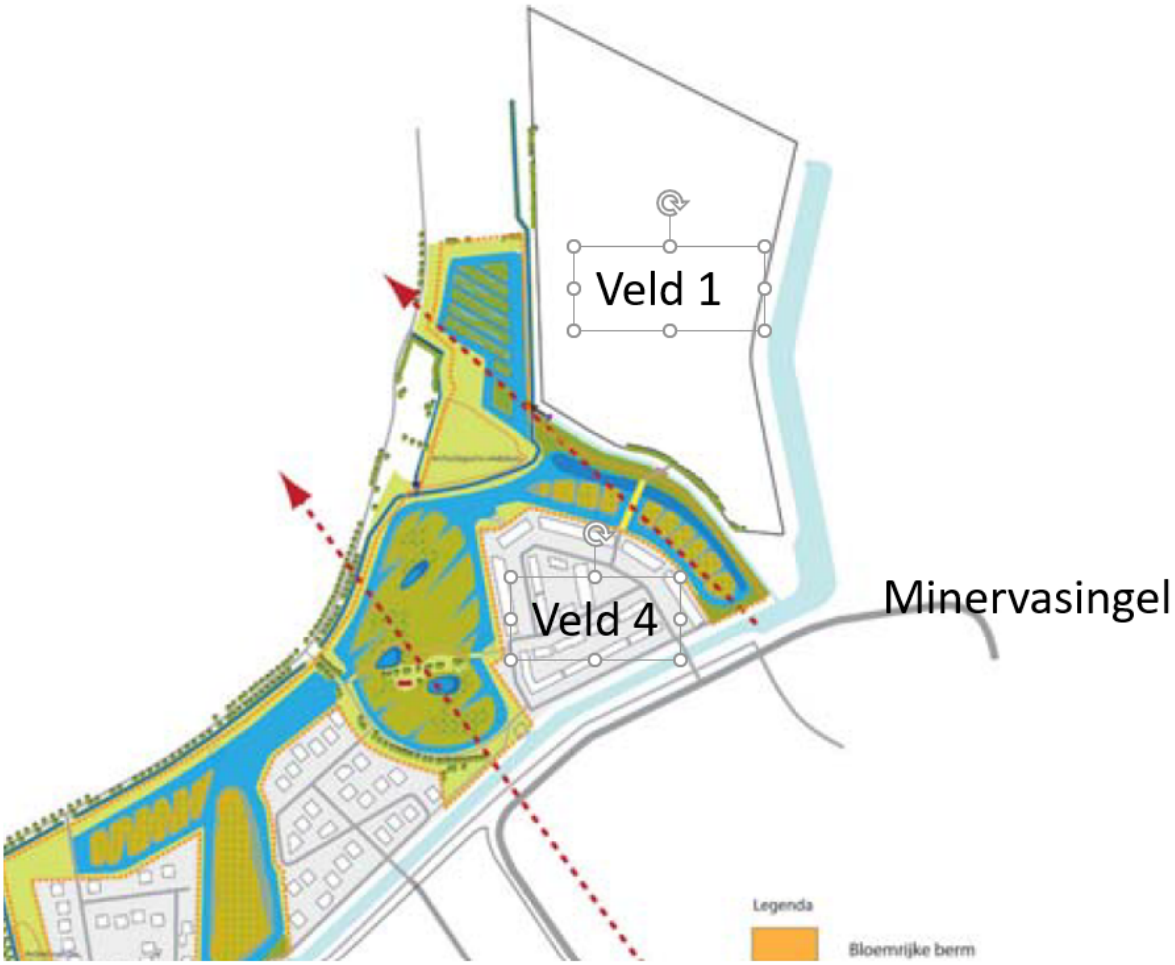
Bijlage 2 inzicht van de gemeente over inrichting van natte ecozone

Indeling /inrichting natte ecozone staat beschreven in het boek “natte ecozone” hieronder eerste en laatste pagina.

Zichtlijnen zoals weergeven in het boek zijn in onderstaande figuur weergegeven.

Geachte Raad,

Als inspreker van Veld 4, geef ik graag een aanvulling op de antwoorden die ik gegeven heb tijdens de inspraakronde van 14 september 2022 “inspreken raadsvoorstel verkeersontsluiting veld 1 Schuytgraaf” en tevens geef ik een reactie op de argumenten van de inspreker van veld 2.

Aanvulling op gestelde vraag:

Er werd een vraag gesteld of het woongenot van veld 4 belangrijker is dan verkeersveiligheid van veld 2. Ik snapte niet direct de strekking van deze vraag, daar het mobiliteitsonderzoek aangeeft dat er geen problemen zijn met de verkeersveiligheid. De afweging die gemaakt moet worden is niet verkeersveiligheid versus woongenot, maar woongenot veld 2 versus woongenot veld 4. Waarbij het verkeer in veld 2 zich aan de voorkant van de woningen bevindt, maar men kan op veld 2 nog gewoon ongestoord in de tuin zitten. Voor veld 4 komt de weg direct achter de tuinen te liggen, het ongestoord in je tuin zitten is dan niet meer mogelijk.

Reactie op argumenten veld 2

Door de inspreker van veld 2 wordt een zeer negatief scenario geschetst waarbij al het verkeer (auto’s en tweewielers) door veld 2 naar de Minervasingel gaat rijden. Als ik de mogelijke overlast die men in veld 2 verwacht in mijn eigen woorden samenvat, dan is men bang dat men in de eigen wijk in de file staat voordat men de Minervasingel kan oprijden. Hierop wil ik het volgende delen:

- Het mobiliteitsonderzoek spreekt dit tegen
- Mocht het mobiliteitsonderzoek er naast zitten, dan zal logischerwijs een groter deel van het verkeer uit veld 1, 2 en 3 de ontsluiting via veld 3 nemen. Men gaat namelijk niet in de file staan als er een alternatief beschikbaar is.
- Niet al het fietsverkeer van veld 1, 2 en 3 gaat via veld 2 naar de Minervasingel (zoals gesuggereerd wordt).
    - De hoofdontsluiting voor fietser naar de lagere school “de Salamander” en de sportvelden, loopt voor veld 1 en deel van veld 2 en 3 via veld 4 en dus niet door veld 2.
    - Voor veld 3 geld dat de meest logische/kortste fietsverbinding naar het winkelcentrum / lagere school en sporthal loopt via de eigen ontsluiting van veld 3 en dus niet via veld 2.

Zelf heb ik de indruk dat het argument verkeersveiligheid ten onrechte wordt gebruikt om veranderingen te realiseren. Deze indruk wordt versterkt door het verzoek van veld 2 om een scenario door te rekenen waarbij de brug tussen veld 1 en 2 helemaal verdwijnt. Er is bijvoorbeeld niet verzocht om een scenario door te rekenen waarbij de ontsluiting van een deel van veld 3 niet meer via veld 2 loopt. Met deze laatste scenario veranderd de verkeersintensiteit op veld twee, ondanks de verdichting op veld 1 en 2 niet/nauwelijks ten opzichte van het bestemmingsplan uit 2017.

Van: L. Schümmelfeder
Datum: 20 september 2022
Onderwerp: Politieke avond 21 Sep: verkeersontsluiting van veld 1 via veld 2 in Schuytgraaf

Geachte meneer Lammers,

Graag wil ik mijn zorgen uiten over het raadsvoorstel van het college over de verkeersontsluiting van veld 1 via veld 2 in Schuytgraaf.

- Ten eerste, vind ik het frustrerend dat bewoners van veld 2 afgelopen jaar zelfstandig hun zorgen moesten uiten over de geplande verkeerssituatie (dat de gemeente niet actief de plannen heeft gedeeld met de bewoners en wat onze mening hierover is, vooral mbt het stijgende aantal huizen dat wordt gebouwd in veld 1 en 3 en de impact hiervan op de geplande ontsluiting via veld 2), en dat er geen sprake is geweest van enige burgerparticipatie. Tijdens de bewonersavonden met de gemeente werd de toekomstige situatie alleen aan de bewoners uitgelegd, en werd niet serieus naar ze zorgen van de bewoners geluisterd of in enige vorm aangegeven dat de gemeente met de zorgen iets zou doen.

- In het onderzoek naar de verkeerssituatie is alleen gesproken over de voor- en nadelen van de aansluiting van Veld 1. In mijn ogen kan er geen volledige afweging worden gemaakt als de impact van Veld 3 niet is meegenomen (aangezien het om dezelfde wegen en ontsluiting gaat). Een toevoeging ervan aan het rapport lijkt mij op zijn plaats.

- Het valt mij op dat er in het rapport een vergelijking wordt gemaakt met de Amerikaanse wijk. De hoofdweg (Germanenveld) in de Amerikaanse wijk (breed opgezet, verkeer kan beide kanten op, groenstroken aan beide kanten, parkeren niet mogelijk, staan geen huizen aan) is in mijn beleving niet te vergelijken met de inrichting van de Vakwerkbrug en Schipbrug (beide kanten parkeren mogelijk, minder breed, staan direct huizen aan). De Vakwerkbrug en Schipbrug zijn meer te vergelijken met de vertakkingen van de hoofdweg (Frankenveld) in de Amerikaanse wijk. Deze vertakkingen worden gebruikt voor bestemmingsverkeer (oftewel hoofdzakelijk enkel door de bewoners van de vertakking).

Zo zullen op de Vakwerkbrug (vanaf splitsing met Baileybrug) links en rechts van de rijweg parkerende auto's zijn wat tot gevaarlijke situaties kan leiden door in-/uitstappende mensen, die tijdelijk over de weg lopen, om naar hun huis te komen; is hier rekening mee gehouden dat de bewoners van Vakwerkbrug 20-58 via de weg naar hun woning moeten lopen, aangezien er een bodempassage tussen de parkeervakken en het voetpad zal zijn? Het risico op een ongeluk zal uiteraard toenemen hoe hoger het aantal weggebruikers is. Bovendien zullen ook een groot aantal fietsers van Veld 3 de ontsluiting via de Vakwerkbrug nemen, wat naast het grote aantal autogebruikers tot onveilige situaties kan leiden, aangezien er geen fietspaden op de Vakwerkbrug zijn aangelegd.

Verder vind ik het niet logisch om het verkeer van 2,5 velden door één straat te leiden, waarbij de Vakwerkbrug ook in een wijk is met het minste aantal woningen (vergeleken met veld 1 en 3 Noord). Volgens mij is er in Schuytgraaf geen vergelijkbare ontsluiting te vinden.

Bovenstaande zorgt dus voor een verslechtering van de verkeersveiligheid, maar wat ook belangrijk is, dat ook door de stijgende geluidsoverlast en luchtvervuiling de gezondheid van bewoners kan afnemen en de ziektekosten kunnen stijgen. Voor mijn weten is dat ook niet in enige besluitvorming meegenomen.

- Als laatste wil ik nog benadrukken dat de aannames die worden gedaan in het rapport ook vanuit een ander perspectief kunnen worden bekeken. In het rapport wordt er namelijk gesproken over het feit dat als er een eigen ontsluiting zou komen bij Veld 1 dit ten koste gaat van het groen. Echter is dit in mijn ogen eenzijdig beredeneerd. Als er namelijk voor deze oplossing wordt gekozen is er ook een minder grote en intensieve aansluiting benodigd op de Minervasingel voor Veld 2 waardoor er meer ruimte is om daar het groen te compenseren.

- In de Ontwerp-structuurvisie Arnhem 2020-2040 is het volgende aangegeven mbt auto verkeersruimte:

"Arnhem streeft naar een duurzame bereikbaarheid in een aantrekkelijke en veilige stad. Vooral in de bestaande stad geldt daarbij het principe: eerst de bestaande verkeersruimte beter benutten en pas daarna zoeken naar mogelijkheden tot uitbreiding van de (auto-)verkeersruimte. Veiligheid, leefbaarheid, gezondheid en aantrekkelijkheid vormen belangrijke randvoorwaarden om tot duurzame verkeersoplossingen te komen."

De eerste alinea van bovengenoemd stuk wordt gebruikt om de verkeerssituatie van de 3 velden te rechtvaardigen. Echter, op dit moment is de straat van de Vakwerkbrug nog niet aangelegd. Als er namelijk voor een eigen ontsluiting van veld 1 wordt gekozen is er ook een minder grote en intensieve aansluiting benodigd op de Minervasingel voor Veld 2 waardoor er meer ruimte is om daar het groen te compenseren.

En waarom wordt niet ook naar de 2e alinea gekeken, namelijk naar veiligheid, leefbaarheid, gezondheid en aantrekkelijkheid? Al deze factoren worden niet in het besluit meegenomen om veld 1 en 3 via veld 2 te laten ontsluiten.

Kortom: een rapport zonder eenzijdige doelredenatie en een onafhankelijk onderzoek zal de besluitvorming en de tevredenheid onder de bewoners ten goede komen. Want is er al (door een onafhankelijke organisatie) gekeken naar alle mogelijke ontsluitingen van veld 1, 2, en 3, en de voor- en nadelen hiervan voor de bewoners en de gemeente? Er is in principe naar 2 mogelijke ontsluitingen gekeken, maar wie zegt dat een hele andere inrichting van de verkeerssituatie niet veel beter is en de zorgen van de bewoners én gemeente kan wegnemen?

Ik hoop dat bovenstaande genoeg redenen zijn om eindelijk burgers van alle betrokken velden te laten participeren (veld 1 t/m 4) en een onafhankelijk onderzoek naar de verkeerssituatie uit te laten voeren.

Met vriendelijke groet,

L. Schümmelfeder

Geachte raadsleden, wethouder,

Graag wil ik middels dit schrijven inhoudelijk reageren op de raadszitting van 21 September j.l. betreffende het 'Raadsvoorstel Ontsluiting Veld1 Schuytgraaf'.

Laat ik beginnen met mijn begrip te uiten voor het gevoel dat de bewoners ervaren omtrent de verkeersveiligheid op Veld 2; ik heb zelf twee kleine kinderen en de verkeerssituatie op Veld 4 laat af en toe ook te wensen over. Tevens mag er mijns inziens nooit een prijskaartje hangen aan veiligheid.

Dat gezegd hebbende, wil ik allereerst aangeven het spijtig te vinden dat de belangen van de bewoners van Veld 4 op 21 September door geen enkel raadslid in de argumentatie benoemd of meegewogen zijn. Er ontstaat zo een beeld dat Optie 4A de gewenste oplossing is voor alle partijen, anders dan de gemeente.

Dat brengt mij bij mijn inhoudelijke reactie:

De kern van deze kwestie werd het beste verwoord door raadslid De Groot tijdens de zitting op 15 September j.l., namelijk met de vraag: Is het verkeersplan zoals dat er nu ligt voor Veld 2 een **veiligheids** kwestie, of een **overlast** kwestie?

Het uitgevoerde verkeersveiligheids-onderzoek wijst uit dat er geen onveilige situatie ontstaat in het huidige plan na verdichting van Veld 1,2 en 3 (daargelaten of er aanpassingen moeten plaatsvinden aan de kruising, etc.). Dit onderzoek is integer uitgevoerd door kundig personeel. In de woorden van wethouder Smeulders: "Het had geen verschil gemaakt als dit onderzoek door een onafhankelijk bureau was verricht, de methode blijft hetzelfde". Dat de bewoners het 'gevoel' hebben de verkeerssituatie gevaarlijk te (gaan) vinden is zeer begrijpelijk, maar er moet ook naar andere feiten gekeken worden en er moet voor worden gewaakt dat deze discussie alleen op emotie wordt gevoerd.

1) Er wordt bij optie 4a door de raad compleet voorbijgegaan aan het feit dat er een flink stuk groen in de Ecologische zone, die bedreigde diersoorten herbergt, opgeofferd wordt om een weg aan te leggen zodoende verkeersdruk en overlast weg te nemen bij Veld 2 en 3. Deze overlast wordt hiermee verlegd naar de oostkant van Veld 4 die nu geconfronteerd wordt met een autoweg in de groene strook.
2) Raadslid De Boef van GroenLinks merkt op dat de situatie voor fietsers op de Minervalaan bij optie 4A gevaarlijker wordt door een extra uitrit (Veld 1) kort naast die van Veld 2. Die situatie wordt in werkelijkheid nog gevaarlijker voor fietsers, aangezien de ontsluiting van Veld 4 ook vlak naast die van Veld 1 komt te liggen. Kortom, er zijn straks potentieel 3 ontsluitingen kort op elkaar die het fietspad erg onoverzichtelijk gaan maken.
3) Door de groene punt te gaan asfalteren wordt er een ongerept stuk groen weggenomen waar al onze kinderen in de toekomst veilig buiten kunnen spelen, denk aan een boomhut (die er reeds is op diezelfde plek!). Dit zou moeten aansluiten bij de wens om kinderen weer meer buiten te laten spelen/ontdekken. Een autoweg zou daar sterk afbreuk aan doen.
4) Dit is een persoonlijke noot. Als bewoner van Veld 4 heb ik destijds een woning gekocht met een bepaalde verwachting. Die verwachting moet ik keer op keer, in negatieve zin, bijstellen. Een verdichting van Veld 1, inclusief een 4-hoog appartementencomplex, een woonwagenkamp. Allemaal in strijd met het bestemmingsplan van Veld 1. Daar komt nu dan ook een ontsluitingsweg bij dwars door de groene zone naast mijn woning. Hopelijk heeft u ook begrip voor deze persoonlijke frustratie.

Tot slot hoop ik dat de gemeente met een passende oplossing komt om de zorgen van de bewoners van Veld 2 weg te nemen, zij het door een aangepaste kruising, snelheidsbeperkende maatregelen, etc. Optie 4A is echter niet het antwoord op deze kwestie. Het leidt tot verlies van een kwetsbaar stukje natuur, brengt de veiligheid van fietsers in gevaar en verhoogt weliswaar het woongenot van veld 2, maar gaat ten koste van het woongenot van Veld 4.

Alvast dank.

Paul Valen
Veld 4

Geachte raadsleden, wethouder,

Ik heb de M1 vergadering van woensdag 21 september 2022 m.b.t. “raadsvoorstel verkeersontsluiting veld 1 Schuytgraaf” online bijgewoond en tevens tijdens de vergadering van 14 september ingesproken.

Hoewel het mobiliteitsonderzoek aangeeft dat het niet onveilig is, hadden een groot deel van de gestelde vragen betrekking op verkeersonveiligheid en aannames die gedaan zijn in het mobiliteitsonderzoek. Met name de aanname over de percentage auto’s dat vanuit veld 3 via veld 2 naar de Minervasingel gaat rijden wordt betwijfelt. Mocht deze aanname in de praktijk niet blijken te kloppen, dan kan mijn inziens dit opgelost worden door het nemen van verkeersmaatregelen. Mogelijke verkeersmaatregelen:

1. Doorgang veld 2 naar veld 3 éénrichtingsverkeer maken. Verkeer kan bijv. via veld 2 wel veld 3 in maar niet uit.
2. Doorgang veld 2 naar veld 3 afsluiten voor auto’s en motoren. Doorgang alleen voor langzaam verkeer en hulpdiensten.

Door deze verkeersmaatregelen neemt de verkeersintensiteit in veld 2 aanzienlijk af. Zie in aangevulde onderstaande tabel de voor en nadelen van de verschillende opties.

Kopie tabel pagina 21 “Mobiliteitsonderzoek Minervasingel & Velden 1-2 Schuytgraaf”, aangevuld met kolom “verkeersmaatregelen veld 3 noord” en drie regels m.b.t. effecten op verkeersveiligheid fietsers, veld 4 en veld 3 zuid.

	Ontsluiting veld 1 via veld 2	Alternatief 4a 2 woningen minder, minder groen	Alternatief 4b 6 woningen minder, groen gelijk	Alternatief 4c geen brug tussen 1 en 2	Verkeersmaatregelen veld 3 noord
Zoveel mogelijk woningen	+	-	- -	-	+
Zoveel mogelijk groen	+	- -	-	- -	+
Zo min mogelijk verharding	+	- -	- -	- -	+
Stimuleren langzaam verkeer	+	-	-	- -	+
Verkeersveiligheid en woongenot veld 2	0	+	+	+	+
Sociale samenhang	+	0	0	- -	+
Balans grondexploitatie Schuytgraaf	0	- -	- -	-	0
Verkeerveiligheid fietsers	+	-			+
Woongenot veld 4	+	--			+
Invloed op veld 3 zuid					?

Met vriendelijke groet,

Danny Ramsamoedj,

Namens veld 4 oost

Lijst van insprekers

1	Danny Ramsamoedj	Namens veld 4
2	Mehmet Türkkani	Namens veld 2
3	Albert-Jan Musch	Namens veld 2
4	Weis	Huurdersvereniging woonwagenbewoners Arnhem (spreken gezamenlijk in)
5	Beer Xhofleer	

BEHANDELRESULTAAT

Ontsluiting veld 1 Schuytgraaf,
i - 14-09-2022

Raadsvoorstellen ‘Verkeersontsluiting veld 1 Schuytgraaf en afdoen moties 22M16 en 22M19 en toezeggingen’

Zaaknummer:	
Portefeuillehouder:	P. Smeulders

Resultaat van bespreking:

Aanwezig
De raadsleden/fractievolgers De Boef (GL), Eppich (VVD), Zwijnepoel (D66), Nguyen (PvdA), Meyer (AC), Groot (CDA), Verheij (PVV), Aydemir (DENK), Zijlstra (CU), Neutkens (Volt) en De Groot (PvdD). De fracties van FvD, AOP en de SP waren niet aanwezig.

Bespreking
De avond stond in teken van een rondetafelgesprek. Die is gestart met een ronde van inspraak door bewoners van veld 4 en 2 en de huurdersvereniging woonwagenbewoners. Na de inspraak hebben raadsleden en fractievolgers vragen gesteld, die vervolgens zijn beantwoord.

Conclusie
De voorzitter heeft aan het einde van de beraadslaging geconcludeerd dat de informatieve fase van de behandeling is afgerond. De behandeling kan worden doorgeleid naar de meningsvormende 1 fase.

De raadsadviseur,

W. Lammers

De voorzitter,

H. Eliens

BEHANDELRESULTAAT

Ontsluiting veld 1 Schuytgraaf,
M1 - 21-09-2022

Raadsvoorstellen ‘Verkeersontsluiting veld 1 Schuytgraaf en afdoen moties 22M16 en 22M19 en toezeggingen’

Zaaknummer:	
Portefeuillehouder:	P. Smeulders

Resultaat van bespreking:

Aanwezig
De raadsleden/fractievolgers De Boef (GL), Eppich (VVD), Brandts (D66), Nguyen (PvdA), Meyer (AC), Groot (CDA), Aydemir (DENK), Zijlstra (CU), Luurssen (FvD) Snelting (Volt) en De Groot (PvdD). De fracties van AOP, PVV en de SP waren niet aanwezig.

Bespreking
De eerste termijn aan de zijde van de raad in de M1 is afgerond, de eerste termijn aan de zijde van het college vrijwel in zijn geheel. Uiteindelijk hebben nog een aantal partijen geen antwoord gekregen op de gestelde vragen in de eerste termijn. Er is geen start gemaakt met de tweede termijn.

Toezegging(en)
- Wethouder Smeulders zegt toe de technische vraag van de VVD over de aanname van het verkeer van veld 3 dat via veld 2 komt te rijden voor de volgende behandeling schriftelijk te beantwoorden.

Conclusie
De voorzitter heeft aan het einde van de beraadslaging geconcludeerd dat de behandeling M1 behandeling nog niet is afgerond. De behandeling kan worden voortgezet met het afronden van de eerste termijn aan de zijde van het college. Daarna is een tweede termijn gewenst.

De raadsadviseur,

W. Lammers

De voorzitter,

C. Prinsen

Memo

Datum : 30 september 2022

Aan : De gemeenteraad

Van : Paul Smeulders

Betreft : Toezegging wethouder Smeulders technische vraag Raadsvoorstel Verkeersontsluiting veld 1 Schuytgraaf

---

Geachte raadsleden,

Met deze memo geven wij uitvoering aan de toezegging tijdens de Politieke Avond van 21 september 2022 bij de behandeling van het raadsvoorstel Verkeersontsluiting veld 1 Schuytgraaf.

1. Wethouder Smeulders zegt toe de technische vraag van de VVD over de aanname van het verkeer van veld 3 dat via veld 2 komt te rijden voor de volgende behandeling schriftelijk te beantwoorden.

In onderstaande tabel is een berekening gemaakt van de benutting van de capaciteit van de Vakwerkbrug bij verschillende verhoudingen van rijroutes van bewoners veld 3.

Rijroute bewoners veld 3 noord		**Benutting capaciteit Vakwerkbrug in veld 2**
% via veld 2 (Vakwerkbrug)	*% via veld 3 Zuid (Ringdijk)*	
25%	75%	80% benut
50%	50%	87% benut
61%	49%	90% benut
75%	25%	94% benut
90%	10%	98% benut
98%	2%	100% benut

Toelichting
Voor bewoners van veld 3 noord zijn er twee routes om in of uit hun wijk te rijden:
1. via de Vakwerkburg in veld 2
2. via veld 3 Zuid.

Als meer dan 90% van de capaciteit van een weg benut wordt – in dit geval de Vakwerkbrug – is er sprake van een doorstromingsprobleem. Dit is volgens de tabel het geval wanneer 61% (of meer) van de bewoners van veld 3 noord ervoor kiest om via veld 2 naar de Minervasingel te rijden. Wanneer de benutting toeneemt, neemt vanzelfsprekend ook de wachttijd toe: bewoners zullen dan langer moeten wachten om via de Vakwerkbrug in veld 2 de Minervasingel op te draaien.

Uw raad vroeg tevens hoe realistisch de berekeningen van het aantal vervoersbewegingen is gezien het gegeven dat veld 1 en veld 3 noord nog niet bebouwd is, en wat de foutmarge is. In de totale berekening van de verkeersstromen, op basis van het verkeersmodel, zitten een veelvoud aan variabelen en wetenschappelijk onderbouwde verwachtingen die leiden tot de berekende verkeersstromen. Feitelijk meten is simpelweg onmogelijk omdat de velden 1 en 3 noord nog ontwikkeld moeten worden en ook

veld 2 nog niet volledig gerealiseerd is. Ook dan kan de situatie van vandaag, morgen of overmorgen anders zijn als gevolg van ontwikkelingen in het autogebruik. In de praktijk is het te verwachten dat de benutting van de capaciteit van de Vakwerkbrug in 2030 af zal wijken van het berekende cijfer 87%. Zoals in het mobiliteitsonderzoek ook staat beschreven, zit de met dit percentage aan zijn grens. Door deze technische vraag wordt duidelijk hoe dicht we op deze grens zitten.

Alles overziend zitten we op een kantelpunt. De verkeerssituatie in veld 2 kan in de praktijk zowel positief als negatief uitvallen. In de huidige verwachte situatie kan er bij drukke dagen (bijvoorbeeld bij regen) sprake zijn van doorstromingsproblemen tijdens ochtend- en avondspits. Wanneer de prognoses positief uitvallen zal dat niet aan de orde zijn. Wanneer de prognoses negatief uitvallen, treden de doorstromingsproblemen sneller op en komen deze vaker voor. Het is dus de vraag of er, met de huidige inzichten, een toekomstbestendige verkeerssituatie ontstaat in veld 2. Een eigen ontsluiting van veld 1 op de Minervasingel zal een positieve impact hebben op de verkeerssituatie in veld 2.

Binnen deze onzekerheden zal, met de kennis van nu, een besluit genomen moeten worden.

BEHANDELRESULTAAT

Ontsluiting veld 1 Schuytgraaf,
Vervolg M1 - 05-10-2022

Raadsvoorstellen ‘Verkeersontsluiting veld 1 Schuytgraaf en afdoen moties 22M16 en 22M19 en toezeggingen’

Zaaknummer:	
Portefeuillehouder:	P. Smeulders

Resultaat van bespreking:

Aanwezig
De raadsleden/fractievolgers De Boef (GL), Eppich (VVD), Brandts (D66), Visser (PvdA), Meyer (AC), Groot (CDA), Aydemir (DENK), Zijlstra (CU), Luurssen (FvD) Snelting (Volt), Kennedy (AOP) en De Groot (PvdD). De fracties van PVV en de SP waren niet aanwezig.

Bespreking
De bespreking is gestart met een mededeling van de wethouder over het uitzetten van aanvullend onderzoek. Vervolgens is gestart met de tweede termijn aan de zijde van de raad. Daarin zijn door de raadsleden vragen gesteld, die beantwoord zijn in de tweede termijn van het college.

Toezegging(en)
- Wethouder Smeulders zegt toe binnen zes weken een extern bureau onderzoek te laten doen naar de aannames van het mobiliteitsonderzoek, de verkeersveiligheid van de velden 1, 2 en 3 en of er andere slimme oplossingen mogelijk zijn. Ook wordt in dit onderzoek gekeken naar de overschrijvingen van 6000 voertuigbewegingen en de voertuigbewegingen in de andere varianten.
- Wethouder Smeulders zegt toe een planschadeonderzoek uit te laten voeren.
- Wethouder Smeulders zegt toe de onderzoeksvraag te delen met de raad en op de website van Schuytgraaf te plaatsen.
- Wethouder Smeulders zegt toe binnen zes weken een analyse te sturen van mogelijke groencompensatie indien gekozen wordt voor de alternatieve ontsluiting via veld 1.
- Wethouder Smeulders zegt toe in de tussenliggende periode bewoners over het onderzoek te informeren en het gesprek aan te gaan met de woonwagenbewoners en de bewoners van veld 4 over alternatieve ontsluitingsmogelijkheden.

Conclusie
De voorzitter heeft geconcludeerd dat de M1 nog niet is afgerond, in afwachting op de toegezegde onderzoeken. Het voorstel is derhalve nog niet doorgeleid naar de M2 of besluitvorming. Aan de agendacommissie zal een nieuw voorstel voor vervolgbehandeling worden voorgelegd.

De raadsadviseur,

W. Lammers

De voorzitter,

M. Loor

GEMEENTE Arnhem

Aan de gemeenteraad

Datum : 15 november 2022
Zaaknummer : 686211
Contactpersoon : Tim Nijs
Telefoonnummer : 06 31 11 48 56

Onderwerp: Toezeggingen t.a.v. raadsvoorstel Verkeersontsluiting veld 1 Schuytgraaf

Geachte raadsleden,

Tijdens de behandeling van het raadsvoorstel Verkeersontsluiting veld 1 Schuytgraaf hebben we een aantal toezeggingen gedaan. In deze raadsbrief en de bijbehorende bijlagen informeren wij u over de manier waarop wij invulling hebben gegeven aan de volgende toezeggingen:

- *Wethouder Smeulders zegt toe binnen zes weken een extern bureau onderzoek te laten doen naar de aannames van het mobiliteitsonderzoek, de verkeersveiligheid van de velden 1, 2 en 3 en of er andere slimme oplossingen mogelijk zijn. Ook wordt in dit onderzoek gekeken naar de overschrijvingen van 6000 voertuigbewegingen en de voertuigbewegingen in de andere varianten (ID 1190).*

- *Wethouder Smeulders zegt toe een planschadeonderzoek uit te laten voeren (ID 1191).*

- *Wethouder Smeulders zegt toe binnen zes weken een analyse te sturen van mogelijke groencompensatie indien gekozen wordt voor de alternatieve ontsluiting via veld 1 (ID 1193).*

- *Wethouder Smeulders zegt toe in de tussenliggende periode bewoners over het onderzoek te informeren en het gesprek aan te gaan met de woonwagenbewoners en de bewoners van veld 4 over alternatieve ontsluitingsmogelijkheden (ID 1194).*

Mobiliteitsonderzoek (1190)
We hebben een extern bureau gevraagd het mobiliteitsonderzoek dat door de gemeente was uitgevoerd, tegen het licht te houden. Het onderzoek richtte zich op de aannames van het mobiliteitsonderzoek, de verkeersveiligheid van de velden 1, 2 en 3 en mogelijke andere slimme oplossingen.

Ten eerste hebben we alle aannames laten narekenen. Uit dit externe onderzoek blijkt dat er meer dan genoeg ruimte is op de Vakwerkbrug Waar het gemeentelijk onderzoek uit gaat van een gebruik van 87% op de Vakwerkbrug, komt het externe bureau op 85% gebruik. Dit percentage valt binnen de wenselijke intensiteitsgrenzen. Dit is in beeld gebracht in bijlage 1 bij het onderzoek van het externe bureau.

Het bureau concludeert dat de basisvariant verkeerstechnisch past en bovendien toekomstbestendig is.. Verkeerstechnisch is er geen aanleiding om andere oplossingen voor de ontsluiting uit te werken. De toekomstige ontwikkeling van het autogebruik laat voor deze velden geen significante wijziging zien.

Tijdens het gesprek met bewoners van veld 4 werden we erop gewezen dat we in ons eigen mobiliteitsonderzoek ten onrechte 66 appartementen in veld 2 Zuid hebben meegenomen. Deze woningen ontsluiten direct op de Minervasingel en maken daardoor geen gebruik van de Vakwerkbrug. Het externe bureau heeft dit vervolgens verwerkt in de berekeningen in bijgevoegd rapport. Het gebruik van de Vakwerkbrug zonder deze woningen komt uit op 78%, wat nog gunstiger is en bovendien valt binnen de wenselijke intensiteitsgrenzen.

Indien u dat wenst, kan bureau Goudappel een nadere toelichting geven op de resultaten van het onderzoek door middel van een technische briefing.

Planschadeonderzoek (1191)
In de bijlage treft u de uitgevoerde *analyse planologisch nadeel* aan. Indien we zouden kiezen voor een alternatieve ontsluiting van veld 1 zou er sprake zijn van zogeheten indirecte planschade. Dat is planschade als gevolg van een wijziging op een nabij gelegen perceel. Bij indirecte planschade dient op de eventuele waardevermindering het normaal maatschappelijk risico in mindering te worden gebracht. Alleen als de waardevermindering het normaal maatschappelijk risico overstijgt, bestaan er mogelijkheden om aanspraak te maken op tegemoetkoming in planschade.

Rekening houdend met de plaatselijke omstandigheden en de planologische mogelijkheden zoals omschreven bij de huidige planologie, zal voor een klein aantal woningen het waardenniveau dalen na de omschreven planologische verandering (een eigen ontsluiting voor veld 1). Wanneer er rekening gehouden wordt met een normaal maatschappelijk risico van 2% is er op basis van de uitgevoerde analyse sprake van een waardedaling die omschreven wordt als nihil.

Groencompensatie (1193)
Zoals in het gemeentelijke mobiliteitsonderzoek is beschreven (p. 18) gaat de extra verharding voor de alternatieve ontsluiting (optie 4a) ten koste van circa 750m2 groen in 'de punt' met bestemming Landschap/Park. Bij realisatie van veld 1 conform het Ruimtelijk Raamwerk worden in het veld zelf al zoveel vierkante meters omgezet van de bestemming Wonen naar de bestemming Landschap/park dat voor de alternatieve ontsluiting geen compensatie nodig is.

Bewoners (1194)
Bewoners van Schuytgraaf zijn op 12 oktober geïnformeerd over het aanvullend mobiliteitsonderzoek via de website van Schuytgraaf met daarbij een link naar de onderzoeksvragen zoals die op 5 oktober zijn geformuleerd. Vervolgens zijn wij op 7 november in gesprek gegaan met de huurdersvereniging van woonwagenbewoners over de mogelijke impact van de alternatieve ontsluiting op de locatie van de woonwagens. Op 8 november hebben we een gesprek gehad met vier bewoners van veld 4 over de alternatieve ontsluitingsmogelijkheden. De verslagen van deze gesprekken zijn bijgevoegd.

De woonwagenbewoners geven aan een voorkeur te hebben voor de oorspronkelijke variant, namelijk zo zuidelijk mogelijk in veld 2. Omdat deze locatie op de plek ligt van de bouwweg, is het helaas alleen mogelijk om deze locatie als laatste in veld 1 te bouwen. Via een dergelijke bouwweg scheiden we namelijk het bouwverkeer van het bewonersverkeer, zodat bewoners veilig door de buurt kunnen rijden en het gevoel hebben dat hun wijk "af" is. Voor de door de woonwagenbewoners gewenste ontmoetingsruimte is in veld 1 geen ruimte en bovendien hebben we er geen budget voor.

De bewoners van veld 4 Horstenhoogte gaven aan te begrijpen dat plannen kunnen veranderen omdat de maatschappij verandert en dat er dus meer woningen in veld 1 komen omdat de vraag naar woningen in Arnhem zo groot is. Indien de veiligheid in het geding is, dan menen zij dat er nieuwe keuzes gemaakt moeten worden, maar ze wijzen erop dat het volgens het onderzoek alleen om overlast gaat. Zij vragen zich af waarom je de overlast voor de ene bewoner weg zou nemen als die ten koste gaat van een ander.

Conclusie
Met deze raadsbrief en bijbehorende bijlagen hebben wij invulling gegeven aan de toezeggingen gedaan tijdens de politieke avond van 5 oktober. Wij nemen de conclusies van het externe bureau over en stellen voor om vast te houden aan de basisvariant, waarbij veld 1 via veld 2 ontsloten wordt.

In het onderzoek van het externe bureau worden maatregelen voorgesteld om de verkeerssituatie in veld 2 te verbeteren. Bijvoorbeeld door het stimuleren van het gebruik van de OV en fiets. Specifiek voor fietsers wordt een extra doorsteek van veld 2 naar het vrij liggend fietspad aan de Minervasingel voorgesteld ten hoogte van de Draaibrug. Ook wordt voorgesteld om extra snelheidsremmers op de hefbrug te realiseren. Deze aanbevelingen nemen wij over en zullen wij dan ook uitvoeren in combinatie met de basisvariant.

Tijdens de aanleg van drempels op de Vakwerkbrug is gebleken dat deze door de aannemer te laag zijn aangelegd. Dit zal uiteraard binnenkort worden hersteld.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

J.H. de Baas A. Marcouch

Bijlagen:
1. Analyse planologisch nadeel, SAOZ, 25 oktober 2022
2. Verslag gesprek met huurdersvereniging, 7 november 2022
3. Verslag gesprek met bewoners Horstenhoogte, 8 november 2022
4. Mobiliteitsonderzoek, Goudappel, 11 november 2022

SAOZ
ADVISEUR IN ONROERENDE ZAKEN

ANALYSE PLANOLOGISCH NADEEL

met betrekking tot een alternatieve ontsluiting van ontwikkelveld 1, Schuytgraaf Arnhem

opdracht	20220647
status	definitief
datum	25 oktober 2022
adviseur	E. Hoopman RT RM

STICHTING ADVIESBUREAU ONROERENDE ZAKEN
POSTBUS 29196 • 3001 GD ROTTERDAM • BEZOEKADRES KRUISPLEIN 484 • ROTTERDAM
T 010 – 469 3899 • INFO@SAOZ.NL • WWW.SAOZ.NL • IBAN NL21INGB0000508019 • BTW NL002767661B01 • KVK 41126679

SAOZ
ADVISEUR IN ONROERENDE ZAKEN

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 3
1.1 Opdracht 3
1.2 Gesprek 6
1.3 Gebruikte stukken en geraadpleegde bronnen 6
1.4 Van concept naar definitief 7

2 WETGEVING EN JURISPRUDENTIE 8
2.1 Wet ruimtelijke ordening 8
2.2 Actualiteiten rechtspraak 9

3 PLANGEBIED 10

4 HUIDIGE PLANOLOGIE 12

5 NIEUWE PLANOLOGIE 15

6 PLANOLOGISCHE VERGELIJKING EN INVLOEDSSFEER 16
6.1 Selectie van relevante aspecten 16
6.2 Kwalificatie van de relevante en nader te beoordelen aspecten 21
6.3 Invloedssfeer 22

7 OVERWEGINGEN NORMAAL MAATSCHAPPELIJK RISICO 23

8 ANDERSZINS VERZEKERD 25

9 OVERWEGINGEN ACTIEVE RISICOAANVAARDING 26

10 OVERWEGINGEN TAXATIES 27
10.1 Definitie waardebegrip 27
10.2 Peildatum 28
10.3 De manier waarop het planologisch nadeel wordt ingeschat 28
10.4 Geldigheid en geldigheidsduur 28
10.5 Geraadpleegde bronnen voor het bepalen van het waardeniveau 29

11 BEOORDELING CLUSTERS 31

12 CONCLUSIE 39

1 INLEIDING

1.1 Opdracht

De gemeente Arnhem heeft de SAOZ te Rotterdam op 13 oktober 2022, opdracht gegeven om een analyse op te stellen met betrekking tot het “project” alternatieve ontsluiting ontwikkelveld 1 Schuytgraaf.

Opdrachtgever

Gemeente Arnhem, vertegenwoordigd door mevrouw S. Maessen.

Opdrachtnemer

De stichting Adviesbureau Onroerende Zaken gevestigd te Rotterdam aan het Kruisplein 484. SAOZ is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41126679.

Doel van het advies

De gemeente Arnhem wenst inzicht in het planologisch nadeel dat mogelijk ontstaat als gevolg van het voornemen om ontwikkelveld 1 van plan Schuytgraaf op een alternatieve wijze te ontsluiten.

Om dit inzichtelijk te maken is verzocht om een analyse conform de werkwijze van een risicoanalyse planschade waarbij de vergelijking bestaat uit:

- enerzijds de waarde van omliggende objecten rekening houdend met een maximaal nadelige invulling conform de bestemmingsplanregels en algemene en specifieke uitwerkingsregels van bestemmingsplan “Schuytgraaf, veegplan 2017” waarbij de ontsluiting is geregeld via de oostzijde (over de gronden van ontwikkelveld 2) en anderzijds rekening houdend (fictie huidige planologie);
- anderzijds de waarde van omliggende objecten rekening houdend met een maximaal nadelige invulling conform de algemene en specifieke uitwerkingsregels van bestemmingsplan “Schuytgraaf, veegplan 2017” waarbij de ontsluiting is geregeld via de zuidzijde direct op de Minervasingel (conform de alternatieve ontsluitingsweg 4a zoals beschreven in het “Mobiliteitsonderzoek Minervasingel & Velden 1-2 Schuytgraaf” p. 17 e.v.).

Met andere mogelijke afwijkingen van de algemene en specifieke uitwerkingsregels wordt

geen rekening gehouden.

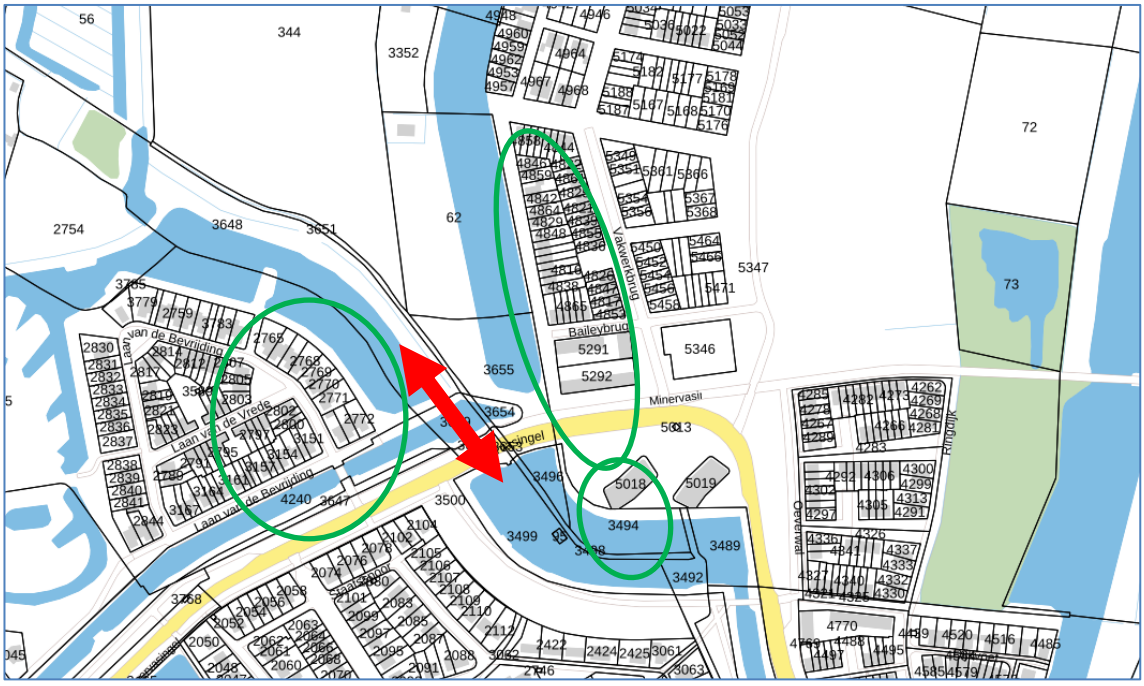
De adviesvraag richt zich enkel op de objecten binnen de ontwikkelvelden 2 en 4 (nabij de beoogde ontsluiting over het water via de Minervasingel).

Opdrachtgever is ermee bekend dat conform “vaste rechtspraak” uit te werken bestemmingen zonder bouwmogelijkheden bij de planologische vergelijking buiten beschouwing worden gelaten. Deze rapportage betreft derhalve een “theoretische benadering”. Bij een formele planschadebeoordeling conform de huidige wet- en regelgeving zijn andere criteria van belang.

Gelet op de aard van de ontwikkeling dient het advies zich te richten op de effecten voor de onroerende zaken gelegen in de omgeving van het plangebied.

Onderwerp van het advies

De juridische beoordeling en de waardering hebben betrekking op het plangebied zoals weergegeven op onderstaande afbeelding en de om dat plangebied heen gelegen woonobjecten van derden waarbij wij ons concentreren op de objecten binnen de groene omlijning.

Figuur 1 Afbeelding met locatie alternatieve ontsluiting (rode pijl) en afbakening reikwijdte onderzoek

Het eventuele planologisch nadeel voor woningen waarderen wij globaal en indicatief per cluster.

Bijzondere uitgangspunten

Op basis van de ten behoeve van deze offerte ontvangen informatie, zijn de volgende bijzondere uitgangspunten van toepassing:

- De opdracht betreft de beoordeling van de gevolgen van het wijzigen van de bestemming;
- We gaan uit van de van opdrachtgever ontvangen gegevens en gestelde uitgangpunten;
- We waarderen het mogelijke planologische nadeel als gevolg van de gegeven planologische verandering op de peildatum.

Gegeven de aard van de opdracht dienen wij geen contact op te nemen met de eigenaren en/of gebruikers van de te beoordelen onroerende zaken. Hierdoor is een opname vanaf het terrein of een inpandige inspectie niet mogelijk. Wij inspecteren de onroerende zaken globaal en voor zover mogelijk vanaf de openbare weg en maken ook gebruik van diverse digitale bronnen

Afbakening van het gebruik / specifiek overeengekomen werkzaamheden

De werkzaamheden van de deskundige bestaan onder andere uit een schatting van de waarde van vastgoed. Dit is geen Professionele Taxatiedienst (PTD) conform de definities van de NRVT. Het advies is alleen bedoeld voor intern gebruik door de opdrachtgever en het gebruik van het advies is beperkt tot de contactpersonen met wie wij contact hebben gehad (en natuurlijk hun directe collega's) en het advies wordt niet verstrekt aan of gedeeld met derden. Het advies betreft onze reflectie op de door de opdrachtgever gestelde vragen, het is geen schadestaat waarin de omvang van een vergoeding zou worden vastgesteld, het kan ook niet worden beschouwd als een beoordeling van een verzoek om tegemoetkoming in planschade, het mag niet worden gebruikt buiten de context van het advies, het kan niet worden gebruikt voor doelen waarvoor het niet is bestemd, het mag niet worden gebruikt ten behoeve van jaarverslaglegging en kredietverlening. Als het advies wordt uitgebracht door een Register-Taxateur, dan blijft hij natuurlijk onverkort gehouden aan de fundamentele beginselen: professioneel gedrag, vakbekwaamheid, integriteit, objectiviteit, onafhankelijkheid, zorgvuldigheid, transparantie en vertrouwelijkheid.

1.2 Gesprek

Het dossier is op 17 oktober 2022 besproken. Opdrachtgever werd daarbij vertegenwoordigd door mevrouw S. Maessen. SAOZ werd vertegenwoordigd door haar deskundige de heer E. Hoopman RT RM. Daarbij kwamen de volgende onderwerpen aan de orde:

- De strekking van de opdracht;
- Uit te werken bestemmingen en planschade;
- Risicoaanvaarding en planschade;
- De uitgangspunten van het onderzoek. Er is verzocht om af te wijken van de initiële opdracht. Eén en ander zoals in paragraaf 1.1 benoemd (doel van de opdracht). Het betreft derhalve een “theoretische benadering”.

Opdrachtgever is erop gewezen dat de gekozen formulering van de adviesvraag afwijkt van een reguliere planschadebeoordeling/risicoanalyse planschade. Dit komt omdat de “huidige planologie” op een andere wijze bepaald wordt waarbij conform “vaste rechtspraak” uit te werken bestemmingen zonder bouwmogelijkheden bij de planologische vergelijking buiten beschouwing worden gelaten (bij indirecte planschade). Deze rapportage betreft derhalve een “theoretische benadering”.

1.3 Gebruikte stukken en geraadpleegde bronnen

Bij het opstellen van deze risicoanalyse planschade hebben wij de volgende stukken gebruikt:

- Relevante delen van het huidige bestemmingsplan;
- Nadere omschrijving van de adviesvraag en uitgangpunten;
- Omschrijving beoogde ontsluiting*.

Door ons zijn ook de volgende bronnen geraadpleegd:

- Dienst voor het kadaster en de Openbare Registers;
- Google Maps;
- Provadie (referenties verkoop woningen);
- Website Ruimtelijkeplannen.nl;
- Reguliere verkoopsites zoals www.funda.nl.

1.4 Van concept naar definitief

Het conceptrapport is op 25 oktober 2022 aan opdrachtgever gemaild. Opdrachtgever heeft dezelfde dag gereageerd. Inhoudelijk heeft opdrachtgever geen opmerkingen over het concept en heeft opdrachtgever verzocht om een definitieve rapportage.

2 WETGEVING EN JURISPRUDENTIE

De kern voor de beoordeling wordt gevormd door de planologische vergelijking.

Deze bestaat uit de vergelijking tussen het huidige planologische regime (met aannames/veronderstelde uitgangspunten) en het nieuwe planologische regime.

Conform de adviesvraag wordt afgeweken van wettelijke werkwijze- de Wet ruimtelijke ordening- en de rechtspraak over planschade. Volledigheidshalve geven wij hierna de gebruikelijke wettelijke kaders weer.

2.1 Wet ruimtelijke ordening

De mogelijkheid om in aanmerking te komen voor een tegemoetkoming in de planschade is vastgelegd in de Wet ruimtelijke ordening. Het onderwerp planschade is geregeld in hoofdstuk 6 (Financiële bepalingen). Artikel 6.1 is het belangrijkste artikel omdat in dat artikel alle planschade veroorzakende oorzaken worden genoemd:

a) Een bestemmingsplan, inpassingsplan of van een beheersverordening;
b) Een bepaling van een planwijziging, een planuitwerking of nadere eis;
c) Een omgevingsvergunning (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht WABO) welke in strijd is met een plan;
d) De aanhouding van een besluit omtrent het verlenen van een omgevingsvergunning;
e) Een specifieke bepaling van een provinciale verordening;
f) Een specifieke bepaling van een exploitatieplan;
g) Een bepaald koninklijk besluit.

Artikel 6.2 heeft betrekking op het normale maatschappelijke risico:
Lid 1: Binnen het normale maatschappelijke risico vallende schade blijft voor rekening van de aanvrager.

Lid 2: In ieder geval blijft voor rekening van de aanvrager:

- Van schade in de vorm van een inkomensderving, een gedeelte gelijk aan twee procent van het inkomen onmiddellijk voor het ontstaan van de schade;
- Van schade in de vorm van een vermindering van de waarde van een onroerende zaak, een gedeelte gelijk aan twee procent van de waarde van de onroerende zaak onmiddellijk voor het ontstaan van de schade, tenzij de vermindering het gevolg is

van de bestemming van de tot de onroerende zaak behorende grond of van op de onroerende zaak betrekking hebbende regels als bedoeld in artikel 3.1.

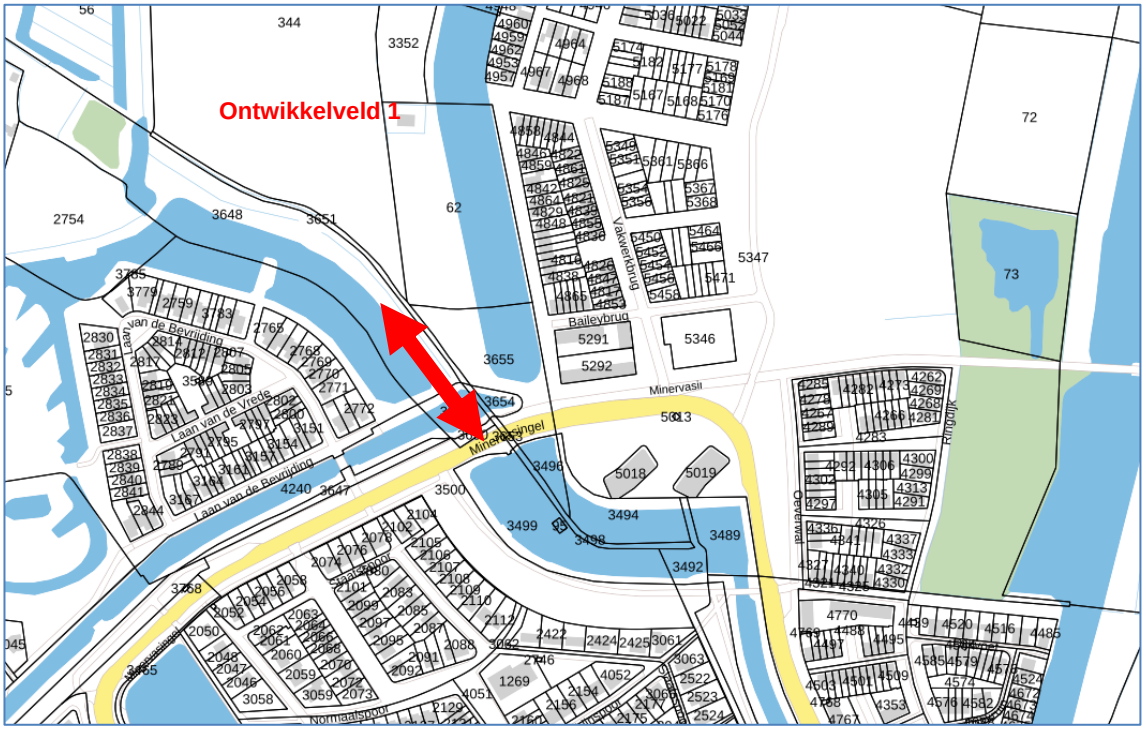
2.2 Actualiteiten rechtspraak

Aan de hand van rechterlijke uitspraken wordt de betekenis van de wetsartikelen die betrekking hebben op de tegemoetkoming in de planschade verder ingevuld. Wij houden de jurisprudentie wekelijks bij en wij leiden daaruit een juridisch kader af, waarbinnen de planologische vergelijking moet passen. De voor de risicoanalyse planschade belangrijkste criteria zijn:

- Bij de planologische vergelijking dient uit te worden gegaan van de maximale invulling van het “oude” en het nieuwe bestemmingsplan. Niet de oude en nieuwe feitelijke situaties zijn van belang, maar dat wat op grond van de planologische regimes maximaal kon/kan worden gerealiseerd (bijv. ABRvS 30 januari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:239, Helmond en ABRvS 24 april 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1350, Bergen);
- Bij indirecte planschade worden situaties die ontstaan zijn vanuit het overgangsrecht, in beginsel buiten beschouwing gelaten (bijv. ABRvS 27 januari 2016, ECLI:NL:RVS:2016:143, Utrechtse Heuvelrug);
- De schade ontstaat op het moment dat de nieuwe planologische maatregel in werking treedt (bijv. ABRvS 3 juli 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2187, Utrecht);
- Planologische nadelen kunnen (geheel of gedeeltelijk) worden gecompenseerd met planologische voordelen die voortvloeien uit hetzelfde planologische regime (bijv. ABRvS 5 december 2018, ECLI:NL:RVS:2018:3945, Achtkarspelen en ABRvS 8 mei 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1482, Capelle aan den IJssel);
- Actieve risicoaanvaarding dient te worden bepaald aan de hand van hetgeen een aanvrager ten tijde van de aankoop van zijn woning kon weten (bijv. ABRvS 20 juli 2016, ECLI:NL:RVS:2016:2048, De Wolden);
- Actieve risicoaanvaarding moet worden gebaseerd op door de overheid openbaar gemaakte beleidsinformatie (bijv. ABRvS 28 september 2016, ECLI:NL:RVS:2016:2582, Zutphen);
- Uit te werken bestemmingen met een bouwverbod worden in de regel bij de planologische vergelijking (indirecte planschade) buiten beschouwing gelaten (bijv. ABRvS 15 oktober 2014, Geldrop-Mierlo.

3 PLANGEBIED

Het plangebied en de omgeving daarvan zijn op 14 oktober 2022 vanaf de openbare weg bekeken. De deskundige van SAOZ heeft niet met derden over het project gesproken.

Figuur 2 Afbeelding met locatie alternatieve ontsluiting (rode pijl) en afbakening reikwijdte onderzoek

Het plangebied en meer specifiek de alternatieve ontsluiting wordt begrensd door andere “nieuwbouw”. Direct ten oosten en westen zijn watergangen gelegen. Ten zuiden ligt de Minervasingel.

Figuur 3 Foto over de Minervasingel richting het plangebied

Figuur 4 Foto nabij ontsluitingsweg en van de tijdelijke bouwweg

Figuur 5 Luchtfoto (met aanduiding locatie alternatieve ontsluitingsweg)

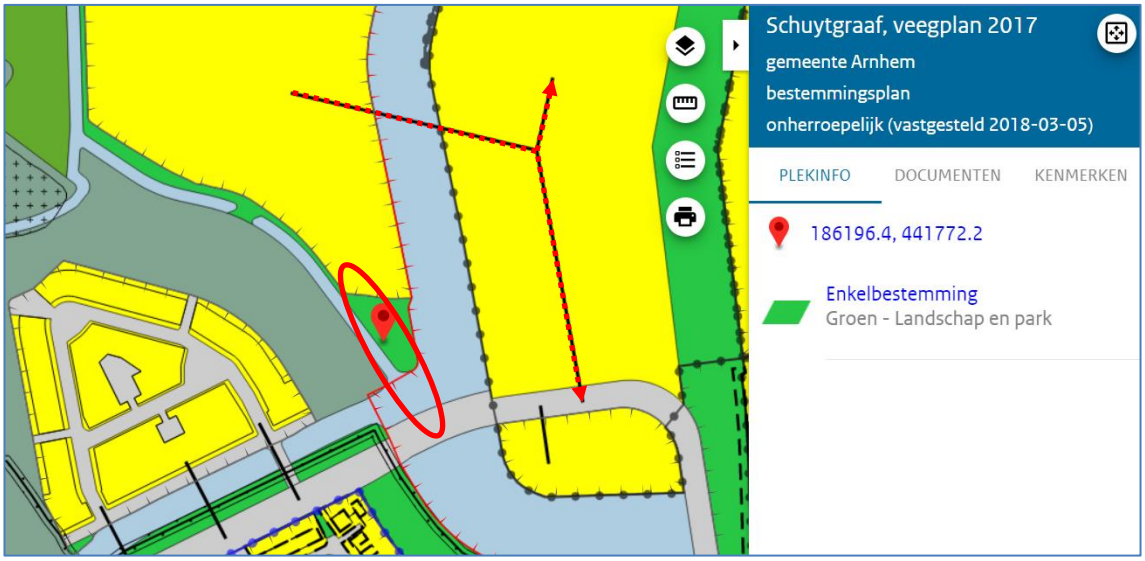
Op het moment van de opname waren ter plaatse van de beoogde ontsluiting “groen- en watervoorzieningen” aanwezig. De overige gronden lagen braak. Ook was er een (tijdelijke) bouwweg aanwezig.

4 HUIDIGE PLANOLOGIE

Het geldende bestemmingsplan vormt doorgaans de basis voor onze planologische vergelijking. Volgens de verstrekte informatie geldt ter plaatse van de beoogde ontsluiting voor het plangebied het bestemmingsplan “Schuytgraaf, Veegplan 2017”.

Volgens “vaste rechtspraak” wordt bij de planologische vergelijking (bij indirecte planschade) geen rekening gehouden gronden met een “uit te werken bestemming” als hier niet bij recht gebouwd mag worden.

In tegenstelling tot deze “vaste rechtspraak” houden wij in deze rapportage bij de planologische vergelijking wel rekening met een (veronderstelde) maximale invulling van de gronden met de bestemming “Wonen - Uit te werken” ondanks het geldende bouwverbod. Dit op uitdrukkelijk verzoek van opdrachtgever.

Figuur 6 Fragment verbeelding met zuidelijk deel van ontwikkelveld 1. De locatie van de alternatieve ontsluiting is globaal rood omlijnd.

Het plangebied heeft ter plaatse van de alternatieve ontsluiting de volgende bestemmingen:

- Groen - Landschap en park;
- Water.

Ter plaatse van de beoogde woonwijk geldt de bestemming:

- Wonen – Uit te werken.

Deze gronden hebben de gebiedsaanduiding “overige zone – veld 1”.

Maximale invulling huidige planologie

De voor de omgeving meest nadelige maximale invulling van de huidige planologie, ongeacht of het ooit tot daadwerkelijke realisatie is of zou zijn gekomen, bestaat -conform de uitgangspunten van dit rapport- ter plaatse van de gronden met de bestemming:

- “Wonen – Uit te werken” in essentie uit: een woonwijk c.a. waarbij de gronden bestemd zijn voor wonen, waaronder niet begrepen bewoning van woonwagens of woonschepen, alsmede voor een beroep aan huis, werkunits, maatschappelijke voorzieningen, (inclusief kinderdagverblijven), wegen, paden, groen- en speelvoorzieningen e.d.

Er geldt een groot aantal algemene uitwerkingsregels. Conform de specifieke uitwerkingsregels geldt ter plaatse van de aanduiding 'overige zone: veld 1' een maximum aantal te bouwen woningen van 30 woningen per hectare en bedraagt de bouwhoogte maximaal 15 meter.

De ontsluitingsweg van de woonwijk loopt via de oostzijde (zie rode pijlen op voorgaande figuur).

- “Groen - Landschap en park” uit: park- en groenvoorzieningen, waaronder recreatieve- en speel- en ontmoetingsvoorzieningen, fiets- en wandelpaden en straatmeubilair, bruggen, gemalen en parkeervoorzieningen alsmede voor “land-art bouwwerken“.

Buurtontsluitingswegen zijn hier niet toegestaan.

Ter plaatse zijn (onder meer):

- 100 m² grote gemalen toegestaan met een bouwhoogte van 5 meter
- 25 meter hoge “land-art” bouwwerken toegestaan;

alsmede diverse overige bouwwerken met een bouwhoogte van 4 meter (met dien verstande dat voor speelvoorzieningen en vlaggenmasten een hoogte van maximaal 10 meter geldt.)

- “Water” uit: waterlopen en waterpartijen, waterberging, bermen en beplanting, oevers, waterinfiltratievoorzieningen, extensieve recreatie, waaronder roeien en kanovaren en met daaraan ondergeschikt fiets-, wandel- en toegangspaden, groenvoorzieningen, nutsvoorzieningen.

Buurtontsluitingswegen zijn hier niet toegestaan.

Op deze gronden mogen uitsluitend in de gegeven bestemming passende bouwwerken worden gebouwd met een gezamenlijke oppervlakte van 150 m² en met een bouwhoogte van maximaal 3 meter.

Bruggen en duikers mogen op deze gronden worden gebouwd voor zover:

- de doorstroom- en waterbergende functie van de watergang niet wordt belemmerd;
- de mogelijkheden tot extensief medegebruik niet worden belemmerd;
- rekening gehouden wordt met de ecologische passeerbaarheid van bruggen en duikers.

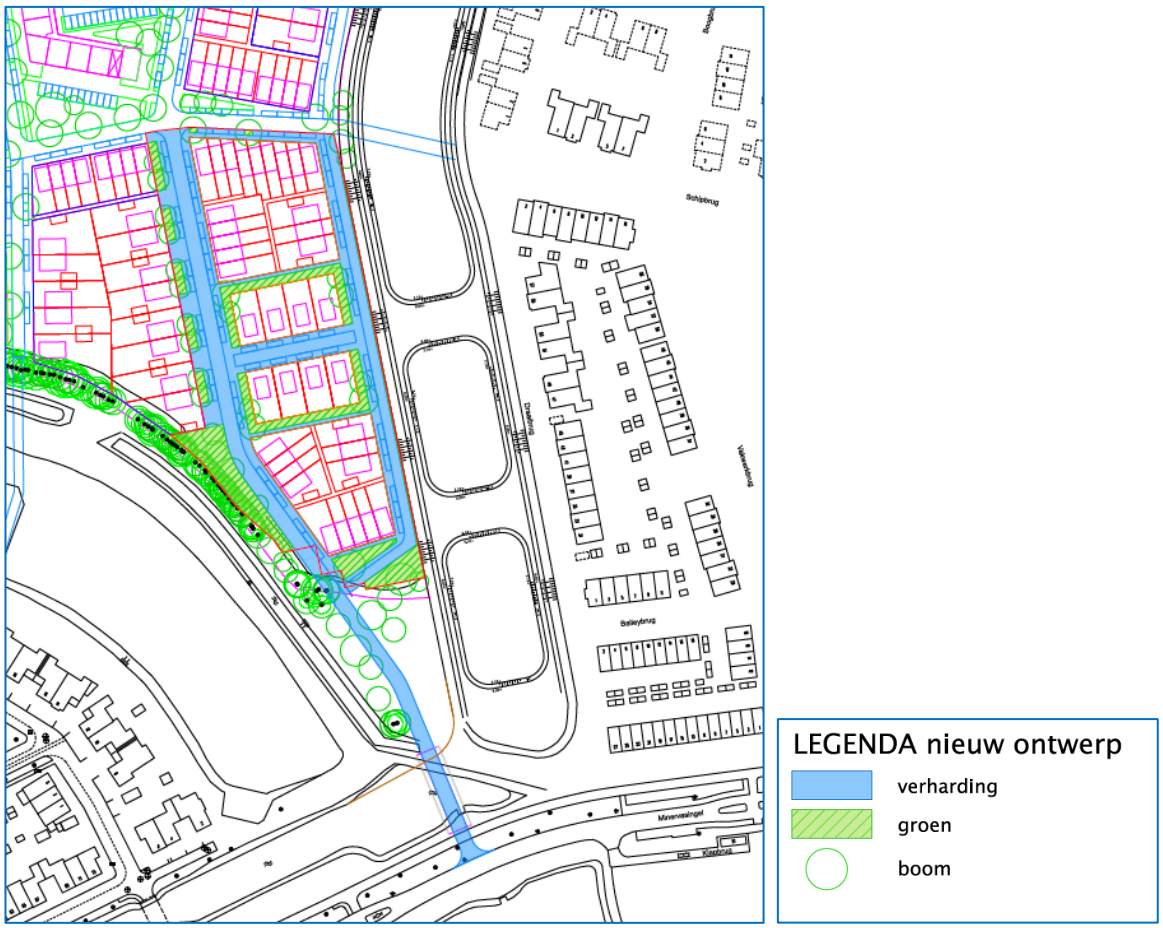
Op de gronden mogen verder gemalen met een oppervlakte van maximaal 100 m² per bouwwerk en een bouwhoogte van maximaal 5 meter worden gebouwd.

5 NIEUWE PLANOLOGIE

Op het moment dat deze risicoanalyse wordt uitgebracht, is het nieuwe planologische regime nog niet in werking getreden. De ontwikkeling zal planologisch mogelijk worden gemaakt door middel van een nieuw bestemmingsplan.

In de nieuwe planologische situatie is er sprake van een woonwijk (gelijk aan die van de huidige planologie) met een hoofdontsluiting via de zuidzijde.

Uitgangspunt van deze risicoanalyse is dat de woonwijk c.a. past binnen de algemene en specifieke uitwerkingsregels van bestemmingsplan “Schuytgraaf, veegplan 2017” met uitzondering van de locatie van de ontsluitingsweg. Met eventuele andere “afwijkingen” ten opzichte van de algemene en specifieke uitwerkingsregels houden wij in dit advies geen rekening.

Figuur 7 Zuidelijk deel van het plangebied met alternatieve ontsluiting

6 PLANOLOGISCHE VERGELIJKING EN INVLOEDSSFEER

6.1 Selectie van relevante aspecten

In deze risicoanalyse planschade beoordelen wij de mogelijk te verwachten indirecte “planschade”. Deze schade doet zich voor indien in de omgeving van objecten van derden ontwikkelingen plaatsvinden die een nadelige invloed hebben op de waarde van die objecten.

Of sprake is van een nadelige wijziging van één of meer aspecten, wordt bepaald aan de hand van een planologische vergelijking. Daarbij is niet de feitelijke verandering van belang, maar hetgeen op grond van de huidige en nieuwe planologie maximaal kan worden gerealiseerd.

<u>Strekking van het onderzoek</u>

De enige planologische wijziging waarmee wij rekening houden is de gewijzigde ontsluitingsweg (die conform de uitwerkingsregels aan de oostzijde van het plangebied (via ontwikkelveld 2) loopt en conform het alternatief via de zuidzijde loopt (direct op de Minervasingel).

Figuur 8 schematische weergave ontsluiting “huidige planologie” (rode lijn) en “beoogde planologie” (groene lijn)

Wij merken nogmaals op dat de rapportage niet ingaat op het planschaderisico zoals volgt uit de huidige wet- en regelgeving en rekening houdend met de jurisprudentie. De rapportage geeft enkel de effecten weer van de keuze om de ontsluiting via de alternatieve ontsluiting te laten verlopen waarbij rekening wordt gehouden met delen van de “planschade regelgeving”.

Hierna beoordelen wij per aspect of de voorgenomen ontwikkeling zal leiden tot een planologische verandering.

Uitzicht

Daar waar bebouwingsmogelijkheden wijzigen, kan dit gevolgen hebben voor het zicht vanuit een omliggend object: dit kan daardoor worden beperkt of juist verruimd. Niet elke wijziging hoeft echter nadelige gevolgen te hebben voor de waarde van dat object. Of sprake is van verlies van waarde bepalend uitzicht is zowel afhankelijk van de afstand als van de zichthoek gemeten vanaf een waarneempunt. Naarmate de afstand toeneemt en de zichthoek (horizontaal of verticaal) groter wordt, zal de invloed van bebouwing op het uitzicht afnemen.

In de huidige planologie is er richting de gronden van de alternatieve ontsluiting sprake van zicht op en over gronden met de bestemmingen “Groen - Landschap en park” en “Water”. Hier zijn reeds toegestaan:

- 100 m² grote gemalen toegestaan met een bouwhoogte van 5 meter (bestemming “Groen - Landschap en park”);
- 25 meter hoge “land-art” bouwwerken (bestemming “Groen - Landschap en park”);
- 5 meter hoge gemalen (bestemming “Water”);
- 3 meter hoge andere “bij de bestemming passende bouwwerken”

In de nieuwe planologie is een ontsluitingsweg met brug toegestaan. De maximale bouwhoogte van bouwwerken (zoals de brug) bedraagt 5 meter.

Het uitgangspunt van de rapportage is verder dat de bouwmogelijkheden ter plaatse van de beoogde woonwijk niet wijzigen.

Rekening houdend met het voorgaande -en mede gelet op de afstand van de te beoordelen objecten tot de beoogde ontsluitingsweg- is van een relevant planologisch nadeel qua uitzicht geen sprake.

Schaduw

Daglichttoetreding en bezonning dragen bij aan het woongenot. Worden deze aangetast, dan kan dat onder omstandigheden leiden tot een waardevermindering.

Gelet op hetgeen bij het aspect “Uitzicht” is vermeld ten aanzien van de bouwmogelijkheden is er geen sprake van een relevant toegenomen schaduwwerking vanuit het plangebied op de in deze rapportage te beoordelen objecten.

Karakter van de bestemming

Bij de beoordeling van de wijziging van het karakter van de bestemming bezien wij de gevolgen van de mutatie voor de situeringswaarde van het te beoordelen object. Daartoe behoort ook de kwaliteit van het zicht.

In de huidige is er ter plaatse van de gronden van de alternatieve ontsluiting sprake van gronden met de bestemmingen “Groen - Landschap en park” en “Water”.

Deze gronden kunnen worden aangewend ten behoeven van park- en groenvoorzieningen, waaronder recreatieve- en speel- en ontmoetingsvoorzieningen, fiets- en wandelpaden en straatmeubilair, bruggen, gemalen en parkeervoorzieningen alsmede voor “land-art bouwwerken“. Ter plaatse zijn (onder meer) 100 m² grote gemalen toegestaan met een bouwhoogte van 5 meter en 25 meter hoge “land-art” bouwwerken toegestaan (bestemming “Groen - Landschap en park”);

Verder kunnen de gronden worden aangewend ten behoeven van waterlopen en waterpartijen, waterberging, bermen en beplanting, oevers, waterinfiltratievoorzieningen, extensieve recreatie, waaronder roeien en kanovaren en met daaraan ondergeschikt fiets-, wandel- en toegangspaden, groenvoorzieningen, nutsvoorzieningen. Op deze gronden mogen uitsluitend in de gegeven bestemming passende bouwwerken worden gebouwd met een gezamenlijke oppervlakte van 150 m² en met een bouwhoogte van maximaal 3 meter. Bruggen en duikers mogen op deze gronden worden gebouwd voor zover:

- de doorstroom- en waterbergende functie van de watergang niet wordt belemmerd;
- de mogelijkheden tot extensief medegebruik niet worden belemmerd;
- rekening gehouden wordt met de ecologische passeerbaarheid van bruggen en duikers.

Op de gronden mogen verder gemalen met een oppervlakte van maximaal 100 m² per bouwwerk en een bouwhoogte van maximaal 5 meter worden gebouwd (bestemming “Water”).

In de nieuwe planologie kan het plangebied aangewend worden ten behoeve van een ontsluitingsweg weg (met brug).

Het verkeerskarakter neemt ter plaatse van deze gronden toe.

Het uitgangspunt van de rapportage is dat de aanwendings- en bouwmogelijkheden van de overige gronden (ontwikkelveld 1) in de nieuwe planologie overeenkomen met de mogelijkheden zoals beschreven in de huidige planologie.

Ervan uitgaande dat de bestemming van de aan de alternatieve ontsluitingsweg grenzende gronden niet wijzigt en rekening houdend met de afstand van de te beoordelen objecten tot het plangebied (en tot de alternatieve ontsluitingsweg) beschouwen wij de planologische wijziging als hooguit gering nadelig voor de te beoordelen objecten.

Diverse gerealiseerde woningen in ontwikkelveld 2 krijgen een verbeterde liggingswaarde. De ontsluitingsroute zoals voorzien in bestemmingsplan “Schuytgraaf, Veegplan 2017” loopt via ontwikkelveld 2 en komt door de nieuwe planologie te vervallen.

Privacy

Met name wanneer in de nieuwe planologische situatie meer mensen aanwezig kunnen zijn dan voorheen en/of wanneer sprake is van meer permanent menselijk verblijf, kunnen omwonenden dat als een beperking van hun persoonlijke levenssfeer ervaren. Óf en de mate waarin er een inbreuk op de privacy kan ontstaan, wordt in belangrijke mate bepaald door de mate waarin waarnemer en waargenomene elkaar kunnen zien en/of elkaar kunnen horen. Daarbij spelen de onderlinge afstand en eventuele mogelijkheden van tussenliggende bestemmingen een belangrijke rol.

Gelet op de afstand van de te beoordelen objecten tot de beoogde ontsluitingsweg- is van een relevant planologisch nadeel qua privacy geen sprake.

Hinder (waaronder hinder van verkeer)

Het mogelijk maken van voorheen niet toegestane gebruiksfuncties met de daaraan inherente vormen van overlast zoals geluid, geur, licht, stof en trilling kan leiden tot een toename van hinder voor de nabije omgeving. Hetzelfde geldt voor het toelaten van een intensivering van een al bestaande functie. Bij de beoordeling hiervan mag echter volgens de jurisprudentie alleen worden uitgegaan van ruimtelijk relevante gevolgen van de planologie en moet voorts uitgegaan worden van normaal gebruik. Misdragingen als burenoverlast, hangjongeren, het niet naleven van milieuregels en dergelijke gelden als normafwijkend en eventueel nadeel daarvan kan niet leiden tot planschade.

Aan verkeer gerelateerde vormen van hinder, waaronder ook de wijze van ontsluiting en de manier waarop in de parkeerbehoefte wordt voorzien, kunnen leiden tot een vermindering van het woongenot. Omstandigheden als het aantal verkeersbewegingen, het soort verkeer en de afstand zijn daarbij uiteraard mede van belang.

Het aantal verkeersbewegingen neemt ter plaatse van de alternatieve ontsluitingsweg duidelijk toe. Dit kan leiden tot extra geluid op de gevels (en in de tuinen en woningen) van omwonenden en aan een toename van aan verkeer gerelateerde vormen van hinder. Er is geen geluidsrapport/akoestisch onderzoek beschikbaar. Wij verwachten dat van een relevante toename van geluid in de tuinen en op de gevels van de te beoordelen objecten beperkt of niet aan de orde zal zijn. Wij verwachten dit vanwege:

- de afstand van de objecten tot de alternatieve ontsluitingsweg;
- het geluid van het bestaande verkeer op de Minervasingel en / of van andere nabijgelegen wegen waarmee met al in de huidige planologie rekening moet houden;
- het verkeer binnen het woongebied van ontwikkelveld 1 waarmee in de huidige planologie rekening moet worden houden.

De beoogde planologische wijziging heeft geen effect op de parkeerdruk.

Meerdere gerealiseerde woningen in ontwikkelveld 2 ondervinden een afname van aan verkeer gerelateerde vormen van hinder. De ontsluitingsroute zoals voorzien in bestemmingsplan “Schuytgraaf, Veegplan 2017” loopt via ontwikkelveld 2 en komt door de nieuwe planologie te vervallen.

Voor enkele woningen sluiten wij een gering planologisch nadeel niet geheel uit. Indien uit nader akoestisch onderzoek blijkt dat de toename van geluid in ruime mate toeneemt is het planschaderisico groter dan vermeld.

6.2 Kwalificatie van de relevante en nader te beoordelen aspecten

De voor de omgeving gunstige ruimtelijke effecten bestaan uit:

+ verbeterde liggingswaarde*;
+ afname van aan verkeer gerelateerde vormen van hinder*.

De voor de omgeving nadelige ruimtelijke effecten bestaan uit:

- afname van de situeringswaarde*;
- toename van aan verkeer gerelateerde vormen van hinder*.

* Afhankelijk van de ligging

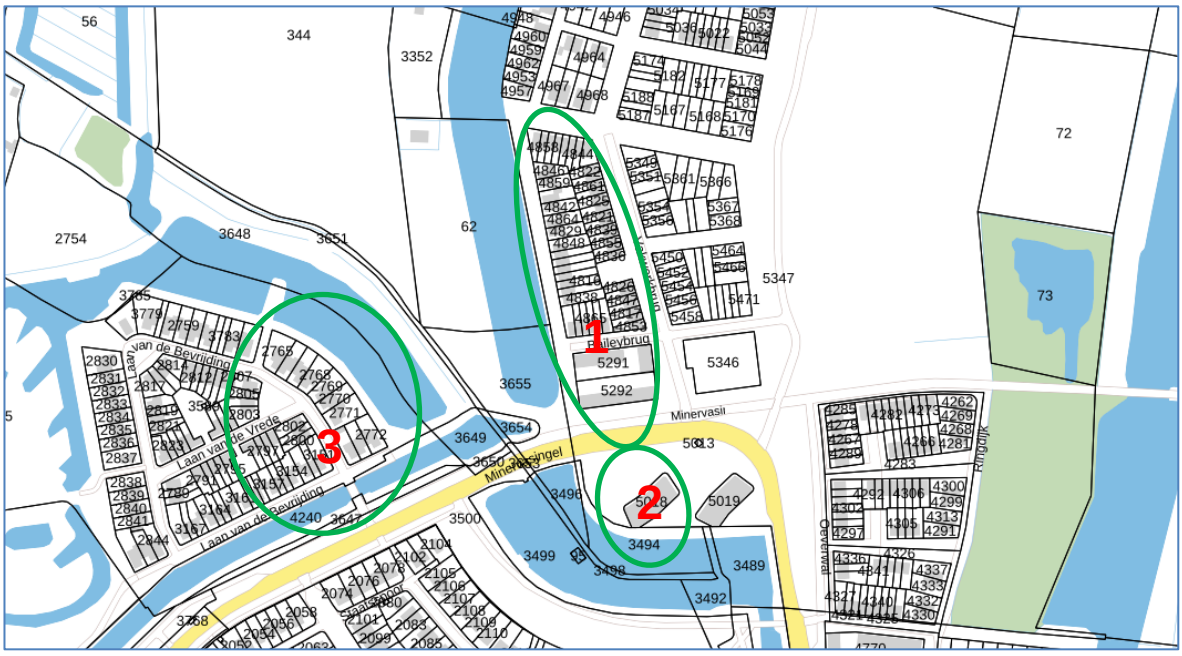
Gunstige en nadelige effecten veroorzaakt door dezelfde planologische mutatie kunnen na weging met elkaar worden gesaldeerd.

In deze zaak hebben de te onderscheiden delen van de ontwikkeling verschillende effecten op de omgeving. Afhankelijk van de ligging ten opzichte van het plangebied en het soort vastgoed, kan per saldo een nadelig of gunstig effect ontstaan. Bij de clusters maken wij, bezien vanuit de te beïnvloeden objecten een concrete beoordeling.

6.3 Invloedssfeer

Bij de behandeling van een aanvraag om tegemoetkoming in de planschade, is het van belang om na te gaan of de aanvrager is te beschouwen als gerechtigde. In essentie betekent dit dat men ten tijde van het in werking treden van de nieuwe planologie eigenaar moet zijn van de getroffen onroerende zaak. In deze risicoanalyse beperken wij ons tot het beoordelen van de onroerende zaken die een wezenlijke relatie hebben met het plangebied. Conform de opdracht concentreren wij ons op de navolgende objecten:

Cluster	Adres	
1	Schipbrug	2 t/m 16
	Draaibrug	1 t/m 27
		31 t/m 57
	Baileybrug	1 t/m 11
		2 t/m 18
2	Klapbrug	3 t/m 67
3	Laan van de Bevrijding	1 t/m 5
		2 t/m 22
		61 t/m 73
	Laan van de Vrede	1 t/m 7
		2 t/m 8

Figuur 9 Ligging clusters

7 OVERWEGINGEN NORMAAL MAATSCHAPPELIJK RISICO

Algemeen (reguliere planschade)

Bij indirecte planschade dient op de eventuele waardevermindering het normaal maatschappelijk risico in mindering te worden gebracht. Alleen indien en voor zover de in aanmerking te nemen waardevermindering het normaal maatschappelijk risico overstijgt, bestaat een aanspraak op tegemoetkoming in planschade.

Uit de rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State volgt dat onderzocht moet worden in hoeverre de waardedaling binnen het normale maatschappelijke risico valt waardoor deze op grond van artikel 6.2 Wro geheel of gedeeltelijk voor rekening van de betrokkenen behoort te blijven. Op basis van artikel 6.2 lid 2 Wro geldt daarbij een minimale aftrek van 2% van de waarde van de onroerende zaak**,** onmiddellijk voorafgaand aan het ontstaan van de schade. Afweging van alle er toe doende omstandigheden kan leiden tot de conclusie dat, op grond van artikel 6.2 lid 1 Wro, een groter deel van de schade voor rekening van betrokkenen dient te blijven. Het is daarom niet uit te sluiten dat, na beoordeling van de in de jurisprudentie opgenomen criteria voor de huidige ontwikkeling, in een toekomstige planschadeprocedure een bedrag groter dan 2% van de waarde, in mindering kan worden gebracht op de schade.

Relevante criteria algemeen (reguliere planschade)

Van belang is onder meer of de planologische ontwikkeling als een normale maatschappelijke ontwikkeling kan worden beschouwd waarmee betrokkenen rekening hadden kunnen houden in die zin dat die ontwikkeling in de lijn der verwachtingen lag, ook al bestond geen concreet zicht op de omvang waarin, de plaats waar en het moment waarop deze ontwikkeling zich zou voordoen. De te toetsen relevante criteria daarbij zijn:

1. Betreft het in algemene zin een normale maatschappelijke ontwikkeling;
2. In hoeverre past de ontwikkeling in de ruimtelijke structuur van de omgeving;
3. Past de ontwikkeling in het meerjarige planologische beleid.

Omstandigheden die verder van belang kunnen zijn, zijn de afstand van de locatie waar de ontwikkeling heeft plaatsgevonden tot de betrokken onroerende zaak en de aard en de omvang van het door de ontwikkeling veroorzaakte nadeel. Daarbij geldt wel dat aan de

afstand en aan de omvang van het nadeel als zodanig geen zelfstandige betekenis toekomt, omdat deze factoren zich vertalen in de hoogte van het schadebedrag.

Uit de rechtspraak volg een drempel van maximaal 5%.

Gelet op de strekking van de opdracht beoordelen wij het onderwerp normaal maatschappelijk risico niet. In de clusters geven wij weer welke schade resteert na aftrek van 2% van de waarde in de huidige planologie. Dit percentage is derhalve gelijk aan de minimale aftrek van 2% (in reguliere planschade zaken met betrekking tot indirecte planschade).

8 ANDERSZINS VERZEKERD

Als planschade is ontstaan, kan het voorkomen dat deze schade al op een andere manier is vergoed of verzekerd. De opgetreden schade komt dan niet nogmaals voor vergoeding in aanmerking. Gedacht kan worden aan bijvoorbeeld de situatie waarin een gemeente of ontwikkelaar gronden van een aanvrager heeft gekocht, waarbij partijen op kenbare wijze zijn overeengekomen dat in het verkoopbedrag een tegemoetkoming voor de toekomstige planologische verslechtering is opgenomen. Er zijn uiteraard ook andere afspraken denkbaar.

Met geen van de eigenaren van de omliggende objecten zijn afspraken gemaakt die te maken hebben met de onderhavige ontwikkeling, zodat het onderwerp anderszins verzekerd niet aan de orde is.

9 OVERWEGINGEN ACTIEVE RISICOAANVAARDING

Het is bestendige jurisprudentie dat ten aanzien van de vergoedbaarheid van de geleden schade het aspect van risicoaanvaarding op het moment van aankoop van de onroerende zaak een rol kan spelen. In algemene zin kan worden gesteld dat als voor de vaststelling van een nieuw bestemmingsplan of een besluit sprake is geweest van door de overheid openbaar gemaakte beleidsvoornemens, waarin de ontwikkeling is opgenomen, (bijvoorbeeld een voorontwerpbestemmingsplan, een structuurplan, en/of een ter inzage gelegd bestemmingsplan), in principe voorzienbaarheid kan worden tegengeworpen, als deze informatie vóór aankoop van het object van aanvrager kenbaar was. Ook een op het moment van aankoop geldend bestemmingsplan kan van belang zijn voor het aspect risicoaanvaarding.

Gelet op de strekking van de opdracht beoordelen wij dit onderwerp niet.

10 OVERWEGINGEN TAXATIES

10.1 Definitie waardebegrip

Wij hanteren de volgende definitie:

Marktwaarde

In vergelijking met een reguliere taxatie die bijvoorbeeld wordt opgesteld ten behoeve van het verkrijgen van een (hypothecaire) financiering of een aan- of verkoopbeslissing wijkt ons risicoanalyse planschade advies op verschillende onderdelen af. Ook is er sprake van een ander waardebegrip.

Bij een reguliere taxatie wordt de marktwaarde geschat. De marktwaarde is “het geschatte bedrag waartegen vastgoed tussen een bereidwillige koper en een bereidwillige verkoper na behoorlijke marketing in een zakelijke transactie zou worden overgedragen op de waardepeildatum, waarbij de partijen met kennis van zaken, prudent en niet onder dwang zouden hebben gehandeld”.

Wij merken op dat er in onderhavige situatie sprake is van een waardering waarbij niet het waardebegrip “markwaarde” wordt gebruikt. Bij de bepaling van de waarde in het kader van de beoordeling van planschade is namelijk maatgevend welke prijs een redelijk denkend en handelend koper voor de onroerende zaak zou hebben geboden onmiddellijk vóór de inwerkingtreding van het nieuwe planologische regime, uitgaande van hetgeen maximaal op grond van het oude planologische regime kon worden gerealiseerd. In die maatstaf ligt besloten dat in een planschadezaak niet louter de marktwaarde bepalend is voor de bepaling van de waarde van een onroerende zaak. Volgens die maatstaf moet een redelijk denkend en handelend koper bij het bepalen van zijn koopprijs immers rekening houden met de maximale mogelijkheden van het voor de onroerende zaak en de omgeving daarvan geldende planologische regime. Deze maximale planologische mogelijkheden worden in de praktijk bij de bepaling van de “marktwaarde” echter regelmatig niet of onvoldoende onderkend.

Het hiervoor bedoelde “bijzondere karakter” van een waardebepaling ten behoeve van de beoordeling van de advisering over de eventuele gevolgen van de planologische verandering brengt met zich mee dat het juridische kader een zeer belangrijk onderdeel vormt van de waardering. De deskundige verklaart dat hij op de hoogte is van de

jurisprudentie met betrekking tot planschade en periodiek en stelselmatig de uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State inzake planschade volgt. Bij de waardebepaling speelt ook kennis, ervaring en intuïtie van de deskundige een rol. Dit is binnen de rechtspraak (en de planschadepraktijk) een geaccepteerd gegeven. In diverse gerechtelijke procedures is dit bevestigd. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft dit meermaals benoemd.

Conform de opdracht:

- onderzoeken wij het planschaderisico op hoofdlijnen (globaal en indicatief);
- gaan wij niet in op de eigendomssituatie (uitgangspunt eigendom en geen huur);
- schenken wij geen aandacht aan de onderwerpen “risicoaanvaarding en anderszins verzekerd”. Bij het normaal maatschappelijk risico gaan wij uit van het “wettelijk minimum” percentage van 2%.

10.2 Peildatum

Omdat onbekend is wanneer de nieuwe planologie in werking treedt, hanteren wij de opnamedatum als peildatum (in casu 14 oktober 2022) voor de waardering.

10.3 De manier waarop het planologisch nadeel wordt ingeschat

Bij het taxeren gaat het binnen het kader van deze risicoanalyse om het vaststellen van de omvang van het waardeverschil als uitkomst van de gemaakte planologische vergelijking. Hierbij zijn voor de taxatie van een object in hoge mate bepalend:

- Het waardeniveau vóór de voorgenomen planwijziging;
- Het waardeniveau ná de voorgenomen planwijziging.

De motivering van de waardeverandering vloeit daarmee rechtstreeks voort uit de uitkomsten van de planologische vergelijking. De specifieke factoren die de uitkomst van de planologische vergelijking en de aard en de ernst van de inbreuk bepalen, zoals de in het advies besproken aspecten, zijn daarvoor het belangrijkst.

10.4 Geldigheid en geldigheidsduur

De geldigheid van dit advies hangt nauw samen met de beoordeelde, en in dit advies opgenomen feiten. Deze risicoanalyse geeft een deskundige schatting van het risico op

planschade. Omdat het nieuwe planologische regime nog niet in werking is getreden, bestaat de kans dat de omvang van de uiteindelijke tegemoetkoming in schade kan afwijken van de in deze risicoanalyse genoemde bedragen. De feiten kunnen nog wijzigen. Ter illustratie van deze externe oorzaken noemen wij:

- Veranderingen met betrekking tot het besproken project;
- Tussentijdse wijzigingen van de voorgenomen planologie;
- Nieuwe wetgeving;
- Veranderingen in de rechtspraak;
- Nieuwe gegevens met betrekking tot het onderwerp voorzienbaarheid;
- Tussentijdse transacties.

Bij gelijkblijvende feiten stellen wij de geldigheidsduur op 6 maanden na peildatum. Afhankelijk van de marktontwikkelingen kan deze periode variëren.

10.5 Geraadpleegde bronnen voor het bepalen van het waardeniveau

Om het waardeniveau te bepalen, zijn wij nagegaan of er in de directe omgeving van het plangebied objecten zijn verkocht. Hiervoor hebben wij gebruik gemaakt van de mogelijkheden van Provadie. We noemen de volgende referentieobjecten:

Adres	Bouwjaar	Type	GO wonen in m²	Opp. kavel in m2	Verkoop datum	Koopsom in €
Hangbrug 8	2021	Hoek	162	236	Jan 2022	625.555
Laan van de Bevrijding 73	2014	Hoek	148	312	Jun 2020	475.000
Centraalspoor 52	2009	Hoek	128	139	Mrt 2022	436.000
Laan van de Bevrijding 24	2016	Vrijst	184	421	Okt 2020	735.011
Laan van de 5e mei 11	2010	Vrijst	213	805	Sep 2020	840.500
Lokaalspoor 1	2017	Vrijst	200	441	Jan 2022	830.000
Staatsspoor 45	2012	Vrijst	167	485	Jun 2020	579.000
Staatsspoor 11	2008	2^1	169	261	Jun 2022	575.000
De Zeis 7	2008	2^1	156	265	Apr 2022	545.000
Maneschijn 25	2019	2^1	175	270	Mrt 2022	699.000

Vervolgens hebben wij de bekende websites van aanbieders van onroerend goed bekeken, om na te gaan of er in de omgeving van het plangebied objecten te koop worden aangeboden. Tijdens de advisering en opname zijn de volgende objecten opgevallen:

Adres	Vraagprijs in €
Laan van de Bevrijding 68 (2 onder 1 kap)	649.900
Laan van de Bevrijding 63 (Tussenwoning)	480.000
Baileybrug 15 (hoekwoning)	545.000
Klapbrug 65 (app)	325.000

De uiteindelijke transactieprijs kan natuurlijk afwijken van de hiervoor genoemde vraagprijs, en wij nemen deze objecten enkel op om een beeld te schetsen van het huidige aanbod.

11 BEOORDELING CLUSTERS

Cluster	Adres	
1	Schipbrug	2 t/m 16
	Draaibrug	1 t/m 27
		31 t/m 57
	Baileybrug	1 t/m 11
		2 t/m 18

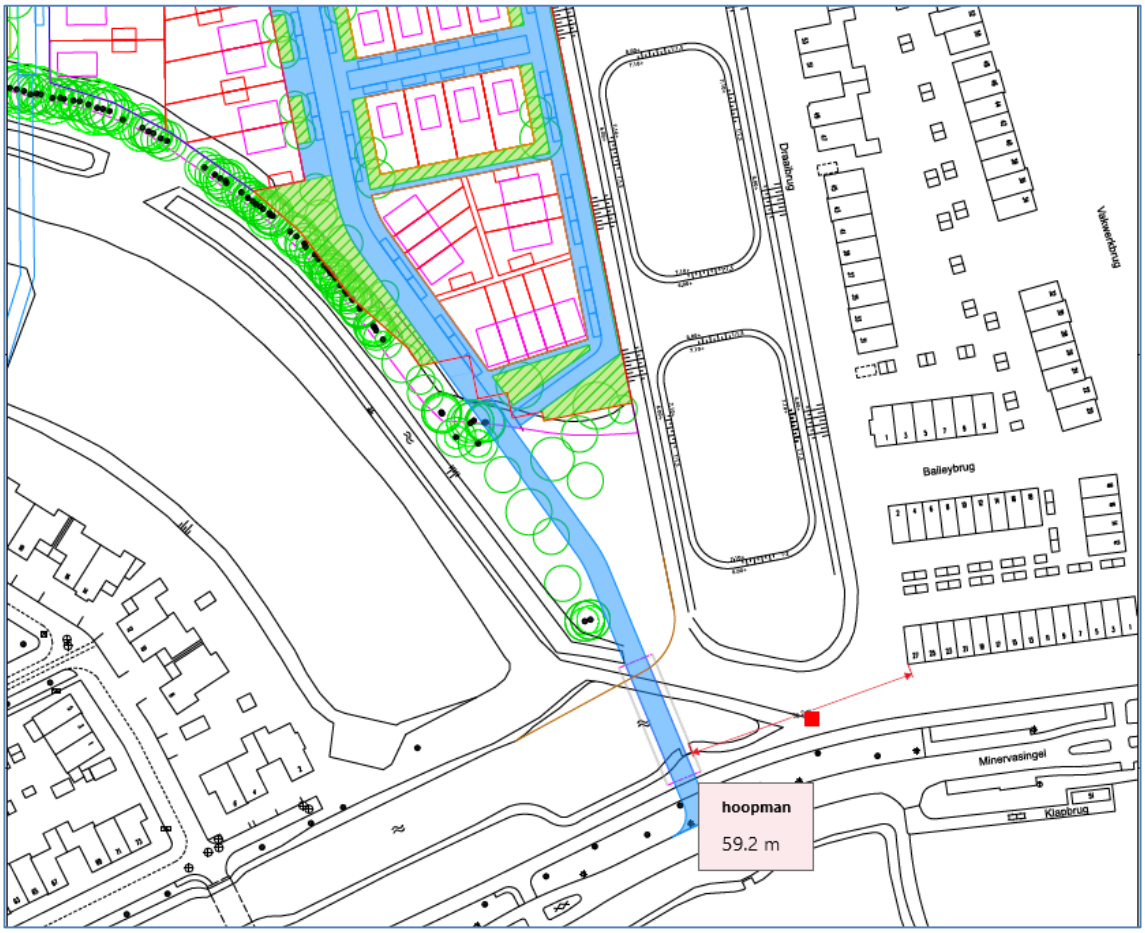
Deze rijwoningen liggen ten oosten van het plangebied en zijn op verschillende wijzen daarop gericht. Alle objecten worden van het plangebied gescheiden door een openbare weg en een groenstrook.

De afstand van de woningen in deze cluster tot de alternatieve ontsluitingsweg bedraagt -rekening houdend met een extra marge van 5 meter aan weerszijden van de beoogde locatie van de ontsluitingsweg- ± 55 meter en verder.

Figuur 10 Meting afstand beoogde ontsluitingsweg en dichtstbijzijnde woning in deze cluster

Samenvatting van de planologische vergelijking voor deze cluster

Enkel de meest zuidelijk gelegen woningen in deze cluster liggen enigszins nabij het plandeel waar de nieuwe ontsluitingsweg wordt beoogd. Geen van de objecten in deze cluster is duidelijk op de beoogde ontsluitingsweg gesitueerd. Enkele woningen zijn met een zijgevel (met ramen) daarop gericht. De objecten aan de Draaibrug 31 t/m 57 hebben in de huidige planologie met name (aan de voorzijde) zicht op het plandeel waar reeds woningen zijn toegestaan. Van een nadelig gewijzigde situeringswaarde is bij de objecten in deze cluster geen of nauwelijks sprake.

Wij verwachten dat de aan verkeer gerelateerde vormen van hinder niet (tot hooguit zeer beperkt) toe zal nemen. Hierbij

- speelt de afstand tot de nieuwe ontsluitingsweg een rol;
- speelt de tussen gelegen weg een rol;
- speelt de hinder van het bestaande verkeer op de Minervasingel een rol;

- speelt de hinder die kon worden verwacht van verkeer binnen het woongebied (van ontwikkelveld 1) een rol.

Bekeken vanuit deze cluster omvat de gegeven planologische verandering ook positieve ruimtelijke effecten zoals een verbeterde situeringswaarde en een afname van aan verkeer gerelateerde vormen van hinder.

Deze voordelen kunnen de nadelige effecten per saldo niet compenseren. De voordelen hebben namelijk betrekking op woningen die verder niet “getroffen” worden door planologische nadelen.

Rekening houdend met het voorgaande zijn wij van mening, dat enkele van voornoemde onroerende zaken een planologisch nadeel zullen ondervinden van de betreffende verandering van het bestemmingsplan.

Taxatie

Rekening houdend met de plaatselijke omstandigheden en de planologische mogelijkheden zoals omschreven bij de huidige planologie, schatten wij het waardeniveau van de onderhavige objecten vóór de planologische verandering op gemiddeld € 3.800,-- per m² GO. Gelet op de uitkomst van de planologische vergelijking en de hiervoor behandelde overwegingen, zal het waardeniveau ná de planologische verandering dalen. Het door ons geschatte planologisch nadeel is (indicatief) als volgt opgebouwd:

Cluster 1		
Aantal te treffen woningen	**Waarde vermindering indicatie**	**Schade na aftrek 2% n.m.r.**
4	€ 20.000	Nihil

Cluster	Adres
2	Klapbrug 3 t/m 67

Deze appartementen liggen ten zuidoosten van het plangebied. De voorzijde van het appartementencomplex is schuin daarop gericht. De objecten worden van het plangebied gescheiden door een parkeerterrein en de Minervasingel.

De afstand van het appartementencomplex tot de alternatieve ontsluitingsweg bedraagt ± 95 meter.

Figuur 11 Meting globale afstand tussen de beoogde ontsluitingsweg en het appartementencomplex

Samenvatting van de planologische vergelijking voor deze cluster

De objecten in deze cluster liggen op vrij ruime afstand van de alternatieve ontsluitingsweg. De hoger gelegen objecten hebben mogelijk enig zicht hierop. Van een nadelig gewijzigde situeringswaarde is bij de objecten in deze cluster geen sprake. Hierbij nemen wij in aanmerking dat tussen de alternatieve ontsluiting en de objecten in deze cluster een (drukke) ontsluitingsweg (de Minervasingel) is gelegen.

Wij verwachten dat de aan verkeer gerelateerde vormen van hinder niet relevant zal toenemen. Hierbij

- speelt de afstand tot de nieuwe ontsluitingsweg een rol;
- speelt de hinder van het bestaande verkeer op de Minervasingel een rol;
- speelt de hinder die kon worden verwacht van verkeer van en naar het woongebied van ontwikkelveld 1 een rol. Een deel van het verkeer komt ook conform de uitgangspunten van de huidige planologie langs het appartementencomplex (over de Minervasingel).

Rekening houdend met het voorgaande verwachten wij dat de objecten in deze cluster geen relevant planologisch nadeel zullen ondervinden van de betreffende verandering van het bestemmingsplan. Als er al sprake is van een planologisch nadeel zal deze naar verwachting het forfaitair normaal maatschappelijk risico dat minimaal wordt toegepast (ad 2%) niet overstijgen.

Cluster	Adres	
3	Laan van de Bevrijding	1 t/m 5
		2 t/m 22
		61 t/m 73
	Laan van de Vrede	1 t/m 7
		2 t/m 8

Deze vrijstaande en twee onder één kap woningen liggen ten westen van het plangebied en zijn op verschillende wijzen daarop gericht. De objecten worden van het plangebied gescheiden door water en natuur.

De afstand van de woningen in deze cluster tot de alternatieve ontsluitingsweg bedraagt -rekening houdend met een extra marge van 5 meter aan weerszijden van de beoogde locatie van de ontsluitingsweg- ± 65 meter en verder.

Figuur 12 Meting globale afstand tussen de beoogde ontsluitingsweg en de dichtstbijzijnde woning in deze cluster

Samenvatting van de planologische vergelijking voor deze cluster

Met name de objecten Laan van de Bevrijding 2 en 8 tot en met 12 liggen enigszins nabij het plandeel waar de nieuwe ontsluitingsweg wordt beoogd. Laan van de Bevrijding 2 is met een zijgevel daarop gericht. Laan van de Bevrijding 8 tot en met 12 met de achtergevels.

De objecten Laan van de Bevrijding 14 tot en met 22 hebben in de huidige planologie met name (aan de achterzijde) zicht op het plandeel waar reeds woningen zijn toegestaan.

De objecten Laan van de Bevrijding 61 tot en met 73, Laan van de Bevrijding 1 t/m 3 en aan de Laan van de Vrede worden in duidelijke mate van het plangebied gescheiden door tussengelegen woningen.

Van een nadelig gewijzigde situeringswaarde is bij de objecten in deze cluster geen of nauwelijks sprake.

Wij verwachten dat de aan verkeer gerelateerde vormen van hinder niet tot hooguit zeer beperkt toe zal nemen. Hierbij

- speelt de afstand tot de nieuwe ontsluitingsweg een rol;
- speelt de hinder van het bestaande verkeer op de Minervasingel een rol;

- speelt de hinder die kon worden verwacht van verkeer binnen het woongebied (van ontwikkelveld 1) een rol.

Rekening houdend met het voorgaande zijn wij van mening, dat enkele (6 tot 8 woningen) van voornoemde onroerende zaken een planologisch nadeel zullen ondervinden van de betreffende verandering van het bestemmingsplan.

Taxatie

Rekening houdend met de plaatselijke omstandigheden en de planologische mogelijkheden zoals omschreven bij de huidige planologie, schatten wij het waardeniveau van de onderhavige objecten vóór de planologische verandering op gemiddeld (afgerond) € 4.500,-- per m² GO. Gelet op de uitkomst van de planologische vergelijking en de hiervoor behandelde overwegingen, zal het waardeniveau ná de planologische verandering dalen. Het door ons geschatte planologisch nadeel is (indicatief) als volgt opgebouwd:

Cluster 3		
Aantal te treffen woningen	**Waarde vermindering indicatie**	**Schade na aftrek 2% n.m.r.**
8	€ 60.000	Nihil

12 CONCLUSIE

Rekening houdend met de plaatselijke omstandigheden en de planologische mogelijkheden zoals omschreven bij de huidige planologie, zal het waardeniveau ná de omschreven planologische verandering dalen. Het door ons geschatte planologisch nadeel is als volgt opgebouwd:

Cluster	Adressen		planologisch nadeel (indicatie)	Rekening houdend met 2% n.m.r.
1	Schipbrug	2 t/m 16	20.000	Nihil
	Draaibrug	1 t/m 27		
		31 t/m 57		
	Baileybrug	1 t/m 11		
		2 t/m 18		
2	Klapbrug 3 t/m 67		Nihil	Nihil
3	Laan van de Bevrijding	1 t/m 5	60.000	Nihil
		2 t/m 22		
		61 t/m 73		
	Laan van de Vrede	1 t/m 7		
		2 t/m 8		
Totaal			**80.000**	**Nihil**

Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken

mr. J.G.E. Geleijns RT RM
Algemeen directeur

E. Hoopman RT RM
Taxateur | Adviseur

Overleg	**:**	Schuytgraaf veld 1, alternatieve ontsluiting en woonwagenlocatie
Gehouden op	**:**	7 november 2022, 14:00-15:00 uur
Plaats	**:**	Stadskantoor gemeente Arnhem, kamer E2.07
Aanwezig	**:**	2 vertegenwoordigers huurdersvereniging woonwagens en hun adviseur Projectmanager woonwagenlocaties gemeente Arnhem Projectmanager Schuytgraaf veld 1 gemeente Arnhem (tevens verslag)

Gesprek naar aanleiding van toezegging wethouder Paul Smeulders om binnen 6 weken met de woonwagenbewoners in gesprek te gaan over alternatieve ontsluitingsmogelijkheden.

Projectmanager informeert aanwezigen aan de hand van tekeningen over de locatie van veld 1 in Schuytgraaf, de in het vastgestelde Ruimtelijk Raamwerk getekende locatie voor 8 woonwagens, de op verzoek van de raad getekende alternatieve ontsluiting en de verschuiving van de woonwagenlocatie bij die alternatieve ontsluiting.

Bewoners vinden de locatie uit de proefverkaveling van het Ruimtelijk Raamwerk het beste. Willen een vrijliggende locatie; niet opgesloten tussen andere huizenblokken. Ook al omdat huizen hoger zijn dan woonwagens.

Wat is de planning van die locatie? Gemeente: op zijn vroegst kun je daar over 3 jaar starten met bouwen, nadat planologische procedures zijn doorlopen en vanwege de bouwvolgorde. In deze zuidoosthoek ligt namelijk de bouwweg.
Bewoners voelen zich als Sinti gediscrimineerd omdat de locatie als laatste in de planning zit. Wachten al jaren op extra plekken.

Bewoners hebben behoefte aan ontmoetingsruimte voor woonwagenbewoners, zouden ze ook graag willen op deze plek.
Gemeente: daar is in dit ruimtelijk raamwerk geen rekening mee gehouden en is ook geen financiering voor.

Overleg	**:**	Schuytgraaf, gesprek over alternatieve ontsluiting veld 1met bewoners veld 4 Horstenhoogte
Gehouden op	**:**	8 november 2022, 13:00-14:00 uur
Plaats	**:**	Stadskantoor gemeente Arnhem, kamer F0.76
Aanwezig	**:**	4 bewoners van buurt Horstenhoogte (veld 4) Communicatieadviseur gemeente Arnhem (tevens verslag) Projectmanager Schuytgraaf veld 1 gemeente Arnhem

Aanleiding
Toezegging: Wethouder Smeulders zegt toe in de tussenliggende periode bewoners over het onderzoek te informeren en het gesprek aan te gaan met de woonwagenbewoners en de bewoners van veld 4 over alternatieve ontsluitingsmogelijkheden.

Bespreekpunten:
1. Proces afgelopen jaar tussen vaststelling ruimtelijk raamwerk en raadsvoorstel ontsluiting
2. Toelichting alternatieve ontsluiting en consequenties
3. Wat wilt u meegeven aan de raad?

1. Proces
Projectmanager schetst het proces sinds ze gesprekken met de bewoners heeft gevoerd over het concept ruimtelijk raamwerk en dat vervolgens door de raad is vastgesteld. Een van de moties bij dat ruimtelijk raamwerk was om te onderzoeken of een eigen ontsluiting voor veld 1 nodig en mogelijk was. Dat onderzoek is uitgevoerd. Omdat de conclusie van het onderzoek was dat er geen noodzaak was voor een alternatieve ontsluiting, was er voor de gemeente geen aanleiding om met de bewoners van Horstenhoogte in gesprek te gaan.

Tijdens de raadsbehandeling van dat onderzoek bleek er onvoldoende zekerheid over een aantal doorslaggevende aannames. Die worden op dit moment geverifieerd door een extern bureau. Dat onderzoek zal naar verwachting volgende week door het college aan de raad worden gezonden. Vervolgens zal de behandeling door de raad naar verwachting op 23 november as. worden voortgezet.

De bewoners hebben de raadsbehandeling via de stream gevolgd, een van hen heeft ook ingesproken. Bewoner geeft aan dat in het mobiliteitsonderzoek met 304 woningen in Wilgenvliet wordt gerekend. Is dit aantal inclusief het aantal appartementen van 66 stuks? De appartementen maken geen gebruik van de ontsluiting, daarom zouden zij niet meegerekend moeten worden. Projectmanager legt deze vraag zo snel mogelijk aan het onderzoeksbureau voor.

2. Alternatieve ontsluiting
Projectmanager toont de schets van de alternatieve ontsluiting. Bewoners maken zich zorgen over een grote afname van woongenot door een weg direct achter hun tuinen.

Is er rekening mee gehouden met planschade voor de woningen in Horstenhoogte als er gekozen wordt voor de alternatieve ontsluiting? De raad heeft ook gevraagd om een planschaderisico analyse uit te voeren, ook deze zal bij de stukken zitten van het college.

Belangrijkste is dat bewoners snappen dat plannen kunnen veranderen omdat de maatschappij verandert, bijvoorbeeld meer woningen in veld 1 omdat de vraag naar woningen in Arnhem zo groot is. En uiteraard, als veiligheid in het geding is, dan moeten er nieuwe keuzes gemaakt worden. Maar uit het onderzoek blijkt dat het alleen om overlast gaat. En waarom zou je de overlast voor de ene bewoner wegnemen als die ten koste gaat van een ander?

Het voelt voor de bewoners onrechtvaardig dat de raad nu keuzes lijkt te gaan maken om iets te veranderen dat eenieder kon weten toen hij zijn woning kocht, maar daar nu stampij over maakt. En dat bewoners die rationeler zijn, daar de dupe van worden.

3. Meegeven aan raad

Bewoners vragen de raad dringend om een besluit te nemen op basis van ratio en feiten en niet op emotie en luisterend naar degenen die het hardste roepen.

De bewoners blijven teleurgesteld dat (indien er geen alternatieve ontsluiting komt) het verkeer van veld 1 bij onderhoud van de brug naar veld 2 via veld 4 zal rijden en niet via de Achterstraat.

De volgende afspraken worden gemaakt:

Afspraak	**Actie door**	**Datum gereed**
1. Vraag over aantal mee te rekenen woningen in veld 2 Wilgenvliet doorgeven aan onderzoeksbureau	Projectmanager	z.s.m.
2. Mail sturen wanneer het bestuur de stukken van het aanvullende onderzoek en de planschaderisico analyse aanbiedt aan de Raad, deze stukken zijn dan openbaar.	Projectmanager	Na 15 november

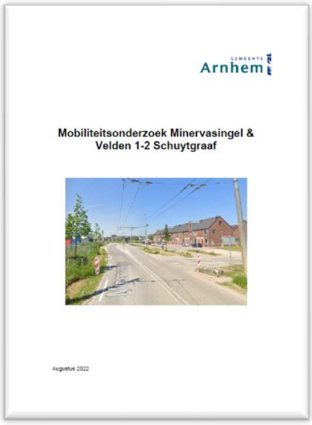
Goudappel

MOBILITEIT BEWEEGT ONS

Opdrachtgever	Gemeente Arnhem
Datum	11 november 2022
Auteurs	Alex Mulders en Aron Vossebeld
Kenmerk	013409.20221111.N1.01
Pagina	1/27

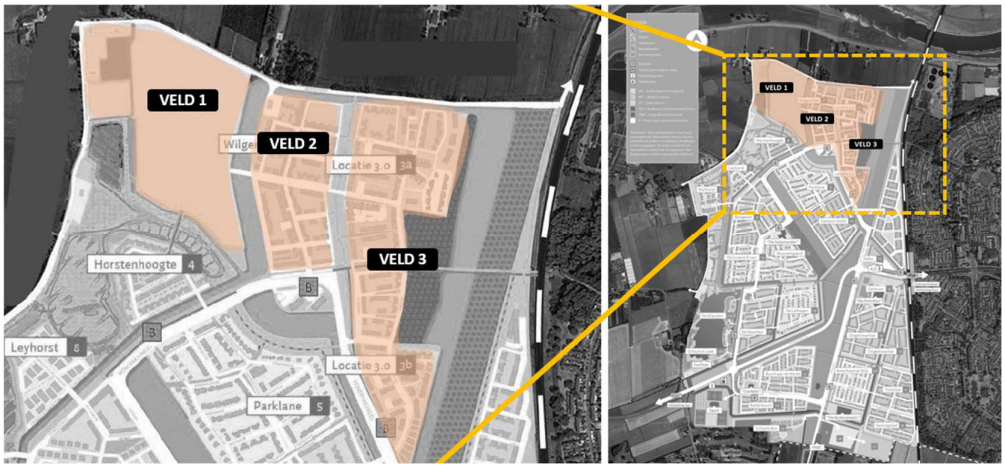
Verkeerskundige verkenning ontsluiting Veld 2 Schuytgraaf

Inleiding

Bij de bespreking in de raad van het ruimtelijk raamwerk voor Schuytgraaf veld 1 zijn door de wethouder toezeggingen gedaan om nader onderzoek te doen naar verkeerssituaties in Schuytgraaf. Hiervoor is in augustus 2022 het 'Mobiliteitsonderzoek Minervasingel & Velden 1-2 Schuytgraaf' door de gemeente Arnhem opgesteld.

Dit onderzoek gaat in op de verkeersveiligheid van de Minervasingel, de verkeerssituatie van veld 2 en de ontsluiting van veld 1. Ook de verkeersverdeling van gemotoriseerd verkeer vanuit en naar veld 3 komt in het mobiliteitsonderzoek naar voren. Het Mobiliteitsonderzoek doet daarmee uitspraken over de 3 meest noordelijke gebiedsontwikkelingsvelden van de wijk Arnhem Schuytgraaf.

Ligging velden 1, 2 en 3 in gebiedskaart Schuytgraaf

Goudappel BV werkt vanuit Amsterdam, Den Haag, Deventer, Eindhoven en Leeuwarden en via onze partners in het buitenland

Snipperlingsdijk 4
7417 BJ Deventer
Nederland

Postbus 161
7400 AD Deventer
Nederland

+31(0) 570 666 222
info@goudappel.nl
www.goudappel.nl

BTW NL 0072 11 879 B01
KVK 3801 7479
IBAN NL09 INGB 0001 2746 32

Bij de bespreking van het mobiliteitsonderzoek zijn diverse vragen vanuit de gemeenteraad gesteld. Het adviesbureau Goudappel is gevraagd om deze verkeerskundige onderzoeksvragen te beantwoorden. Het gaat om de volgende 6 vragen:

1. Verificatie van de gehanteerde variabelen en aannames uit het mobiliteitsonderzoek, zoals:
    a. Ritgeneratie per woning
    b. Verhouding verkeer van veld 3 dat via veld 2 rijdt
    c. Capaciteit van de Vakwerkbrug
2. Een overzicht van de intensiteiten (mvt/etmaal) op de ontsluitingswegen in de verschillende varianten
3. Duiding van de percentages capaciteitsbenutting en intensiteiten in de verschillende varianten
4. Analyse van de veiligheid van voetgangers en fietsers in de verschillende varianten in de velden en op de Minervasingel
5. Een doorkijk van de ontwikkeling van het autogebruik tot 2030 en in de periode 2030-2040
6. Bekijken of er creatieve oplossingen zijn die de verkeersstromen af laten nemen

Deze notitie gaat op deze vragen in. Gemakshalve is de hoofdstukindeling van deze notitie gekoppeld aan de nummering van de vragen vanuit de gemeenteraad.

Hoofdstuk 7 geeft in het kort de verkeerskundige conclusies.

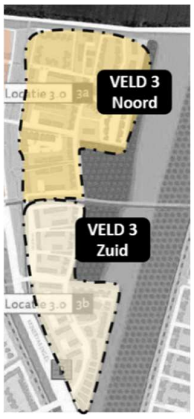
In bijlage 1 is nog een vergelijking opgenomen tussen de varianten bij wel of niet toerekenen van de 66 appartementen aan Veld 2.

Goudappel
MOBILITEIT BEWEEGT ONS

1. Verkeerskundige toets op aannames mobiliteitsonderzoek

1a. Ritgeneratie per woning

In het Mobiliteitsonderzoek is de ritgeneratie per woning in de velden 1, 2 en 3 bepaald. Hiervoor zijn de woningaantallen per veld uit het Mobiliteitsonderzoek gebruikt, zoals weergegeven in Tabel 1. In het Mobiliteitsonderzoek en de bijbehorende berekening voor de intensiteiten per veld zijn verschillende getallen voor veld 3 te vinden. Op basis van de getallen voor veld 3, wordt in sommige gevallen gedoeld op een deel van veld 3, i.p.v. heel veld 3. Dit blijkt te gaan om het in de nevenstaande figuur afgebeelde en door ons gedefinieerde 'Veld 3 Noord'. De onderverdeling tussen 'Veld 3 Noord' en 'Veld 3 Zuid' zijn meegenomen in onderstaande tabellen. De verkeersgeneratie per woning is berekend op basis van kencijfers voor een gemiddelde werkdag van het CROW (publicatie 381). De gebruikte kencijfers staan in Tabel 2.

	Veld 1	Veld 2	Veld 3 Noord	Veld 3 Zuid
Vrije sector vrijstaand	21	5	13	8
Vrije sector twee onder een kap	76	64	54	42
Vrije sector rij	105	123	115	114
Vrije sector appartement	0	**66**	0	0
Sociale huur/koop appartement	48	0	65	0
Sociale huur/koop rijwoning	25	46	21	48
Woonwagens	8	0	0	0
Totaal	**283**	**304**	**268**	**212**

Tabel 1: Geplande woningaantallen per veld in Schuytgraaf

	Onder grens	Bovengrens	Gemiddelde	Werkdag (factor 1,11)
Vrije sector vrijstaand	7,8	8,6	8,2	9,1
Vrije sector twee onder een kap	7,4	8,2	7,8	8,7
Vrije sector rij	6,7	7,5	7,1	7,9
Vrije sector appartement	5,2	6	5,6	6,2
Sociale huur/koop appartement	4,5	5,3	4,9	5,4
Sociale huur/koop rijwoning	4,5	5,3	4,9	5,4
Woonwagens	4,5	5,3	4,9	5,4

Tabel 2: Kengetallen verkeersgeneratie per woningtype

De gebruikte kencijfers om te komen tot de ritgeneratie zijn de kencijfers die horen bij de stedelijkheidscategorie: “rest bebouwde kom met stedelijkheid 3 en 4”. Dit komt overeen met de wijkindeling zoals CBS deze hanteert. CBS ziet dit deel van Arnhem Schuytgraaf als ‘matig stedelijke buurt/ stedelijkheidscategorie 3.

In de geplande woningaantallen per woningtype die zijn gebruikt in het Mobiliteitsonderzoek zijn in Veld 2, 66 appartementen opgenomen. Deze appartementen bevinden zich echter niet aan de noordzijde van de Minervasingel. Verkeer van en naar deze appartementen rijden dus niet via de Vakwerkbrug. Deze appartementen hebben een eigen ingang via de Klapbrug (zuidzijde Minervasingel). De verkeersgeneratie van deze appartementen is dus ten onrechte meegenomen in de verkeersgeneratie in relatie tot het vraagstuk van de intensiteiten op de Vakwerkbrug.

Tussenconclusies 1a:

- De gebuikte kengetallen in het Mobiliteitsonderzoek kloppen zowel qua woningtype als qua stedelijkheidsklasse.
- De verkeersgeneratie van de 66 appartementen aan de Klapbrug zijn ten onrechte meegenomen in de verkeersgeneratie van Veld 2 (ten noorden van de Minervasingel).
- Binnen de gebruikte woningtypes zijn keuzes gemaakt die niet specifiek zijn toegelicht.

Hierbij gaat het om de volgende woningtypes:

- Sociale huur/koop appartement
- Sociale huur/koop rijwoning

Voor beide woningtypes is *huur, huis, sociale huur* of *koop, appartement, goedkoop* aangehouden als categorie voor de verkeersgeneratie. Wanneer met woningtype *sociale huur/koop appartement* een *goedkoop sociale huur appartement* wordt bedoeld dan is de verkeersgeneratie anders (3,2 – 4,0); en valt de verkeersgeneratie lager uit.

Verder zijn voor het woningtype *Woonwagen* geen kencijfers bekend bij het CROW. Aan de gebruikte getallen valt af te lezen dat de woonwagens mee zijn genomen als *koop, appartement, goedkoop* of *huur, huis, sociale huur*. Dit zijn categorieën die goed voor een woonwagen gebruikt kunnen worden. Daarnaast kent het gebied slechts 8 woonwagens, het effect van een eventuele afwijkende verkeersgeneratie per woonwagen op de totale verkeersgeneratie is daarmee beperkt.

Eindconclusie 1a:
Onze berekeningen van de verkeersgeneratie per buurt komt, met uitzondering van Veld 2, overeen met het Mobiliteitsonderzoek van de gemeente. Voor Veld 2 geldt dat, door het niet meenemen van de 66 appartementen aan de Klapbrug, de verkeersgeneratie in onze berekeningen circa 400 motorvoertuigen per etmaal lager ligt dan in het Mobiliteitsonderzoek. We hebben aanvullend nog een onderscheid aangebracht tussen 'Veld 3 Noord' en 'Veld 3 Zuid'.

	Veld 1	Veld 2	Veld 3 Noord	Veld 3 Zuid
Verkeersgeneratie [mvt/etmaal]	2.100	1.800	2.000	1.600

Tabel 3: Berekende verkeersgeneratie per veld (afgerond)

Foto vanaf de Vakwerkbrug met zicht op de 2 appartementengebouwen (66 appartementen). Deze appartementengebouwen hebben een eigen ontsluiting op de Minervasingel en rijden niet via de Vakwerkbrug (zoals is verondersteld in het Mobiliteitsonderzoek van de gemeente)

Voor een eenduidige vergelijking van de resultaten met het Mobiliteitsonderzoek van Arnhem hebben we in **bijlage 1** de berekening opgenomen waarbij we de 66 appartementen wel hebben toegerekend aan Veld 2. Dit een puur theoretische situatie, maar geeft daarmee wel een eenduidige vergelijking van de verkeersgeneratie en de effecten daarvan voor de ontsluitingsstructuur van Veld 2.

1b. Verhouding verkeer van veld 3 dat via veld 2 rijdt

Voor de inwoners van de buurt 'Veld 3 Noord' zijn er 2 opties om van en naar de Minervasingel te rijden:

1. via de Schipbrug en daarmee via 'veld 2';
2. via de Ringdijk.

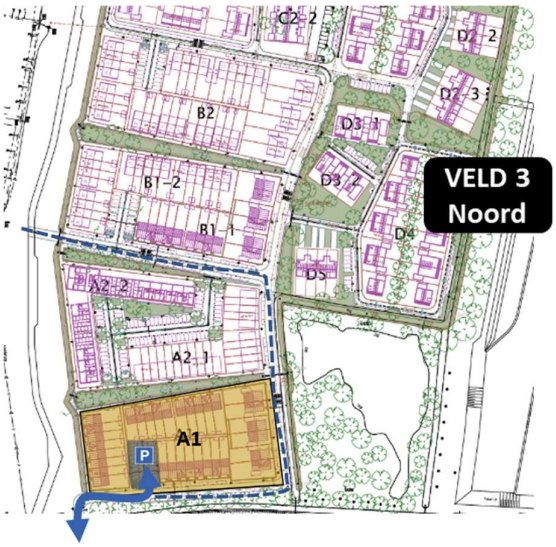

In het Mobiliteitsonderzoek van de gemeente Arnhem is de inschatting gemaakt dat 43% van al het verkeer van en naar 'Veld 3 Noord' via de noordelijke ontsluiting rijdt. Een route via de Schipbrug en dus via Veld 2. Deze inschatting is gebaseerd op twee aannames.

I. De eerste is dat voor de ongeveer 30 woningen in het zuiden van Veld 3 Noord (gebied A1) de Ringdijk altijd de meest logische route is.
II. Voor het overige deel is er daarna van uitgegaan dat vanuit en naar Veld 3 Noord: 50% via de Vakwerkbrug en 50% via de Ringdijk rijdt.

Toetsing aanname I

Het 'gebied A1' in Veld 3 Noord is dus toegerekend aan een ontsluiting via de Ringdijk. Wij kunnen ons vinden in deze aanname. Het belangrijkste punt hierbij is de ligging van de parkeervoorzieningen behorend bij de woningen in dit gebied A1. Deze liggen grotendeels zuidelijk, zoals nevenstaand beeld laat zien. Dat betekent dat een verplaatsing van en naar de parkeervoorzieningen in onze beleving via de Ringdijk gaat. De route via de Ringdijk van en naar de Minervasingel is namelijk korter en sneller. Ook bevat gebied A1 parkeerplekken langs de straat. Voor deze plekken geldt ook dat de route via de Ringdijk van en naar de Minervasingel korter en sneller is.

Toetsing aanname II

Het overige verkeer in Veld 3 Noord heeft in het Mobiliteitsonderzoek een verdeling van 50% via Schipbrug en 50% via de Ringdijk. Deze aanname is moeilijker te toetsen. Op basis van expert judgement denken wij eerder aan een verdeling van 40% via Schipbrug en 60% via de Ringdijk. Wij komen hierop omdat een route via de Ringdijk beter aansluit bij de herkomsten en bestemmingen van het autoverkeer.

Een belangrijke aanname die hiermee samenhangt zijn de reismotieven van de verplaatsingen die inwoners maken. Verplaatsingen van en naar het werk zijn verantwoordelijk voor circa 15% van ons totale verplaatsingen. Veel verplaatsingen (38%) hebben een sociaal recreatief karakter: zoals visite, sport/ hobby en toeren.

Reismotieven van de Nederlander in alle verplaatsingen, 2021 (bron: CBS Statline)

Samenhangend met de reismotieven van verplaatsingen is onze inschatting dat voor de bewoners van Veld 3 Noord de Ringdijk de meest interessante ontsluiting is.

Voor herkomsten en bestemmingen in de richting van de Metamorfosenallee is de **Ringdijk** de logische route. Hier gaan de autoverplaatsingen naar de voorzieningen zoals winkelen/ boodschappen of routes naar Arnhem-Zuid of de A325.

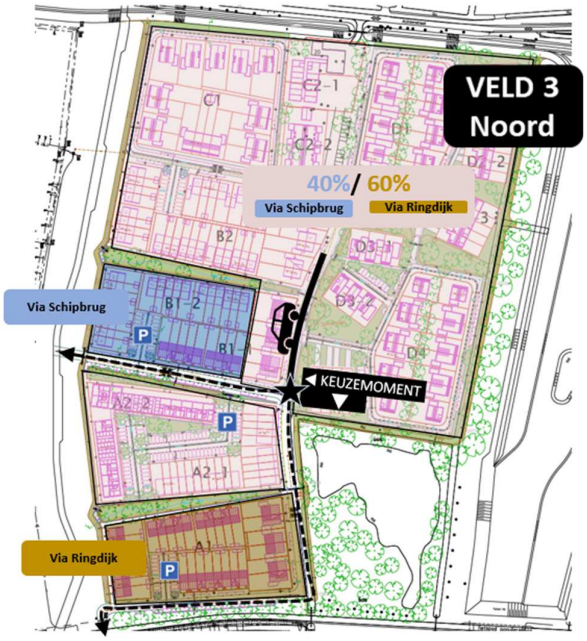
Voor herkomsten en bestemmingen in de richting van de A50 lijkt de route westelijk van de Minervasingel de meest voor de hand liggende route. Ook Google Maps geeft deze route als meest logische aanrijdroute. Voor de bewoners in Veld 3 Noord is dan de route **via Schipbrug** de meest logische route.

In onze beleving zullen meer autoritten een relatie hebben met de Metamorfosenallee dan met de A50. Onze inschatting is een verdeling 40% westwaarts via de Schipbrug en 60% zuid- en oostwaarts via de Ringdijk.

In onze ogen geldt dus een verdeling van 60% via de Ringdijk en 40% via de Schipbrug voor het autoverkeer vanuit en naar Veld 3 Noord. Hierop zijn 2 uitzonderingen:

- Het meest zuidelijke deel, gebied A1, rijdt 100% via Ringdijk (zie ook aanname 1)
- Het gebied B1-2 rijdt 100% via Schipbrug. De uitgang van het buurtparkeren in dit gebied ligt meer nabij de Schipbrug.

Nevenstaande kaart geeft onze conclusies wat betreft de route van het autoverkeer van en naar Veld 3 Noord.

Eindconclusie 1b:
Op basis van de aanname dat 100% van het verkeer uit gebied A1 via de Ringdijk rijdt, 100% van het verkeer uit Gebied B1-2 via de Schipbrug rijdt en de overige woningen een verdeling aanhouden van 60% via de Ringdijk en 40% via de Schipburg komen we op de verdeling weergegeven in Tabel 4. Voor de verkeersgeneratie van gebied A1 zijn dezelfde woningaantallen gebruikt als in de berekeningen voor het Mobiliteitsonderzoek van de gemeente Arnhem. Voor de verkeersgeneratie van gebied B1-2 is op basis van de bestektekening aangenomen dat er 19 rijwoningen uit de vrije sector in het gebied staan.

	Mobiliteitsonderzoek Gemeente Arnhem		Toets Goudappel	
	Ringdijk	**Schipbrug (via veld 2)**	**Ringdijk**	**Schipbrug (via veld 2)**
Verkeer Veld 3 Zuid	1.600	0	1.600	0
Verkeer Veld 3 Noord gebied A1	260	0	260	0
Verkeer Veld 3 Noord gebied B1-2	75 (50%)	75 (50%)	0 (0%)	150 (100%)
Verkeer Veld 3 Noord overig	780 (50%)	780 (50%)	930 (60%)	620 (40%)
Totaal Verkeer Veld 3 Noord	1.100 (57%)	850 (43%)	1.190 (61%)	770 (39%)

Tabel 4: Verhouding verkeer Veld 3 dat via Veld 2 rijdt in Mobiliteitsonderzoek Gemeente Arnhem en toets Goudappel

Volgens het toepassen van onze aannames rijdt 61% van het verkeer uit Veld 3 Noord via de Ringdijk en 39% via veld 2. In het Mobiliteitsonderzoek van gemeente Arnhem rijdt er 43% vanuit Veld 3 Noord via Veld 2. Volgens het Mobiliteitsonderzoek gaan er 850 ritten per etmaal vanuit Veld 3 Noord via Veld 2. Met onze aannames zijn dat 770 ritten per etmaal. Een beperkt verschil van 80 ritten.

KATERN: Extra inzicht bij wel een 50%/50%-verdeling

Wij schatten de verdeling van verkeer dat van/naar Veld 3 Noord rijdt via Veld 2, en niet afkomstig is uit gebied A1 of B1-2, op 60% via de Ringdijk en 40% via de Schipbrug. In het Mobiliteitsonderzoek van Gemeente Arnhem is uitgegaan van een 50/50 verdeling. De verhouding van verkeer dat van/naar Veld 3 Noord via Veld 2 rijdt wanneer deze verdeling wordt aangehouden is als volgt:

	Mobiliteitsonderzoek Gemeente Arnhem		Toets Goudappel	
	Ringdijk	**Schipbrug (via veld 2)**	**Ringdijk**	**Schipbrug (via veld 2)**
Verkeer Veld 3 Zuid	1.600	0	1.600	0
Verkeer Veld 3 Noord gebied A1	260	0	260	0
Verkeer Veld 3 Noord gebied B1-2	75 (50%)	75 (50%)	0 (0%)	150 (100%)
Verkeer Veld 3 Noord overig	780 (50%)	780 (50%)	780 (50%)	780 (50%)
Totaal Verkeer Veld 3 Noord	1.100 (57%)	850 (43%)	1.030 (53%)	930 (47%)

Tabel 5: Verhouding verkeer Veld 3 dat via Veld 2 rijdt in Mobiliteitsonderzoek Gemeente Arnhem en toets Goudappel (bij een 50%/ 50% verdeling)

Wanneer wordt aangenomen dat de verdeling van verkeer dat van/naar Veld 3 Noord rijdt via Veld 2, en niet afkomstig is uit gebied A1 of B1-2, 50% via de Ringdijk en 50% via de Schipbrug is, dan verschuift ook de verdeling van het totale verkeer van/naar Veld 3 Noord. In plaats van 1.190 motorvoertuigen per etmaal via de Ringdijk en 770 motorvoertuigen per etmaal via de Schipbrug, zijn dit respectievelijk 1.030 en 930 motorvoertuigen per etmaal. De verhouding verschuift van 61/39 naar 53/47 en er rijden circa 160 motorvoertuigen per etmaal extra van/naar Veld 3 via Veld 2.

1c. Capaciteit van de Vakwerkbrug

Wegenscan om wenselijke intensiteit te bepalen

De exacte vormgeving van de Vakwerkbrug stelt grenzen aan de maximaal wenselijke intensiteit van het autoverkeer. Wij hebben deze wenselijke intensiteit van de Vakwerkbrug ingeschat met hulp van de 'Wegenscan'. Dit is een beoordelingstool die door Goudappel zelf is ontwikkeld.

De Wegenscan is door Goudappel ontwikkeld om de verwachte verkeersintensiteiten te vergelijken met kengetallen op basis van de functie, vormgeving en omgeving van de weg. De kengetallen zijn bepaald op basis van geldende CROW- en Fietsberaadaanbevelingen en - waar deze ontbreken - aangevuld met kengetallen uit verkeersbeleid, onderzoeken en intensiteiten in vergelijkbare situaties.

De 'Wegenscan' toetst in hoeverre de vorm, functie en het gebruik van de weg met elkaar overeenkomen en toetst de intensiteitsgrenzen (mede op basis van CROW-richtlijnen) aan diverse verkeersaspecten. De zwakste schakel is hierbij maatgevend voor de acceptabele intensiteit voor gemotoriseerd verkeer.

2 locaties op de Vakwerkbrug beschouwd

Vakwerkbrug: bij in- en uitrijden buurt
Het gemotoriseerd verkeer van veld 2, veld 1 en deels van veld 3 rijdt de buurt uit via de Vakwerkbrug. De geplande en huidige situatie van dit punt verschillen nog van elkaar.

De geplande en huidige situatie op de Vakwerkbrug bij in- en uitrijden Veld 2

Om de Wegenscan in te vullen zijn gegevens als de rijbaanbreedte en de intensiteit van het autoverkeer per etmaal op dit punt nodig. In de huidige situatie (oktober 2022) liggen op dit

punt nog deels stelconplaten. Op basis van meting in de bestekstekening van de voorgestelde vormgeving van het kruispunt komen wij tot een breedte van 6,87meter (op het smalste deel). Deze breedte is dan ook gebruikt als input voor de Wegenscan. Aan de hand van alle benodigde gegevens betreffende de functie, vormgeving en omgeving van de weg geeft de Wegenscan een maximaal wenselijke intensiteit van 6.000 motorvoertuigen per etmaal op dit punt.

Daarnaast is op basis van de aannames voor de hoeveelheid verkeer dat vanuit veld 3 over veld 2 rijdt (gesteld in 1b) en de situatie dat veld 1 en veld 2 volledig ontsloten worden via dit punt de verwachte intensiteit berekend. De woningen in Veld 1 en Veld 2 genereren respectievelijk 2.100 en 1.800 motorvoertuigen per etmaal. Omdat vanuit Veld 3 Noord nog eens 800 motorvoertuigen per etmaal langs dit punt gaan is de verwachte intensiteit 4.700 motorvoertuigen per etmaal.

Eindconclusie 1c (1):
Op basis van de berekende intensiteit van 4.700 motorvoertuigen per etmaal en de maximaal wenselijke intensiteit uit de Wegenscan komen wij tot de conclusie dat de Vakwerkbrug verkeerstechnisch voldoet. De grenswaarde van 6.000 motorvoertuigen per etmaal is nog niet in het zicht (78%).

Vakwerkbrug: tussen Draaibrug en Baileybrug

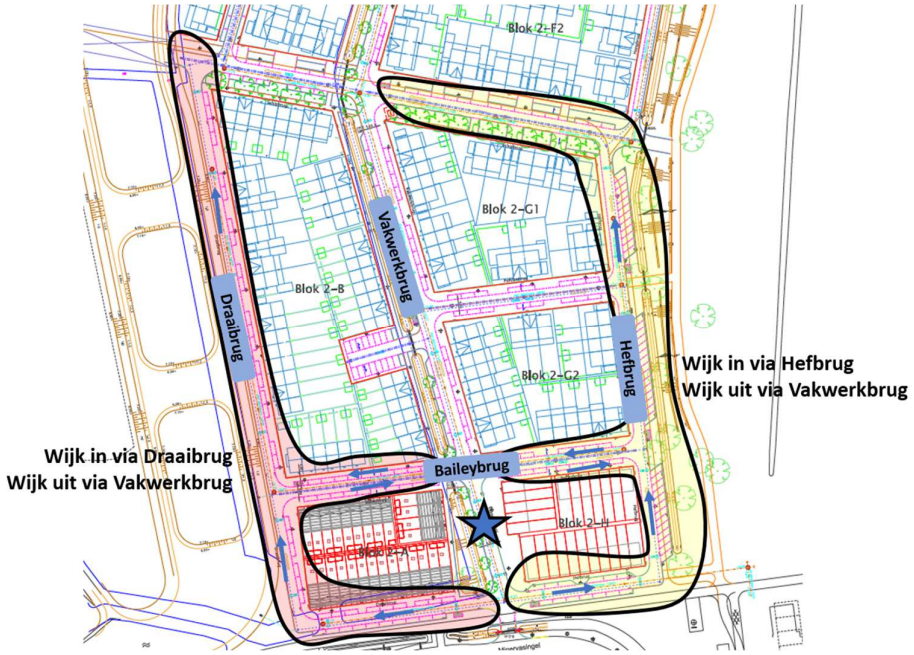

De geplande en huidige situatie op de Vakwerkbrug tussen Draaibrug en Baileybrug

In de buurt zelf is de rijbaan van de Vakwerkbrug een halve meter smaller. Daar meet de breedte van de weg 5,50meter. Om ook deze plek mee te nemen is de methodiek van de Wegenscan benut voor de locatie gemarkeerd met de ster in de figuur op de volgende pagina. Aan de hand van alle benodigde gegevens betreffende de functie, vormgeving en omgeving van de weg geeft de Wegenscan een maximaal wenselijke intensiteit van 5.300

motorvoertuigen per etmaal op dit punt. Dat deze grenswaarde op dit punt lager ligt dan bij het in- en uitrijden van de wijk, komt voornamelijk door de smallere rijbaan.

Ook is de verwachte intensiteit op dit punt berekend. De intensiteiten zijn lager, doordat de bewoners aan de rand van veld 2 (bewoners Draaibrug en Hefbrug) niet via de Vakwerkbrug naar de woning rijden (zie onderstaand figuur). Daarnaast rijdt het verkeer dat naar Veld 3 Noord gaat waarschijnlijk niet via de Vakwerkbrug, maar via de éénrichtingsweg Hefbrug de wijk in. Door de éénrichtingsstructuur van deze woonstraten rijden de bewoners van Veld 3 Noord en van de Draaibrug en Hefbrug wel via de Vakwerkbrug de wijk uit. Daarbij nemen we aan dat de bewoners die parkeren op de Baileybrug niet draaien wanneer ze de wijk uitrijden, maar in de geparkeerde richting wegrijden.

Route om de wijk in/uit te gaan voor de bewoners aan de rand van Veld 2

Om te weten hoeveel motorvoertuigen per etmaal minder over het met de ster gemarkeerde punt rijden is de bestektekening van Veld 2 gebruikt. In de bestektekening zijn er 74 rijwoningen en 8 twee onder een kap woningen in het rode en gele gebied te vinden. Aan de hand van de eerder gebruikte kengetallen genereren deze samen 352 ritten heen en 352 ritten terug. Het verkeer uit Veld 3 Noord dat via Veld 2 rijdt genereert samen 386 heen en 386 ritten terug. Omdat bewoners in deze gebieden maar 1 keer langs de ster komen, is de verwachte intensiteit op deze locatie daarom 737 motorvoertuigen per etmaal minder dan

de intensiteit op de Vakwerkbrug bij het in- en uitrijden van de buurt. Daarmee komen we voor het deel van de Vakwerkbrug in de wijk (tussen de kruispunten met de Draaibrug en Baileybrug) op een verwachte intensiteit van circa 4.000 motorvoertuigen per etmaal.

Eindconclusie 1c (2):
Op basis van de berekende intensiteit van 4.000 motorvoertuigen per etmaal en de maximaal wenselijke intensiteit uit de Wegenscan komen wij tot de conclusie dat ook dit deel van de Vakwerkbrug verkeerstechnisch voldoet. De grenswaarde van 5.300 is nog niet bereikt (75%).

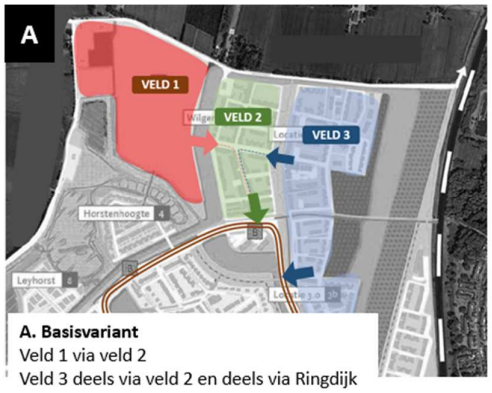
2. Hoofdvarianten voor ontsluiting

Overzicht intensiteiten varianten

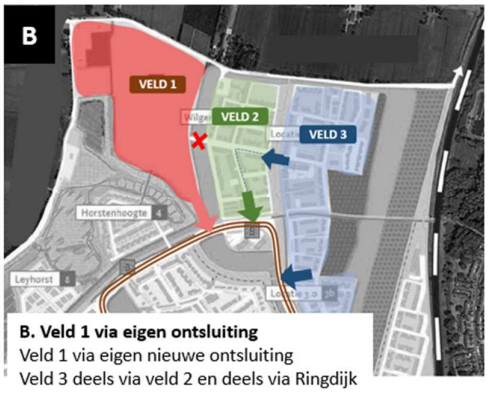
Op hoofdlijnen zien we een drietal varianten voor het ontsluiten van Veld 1, 2 en 3.

A. De basisvariant is de beoogde situatie (waarbij veld 1 via veld 2 rijdt en veld 3 deels via veld 2 en deels via de Ringdijk
B. De variant veld 1 via een eigen ontsluiting. Deze is in het Mobiliteitsonderzoek van de gemeente als mogelijk alternatief uitgewerkt.
C. De variant veld 3 alleen via Ringdijk. Deze variant komt voort uit de gedacht dat veld 3 via de Ringdijk al een eigen ontsluiting heeft. In deze variant vervalt dan de ontsluiting van veld 3 via veld 2 voor het gemotoriseerd verkeer.

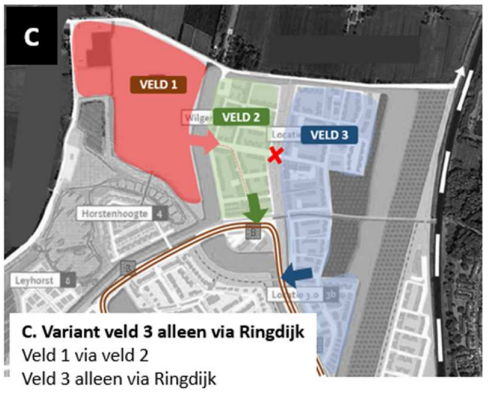
Binnen deze varianten zijn eventuele optimalisaties mogelijk. De 3 hoofdvarianten zijn hieronder uitgetekend.

A. Basisvariant
Veld 1 via veld 2
Veld 3 deels via veld 2 en deels via Ringdijk

B. Veld 1 via eigen ontsluiting
Veld 1 via eigen nieuwe ontsluiting
Veld 3 deels via veld 2 en deels via Ringdijk

C. Variant veld 3 alleen via Ringdijk
Veld 1 via veld 2
Veld 3 alleen via Ringdijk

Voor deze hoofdvarianten zijn de intensiteiten op de volgende meetpunten berekend:

1) Vakwerkbrug bij Minervasingel
2) Vakwerkbrug tussen Draaibrug en Baileybrug
3) Schipbrug (veld 1<>veld 2)
4) Schipbrug (veld 2 <> veld 3)
5) Ringdijk
6) Eventuele nieuwe ontsluiting Veld 1

Op basis van de berekende verkeersgeneratie voor Veld 1, Veld 2, Veld 3 Noord en Veld 3 Zuid zijn de intensiteiten op de 6 meetpunten berekend. Daarbij zijn alle aannames die zijn gedaan voor de routes van de bewoners in Veld 3 Noord en de randen van Veld 2 opnieuw toegepast. De intensiteiten op de 6 meetpunten zijn per variant weergegeven in Tabel 6.

	Intensiteit [mvt/etmaal]					
Variant	**Punt 1**	**Punt 2**	**Punt 3**	**Punt 4**	**Punt 5**	**Punt 6**
Basisvariant	4.700	4.000	2.100	800	2.800	0
Veld 1 via eigen ontsluiting	2.600	1.900	0	800	2.800	2.100
Veld 3 alleen via Ringdijk	3.900	3.200	2.100	0	3.600	0

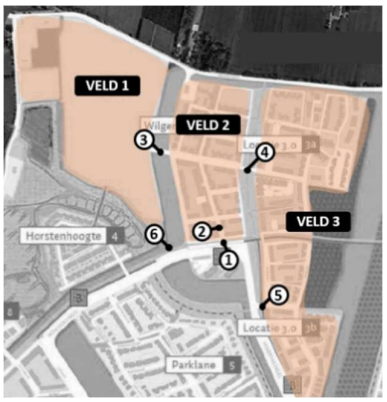
Tabel 6: Verwachte intensiteiten op de 6 meetpunten in 3 varianten

In de huidige situatie kent Veld 1 een ontsluiting voor het bouwverkeer

3. Intensiteitsgrenzen varianten

De basisvraag die dit hoofdstuk beantwoordt, is de duiding van de percentages 'capaciteitsbenutting' en intensiteiten in de verschillende varianten. Verkeerskundig spreken wij over wenselijke intensiteitsgrenzen. Het gaat om een passende vormgeving van de weg in samenhang met een passend gebruik in intensiteiten. De genoemde intensiteitsgrenzen zijn gewenste grenswaarden van het autoverkeer per etmaal. Dat betekent dat zolang het gebruik binnen de grens blijft, de vormgeving van de weg volstaat. Het is verkeerskundig niet gebruikelijk om voor woonstraten dit in een capaciteitspercentage uit te drukken, zoals dat voor snelwegen of hoofdwegen wel gebruikelijk is.

Op elk meetpunt in de drie verschillende varianten uit het vorige hoofdstuk is dit gebruik versus de wenselijke intensiteitsgrens berekend. Ook hiervoor is de Wegenscan gebruikt. De Wegenscan geeft aan wat de gewenste intensiteitsgrens op elk meetpunt is.

Om de vormgevingsanalyse met de Wegenscan te doen zijn de technische ondergronden/ definitieve ontwerpen van Veld 1, 2 en 3 gebruikt. De wenselijke intensiteit op elk meetpunt is te vinden in Tabel 7. Hoe het voorspelde gebruik valt binnen de wenselijke intensiteitsgrenzen is uitgewerkt voor de hoofdvarianten in Tabel 8.

Grenswaarden: wenselijke intensiteit [mvt/etmaal]					
Punt 1	**Punt 2**	**Punt 3**	**Punt 4**	**Punt 5**	**Punt 6**
6.000	5.300	6.000	5.700	5.000	6.000*

Tabel 7: Grenswaarden wenselijke intensiteit op elk meetpunt (afhankelijk van de vormgeving)*

Gebruik binnen wenselijke intensiteitsgrenzen												
Variant	**Punt 1**		**Punt 2**		**Punt 3**		**Punt 4**		**Punt 5**		**Punt 6**	
Basisvariant	V	78%	V	75%	V	35%	V	14%	V	56%	V	0%
Veld 1 via eigen ontsluiting	V	43%	V	35%	V	0%	V	14%	V	56%	V	42%
Veld 3 alleen via Ringdijk	V	66%	V	60%	V	35%	V	0%	V	71%	V	0%

Tabel 8: Gebruik op elk meetpunt in de drie verschillende varianten

Eindconclusie 3:
In alle varianten geldt dat de voorspelde intensiteit van het autoverkeer op de meetpunten binnen de grenswaarden blijven. Deze conclusie geldt ook voor de situatie waarin de 66 onterecht meegenomen appartementen aan de Klapbrug (zie 1a) toch worden meegenomen in de verkeersgeneratie van Veld 2. Het gebruik binnen de wenselijke intensiteitsgrenzen in deze situatie is te vinden in Bijlage 1.

4. Analyse verkeersveiligheid

Kwalitatief hebben we de effecten op de verkeersveiligheid van de voetgangers en fietsers in de buurt en op de Minervasingel geanalyseerd. Onderstaand tabel geeft de resultaten per hoofdvariant. De tabel geeft daarmee een kwalitatieve vergelijking tussen de hoofdvarianten.

	Voetganger in de buurt	Fiets in de buurt	Fiets langs Minervasingel	Autoverkeer Minervasingel
Basisvariant (veld 1 via veld 2 en veld 3 deels via veld 2)	Voorgestelde oplossing volstaat verkeerstechnisch	Door veld 3 deels via veld 2 te ontsluiten kruist het autoverkeer het fietspad in de groenzone tussen de beide buurten	De voorgestelde oplossing volstaat verkeerstechnisch. De aangebrachte verbeteringen in het ontwerp van de kruising op de Minervasingel geeft een verbetering van de verkeerssituatie qua verkeersveiligheid	
Veld 1 via eigen ontsluiting	Geen autoverkeer tussen Veld 1 en 2 heeft een effect op voet- en fietskwaliteit tussen veld 1 en veld 2. De brug over het water hoeft niet voor gemotoriseerd verkeer opgesteld te zijn (wel voor hulpdiensten).		Extra kruising/ conflict voor hoofdfietsroute langs Minervasingel	Extra kruising/ conflict voor autoverkeer op Minervasingel
Veld 3 alleen via Ringdijk	Geen autoverkeer tussen Veld 2 en 3 heeft positief effect op verblijfskwaliteit voor de voetganger in de groenzone tussen veld 2 en veld 3	De fietsoversteek van het bestaande fietspad langs de Ringdijk wordt drukker; het fietspad door de groenzone tussen Veld 2 en 3 wordt rustiger. Score negatief omdat fietspad langs Ringdijk voor fietsers een hogere functie heeft	Drukkere kruising Minervasingel met Ringdijk, tegelijkertijd rustigere kruising Minervasingel met Vakwerkbrug. Echter de vormgeving van de Ringdijk op de Minervasingel biedt fysiek beperkte ruimte. De automobilist die de buurt uitrijdt heeft weinig ruimte om zich goed op te stellen. Dit is een verkeersveiligheidspunt in relatie tot zicht op de fietser die over de hoofdfietsroute langs de Minervasingel rijdt	

Eindconclusie 4:
In de vergelijking tussen de hoofdvarianten qua verkeersveiligheid scoort de variant 'veld 1 via eigen ontsluiting' neutraal.

De variant 'veld 3 alleen via Ringdijk' scoort negatief. Dit hangt samen met:

- meer autoverkeer die het hoofdfietsroute langs de Ringdijk kruist
- de huidige vormgeving van het kruispunt Ringdijk met de Minervasingel. Hier is beperkte ruimte voor het opstellen van het autoverkeer wijk uit in relatie tot zicht op het fietspad langs de Minervasingel (zie foto's hiernaast).

5. Trends en ontwikkelingen autogebruik

Om een doorkijk te geven naar de ontwikkeling van het autogebruik tot 2030 en in de periode 2030-2040 benutten wij 2 denkrichtingen:

1) Hoe zit het autogebruik in de verkeersprognoses zoals Goudappel deze gebruikt in het beheer van de verkeersmodellen? Dit zijn uitgangspunten waarmee ook het regionale verkeersmodel Arnhem Nijmegen is opgesteld.
2) Wat zijn de verwachtingen van het autobezit specifiek voor een stedelijke woonwijk zoals Arnhem Schuytgraaf?

5.1 Autogebruik in prognoses

In het regionale verkeersmodel Arnhem-Nijmegen verandert het autogebruik richting de toekomst op 2 manieren.

- Als eerste wordt er rekening gehouden met veranderende kosten richting de toekomst. Voor auto zijn dit brandstofkosten (in brede zin, dus ook elektriciteit) en vaste kosten (afschrijving).
- Naast autokosten, hebben ook de aantrekkelijkheid van andere modaliteiten invloed op het autogebruik. Voor het OV zijn dit oa de ticketprijzen van de bus en trein en voor fiets is dit het e-bikegebruik. **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**8 geeft een overzicht van de verwachte trends en bijbehorende effecten.

Kort samengevat wordt de auto aantrekkelijker doordat de brandstofkosten afnemen (o.a. door elektrificatie). Tegelijkertijd wordt het OV onaantrekkelijker door toenemende ticketprijzen, wat ertoe leidt dat de auto op (middel) lange afstanden vaker gebruikt zal worden. Als laatste wordt de e-bike populairder wat de fiets aantrekkelijker maakt ten opzichte van de huidige situatie. Hoe dit het auto- en fietsgebruik op korte afstand verandert, verschilt per locatie en is dus niet in algemene zin te zeggen. Schuytgraaf ligt op 6 á 7 km van het centrum van Arnhem. Dit is een afstand waarop naast de normale fiets, ook de auto vaak gebruikt wordt. De toename van het gebruik van e-bikes zorgt ervoor dat in de toekomst dit soort autoritten vaker worden vervangen voor e-bikeritten.

Modaliteit	Factor van invloed	(Verwachte) trend	Effect in prognose
Auto	Brandstofkosten (in brede zin)	Afname (-15%)	Auto aantrekkelijker
	Vaste kosten	Vrijwel gelijk	-
OV	Bus ticketprijs	Toename (+3%)	OV minder aantrekkelijk
	Trein ticketprijs	Toename (+3%)	OV minder aantrekkelijk
Fiets	E-bike gebruik	Toename (+9%)	Fiets aantrekkelijker

Tabel 9: Verwachte trends en effecten (bron: NRM2021 scenario 2030Hoog)

Bovenstaande trends en effecten zijn als uitgangspunten opgenomen in de verkeersprognosemodellen die zowel landelijk, regionaal als in de stad worden gebruikt voor verkeersstudies.

Een ander uitgangspunt in de verkeersprognosemodellen is het effect van huishoudensverdunning. Uitgangspunt is dat het aantal inwoners per huishouden vermindert richting de toekomst. Hoewel dit het totale autogebruik niet zal beïnvloeden, kan dit er wel toe leiden dat op kleinere schaal – zoals in een wijk – het autogebruik zal verminderen, omdat er simpelweg minder huishoudens en dus minder mensen wonen.

Conclusie: op veel hoge orde wegen (denk aan stedelijke hoofdstructuur tot aan de Rijkswegen) geven de huidige verkeersmodelprognoses een autonome groei van het autoverkeer. Dat is een groei van het verkeer die niet samenhangt met de groei door extra woningen. In totaal voor Arnhem gaat het om een groei van circa 2% naar 2030 en een stabilisatie naar 2040.

5.2 Verwacht autogebruik in stedelijke woonwijken

Specifiek voor woonbuurten zijn niet zozeer de uitgangspunten van verkeersprognoses vanuit de verkeersmodellen relevant, maar gaat het vooral om wat er gebeurt in de woonbuurten zelf. Neemt het autobezit nog verder toe, gaan de toekomstige huishoudens in de velden 1, 2 en 3 vaker de auto gebruiken?

Wij zijn hiervoor 3 mogelijke aspecten, namelijk:

- Verandering in autobezit
- Huishoudensverdunning
- Specifiek lokaal beleid

Verandering in autobezit

Landelijk gezien is de trend nog steeds dat het autobezit stijgt. Het KiM (Kennisinstituut van Mobiliteit) verwacht dat er tegen 2040 naar schatting 523 auto's per 1.000 inwoners zijn. In 2020 waren dit 499 auto's per 1.000 inwoners. Dit is een stijging van 4.9% tot 2040. Hierin is een groot verschil tussen stedelijk en landelijk gebied. Buiten de steden neemt het autobezit- en gebruik verder toe, terwijl in de steden de trend is dat het autobezit- en gebruik juist stabiliseert en in de centrum-stedelijke gebieden zelfs daalt.

Huishoudensverdunning

We wonen met steeds kleinere huishoudens in één woning. Dit komt mede door de groei van éénpersoonshuishoudens. Vooral in de steden is deze trend zichtbaar. Deze

huishoudensverdunning leidt tot minder autoritten doordat er simpelweg minder mensen in één huis wonen.

Specifiek lokaal beleid
Lokaal beleid heeft ook een duidelijk effect, vooral op de lange termijn. Voor het autobezit- en gebruik gaat het onder andere over parkeerbeleid (in de wijk zelf en/of op de vele andere bestemmingen), stimuleren van gebruik deelauto's, stimuleren fiets en openbaar vervoer. De gemeente heeft daarmee invloed op de ontwikkeling van het autogebruik naar 2030 en 2040 specifiek voor Arnhem Schutgraaf. Voor de velden 1, 2 en 3 biedt ook de bestaande parkeercapaciteit een plafond aan het autobezit. Het maken van extra parkeerruimte in de wijken in de toekomst (mocht die wens er zijn) is geen vanzelfsprekendheid; dit zal dan ten kosten gaan van groene ruimte.

5.3 Eindconclusie 5:

Specifiek voor de velden 1, 2 en 3 is een verdere groei van het autogebruik- en bezit niet aannemelijk. We zien trends die het autogebruik doen toenemen en trends die het autogebruik doen afnemen.

Meer autogebruik
- Lagere kosten autogebruik
- Hogere kosten OV
- Autobezit in Arnhem stabiliseert, maar groeit in de wijken verder van de binnenstad gelegen nog licht

Neutraal effect op autogebruik
- Uitbreiding aantal extra parkeerplekken in de velden 1, 2 en 3 is geen vanzelfsprekendheid

Minder autogebruik
- Verdere opkomst E-bike
- Huishoudensverdunning
- Specifiek lokaal beleid stimulering meer duurzame mobiliteit (deelauto, fiets en OV)

Op basis hiervan nemen wij aan dat het autogebruik specifiek voor de velden 1, 2 en 3 met de kennis van nu niet significant gaat wijzigen.

6. Oplossingen voor reductie verkeersstromen

De doorontwikkeling van Arnhem Schuytgraaf biedt kansen om het mobiliteitsgedrag van de toekomstige bewoners te beïnvloeden. In het KIM-onderzoek: "Een nieuw begin: Levensgebeurtenissen, zoals verhuizen, bieden openingen voor beleid" zijn hiervoor aanbevelingen aangereikt. De conclusie uit het onderzoek is dat levensgebeurtenissen gewoonten kunnen doorbreken, ook op het gebied van mobiliteit. Circa 40 procent van de verhuisde jongvolwassenen in het gebruikte Mobiliteitspanel geeft aan dat de verhuizing hun mobiliteitsgedrag heeft veranderd (welke tijd reizen, welke routes, welk vervoermiddel). Er ontstaan nog niet direct nieuwe routines. Daar gaan veelal enkele weken of maanden overheen. Gaandeweg hebben de nieuwe bewoners uitgezocht wat de handigste en prettigste route is. Dan ontstaat nieuw gewoontegedrag in de mobiliteit. Dat betekent dat voor het moment dat de nieuwe routines ontstaan; de bewoners in die periode open staan voor informatie over ander mobiliteitsgedrag.

Specifiek voor de verkeerssituatie rondom de Vakwerkbrug zien wij zowel mogelijkheden voor ingrepen in de (bestaande en beoogde) **infrastructuur** als in het **mobiliteitsgedrag** van de (bestaande en toekomstige) mobilisten.

We onderscheiden hierin oplossingen waar het gaat over **reductie van verkeersstromen** tot oplossingen waar het gaat over **verminderen kans tot potentiële conflicten**.

	Infrastructuur	Gedrag
Reductie (auto) verkeers-stromen	• Andere ontsluitingsstructuur van aanliggende velden (zie hoofdstuk 2) • Parkeren in de nog nieuwe straten anders organiseren; meer op afstand in plaats van voor de deur (leidt tot minder autogebruik specifiek voor korte ritten) • Parkeercapaciteit reduceren; dus minder parkeerplekken aanbieden zodat bewoners minder snel overgaan tot aankoop 2de auto/ of 2de auto weg doen • Parkeren reguleren; waarbij bewoners één parkeervergunning hebben en voor een 2de vergunning een hoger tarief betalen. Beoogd effect 2de autobezit verminderen en bezoekers zoveel mogelijk met de fiets of OV laten komen	• OV-campagne bij nieuwe bewoners inclusief probeerkaartjes OV • Informatie over deelautogebruik in de wijk Schuytgraaf inclusief probeeraanbod • Fietsstimulering met spaarsysteem voor de bewoners (samen kilometers fietsen voor goed doel) • Fietsstimulering vanuit de basisscholen/ stickerkaarten of spaarsyssteem bij niet autogebruik • Buurtbakfiets voor het doen van boodschappen of het doen van recreatieve uitjes

Reductie kans tot potentieel conflict	• Extra snelheidsremmers in de buurt (bijvoorbeeld plateau's op de kruispunten of op de Hefbrug) • Extra fietsdoorsteken vanuit de buurt naar aanliggende fietspaden (bijvoorbeeld Draaibrug naar Minervasingel). Ook om fietsers andere routes te bieden in plaats van via de Vakwerkbrug	• Vanuit de buurt (bijvoorbeeld buurtbbq) het gesprek aangaan over mobiliteitsgedrag en welke kansen en mogelijkheden de nieuwe buurtbewoners zien voor beperken potentieel conflicten • Vanuit de buurten het onderwerp 'hoe rijden we hier door de buurt' bespreekbaar maken (bijvoorbeeld via wijkkrant) • Afspraken maken over tijden vuilniswagen (niet tijdens de spitsen) • Mobiliteitsgedrag bespreekbaar maken

Eindconclusie 6:
Iedere oplossing heeft zijn voor- en nadelen. Sommige oplossingen zijn vanuit het huidige denken mogelijk niet direct kansrijk. Tegelijkertijd biedt bovenstaande groslijst aanknopingspunten om hierover als wijk met elkaar het gesprek aan te gaan en zodoende te komen tot verzachtende maatregelen.

7. Verkeerskundige conclusies

Verkeerskundige inrichting Vakwerkbrug volstaat
Voor de Vakwerkbrug is de toekomstige verkeerssituatie geanalyseerd. De aannames van de gemeente zijn getoetst en leiden tot een beeld van de ritgeneratie van de woningen in het gebied en verhoudingen hoe verkeer van veld 3 via veld 2 rijdt. Voor de ritgeneratie per woning komen wij tot dezelfde uitgangspunten en resultaten als het eerder opgestelde Mobiliteitsonderzoek van de gemeente (zie hoofdstuk 1a). Voor de verhouding van het verkeer van veld 3 via veld 2 komen wij tot andere inzichten (zie hoofdstuk 1b). Deze verschillen zijn beperkt. Wij verwachten dat op basis van herkomsten en bestemmingen in samenhang met reismotieven, het verkeer van en naar 'veld 3' vooral via de Ringdijk gaat rijden; en minder via de Vakwerkbrug.

Voor de Vakwerkbrug is op twee locaties op basis van de vormgeving gekeken naar de wenselijke intensiteit. Hierbij is rekening gehouden met de omgevingsfactoren, aanwezigheid parkeerplekken, positie van de fiets en voorzieningen voor voetgangers. Op basis hiervan komen wij tot een wenselijke intensiteit van:
- 6.000 mvt/ etmaal ter hoogte van kruising Minervasingel
- 5.300 mvt/ etmaal tussen de Draaibrug en de Baileybrug

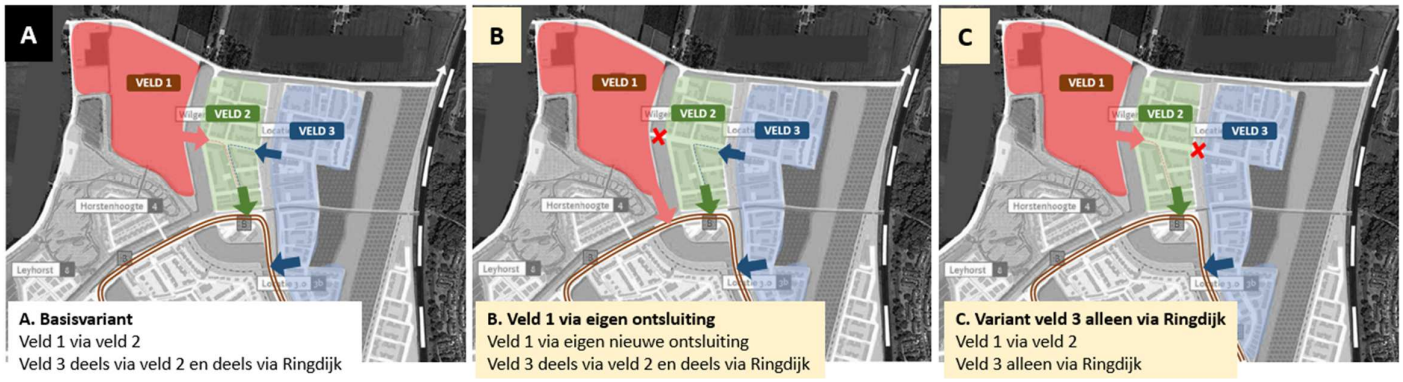

Op beide locaties komen wij tot intensiteiten per etmaal die liggen binnen de verkeerskundig wenselijke intensiteit. Op basis van een vormgevingsanalyse komen wij tot:
- 4.700 mvt/ etmaal als wenselijke intensiteit ter hoogte van kruising Minervasingel (78%)
- 4.000 mvt/ etmaal als wenselijke intensiteit tussen de Draaibrug en de Baileybrug (75%)

Op basis van onze analyse volstaat de vormgeving van de Vakwerkbrug en is er verkeerskundig geen aanleiding om andere oplossingen voor de ontsluiting van de woonbuurten uit te werken (zie ook hoofdstuk 1c). Ook bij een verdeling 50%/50% vanuit Veld 3 Noord volstaat de vormgeving van de Vakwerkbrug.

Andere varianten zijn maakbaar, maar verkeerskundig niet noodzakelijk
Andere ontsluiting van de woonbuurten zijn maakbaar. Hiervoor zijn 2 hoofdvarianten uitgewerkt (zie ook hoofdstukken 2 en 3).

De varianten 'veld 1 via eigen ontsluiting (B)' en 'veld 3 alleen via Ringdijk (C)' geven beide een meer gebalanceerde verdeling van het autoverkeer, zoals onderstaand tabel goed laat zien.

	Gebruik binnen wenselijke intensiteitsgrenzen					
Variant	**Pnt 1**	**Pnt 2**	**Pnt 3**	**Pnt 4**	**Pnt 5**	**Pnt 6**
Basisvariant	78%	75%	35%	14%	56%	0%
Veld 1 via eigen ontsluiting	43%	35%	0%	14%	56%	42%
Veld 3 alleen via Ringdijk	66%	60%	35%	0%	71%	0%

Tabel 10: Gebruik binnen wenselijke intensiteitsgrens op elk meetpunt in de drie verschillende varianten

Voor de variant **'veld 1 via eigen ontsluiting (B)'** zien wij verkeerskundig niet direct andere voordelen dan de reductie van het verkeer op de Vakwerkbrug. Het is een financiële afweging om een dergelijke ontsluiting te maken. Het levert als voordeel op dat de Vakwerkbrug rustiger wordt. Het nadeel is dat het een nieuwe ontsluiting op de Minervasingel oplevert en daarmee een extra kruising voor het verkeer op en langs de Minervasingel. Een eventuele nieuwe kruising is op de beoogde locatie goed maakbaar.

De variant **'veld 3 alleen via de Ringdijk (C)'** biedt in onze ogen geen meerwaarde. Deze aanpassing heeft namelijk enkele verkeerskundige aandachtspunten (zie ook hoofdstuk 4):

- Door de afsluiting van de Schipbrug ontstaat meer verkeer van Veld 3 Noord die de hoofdfietsroute langs de Ringdijk gaat kruisen.
- De ontsluiting van de Ringdijk wordt drukker (van 2.790 naar 3.560); waarbij ter hoogte van de kruising met de Minervasingel weinig fysieke ruimte aanwezig is om als automobilist goed op te stellen bij het uitrijden van de wijk. Dit is een verkeersveiligheidspunt in relatie tot zicht op de fietser die over de hoofdfietsroute langs de Minervasingel rijdt.

De ontsluiting via de Vakwerkbrug is toekomstbestendig

Voor de doorkijk naar 2030 en 2040 geldt dat het autobezit en -gebruik voor de velden 1, 2 en 3 in onze ogen niet significant gaat wijzigen (zie ook hoofdstuk 5). Daarmee verandert de intensiteit van het gemotoriseerd verkeer in de toekomst in onze ogen niet. Vanuit dit perspectief is er geen aanleiding de ontsluitingsstructuur aan te passen.

Aanvullende maatregelen zijn optioneel

Als de gemeente kiest om vast te houden aan de beoogde variant voor de ontsluiting van de velden 1, 2 en 3 zijn aanvullende maatregelen denkbaar om de verkeerssituatie in veld 2 te beïnvloeden (zie hoofdstuk 6). Het daarbij niet alleen om fysieke oplossingen (verkeersremmende maatregelen of extra doorsteken voor de fiets), maar ook om gedragsmaatregelen. We denken daarbij aan mobiliteitscampagnes voor de nieuwe inwoners en het aandacht geven aan het wenselijke verkeersgedrag in de wijk (zie hoofdstuk 6). Uiteindelijk gaat het niet alleen om een passende vormgeving van de weg in samenhang met een passende hoeveelheid gemotoriseerd verkeer. De verkeerveiligheid en de verkeersveiligheidsbeleving valt en staat met het verkeersgedrag van de automobilisten.

Bijlage 1: Verschillen bij wel of niet toerekenen 66 appartementen aan Veld 2

	Intensiteit [mvt/etmaal]					
Variant	**Punt 1**	**Punt 2**	**Punt 3**	**Punt 4**	**Punt 5**	**Punt 6**
Basisvariant	5.100	4.400	2.100	800	2.800	0
Veld 1 via eigen ontsluiting	3.000	2.300	0	800	2.800	2.100
Veld 3 alleen via Ringdijk	4.400	3.600	2.100	0	3.600	0

Tabel 11: Verwachte intensiteiten op de 6 meetpunten in 3 varianten wanneer de 66 onterecht meegenomen appartementen in veld 2 alsnog worden meegenomen

Gebruik binnen wenselijke intensiteitsgrenzen												
Variant	**Punt 1**		**Punt 2**		**Punt 3**		**Punt 4**		**Punt 5**		**Punt 6**	
Basisvariant	V	85%	V	83%	V	35%	V	14%	V	56%	V	0%
Veld 1 via eigen ontsluiting	V	50%	V	43%	V	0%	V	14%	V	56%	V	42%
Veld 3 alleen via Ringdijk	V	72%	V	68%	V	35%	V	0%	V	71%	V	0%

Tabel 12: Gebruik binnen wenselijke intensiteitsgrens op elk meetpunt in de drie verschillende varianten wanneer de 66 onterecht meegenomen appartementen in veld 2 alsnog worden meegenomen

	Intensiteit [mvt/etmaal]					
Variant	**Punt 1**	**Punt 2**	**Punt 3**	**Punt 4**	**Punt 5**	**Punt 6**
Basisvariant	4.700	4.000	2.100	800	2.800	0
Veld 1 via eigen ontsluiting	2.600	1.900	0	800	2.800	2.100
Veld 3 alleen via Ringdijk	3.900	3.200	2.100	0	3.600	0

Tabel 13: Verwachte intensiteiten op de 6 meetpunten in 3 varianten zonder de 66 onterecht meegenomen appartementen

Gebruik binnen wenselijke intensiteitsgrenzen												
Variant	**Punt 1**		**Punt 2**		**Punt 3**		**Punt 4**		**Punt 5**		**Punt 6**	
Basisvariant	V	78%	V	75%	V	35%	V	14%	V	56%	V	0%
Veld 1 via eigen ontsluiting	V	43%	V	35%	V	0%	V	14%	V	56%	V	42%
Veld 3 alleen via Ringdijk	V	66%	V	60%	V	35%	V	0%	V	71%	V	0%

Tabel 14: Gebruik binnen wenselijke intensiteitsgrens op elk meetpunt in de drie verschillende varianten zonder de 66 onterecht meegenomen appartementen

Betreft: ontsluiting veld 1

Datum: 18 november 2022

Van: 19 gezinnen Achterstraat en Vogelenzangsestraat
Aan: Marielle Knaapen, Tim Nijs, gemeenteraadsleden en portefeuillehouder

Op 23 november a.s. gaat u het vraagstuk ontsluiting veld 1 naar veld 2 afronden.

Wij vragen hierbij opnieuw aandacht voor de bezwaren die wij eerder hebben ingediend.
Wij verwijzen hiermee naar onze brief van 12 januari 2022 waarin onze bezwaren zijn weergegeven(zie de bijlage. Naar onze mening zijn deze door de aandacht die uit is gegaan naar het onderzoek van de ontsluiting van veld 1 naar veld 2 nog steeds niet voldoende aan bod gekomen.

Voordat u een voorstel bestemmingsplanwijziging gaat bespreken willen wij graag onze visie met u bespreken. Tot nu toe hebben wij niet ervaren dat recht wordt gedaan aan het participatieproces en vinden dat onze bezwaren onvoldoende gefundeerd en beargumenteerd terzijde zijn geschoven.

Uw ambtenaren hebben het aantal woningen afgeleid aan een verkeerde berekening van hectares voor veld1. U heeft in de informatievoorziening richting ons continue aangegeven 30 woningen per hectare te mogen bouwen maar uit te gaan van rond de 90%. Vanaf de eerste bespreking in 2020 hebben wij u gewezen op een verkeerde berekening van hectares. Pas na ruim twee jaar heel lang aandringen, heeft u ons vlak voor de vergadering van 16 februari een mail gestuurd, waarin u aangeeft dat u inderdaad uit bent gegaan van het verkeerde aantal hectares. Volgens het werkelijke aantal hectares, mogen er niet meer dan 276 woningen worden gebouwd, 90% hiervan is 248. Ons voorstel was 240 woningen + 8 woonwagens in lijn met de besprekingen zoals die met ons zijn gevoerd. Wij geven een hand u pakt de hele arm.

Wij verzoeken u ons de volgende informatie te verstrekken:

- Een overzicht van elk veld in Schuytgraaf met de planning en realisatie van woningen uitgesplitst naar aantal en soort.
- We ontvangen graag een kopie van het convenant en de meest recente besprekingen erover die de gemeente Arnhem met de gemeente Overbetuwe heeft gemaakt. (destijds Heteren en Elst)
- We ontvangen graag de stikstofberekeningen inclusief de consequenties uitstoot bouwactiviteiten naar aanleiding van de uitspraak door de van de Raad van State.

Gezien de wijzigen in het politieke klimaat en portefeuillehouder; het ongefundeerd afwijzen van onze bezwaren nodigen wij u graag op locatie uit voor een gesprek.

Namens de in de bijlage genoemde 19 gezinnen
Tineke Otter
Robert Jungblut
En Karin Gerritsen

Van: Bewoners Achterstraat en Vogelenzangsestraat
Aan: Gemeenteraadsleden Arnhem en Burgemeester en wethouders
Datum: 11 januari 2022
Betreft: bezwaar tegen bestemmingsplanwijziging en exploitatieplan wijziging ten behoeve van veld 1 en impliciet ook die van 26 en 27

Beleving bewoners:
Beeld je eens in, het is prachtig zonnig weer en je bent met de buurtvriendjes slootje springen en het leven uit de Romeinse Limes en Middeleeuwen aan het naspelen. Je broer durft zelfs in de Betuwse bomen te klauteren van de Hamse boomgaard. Nog later speelden je eigen kinderen de dropping van de Polen na. Wie kan tegenwoordig vertellen opgegroeid te zijn in een gebied van dergelijke cultuurhistorische waarde? Nou een heel aantal bewoners van het buitengebied van Schuytgraaf hebben het er nog regelmatig over. Prachtig zijn die verhalen en niet eens echt oud. Misschien besefte je het toen nog niet eens zo heel goed, maar tjonge wat was dat buitenleven in Boven-Driel genieten.

In de jaren 80 en 90 zie je Arnhem aan jouw kant van de rivier groeien, wel wat saai allemaal dezelfde woningen en weinig groen. In de driehoek van de Vogelenzang, de Kroon en de Koetse Pas (Duivenkamp) bevinden zich boerderijen van oudsher. Graslanden werden afgewisseld met tabaksvelden, wilgentenen, Elsen passen en boomgaarden voor de fruitteelt.

Ontstaan van beloften aan bewoners
Toen de geruchten in de jaren 90 de ronde deden dat er een grote Vinex locatie tussen Nijmegen en Arnhem zou komen werd je meer alert. Er werd stevig gediscussieerd over de stedenbouwkundige uitgangspunten van het KAN-gebied. Maar telkens was ieder het er over eens dat het heden met het verleden verbonden moest worden en dit gebied heel anders ontwikkeld moest worden dan de rest van de VINEX locaties in Nederland. Immers Schuytgraaf is een unieke plek met historische waarde. Ondertussen waren de bewoners van het Vlot, de Vogelenzangsestraat en de Achterstraat geen bewoners meer van Driel of Elst, maar zonder enige inbreng bewoners van Arnhem geworden. Ze hebben zich verenigd. Het stelde gerust dat deze straten aan de andere kant van de natte ecologische zone gesitueerd waren en dat vooral het gebied van veld 1 aangewezen werd als ensemble waarbij een glooiende landelijke overgang naar de wijk verbeeld moest worden. De belofte werd niet alleen aan de bewoners gedaan van het buitengebied maar ook vastgelegd met de toenmalige gemeente Heteren thans gemeente Overbetuwe. Zoals ook geldt voor de zuidelijke grens van Schuytgraaf. De bewoners zouden ook eindelijk een aansluiting op de riolering krijgen, dat dat pas 10 jaar later dan beloofd werd aangelegd is dan niet eens echt erg, immers tijden veranderen.

Bestemmingsplanwijzigingen
Wat wel erg was, is dat telkens bij een bestemmingsplan wijziging de bewoners in actie moesten komen om de ontwikkelaars, projectleiders en stedenbouwkundigen te helpen herinneren aan de uitgangspunten van de wijk. Weet je nog zo'n 25 wijkjes met ieder een eigen karakter, variërend van 150 tot 500 woningen. Waarbij diversiteit in soort en aantal woningen en doelgroep leidraad is. Elk wijkje wordt begrenst door aanwezige natuur, sloten en of bomen of het zou worden aangelegd. Het moest zo gebouwd worden dat de overheid niet voor leegstand of leefbaarheidsknelpunten zou komen te staan. Daar hoorde ook een maximum van gemiddeld 15,5% sociale huur bij voor de hele wijk. Maar de randen van de wijk aan de kant van de grens met de Overbetuwe moest die van landelijke natuurbeleving en allure zijn, het moet een polderlandschap met natuurhistorische uitstraling zijn, zonder hoge gebouwen en veel rijtjeswoningen. De verdichting en appartementen zouden alleen langs de rand van het spoor en het centrum bij het toen nog te bouwen station Arnhem-Zuid komen.

Plannen wijzigen met de tijd:
Tijden veranderen en dat snappen we, ook toen de economische crisis de klad in de bouw gooide. KAN-VINEX-GEM … faillissementen en beloftes moesten afgekocht. Maar de gemeente overleefde en nam

het heft weer in handen. Bezoekers roemen Schuytgraaf om de diversiteit van uitstraling, het is gewoon een mooie wijk. Als bewoners van het buitengebied vonden we het niet erg dat er toch her en der wat appartementencomplexen werden gebouwd ook in wijkjes aan de rand. Maar toen het vierde plan voor veld 4 in ontwikkeling kwam, gingen we op de rem staan. Plotseling werd de nokhoogte van 9 naar 15 meter opgetrokken en het beoogde ensemble (net als veld 1) meer verdicht. Het als landbouwgrond verkochte perceel tussen nummer 20 en 22 aan de Vogelenzangsestraat moest toch wel zo'n 50 woningen kunnen herbergen. Dat hebben we gelukkig teruggebracht gekregen naar 5. En na te hebben ingesproken in 2011 en ook bij latere plannen werd ons steevast verzekerd dat de uitgangspunten voor veld 1 niet zouden veranderen. Zelfs bij de behandeling van het veegplan van 2017, de bouw en renovatie van enkele woningen in het buitengebied werd die belofte steeds herhaald. En dan komt de ontwikkeling van veld 3b (met accent op bijtjes, molletjes en ecologie), ook veld 2 en later ook 3a komt in de gemeenteraad. Ondertussen werd de roep om sociale huurwoningen groter en wij bewoners zagen met grote vrees dat alles wat elders niet meer gerealiseerd is richting veld 1 werd gepland. We hebben direct gevraagd aan de gemeente om in contact te komen en ons mee te laten denken en de druk niet alleen op veld 1 te leggen maar ook bij andere velden. De toezeggingen bleven maar veld 2 gaf ons toch het schrikbeeld van woningen in rechte rijen, waarbij alle stedenbouwkundige uitgangspunten volledig overboord leken te zijn gegaan. Hoezo eigentijds dorp?! Als we naar ons huis rijden over de dijk wordt het beeld ruw verstoort door de enorme bult stenen wat veld 2 geeft. Wat gaat dat beeld worden als veld 1 wordt ingevuld zoals de plannen nu aan u worden gepresenteerd?

Overleg
En dan begint het gesprek met de bewoners. Jullie noemen dat participatie, wij noemen dat informeren en slikken. Het slootje springen krijgt in één keer en heel andere betekenis. Wij willen die natuurlijke grenzen graag benutten om het buitengebied gevoel te kunnen behouden. De druk op de Achterstraat wordt steeds groter. En natuurlijk gunnen we iedereen het prachtige uitzicht van onze straten en het heerlijke buiten wandelen. Maar met wat jullie nu voorgeschoteld krijgen, houdt geen enkele belofte aan ons stand.
Dat plannen in de loop van de tijd veranderen snappen we best. Maar de communicatie in te gaan alsof we nog van alles te vertellen hebben is niet eerlijk en transparant. Het logboek geeft dan ook een vertekend beeld. Er is eerder sprake van informeren dan participeren. Participatie bleek vooral een toneelstuk voor de bühne. Er werd beleefd aangehoord maar verder niets mee gedaan. Een verplichte communicatie naar de doelgroep (i.c. bewoners) toe, waarbij communiceren vooral bestaat uit informeren. Daarnaast weinig bereidheid om voorstellen van burgers ook daadwerkelijk te integreren in de plannen. Wensen vanuit de buurt werden niet serieus genomen en direct verworpen en de verbreding van een sloot zelfs zonder echt goede argumenten van tafel geveegd. Ambtenaren zaten niet te wachten op onze mening dan wel voorstellen. Zoals er met ons is gesproken wekt de indruk dat er weinig interesse is in het daadwerkelijk betrekken van bewoners.

Toelichting presentatie zienswijze
Van een buurt van geringe bouwdichtheid is het uitwerkingsplan gegaan naar een vrijwel maximale bouwdichtheid. Wij hebben een andere hectare berekening (0,9 km2-max 270 woningen)dan de gemeente en zien graag hoe de gemeente aan de gehanteerde bijna 10 hectare komt (max 300 woningen).
De opsomming van meer (sociale) woningen, de komst van een woonwagenkamp, de bouw van een hoog appartementencomplex en de aansluiting qua thematiek bij Velden 2 en 3 (dorps) ipv bij Velden Riethorst, Leyhorst en Horstenhoogte (ensembles in het landschap) zijn tegen de oorspronkelijke gebiedsvisie die ons altijd door de gemeente is voorgehouden.
We zijn tegen de combinatie van én appartementen én woonwagens én veel meer goedkopere (sociale)huurwoningen. Door de verdichting krijgt de buurt een uitstraling die eeuwig zonde zal zijn en gebrek aan toekomstvisie toont. Een grote puist stenen, in plaats van glooiend polderlandschap.

De thematiek en het aanzicht van de wijk is niet in balans met de rest van de wijk. Andere velden worden grotendeels volgens bestemmingsplan ingevuld veld 1 is de dupe van alle nagekomen

plannen. Het is een dermate afwijking van de oorspronkelijke plannen dat het niet meer aansluit op het beeld dat altijd is geschetst.. Het uitwerkingsplan voor veld 1 lijkt op een ontsnappingsplan om aan kritiek op een tekort aan sociale huur-/koopwoningen te ontkomen. Blijft echter onverlet dat hier in het totaal plan voor Schuytgraaf veel te weinig politieke aandacht voor het integreren van dergelijke woningen is geweest. Zelfs toen wij als bewoners hier om vroegen voor bijvoorbeeld de uitwerking van velden 3 en 23.

Er ligt nog een recreatieveld ter bespreking. Echter ons inziens betreft het geen recreatief, maar een ecologisch stuk t.b.v. de groenzone zoals oorspronkelijk was bestemd. We lichten dat graag toe.

Verder doen we een suggestie voor de naam van het ensemble aan veld 1 en de stratennamen.
We krijgen een wat ongemakkelijk gevoel bij het ombuigen van het idee van een ensemble naar een wijk met “dorpse opzet” en het “dorps karakter” dat de buurt nu moet krijgen. En al helemaal in relatie tot het voorstel voor een activistische straatnaamgeving. Welk dorpsgevoel wordt er opgeroepen als bewoners straks aan de ‘Akwasi allee’ of het ‘Mohammed Ali plein’ wonen. De aansluiting bij bestaande namen als de Achterstraat en Vogelenzangsestraat, die ook deel uitmaken van veld 1, zou naar ons idee veel beter kunnen. Een actueel progressief element inbrengen in de wijk zorgt er voor dat de thematiek van de wijk ook hier in disbalans raakt. De thematiek van veld 1 zou veel meer naar de cultuur historische waarde van de Romeinse tijd in de Limes, de Hamse boomgaard of een landelijke naamgeving moeten gaan.

Wij willen graag:

- Hectare berekening van veld 1 door een onafhankelijk bureau
- Dat er niet meer dan 250 woningen worden gebouwd
- Geen appartementen
- Minder rijtjeswoningen en sociale huurwoningen
- Niet én appartementen én woonwagens én sociale huurwoningen
- Dat de uitgangspunten van de gebiedsvisie van een ensemble terugkomen
- Dat de Achterstraat autoluw wordt gemaakt door voorbij nummer 16 voor auto’s af te sluiten
- Dat de bestemming recreatieveld weer bestemming ecologische zone krijgt
- Dat er niet langer gewacht wordt met het vervangen van de bomen aan de Achterstraat
- Dat de sloten worden verbreed en of verdiept en als natuurlijke grens fungeren

Kortom wij zijn tegen de grote verdichting (40% meer woningen dan toegezegd) en voor verspreiding van de opgave ook in andere velden, waar geen beloften uit het verleden geweld wordt aangedaan bij Arnhemse bewoners uit het buitengebied.

In de bijlage treft u de presentatie aan en de toelichting op de zienswijze die tot nu toe door bewoners bij de gesprekken is gehanteerd.

Bijlage 1: overleg met wethouder 07-01-2021
Bijlage 2: inspreken bij ontwikkeling veld 3 en 23
Bijlage 3: presentatie 13 januari 2022 informatieronde ontwikkeling veld 1 Schuytgraaf (wordt nagestuurd)

Namens de bewoners van de Vogelenzangsestraat en Achterstraat:

Freddie Coenders
Robert Jungblut
Tineke Otter

Overzicht van 19 gezinnen die participeren in buitengebied van Veld 1

Naam	**adres**	
Dhr. R. Koopman	Vogelenzangsestraat	
Dhr. P. van Ingen Mw. T. Otter	Vogelenzangsestraat	
Dhr. En mevr. Hendriks	Vogelenzangsestraat	
Dhr. En mevr. Koen	Vogelenzangsestraat	
Dhr. En mevr. Teunissen	Vogelenzangsestraat	
Dhr. En mevr. Van der Geest	Vogelenzangsestraat	
Dhr. En mevr. Coenders	Achterstraat	
Dhr. Vleeming en mevr. Gerritsen	Achterstraat	
Dhr. En mevr. Groot Hulze	Achterstraat	
	Achterstraat	
Dhr. En mevr Meerendonk (2 gezinnen)	Achterstraat	
Fam. Verschuuren	Achterstraat	
Familie Brinckman	Achterstraat	
Fam. Van Schaijk	Achterstraat	
Fam. Van den Brink		
Dhr. Jungblut en mevr. Sent	Achterstraat	
Dhr. En mevr Klein	Achterstraat	
Dhr en mevr Scheper	Achterstraat	

Ter attentie van Gemeenteraad Arnhem

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op- 8 november jl hebben wij (zie ondertekening) contact gehad met de gemeente Arnhem over de ontwikkelingen met betrekking tot de ontsluiting van Veld 1. De inhoud van het gesprek maakt dat we ons rechtstreeks tot u willen richten: hoe kijken wíj vanuit de Horstenhoogte naar de door de gemeente geschetste ontwikkeling.

Toen wij een aantal jaren geleden onze huizen aan de Horstenhoogte kochten wisten we dat Veld 1 nog ontwikkeld moest worden. Veld 1 zou, binnen Schuytgraaf perspectief, een bijzondere wijk worden, ruim opgezet en de wijk zou een natuurlijke verbinding worden tussen de woonwijk en de uiterwaarden van de Nederrijn.
We realiseren ons dat maatschappelijke ontwikkelingen maken dat het oorspronkelijke vertrekpunt aangepast moet worden en de wijk (noodgedwongen) verdicht moet worden. We hebben daar als betrokken bewoners vannen Horstenhoogte met de gemeente afspraken over gemaakt. De ecologische zone tussen Veld 1 en Veld 4 is bijvoorbeeld geïntensiveerd.

Vanaf het begin van de ontwikkeling van Veld 1 is al duidelijk dat de ontsluiting van Veld 1 via Veld 2 zou gaan. We hebben daar de betreffende documentatie nog eens over geraadpleegd en er is nooit gesproken over een alternatief. We begrijpen dat de verdichting van Veld 1 kan leiden tot andere inzichten over de veiligheid in Veld 2. Laat onverlet dat wij van mening zijn dat, als blijkt dat de verkeersveiligheid gegarandeerd is (één onderzoek heeft dat al uitgewezen), dan de oorspronkelijke ontsluiting van Veld 1 gehandhaafd blijft. Aan het alternatief zijnde directe ontsluiting van Veld 1 op de Minervasingel kleven voor ons als bewoners van Veld 4 namelijk grote nadelige gevolgen:

-geluids- en lichtoverlast (koplampen die direct in de woonkamer schijnen, straatverlichting), doordat de nieuwe ontsluiting direct grenst aan de achtertuinen van Veld 4. Ongestoord in de achtertuin zitten ons dan niet meer mogelijk en en is nauwelijks privacy meer (één van de kenmerken van de huidige situatie in de Horstenhoogte en een belangrijke reden waarom bewoners gekozen hebben voor de Horstenghoogte!!)
-opoffering van een deel van de ecologisch zone, hetgeen ten koste gaat van het leefgebied van de bevers, de volgels en diverse soorten amfibieën
-vermindering van de verkeersveiligheid van fietsers op het fietspad van de Minervasingel, omdat een ‘eigen’ ontsluiting van veld 1 ook een extra aansluiting op de Minervasingel geeft.

De bewoners van de Horstenhoogte realiseren zich dat, anders dan de afspraken die met de gemeente gemaakt hebben over de gevolgen van de verdichting van Veld 1, we ons nog niet expliciet bemoeid hebben met de discussie over een alternatieve ontsluiting voor Veld 1. We zijn ervan uitgegaan dat de uitkomsten van de onderzoeken die gedaan zijn (en die mogelijk nog volgen) leidend zullen zijn voor de besluitvorming in de gemeenteraad. Daar is echter, na het gesprek op 8 november met vertegenwoordigers van de gemeente, enige onrust over ontstaan. Vandaar deze brief met het dringende verzoek aan de raad om besluitvorming te plegen op basis van feiten die voorliggen. Daarvoor dank!

Uiteraard bent u welkom om, onder het genot van een kopje koffie of thee, de situatie met eigen ogen te aanschouwen. U kunt voor een afspraak contact opnemen met Danny Ramsamoedj, 06 83541610.

Vriendelijke groet,

Paul Valen
Danny Ramsamoedj
Tim van Gemert
Henk Eleveld

Arnhem, 21 november 2022

Betreft: ontsluiting veld 1

Datum: 22 november 2022

Tav: de Gemeenteraad Arnhem
Van: bewoners veld 2

Op verzoek van de raad is in opdracht van de portefeuillehouder een externe verkeerskundig onderzoek uitgevoerd naar de ontsluiting van veld 1. Dit onderzoeksrapport van Goudappel versie 11-11-2022 is recent gedeeld en zal in de raadsvergadering van 23 november besproken worden.
Graag hadden wij willen inspreken bij de raad, echter is ons verzoek hiertoe door de griffier afgewezen. Gezien het belang van dit onderwerp willen wij de raad nog een keer inspreken. Aangezien er afgelopen periode nieuwe stukken zijn gepubliceerd/gedeeld vanuit de gemeente lijkt ons ook ruimte voor inbreng vanuit de belanghebbenden op zijn plaats. Daarnaast blijkt uit deze recent gepubliceerde stukken dat de gemeente in de afgelopen periode gesprekken heeft gevoerd met belanghebbenden van veld 4 en de vereniging van woonwagenkampbewoners. Echter wederom niet met bewoners van veld 2 (en veld 3). Reden te meer om ons bewoners van veld 2 de gelegenheid te bieden om in te spreken in de raadsvergadering. Wij vertrouwen erop dat de raad ons deze mogelijkheid tot inspreken geeft.
Vooralsnog maken wij gebruik van de mogelijkheid om in ieder geval op het verkeerskundig rapport schriftelijk te reageren.

Allereerst willen wij de raad en de portefeuillehouder danken voor de opdracht voor dit externe onderzoek. Het onderzoek is conform verwachting degelijk en uitgebreid uitgevoerd. En dat geeft een goede basis voor het gesprek. Ondanks dit kwalitatief goed stuk hebben wij toch een aantal vragen en opmerkingen op het rapport wat we graag willen stellen cq willen plaatsen.

<u>Uitgangspunten-hoeveelheden</u>
In tabel 1 zijn de aantal en type objecten opgenomen wat de basis is voor de berekeningen. We hebben geconstateerd dat de aantallen in dit tabel niet overeenkomen met de werkelijkheid/plannen. De aantal liggen hoger. Ook zijn woningen niet altijd juist geclassificeerd wat effect heeft op de aantallen. Tevens hebben we geconstateerd dat een paar objecten niet zijn meegerekend. Zoals bijvoorbeeld de Kroon in veld 3 en de CPO in veld 2. Voor beide geldt ook dat dit geen woningen zijn maar (combinatie) van objecten wat in een grotere aantal verkeersbewegingen (incl sluipverkeer) zal resulteren dan een woning.

<u>Verdeling veld 3 over Vakwerkbrug en Ringdijk</u>
In het rapport is vermeld dat deze aanname moeilijk te toetsen is, maar komt men wel tot een 40%-60% verdeling. De vertaalslag van o.a. reismotieven naar deze verdeling is onduidelijk. Hoe is men tot deze verdeling gekomen?
Ook is in het rapport aangegeven dat Google Maps vaak de Schipbrug aangeeft als meest logische route. Bij hebben dit in Google Maps proberen te toetsen, echter zonder resultaat want veld 3 wordt niet in Google Maps herkend. Hoe is dit bepaald als de adressen van veld 3 niet worden herkend? Het lijkt ons daarnaast niet logisch dat vanwege de bochten en het 2x oversteken van een grote fietspad Google Maps de route via de Ringdijk als meest snelle logische route aangeeft.

Door het bureau is geconstateerd dat de bepalende dwarspofiel niet de aansluiting zelf maar de weg verderop is. Dit is in het rapport aangegeven middels een ster.
We lezen in het rapport terug dat er verschillende aannames zijn gedaan over hoe verkeer naar veld 3 via veld 2 rijdt, wat erop uitkomt dat de "ster" wordt vermeden. Dit geldt tevens voor het verkeer richting de Draaibrug. Dit stuk zit vol aannames wat niet altijd logisch is vanwege het feit dat men meteen af zou moeten slaan de Draaibrug en de Hefbrug in na de afslag vanuit de Minervasingel. In dit stuk wordt tevens gerekend met foutieve hoeveelheden zoals ook eerder benoemd.
Conclusie die we kunnen trekken is dat de "ster" de maatgevende dwarsprofiel is en derhalve de grenswaarde niet 6000 mvt is maar 5300 mvt wat de referentie zou moeten zijn voor de uitgevoerde berekeningen.

<u>Verkeer in toekomst</u>
We zien inconsistentie in het rapport ten aanzien van toename auto's en groei verkeer. E-bikes zouden positief werken. Er zou sprake zijn van huishoudverdunning, wat gezien de soort woningen en de huishoudens hier niet kan spelen. Dit wordt versterkt door het tekort aan woningen in de komende jaren waardoor kinderen langer thuis blijven wonen en autogebruik juist toeneemt.
Wat we tevens constateren is dat de CROW 381 ook over een toename van +25% heeft vanwege toename in gebruik e-autos (bron: CROW 381 par. 12.3 lid 1). Kan de conclusie dan wel getrokken worden dat er qua saldo geen toename in verkeer zal zijn?

<u>Getrokken conclusies in de aangeleverde stukken</u>
- Vastgesteld is dat een aansluiting voor veld 1 op Minervasingel geen nadelig effect heeft op fietsers.
- We constateren dat het bureau ook de conclusie heeft getrokken dat de variant met eigen ontsluiting voor veld 1 resulteert in een mooie verdeling over de vermeldde punten.
- Geen nadelig effect op planschade voor bewoners veld 4 bij uitvoering variant met aansluiting voor veld 1.
- In de ingezonden memo naar de raad is tevens vastgesteld dat vanwege de aanleg van een brug cf variant er geen groencompensatie plaats hoeft te vinden.

Alles samenvattende komt de eerder opgestelde variantenvergelijking niet meer overeen met de getrokken conclusies uit de twee rapporten. Meerdere criteria scoren, zoals wij ook eerder stelden, positiever dan werd gesuggereerd in de eerder opgestelde stukken door de gemeente. Een nieuwe afweging is daarom op zijn plaats, zoniet een noodzaak! Een afweging waarbij ook het milieu (CO_2, stikstof, PFAS, fijnstof, etc) serieus wordt meegenomen, want milieu is uiteindelijk meer dan enkel M2 groen.

Verder roepen we de raad dringend op om de gemeente op te roepen met ons in overleg te laten treden. Zoals wij vaker zowel ons mondeling als schriftelijk inbreng hebben aangegeven hebben wij varianten in beeld die ons inziens ook bv op instemming van de woonwagenbewoners kan rekenen en minder nadelig effect zullen hebben. Dat de variant zoals gepresenteerd niet op instemming van hen kon rekenen was vooraf ook wel te verwachten.

Aan: de raadscommissie tbv bespreking ontsluiting veld 1 naar 2 Schuytgraaf
Van: bewoners buitengebied veld 1

Op 16 februari jl. heeft u het ruimtelijk raamwerk veld 1 er door gejast met de aantekening dat de berekeningen van de ontsluiting en alternatieve uitrijroutes onderzocht moeten worden.

In de afgelopen 10 maanden hebben we ons rustig gehouden omdat er immers een technische opgave voor de gemeente lag. We hebben echter stellig de indruk dat de hele bespreking rondom de ontsluiting niet meer in verhouding staat tot de aandacht die er is besteed aan onze bezwaren. Hoezeer we de vragen van de bewoners van veld 2 en 4 ook ondersteunen.

Participatie begint met te snappen wat het perspectief van de bewoners is en deze te erkennen en invloed uit laten oefenen. Dat is heel wat anders dan denken dat participatie in de ogen van bewoners betekent hen gelijk te geven. Op 14 juni is er een update bijeenkomst geweest in de wijk waar de naam Kruidenhorst en de daarbij horende website bekend werd gemaakt. Blij verrast lezen we dat er ongeveer 250 woningen worden gebouwd. Was trouwens wel zo aardig geweest ons daar even over te informeren. Bij navraag vorige week kregen we echter het bericht dat dit toch een marketing verkondiging is en sorry maar helaas het ruimtelijk raamwerk met 287 woningen uitgangspunt blijft. Wat u bereikt is dat bewoners zich absoluut niet serieus genomen voelen en minder durven uit te spreken in het belang van het collectief, want wat heeft dat voor invloed op het persoonlijk belang? Als dat uw doel is ga dan vooral zo door. De brief van de heer Valen geeft ons gevoel goed weer, het zou mooi zijn dat die nog eens wordt voorgelezen.

De ontsluiting naar veld 2, levert een veel lagere verkeerslast op dan de nu geschetste 75% als u rekent met de getallen zoals ons die zijn voorgehouden. Wij vinden het belangrijk dat u die foutieve hectare berekening ook door laat rekenen in de verkeersdruk. Want 90% van 30 woningen per hectare, dan kom je uit op 250 woningen (inclusief de woonwagens) ipv de 300 waarmee nu is gerekend. Dat moet gevolgen hebben op de verkeerslast op de vakwerkbrug. Ook vragen wij U het bureau van de heer Mulders antwoord te laten geven wat de invloed van een wijk met lage verdichting heeft op verkeersgedrag tov een wijk met meer rijtjeswoningen en appartementen.

U heeft goede vragen gesteld over hoe de rapportages over de ontsluiting tot stand zijn gekomen, wat de aannames zijn en hoe het onafhankelijk bureau tot de conclusies en aanbevelingen is gekomen. Wij vragen u diezelfde aandacht te besteden aan de bezwaren die we hebben ingediend. Graag voordat het bestemmingsplan wijziging wordt ontwikkeld. Het siert u en de wethouder dan ook eindelijk eens inhoudelijk, gefundeerd en beargumenteerd op onze bezwaren/ openstaande vragen te reageren.

Hartelijk dank!
Mede namens de 19 gezinnen van het buitengebied, bij u wel bekend
Tineke Otter

Goudappel

MOBILITEIT BEWEEGT ONS

Toelichting Raad

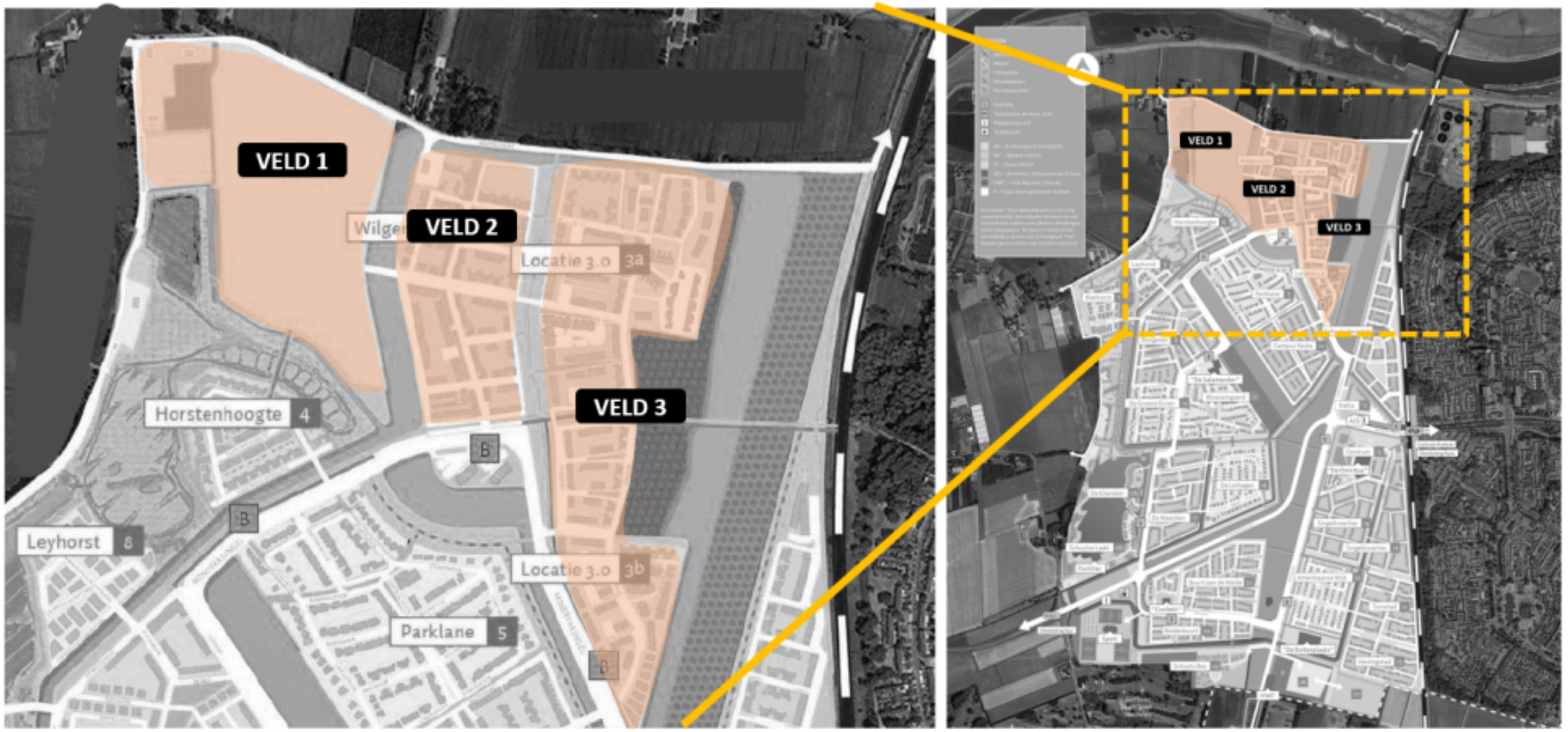
Verkeerskundige verkenning ontsluiting Veld 2 Schuytgraaf

Kenmerk:

Datum: 24 november 2022

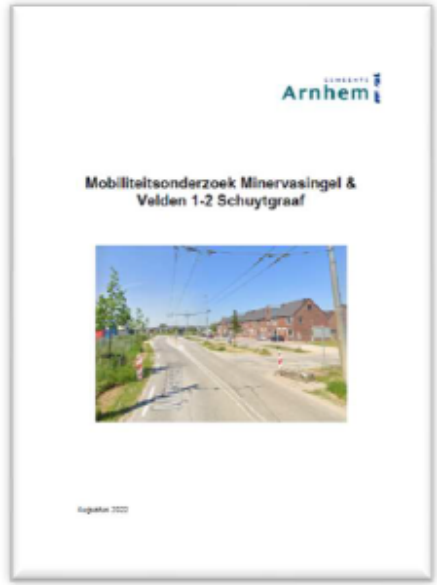

Ligging Veld 2 in Schuytgraaf (p.1)

Hoofdvragen (p.2)

1. Verificatie van de gehanteerde variabelen en aannames uit het mobiliteitsonderzoek, zoals:
    a. Ritgeneratie per woning
    b. Verhouding verkeer van veld 3 dat via veld 2 rijdt
    c. Capaciteit van de Vakwerkbrug
2. Een overzicht van de intensiteiten (mvt/etmaal) op de ontsluitingswegen in de verschillende varianten
3. Duiding van de percentages capaciteitsbenutting en intensiteiten in de verschillende varianten
4. Analyse van de veiligheid van voetgangers en fietsers in de verschillende varianten in de velden en op de Minervasingel
5. Een doorkijk van de ontwikkeling van het autogebruik tot 2030 en in de periode 2030-2040
6. Bekijken of er creatieve oplossingen zijn die de verkeersstromen af laten nemen

1a. Ritgeneratie (p.3-5)

- Aannames kloppen
- Woongebouwen zijn in onderzoek gemeente ten onrechte meegenomen

	Veld 1	Veld 2	Veld 3 Noord	Veld 3 Zuid
Vrije sector vrijstaand	21	5	13	8
Vrije sector twee onder een kap	76	64	54	42
Vrije sector rij	105	123	115	114
Vrije sector appartement	0	66	0	0
Sociale huur/koop appartement	48	0	65	0
Sociale huur/koop rijwoning	25	46	21	48
Woonwagens	8	0	0	0
Totaal	**283**	**304**	**268**	**212**

Tabel 1: Geplande woningaantallen per veld in Schuytgraaf

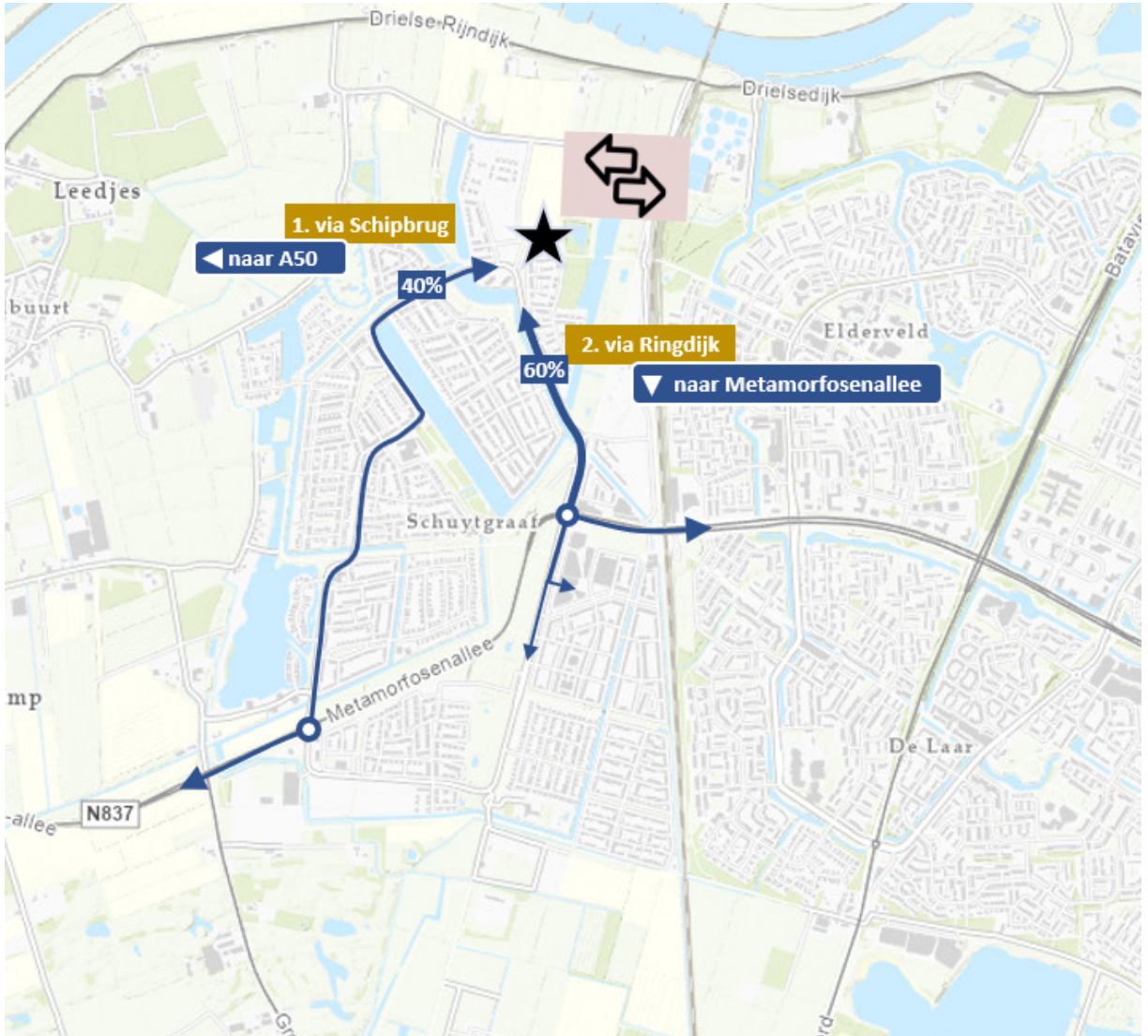
1b. Verhouding verkeer via Veld 2 (p.6-10)

- Onze inschatting is ontsluiting via Ringdijk voor Veld 3 interessanter is dan via Veld 3

1b. Verhouding verkeer via Veld 2 (p.6-10)

- Onze inschatting is ontsluiting via Ringdijk voor Veld 3 interessanter is dan via Veld 3

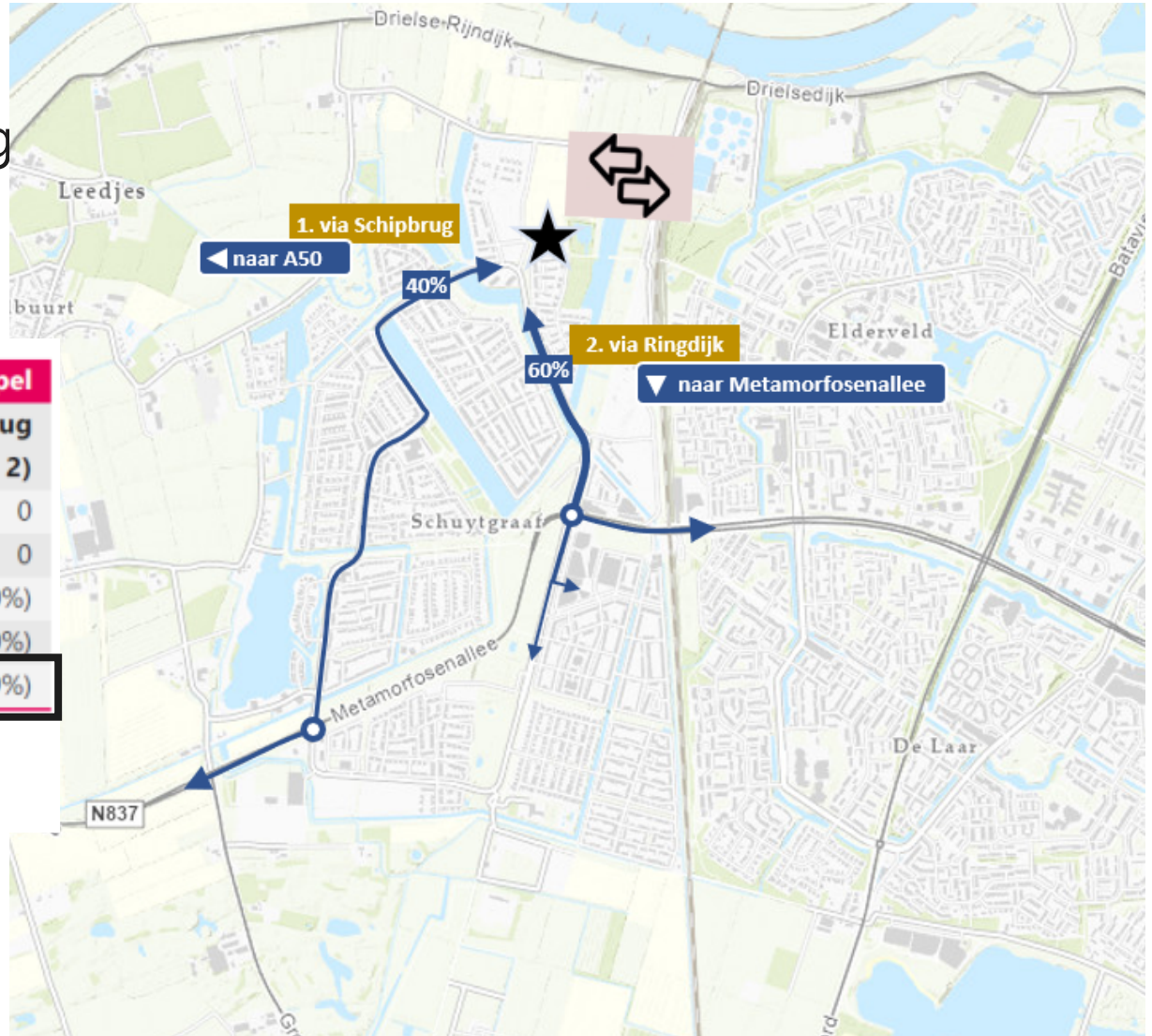

1b. Verhouding verkeer via Veld 2 (p.6-10)

- Consequenties van deze aanname is beperkt voor verkeersdruk op Vakwerkbrug

	Mobiliteitsonderzoek Gemeente Arnhem		Toets Goudappel	
	Ringdijk	Schipbrug (via veld 2)	Ringdijk	Schipbrug (via veld 2)
Verkeer Veld 3 Zuid	1.600	0	1.600	0
Verkeer Veld 3 Noord gebied A1	260	0	260	0
Verkeer Veld 3 Noord gebied B1-2	75 (50%)	75 (50%)	0 (0%)	150 (100%)
Verkeer Veld 3 Noord overig	780 (50%)	780 (50%)	930 (60%)	620 (40%)
Totaal Verkeer Veld 3 Noord	1.100 (57%)	850 (43%)	1.190 (61%)	770 (39%)

Tabel 4: Verhouding verkeer Veld 3 dat via Veld 2 rijdt in Mobiliteitsonderzoek Gemeente Arnhem en toets Goudappel

1c. Capaciteit Vakwerkbrug (p.11-14)

- Beide locaties voldoen verkeerstechnisch
- Intensiteit blijft binnen de gestelde **grenswaarde**

2. Hoofdvarianten ontsluiting (p.15-16)

A. Basisvariant
Veld 1 via veld 2
Veld 3 deels via veld 2 en deels via Ringdijk

B. Veld 1 via eigen ontsluiting
Veld 1 via eigen nieuwe ontsluiting
Veld 3 deels via veld 2 en deels via Ringdijk

C. Variant veld 3 alleen via Ringdijk
Veld 1 via veld 2
Veld 3 alleen via Ringdijk

3. Intensiteitsgrenzen (p.17)

Grenswaarden: wenselijke intensiteit [mvt/etmaal]					
Punt 1	**Punt 2**	**Punt 3**	**Punt 4**	**Punt 5**	**Punt 6**
6.000	5.300	6.000	5.700	5.000	6.000*

Tabel 7: Grenswaarden wenselijke intensiteit op elk meetpunt (afhankelijk van de vormgeving)*

Gebruik binnen wenselijke intensiteitsgrenzen												
Variant	**Punt 1**		**Punt 2**		**Punt 3**		**Punt 4**		**Punt 5**		**Punt 6**	
Basisvariant	V	78%	V	75%	V	35%	V	14%	V	56%	V	0%
Veld 1 via eigen ontsluiting	V	43%	V	35%	V	0%	V	14%	V	56%	V	42%
Veld 3 alleen via Ringdijk	V	66%	V	60%	V	35%	V	0%	V	71%	V	0%

Tabel 8: Gebruik op elk meetpunt in de drie verschillende varianten

- Alle varianten voldoen verkeerstechnisch
- Intensiteiten blijven binnen de gestelde grenswaarden

4. Analyse verkeersveiligheid (p.18)

A. Basisvariant
Veld 1 via veld 2
Veld 3 deels via veld 2 en deels via Ringdijk

B. Veld 1 via eigen ontsluiting
Veld 1 via eigen nieuwe ontsluiting
Veld 3 deels via veld 2 en deels via Ringdijk

C. Variant veld 3 alleen via Ringdijk
Veld 1 via veld 2
Veld 3 alleen via Ringdijk

Neutrale score op verkeersveiligheid
- Extra ontsluiting op Minervasingel, maar minder verkeer via Veld 2

Negatieve score op verkeersveiligheid
- Meer verkeer over hoofdfietsroute
- Meer verkeer op ontsluiting

5. Trends autogebruik (p.19-21)

Meer autogebruik
- Lagere kosten autogebruik
- Hogere kosten OV
- Autobezit in Arnhem stabiliseert, maar groeit in de wijken verder van de binnenstad gelegen nog licht

=

Neutraal effect op autogebruik
- Uitbreiding aantal extra parkeerplekken in de velden 1, 2 en 3 is geen vanzelfsprekendheid

Minder autogebruik
- Verdere opkomst E-bike
- Huishoudensverdunning
- Specifiek lokaal beleid stimulering meer duurzame mobiliteit (deelauto, fiets en OV)

Op basis hiervan verwachten wij geen significante wijziging in autogebruik voor Veld 2

6. Reductie autostromen (p.22-23)

2 denklijnen:

- Aanpak mobiliteitsgedrag
- Aanpak infrastructuur

Diverse opties voor Veld 2:

• Fietsstimulering	Gedrag
• Campagnes nieuwe inwoners andere mobiliteit	Gedrag
• Minimaliseren overlast: snelheidsremmers	Infra
• Extra fietsdoorsteken (minder conflicten op Vakwerkbrug)	Infra

7. Verkeerskundige conclusies (p.24-27)

- Beide locaties voldoen verkeerstechnisch
- Intensiteit blijft binnen de gestelde grenswaarde

Ook bij een andere verdeling (50%/50% veld 3) volstaat de vormgeving van de Vakwerkbrug

Goudappel

MOBILITEIT BEWEEGT ONS

BEHANDELRESULTAAT

Ontsluiting veld 1 Schuytgraaf,
23-11-2022

Raadsvoorstellen ‘Verkeersontsluiting veld 1 Schuytgraaf en afdoen moties 22M16 en 22M19 en toezeggingen’

Zaaknummer:	
Portefeuillehouder:	P. Smeulders

Resultaat van bespreking:

Aanwezig
De raadsleden/fractievolgers De Boef (GL), Eppich (VVD), Brandts (D66), Ait Chrif (PvdA), Meyer (AC), Groot (CDA), Aydemir (DENK), Zijlstra (CU), Van Plateringen (AOP), Hogenhout (PvdD) en Neutkens (Volt). De fracties van PVV, FvD, en de SP waren niet aanwezig.

Bespreking
Gestart is met een toelichting van onderzoeker Alex Mulders van bureau Goudappel over het door hen uitgevoerde onderzoek naar de verkeersontsluiting van veld 1. Vervolgens heeft de raadskamer besloten om betrokkenen in de gelegenheid te stellen om opnieuw in te spreken op dit onderwerp.

Conclusie
De voorzitter heeft aan het einde van de beraadslaging geconcludeerd dat de behandeling niet is afgerond. De behandeling kan worden voortgezet met de informatieve fase waarin betrokkenen kunnen inspreken. Daarna is er nog ruimte voor een derde termijn van de M1, indien de raadskamer daar behoefte aan heeft.

De raadsadviseur,

W. Lammers

De voorzitter,

C. Prinsen

Memo

Datum : Dinsdag 29 november 2022

Aan : Gemeenteraad

Kopie aan :

Van : Paul Smeulders

Betreft : Mobiliteitsonderzoek Schuytgraaf

Op 22 november ontving uw raad een brief van bewoners van veld 2 in Schuytgraaf over het mobiliteits-onderzoek ontsluiting veld 2 in Schuytgraaf en de externe verkeerskundige verkenning. In deze brief wordt aangegeven dat de woningen van de CPO-ontwikkeling en die van boerderij de Kroon niet zijn meegerekend in het onderzoek.

Naar aanleiding hiervan hebben we alle onderliggende woningaantallen nog eens bekeken. Hieruit blijkt dat de woningen van de CPO-ontwikkeling wel zijn meegenomen en de toekomstige invulling van boerderij De Kroon niet. Daarom vindt u de goede berekening zoals uitgevoerd door Bureau Goudappel in de bijlage. De berekeningen van Goudappel laten zien dat er geen wezenlijke wijzigingen in de verkeersintensiteiten optreden. Wij bedanken de bewoners voor het scherpe oog en het meedenken op dit dossier.

Daarnaast hebben we Bureau Goudappel naar aanleiding van de bespreking op 23 november gevraagd om een aanvullende duiding van de verkeersdrukte in de spits te geven. Zie ook hiervoor de bijlage.

Goudappel

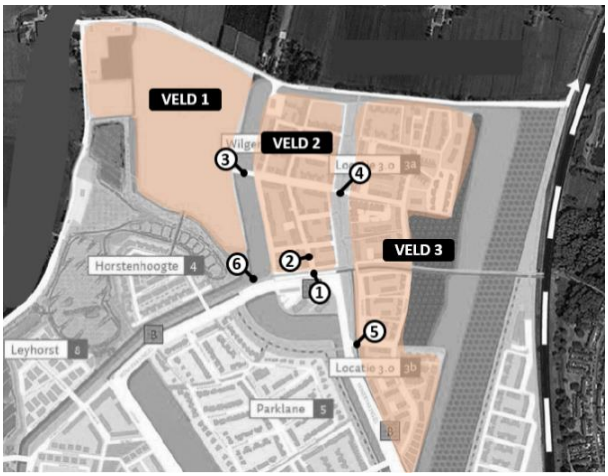
MOBILITEIT BEWEEGT ONS

Opdrachtgever	Gemeente Arnhem
Datum	25 november 2022
Auteur	Alex Mulders en Aron Vossebeld
Kenmerk	013409.20221125.N1.04
Pagina	1/3

Aanvullende berekeningen verkeerskundige verkenning ontsluiting Veld 2 Schuytgraaf

1. Wat is de intensiteit op de Vakwerkbrug als ook de zorgontwikkeling wordt meegenomen?

Bij de oorspronkelijke verkeerskundige verkenning voor de ontsluiting vanaf Veld 2 in Schuytgraaf, is niet meegenomen dat er een zorgontwikkeling voor dementerende ouderen gepland is in Veld 3 Noord. De zorgontwikkeling die gepland staat in bestaat uit 20 zorgappartementen. De intensiteiten op de 6 punten in de nevenstaande figuur zijn opnieuw berekend. Daarnaast is er op basis van nieuwe inzichten een aanpassing doorgevoerd in de hoeveelheid woningen per type in Veld 3. Het aantal vrije sector rij woningen is 113 in plaats van 115 en het aantal 2-kappers is van 54 naar 56 verschoven. Het totaal aantal reguliere woningen blijft daarmee gelijk; de verdeling wijzigt.

Voor de verkeersgeneratie van de beoogde zorgfunctie zijn geen kencijfers beschikbaar. Daarom is de verkeersgeneratie van de zorgontwikkeling beredeneerd vanuit een eerder onderzoek van Goudappel over een vergelijkbare zorginstelling.

In dat onderzoek is de verkeersgeneratie bepaald door het aantal ritten van het personeel, bezoekers en bezorgers bij elkaar op te tellen. Omdat het in dit onderzoek gaat over eenzelfde type zorgfunctie (dementerende ouderen), is de verkeersgeneratie per wooneenheid uit het onderzoek, ook voor de zorgontwikkeling in Arnhem Schuytgraaf gebruikt.

Goudappel BV werkt vanuit Amsterdam, Den Haag, Deventer, Eindhoven en Leeuwarden en via onze partners in het buitenland

Snipperlingsdijk 4
7417 BJ Deventer
Nederland

Postbus 161
7400 AD Deventer
Nederland

+31(0) 570 666 222
info@goudappel.nl
www.goudappel.nl

BTW NL 0072 11 879 B01
KVK 3801 7479
IBAN NL09 INGB 0001 2746 32

In het onderzoek (Alphen aan de Rijn, jaartal 2022/ onderzoek uitgevoerd door Goudappel voor Bogor projectontwikkeling) is beredeneerd dat de 28 wooneenheden in de zorginstelling zorgen voor een verkeersgeneratie van 71,6 motorvoertuigen per etmaal. Omdat het in Schuytgraaf Veld 3 om 20 wooneenheden gaat, gaan we ervan uit dat de zorgontwikkeling voor een verkeersgeneratie van 51,1 motorvoertuigen per etmaal zorgt. Onze inschatting is dat dit voor de Arnhemse situatie aan de bovenkant van de bandbreedte zit, omdat Arnhem Schuytgraaf een hogere stedelijkheidsklasse heeft dan Alpen aan de Rijn en dus minder auto-afhankelijkheid kent.

Als we de verwachte intensiteiten uitdrukken in percentages van de grenswaarde van de maximaal wenselijke intensiteit dan zien we kleine verschillen. Onderstaande tabel geeft de nieuwe waarden.

Gebruik binnen wenselijke intensiteitsgrenzen												
Variant	**Punt 1**		**Punt 2**		**Punt 3**		**Punt 4**		**Punt 5**		**Punt 6**	
Basisvariant	V	79% +1%	V	75%	V	35%	V	14%	V	56%	V	0%
Veld 1 via eigen ontsluiting	V	44% +1%	V	35%	V	0%	V	14%	V	56%	V	42%
Veld 3 alleen via Ringdijk	V	66%	V	60%	V	35%	V	0%	V	72% +1%	V	0%

Tabel 1: Gebruik binnen wenselijke intensiteitsgrens op elk meetpunt in de drie verschillende varianten met de actuele gegevens

Met de nieuwe gegevens van Veld 3 Noord komen wij tot de volgende intensiteiten in de basisvariant:

2. Hoeveel woningen kunnen er worden toegevoegd zonder de maximaal wenselijke intensiteit op de Vakwerkbrug te overschrijden?

Gemiddeld kent een woning in Veld 1, 2 en 3 een verkeersgeneratie van tussen de 4,5 en 8,6 ritten per etmaal. Uit de berekeningen blijkt dat er in de basisvariant nog ruimte is voor 1.271 ritten per etmaal tot de maximaal wenselijke intensiteit op de Vakwerkbrug bij Minervasingel is bereikt. Dat betekent dat er nog tussen de 148 en 283 woningen kunnen worden toegevoegd totdat de maximaal wenselijke intensiteit hier bereikt wordt. Bij de berekeningen is uitgegaan van woningen waarvan zowel de meest logische heen- als terugweg over de Vakwerkbrug gaat.

3. Hoe verhoudt de maximaal wenselijke etmaalintensiteit zich tot de spits?

In de vormgevingsanalyse kijken we naar etmaalintensiteiten. Dit is de wijze waarop verkeerskundigen inhoudelijk een afweging maken in hoeverre een inrichting van een straat of weg past bij het gebruik. Bij het berekenen van de maximaal wenselijke etmaalintensiteit wordt er rekening mee gehouden dat een dag drukkere en minder drukke periodes kent. In het geval van de ontsluiting van Veld 2 Schuytgraaf hebben we te maken met een gebruikelijk verkeersbeeld qua spitsbelasting. Onze inschatting is dat circa 10% van de etmaalintensiteit in het drukste uur (avondspits) de wijk in- en uitrijdt. Met de berekende etmaalintensiteiten geeft dit 470 motorvoertuigen in 2 richtingen in het drukste uur op de Vakwerkbrug ter hoogte van kruising Minervasingel. Dit doet geen afbreuk aan de conclusie in het basisonderzoek. De huidige inrichting van de Vakwerkbrug volstaat verkeerstechnisch bij de verwachte hoeveelheid (auto)verkeer.

Betreft: ontsluiting veld 1

Datum: 30 november 2022

Tav: de Gemeenteraad Arnhem
Van: bewoners veld 2

Verkeerskundig rapportage Goudappel

Uitgangspunten aantallen

We hebben geconstateerd dat er onvolkomenheden zaten in het rapport: de aantallen in tabel 1 kwamen niet overeen met de werkelijkheid/plannen. Alhoewel de aantal appartementen voor ons niet goed te toetsen is, kan met de recent doorgevoerde wijzigingen gesteld worden dat de aantallen nu kloppen. Door deze foutieve aantallen, klopten de uitgangspunten voor de berekeningen ook niet.
Wat in deze onbegrijpelijk is: de aantallen zouden getoetst zijn, hoe kunnen deze onjuistheden dan niet door Goudappel geconstateerd zijn?

Verdeling veld 3 over Vakwerkbrug en Ringdijk

In het rapport is vermeld dat deze aanname moeilijk te toetsen is, maar men komt wel tot een 40%-60% verdeling.
Ook is in het rapport aangegeven dat Google Maps vaak de Schipbrug aangeeft als meest logische route. Wij hebben dit in Google Maps getoetst, echter zonder resultaat want veld 3 wordt niet in Google Maps herkend. Hoe is dit bepaald als de adressen van veld 3 niet worden herkend? Het lijkt ons daarnaast niet logisch dat vanwege de bochten en het 2x oversteken van een grote fietspad Google Maps de route via de Ringdijk als meest snelle logische route aangeeft. Verkeerstechnisch leveren fietspaden weerstand op, waardoor juist deze worden ontweken.

Zodra we naar bestemmingen kijken zien we een hoeveelheid bestemmingen aan de westzijde van de velden liggen wat resulteert in bestemmingsverkeer naar het westen.
Denk hierbij aan diverse scholen (basisscholen, kleuterschool, BSO, voortgezet onderwijs Elst), sportlocaties (voetbal, tennis, golf, dans), Forensverkeer naar Westen, Noorden en Zuiden van het land, tankstation, boodschappen doen in Elst. De bestemmingen en situering resulteren in een grotere percentage naar het Westen dan de aanname van Goudappel.

Door het bureau is geconstateerd dat de bepalende dwarspofiel niet de aansluiting zelf maar de weg verderop is. Dit is in het rapport aangegeven middels een ster.
We lezen in het rapport terug dat er verschillende aannames zijn gedaan over hoe verkeer naar veld 3 via veld 2 rijdt, wat erop uitkomt dat de “ster” wordt vermeden. Dit geldt tevens voor het verkeer richting de Draaibrug. Dit stuk zit vol aannames wat niet altijd logisch is vanwege het feit dat men meteen af zou moeten slaan de Draaibrug en de Hefbrug in na de afslag vanuit de Minervasingel. In dit stuk wordt tevens gerekend met foutieve hoeveelheden zoals ook eerder benoemd.
Conclusie die we kunnen trekken is dat de “ster” het maatgevende dwarsprofiel is en derhalve de grenswaarde niet 6000 mvt is maar 5300 mvt wat de referentie zou moeten zijn voor de uitgevoerde berekeningen. En waarom is er een verschil in capaciteit voor vergelijkbare kruisingen Ringdijk vs Vakwerkbrug op de Minervasingel (tabel 7 rapport Goudappel)?

Verkeersgroei
We zien inconsistentie in het rapport ten aanzien van toename auto's en groei verkeer. E-bikes zouden positief werken. Er zou sprake zijn van huishoudverdunning, wat gezien de soort woningen en de huishoudens hier niet kan spelen. Dit wordt ook nog eens versterkt door het tekort aan woningen in de komende jaren waardoor kinderen langer thuis blijven wonen en autobezit en -gebruik juist toeneemt.
Wat we tevens constateren is dat de CROW 381 ook over een toename van +25% heeft vanwege toename in gebruik e-autos (bron: CROW 381 par. 12.3 lid 1). De conclusie die getrokken dient te worden is dat er verkeersgroei zal zijn! Elk % groei heeft een behoorlijk effect op de situatie.

Effect aannames
In het rapport en de uitgevoerde berekeningen zijn een aantal aannames gedaan die essentieel zijn voor de verkeersgeneratie en de uiteindelijke conclusie of er congestie optreedt. Zoals:
Aanname 1: Voor de verkeersgeneratie is uitgaan van een gemiddelde in plaats van bijvoorbeeld de maximum voor dezelfde type woning in deze specifieke wijk (CROW 381);
Aanname 2: Voor de verdeling van het verkeer van veld 3 over de aansluiting veld 2 (40-60 vs 50-50 vs 60-40);
Aanname 3: verdeling van het verkeer bij binnenkomst van veld 2 naar bijvoorbeeld veld 3;
Aanname 4: verkeersgroei in de toekomst;
Aanname 5: In de spits rijdt 10% van het berekende verkeer de wijk in/uit (terwijl voor een vergelijk wijk met veel forenzen verkeer een percentage van 15% door verkeerskundigen reëler wordt geacht).

Al deze aannames resulteren in een lage verkeersgeneratie/intensiteiten en dus ook een lage bezettingsgraad. Feit is dat wanneer één aanname niet klopt dit al leidt tot een behoorlijke verhoging van de bezetting: Aanname 1 kan al snel leiden tot verhoging van +4% van de bezetting, aanname 2 tot +3%, aanname 4 tot +4%. Zie hiervoor ook bijgevoegde bladen.

Conclusies
Getrokken conclusies in de aangeleverde stukken

- Vastgesteld is dat een aansluiting voor veld 1 op Minervasingel geen nadelig effect heeft op fietsers.
- We constateren dat het bureau ook de conclusie heeft getrokken dat de variant met eigen ontsluiting voor veld 1 resulteert in een mooie verdeling over de vermeldde punten.
- Geen nadelig effect op planschade voor bewoners veld 4 bij uitvoering variant met aansluiting voor veld 1.
- In de ingezonden memo naar de raad is tevens vastgesteld dat vanwege de aanleg van de brug voor veld 1 geen groencompensatie plaats hoeft te vinden.

Financiën
Bij de variantenvergelijking is aangegeven dat de variant met brug voor veld 1 1,6 M€ zou moeten kosten. Op vragen van gemeenteraadsleden is, zoals wij ook stelden, geen werk vervallen. Denk hierbij aan één van de twee bruggen. Feit is echter ook dat drie bruggen overbodig zijn. Ook is een variant met minder effect op aantal woningen denkbaar waardoor het negatief effect veel minder zal zijn dan de geschetste 1,6 M€.

Feit is tevens dat door de verschillende doorgevoerde veranderingen in veld 1, 2 en 3, zoals de verdichtingen er een behoorlijk positief effect is op de grondexploitatie van Schuytgraaf. Dit gaat om miljoenen positief effect, waarvan een deel weg zou vallen ten goede van de brug voor veld 1. Dit is een ander financiële plaatje dan de door de gemeente geschetste negatieve effect.

Vervolg

Variantenstudie

Alles samenvattende komt de eerder opgestelde variantenvergelijking niet meer overeen met de getrokken conclusies uit de twee rapporten en de memo. Meerdere criteria scoren, zoals wij ook eerder stelden, positiever dan werd gesuggereerd in de eerder door de gemeente opgestelde stukken. Een nieuwe afweging is daarom op zijn plaats, zoniet een noodzaak! Een afweging waarbij ook het milieu (CO2, stikstof, PFAS, fijnstof, etc) compleet wordt meegenomen.

Dialoog/Participatie

Uit de recent gepubliceerde stukken blijkt dat de gemeente in de afgelopen periode gesprekken heeft gevoerd met belanghebbenden van veld 4 en de vereniging van woonwagenkampbewoners. Echter wederom niet met bewoners van veld 2 (en veld 3). Keer op keer en nu ook weer worden we niet als belanghebbenden meegenomen. We worden niet serieus genomen. Wanneer om participatie/dialoog wordt gevraagd, wordt het ervaren dat een middelvinger naar ons wordt opgestoken en de ingeslagen weg met een tunnelvisie door de gemeente wordt vervolgd.

We roepen de raad op om de gemeente te vragen om met ons in overleg te treden. Zoals wij vaker hebben aangegeven hebben wij varianten in beeld die minder nadelig effect hebben cq neutraler scoren dan de gepresenteerde varianten. In dialoog met elkaar komen we tot een alternatief waar alle belanghebbenden zich meer in kunnen vinden.
Het gaat ons om de veiligheid van de mensen en vooral om die van de kinderen die in de wijk wonen en niet om een stukje gemak of om mooier uitzicht. Geen individueel belang maar het gezamenlijk belang staat bij ons voorop!

Bijlage: Berekeningen verkeersgeneratie

Verkeersgeneratie aansluiting veld 2
versie: Bovengrens

	CROW 381				Aantallen woningen							generatie subtotalen							generatie totalen			
					Veld 1		Veld 2		Veld 3			Veld 1		Veld 2		Veld 3			Verdeling 40%/60%-32+19		verdeling 50%/50%-32+19	
	onder grens	boven grens	gemid delde	factor 1,11	Rapport	eigen	rapport	eigen	rapport	aangepast	eigen	rapport	eigen	rapport	eigen	rapport	aangepast	eigen	rapport	eigen	rapport	eigen
Vrijstaande	7,8	8,6	8,2	9,55	21	25	5	5	13	13	13	200	239	48	48	124	124	124	298	336	310	348
2onder1kap	7,4	8,2	7,8	9,10	76	76	64	64	54	56	56	692	692	583	583	492	510	510	1456	1456	1502	1502
rijtjes vrije sector	6,7	7,5	7,1	8,33	105	105	123	123	115	113	113	874	874	1024	1024	957	941	941	2283	2283	2339	2339
appart. vrije sector	5,2	6	5,6	6,66	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
appart. soc sector	4,5	5,3	4,9	5,88	48	48	0	0	65	65	65	282	282	0	0	382	382	382	435	435	474	474
rijtjes soc huur	4,5	5,3	4,9	5,88	25	25	46	46	21	21	21	147	147	271	271	124	124	124	467	467	479	479
woonwagens	4,5	5,3	4,9	5,88	8	8	0	0	0	0	0	47	47	0	0	0	0	0	47	47	47	47
Zorgappartement			51	56,6					0	1	1	0	0	0	0	0	57	57	23	23	28	28
												2243	2281	1925	1925	2079	2137	2137	5009	5047	5180	5218
																			83%	84%	86%	87%
															Verkeersgroei 5%				88%	88%	91%	91%

Vraagtekens:
appartementen in veld 1 niet duidelijk. 4 woonlagen elk 15 stuks?
appartementen in veld 3 niet duidelijk. 4 woonlagen elk 19 stuks?

Opmerkingen:
In veld 3 zijn zonder nummer 9A en 9C boswoningen en patios opgenomen. Dit zijn in verkeersgeneratie begrippen geen rijtjes woningen!
De Kroon is in de aangepaste berekening als zorginstelling doorgerekend. Dit komt niet overeen met het veegplan.
In de berekeningen is het zuidelijke deel van veld 3 doorberekend met 30 woningen ipv de 32 woningen.

Verkeersgeneratie aansluiting veld 2
versie: Gemiddelde

	CROW 381				Aantallen woningen							generatie subtotalen							generatie totalen			
					Veld 1		Veld 2		Veld 3			Veld 1		Veld 2		Veld 3			Verdeling 40%/60%- 32+19		Verdeling 50%/50%- 32+19	
	onder grens	boven grens	gemid delde	factor 1,11	rapp ort	eigen	rap port	eigen	rap port	aange past	eigen	rapp ort	eigen	rapp ort	eigen	rapp ort	aangep ast	eigen	rapport	eigen	rapport	eigen
Vrijstaande	7,8	8,6	8,2	9,10	21	25	5	5	13	13	13	191	228	46	46	118	118	118	284	320	296	332
2onder1kap	7,4	8,2	7,8	8,66	76	76	64	64	54	56	56	658	658	554	554	468	485	485	1385	1385	1429	1429
rijtjes vrije sector	6,7	7,5	7,1	7,88	105	105	123	123	115	113	113	828	828	969	969	906	891	891	2161	2161	2215	2215
appart. vrije sector	5,2	6	5,6	6,22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
appart. soc sector	4,5	5,3	4,9	5,44	48	48	0	0	65	65	65	261	261	0	0	354	354	354	402	402	438	438
rijtjes soc huur	4,5	5,3	4,9	5,44	25	25	46	46	21	21	21	136	136	250	250	114	114	114	432	432	443	443
woonwagens	4,5	5,3	4,9	5,44	8	8	0	0	0	0	0	44	44	0	0	0	0	0	44	44	44	44
Zorgappartement			51	56,61					0	1	1	0	0	0	0	0	57	57	23	23	28	28
												2117	2154	1819	1819	1960	2018	2018	4731	4767	4892	4928
																			79%	79%	82%	82%
															Verkeersgroei 5%				83%	83%	86%	86%

Vraagtekens:
appartementen in veld 1 niet duidelijk. 4 woonlagen elk 15 stuks?
appartementen in veld 3 niet duidelijk. 4 woonlagen elk 19 stuks?

Opmerkingen:
In veld 3 zijn zonder nummer 9A en 9C boswoningen en patios opgenomen. Dit zijn in verkeersgeneratie begrippen geen rijtjes woningen!
De Kroon is in de aangepaste berekening als zorginstelling doorgerekend. Dit komt niet overeen met het veegplan.
In de berekeningen is het zuidelijke deel van veld 3 doorberekend met 30 woningen ipv de 32 woningen.

BEHANDELRESULTAAT

Ontsluiting veld 1 Schuytgraaf,
30-11-2022

Raadsvoorstellen ‘Verkeersontsluiting veld 1 Schuytgraaf en afdoen moties 22M16 en 22M19 en toezeggingen’

Zaaknummer:	
Portefeuillehouder:	P. Smeulders

Resultaat van bespreking:

Aanwezig
De raadsleden/fractievolgers De Boef (GL), Eppich (VVD), Zijlstra (CU), Brandts (D66), Ait Chrif (PvdA), Meyer (AC), Groot (CDA), Aydemir (DENK), Scholten (Volt), Hogenhout (PvdD), Van Plateringen (AOP) en Luurssen (FvD). De fracties van PVV en de SP waren niet aanwezig.

Bespreking
Gestart is de inspraak van:

1. De heer Türkkani
2. De heer Musch
3. De heer Valen
4. De heer Rasmamoedj
5. Mevrouw Bosvelt
6. De heer Weis

Na de inspraak was er gelegenheid voor het stellen van vragen.

Vervolgens is door de raadskamer besloten tot een derde termijn. De aanwezige fracties hebben daarin hun mening gegeven en vragen aan de wethouder gesteld. De wethouder heeft in zijn derde termijn die vragen beantwoord.

Toezegging(en)

1. Wethouder Smeulders zegt toe binnen een week met alle drie de insprekende partijen gezamenlijk een gesprek aan te gaan.
2. Wethouder Smeulders zegt toe in startnotities aan te geven of een extern onderzoek gewenst is.
3. Wethouder Smeulders zegt toe maatregelen te treffen in Veld 2 t.a.v. de verkeersveiligheid, zoals het aanpassen van de kruising aan de Minervasingel met veld 2, een extra fietsdoorsteek en extra verkeersremmende maatregelen zoals drempels.

Conclusie
De voorzitter heeft aan het einde van de beraadslaging geconcludeerd dat de kan worden doorgeleid naar een meningsvormende 2 (M2) behandeling.

De raadsadviseur, De voorzitter,

BEHANDELRESULTAAT

Ontsluiting veld 1 Schuytgraaf,
30-11-2022

W. Lammers

W. Heemskerk

BEHANDELRESULTAAT

Ontsluiting veld 1 Schuytgraaf,
M2 - 14-12-2022

Raadsvoorstellen ‘Verkeersontsluiting veld 1 Schuytgraaf en afdoen moties 22M16 en 22M19 en toezeggingen’

Zaaknummer:	
Portefeuillehouder:	P. Smeulders

Resultaat van bespreking:

Aanwezig
De raadsleden/fractievolgers De Boef (GL), Eppich (VVD), Loor (D66), Van Munster (PvdA), Meyer (AC), Groot (CDA), Aydemir (DENK), Neutkens (Volt), Hogenhout (PvdD), Van Plateringen (AOP) en Luurssen (FvD). De fracties van PVV, CU en de SP waren niet aanwezig.

Bespreking
In de M2 zijn de volgende vier moties besproken:

1. motie "Eigen verkeersontsluiting veld 1 Schuytgraaf" (22M190) van de fracties VVD, CDA, Forum voor Democratie, ChristenUnie, DENK en SP 62KB
2. motie "Bewaak verkeersveiligheid Schuytgraaf" (22M195) van de fracties CDA en VVD 62KB
3. motie "Behoud parkeernorm Schuytgraaf" (22M196) van de fracties VVD en DENK 62KB
4. motie "Betrek tijdig woonwagenbewoners bij plannen" (22M197) van de fractie Forum voor Democratie

Toezegging(en)
1. Wethouder Smeulders zegt toe iedereen die betrokken is bij de wijk bij de ontwikkeling van veld 1 te betrekken, en zeker ook de woonwagenbewoners. Op basis van deze toezegging is motie 22M197 ingetrokken.

Conclusie
De voorzitter heeft aan het einde van de beraadslaging geconcludeerd dat het voorstel kan worden doorgeleid naar besluitvorming.

De raadsadviseur,

W. Lammers

De voorzitter,

C. Prinsen

Titel/onderwerp: Besloten vergadering 14 december 2022

Raadsadviseur: W. Lammers Telefoonnr: 377 2581 Willem.lammers@arnhem.nl

Van:	College	Ambtenaar:	
Portefeuillehouder:		Telefoonnr:	
		E-mailadres:	
Doel activiteit			
Toelichting	Voor raadsleden en fractievolgers liggen de agenda en het behandeladvies ter inzage op de griffie.		
Voorgesteld resultaat van de bespreking			
Spreekrecht publiek	Nee		
Behandeladvies	Voorgestelde orde - Het betreft een voortzetting van een besloten vergadering. Om die reden is het niet nodig om opnieuw te besluiten over de beslotenheid of over geheimhouding. Tenzij de raadskamer dat zelf wenselijk acht. - Een vergadering achter gesloten deuren wordt vanzelfsprekend niet uitgezonden. Wel zal er een opname worden gemaakt die zal dienen als (beeld)verslag.		
Bijlagen			
